

סֵפֶר
אֲשֶׁר בַּנַּחַל
חֵלֶק ח'

וְהוּא קִבְץ מִכְתָּבִים וּשְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת אֲשֶׁר בַּנַּחַל הַנוֹכַע
מִקּוֹר חֲכָמָה יְסֻדָּתָם, עֲנִינִים נוֹרְאִים וְנִפְלְאִים, עֲצוֹת יְקָרוֹת,
הַתְּחִזְקוֹת וְהַתְּעוֹרְרוֹת לְהִתְקַרֵּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל דְּרָגָה
וּדְרָגָה מִכָּל מְקוֹם שֶׁהוּא, יִהְיֶה מִי שִׁיְהִיָּה.

* * *

בְּנוֵי וּמִסֵּד עַל-פִּי דְבָרֵי
רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן
בוֹצֵינָא קַדִּישָׁא עֲלָאָה, אֲדוּנְנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ
רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלָב, זְכוֹתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ
הַגְּאוֹן הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רִז לֹא אָנִים לִיָּה
רַבִּי נֵתָן מִבְּרֶסְלָב, זְכוֹתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

וּמִשְׁלָב בְּפִסְוִקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, פְּתוּבִים, וּמֵאֲמָרֵי חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמִדְּרָשִׁים וְזֵהר הַקְּדוֹשׁ

הוֹבָא לְדַפּוּס עַל-יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלָב
בְּנֵאָל
עִיר בְּרֶסְלָב, בְּגָלִיל
שְׁנַת תשע"ו

סֵפֶר
אֲשֶׁר בְּנִחַל

ניתן להשיג
את הספר הקדוש הזה
ועוד שאר ספרים
"קרן הדפסה והפצה"
חסידות ברסלב"
יבנאל
טל. 04-6708356
נייד. 054-2287882

הדפסה:
כתר הוצאה לאור בע"מ
טל. 02-6557822
ירושלים

גרפיקה ועימוד:
 יצחק ישראל יוקר
054-6554554
כריכה
הרב אברהם אוחיון

פֶּתַח דְּבָר

הִנֵּה חֲלָקֵי שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בַּנַּחַל", נִדְפְּסוּ כְּבָר כַּמָּה פְּעָמִים בְּכַמָּה מִהֲדוּרוֹת, וְנִתְפָּשְׁטוּ מְאֹד בְּעוֹלָם, עַד שֵׁשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂמַחִיִּים וּמְחַזְקִים עֲצָמָם עִם סְפָרִים אֱלוֹ, וְכָל חַיּוֹתָם וְהַתְּמַדְתָּם בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, הִיא רַק עַל יָדָם, וַיֵּמָּה גַם שָׂאֲפְלוּ אֶת הַנְּהַגְתָּם בְּגִשְׁמִיּוֹת הֵם גַּם-כֵּן לֹא-חִיִּים מִסְפָּרִים אֱלוֹ, כִּי הַסְפָּרִים מְדַבְּרִים אֶל הָאָדָם כְּדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְהָאֵב אֶל בְּנוֹ, וְהָרֵב אֶל תְּלָמִידוֹ.

וְהִנֵּה סְפָרִים אֵלֶּה נִדְפְּסוּ עַד עַתָּה שְׁלֹא כְּסֵדֶר הַשָּׁנִים, רַק בְּכָל כְּרֵךְ מְעַרְבִים מִכְּתָבִים מִכַּמָּה שָׁנִים, וְכֵן חֲסֵרִים הִרְבֵּה מִכְּתָבִים מִכַּמָּה שָׁנִים, לְזֹאת לְקַחְנוּ עַל עֲצָמֵנוּ לְסֵדֶר אֶת כָּל חֲלָקֵי שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בַּנַּחַל", מִהַמְּכַתֵּב הַרְאֵשׁוֹן שְׁנִדְפָּס עַד עַתָּה, דְּבַר הַמְּסַתֵּכֶם בְּיֹתֵר מֵעֲשָׂרִים אֶלְף מִכְּתָבִים, וְסִדְרָנוּ אֶת הַמְּכַתָּבִים עַל-פִּי סֵדֶר הַשָּׁנִים, וְכֵן הוֹסַפְנוּ מִכְּתָבִים רַבִּים שֶׁהִגִּיעוּ לְיַדֵּינוּ אַחֲרֵי-כֵן מִכְּתָב יָד, אֲשֶׁר טָרַם רָאוּ אֶת עֵינֵי הַדְּפוּס, וְכִמּוֹ-כֵן סִדְרָנוּ אֶת הַמְּכַתָּבִים בְּהַדְפָּסָה מְחֻדָּשֶׁת עִם נִקּוּד בְּתַכְלִית הַהֲדוּר וְהִיפִי, וְהַכְּנִסְנוּ אֶת כָּל מַרְאֵי הַמְּקוֹמוֹת מִפְּסוּקֵי תַנ"ךְ וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים ז"ל, כְּאֲשֶׁר עֵינֵיכֶם תִּרְאֶינָה, גַּם הוֹסַפְנוּ מִפְּתַח הָעֲנִינִים עַל

כָּל מִכְתָּב וּמִכְתָּב, הַמְבִיא תְמַצִּית הַנוֹשָׂאִים שֶׁמְדַבֵּר עֲלֵיהֶם
בַּמִּכְתָּב.

וְלֵאחֶר עָמַל וַיִּגְיַעַה רַבָּה, אָנוּ מְדַפְּיִסִים עֵתָה אֶת הַכָּרֶךְ
הַשְּׂמִינִי, וּמְקוּיִם לְהוֹצִיא אַחֲרָיו אֶת כָּל שְׂאֵר הַכָּרְכִים
כְּפִי סֵדֶר הַשָּׁנִים, כָּרֶךְ אַחֶר כָּרֶךְ, וּבְלַבְנוּ תִקְוָה, שֶׁכָּל מִי
שֶׁיִּקְרָא בָּזֶה, יִהְיֶה וַיִּחְיֶה אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד, כִּי מִכְתָּבִים אֵלּוּ
הֵם אוֹצֵר כְּלֵי חֲמֻדָּה, הַפּוֹתְחִים דֶּרֶךְ חֲדָשָׁה בְּפִרוּשִׁים
נִפְלְאִים עַל פְּסוּקֵי תנ"ך וְעַל מֵאֲמָרֵי חז"ל הַקְּדוּשִׁים בְּגִמְרָא
וּמְדַרְשִׁים וּבִזְהַר הַקְּדוּשׁ וְכוּ', וְגַלּוּיִים חֲדָשִׁים בְּהַשְּׁגוֹת
אֱלֻקוֹת, מְלַבְּשִׁים בְּכַמָּה לְבוּשִׁים מְלַבּוֹשִׁים שׁוֹנִים, עַד אֲשֶׁר
אֶפְלוּ הַיְרֹוד וְהַנְּמֹךְ בְּיוֹתֵר, יוּכַל גַּם-כֵּן לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ
הַשְּׁגוֹת אֱלֻקוֹתוֹ? תִּבְרַךְ בְּאֶפֶן נִפְלֵא וְנִעְלָה מְאֹד, מִשְׁכָּל עֲלִיוֹן
לְשֹׁכַל תַּחְתּוֹן, מִעִילָא לְעֵלּוּל, כַּאֲשֶׁר יוֹדֶה מִי שֶׁרָגִיל בָּהֶם.

וְכָל הַמִּכְתָּבִים הֵם עֲצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ, אֵיךְ לְהַחְזִיק מֵעֲמֵד עַל כָּל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו
בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׂמִיּוֹת, בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת, וְנוֹתְנִים עֲצוֹת נִפְלְאוֹת
אֵיךְ לְהַתְמוּדֵד עִם כָּל בְּעִיּוֹת הַחַיִּים שֶׁעוֹבְרוֹת עַל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד בָּזֶה הָעוֹלָם מִקְטָן וְעַד גְּדוֹל.

אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁיִּתְמַיֵּד בָּהֶם, וְאֵז וַיִּמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ עֲרֻבוֹת,
נְעִימוֹת, יְדִידוֹת, זִיו וְחִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וַיִּזְכֶּה
לְאֲשֶׁר אָמְתִי וְנִבְחִי לְאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים, חִבְּלִים נִפְלוּ לָנוּ
בְּנְעִימִים, אוֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן שֶׁעָלָיו נֶאֱמַר עֵינַי לֹא רָאִתָּה
אֱלֻקִּים זִיּוּלְתֵיךְ יַעֲשֶׂה, וַיִּזְכֶּה לְגֵאֲלָה שְׁלִמְיָה', אָמֵן וְאָמֵן!

הַמוֹצִיאֵם לְאוֹר

הַקְדָּמָה

מבוא בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס"א: על-ידי אמונת חכמים יכולין להוציא משפטינו לאור.

הינו מכל הלמודים שאדם לומד, צריך שיקבל ויוציא מהם משפטי אמת, שלא יהיה משפט מעקל, שיקבל וילמד מכל הלמודים שלומד משפטי הנהגות, שידע איך להתנהג — הן לעצמו והן לאחרים, שמתנהגים לפי דעתו כל אחד ואחד כפי בחינתו, וכפי הממשלה והרפנות שיש לו, הן לרב או למעט, וכל זה זוכים על-ידי אמונת חכמים וכו'.

והנה עקר שלמות אמונת חכמים הוא, כשיזכה לסלק את דעת עצמו לגמרי, וידע ויבין באמת באיזה מעמד ומצב אני נמצא, ועל-כן עלי לסלק את דעתי לגמרי, וכל מה שאומר לי החכם הרב האמת, אני צריך לקבל עלי כל אשר יאמר כהוא זה — דבר קטן ודבר גדול, ולבלי לנטות, חס ושלום, מדבריו ימין ושמאל, וכמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (ספרי, שופטים יא): אפלו אומר לך על ימין שהוא שמאל וכו'; ולהשליך מאתו כל החכמות, ולסלק דעתו כאלו אין לו שום שכל בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שבדור. וכל זמן שנשא אצלו שכל עצמו, הוא אינו בשלמות ואינו מקשר ומקרב לצדיק, אבל כשזוכה לבטל את עצמו לגמרי אל הצדיק והרב האמת, אז יכול לקבל ממנו עצות על כל דבר, הן לו והן לאחרים —

התפצים לשמע בקולו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קכג), וגם יזכה לצאת משגעונו ומשטיותיו, שנדבקו בו על-ידי עוונותיו (עין שיחות-הר"ן, סימן סז), כי הצדיק הוא מלא עצות וחדושים נוראים ונפלאים מגדול ועד קטן, דרי מעלה ודרי מטה, ועל-פן עלינו רק להעתיק דברי הצדיק בפשוטם ולהלבישם בכלים מפלים שונים לכל השואלים אותנו דבר השם, ולבלי לומר ולהמציא סברות כרסיות וכו', כי כל אלו החולקים על הצדיק, למודם הוא ממותרות, אשר משם יוצא משפט מעקל, ולא די שאינם יכולים אפלו להנהיג את עצמן, מכל שכן שאינם יכולים להנהיג את אחרים וכו'.

ועל-פן העקר לשוב על פגם אמונת חכמים, וכשאחד שואל איזה דבר או איזו עצה בעבודת השם, העקר להשיב דברי הצדיק האמת, ועל-ידי שזה מקשה ושואל, וזה משיב ומתרחץ את השאלה, על-ידי-זה נעשה ספר שאלות ותשובות, ועל-ידי-זה יתחדשו הרבה ספרים לגלות ולפרסם את הרב האמת, שהוא שכל הכולל כל העולמות וכל הדרגות וכו'.

ואמר רבנו ז"ל: יש כמה ספרים עכשוו וגם עתידיים להיות עוד כמה ספרים, וכלם צריכים לעולם, ואסור ללעג עליהם, חס ושלום (עין לקוטי-הלכות, קדושין, הלכה ג), כי רק הספרים המדברים מחקירות צריכין להרחיקם כמטחוי קשת, ולבערם מביתו בבעור חמץ ושאור ויותר ויותר וכו', וראוי לגזר שלא להדפיסם עוד, כי שורפים נשמות הקוראים בהם וכו', אבל כל הספרים ההולכים בדרך התורה הקדושה, בדרך אבותינו, בדרך האמונה הקדושה, בודאי מצוה גדולה להדפיסם להרבות ספרים פחול הים, כי כל ספר שמדבר מעניני תורה הן בדרך פשט, או דרוש, או רמז, או סוד, או פרוש, או באור, או ספרי הפוסקים ושאלות ותשובות, או ספרי מוסר ואגדות וכיוצא בהם, כלם נכוחים למבין, וכלם צריכים לעולם, כלם אהובים, כלם קדושים, כי כלם מדברים מרצונו יתברך, הנעלם

בתורה ובמצוות, ובדאי אסור לקוץ ברבוי ספרים, כמו שנמצאים קצת, אשר עינם צרה בשרואים שנתחדש עוד איזה ספר חדש, ועתק יוצא מפיהם כאלו מצטערים על הראשונים, שכבר יש הרבה ספרים, ולמה להם עוד; ובאמת לא בדעת ידברו, כי "לכל זמן ועת לכל חפץ" (קהלת ג, א), כי מי יכריח אותם ללמוד זה הספר, ואם לא יהיה להם פנאי ללמוד זה הספר החדש, רק יבלו ימיהם בספרים שיש מכבר, מי ימחה בידם, ומה אכפת להם, שיש עוד ספרים בעולם, אולי יש בני-אדם שמסגל להם זה הספר דוקא, כמו שרואים בחוש, שיש בני-אדם שיש להם חיות מספר זה, ויש בני-אדם שמחיה אותם ספר אחר, וגם באדם אחד בעצמו יש שנויים בין הזמן, לפעמים מתעורר להשם יתברך על-ידי דבר זה שבספר זה, ולפעמים אינו יכול להתעורר כי אם על-ידי דברי תורה ומוסר שבספר אחר, וגם מי שנפשו חשקה בתורה, ומבלה ימיו עליה כראוי כי לכה נוצר, יש פנאי בימי האדם אשר הוא חי על פני האדמה לעין ולהביט בספרים הרבה מאוד, כמו שראינו במה גדולים, שהיו בקיאים בכמה ספרים הרבה מאוד, ולמה לא ללמד קל וחמר מהגוים, שלא קבלו את התורה הקדושה, וכל עניני חכמתם בעסקי העולם הזה, שהוא הכל וריק, צל עובר, ואף-על-פי-כן יש להם הרבה ספרים באריכות גדולה מאוד, ובכל מדינה ומדינה נתחדשים אצלם ספריהם הרבה מאוד בכל שנה וכמעט בכל יום, ואינם קצים ברבוי ספריהם, ומדוע נבגד אנחנו, חס ושלום, להקפיד, חס ושלום, על רבוי הספרים של התורה הקדושה, אשר היא חיינו וארך ימינו בעולם הזה ובעולם הבא, לעולם שכלו ארך וטוב לעולמי עד ולנצח ונצחים?! והלא במה תחבולות עושים וכמה ספרים לאלפים ולרבבות מחברים בשביל עסקי העולם הזה, קל וחמר בן בנו של קל וחמר במה אלפי אלפים ורב רבי רבבות רבבות וכו' ספרים עד אין קץ, אנו צריכים לחבר ולהדפיס בשביל התכלית האחרונה לעולם הבא, כי אנו צריכים להכין לעצמנו צידה לדרבנו הרחוקה מאוד מאוד, וכבר נלכדו רבים מאוד מאוד

בתאוות העולם הזה ובהבליו ובטעיותיו וכו', וכמה ספרים ותחבולות אין מספר אנו צריכים לחדש בכל יום, כדי למצא יצאה ותחבולה להציל את נפשותינו ונפש בנינו ובנותינו והתלויים בנו להציל כלם מני שחת, ולהחיותם על פני האדמה בחיים נצחיים, לקרבם אל התורה ואל העבודה, וגם פי העולם אומרים בשם הבעל-שם-טוב הקדוש, כי תורת ה' תמימה, כי לא נגעו בה עדין.

נמצא, שכל הספרים הקדושים והנוראים שכבר נמצאים בעולם, עדין לא נגעו בעצם התורה, ועתה ראה והבן כמה ספרים צריכים עוד, עד שנתחיל לגע בתורה, מכל שכן וכל שכן לבוא לחדריה ולירד לעמקה, על-כן כל הספרים הקדושים שחברו עד הנה, עדין אינם חלק אחד מאלף מעמק רבוי הספרים שיתגלו עוד, בעת שיתגלו סתרי ורזי התורה האמתיים, על-כן צריכים להזהר לא ללעג ולבזות שום ספר ההולך על-פי דרך התורה הקדושה, על-פי הגמרא והמדרשים וספרי הזהר הקדוש והאריז"ל, כי כלם צריכים לעולם, וגם פי יש כמה וכמה מדינות ועירות של ישראל, ובמקומות אלו מתפשטים אלו הספרים והם מחיין את עצמן בהם, ובמקומות אחרים מחיין את עצמן בספרים אחרים דיקא וכו'.

והנה תמצית הספר הזה היא מכתבים, אשר נכתבו למקורבים חדשים, אשר, תהלה לאל, באים ומתקרבים אל האור הגנוז והנעלם, אורו של רבנו ז"ל, ומריצים מכתביהם להורותם הדרך, לראות אור ולצאת מהחשך והרע שנלכדו בו וכו' וכו', והמכתבים האלו נכתבו תשובות על מכתביהם.

ובאמת לא נתחדש בו שום דבר, באשר יראה הרוצה, רק נלקט מכל ספרי רבנו ז"ל בכלים מכלים שונים, ובדרך הרופא אשר מערב כמה סמים יחד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נו), כי כל הרפואות הן הרפבות, דהינו שלוקחים סם

פְּלוֹנֵי וְעֵשֶׁב פְּלוֹנֵי בַמִּדָּה וּבַמִּשְׁקָל כֶּךָ וְכֶךָ, וְכֵן עֵשֶׁב אַחֵר, שֶׁמִּשְׁקָלוֹ
כֶּךָ וְכֶךָ, וְכֵן שׂוֹקְלִים מִכֶּמֶה מִיָּנִים, וְכֵל עֵשֶׁב וְעֵשֶׁב יֵשׁ לוֹ בַּח אַחֵר,
וּמַעֲרָבִין אֵלּוּ הַמִּיָּנִים בְּיַחַד, וְעוֹשִׂין מֵהֶם הַהֲרַכְבָּה, וְזֹאת
הַהֲרַכְבָּה יֵשׁ לָהּ בַּח לְרַפָּא הַחֹלְאָת, כִּי עֵקֶר הַרְפוּאָה הוּא
עַל-יְדֵי הַרְכָּבָה דִּיקָא, שֶׁנַּעֲשֶׂה לָהּ כַּח אַחֵר חֲדָשׁ, עַל-יְדֵי הַכַּח
שֶׁקֶבֶלָה מִכָּל אֵלּוּ הַעֲשָׂבִים שֶׁנִּתְעַרְבוּ, וּבִזְזָה הַכַּח הַחֲדָשׁ שֶׁל
הַהֲרַכְבָּה דִּיקָא מִרְפָּאִין כָּל מִיָּנֵי חֹלְאוֹת וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְדַבֵּר זֶה
יְכוּל כָּל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וּמַחֲבִיב לַעֲשׂוֹתוֹ — לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם
אֶת הַצְּדִיק הָאֵמֶת בַּעוֹלָם, וּלְהַצִּיל נַפְשׁוֹת מִרְדַּת שַׁחַת, וּבַפֶּרֶט
אִם בָּא אֶחָד וְשׂוֹאֵל אוֹתוֹ, מִטַּל עָלָיו חַיִּיב לַעֲנוֹת לוֹ, כִּי הַרְבֵּה
הוֹרוֹת תְּלוּוִיִּים בְּנַפְשׁ זֶה, וְאִם תִּרְחַקְהוּ בַּעֲנָה שֶׁל שֶׁקֶר, אַתָּה
הוֹרֵג אוֹתוֹ וְכֵל הַתְּלוּוִיִּים בּוֹ וְכוּ', וְזֶהוּ הַחֶסֶד הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר
בַּעוֹלָם, וְאִין עוֹד חֶסֶד גָּדוֹל מִזֶּה — כְּשׂוֹכִין לְהַכְנִיס אֶת הַדַּעַת
הָאֵמֶת בְּחִבְרָיו, וּבַפֶּרֶט בְּעֵתִים הַלְלוֹ אֲשֶׁר הַחֶשֶׁךְ וְהָאֲפֵלָה
נִתְפַשְׁטוּ בַּעוֹלָם, וְנִתְקַיְּמוּ בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים (אִיכָּה ד, א):
"תִּשְׁתַּפְּכֵנָה אַבְנֵי קֶדֶשׁ בְּרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת", דִּהְיִינוּ יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים
מִתְגַּלְגָּלִים, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, בְּרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת, וּבַפֶּרֶטִיּוֹת נַעֲרֵי
יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר עוֹבְרִים עֲלֵיהֶם בְּעֵתִים הַלְלוֹ נְסִיווֹת כְּאֵלּוּ, אֲשֶׁר
לֹא שָׁעֲרוּם אַבּוֹתֵינוּ וְאֲבוֹת אַבּוֹתֵינוּ בְּלִי שׁוּם גְּזֻמָּא כְּלָל, מִמֶּשׁ
כְּמוֹ בְּדוֹר הַמְּבוּל, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וְאִין מִי שִׁירְחַם עֲלֵיהֶם כְּלָל,
כִּי נִתְפַשְׁטוּ סִפְרֵי מִינּוֹת וְנִאֻף לְאֱלֹפִים וְלַרְבָּבוֹת, אֲשֶׁר רַבִּים
נִתְפָּסוּ בְּזֶה בְּיוֹדְעִים וּבְלֹא יוֹדְעִים, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וְחִבְרָא חֲבָרֵי
אִית לֵיהּ, וְחִבְרָא דְחִבְרֵי חֲבָרֵי אִית לֵיהּ, וְאֶחָד מִכְּשִׁיל אֶת
חֲבָרוֹ, וְשׁוּם רֹאשׁ יִשְׁיבָה וּמִשְׁגִּיחַ אִינוּ יוֹדַע מִזֶּה כְּלָל (אוֹ עוֹשֶׂה
אֶת עַצְמוֹ כְּאִינוּ יוֹדַע), וְעַל-יְדֵי-זֶה נִשְׁקַעִים יוֹתֵר וְיוֹתֵר, הַשָּׁם
יִתְבָּרַךְ יִרְחַם; עַל-כֵּן הַהֲכָרַח לְהַרְחִיב אֶת הַדְּבוּר בְּכֶמֶה מִיָּנֵי
דְּבוּרִים, כְּאֲשֶׁר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל, לְמוֹהַרְנ"ת ז"ל: כְּשִׁיגִיעַ בְּכַתִּיבְתוֹ
לַעֲנִין "אָמוּנָה" אוֹ "צְדִיק", יִרְחִיב אֶת הָעֵט, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהַנְצִיל
וּלְצַאת מִהַחֶשֶׁךְ, כִּי אִם עַל-יְדֵי הַתְּקַרְבוֹת אֶל הַצְּדִיק הָאֵמֶת,
אֲשֶׁר מְגַלֶּה אֶמוּנָתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲמַתּוֹ יִתְבָּרַךְ וְרַחֲמָנוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ,
כִּי הוּא הַרְפוּאָה הָאֵמֶתִי, הַרְפוּאָה הַמְּמַחֶה מְאֹד מְאֹד (עֵינֵי

לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ל, והוא ואנשיו יכולים לירד אל כל מיני צנורות של הסטרא אחרא להכניעה, לשברה ולבטלה, ולהרים את הנפשות שנשקעו שם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ח).

על-כן אשרי הזוכה להתקרב אל הצדיק האמת מיחידי הדורות, שהוא גמר כל התקונים וכו', שהוא תקנת כל בית ישראל, ותקות כל הדורות ותקות כל העולמות וכו', נחל הנובע בו מקור החכמה הקדומה היוצאת משלש ראשונות דעתיק וכו', גאלתן של ישראל וכו', ואל אנשיו היקרים שבכל דור, שהם צדיקי האמת שבדור, כי כל אחד מאנשיו הוא איבר לצדיק, ובהתחברותם יחד, שם כל הצדיק וכו'.

ואז יזכה לתקון אמתו ונצחי, ויזכה להתגלות האור הגנוז, אשר עין לא ראתה אלקים זולתך יעשה ויזכה לגאולה שלמה, אמן בן יהי רצון!

ספר אֲשֶׁר בַּנְחַל

חלק ח'

תתכו.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר פנחס ה'תשל"ג.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת אהובי, ידידי מנעורים,
האברך היקר לי מאד, צמוד בפנימיות נפשי מאז ומקדם עד עכשו
ר' ... גרו יאיר ויזרח.

אחרי שדברנו אֶתְמוֹל בלילה מנעם צוף עמק רזים וסתרי
תורה, שקבלנו מהנחל הנובע מקור חכמה, והחיינו עצמנו מאד
מאד, מעמק דברי רבנו ז"ל המחיים נפשות, פי הם יוצאים ונובעים
מעמק החכמה הקדומה, מהששה דברים שקדמו לעולם, כמו
שאמרו חז"ל (בראשית רבה א, ה). וכשהלכתי ממך אחר-כך בדרך,
נפלו ברעיוני עוד ענינים נפלאים על-פי ההקדמות הנפלאות
שדברנו, ואמרתי להציג אותם לפניך.

בלקוטי-מוהר"ן (חלק א', סימן כא) פתיב: "אחור" ו'קדם'
צרתני" (תהלים קלט, ה), הבריאה היתה בשני אפנים: א. בבחינת
"אחור", שהיא הסתרה, טבע, שמשם נשתלשלה הבחירה. ב.
בבחינת "קדם" פנים, שהיא התגלות ההשגחה, ידיעה. ועין

בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ס"ד, וּבַתְּחִלַּת הָעֵץ חַיִּים, כִּי
 בְּשֶׁרֶצֶה הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ לְבְרָא אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְלֹא הָיָה מְקוֹם, מִחֲמַת
 שְׁהָיָה הַכֹּל אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְעַל-כֵּן צִמְצַם אֶת הָאוֹר לְצַדִּיין,
 וְעַל-יְדֵי הַצְּמִצּוּם נַעֲשֶׂה הַחֲלָל הַפְּנוּי, וּבַתּוֹךְ הַחֲלָל הַפְּנוּי הַזֶּה,
 נִתְּהוּ כָּל הַיָּמִים וְהַמְּדוֹת, שֶׁהֵם בְּרִיאַת הָעוֹלָמוֹת, וְזֶה הַחֲלָל הַפְּנוּי
 הָיָה מְכַרַח לְבְרִיאַת הָעוֹלָמוֹת, כִּי בְּלִתֵּי הַחֲלָל הַפְּנוּי לֹא הָיָה מְקוֹם,
 וְזֶה הַצְּמִצּוּם אֵי אֶפְשֶׁר לְהִבִּין וּלְהַשִּׁיג כִּי אִם לְעֵתִיד לְבוֹא, כִּי צָרִיךְ
 לומר בּו שְׁנֵי הַפְּכִים — יֵשׁ וְאֵין, כִּי הַחֲלָל הוּא עַל-יְדֵי הַצְּמִצּוּם,
 שֶׁכְּבִיכּוֹל צִמְצַם מִשֵּׁם אֱלֹקוֹתוֹ, וְאֵין שֵׁם כְּבִיכּוֹל אֱלֹקוֹת, כִּי אִם
 לֹא-כֵן אֵינוֹ פְּנוּי, וְהַכֹּל אֵין סוּף וְאֵין מְקוֹם לְבְרִיאַת הָעוֹלָמוֹת כָּלֵל,
 אֲבָל בְּאַמַּת לְאַמְתָּה בְּוִדְאֵי אֶף-עַל-פִּי-כֵן יֵשׁ שֵׁם גַּם-כֵּן אֱלֹקוֹת, כִּי
 בְּוִדְאֵי אֵין שׁוּם דְּבַר בְּלִעְדֵי חֵיותוֹ, וְעַל-כֵּן אֵי אֶפְשֶׁר לְהַשִּׁיגוֹ כָּלֵל,
 כִּי אִם עַד לְעֵתִיד לְבוֹא; נִמְצָא מְכַל זֶה, שֶׁבְּאַמַּת אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת
 בְּלִעְדֵי יִתְבַּרַךְ כָּלֵל, דּוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר — הַכֹּל לְכָל עֵצִים
 עֲצָמִיּוֹת חֵיות אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ מִמֶּשׁ, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֵׁם אֵלוֹפוֹ
 שֶׁל עוֹלָם, וְהַצְּמִצּוּם הוּא "בְּשֶׁכֶל הָאֲנוּשִׁי", שְׂאֵי אֶפְשֶׁר לְהַשִּׁיג אֶת
 זֹאת עַד לְעֵתִיד לְבוֹא, כִּי עֲכָשׁוּ הוּא מְקִיף אֶת הַמַּח וְאֵינוֹ יָכוֹל
 לְהַכְנִיסוֹ לְפָנִים, וּמֵהַצְּמִצּוּם הַזֶּה, מִשֵּׁם נִשְׁתַּלְשְׁלָה הַבְּחִירָה, וְנִדְמָה
 לְאָדָם "כַּחַי וְעֵצִים יְדֵי עֲשֶׂה לִי אֶת הַחֵיל הַזֶּה" (דְּבָרִים ח, יז), שֶׁהוּא
 הַסְּתַרַת הַיְדִיעָה, וְהוּא בְּחִינַת אַחֲוֹר (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן
 סב), וּמִשֵּׁם עֶקֶר טְעוּתָם שֶׁל הָרַחֲוִקִים מֵאַמוּנַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, מִחֲמַת
 שֶׁעֶקֶר יְדִיעַת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ אֵינָה אֶלָּא מֵהַגְּלוּי עַל הַסְּתוּם, וּמִחֲמַת
 שְׂרוּאִים בְּגִלוּי שְׁהִנְהַגַּת הָעוֹלָם הִיא עַל-יְדֵי מַעְרַכַת הַמַּזְלוֹת, מִזֶּה
 נִפְלוּ בְּטְעִיּוֹת כָּל אַחַד לְפִי טְעוּתוֹ, וְיֵשׁ חוֹשְׁבִים שֶׁהַכֹּל עַל-פִּי
 הַטְּבַע, עוֹלָם כְּמִנְהַגוֹ נוֹהֵג, וְיֵשׁ חוֹשְׁבִים שֶׁצָּרִיךְ לְעַבֵּד אֶת הָאֱמֻצָּעִי,
 כְּמוֹ שֶׁטְעוּ בַּעֲגָל, שֶׁרָצוּ לַעֲשׂוֹת אֶת הָעֲגָל אֱמֻצָּעִי בֵּינָם לְבֵין הַשֵּׁם
 יִתְבַּרַךְ, שְׂאֵמְרוּ (שְׁמוֹת לב, א): "אֲשֶׁר יִלְכוּ לְפָנֵינוּ", בְּחִינַת אֱמֻצָּעִי,
 וּבְטְעוּת כְּזוֹ רַבִּים נִכְשָׁלִים, וְעוֹשִׂים אֶת הַסְּבוּת אֱמֻצָּעִי בֵּינָם לְבֵין
 הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, הֵינּוּ שְׂמֵאֲמִינִים בְּהַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, אֲבָל מֵאֲמִינִים גַּם
 בְּאֱמֻצָּעִי, וְאוֹמְרִים שֶׁצָּרִיךְ לְסְבוּת, הֵינּוּ שְׂמֵאֲמִינִים לְמַשָּׁל בְּסִפָּה שֶׁל

פְּרַנְסָה שֶׁהִיא הַמִּשָּׂא וּמִתֵּן, וְאוֹמְרִים שֶׁהַסֵּבֶה שֶׁל מִשָּׂא וּמִתֵּן עֵקֶר, וְכֹאֵלוּ, חֵס וְשְׁלוֹם, בְּלֹא הַסֵּבֶה שֶׁל הַמִּשָּׂא וּמִתֵּן אֵין יְכַלֵּת בְּיַד הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ לִתֵּן לָהֶם פְּרַנְסָה, וּבַסֵּבֶה שֶׁל הַרְפוּאָה שֶׁהִיא סְמִים, עוֹשִׂים מֵהֶם עֵקֶר, וְכֹאֵלוּ, חֵס וְשְׁלוֹם, בְּלֹא הַסְּמִים, אֵין יְכַלֵּת בְּיַד הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ לְרַפֵּא. וְאֵין הַדְּבָר כֵּן, כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא סִבֵּת כָּל הַסִּבּוֹת וְעֵלֵת כָּל הָעֲלוֹת, וְאֵין צָרִיךְ לְשׁוֹם סִבּוֹת, וְגַם בְּעֶסְקֵנוּ בְּאֵלוּ הַסִּבּוֹת צָרִיךְ לְהֶאֱמִין בְּהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ לְבַד, וְלֹא לַעֲשׂוֹת מִהַסִּבּוֹת עֵקֶר, וּכְשֶׁבְּרָא וַיִּצַּר וְעָשָׂה הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת הֵיחָד בְּשִׁבְלֵי יִשְׂרָאֵל (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נב), כִּדִּי שִׁיעֲשׂוּ רְצוֹנוֹ וְשִׁיחֲזְרוּ וַיִּדְבְּקוּ בוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּבִזְהַר הַקְּדוֹשׁ (בֵּא מִב). מוּבָא: וְדָאֵי לֹא אֶתְפַּשְׁט נְהוּרִיָּה עַל כָּל בְּרִיָּין אֵיךְ יִשְׁתַּמּוּדְעוֹן לִיהֵא, וְאֵיךְ יִתְקִים מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, כִּי כָּל פְּנִיתוֹ יִתְבַּרֵךְ כְּבִיכּוֹל הֵיחָד בְּגִין דְּאִשְׁתַּמּוּדְעוֹן לִיהֵא, שְׁנִזְכָּה לְהַפִּירוֹ יִתְבַּרֵךְ מִכָּל דְּבָר, וּבְשִׁבְלֵי זֶה בְּרָא אֶת הָאָדָם, וְזֶה (בְּרֵאשִׁית ב, ח): "וַיִּטַּע הַנֶּזֶר" אֱלֹקִים גֵּן בְּעֵדֵן 'מִקְדָּם', וַיִּשֶׂם שֵׁם אֶת הָאָדָם אֲשֶׁר יִצַּר", שִׁיזְכָּה לְהִתְעַנֵּג מֵאוֹר 'הַפְּנִים' בְּחִינַת 'קְדָם', וְזֶה אֲשֶׁר בְּתוֹרָתוֹ שֶׁל רַבִּי מֵאִיר הֵיחָד פְּתוּב: "פְּתִנּוֹת אוֹר" — בֵּא (בְּרֵאשִׁית רַבָּה כ, כט), כִּי זֶה הֵיחָד עֵקֶר הַתְּכָלִית, שְׁנִזְכָּה לְהַפִּירוֹ יִתְבַּרֵךְ מִכָּל דְּבָר, וַיְהִיָּה יַחַד פְּנִים בְּפְנִים בְּהִתְגַּלּוֹת "אוֹרוֹ" יִתְבַּרֵךְ, וְלִידַע כִּי הַנֶּזֶר אֱלֹקִים, כִּי הַכֹּל אֶחָד (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ד'), וְלֹא יִחַלֵּק בֵּין חֶסֶד לְדִין שְׁזֵהוּ הַדַּעַת שֶׁל עֲלָמָא דְאַתִּי, וְזֵהוּ עֵקֶר "עֵץ הַחַיִּים", בְּחִינַת הַחַיִּים הַנִּצְחָיִים אֲשֶׁר לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, כִּי הוּא חַי לְנֶצַח, וְכֵן מִי שֶׁנִּכְלָל בְּשִׁרְשׁוֹ דְהֵינּוּ בוֹ יִתְבַּרֵךְ, הוּא גַם-כֵּן חַי לְנֶצַח, כִּי מֵאַחַר שֶׁנִּכְלָל בְּאֶחָד, וְהוּא אֶחָד עִם הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, הוּא חַי חַיִּים נִצְחָיִים כְּמוֹ הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ (עֵין שֵׁם, סִימָן כא), וְזֵה הֵיחָד עֵקֶר בְּרִיאַת הָאָדָם — בְּשִׁבְלֵי זֶה הַתְּכָלִית, שִׁיזְכָּה לְהִתְבַּטֵּל וּלְהַפְּלֵל בְּאוֹר אֵין סוּף וּבְאַחַדוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ (עֵין לְקוּטִי-הַלְכוֹת, פְּלֵאֵי הַפְּרָם, הַלְכָה ב', אוֹת ג'), וְעַל-כֵּן הִזְהִירוּ הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ (בְּרֵאשִׁית ב, יז): "וַיִּמְעַץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ כִּי בְיוֹם אֲכָלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת", הֵינּוּ שֶׁהִזְהִירוּ

(א) לֹא הִתְפַּשְׁט אוֹרוֹ עַל כָּל בְּרִיּוֹתָיו, אֵיךְ יִפִּירוֹ אוֹתוֹ.

שְׁלֹא יֹאכַל מֵעֵץ הַדַּעַת, שְׁעַל יָדוֹ יוֹדְעִים טוֹב וְרַע, שְׂיִוְדְעִין הַפְּרָשׁ
 בֵּין טוֹב לְרַע, דְּהֵינּוּ שְׂיִישׁ חֲלוּק בֵּין הַמְּאוֹרְעוֹת הַטּוֹבִים וְהַרְעִים,
 וְעַל-כֵּן הִזְהִירוּ שְׁלֹא יֹאכַל אֲכִילָה כְּזוֹ לְהַפְרִישׁ בֵּין טוֹב — שֶׁהוּא
 הַשְּׂגָחָה, וּבֵין רַע — שֶׁהוּא טָבֵעַ. כִּי אָדָם נִבְרָא שְׂיִזְכֶּה לְדַעַת
 שְׁלֵמָה, שְׂשֵׁם אֵין חֲלוּק בֵּין "חֶסֶד לְדִין", בֵּין "הַשְּׂגָחָה לְטָבֵעַ", "רַע
 וְטוֹב", "אֲחֹר וְקָדָם", כִּי כֹּלֹ טוֹב, הַטָּבֵעַ הוּא בְּעֶצְמוֹ הַשְּׂגָחָה, שְׂזֶה
 זוֹכִין עַל-יְדֵי בְּטוֹל אֶל אֵין סוּף בְּרוּף הוּא, וְלִזְה יְכוּלִין לְזַכּוֹת
 עַל-יְדֵי קִבְּלַת עֲצַת הַצְּדִיקִים, וְלִילֵף בְּדֶרֶךְ עֲצָתָם, כִּי עַל-יְדֵי שְׂמִקְבָּל
 מֵהֶם עֲצָתָם, נִחְקַקַת בּוֹ הָאֱמֶת לִילֵף בְּדֶרֶךְ הָאֱמֶת הַזֶּה (עֵין
 לְקוּטִי-מֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִמָּן ז'), כִּי הַצְּדִיק הוּא נִכְלָל בְּאֵין סוּף בְּרוּף
 הוּא (עֵין שָׁם, סִמָּן ד'), וְעַל-יְדֵי הַצְּדִיק תִּתְעַלֶּה גַם-כֵּן לְמַדְרָגָה זוֹ, וְגַם
 הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׂנַתֵּן לָנוּ הַתּוֹרָה (עֵין שָׁם, סִמָּן כט), גַּם-כֵּן נִקְרָא צְדִיק
 בְּחִינַת (תְּהִלִּים קמ"ה, יז): "צְדִיק ה' בְּכֹל דְּרָכָיו", שֶׁהוּא צְדִיקוֹ שֶׁל
 עוֹלָם, הֵינּוּ עַל-יְדֵי קִיּוֹם הַמְּצוּוֹת וְהַתְּקַרְבוֹת לְצְדִיק, עַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה
 הָאָדָם לָזֶה, כִּי הוּא בְּחִינַת נְשׂוּאֵין דְּקִדְשָׁה, אֲבָל לְהַפֵּךְ עַל-יְדֵי
 שְׂשִׁמְעַת מֵעֲצַת הַנְּחָשׁ, וְאֲכַל מֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, וְעַל-יְדֵי-זֶה הַפְּרִיד
 בֵּין חֶסֶד לְגְבוּרָה, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְקַלַּל וְנִתְגָּרַשׁ לַחוּץ, אֲשֶׁר מִשָּׁם
 נִמְשָׁכִים כָּל הַצְּרוֹת וְהִיסוּרִים, הַמְּנִיעוֹת, הַבְּלִבּוּלִים וְהַהֲרַפְתָּקָאוֹת
 הָעוֹבְרִים עַל הָאָדָם, כִּי נִתְלַבֵּשׁ הַכֹּל בְּטָבֵעַ, וְנִתְקַלְלָה הָאֲדָמָה
 בְּעַבּוּרוֹ, "אֲרוּרָה הָאֲדָמָה בְּעַבּוּרֶךָ בְּעֶצְבוֹן תֹּאכְלֶנָּה כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ
 וְקוֹץ וְדַרְדַּר תַּצְמִיחַ לָךְ, וְאֲכַלְתָּ אֶת עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה, בְּזַעַת אַפֶּיךָ תֹּאכַל
 לֶחֶם" וְגו' (בְּרֵאשִׁית ג, יז), כִּי עֲכָשׁוּ צְרִיף יְגִיעוֹת רַבּוֹת מְאֹד קָדָם
 שְׂמִמְשִׁיף מְזוֹנּוֹת, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהִתְבַּטֵּל אֶל אֵין סוּף בְּרוּף הוּא, כִּי
 גְּרָשׁוּ מִשָּׁם, כְּמוֹ שְׂנֵאֲמַר (בְּרֵאשִׁית ג, כד): "וַיִּגְרַשׁ אֶת הָאָדָם וַיִּשְׁפֹּן
 מִקֶּדָם לְגַן-עֵדֶן אֶת הַכְּרִבִּים וְאֶת לֶהֱט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת לְשֹׁמֵר אֶת
 דֶּרֶךְ עֵץ הַחַיִּים", כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהַכְּנִס לְשָׁם, הֵינּוּ אַחַר חֲטָא אָדָם
 הָרֵאשׁוֹן נִתְלַבֵּשׁ הַכֹּל בְּטָבֵעַ, וְנִסְתָּר אֲוֵרוֹ יִתְבָּרַךְ בְּבְחִינַת "אֲחֹר",
 וְצְרִיף עַבּוּדָה רַבָּה לְזַכּוֹת לְהִתְגַּלוֹת בְּחִינַת "קָדָם", אֲוֵר הַפְּנִימִים,
 הַשְּׂגָחָה פְּרִטִית, וְזֶה עֲנִין חֲטָא עֵץ הַדַּעַת, שְׂנִתְעַרַב כָּל הָעוֹלָם בְּטוֹב
 וְרַע, וּמִחֲמַת רַב הַחֲטָאִים וְהָעוֹנוֹת רַבּוֹי רַע, עַד שְׂאֵין לְהַפְרִיד

יתברך, ונדמה, חס ושלום, שהכל טבע, שזה עקר החשף. וזה
 שאמרו חז"ל (בראשית רבה ב): "והארץ היתה תהו ובהו" (בראשית א,
 ב) — זה אדם הראשון, פי על-ידי החטא נעשה חשף, רחמנא
 לצלן, בעולם, וכמו שאמרו חז"ל (עבודה זרה ח): "בין ששקעה לו
 חמה, אמר: אוי לי שבשכיל שזרחתי וכו', כי חמה היא היא בחינת
 השגחה והתגלות, כמו שכתוב (תהלים פד, יב): "כי שמש ומגן הני"ה
 אלקים", וכמו שכתוב (תהלים עב, ה): "ויראוך עם שמש", פי השכל
 שהוא חיות אלקותו מאיר כמו השמש (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א, סימן
 א), וכמו שכתוב (משלי ד, יח): "וארח צדיקים כאור נגה הולך ואור
 עד נכון היום", וכמו שכתוב (שמואל-ב כג, ד): "וכאור בקר יזרח
 שמש", וכמו שכתוב (שופטים ט, לג): "והיה בבקר פזרח השמש";
 וקדם החטא לא נצרך שום לבוש להשיג אורו יתברך, אור השמש,
 כמו שכתוב (בראשית ב, כה): "ויהיו שניהם ערומים" וגו', בלי שום
 לבושים וצמצומים, פי היה נכלל "השגחה וטבע" ביחד, "אור
 וחשף", "אחור נקדם", וכמו שכתוב (בראשית א, טו): "ויעש אלקים
 את שני המארת הגדלים", ופרש רש"י: שוים נבראו, פי היה אז
 "אור הלבנה כאור החמה" (ישעיה ל, כו), "והיה יום אחד הוא יודע
 להני"ה לא יום ולא לילה" (זכריה יד, ז). נכמו שיהיה לעתיד לבוא
 בהתגלות מלך המשיח, שהוא יהיה תקון אדם הראשון וכל
 הנשמות והדורות התלויים בו, פי משיח נכלל ב"צ'ת'ק'א", פי הוא
 אשר השיג יחידה דיחידה תכלית המדרגה העליונה אשר עוד לא
 עלה שם וכו' (עין חיי-מוהר"ן, גדלת השגתו, סימן כז); ועין בספר "דבש
 לפי" מהחיד"א (מצרכת מ"ם, אות ג'): משיח כשיבוא במהרה בימינו,
 יכניע נחש, שהוא כמספר "ג'ח'ש'", פי ה"מ'ש'י'ח" יכניע נחש
 וכנ"ל, שיתקן חטא אדם הראשון אשר נתהוה מהנחש].

ויחטא אדם הראשון שהיה על-ידי הנחש, נמשך אחר-כך פגם
 קיו, פי קין והבל נולדו אחר החטא כסברת חז"ל (עין פרקי דרבי
 אליעזר פרק כא; ובהר"ר בראשית לו; ועין בשער הגלגולים, הקדמות ז, כח;
 ובלקוטי-תורה, בראשית; ובשער הכוונות, ראש השנה, דרוש א'); ועקר פגמו

הִזָּה "נְאוּף וְרִצִּיחָה", כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲזו"ל (פְּרָקֵי דְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר, פְּרָק כ"א), שֶׁאָמַר: אֲנִי אֶהְרַג אֶת הַבֵּל אֲחִי, וְאֶקַּח אֶת אִשְׁתּוֹ תְּאוֹמֹתוֹ, אֲשֶׁר מֵאֵז גִּשְׁתַּלְשְׁלוּ שְׁנֵי הַפְּגָמִים הָאֵלוּ בְּעוֹלָם, רַחֲמָנָא לְצַלָן — נְאוּף וְרִצִּיחָה, וּמְשִׁיחַ יְבוּא וַיִּתְקַן בְּעוֹלָם — הָעֶקֶר: "לֹא תִנְאָף", "לֹא תִרְצַח", וְהִתְקוּן יִהְיֶה עַל-יַדֵי הַבֵּל, דָּא מְשָׁה — מְשִׁיחַ בְּעַצְמוֹ. (וְאֵלוּ שְׁתֵּי הַתְּאוֹמוֹת הֵיוּ, אַחַת צְפוּרָה וְאַחַת בַּתְּיָה בַת פְּרָעָה שֶׁהִצְלִיתוֹ, כִּף מוּבָא בְּכַתְבֵי הָאֲרִיזו"ל).

כִּי מְשָׁה יִגְלֶה אֶת גְּדֹל הַדְּעוּת בְּעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִשְׁעִיָּה י"א, ט): "כִּי מְלֹאָה הָאָרֶץ דְּעָה אֶת הַיְיֹוָה", וְהַדְּעוּת הִיא אַחַדוֹת בֵּין חֶסֶד וּגְבוּרָה, וַיְדוּעַ אֲשֶׁר מִחֶסֶד וּגְבוּרָה שֶׁהִיא אֶהְבָּה וַיִּרְאֶה נִשְׁתַּלְשְׁלִים בְּאַלְפֵי אֲלָפִים וְכוּ' בְּחִינּוֹת, הַשְׁתַּלְשְׁלִיּוֹת אֶהְבּוֹת רְעוּת, רַחֲמָנָא לְצַלָן, שֶׁהוּא נְאוּף. וַיִּרְאוֹת רְעוּת, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, שֶׁהוּא רִצִּיחָה, וְעַל-יַדֵי גְדֹל הַדְּעוּת שֶׁיִּהְיֶה בְּבִיאַת מְשִׁיחַ צְדָקְנוֹ, עַל-יַדֵי-זֶה תִּתְבַטְּלֶנָה אֵלוּ הַמִּדּוֹת הַרְעוּת — נְאוּף וְרִצִּיחָה, כִּי תִתְעַלֶּה הַמַּלְכוּת דְּקִדְשָׁה, וַיִּקְיָם (יִחְזַקְאֵל י"א, יט): "וְנָתַתִּי לָהֶם 'לֵב אָחָד', וְרוּחַ חֲדָשָׁה אֲתֵן בְּקִרְבָּם, וְהִסִּירְתִּי 'לֵב הָאָבֶן' מִבְּשָׂרָם וְנָתַתִּי לָהֶם 'לֵב בְּשָׂר'", וְעוֹד (שֵׁם לו', כו'): "וְנָתַתִּי לָכֶם 'לֵב חֲדָשׁ' וְרוּחַ חֲדָשָׁה אֲתֵן בְּקִרְבְּכֶם וְהִסִּירְתִּי אֶת 'לֵב הָאָבֶן' מִבְּשָׂרְכֶם וְנָתַתִּי לָכֶם 'לֵב בְּשָׂר'", שֶׁזֶה נֶאֱמַר עַל בִּיאַת מְשִׁיחַ צְדָקְנוֹ. וְעַיִן בְּלִקוּטֵי-הַלְכוּת (תְּפִלִּין, הַלְכָה ב', אוֹת יב): עֶקֶר תִּקּוּן פָּגַם הַבְּרִית בְּשִׁלְמוֹת יִהְיֶה עַל-יַדֵי מְשִׁיחַ צְדָקְנוֹ, אֲשֶׁר יִתְגַּלֶּה בְּקִרְוֹב, כִּי מְשִׁיחַ יְבוּא לְתִקּוּן זֶה הַחֲטָא בְּיוֹתֵר, בְּחִינַת (יִשְׁעִיָּה י"א, יב): "וַיִּנְפְּצוֹת יְהוָה יִקְבֹּץ", שֶׁיִּקְבֹּץ כָּל הַנְּדָחִים וְהַנְּפֹזְרִים בְּאַרְבַּע כַּנְּפוֹת הָאָרֶץ, שֶׁזֶהוּ תִקּוּן עֲנִיָן זֶה, כִּי הוּא אוֹר הַחֶסֶד הַחֲדָשׁ הַמְתַקֵּן הַכֹּל, בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים יח, נ"א): "וְעָשָׂה חֶסֶד לְמִשְׁיחוֹ", וְזֶה בְּחִינַת (יִשְׁעִיָּה נט, כ): "וּבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וְלִשְׁבִי פֶשַׁע בְּיַעֲקֹב", וְלִשְׁבִי פֶשַׁע דִּיקָא, שֶׁהֵם הַשְּׂבִים עַל חֲטָא פָּגַם הַבְּרִית — הוֹצָאֵת זָרַע לְבִטְלָה, רַחֲמָנָא לְצַלָן, שֶׁנִּקְרָא (יִשְׁעִיָּה נז): "יְלָדֵי פֶשַׁע זָרַע שֶׁקֶר", עַיִן שֵׁם.

וְעַיִן בְּלִקוּטֵי תוֹרָה לְהָאֲרִיזו"ל: "וּבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל" (יִשְׁעִיָּה נט, כ), אָמְרוּ חֲזו"ל (יְבָמוֹת סב): אֵין בֶּן דּוֹד בָּא עַד שֶׁיִּכְלוּ כָּל הַנְּשָׁמוֹת

שבגוף, וזה "ובא לציון גואל", שהוא משיח, וראשי תבות של גואל ו'לשבי פשע — ג'ו'ף, ודע כי אדם המוציא זרע לבטלה, הוא מוסר בנ"ו ביד החיצונים, וכאשר שב בתשובה, יחזרו אותם הבנים למקומם בתוך אותו האוצר הנקרא גוף, וזהו "ולשבי פשע ביצקב" — ששב בתשובה מן הפשע, עין שם. ועין בשער הפסוקים שם, שמוסיף: וכל זמן שאינן חוזרות, המשיח מתעכב, רק כששב בתשובה. ועין בהגה שם מהרב שמואל ויטאל: "שבי פשע" ירמז להחזיר ולצרף האותיות של פ'שע' (הגורם לחסרון הש'פ'ע' מן העולם) לאותיות ש'פ'ע', עין שם. ועין בלקוטי-הלכות (פריה וירביה, הלכה א', אות י'), כי מראשית הולדת משיח היה לתקן עון זה, כי התחלת התגלות משיח היתה מיהודה שהוליד מתמר את פריץ ונרח, והם היו תקון על חטא ער ואונן שהשחיתו דרכם כמובא, ועל-כן הצריך יהודה להמשיך בחינת נשמת משיח, שעל-ידי-זה יתקנו, כי תקון עון זה תלוי במשיח עין שם. ועין עוד שם, כי משיח יתקן את אדם הראשון שגם נכשל בפגם זה, כמו שאמרו חז"ל (ערובין יח): כל אותן השנים שהיה אדם הראשון בנדוי, הוליד רוחין ושידין ולילין. (ויבסנהדרין לח): אדם הראשון משוף בערלתו היה וכו', וכן דור המבול אחר-כך היו שטופים בזמה ונאוף, רחמנא לצלן, רחמנא לישזבן, בבחינת (בראשית ו, יב): "כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ", פי על-ידי החטא החמור הזה נסתר ממנו אורו יתברך, ואינו זוכה להסתפל בזיו נעם השכינה הקדושה.

אף כשיתגלה משיח צדקנו במהרה בימינו, אז יגלה אורייתא דעתיקא סתימאה, עצות פאלו מהחכמה העליונה, אשר כל אחד ימצא בו עצות איה לתקן את עצמו, יהיה איה שיהיה, כי אין שום יאוש בעולם כלל, ויקים (תהלים טו, יא): "תודיעני ארח חיים שבע שמחות את פניך", כי יזכה לראות אור הפנים התגלות אלקותו יתברך. וכמו שנאמר (תהלים כא, ז): "תתדהו בשמחה את פניך כי המלך בטח בה' ובחסד עליון בל ימוט" וגו', המלך הוא מלך

הַמְשִׁיחַ, שֶׁמִּמְשִׁיחַ חֶסֶד עֲלִיּוֹן גָּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד, שֶׁעַל יָדוֹ זוֹכִינַן לְבַחֲיַנְתָּ "תַּחֲדֵהוּ בְּשִׂמְחָה אֶת פְּנֵיךְ", כִּי עַל-יְדֵי הָעֲצוֹת שֶׁיִּגְלֶה מְשִׁיחַ צְדָקְנוֹ, גַּם לוֹ יִהְיֶה תַקּוּן וְיִוָּכַל לְחֹזֵר וּלְהַסְתַּכֵּל בְּנַעַם זֵיו שְׂכִינְתּוֹ יִתְבָּרֵךְ וְכוּ'. וְעַיִן בְּלִקּוּטֵי-הַלְכוֹת (עֲרוּבֵי תַחֲמוּמִין, הַלְכָה ה', אוֹת כב): עֵקֶר הַתַּקּוּן יִהְיֶה עַל-יְדֵי מְשִׁיחַ צְדָקְנוֹ שְׂיָבֹא בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, שְׂאֵז יִמְשִׁיחַ רוּחַנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צְמֻצוּמִים רַבִּים וְנִפְלְאִים חֲדָשִׁים כְּאֵלֶּה, עַד שְׂיִזְכֶּה לְהַמְשִׁיחַ עֲצוֹת עֲמֻקּוֹת מְאֹד, הַנִּמְשָׁכוֹת מִיַּחֲדוּד הַפְּנִימִי הַגְּבוּרָה מְאֹד מְאֹד, הַנִּמְשָׁךְ מִבַּחֲיַנְתָּ "עֵת'ת'ק'א". וְכַמוֹכָא בְּכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל, שְׂאִין מִי שֵׁישׁ בְּכַחוֹ לְהַמְשִׁיחַ עֲתָה מַחִין עַל-יְדֵי יַחֲדוּד הַפְּנִימִי מִבַּחֲיַנְתָּ עֲתִיק, כִּי אִם מְשִׁיחַ, וְאֵז פְּשִׁימְשִׁיחַ הַמַּחִין מְשִׁם, אֵז יִתְגַּלֶּה בְּשִׁלְמוֹת, בַּחֲיַנְתָּ "מִים עֲמֻקִּים עֲצָה בְּלֵב אִישׁ" (מְשַׁלִּי כ, ה), וְכַמוֹ שֶׁכְּתוּב (יִשְׁעִיָּה יא, ב): "וְנִחָה עָלָיו רוּחַ הַקֹּדֶשׁ רוּחַ חֲכָמָה וּבִינָה" וְגו', וְכַמוֹ שֶׁכְּתוּב (שָׁם ט, ה): "וַיִּקְרָא שְׁמוֹ פֶּלֶא יוֹעֵץ" וְגו', שֶׁיִּתְגַּלוּ עֲצוֹת עֲמֻקּוֹת וְנִפְלְאוֹת כְּאֵלוֹ עַד אֵין סוֹף, שֶׁיִּהְיֶה בְּלִתִּי אֶפְשָׁרִי לְסַטְרָא אַחֲרָא לְסַתְרָן בְּשׁוּם אַפֵּן שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי הָעֲצוֹת שֶׁיִּמְשִׁיחַ מְשִׁיחַ, בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, יִהְיוּ עַד אֵין סוֹף וְאֵין תַּכְלִית, וַיִּתְקַיֵּם "עֲצַת ה'" לְעוֹלָם תַּעֲמֹד, מַחְשְׁבוֹת לְבוֹ לְדוֹר וָדוֹר" (תְּהִלִּים לג, יא), בַּחֲיַנְתָּ "כִּי ה'" צְבָאוֹת יַעֲץ וּמִי יִפְר" (יִשְׁעִיָּה יד, כו), כִּי אֵז יִתְגַּלוּ עֲצוֹת שְׁלֵמוֹת וְעֲמֻקּוֹת, שֶׁעַל יָדָן יִקְיָמוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַתּוֹרָה כֹּל יְמֵיהֶם לְעוֹלָם, "אֲשֶׁר עֲצוֹת כְּאֵלוֹ לֹא נִתְגַּלוּ עַדִּין בְּעוֹלָם".

וְעַל-כֵּן בְּנוֹדָאי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׁלָנוּ לֹא תִשְׁתַּנֶּה כֹּלֵל בִּימּוֹת הַמְשִׁיחַ אֶפְלוּ נִקְדָּה אַחַת, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן תַּתְּחַדֵּשׁ הַתּוֹרָה אֵז לְגַמְרֵי כְּאֵלוֹ נִתְנָה אֵז לְגַמְרֵי, כִּי אֵז גִּזְכָּה לְקַבֵּל חֲדוּשִׁין דְּאוֹרֵיִתָּא כְּאֵלֶּה, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה גִּזְכָּה כֹּל אֶחָד לְפִי מְדַרְגָּתוֹ לִידַע עֲצוֹת שְׁלֵמוֹת וְעֲמֻקּוֹת, בְּאֶפֶן שֶׂיִּזְכֶּה בְּכֹל פַּעַם לְהַתְגַּבֵּר עַל מַה שֶׁצָּרִיךְ לְהַתְגַּבֵּר, וּלְזַכּוֹת לְקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה בְּשִׁלְמוֹת, וְעַל זֶה נֶאֱמַר (יִרְמְיָה לא, ל): "וְכִרְתִּי אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֶת בֵּית יְהוּדָה בְּרִית חֲדָשָׁה לֹא כַּבְרִית אֲשֶׁר כָּרַתִּי אֶת אֲבוֹתָם בַּיּוֹם הַחֲזִיקִי בְיָדָם לְהוֹצִיאֵם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, אֲשֶׁר הִמָּה הִפְרוּ אֶת בְּרִיתִי וְאֲנֹכִי בְּעַלְתִּי בָם נֶאֱמַר הַקֹּדֶשׁ, כִּי זֹאת

הברית אשר אכרת את בית ישראל אחרי הימים ההם נאם הווי"ה נתתי את תורתך בקרבם ועל לבם אכתבנה, והייתי להם לאלקים, והמה יהיו לי לעם, ולא ילמדו עוד איש את רעהו ואיש את אחיו לאמר, דעו את הווי"ה, כי כולם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם נאם הווי"ה, כי אסלח לעוונם ולחטאתם לא אזכר עוד, כה אמר הווי"ה נתן שמש לאור יומם" וגו'. כי אז יתגלה אור אלקותו יתברך; בבחינת שמש, לכל באי עולם, ואז יהיה עקר התקון של אדם הראשון וכו', וכו', שיתבטל נאוף מהעולם כנ"ל וכן תתבטל רציחה מהעולם, כי אז יקיים (מיכה ד, ג): "ושפט בין עמים רבים והוכיח לגוים עצמים עד רחוק, וכתתו חרבותיהם לאתים וחנויתיהם למזמרות, לא ישאו גוי אל גוי חרב ולא ילמדו עוד מלחמה" וגו'; ובגמרא (שבת סג.) אמרו, שבימות המשיח יתבטלו הפלי זין, ואינם נצרכין כלל, עין שם. כי אז יתגלה גדל השלום בעולם, כמו שכתוב (ישעיה יא, ו): "וגר זאב עם כבש ונמר עם גדי ירפץ, ועגל וכפיר ומריא יחדו ונער קטן נהג בם" וגו', "לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי כי מלאה הארץ דעה את הווי"ה פמים לים מכסים" וגו'.

ועין בלקוטי-הלכות (פריה ורביה, הלכה א', אות ה') על-פי מה שאמרו חז"ל (יומא ט:): בית שני לא נחרב כי אם על-ידי שנאת חנם ומחלוקת, ועקר המתקה זו תהיה בביאת משיח במהרה בימינו. ועין עדיות (פרק ה', ז'): אין אליהו בא אלא לעשות שלום, ובלקוטי-הלכות (פגרוז, הלכה ה', אות טו), עין שם; וזה עקר הברכה, כמו שאמרו חז"ל (עקצין, פרק ג', יא): לא מצא הקדוש-ברוך-הוא כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום, שנאמר: "הווי"ה עז לעמו יתן הווי"ה יברך את עמו בשלום". ועין בלקוטי-מוהר"ן (חלק א', סימן כו), שאתערותא של בחינת (צפניה ג, ט): "לעבדו שכם אחד", שהכל יעבדו את השם יתברך, זה יהיה על-ידי השלום וכו', עין שם; ואמרו במדרש (ויקרא רבה ט, ט): גדול שלום שבשמשלך המשיח בא אינו פותח אלא בשלום וכו', עין שם. ועין במדרש (דברים רבה ה', יב): אין הקדוש-ברוך-הוא מבשר את ישראל שיהיו נגאלים אלא

בְּשָׁלוֹם, שְׂאִין הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַחֵם אֶת יְרוּשָׁלַיִם אֶלָּא בְּשָׁלוֹם,
עֵינֵי שָׁם.

נִמְצָא, כְּשֵׁיבוֹא מְשִׁיחַ בְּמַהֲרָה בְּיַמֵּינוּ, אִזּוֹ יִתְבַטְּלוּ גֵאוּת
וְרִצְיֹנָה, וְיִהְיֶה תְּקוּנָה כָּל הַדּוֹרוֹת, וְיִחְזֹר וְיֵאִיר אֹרֶחַ הַלְבָנָה כְּאֹרֶחַ
הַחֲמָה כְּמוֹ שֶׁהָיָה קִדְּם חֲטָא אֲדָם הָרָאשׁוֹן, שְׂאִין הָיָה הַטְּבַע נִכְלָל
בְּהַשְׁגָּחָה, וְהָיָה רוֹאִים רַק אֹרֶחַ אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַרַךְ, שֶׁהָיָה "אֲחֹרֶת"
וְ"קִדְּם" נִכְלָלִים יַחַד. וְזֶה שְׂאִין חָזוֹן"ל (אֲבוֹת דְּרַבֵּי נֶחֱמָן א'): כְּשֶׁבָרָא
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְאֲדָם הָרָאשׁוֹן, צָר אוֹתוֹ "פְּנִיִם וְאֲחֹרֶת", וְכַנֵּ"ל
וְדוֹ"ק, שֶׁהָיָה נִכְלָל בְּיַחַד. וְכַן אָמְרוּ חָזוֹן"ל (בְּרִכּוֹת סא): דוּ פְּרָצוּפִין
בָּרָא הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּאֲדָם הָרָאשׁוֹן. וְעֵינֵי בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֶלֶק
ב', סִימָן פב), כִּי אִזּוֹ הָיָה נִכְלָל בְּיַחַד "אֲדָם וְחֹהָה" "כְּסֻדְרָא" וְ"שְׂלֵא
כְּסֻדְרָא", כִּי עָקֵר מֵה שְׂאִין הוֹלֵךְ לְאֲדָם כְּסֻדְרָא הוּא, "כִּי גִפְרֵד
מֵאֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַרַךְ", וְחוֹשֵׁב שֶׁהַכֹּל טְבַע, חַס וְשָׁלוֹם, אִזּוֹ עוֹבֵר עָלָיו
מֵה שְׂעוֹבֵר, אֲבָל כְּשׁוֹזֹכָה לְבִטֵּל עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֱלֻוֹת יִתְבַרַךְ, וְלִידַע
שְׂאִין בְּלַעֲדָיו יִתְבַרַךְ כָּלֵל, דּוּמָם, צוּמָח, חַי, מְדַבֵּר — הַכֹּל לְכַל
עֲצָם עֲצָמִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ, וְהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטֵי פְּרִטֵי, אִין אֲדָם נוֹקֵף
אֲצַבְעוֹ מִלְמַטָּה אֶלָּא אִם כֵּן מְכַרְיִזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה (חֶלֶץ ז'). וְאָמְרוּ
בְּמִדְרָשׁ (קֹהֶלֶת י'): לְעוֹלָם אִין הַנְּחָשׁ לֹחֵשׁ אֶלָּא אִם-כֵּן גִּלְחָשׁ לוֹ
מִלְעֵיל, וְאִין הָאֲרִי טוֹרֵף אֶלָּא אִם-כֵּן גִּלְחָשׁ לוֹ מִלְעֵיל, וְאִין הַמְּלָכוֹת
מִתְגַּרְהַב בְּבִנְיָ-אֲדָם אֶלָּא אִם-כֵּן גִּלְחָשׁ לָהּ מִלְעֵיל, וְאִזּוֹ כְּשִׁיּוֹדַע יְדִיעָה
זוֹ הַיֵּטֵב, אִזּוֹ חוֹזֵר וְהוֹלֵךְ לוֹ כְּסֻדְרָא, וְנִכְלָל הַטְּבַע בְּתוֹךְ הַהַשְׁגָּחָה.
וְכֹל זֶה יִהְיֶה בְּהַתְגַּלּוּת מְשִׁיחַ (עֵינֵי לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן טז), וְלֹא
יִצְטָרְכוּ לְבִטֵּל דַּעְתָּם מִהַדְּבָקוֹת שֶׁתְּהִיָּה בְּקַבְיֵעוֹת, אֲבָל עֲכָשׁוּ עֲדִין
קִדְּם הַתְּקוּנָה מִחֲטָא אֲדָם הָרָאשׁוֹן וּמִחֲטָאֵינוּ שֶׁחֲטָאנוּ וּפְגַמְנוּ מְאֹד
מְאֹד בְּעֲצָמָנוּ, בְּהַכְרַח לְחֻכְמָה הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁתְּתַלְבֵּשׁ בְּצַמְצוּם (עֵינֵי שָׁם,
סִימָן א'), כִּי אֹרֶחַ הַשֶּׁכֶל גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיגוֹ כִּי אִם
עַל-יְדֵי הַנּוֹר"ן, שֶׁהִיא מִדַּת הַמְּלָכוֹת, שֶׁהִיא הַצְּמָצוּם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
(תְּהִלִּים עב, יז): "לְפָנַי שְׁמֵשׁ יְנוּר"ן שְׁמוֹ", וּפְרָשׁ רַש"י: מְלָכוֹת הֵינּוּ
לְפָנַי הַשְּׂגַת הַשְּׁמֵשׁ — הַחֻכְמָה הָעֲלִיּוֹנָה, צְרִיף לְצַמְצוּם, וְעַל-יְדֵי

שְׁמִסְלַק דַּעְתּוֹ בְּכֹל פַּעַם כְּאִלּוּ אֵין לוֹ שׁוּם דַּעַת, עַל-יַד־יָזָה בְּעַצְמוֹ
זוֹכָה אַחֲר־כֶּף לְהַשִּׁיג יוֹתֵר וְיוֹתֵר.

וְעַל-פִּי זֶה גִבִּין הֵיטֵב אֵילוּ רְמִזִּים דְקִים כְּמַצִּיץ מִן הַחֲרָכִים
בְּמַעֲשֵׂה הַנּוֹרָא [הַנּוֹמָשׁ מִתְקוּנֵי "עֵתִיק" הָאֵרֶת הַמְּשִׁיחַ, שְׁיַעֲזֹרֵר אֶת
כָּל הָעוֹלָם מִהַשְׁנָה (עֵין לְקוּטִי-מִוֵּהֲרִין, חֶלֶק א', סִימָן ס')], "מִהֲחֻכְּם
וְהַתָּם" מַעֲשֵׂה ט', עֵין שָׁם; הַתָּם שְׁזָכָה לְסַלֵּק חֻכְמָתוֹ לְגַמְרֵי וְצִמְצָם
שְׁכָלוֹ, עַל-כֵּן זָכָה לְמָה שְׁזָכָה לְתַכְלִית הַמַּדְרָגָה הָעֲלִיּוֹנָה, לְדַבֵּר עִם
מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא פָּנִים אֶל פָּנִים וְכוּ', וְלַהֲפֹךְ
— הַחֻכְּם שְׁהֲלֵךְ אַחֲרֵי חֻכְמָתוֹ, וְלֹא צִמְצָם וְסַלֵּק מִחוּ, אֲזוּ לְבִסּוּף
כֶּלֶה לְגַמְרֵי, וְנִפְלַל לְעִמְקָא דְתַהוּמָא רַבָּה, רַחֲמָנָא לְצִלָּן. וְעֵין בְּרִמְזֵי
הַמַּעֲשִׂיּוֹת מִהֲרַב הַקְּדוֹשׁ מְטַשְׁהֲרִין ז"ל: הַתָּם גִּכְנַס לְבֵית אָבִיו
וְיָרְשׁוּ, גִּרְאָה לְרִמְזוֹ כִּי בֵית אָבִיו הוּא הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה שֶׁהִיא גִּחְלַת
אֲבוֹת, וְעַל-כֵּן הֵיטָה לוֹ מְנוּחָה וְדִירָה בְּגִחְלַת אֲבוֹתָיו, כִּי בְּמִקּוֹם
שֶׁלֹּא הָיָה יָכוֹל לְהַשִּׁיג בְּשְׁכָלוֹ, הָיָה קְבוּעַ בְּגִחְלַת אֲבוֹתָיו שֶׁהִיא
הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, אֲבָל הַחֻכְּם גַּעֲשֵׂה בֵית אָבִיו כֶּלֶה וְנֶאֱבָד, כִּי הוּא
הוֹלֵךְ אַחֲרֵי שְׁכָלוֹ וְחֻכְמָתוֹ, וְאֵינוֹ רוֹצֵה לְסַמֵּךְ עַל אֱמוּנָה, וְעַל-כֵּן
הוּא מְטַלְטֵל וּמְטַרֵף, וְאֵין לוֹ בֵית מְנוּחָה, מֵאַחֲרֵי שֶׁאֵין לוֹ שׁוּם יְסוֹד
בְּאֱמוּנָה, שֶׁהוּא יְסוֹד חֻזַק לְסַמֵּךְ עָלָיו וְלִנְוַח בּוֹ, עֵין שָׁם; וַיֵּשׁ
לְהוֹסִיף שְׁזָה שֶׁהַתָּם הַקְּדוֹשׁ הָיָה נְשׁוּי, כִּי הֵיטָה לוֹ בְּחִינַת צִמְצוּם
הַכְּלִי, שֶׁהִיא הָאִשָּׁה, מֵדַת הַמְּלָכוּת, וְלַהֲפֹךְ — הַחֻכְּם לֹא הָיָה נְשׁוּי,
כִּי לֹא הֵיטָה לוֹ בְּחִינַת צִמְצוּם הַכְּלִי לְהַשְׁגַּת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְעֵין
בְּלְקוּטִי-מִוֵּהֲרִין (חֶלֶק א', סִימָן ו'): אִישׁ וְאִשָּׁה זֶהוּ בְּחִינַת הַתְּחַבְּרוּת
אֱמֶת וְאֱמוּנָה, הֵינּוּ אֹרֵךְ הַשְּׁכָל עִם הָאֱמוּנָה, עֵין שָׁם; וְעֵין
בְּלְקוּטִי-הַמְּלָכוּת (גִּלּוּת, הַלְכָה ד', אוֹת ה'), שְׁעַל-כֵּן מְכָרַח לְהִיּוֹת נְשׁוּי
אִשָּׁה, שְׁזָה בְּחִינַת הַתְּחַבְּרוּת אֱמֶת וְאֱמוּנָה, וְעַל זֶה נֶאֱמַר (בְּרֵאשִׁית
ב, יח): "לֹא טוֹב הִיּוֹת הָאָדָם לְבָדוֹ, אֶעֱשֶׂה לוֹ עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ", שְׁעַל-יַד־
שְׁנִיחָם בְּיַחַד, עַל-יַד־יְדֵי הַחֻכְמָה וְהַצִּמְצוּם, יִהְיוּ נוֹלָדוֹת לוֹ הַשְּׁגוֹת
רַבּוֹת בְּאֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי צְרִיף קָדָם לְסַלֵּק אֶת דַּעְתּוֹ וּמְחוּ לְגַמְרֵי.
וְזֶהוּ (בְּרֵאשִׁית ב, כד): "עַל-כֵּן יַעֲזֹב אִישׁ אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ [שֶׁהִיא

המחזין בחינת חכמה ובינה], ונדבק באשתו והיו לבשר אחד", כי אביו ואמו הם השכליים, כי "אב בחכמה" ו"אם לבינה", הינו שצריך לעזוב את כל החכמות, רק לדבק עצמו ב"אשה יראת ה'", אשת חיל, שהיא האמונה הקדושה "צמצום", שעקר התגלות האמת על ידה, בבחינת "ויהיו לבשר אחד", שהאמת והאמונה הם אחד בתכלית וכו', עין שם; ועין עוד נפלאות רבות בלקוטי הלכות (גדה, הלכה ב'): אי אפשר להפירו ולידע ממנו יתברך על ידי שום מדה ושום ספירה, כי אם על ידי אמונה לבד, שהיא יסוד כל העולמות כלם, ויסוד כל התורה כלה וכו', וזהו עקר תחלת הצמצום מהחלל הפנוי, שצמצם בכיכול השכל עצם אלקותו יתברך, ונשארו פנוי רק לאמונה, שמאמינים לבד בלי שום חכמות ושכל עצמו, עין שם; ועין בספר "נחת השלחן" מהרב הקדוש מטשערין ו"ל בהלכות פריה ורביה, חבור ה"חית" וה"נון", שהם בחינת חכמה ומלכות הם שרש בחינת חבור איש ואשה, עין שם; והם בחינת השגחה וטבע, וצריכים שניהם, כי ההכרח שתתלבש השגחה בטבע, החכמה במלכות, כי אם לא, הנה רבוי אור, חס ושלום, והנה שבירת הפלים וכו' וכו'; ועל-כן כדי להשיג החכמה העליונה ולהפגס בפרד"ס העליון, צריך קדם להכין פלי התמימות ופשיטות, ועל-ידי-זה יהיה לו פלי לקבל השכל העליון.

והנה יעקב ועשו שניהם המשיכו עצמם אל השכל, אך יעקב הקדים קדם את מדת התמימות, כמו שכתוב (בראשית כה, כז): "ויַעֲקֹב אִישׁ תָּם יָשֵׁב אֱהָלִים" — שעסק בתורה, שעל-ידי-זה בעצמו מקשרים עצמם בשכל העליון, ועל-כן זכה לבכורה, שהיא (תהלים קיא, י'): "יראשית חכמה", השגת השכל העליון, אך עשו לא הקדים את מדת התמימות, כי הנה ההפוך ממש, בחינת "איש ידע ציד" (בראשית כה, כז), ופרש רש"י: לצוד ולרמות, איש שדה, כי לא הנה לו שום פלי, על-כן לא הנה יכול לקבל השכל העליון, ואמר (שם לב): "הנה אנכי הולך למות, ולמה זה לי בכרה", כי הנה "השכל" רבוי אור, ולא הנה יכול לקבלו כלל וכו', על-כן פרש

לגמרי לגמרי מהקדשה; כי באמת צריכים שני מיני צמצומים, אחד למעלה — להזהר ביותר מרבוי אור, בחינת (שמות יט, כא): "פן יִהְרֶסוּ אֶל ה'", והצמצום הזה נקרא "אהל", כמו שכתוב (תהלים יט, 1): "לשמש שם 'אהל' בהם", עין פרוש רש"י: מכאן שהשמש נתונה בתוך תיקו, הינו אור השכל הנקרא "שמש", שם אותה בתוך "אהל", וזה בחינת (תהלים עח, ט): "'אהל' שפן באדם", שיש באדם בחינת "אהל", שהוא הצמצום פנ"ל, וזה בחינת (איוב כט, ד): "אלק עלי אהלי", שהאירה לי אלקותו יתברך בתוך "אהלי" וכנ"ל, וזה בחינת (שמות לג, יא): "לא ימיש מתוך ה'אהל", כי הוא תמיד בתוך הצמצום וכנ"ל, וזה בחינת (תהלים כז, ה): "יסתרני בסתר אהלו", להתחבא בתוך הצמצום לבל יהרס, חס ושלום וכנ"ל, וזה בחינת (איוב יח, 1): "אור חשף באהלו", כי בתוך הצמצום נתחשף האור וכנ"ל, וזה בחינת (דברים לג, יח): "וישכר באהליך", שהיתה לו בחינת צמצום וכנ"ל, וזה בחינת (במדבר כד, ה): "מה טבו אהליך יעקב", פי המסתפל באור השכל, צריכה להיות לו בחינת נו"ן, שהיא הצמצום, בחינת "אהל" פנ"ל, וזה בחינת (תהלים קיח, טו): "קול רנה וישועה באהלי צדיקים", כי זה עקר השמחה והישועה, כשיש לו לאדם צמצום ואינו הורס, חס ושלום, למעלה ממדרגתו וכו'. וכן צריך צמצום שני למטה, שעל-כל-פנים שאף שאינו זוכה לעלות למעלה ולהרחיב לו גבול השגתו, בחינת (ישעיה נד, ב): "הרחיבי מקום אהליך", ישמר עצמו מאד מאד שלבל יצא לגמרי מדרכי התמימות, ולעשות, חס ושלום, מעשי בהמה (עין לקוטי הלכות, פקדון, הלכה ד', עין שם), פי הצמצום השני הוא בחינת "תמימות", ולבל יצא מגדר התורה, חס ושלום, וזה בחינת (תהלים כה, כא): "תם וישר יצרוני", פי מדת התמימות, שהיא היא הצמצום למטה, שעל-כל-פנים לא יצא מגדר התורה, זה יצרוני וישמרוני, וזה בחינת (משלי י, ט): "הולך בתם ילך בטח", פי רק זוהי הדרך הבטוחה לאדם — כשהולך בתמימות ומסלק דעת וחקמתו לגמרי, וזה בחינת (משלי כ, ז): "מתהלך בתמו צדיק", פי זו דרך הצדיק, שהולך בדרך התמימות, ואינו יוצא, חס ושלום, מגדר התורה, וזה

בְּחִינַת (מְשָׁלִי כח, יח): "הוֹלֵךְ תָּמִים יִוָּשַׁע", כִּי זֶה עֵקֶר הַיְשׁוּעָה לְאָדָם, כְּשִׁזְזוּכָה לְסַלֵּק דַּעְתּוֹ לְגַמְרֵי וּלְשֹׁמֵר וּלְעֹשׂוֹת וּלְקַיִם אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים יח, כד): "וְאֵהִי תָמִים עִמּוֹ וְאֲשַׁתְּמַר מְעוֹנָי", כִּי עַל-יְדֵי תְּמִימוֹת וּמִתְנַהֵג בְּדַרְךְ הַתּוֹרָה, עַל-יְדֵי-זֶה יִשְׁמַר מְעוֹנוֹת, וְזֶה בְּחִינַת (מְשָׁלִי יא, ה): "צְדָקַת תָּמִים תִּישַׁר דְּרָכּוֹ", כִּי עַל-יְדֵי הַתְּמִימוֹת יֵלֶךְ בְּדַרְךְ הַיְשָׁר, וְזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים לו, לז): "שֹׁמֵר תֵּם וּרְאָה יָשָׁר", עַל-יְדֵי שְׁשׁוּמֵר לֵילֶךְ בְּדַרְךְ הַתְּמִימוֹת, אֲזַי זֹכֶה לְרְאוֹת יֵשֶׁר בְּחִיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ שֶׁבְּכָל דְּבָר, נִמְצָא שְׁהָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, בְּחִינַת יַעֲקֹב, הַמְּסַתְּכָל בַּשָּׂכָל שֵׁישׁ בְּכָל דְּבָר, צָרִיכִים לְהִיּוֹת לוֹ שְׁנֵי מִיָּנִי צְמֻצוּמִים: אֶחָד לְמַעְלָה, שְׁלֵבֶל יְהִרְס, חֵס וְשָׁלוֹם, וְלְהַסְתְּכָל בְּמָקוֹם שֶׁהוּא לְמַעְלָה מְשַׁכְּלוֹ, וְהַצְּמֻצוּם הַזֶּה נִקְרָא "אֶהֱל", וְהַשְּׁנִי — צָרִיף צְמֻצוּם לְמַטָּה, שֶׁעַל-כֵּן פְּנִיִם לְבַל יֵצֵא מִדְּרָכֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וַיֵּלֶךְ בְּדַרְךְ תָּמִים, וְהַצְּמֻצוּם הַזֶּה נִקְרָא "תָּם", וְזֶה אֲשֶׁר נֶאֱמַר (בְּרֵאשִׁית כה, כז): וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יֹשֵׁב אֲהָלִים", בְּחִינַת שְׁנֵי הַצְּמֻצוּמִים שֶׁהֵיוּ לוֹ כְּנִל, וְזֶה בְּחִינַת שְׁנֵי הַזְּוִוּגִים שֶׁהֵיוּ לִיעֲקֹב: "רְחֵל" וְ"לֵאָה". וְאֶמְרוּ בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ (וַיֵּצֵא קַסג) עַל הַפְּסוּק (בְּרֵאשִׁית כט, טז): "וּלְלֶבֶן שְׁתֵּי בָנוֹת" וְגו' "לֵאָה וְרְחֵל", תְּרִינן עֲלֵמִין, "לֵאָה" הִיא עֲלֵמָא דְאַתְּכֶסְיָא, "רְחֵל" עֲלֵמָא דְאַתְּגַלְיָא, כִּי לְמַעְלָה בְּעֵלְמָא דְאַתְּכֶסְיָא הִיְתָה לוֹ בְּחִינַת הַצְּמֻצוּם "לֵאָה" — אוֹתִיוֹת אֶהֱל, לְבַל יְהִרְס, חֵס וְשָׁלוֹם, לְלַכֵּת לְמַעְלָה מִמְּדֻרְגָתוֹ, וְהַצְּמֻצוּם הַזֶּה הוּא בְּחִינַת "תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת", כִּי הַתְּפִלָּה הִיא הַפְּלִי וְהַצְּמֻצוּם וְצִנּוֹר הַשְּׁפַע לְרַדֵּת בְּעוֹלָם, וְשִׁיְהִיָּה לְאוֹר בְּחִינַת כְּלִי וְצְמֻצוּם וְלֹא יְהִרְס, חֵס וְשָׁלוֹם, לְעֵלוֹת אֶל ה' (חֶסֶד הַשָּׁאֵר, וַחֲבַל עַל דְּאֶבְדִּין).

תתכז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֶר פְּנִיחַס ה'תשל"ג.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר ... גֵּרוֹ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ קִבַּלְתִּי כְּכֹר מְזֵה זְמַן רַב, וְכֵן עִכְשָׁו קִבַּלְתִּי הַפְּרִישַׁת שְׁלוֹם, אַךְ הָאֵמֶת אֲגִיד, כִּי הַטְּרָדוֹת שֶׁעָבְרוּ עָלַי בְּשָׁבוּעוֹת אֵלוֹ, מֵעוֹלָם לֹא עָבַר עָלַי כְּזֹאת, וְעַל-כֵּן לֹא עָנִיתִי לְךָ.

וּבְרוּךְ הַשֵּׁם, שֶׁמְחַתְּנֵי מְאֹד, שֶׁתְּהִלָּה לְאֵל, נִכְנָסְתָּ לְלַמֵּד בִּישִׁיבְתֵנוּ הַקְּדוּשָׁה.

טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֶסֶד תָּנַם שֶׁעָשָׂה עִמָּךְ, מִי הָאֵמֶן שֶׁתּוֹכַח לְזִכּוֹת קְדוּשָׁה וְנוֹרְאָה כְּזוֹ, לְהִיּוֹת בְּצוּתָא בֵּין אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַקְּדוּשִׁים, אֲשֶׁר הֵם הֵם צְדִיקֵי הָאֵמֶת שֶׁבְדוֹר הַזֶּה, וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁיִּתְאַבֵּק בְּעַפְרֵ רַגְלֵיהֶם, וְיִשְׁתָּה בְּצִמָּא דְבְרֵיהֶם, שְׂאֵז יְאִיר עָלָיו אוֹרוֹ הַגָּנוּז שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר הוּא בֵּין תַּלְמִידָיו הַקְּדוּשִׁים.

וּלְמַעַן הַשֵּׁם, תִּטָּה הַיֵּטֵב אֲזַנְיָךְ לְשִׁמְעַ כָּל הַשְּׁעוּרִים שְׁלוֹמִידִים בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל. וְהַעֲקָר — תִּרְאָה לְקַיָּמָם, וּבְכַפְרֵי פְּרֻטִיּוֹת עֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוֹדָדוֹת, לְהִיּוֹת עֹקֶשֶׁן גְּדוֹל עַל דְּבַר זֶה מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְתַכְנִיס אֶת עֲצֻמָּךְ הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב אֶל תוֹךְ הָאֵמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, לִידַע שְׂאֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְדַבָּר גְּדוֹל וְדַבָּר קָטָן — הַכֹּל בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הַעֲלִיּוֹן בְּרוּךְ הוּא, וְאֵין אָדָם נוֹקֵף אֲצַבְעוֹ מִלְּמִטָּה אֵלָּא אִם-כֵּן מְכַרִּיזִין עָלָיו מִלְּמַעְלָה (חֲלִין ז:).

הַעֲקָר שֶׁכָּבַל הַעֲקָרִים — לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשִׁמְחָה וּבְחֻדוּהָ עֲצוּמָה לְהַחֲיִית אֶת עֲצָמוֹ עִם כָּל נִקְדָּה וְנִקְדָּה טוֹבָה שְׁזוּכָה לְחַטָּף מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וּלְהַכְנִיס אֶת עֲצָמוֹ בְּאֵמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְאֵפְלוֹ מַה שֶׁנִּעְשָׂה מִבְּעַל בְּחִירָה, שֶׁם גָּנוּז אֵלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְעַל-כֵּן יִהְיֶה בְּשְׁלוֹם עִם הַכֹּל, וְלֹא יִקְפִיד וְלֹא יִקְנֵא בְּשׁוֹם בְּרִיָּה, כִּי אֵפְלוֹ רִישׁ גְּרַגְיָתָא מִן שָׁמַיָּא מִנּוּ לִיה (בְּרַכּוֹת נח.), וְאֵין אָדָם

נוֹגַע בַּמָּה שְׂמוּכָן לַחֲבֵרוֹ, וְאִין מְלָכוֹת נוֹגַעַת בְּמְלָכוֹת חֲבֵרְתָּהּ אֶפְלוּ כְּמֵלֵא נִימָא (יומא לח.). וְעַל-כֵּן לָמָּה לָךְ לְבַלּוֹת יָמֶיךָ בְּהֶבֶל וְרִיק — הַעֲצָבוֹת וְהַמְרִירוֹת, הַמְכַלָּה אֶת הַגּוּף וְהַנֶּפֶשׁ, וְאֵל מְאוּמָּה לֹא תִבְיָאָךְ, יוֹתֵר טוֹב לְהִיּוֹת רְגִיל בְּשִׂמְחָה וּבְרִקּוּדִים, לְשִׂמְחָה בְּשִׂמְחָת עֲרֻבוֹת, נַעַם וְזִיו שְׂכִינְתּוֹ יִתְבַּרַךְ הַמְאִירָה בְּכָל הָאָרֶץ, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (יחזקאל מג, ב): "וְהָאָרֶץ הָאִירָה מִכְּבֹדִי", כִּי בְּכָל הָעוֹלָם מְמַשְׁלָתּוּ, כִּי אִיהוּ מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין וּבַתּוֹף כָּל עֲלָמִין, כִּי דוֹמָם, צוֹמָח, חַי, מְדַבֵּר — הַכֹּל לְכָל עֵצִים עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ, וְעַל-יְדֵי שִׂמְחָה הוּא דְבוֹק בּוֹ יִתְבַּרַךְ, כִּי "עֹז וְחֻדְוָה בְּמִקוּמוֹ" (דְּבָרֵי הַיָּמִים-א טז, כז), וּלְפָנָיו אִין שׁוֹם עֲצָבוֹת כָּלֵל, "זִיִּי פְרִיִלְעָף אוֹן לְאֹז זִיף נִישְׁט נֶאֱרָן לְאָף זִיף אוֹיס פּוֹן אֶלַע פְּחָדִים שֶׁל הֶבֶל", כִּי מָה יַעֲשֶׂה לָךְ אָדָם, כִּי הַכֹּל בְּהַשְׁגַּחַת הַמְאָצִיל הָעֲלִיּוֹן, שִׂמְחָה הִיא מַעֲלָה עֲלִיוֹנָה מֵהַכֹּל, וְהֵם כְּנַפֵּי הָאָדָם לְפָרַח בָּהֶם.

הַהֲכָרַח לְקַצֵּר.

תְּכַתֵּב לִי תְּכַף-וּמְיָד אִם קִבַּלְתָּ מִכְתָּבִי זֶה, וְאֹז אֶכְתֵּב לָךְ עוֹד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

תַּתְּכַח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, אוֹר לְיוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר פְּנַחֵס ה'תשל"ג.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְהַמְתַּקַּת הַדִּינִים מְעַל רֹאשׁ הַבְּחוּר הַרוֹצֵה לְהִתְחִיל מִחֲדָשׁ לְהִתְקַרֵּב אֶל הַקְּדוּשָׁה עַל-פִּי דְרָף הָאֲמַת שְׁקִבְלָנוּ מֵהַנִּחָל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּח.

(ב) תְּהִיָּה שְׂמַח, וְאֵל תַּתֵּן שְׂיִטְעוּ אוֹתָךְ, תִּצְחַק מִכָּל הַפְּחָדִים שֶׁל הֶבֶל.

בְּאֵמֶת לֹא הָיָה בְּדַעְתִּי לְכַתֵּב לְךָ כָּכָר כָּלֵל וְכֵן לֹא לִרְאוֹת פְּנִיךָ וְכוּ', אִךְ הָיִיתְּ שְׂאֵתָה מְסִיִּים מְכַתְּבֶךָ שְׁעֵדִין אֶתָּה מִתְבַּיֵּשׁ, זֶה סִימָן שְׁעֵדִין נִשְׂאָרָה בְּךָ אִיזוֹ נִקְדָּה מִהֶאֱמוּנָה וְכוּ', כִּי מִי שְׂאִין לוֹ בּוֹשָׁה בִּידוּעַ שְׂלֹא עֲמְדוֹ רְגְלֵי אֲבוֹתָיו עַל הַר סִינִי (נְדָרִים כ.), וּבִפְרָט שְׂאֲמָרוֹ (בְּרֻכּוֹת יב.): כֹּל הָעוֹשֶׂה דְבַר עֲבָרָה וּמִתְבַּיֵּשׁ בָּהּ, מוֹחֲלִין לוֹ עַל כָּל עוֹנוֹתָיו, לְזֹאת בְּעֵת הַרְקוּדִין וְהַמְחָאֵת כִּפָּה שְׂאֵז הוּא זְמַן שֶׁל הַמְתַקֵּת הַדִּינִים (עֵין לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן י'), עֲלֶה בְּמַחַ מַחְשַׁבְתִּי לְכַתֵּב לְךָ עַל-כָּל-פְּנִיִּים שׁוֹרוֹתִים אֵלָיו.

בְּמָה שְׂאֵתָה שׁוֹאֵל, לָמָּה אֵינִי דָן אוֹתְךָ לְכַף זְכוּת, אֲשֶׁאֵל מִמְּךָ לָמָּה אֵין אֶתָּה דָן אוֹתִי לְכַף זְכוּת. וּבְמָה שְׂכַתְּבָתְּ — מַה בְּכָךְ שְׁנַתְרַחֲקוּ עַל יְדוֹ כְּמָה בַּחֲוָרִים, אֲשִׁיב לְךָ — יֵאבְדוּ אֶלְךָ כְּמוֹתוֹ, וְאֵל יִתְרַחֲקוּ בַּחֲוָרִים שְׁבוּרִים וּמְדַכְּאִים וְכוּ', הֵאֵם בְּשַׁעַה שְׂאֵתָה נִתְקַרְבַּת גַּם-כֵּן הָיִיתְּ אוֹמֵר זֹאת, הֲלֹא עַד אֲזַי הָיִיתְּ מְנַח בְּטַנּוּף וְכוּ', וְרָאָה מַה שְׁנַעֲשֶׂה עִמָּךְ בְּאֵלּוֹ הַשָּׁנִים, וּמִי הֵבִיאָךְ לְכָל זֹאת וְכוּ', וְאִיךָ יַעֲלֶה עַל דַּעְתְּךָ לְכַתֵּב לִי כָּל זֹאת "הַסְּכֵלֶת מְאֹד מְאֹד", בְּנֻדְאֵי צְרִיכִין לְדוֹן אֵת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת, כִּי אֲשֶׁר הוֹרְנוּ רַבְּנוּ ז"ל שֵׁם (סִימָן רפכ), אִךְ אִם רוֹאִים שְׂאֵתְךָ מְרַחֵק בְּיָדִים נְפִשׁוֹת טְהוֹרוֹת וְכוּ', צְרִיכִים לְצִאֵת בַּחֲרָב וַחֲנִית, וְכִמוֹ שְׂאֲמָרוֹ חו"ל (סְנֵהֲדִין עב.): רוֹדֵף, שְׁהִיָּה רוֹדֵף אַחֵר חִבְרוּ לְהַרְגוֹ, אֲמָרָה תוֹרָה, הַצֵּל דָּמוֹ שֶׁל זֶה בְּדָמוֹ שֶׁל זֶה וְכוּ'. וְלֵךְ נָא וְרָאָה בְּמַדְרָשׁ פְּרָשָׁה זוֹ (בְּמַדְבָּר רַבָּה כ"א, ה): מִנִּין שְׁהַמְחִטִּיא אֵת הָאָדָם יוֹתֵר מִן הַהוֹרְגוֹ? שְׁהַהוֹרְגוֹ — הוֹרְגוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְיֵשׁ לוֹ חֶלֶק לְעוֹלָם הַבָּא, וְהַמְחִטִּיא — הוֹרְגוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא וְכוּ', עֵין שֵׁם. וּבְזֶה שְׂמִרְחֵקִין נְפִשׁ אַחַת מִרַבְּנוּ ז"ל, גּוֹרְמִים שְׂתֵאבְּד מִשְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת כִּידוּעַ לָנוּ.

וּמַה שְׂאֵתָה מְבֹאֵשׁ רֵיחַ עָלַי וּמְדַבֵּר לְחַבְרִים עָלַי, מַדּוּעַ לֹא תִזְכָּר, כִּי מָרָה תִהְיֶה לְךָ בְּאַחֲרוֹנָה, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עוֹמֵד עַל יְמִינִי וְכוּ', וְאִיךָ תִתְהַפֵּף עָלַי כָּל-כָּךְ מִהַפּוּף אֶל הַהַפּוּף?! מַדּוּעַ לֹא תִזְכָּר מֵאֲמָרָם ז"ל (מְדַרְשׁ תְּנַחֲוּמָא מִטוֹת ג'): בְּאֵר שְׁשִׁיתָ מִמְּנָה מִים, אֵל תִּזְרַק בָּהּ אֶבֶן וְכוּ', עֵין שֵׁם; וּבְאֵמֶת הָיָה רְאוּי לְגַדּוֹת אוֹתְךָ

מגדל הצער ועגמת הנפש והבטול תורה, שגמרת לי היום כל היום בלו, אף אמרתי לקיים דברי הרמב"ם בסוף פרק ז' מהלכות תלמוד תורה (הלכה יג), שאינו שבח לנהוג בדבר זה אלא מעלים אגזיו מדברי עם הארץ, ולא ישית לבו להן, כעין שאמר שלמה בתכמתו, גם לכל הדברים אשר ידברו, אל תתן לבך, וכן היתה דרך חסידים הראשונים, שומעים חרפתם ואינם משיבים, ולא עוד אלא מוחלין למחרת וסולחים לו וכו' וכו', עין שם.

הדורש שלומך ומבקש אותך לשוב...

תראה את המכתב לכל מי שתראה, תהלה לאל, איני מתבייש עם דברי אלו לא בעלמא הדין ומכל שכן לא בעלמא דאתי, פי השם יתברך האמת יודע, כמה בטול תורה ותפלה בליתי בעבורך, "שעות וימים ושבועות ושנים ממש", ולבסוף מה נעשה? הכל עלה ברוח... וכנראה לא זכיתי לראות בך ברפת (תהלים צא, י) "ונגע לא יקרב באהלך", ודרשו חז"ל (סנהדרין קג), שלא יהיה בך בן או תלמיד שמקדיח תבשילו ברבים.

תתכט.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר פנחס ה'תשל"ג.

שלום רב אל האברך היקר, הרב החסיד ר' ... גרו יאיר, ענף עץ לאילנא דחיי וביה וימתקו המים (זהר הקדוש בראשית כז), מים המטהרים מפל הפתמים, אור האורות היוצא משלש ראשונות דעתיק וכו'.

מכתבך היקר קבלתי, ושמתתי מאד, שתהלה לאל, בקרוב יגמר הספר, אף הקשית לבקש שאכתב לך דברי חזוק הלא "קטנגד עבה ממחני" (עין מלכים-א יב, י), ומה שאני כותב, הוא רק פי (אבות ב, ו):

"במקום שאין אנשים השתדל להיות איש", אבל אפה, תהלה לאל, איש, והנך בין אנשים יקרים, שהם אנשי שלומנו הקדושים, אך במה שהבטחת לי להשיב לי חדושי תורה שנתחדשו אצלך, ובזאת אני חפץ מאד מאד שתחיני עם דבוריך וחדושיך היקרים, לזאת אמרתי ארוצה שורתים אלו לפניך, כדי שתקיים התנאי, וממש תחיני, כי אני שבור מאד כחרס הנשבר, באשר ה' האמת יודע זאת.

והנה עקר התחזקותי הוא, כי תהלה לאל, אנו יודעים מהבעל תפלה האמתי, שעל ידו יתקן כל העולם ועל ידו יתקבצו ויתאספו ויתחברו יחד המלך עם כל בני ביתו ואנשיו, שהיא הוא סוד תקון העולם במלכות שד"י (עין ספורי מעשיות, מעשה יב, ובלקוטי הגלכות, תפלה, הלכה ד'), כי עקר חרבו של משיח הוא התפלה וכל מלחמתו שיעשה וכל הפכישות שיכבש הכל משם (עין שם, חלק א', סימן ב'), והוא אשר יחפש וימצא את כל הטוב שיש אצל כל אחד ואחד, כי דיקא מי שיכול למצא את הטוב שבכל אחד, הוא יכול להיות חזן ובעל תפלה (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רפב, ובלקוטי הגלכות, השפמת הבקר, הלכה א'), ועל ידי זה יהיה תקון העולם, כי באמת הטוב שבכל אחד מישראל הוא האלקות שיש בו, בבחינת (תהלים קמה, ט): "טוב ה'" וגו', ובזה שמוצאים את הטוב בכל אחד מישראל, על ידי זה נבנה פרוץ המלכות, שהיא השכינה, כי כל אחד מישראל הוא נצוץ השכינה, שהשפין אלקותו ביניהם, כמו שכתוב (שמות כה, ח): "ושכנתי בתוכם", ודרשו חז"ל: 'בתוכו' לא נאמר, אלא 'בתוכם', מלמד שהקדוש ברוך הוא משרה שכנתו בתוך כל אחד מישראל (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן צד) ובהתאחדותם יחד, אז הוא התגלות עצם השכינה, שהיא המלכות, שהיא האמונה והתפלה, ועל כן כל זמן שיש מחלקת אי אפשו לדבר (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רלט), כי עקר הדבור הוא משלום, כמו שכתוב (תהלים קכב, ח): "אדברה נא שלום", ועל כן צריך כל אחד קדם התפלה לקבל על עצמו מצות עשה של "ואהבת לרעך כמוך" (ויקרא יט, יח), כדי שעל ידי זה שיש אהבה ושלום, על ידי זה יכול

לדבר בתפלה, כי שלום הוא שמו של הקדוש-ברוך-הוא (שבת י). וצריך לבקש תמיד את השלום שיהיה שלום בין ישראל ושיהיה שלום לכל אדם במדותיו, הינו שלא יהיה מחלק במדותיו ובמאורעותיו, שלא יהיה לו חלוק בין בטיבו ובין בעקו תמיד ימצא בו השם יתברך (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לג), וצריך לדעת ש"מלא כל הארץ כבודו" (ישעיה ו, ג), ולית אתר פנוי מיניה ואיהו "ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין", ואין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והוא מלביש עצמו בלבושים שונים, ועל-כן אפלו מי שעוסק במשא ובמתן בין העכו"ם, אינו יכול להתנצל ולומר, שאי אפשר לעבד את השם יתברך מחמת עביות וגשמיות שנופל עליו, כי כבר גלו לנו חז"ל, שבכל הדברים הגשמיים ובכל לשונות העכו"ם יכול למצא בהם אלקות, כי בלא אלקות אין להם שום חיות כלל, כמו שכתוב (נחמיה ט, ו): "ואתה מחיה את כלם וכו", ועל-כן בידיעה זו יכול תמיד לדבר ולשיח עמו יתברך באשר ידבר איש עם רעהו ולעסק בתפלה, כי באמת אם היה האדם יודע בידיעה בלב שלם, שמלא כל הארץ כבודו, והקדוש-ברוך-הוא עומד על ידו ושומע תפלתו, בודאי היה מתפלל בהתלהבות גדולה, והיה מדקדק מאד לבון בדבריו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סב), אף היות שהאדם אינו יודע זאת בידיעה בלב שלם, לכן אינו מתלהב כל-כף, ואינו מדקדק כל-כף, וכל אחד כפי מעוט שכלו וידיעתו, כמו-כן התלהבותו.

והתקון הוא — ללמד 'פוסק' שהוא השלום, ונתישב לו הכל, כי על-ידי הפוסקים נתברר הטוב מהרע (עין שם, סימן ח'), וכל זמן שאינו מברר ההלכה, הוא מערב טוב ורע וכו', ועל-כן על-ידי למוד 'פוסק' בכל יום, שהוא התמצית של תורה שבבעל-פה, על-ידי-זה ממשיך על עצמו הארת נעם זיו העולם הבא, וכמו שאמרו חז"ל (מגלה כח): כל השונה הלכות בכל יום, מבטח לו שהוא בן עולם הבא. ועקר הארת העולם הבא הוא, לידע שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו

שֶׁל עוֹלָם, וְעַל-כֵּן צָרִיךְ שִׁידַע שְׁפָל מְאוֹרְעוֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ (ע"ן לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ד'), וּכְפִי הַגְּדֵלֶת זֶה הַדַּעַת, כֵּן נִתְרַבֶּה הַשְּׁלוֹם (ע"ן שם, סימן נו), כִּי שְׁלוֹם תְּלוּי בְּדַעַת, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (יְשַׁעֲיָה יא, ו): "וְגַר זָאֵב עִם כֶּבֶשׂ" וְגו' "וּמְלֹאָה הָאָרֶץ דַּעַה", שִׁיְהִיָּה שְׁלוֹם נִפְלָא בְּעוֹלָם, שִׁיּוּכְלוּ לְדוֹר בְּיַחַד שְׁנֵי הַפְּכִים, מִחֲמַת גְּדֵל הַדַּעַת שֶׁתַּחֲפֹשֵׁט אָז. וְזֶה זֹכִים עַל-יְדֵי מְשַׁפְּטֵי הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא הִלְכָה, שֶׁמִּתְקַן הַמַּחֲלָקֶת שֶׁבִקְדָּשָׁה, וְאִז נִתְבַטְּלֶת הַמַּחֲלָקֶת הַרְעָה שֶׁבְּלִבּוֹ, וְאִז יָכוֹל לַעֲבֹד אֶת ה' בְּכָל לִבּוֹ בְּשְׁנֵי יְצָרִים, וְנִפְתָּחִים לוֹ שְׁעָרֵי הַשָּׁכַל, שִׁיּוֹדַע לְהַשִּׁיב לְאִפְיֻקוּרְס שֶׁבְּלִבּוֹ, שֶׁהוּא הַיֵּצֵר הַרַע — הַחֲמִץ שֶׁבְּלִב (ע"ן לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פג), הַמְּסִית אֶת הָאָדָם שִׁיְהַרְהֵר אַחַר תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים שֶׁבְּדוֹר, וְלוֹמַר: "זֶה נֶאֱדָה וְזֶה לֹא נֶאֱדָה", שֶׁמִּזֶּה נִתְרַבֶּית הַמַּחֲלָקֶת וְהַקְטָרוּגִים וְכוּ', כִּי זֶה מִחֲמִיר חֲמִרוֹת יִתְרוֹת וְכוּ' וְזֶה מִקַּל קִלּוֹת שְׁאִין לְהֵן יְסוּד וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה מַה שְׁנַעֲשֶׂה, וְזֶה אוֹתִיּוֹת שְׁלִיּוֹם נוֹטְרִיקוֹן: וְיֹדַע מַה שֶׁתְּשִׁיב לְאִפְיֻקוּרְס (אָבוֹת ב, יד), כִּי עַל-יְדֵי שְׁלוֹם יוֹדַע מַה לְהַשִּׁיב לְאִפְיֻקוּרְס שֶׁבְּלִב, וּמִתְקַשֵּׁר בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְאוּלַי לְזֶה כְּוִנּוּ חַז"ל (סְפָרִי, נְשֵׂא): כָּל מְקוֹם שִׁישׁ מְשַׁפֵּט — יֵשׁ שְׁלוֹם, וְכָל מְקוֹם שִׁישׁ שְׁלוֹם — יֵשׁ מְשַׁפֵּט; כִּי זֶה תְּלוּי בְּזֶה, וְכֵן תִּפְלָה נִקְרָאת מְשַׁפֵּט (ע"ן לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן טו), שֶׁצָּרִיךְ לְשַׁפֵּט אֶת עֲצָמוֹ הַיָּטִב הַיָּטִב, וּבִפְרָט קִדְּם מַחֲלָקֶת צָרִיךְ לְהִתְיַשֵּׁב הַיָּטִב הַיָּטִב, "אוּלַי הַצַּד שֶׁכָּנְגְדֵי צוֹדֵק, וְאוּלַי יֵשׁ לִי טְעוֹת" וְכוּ', וּבִפְרָט "הֵאֵם לְעוֹלָם אֶחָיָה, וּמִי יוֹדַע מְתֵי אֶצְטָרֵךְ לְהַשִּׁיב פְּקֻדוֹנֵי וְכוּ', וְעַל-כֵּן לְמָה לִי לְהַפְגִּס בְּאִיזוֹ מַחֲלָקֶת וְדִין וּדְבָרִים, שֶׁלֹּא תִצָּא לִי מִזֶּה שׁוֹם טוֹבָה, לֹא בְּעֵלְמָא הַדִּין וּמְכַל שְׁכֵן לֹא בְּעֵלְמָא דְאַתִּי", וְעַל-יְדֵי הַמְשַׁפֵּט הַזֶּה, יִזְכֶּה לְשְׁלוֹם הַנִּפְלָא עִם הַכָּל, כִּי יִתְיַשֵּׁב בְּיִשׁוּב הַדַּעַת הַזֶּה, "וְאֵם הַצַּד שֶׁכָּנְגְדֵי הוּא הַהֶפֶךְ לְגַמְרֵי מְמוֹנֵי", צָרִיךְ לִידַע, שֶׁזֶהוּ עֵקֶר הַשְּׁלוֹם, כְּשֶׁשְׁנֵי הַפְּכִים מְשַׁתּוּיִם (ע"ן לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן פ'), כִּי עֵקֶר שִׁבְחוֹ יִתְבָּרַךְ כְּשֶׁפְּעֻלוֹת מְשֻׁנוֹת מְשַׁתּוּוֹת לְאַחַת (שֵׁם, חֲלָק ב', סימן ב'), וְעַל-יְדֵי שְׁלוֹם נִתְרַחֵב הַלֵּב,

והוא תמיד מישב, כי בעל מחלקת צריך תמיד לחשב עצות על הצד שפגגדו וכו', אבל מי שזוכה לחפש תמיד אחר השלום, שהוא שמו של הקדוש-ברוך-הוא, והוא מכניע את עצמו, בבחינת (שמות טו, כט): "שבו איש תחתיו", זוהי נקדת המשיח ממש (עין לקוטי-מורה"ן, חלק א', סימן עט), ואיש כזה אי אפשר כבר לדחות, כי מאחר שהוא מבטל את עצמו לגמרי אליו יתברך ונעשה בחינת אין ממש, ועל-כן אמרו חז"ל במדרש (ויקרא רבה ט, ט): גדול השלום שפשמלך המשיח בא, אינו פותח אלא בשלום וכו', ועל-כן יאיר את אורו יתברך, כי אמרו במדרש (בראשית רבה א, ו): "ונהורא עמה שרא" (דגיאל ב, כב) — זה מלך המשיח, וכשיאיר הקדוש-ברוך-הוא בקרו של משיח ויזרח השמש, כי יסתכלו על החיות אלקות שיש בכל דבר (עין לקוטי-מורה"ן, חלק א', סימן א') כי (ישעיה נב, ח): "עין בעין יראו בשוב ה' ציון", כי יתעברו הענגין דמכסין על עיניו, ויהיה מקף עם אמונה וגלוי שכינה, בבחינת (תהלים פט, ט): "ואמונתך סביבותיך" — שיהיה מקף ומסבב בבית, [ועין בתוספתא סוטה ו, יג): "ובנית ביתך" (משלי כד, כז) — אלו הלכות, כי כשאדם הולך בדרך התורה, זהו עקר החי' והיפי, ומאיר עליו אור השמש, הארת זיו עריבות מתיקות שכינת עזו וכו'], וכשאדם דבוק בו יתברך, ואינו רואה משום דבר רק עצם עצמיות זיו שכינתו יתברך המאירה בכל הארץ, כמו שכתוב (חזקאל מג, ב): "והארץ האירה מכבודו" וכו', אז יכול לקבל רמזים מכל דבר, כי השם יתברך מצמצם עצמו מאין סוף עד אין תכלית (עין לקוטי-מורה"ן, חלק א', סימן נד), ומלביש את עצמו בכיכול במחשבה, דבור ומעשה חדשים בכל יום, וצריך לקבל רמזים מזה להתקרב אליו יתברך.

ואולי לזה פגנו חז"ל במדרש (בראשית רבה סד, ד): אין כל יום יום שאין הקדוש-ברוך-הוא מחדש הלכה בבית-דין של מעלה, שזהו כלל הרזים וסתרי התורה שיוצאים בכל יום יום, ובאים

ג) הענגים שמכסים על העינים.

וּנְתַחֲדָשִׁים אֲצֵל מִי שְׁזוֹכָה לָזֶה (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קנט), וְכֵן אֶפְלוּ מֵהַ שְׁמֵדָבְרִים עָלָיו, וְחוֹלְקִים עָלָיו, מוֹצֵא גַם בְּהֵם תּוֹרָה, וּמְצַרֵּף מִזֶּה חֲדוּשֵׁי הַלְכוֹת (עֵינִי שָׁם, סִימָן יב), וְעַל-יְדֵי תַקְּףֵהּ הַדְּבָקוֹת בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, עַד שְׁאִינוֹ רוֹאֶה וְאִין שׁוֹמֵעַ, כִּי אִם נֵעַם זִיו אֹרֹו יִתְבַּרֵּךְ, הוּא יְכוּל לְמַצֵּא בְּכָל שִׁיחוֹת הָעוֹלָם תּוֹרָה (עֵינִי שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן רד), וְזֶה בְּחִינַת (עֲמוּס ה, יג): "וַיִּמְגִּיד לְאָדָם מִיָּה שִׁיחוֹ", רֵאשִׁי תְבוֹת: 'שְׁלוֹם', כִּי עַל-יְדֵי שְׁדָבוּק בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ שֶׁהוּא שְׁלוֹם, וְהוּא בְּשְׁלוֹם עִם הַכֹּל, וְאֵז "וַיִּמְגִּיד לְאָדָם מִיָּה שִׁיחוֹ", שִׁיּוֹדֵעַ הַרְזִים וְהַסּוֹדוֹת שִׁישׁ בְּשִׁיחוֹת הָעוֹלָם, וְיוֹדֵעַ שֶׁבְּכָל דְּבַר שֵׁם מְלַכּוֹתוֹ לְעוֹלָם וָיֶעֶד, וּמְמַשִּׁיף עַל עֲצָמוֹ חֶסֶד וְרַחֲמִים (שֶׁהוּא בְּגִימְטְרִיָּה: שְׁלוֹם).

וְזֶה גַם מֵהַ שְׁאֲמָרוֹ חַז"ל (בְּרַכּוֹת עא.): אִין עוֹמְדִין לְהַתְּפַלֵּל וְכֵן לֹא יִפְטֹר אָדָם מִחֲבָרוֹ אֲלֵא מִתּוֹךְ דְּבַר הַלְּכָה, שְׁמַתּוֹךְ כְּף זְכָרְהוּ וְכַנ"ל, שֶׁהַעֲקָר הוּא לְמַצֵּא אוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּכָל דְּבַר, וְלַעֲשׂוֹת מִזֶּה תּוֹרָה (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נו), שְׁזֵהוּ סוּד תּוֹרָה שֶׁבְּעַל-פִּיהָ, קוֹל הַנְּבוּאָה (עֵינִי לְקוּטִי-הַלְכוֹת, אֶפְסוֹרָפוּס, הַלְּכָה ג', וּבְלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ג'): כְּפִי הַכְּנָתוֹ לָזֶה בְּקַדְשֵׁת הַשְּׂבָעָה גְרוֹת (עֵינִי שָׁם, סִימָן כא), שְׁנֹשְׁפַע עָלָיו רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ דְּרָף אַרְבַּעַת הָעוֹלָמוֹת: אֲצִילוֹת, בְּרִיאָה, יִצִּירָה וְעֲשִׂיָּה, שְׁהֵם: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן, (שְׁהֵם כְּנֻגַד הַשְּׂבָעָה גְרוֹת [עֵינִי בַעֲץ חַיִּים, שַׁעַר ד', פָּרֶק א']). שְׁזֵה יְהִיָּה בְּשִׁלְמוֹת בְּהַתְּגַלּוֹת מְלָךְ הַמְּשִׁיחַ, שְׁאֵז יִקְיָם (יִואֵל ג, א): "וְהָיָה אַחֲרֵי-כֵן אֲשַׁפּוֹךְ אֶת רוּחִי עַל כָּל בָּשָׂר, וְנָבְאוּ בְּנֵיכֶם וּבְנוֹתֵיכֶם" וְגו', וְיַעֲלֶה בְּקִנְיָה אֶחָד עִם מֵאֲמָרָם ז"ל בַּמְּדָרֶשׁ (וַיִּקְרָא רַבָּה לֵא, יא): בְּזִכּוֹת לְהַעֲלוֹת גֵּר תְּמִיד, אַתֶּם זוֹכִים לְהַקְבִּיל פְּנֵי גֵרוֹ שֶׁל מְלָךְ הַמְּשִׁיחַ וְכו' וְדו"ק.

עַל-כֵּן מְכַל דְּבַר צָרִיף לַעֲשׂוֹת תְּפִלוֹת, בְּחִינַת: "אִין עוֹמְדִין לְהַתְּפַלֵּל, אֲלֵא מִתּוֹךְ דְּבַר הַלְּכָה", וְכֵן כְּשֶׁפּוֹגֵשׁ אֶת חֲבָרוֹ וְשׁוֹמֵעַ דְּבָרָיו, וְשֵׁם הַיֵּטֵב לְבוֹ אֵל דְּבָרָיו, אֵף שְׁמֵדְבַר שִׁיחוֹת חֲלִין, מְקַשֵּׁר הַכֹּל אֶל תּוֹרַת הַצְּדִיק, וְעוֹשֶׂה מִזֶּה הַלְּכָה, "מִתּוֹךְ כְּף זְכָרְהוּ", כִּי תְּמִיד יִזְכֹּר אוֹתוֹ, כִּי הַתּוֹרָה שְׁנַתְּחַדְּשֵׁת אֵז, תְּהִיָּה קִימַת לְעַד וְלִנְצַח.

והנה לכל זה נזכה על-ידי התגלות מלך המשיח בעולם, שהוא
הוא הבעל תפלה, אשר הוא יקבץ את כל ישראל, ויאיר בהם את
הדעת האמת, וימשיך השגחה שלמה בעולם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק
א, סימן יג), ואז תתבטל חמדת המון, כמו שכתוב (ישעיה ב, כ):
"ביום ההוא ישליך האדם את אלילי כספו ואת אלילי זהבו",
וימשיך החסד בעולם, וימינא דא זמין למיכנא בי מקדשא וכו',
וימשיך את הארת התורה, שהיא טנת"א", שהם תלת גונין דעינא
ובת עין כנגד הארבעה עולמות: אצילות, בריאה, יצירה, עשיה
כדוע, ונזכה "לחזות בנעם הנו"ה ולבקר בהיכלו" (תהלים כז, ד)
וכו'.

אבל לעת עתה ו' דשלוש קטיעה כמובא (בבעל הטורים, והוא
מדברי חו"ל קדושין טו:), אשר משם כל השכחה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק
א, סימן ריז), ונפגמות העינים, שהם תמוז אב כמובא (מגורי האר"ל),
כי נסתר ונתכסה הבעל תפלה, שהוא החן והיפי של כל העולם (עין
לקוטי-מוהר"ן, חלק ב, סימן טז), שהוא הראש בית האמתי, שעל ידו
יבוא כל העולם לתקונו האמתי, ויהיו נכנסים אל תוך הבית, כי
לעת עתה, בעוונותינו הרבים, נתקיים (איכה ד, א): "תשפכנה אבני
קדש בראש כל חוצות, בני ציון היקרים המסלאים בפז, איכה
נחשבו לנבלי חרש וגו' גם תנין חלצו שד" וגו', ונפגמין בפגם
הברית, רחמנא לצלן, אף (רות ג, יח): "כי לא ישקט האיש כי אם
כלה הדבר היום", ופנחס דקניא על ברית, מוריד את עצמו אל תוך
בית הבליעה של הסטרא אחרא (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב, סימן ח'),
והוא הבעל תפלה, שמתפלל תפלה בבחינת דין, בסוד (תהלים קו,
ל): "ויעמד פנחס ויפלל", ודרשו חו"ל (סנהדרין מד), שעשה פלילות
עם קונו, עד שהסטרא אחרא מכרחת לתן הקאות להקיא כל
הקדושות והנצוצות והנפשות שבלעה, בבחינת (איוב כ, טו): "חיל

ד) והימין היו מזמנת לבנות את בית-המקדש.
ה) ראשי תבות: טעמים, נקודות, תיגין, אותיות.
ו) ופנחס שקנא על הברית (במעשה זמרי).

אֲשֶׁר תַּחֲכַט בְּנַחֵל לֵה

בְּלַע וַיִּקְיָאֲנוּ, וְהוּא יִשְׁלִים וַיִּתְקַן אֶת ו' שֶׁהוּא סוּד תִּקּוֹן הַבְּרִית
 (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן טג), בְּסוּד (רוּת ג, טו): "וַיִּמְד שֵׁשׁ שְׁעָרִים
 וַיֵּשֶׁת עָלֶיהָ" וְגו', כִּי בְּכָל מְקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר ו' הוּא מוֹסִיף (פְּסָחִים ח.),
 הֵינּוּ תוֹסֶפֶת קִדְשָׁה, שֶׁהִיא שְׁמִירַת הַבְּרִית, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חז"ל
 בַּמִּדְרָשׁ (וַיִּקְרָא רַבָּה כד, ו): כָּל מְקוֹם שֶׁאֵתָּה מוֹצֵא בּוֹ גִּדְרַת עֲרוּהָ, אֵתָּה
 מוֹצֵא קִדְשָׁה (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן יא), וְעַל-יָדַי שֶׁנִּשְׁלַמְתָּ
 הָאוֹת ו', עַל-יָדֶי-זֶה מְכַבֵּד-פֶּה נַעֲשֶׂה כְבוֹד, כִּי עַד עַכְשָׁו, עַל-יָדֵי
 פֶּגַם הַבְּרִית לֹא זָכָה לְתַפְלָה וּלְשָׁלוֹם וְכוּ', וְהִזָּה כְבוֹד-פֶּה, אֲבָל
 מִשְׁנִשְׁלַמְתָּ אוֹת ו', נִתְגַּלְתָּ הַכְּבוֹד, שֶׁהוּא מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ,
 וּמִתְעַנֵּג בְּזוּי שְׁכִינְתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְהוּא"ו שׁוֹבֵרַת וּמְכַנְיַעַה אֶת יִצְרוֹ
 הַבוֹעֵר בּוֹ (עֵין שָׁם, סִימָן א'), וְזוֹכָה לְהִיּוֹת בְּשָׁלוֹם עִם הַכֹּל, וְזֶה
 שְׁמוּבָא בְּקִהְלוֹת יַעֲקֹב: "ו' מוֹרָה עַל אַחַדוֹת, שֶׁהַחֲלָקִים שְׁוִים
 לְהַכֹּל" וְכוּ"ל, לְהִיּוֹת בְּאַחַדוֹת אַחַת עִם כָּלל גְּשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וַיְהִי.
 בְּטֵל וּמְבֹטֵל לְפָנַי כָּל אֶחָד אֶפְלוּ בְּמַחְשָׁבָה, וְעֵין בְּסִפְרֵי יִצְרֵהָ (פְּרָק
 חֲמִישִׁי): "הַמְלִיף אוֹת ו' בְּהִרְהוּר, וְקָשֶׁר לוֹ כְּתוּר, וַיִּצְרֹף זֶה בְּזֶה, וַיִּצְרֹ
 בָהֶם שׁוֹר בְּעוֹלָם וְאִיר בְּשָׁנָה וְכוּלְיָא יְמִנִית, הֵינּוּ כְּשֶׁמְבַטֵּל עֲצָמוֹ
 אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְאֵינּוּ רוֹצֵה שׁוּם רְצוֹן אַחַר, רַק כְּמוֹ שֶׁהוּא יִתְבַּרֵּךְ
 רוֹצֵה, שְׂזֵה נִקְרָא עֲלִית הַמַּלְכוּת (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קעז),
 וְכָל "מַחְשַׁבְתּוֹ" מְכַנֵּס רַק בְּזֵה, לִידַע שְׂאִין בְּלַעְדֵּיּוֹ יִתְבַּרֵּךְ כָּלל, אִז
 מְקַבֵּל בְּכָל פַּעַם מַחִין חֲדָשִׁים (שָׁם, סִימָן לה), וְאִזִּי מוֹצֵא כְּבוֹד טוֹב
 אֲצֵל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא אֶבֶן "מְכַתֵּר" הַמְּלִיף (שָׁם, סִימָן ו'),
 וְתַכְף שְׂבָא לִידִיעָה זֶה, אִז מִתְחִיל לְהַסְתַּפֵּל בְּשֹׁכֵל שֵׁישׁ בְּכָל דְּבַר,
 שֶׁהוּא בְּחִינַת "שׁוֹר", לְשׁוֹן (בַּמִּדְרָשׁ כד): "אֲשֶׁרֵנוּ וְלֹא קְרוּב" וְגו',
 וְאִז אֶפְלוּ שֵׁישׁ עֲלֵיו אִיזוּ מִחֲלָקַת, מְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵלָיו
 יִתְבַּרֵּךְ (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רעז), וְנִתְקַיֵּם בּוֹ (תְּהִלִּים ו, יא):
 "אִיִּבִי יִשְׁבוּ יִבְשׁוּ רַגְע", רְאֵשִׁי תִּבּוֹת: "אִיר" וְנִצַּח דְּרוֹעָא יְמִנִית,
 אֲשֶׁר עַל יָדָהּ תִּהְיֶה הַגְּאֻלָּה, בְּסוּד (שָׁם טז, יא): "נַעֲמִימוֹת בִּימִינָךְ
 נִצַּח", וְהוּא אֲשֶׁר נִצַּח וַיִּנְצַח, כְּאֲשֶׁר אָמַר: "נִצַּחְתִּי וְאִנְצַח", כִּי סוּף
 כָּל סוּף יִתְקַן הַבְּעַל תַּפְלָה אֶת כָּל הָעוֹלָם, וְאִף כִּי עֲדִין הוּא נִסְתָּר
 מִכָּל הָעוֹלָם מְסַבֵּת (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן צג), שֶׁאָמְרוּ חז"ל

(בְּרִכּוֹת ו:): "כָּרַם זֶלַת לְבְנֵי-אָדָם" — אֵלֹהֵי דְבָרִים שְׁעוֹמְדִים בְּרוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וּבְנֵי-אָדָם מוֹלְזִלִים בָּהֶם, וּמֵאֵי נִיהוּ? תְּפִלָּה, וּמַחֲמַת שֶׁפֶל עֶסְקוֹ הוּא תְּפִלָּה, עַל-בֶּן מְכַסִּים אוֹתוֹ, אִךְ כָּבֵר אָמְרוּ חז"ל בַּמְדָּרָשׁ (בַּמְדָּבָר רַבָּה יא, ג): כַּגּוֹאֵל הִרְאִישׁוֹן כֶּף הַגּוֹאֵל הָאֲחֵרוֹן, הַגּוֹאֵל הִרְאִישׁוֹן — מִשֶּׁהָ, נִגְלָה לָהֶם, וְחִזּוֹר וְנִתְפָּסָה מֵהֶם, אִךְ הַגּוֹאֵל הָאֲחֵרוֹן נִגְלָה לָהֶם, וְחִזּוֹר וְנִתְפָּסָה מֵהֶם, שְׂאֵלוֹ כָּלֵל הַהִסְתָּרוֹת שִׁיְהִיו עָלָיו, וַיְהִיֶּה נִדְמָה עָלָיו כְּאֵלוֹ אֵינוֹ מִן הַיְשׁוּב, מֵאַחַר שֶׁמְדַבֵּר נֶגְדַת תְּאוֹת מְמוֹן וְכוּ' וְכוּ'.

הַהִכָּרַח לְקַצֵּר מְרַב טְרִדוֹתַי הָרַבִּים שֵׁישׁ עָלַי, בְּעוֹנוֹתַיִנוּ הָרַבִּים.

אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלִקְנוּ, שְׂזַכִּינוּ לְהַתְּוֹדֵעַ מְרַבֵּי אֱמֶת כְּזֶה, וּמֵאוֹרֵיתָא דְעִתִּיקָא סְתִימָאָה; טוֹב לְהוֹדוֹת לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֶסֶד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, בְּפִרְט עִם נִבְיָה וְנִמְאָס כְּמוֹנֵי, כְּזוּי וּמִבְּזָה וְכוּ'. וּכְבָר אָמַר חז"ל (בְּסִפְרֵי עֲקֹב): מַה זֵּין, אֵי אֶפְשָׁר לוֹ לְהִתְקַיֵּם לֹא בְּכָלֵי זֶהב וְלֹא בְּכָלֵי כֶּסֶף, אֲלֵא בְּמֵי שֶׁהוּא גְרוּעַ שְׁבַפְלִים, כֶּף דְּבָרֵי תוֹרָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

תתל.

בְּעִזְרַת הֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר פְּנִיחַס ה'תשל"ג.

שְׁלוֹם רַב וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אָחֵי, שְׂאֵר בְּשָׂרֵי, יְדִידֵי הַיְקָר לִי מֵאִזְ וְעַד עַתָּה, צְמוּד בְּפִנִּימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹבָה, שׁוֹתָה מִמֵּי הַחֶסֶד, מִיָּם הַמְטֵהֲרִים מִכָּל הַכְּתָמִים, נַחַל הַנוֹבֵעַ בּוֹ מְקוֹר הַחֶכְמָה עֲלֵאָה הַיּוֹצֵאת מִשְׁלֵשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעִתִּיק וְכוּ' ... גְרוֹ יֵאִיר.

מכתבך היקר עתה קבלתי, ושמתתי מאד מאד לשמע הטוב ממך, שתהלה לאל, אתה נמצא בארץ ישראל אשר עליה נאמר (דברים יא, יב): "ארץ אשר הונית אלקיף דרש אתה תמיד, עיני הונית אלקיף בה מרשית השנה ועד אחרית שנה". ורבנו ז"ל מביא (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כ') את מאמר הספרא דצניעותא: "באלין אשתפח גיבר ותקיף", הינו כשזוכה להוציא מהכח אל הפעל, ולשבר את כל המניעות מוציאי דבת הארץ, אזי נקרא גבור תקיף, ויכול לעלות בעבודת השם יתברך דרגא בטר דרגא וכו', עין שם; ובפרט שאתה נמצא בחבורה יקרה כזו, אנשי שלומינו הקדושים, בודאי ראוי שתגדל שמחתך, ולתן תודה והודאה להשם יתברך על כל זאת, ועל ידי-זה יהיה לך כח ומח לבקש על להבא, שתזכה להוציא מהכח אל הפעל, ולהתישב שם בארץ ישראל, אשר היא יסוד גדול בדעת רבנו ז"ל וכו' כידוע. וגם ראה לבקש הרבה בכל יום עלי, שאזכה גם-כן להוציא רצוני מהכח אל הפעל, ולהתישב שם. וכבר אמרו חז"ל (כתבות קיא.): כל המהלך ארבע אמות בארץ ישראל, מבטח לו שהוא בן עולם הבא וכו', והדברים הם כפשוטם, ועל-כן בכל ארבע אמות, ממשיך על עצמו הארת עולם הבא חדשה. ומוכא בלקוטי-מוהר"ן (חלק א', סימן ז'): "ארץ ישראל היא אמונה", פי על ידי-זה נתחזקת האמונה, פי מזכיר את עצמו תמיד, היכן אני נמצא? הלא בפלטין של מלך ארץ חמדה, שנתנה לישראל. ואמרו בזהר הקדוש (אחרי דף עב.) זכאה חלקיה מאן דזכי בחייו למשרי מדורא בארעא קדישא דכל מאן דזכי לה זכי לאנגדא מטלא דשמיא דנחית על ארעא, וכל מאן דזכי לאתקשרא בחייו בהאי ארעא קדישא, זכי לאתקשרא לבתר בארעא קדישא עלאה וכו', ולא עוד אלא אי זכי בחייו זכי לאתמשכא עליה רוחא קדישא תדיר וכו', עין שם. ומוכא בלקוטי-מוהר"ן (חלק א', סימן קנו), אשר שלמות ענין רוח-הקדש הוא לדבר בינו לבין קונו, ולחדש בכל פעם שיחות ותפלות ובקשות מדעתו וכו', וכל מה שירבה בזה, יזכה שיטהר לבו ומחו.

על-פֶּן, חֲמִדַת לְבָבִי, חוֹק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד בְּשִׂיחָה בִּינְךָ לְבִין
 קוֹנֶךָ, וְלִהְיוֹת עֶקֶשׁן גְּדוֹל עַל דְּבַר זֶה מְאֹד מְאֹד מְדִי יוֹם בְּיוֹמוֹ.
 וּכְבָר אָמְרוּ חו"ל (יומא כט.): לָמָּה גַּמְשָׁלָה תִּפְלָתָן שֶׁל צְדִיקִים
 כְּאֵילָת? מָה אֵילָת זֶה כָּל זְמַן שֶׁמִּגְדַּלְת קַרְנֵיהָ מִפְּצִילוֹת, אַף צְדִיקִים
 כָּל זְמַן שֶׁמֵרְבִים בַּתְּפִלָּה — תִּפְלָתָן נִשְׁמַעַת וְכוּ', עֵינַי שָׁם; וְכָל
 שִׂיחָה וּתְפִלָּה שֶׁמְדַבְּרִין עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, זוֹהִי הַצְּלָחָה נְצִיחִית, הַצְּלָחָה
 כְּזוֹ שֶׁאֵין בְּדוּמָה לָהּ כָּלֵל, וּבּוֹנָה לְעַצְמוֹ הַיְכָלוֹת שְׁלָמִים אֲשֶׁר לֹא
 נִרְאוּ עֲכָשׁוּ כָּלֵל וְכוּ'. וְעַל-פֶּן אָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב',
 סימן קיא): אִם הָיוּ מְנִיחִים מֵת לְעוֹלָם הַזֶּה, בְּנִדְאֵי הִנֵּה מִתְּפַלֵּל יָפָה
 יָפָה בְּכָל כַּחוֹ, כִּי הוּא רוֹאֶה כְּבָר מָה שֶׁנֶּעֱשֶׂה מִתְּפִלַּת יִשְׂרָאֵל וְכוּ',
 וּלְזֶה אֵין צְרִיכִים שׁוֹם מֵחַ, רַק תְּמִימוֹת אֲמִתִּית וּפְשִׁיטוֹת עֲצוּמָה,
 וּבִפְרָט כְּשֶׁהוֹלֵךְ בַּדֶּרֶךְ, לִהְיוֹת רְגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּשִׂיחָה זֶה
 תְּפִלָּה (בְּרִכּוֹת כו:), וְעַל-יְדֵי-זֶה יִקָּיֵם אֲצִלוֹ (וַיִּקְרָא כו, יב): "וְהִתְהַלַּכְתִּי
 בְּתוֹכְכֶם וְהִיִּיתִי לָכֶם לְאֱלֹקִים וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי לְעַם" וְגו', וְעֵינַי
 בְּפִרוּשׁ רַש"י: אֲטִיל עִמְכֶם בְּגוֹן-עֵדֶן כְּאֶחָד מִכֶּם, וְלֹא תִהְיוּ
 מְזַדְעָזְעִים וְכוּ', וְהוּא עַל דֶּרֶךְ (בְּרֵאשִׁית ה, כב): "וַיִּתְהַלֵּךְ חֲנוּךְ אֶת
 הָאֱלֹקִים" וְגו' (שם ו): "אֶת הָאֱלֹקִים הִתְהַלֵּךְ נַח" וְגו', כִּי כְּשֶׁמִּרְגִיל
 אֶת עַצְמוֹ בְּעִבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה הַזֶּה, אָז סוֹף פֶּל סוֹף נִפְתָּחוֹת עֵינָיו וְלִבּוֹ
 לְהִבִּין וְלִרְאוֹת אִיךָ שֶׁאֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרֵךְ כָּלֵל, וְהַפֵּל
 לְכָל עֵצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקִים, שֶׁנִּתְלַבֵּשׁ בְּלִבּוֹשׁ הַזֶּה וְכוּ' —
 דוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר וְכוּ', כִּי (יחזקאל מג, ב): "וְהָאֲרֶץ הָאֵיירָה
 מִכְּבֹדִי וְגו', וְאִזּוֹ בְּכָל מְקוֹם שֶׁיֵּלֵךְ, הוֹלֵךְ הוּא עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ.

וּתְרַאֶה לְהִתְמַיֵד בְּשַׁעֲוִירִים הַקְּבוּעִים שֶׁדַּבְּרָנוּ, שֶׁרַבְּנוּ ו"ל
 מְעוֹרָר אוֹתָנוּ בְּמִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מְדֻרָשׁ, שְׁלַחַן עָרוּךְ וּסְפָרֵי רַבְּנוּ
 ו"ל כְּסִדְרָן, וְאָמְרוּ חו"ל (בְּמִדְרָשׁ שׁוּחַר טוֹב, תְּהִלִּים קה): אֵתָּה מִבְּקִשׁ
 לְרְאוֹת אֶת הַשְּׂכִינָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, תִּהְיֶה עוֹסֵק בְּתוֹרָה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
 וְכוּ', עֵינַי שָׁם; וְאָמְרוּ עוֹד (בְּרֵאשִׁית רַבָּה טז, ד) עַל הַפְּסוּק (בְּרֵאשִׁית ב,
 יב): "וַיִּזְהַב הָאֲרֶץ הִיא טוֹב" — מְלַמֵּד שֶׁאֵין תּוֹרָה כְּתוּרַת אֶרֶץ

אֲשֶׁר תתלא בנחל לט

יִשְׂרָאֵל וְלֹא חֲכָמָה כְּחֲכַמַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל "שֵׁם הַבְּדֹלַח וְאֲבָן הַשֵּׁהֶם"
וְגו', מִקְרָא, מִשְׁנָה וּתְלִמוּד, וְתוֹסֵפֶתָא וְאַגְרָה, עֵינֵי שָׁם.

וְצָרִיךְ שְׁתַּחֲקֵק הַיֵּטֵב בְּדַעְתָּךְ, אֲשֶׁר עָקַר שְׁלֵמוֹת נִקְדַּת הָאָמֶת
לְאִמְתוֹ הוּא רַק "וְיֹאס וְיֹעֵט דִּיר בְּלֵיבָן".

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ, שְׂזַכֵּינוּ לְהַתְּוֹדֵעַ מֵרַבֵּי אָמֶת כְּזֶה, אֲשֶׁר
מְחַזְּקֵנוּ וּמְעוֹרְרֵנוּ מִשְׁנִתְּנוּ הַעֲמָקָה, וְכֵן אָנוּ זוֹכִים לְהִיּוֹת בְּצוֹתָא עִם
אֲנָשֵׁי הַיְקָרִים, אֲשֶׁר הֵם הֵם צְדִיקֵי דוֹרְנוּ. טוֹב לְהוֹדוֹת לְהֵשֶׁם
לְתַבְּרָךְ עַל כָּל הַחֲסָד חֲנָם שְׁעָשָׂה עִמָּנוּ, חֲבָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנַעֲיָמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

תתלא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יְתַבְּרָךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרַי מִטּוֹת-מִסְעֵי ה'תשל"ג.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, יְדִידֵי הַיְקָר,
הָאֲבָרָךְ הַשּׁוֹתֶה מִמֵּי הַנַּחַל הַנּוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ...
נְרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּחַ נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ מִיּוֹם שְׁנַי לְסִדְרַי בְּלֵק לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְשִׂמְחָתִי מְאֹד
שְׂאֵתָה מִתְּוֹעַד בְּכָל יוֹם לְדַבֵּר עִם שְׁנַי הַבַּחּוּרִים מֵרַבְּנוּ ז"ל.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ, כִּי גַם פֶּה בְּמִדְיָנָה רְחוּקָה כְּזֶה, הַנִּקְרָאת
בְּפִי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ: "הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת", יִמָּצֵא כְּבָר קְבוּץ קְדוֹשׁ
שֶׁל אֲנָשֵׁי הַבְּעַל תְּפִלָּה, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהֵשֶׁם יְתַבְּרָךְ, וְעַל-כֵּן עָלֵינוּ
לְלַחֵט בְּדַרְכֵי הַקְּדוּשׁוֹת, וְלַעֲסֹק בְּעֲצָמָנוּ הַרְבֵּה בַתְּפִלָּה מְדֵי יוֹם
בְּיוֹמוֹ, וְלִבְקֹשׁ עַל גַּפְּשָׁנוּ שֶׁלֹּא נִתְּפַס בְּרִשְׁתַּי הַיְצָר, שֶׁהוּא תַּאֲוֹת
מְמוּזָן, וְכֵן אָנוּ צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוּלָם לְדַבֵּר עִם

ז) מה ישאר לך.

אחרים, ובפרט עם בני הנעורים, כי עדין לא נתרחקו כל-כף מהקול העליון וכו' (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ר), ולדבר עמהם מהתכלית הנצחית, ולגלות להם עצות רבנו ז"ל, שהוא אורייתא דעתיקא סתימאה, אשר יגלה משיח צדקנו, פי עקר חרבו של משיח, שיכבש את כל העולם תהיה תפלה (עין שם, סימן ב').

ותדע שלעסך עם אחרים הוא ענין נורא ונפלא מאד מאד כֹּאֲשֶׁר עָשָׂה הַבַּעַל תְּפִלָּה, ויכולים לקבל עצות והתחזקות נוראה ונפלאה ממנו, כִּמְהַרְבֵּי צָרִיכִים לְהִתְחַזֵּק לְעֵסֶק בְּעֵסֶק זֶה לְדַבֵּר עִם בְּנֵי-אָדָם מֵעַנֵּן הַתְּכֵלִית הָאֱמֵתִית וְלְהוֹצִיאֵם מִטְּעוֹתָם, וְאִם יֵשׁ לוֹ עַל-יַדֵּי-זֶה שׁוֹנְאִים וְאוֹרְבִים לְתַפְסוֹ, וְאִם גְּדָמָה לוֹ שְׁאִינוֹ פּוֹעֵל אֲצֵלֶם כְּלוֹם בְּדַבְּרֵי, וְאִינֶם נִשְׁמָעִים אֲצֵלֶם כָּלֵל, אֶף-עַל-פִּי-כֵן יַעֲשֶׂה אֶת שְׁלוֹ, וְיִתְחַזֵּק לְעֵסֶק בְּזֶה, וְיִדְבֹּר עִמָּהֶם עוֹד הַפַּעַם וּפְעָמִים הַרְבֵּה מְאֹד, עַד אֲשֶׁר תִּהְיֶינָה לוֹ עַל-יַדֵּי-זֶה יְגִיעוֹת גְּדוֹלוֹת, וְיַעֲבֹר זְמַן רַב שִׁיעֵסֶק עִמָּהֶם, וְלֹא יִפְעַל אֲצֵלֶם בְּשִׁלְמוֹת שׁוֹם דָּבָר כָּלֵל, רַק שֶׁעַל-כָּל-פָּנִים יִהְיֶה מוֹכֵן מִתּוֹךְ דְּבָרֵיהֶם שֶׁכָּבֵר יֵשׁ בְּלִבָּם אִיזָה סִפֵּק קִצָּת, אוֹלֵי כֹנִים דְּבָרָיו, שֶׁהַעֲקָר הוּא לְעֵסֶק וְלְהַשְׁתַּדֵּל בְּשִׁבִיל הַתְּכֵלִית הָאֱמֵתִית, אֶף שֶׁבַּפְּעַל מִמֶּשׁ לֹא יִרְאֶה מֵהֶם עֲדִין שׁוֹם דָּבָר הַנוֹטָה לָזֶה, רַק אֲדַרְבֵּה מִתְנַהֲגִים כִּהְנַהֲגָתָם הָרֵאשׁוֹנָה, אֶף-עַל-פִּי-כֵן גַּם דְּבוּרִים אֵלּוֹ שִׁישְׁמַע מֵהֶם שֶׁכָּבֵר מְסַפְּקִים קִצָּת בְּעַנְיָן זֶה, גַּם זֶה יִהְיֶה חֲבִיב וְיִקָּר בְּעֵינָיו מְאֹד כְּמוֹצֵא שָׁלֵל רַב, מֵאֲחֵר שֶׁהַמוֹכֵן אֲצֵלוֹ, שֶׁכָּבֵר הִתְחִילוֹ הַדְּבָרִים לְהַפְּנֵם בְּאֲזַנְיָהֶם, שֶׁלֹּא יִהְיוּ חֲזָקִים כָּל-כָּף בְּשִׁבוּשֵׁי דַעוֹתֵיהֶם, וְיִבְטַח בַּהֶשֶׁם יִתְבַּרֵּךְ, כִּי סוּף כָּל סוּף יִגְמַר כָּל עַנְיָן הַתְּקוּן בְּשִׁלְמוֹת, אֶף הִיּוֹת שְׁאֵנוֹ אֲנָשִׁי הַבַּעַל תְּפִלָּה, עַל-כָּל-פָּנִים אָנוּ צָרִיכִים לְעֹזֵר בְּזֶה בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם, לְדַבֵּר וְלִשְׁיַח עִם חֲבֵרֵינוּ, וְלְהוֹסִיף שְׁכָנִים עַל הַקְּבוּץ הַקְּדוּשׁ שְׁלָנוּ, עַד שִׁיתְּרַבּוּ בְּתֵי הַתְּפִלָּה וְכו' (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ח').

הדורש שלומך...

פה אַעתיק לך כּמה שיחות שְנשְמְעוּ מִתְלִמֵיד מוֹהֲרֵנָּה ו"ל, בעל קונטרס הצרופים, ואם יהיה השם בעזרי, אדפיס את כל השיחות והספורים שיש תחת ידי מִמֶּנּוּ.

(א) ספר ר' נתן בר' יהודה (בעל קונטרס הצרופים), שפעם שמע את מוהרנ"ת ו"ל שלמד את התורה בלקוטי־מוהר"ן, חלק ב', סימן ע"ד: "מתחלה היו כל ההתחלות מפסח, ועכשו" וכו', ולא סיים, והוסיף מוהרנ"ת ו"ל: ועכשו יש רבנו ו"ל, שכל ההתחלות ממנו, שאי אפשר להתחיל לכנס בעבודת השם יתברך, כי אם על־ידי ספרי רבנו ו"ל, וכל מי שיתמיד יותר בהם, בודאי יכנס בשלום ויצא בשלום.

(ב) רבנו ו"ל ספר: פעם היו שני נערים קטנים, שהיו אוהבים זה את זה מאד, עד שלא היו יכולים לחיות זה בלא זה, ופעם אחת נחלש אחד מהם, והיה השני בצער גדול עד למאד, ושאל: מה לעשות שיבריא חברי, ואמרו לו, שיאמר תהלים, והוא בתמימות התחיל לומר תהלים, ובכל פעם שאמר כמה קפיטלה, שאל את חברו אם הבריא, והיה כך כמה פעמים, ואמר שעדין הוא חולה, ואמר עוד, עד שהיתה לו רפואה בשלמות. וספר זאת רבנו ו"ל לנו, להורות איך שצריכים להתפלל בתמימות ובפשיות, עד שתמשך הישועה בשלמות, ולהאמין, שבכל תפלה ממתיקין מעט מעט דינים, עד שימתקו כל הדינים.

(ג) כּמה שכתב רבנו ו"ל בלקוטי־מוהר"ן, חלק ב', סימן ז', אות י': מי שהוא איש חיל, ואינו ההפוך, שקורין 'שלימזל', הוא יכול לקבל בעת האכילה הארת הרצון, דהינו שיאיר לו הרצון בעת האכילה, וישתוקק ויכסף מאד אליו יתברך ברצון מפלג וכו'. ואמר ר' נתן בר' יהודה (בעל קונטרס הצרופים), ששמע מפי מוהרנ"ת ו"ל, שהפּרוש הפשוט הוא, שלא נהיה עצלים לומר: מי אנכי שאזכה למדרגה נוראה כזו — הארת הרצון וכו', כי הלא אני יודע

סוף כל סוף מי אנכי, ומה שחטאתי, עויתי ופגמתי בזה העולם, זה נקרא עצלות 'שלימזלניק', רק צריך לידע ולהאמין, שכל אחד מאתנו, קען זיך אזוי פאר בענקן צום אייבערשטען און זאל אלע מאהל שרייען: רבנו של עולם, איך וויל פארט זיין באמת איין איד, איך וויל פארט אז מיין רצון זאל נכלל ווערן ברצונך האין סוף ברוך הוא, ועל-ידי תקף הרצון הזה, אף שפבר נפל למקום שנפל, רחמנא לצלן, אף-על-פי-כן הוא מתחזק בזריזות, איך וויל דאך נכלל ווערן און זיין רצון, על-ידי-זה יזכה באמת להפך את כל הירידות לעליות גדולות, ויהיה נכלל ברצונו ותברך אף בשעת האכילה, שיראה רק הכל רוחניות אלקות.

ד) רבנו ז"ל גמר ספרו בתורה "אזמרה לאלקי בעודי" (תהלים קד, לג), איך שצריכים לדון את כל אחד בפני פניו לכה זכות, (כי חלק ראשון נדפס בחיי רבנו ז"ל), ומוהרנ"ת ז"ל התחיל ספרו עם התורה "אזמרה לאלקי בעודי", לדון את עצמו ואת כל אחד לכה זכות, (כי הלכות השקמת הבקר, הלכה א', נבנו על התורה "אזמרה", ונדפסו בחיי מוהרנ"ת ז"ל) להורות לנו, איך שצריכים להתנהג בזה מאד מאד, לדון את כל אחד ואחד יהיה איך שיהיה לכה זכות, ואפלו רשע, לידע שיצרו מתגבר עליו מאד, ומי יודע, אם עלי היתה התגברות כזו שעוברת עליו, בודאי הייתי גרוע יותר, חס ושלום. וכבר אמרה חנה לעלי הפהן (ברכות לא:): לאו איפא שכינה ורוח-הקדש גבר שדנתני לכה חוב ולא דנתני לכה זכות וכו', מוכן מזה, אשר אם דן לכה זכות, נתלבש ברוח-הקדש, והשכינה שרויה בו ודו"ק.

ובמדרש תנחומא (שופטים, סימן ד'): בימי גדעון בן יואש היו ישראל בצרה, והיה הקדוש-ברוך-הוא מבקש אדם שילמד עליהם

ח) יכול כל-כה להתגעגע להקדוש-ברוך-הוא, ושכל פעם יצעק: רבנו של עולם, אני בכל זאת רוצה להיות באמת יהודי, אני בכל זאת רוצה שרצוני יהיה נכלל ברצונך.

זכות, ולא הִיָּה מוצא, שְׁהִיָּה הדור דל בַּמְצוֹת ובמַעֲשִׂים, כִּינן שְׁנַמְצָאָה זכות בַּגְּדָעוֹן שְׁלֵמָד עֲלֵיהֶם זכות, מִיָּד נִגְלָה עֲלָיו הַמְּלֶאֶךְ וכו', עֵינֵי שָׁם. וּכְבָר אָמְרוּ חַז"ל (שַׁבָּת סג.): הֵדֵן חֲבָרוּ לְכַף זְכוּת, דְּנִין אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת וְכוּ', עֵינֵי שָׁם. וְכֵן הוּא (שְׁבוּעוֹת ל.): "בְּצַדִּיק תִּשְׁפֹּט עִמִּיתְךָ" (ויקרא יט, טו) — הֵוִי דֵן אֶת חֲבָרְךָ לְכַף זְכוּת וְכוּ', עֵינֵי שָׁם.

(ה) סֵפֶר ר' נֶתַן בְּר' יְהוּדָה (בְּעַל קוֹנְטְרַס הַצְּרוּפִים), שְׁרָאָה בְּעֵינָיו דְּבָר נוֹרָא שְׁקָרָה אֲצֵל מוֹהֲרַנְתָּ ו"ל. בְּזִמְנֵה הוּא הִיָּה קוֹל וְרַעַשׁ בְּעוֹלָם, אִיף שְׁבָנֵי דֵן הוֹלְכִים וּבָאִים וּמְשִׁיחַ יְבוּא, וְאָמַר מוֹהֲרַנְתָּ ו"ל, שְׁשֶׁקֶר הוּא. וְהִיָּה אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ אָדוּק מְאֹד בְּשִׁטוֹת זו, וּכְשֶׁשָּׁמַע שְׁמוֹהֲרַנְתָּ ו"ל אִינוּ מְסַפִּים לָזֶה, וְאוֹמַר שְׁשֶׁקֶר הַדְּבָר, כְּעַס הָאִישׁ עַל מוֹהֲרַנְתָּ ו"ל וְקָלְלוּ, וְרָצוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ לְדַחֵק אוֹתוֹ הַחוּצָה וּלְרַחֵקוֹ, וּכְשֶׁשָּׁמַע מוֹהֲרַנְתָּ ו"ל, שְׁרוּצִים לְרַחֵקוֹ, כְּעַס וְהַקְפִּיד עֲלֵיהֶם מְאֹד מְאֹד, וְהוּא קָרַב אוֹתוֹ מְאֹד, וְעָשָׂה אֶת עֲצָמוֹ כְּאֵלוֹ אִינוּ יוֹדַע וְאִינוּ שׁוֹמְעַ כְּלוּם, וְהִיָּה הָאִישׁ הַזֶּה אִישׁ כְּשֶׁר וְצַדִּיק גְּדוֹל מְאֹד, וְעָשָׂה תְּשׁוּבָה עַל שְׁפָגַם בְּכַבוֹד רַבּוֹ, וְנִתְעַלָּה אַחֲרֵיכֶּךָ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי הָיוּ לוֹ הַרְבֵּה נִקְדוֹת טוֹבוֹת. וּמוֹהֲרַנְתָּ ו"ל אָמַר, שֶׁהוּא הִיָּה אֲזוּ בְּתַקְּףָה הַדִּינִים, כִּי הִיָּה עֲנִי גְּדוֹל, וְרַבְּנוּ ו"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהֲרַנְתָּ, חֶלֶק א', סִימָן עב), שֶׁהֵיָּצַר הָרַע בָּא מִתַּקְּףָה הַדִּינִים, עַל-כֵּן עָבַר עַל הָאִישׁ הַזֶּה לְמַה שֶּׁעָבַר, וְלוֹלָא שְׁהִיָּה דֵן אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת, הִיָּה נִתְרַחֵק לְגַמְרֵי, חַס וְשְׁלוֹם, וּפּוֹרֵשׁ מִהַכֵּל, חַס וְשְׁלוֹם.

רָאָה וְהִבִּט עַד הֵיכָן צְרִיכִים לְסַבֵּל בְּעַל חֲבָרוֹ, וְלָדוֹנוּ לְכַף זְכוּת יְהִיָּה אִיף שְׁהִיָּה, עַל-יְדֵי-זֶה יַעֲלֶה אֶת הַכֵּל אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

(ו) מוֹהֲרַנְתָּ ו"ל אָמַר פְּעַם, כְּשֶׁאֶחָד יֵשׁ לוֹ צַעַר, חַס וְשְׁלוֹם, וּמִקְבֵּל אוֹתוֹ בְּאַהֲבָה, וְאוֹמַר שֶׁהוּא טוֹב, אוֹמַר לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ: אֵט

דאס איז גוט? איך וועל דיר ווייזן וואס גוט איזט, וממשיך לו
ישועות והרחבות וכו'.

תתלב.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מטות-מסעי ה'תשל"ג.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְרַחֲמִים, חַיִּים טוֹבִים וְאַרְפִּים לִידֵידי הַיָּקָר ... גֵּרו
יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ קִבְּלָתִי, וְשִׂמְחָתִי כְּעַל כָּל הוֹן עַל שְׂחֻרְתָּ לְאִיתְנֶךָ
הִרְאִשׁוֹן, בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ הָאֵב הַרְחֵמֵן. וְלִמְעַן הַשֵּׁם לְטוֹבְכֶךָ
הַנְּצַחִית, שְׁמַר מְאֹד עַל עֲצֻמָּךְ, וְתַקְּיָם (דְּבָרִים ד, ט): "וְנִשְׁמַרְתֶּם מְאֹד
לְנַפְשֵׁיכֶם".

וְהַעֲקָר — תְּחִזֵּק עֲצֻמָּךְ מֵעַכְשָׁו בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְתַקְּיָם
"דֵּם לֵה" (תהלים לו, ז), שְׁלֵא תִקְשֶׁה שׁוֹם קְשִׁיּוֹת, חֵס וְשְׁלוֹם, וְתַקְּיָם
(שם סה, ג): "לֵךְ דְּמִיָּה תִהְלֶה", וְכִמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּאַהֲרֹן (וַיִּקְרָא י, ג):
"וַיִּדֹם אֶהְרֹן", וּפִרְשׁ רַש"י, שֶׁקָּבַל שְׂכָר עַל הַשְׂתִּיקָה, פִּי כָּל אֱלוֹ
הַקְּשִׁיּוֹת בְּאוֹת מִהֶחֱלֵל הַפְּנוּי, כְּמוֹכָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהֲר"ן (חֵלֶק א, סִימָן
סד), שְׂאִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיב עָלֵיהֶן שׁוֹם תְּרוּץ בְּזֶה הָעוֹלָם. וְעֵינֵי שָׁם
(חֵלֶק ב, סִימָן ז), שְׂאֵלוֹ הַקְּשִׁיּוֹת בְּאוֹת מִהֶמְקִיפִים שְׁלִמְעֵלָה מִהֶזְמֵן
וְאִי אֶפְשָׁר לְגַלוּתָן, וְעַקֵּר הַעֲצָה עֵינֵי שָׁם (סִימָן מו), כְּשֶׁלְּבוֹ עָקָם
וּפְתִלְתוּל מִהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר זֹאת הַמְּנִיעָה גְּדוּלָה מְכֻלָּם, בְּחִינַת:
"לְבִי סִחֲרָתָר" (תהלים לח, יא), וְתִרְגוּמוֹ שֶׁל סְחוֹר — סְבִיב, דְּהֵינּוּ
שְׁלְבוֹ מְסַבֵּב וּמְקַף וּמְעַקֵּם בְּעַקְמוּמִיּוֹת, בְּקְשִׁיּוֹת וּבְכַפִּירוֹת עַל הַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ, שְׁזוֹ בְּחִינַת: "וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בְּעַבְדָּה קָשָׁה" וְגו' (שְׁמוֹת
א, יד). וְאִיתָא בְּתַקּוּנִים (דף מד.): דָּא קְשִׁיא וְכוּ' הֵינּוּ בְּקְשִׁיּוֹת שְׁבִלְבוֹ,

ט זֶה טוֹב? אֲנִי אֶרְאֶה לָךְ מֵה זֶה טוֹב.

שֶׁהֵן הַמְּנִיעָה וְהַצָּרָה הַגְּדוֹלָה מִכֻּלָּם, וְאִזִּי הַעֲצָה לְצַעֵק לְאָבִיו
שְׁבַשְׁמִים בְּקוֹל חֲזָק מִעֲמָקֵי הַלֵּב, וְאִזִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שׁוֹמֵעַ קוֹלוֹ,
וּפּוֹנֵה לְצַעֲקָתוֹ, וְיִכּוֹל לִהְיוֹת, שְׁמֹנֶה בְּעֲצָמוֹ תַּפְלָנָה וְתַתְּבַטְלָנָה
לְגַמְרֵי כָּל הַקְּשׁוּיֹת וְהַמְּנִיעוֹת, וְעַל-כָּל-פָּנִים הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שׁוֹמֵעַ
קוֹלוֹ, שְׁזוֹ יִשׁוּעָתוֹ. וְזֶה אוֹתִיּוֹת קִשְׁיָא' רֵאשִׁי תְּבוּת: שְׁמַע ה'
קוֹלִי אֶקְרָא (תְּהִלִּים כו, ז), שְׁצַרְיָךְ רַק לְקִרְוֹת לֵה' כְּשֶׁמִּתְגַּבְּרוֹת עָלָיו
הַקְּשׁוּיֹת וְהַכְּפִירוֹת עֵינֵי שָׁם. וְעֵינֵי בְּלִקְוֹטֵי-מוֹהֲרָן (חֵלֶק ב', סִימָן נב),
מֵה שְׁקֵשָׁה עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ וְכוּ' וְכוּ', עֵינֵי שָׁם, כִּי אֵין אָנוּ יוֹדְעִים
כָּלֵל, וְהָאָדָם אֵינוֹ יוֹדֵעַ בְּאֵיזָה מְקוֹם עוֹמֵד, וְזֶה עֵקֶר הַבְּחִירָה;
עַל-כֵּן חֲזָק וְאֶמֶץ מְאֹד מְאֹד לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וּבִפְרָט לְיַחַד מְקוֹם
שָׂאִין שָׁם בְּנֵי-אָדָם, וְלִשְׁפָף בְּפִשְׁף אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְתִסְפֹּר לְפָנָיו אֶת
כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ, וְאֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוּם דְּבָר שְׁבַעוֹלָם, אִף
שֶׁנִּדְמָה לָךְ שָׂאִין מִי שְׁשׁוֹמֵעַ לָךְ. חֲזָק וְאֶמֶץ מְאֹד, כִּי "כֹּד חַם גְּבִיָּה
יִתְהַפֵּף", כְּשֶׁיִּכְמְרוּ רַחֲמָיו יִתְבָּרֵךְ עָלֶיךָ עַל-יְדֵי רַבּוּי הַתְּפִלוֹת,
תְּהַפֵּף מִדַּת הַדִּין לְרַחֲמִים (כְּמוֹכָא בְּלִקְוֹטֵי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק א', סִימָן ב',
וּבְלִקְוֹטֵי-הַלְכוֹת, וּנְחִלוֹת, הַלְכָה ד'), כִּי עַל-יְדֵי כָּל תְּפִלָּה וְצַעֲקָה שְׁתּוֹצִיא
מִפִּיךָ, הַצַּדִּיק בּוֹנֵה מִזֶּה בְּנִינִים גְּפִלָּאִים עַד מְאֹד מְאֹד, כִּי לִית
רְעוּתָא טְבָא דְאִיתְאַבִּיד, חַס וְשְׁלוֹם, וּכְשֶׁיִּבְנֶה הַבְּנִין שְׂאֵתָה צְרִיף
לְהַפְּנֵס בּוֹ, אִזּוֹ יִתְגַּלֶּה לְעֵינֶיךָ, וְתִרְאֶה, בְּעִזְרַת הַשֵּׁם, אוֹרוֹת נִשְׁגָּבִים
מְאֹד מְאֹד, וְתִזְכֶּה לְהַפֵּף אֶת הַיֵּשׁ לְ'אִין' וְהַ'אִין' לַיֵּשׁ, שְׁזֶה עֵקֶר
עֲבוֹדַת הַצַּדִּיקִים שְׁזוֹכִים עַל-יְדֵי תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת יָמִים וְשָׁנִים, כִּי
בְּאֶמֶת אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל: דּוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר — הַכֹּל
לְכָל עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר מַחֲיָה וּמְהַיָּה וּמְקַיֵּם
אֶת הַכֹּל, וְהַכֹּל רַק אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ מִמֶּשׁ, אֲשֶׁר נִתְלַבֵּשׁ בְּלִבּוֹשֵׁים
וּבְצִמְצוּמִים כְּאֵלוֹ, וְזֶה בְּטוֹל הַיֵּשׁ אֶל הַ'אִין', הֵינּוּ אֵל הָאִין סוּף
בְּרוּךְ הוּא, וְכֵן לְהַפֵּף — בְּטוֹל הַ'אִין' לַיֵּשׁ וְכוּ' וְכוּ', וְדוּק.

אחי היקר! לאז זיך גישט נארן, חס ושלום, עדין יש בכחך להגיע לכל המדרגות שבְעוֹלָם, ואל תשמע ואל תאבה לחלישות הדעת שֶהֵבַע־לְדָבָר מְכַנִּים בְּלִבְךָ, תִּלְעַג לוֹ בְּכַח הַצַּדִּיק הָאֲמֵת, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, שאנו חוסים בצלו, ואשר בפרוש אמר קדם הסתלקותו: "וואס האט איהר צו נאָרְגֵן אז איך גיי פאר אייך" (תיימוהר"ן, סימן רכה), קשר עצמך אליו ותברך, ותצעק לפניו ותברך: "איה מקום כבודך" (עין לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן יב), ואז תגלה עליך אורו ותברך, וימתק ממך הכל. והעקר — עקשנות גדולה בדבר הצעקות והתפללות וההתבודדות.

הדורש שלומך...

תתלג.

בעזרת השם ותברך, יום שני לסדר מטות-מסעי ה'תשל"ג.

שלום וברכה לבחור היקר, החפץ ומשתוקק להכניס לפניו הקדושה, פאשר קבלנו מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר.

מכתבך היקר קבלתי, ולהשיבך דברי אמת פרצונך הלא ספרי רבנו ז"ל בידך, הפך בהם הרבה מאד, ובפרט ב"לקוטי הלכות", אשר הם יחזקו ויאמצו בכל דרכיך, כי הם דברי ה' ממש, אשר התחזקות כזו עוד בעולם לא הייתה, שמחזקת ומאמצת את כל הנפילים והירודים שבעולם, ומעלה אותם אליו ותברך כידוע. ומלבד הסודות וההקדמות הנפלאות שיש בהם, אשר אין לשער, כי על-ידי הקדמות האלו תוכל לעשות לך דרך בלמוד הזיהר הקדוש ובכתבי האריז"ל (עין כל זה בלקוטי הלכות, תפלין, הלכה ה', עין

(י) אל תתן את עצמך להטעות.

(כ) מה לכם לראג מאחר שאני הולך לפניכם.

שם), ורבנו ז"ל אמר למוהרנ"ת ז"ל: אפה חד בדרא בחדושינ דאורייתא וכו'.

ואודות הבלבולים שיש לך בתפלת שחרית, דע לך העצה היעוצה, שתלך ויקא קדם התפלה לטבל במקוה, המטהר את האדם לגמרי. ומוהרנ"ת ז"ל מביא בלקוטי-הלכות (עבדים, הלכה ג') שעקר החזרת הנשמה בבקר, הוא על-ידי טבילת מקוה, וכן שיהיה סמוך לקומך, הינו אם אפה קם כבר באור הבקר, וכבר יכולים להתפלל, אל תעשה שום עבודה אחרת איזה שעור וכו', ומכל שכן עבודה גשמית, רק תכף-ומיד כשאתה קם ותאמר ברכת התורה ו"אני מאמין" וקצת התבודדות לדבר אליו יתברך, שתזכה לעבד אותו יתברך בזה היום בתורה ובתפלה ובמצוות ומעשים טובים, וילך לך כסדר וכו' וכו', ועוד מה שיעלה על לבך ודעתך, ואחר-כך תלך למקוה בזריזות, ותכף-ומיד תתחיל להתפלל, ותקבל על עצמך לבלי לדבר שום דבור חל קדם תפלת שחרית, ועל-ידי כל זה ילך, בעזרת השם יתברך, כסדר בלי בלבולים, כי רבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד על דבר זה (עין שיחות-הר"ן, סימן לא), שתכף-ומיד כשהגיע זמן תפלת השחר — יתפלל, ואל ילמד אף שום למוד, עין שם, ומכל שכן לדבר דברים בטלים או לעשות עבודות גשמיות.

ומחמת טרדותי עכשו — אקצר, ועוד חזון למועד.

הדורש שלומך...

תתלד.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שלישי לסדר מטות-מסעי התשל"ג.

שלום וברכה אל אהובי, ידיד נפשי, שותה ממני הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, אֲשֶׁר בוֹ אַתָּה שׁוֹפֵךְ אֶת לִבְךָ מִכָּל
 מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוֹחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת. מָה אָמַר לְךָ, רְאֵה לְשִׁמְחָה
 עִם רַבְּנוּ ז"ל, הֵינּוּ עִם עֲצוּתָיו הַקְּדוּשׁוֹת, כִּי סוּף כָּל סוּף זֶה הוּא
 מֵה שְׁמִחָתְךָ אוֹתָנוּ, וּבְלִי דְבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, הֵינּוּ אֲבוּדִים לְגַמְרֵי.

אוֹדוֹת חֲלוּקֵי הַדְּעוֹת וְהַמְחַלְקֵת שְׂיִישׁ בֵּין אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ, אֵל
 תְּשִׁים לֵב לְכָל זֶה, כִּי הַכֵּל הַכֵּל, כִּי יְבוֹא יוֹם הָאֲחֵרוֹן, אִזּוֹ יִשְׁתַּנֶּה
 הַכֵּל, הֵינּוּ עֹשֵׂוּ מְדַבְּרִים זֶה עַל זֶה וְזֶה עַל זֶה, וְכֹלֵם מְדַבְּרִים עָלַי,
 אֲבָל יְבֹא הַיּוֹם הָאֲחֵרוֹן נִרְאֶה מִי יִדְבֵר אִזּוֹ, יְבֹא מִלְּאָף הַמּוֹת וַיֹּאמֶר
 בָּא, אֵינִי זָמֵן וְכוּ', וְעַל־כֵּן מֵה יֵשׁ לְהַתְּבַלְּבֵל מִשְׁטִיּוֹת וְהַכְּלִים אֱלוֹ,
 כְּדָאֵי לְהַכְּנִים אֶת מַחְנוֹ וְדַעַתָּנוּ עַל הַיּוֹם הָאֲחֵרוֹן, אֲשֶׁר אִזּוֹ יִקְרָאוּ
 לָנוּ, וְלֹא יוֹעִיל שׁוּם מְמוֹן לְשַׁחַד אוֹתוֹ, הוּא יֹאמֶר: "בָּא, הִגִּיעַ
 הַקָּץ", וַיִּתְחִילוּ לְהַתְּחַמֵּק: "תֵּן לִי רְגַע לְהִתְיַשֵּׁב", וְהוּא יִצְעַק
 בְּאֲכֻזְרִיּוֹת: "בָּא, אֵינִי זָמֵן", וְנִבְכָּה וְנִתְחַנַּן: "רְגַע, אֲנִי רוֹצֵה לִזְמֵר
 מִשְׁהוֹ לְבָנִי, לְאִשְׁתִּי", וְהוּא יִצְעַק בְּאֲכֻזְרִיּוֹת: "בָּא, אֵינִי זָמֵן". וַיּוֹצִיא
 אֶת הַנְּשִׁמָּה מֵהַגּוּף בְּאֲכֻזְרִיּוֹת גּוֹרָא, מִי יִפְנֶה אֱלֵינוּ אִזּוֹ, מִי יִסְתַּכֵּל
 אֱלֵינוּ אִזּוֹ, וַיְהִי כִּכָּר אֲבוּד לְגַמְרֵי; וְעַל־כֵּן הִחָכֵם עֵינָיו בְּרֹאשׁוֹ,
 לְבָלִי לְהַתְּבַלְּבֵל כָּלֵל מֵהַכֵּל, רַק יִבְרַח אֱלֵיוֹ יִתְבַּרְךָ, וַיִּפְנֶה לְכַבוֹ
 וְדַעַתוֹ רַק אֱלֵיוֹ יִתְבַּרְךָ, וַיִּרְגֵּיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, אֲשֶׁר כָּל
 דְּבוּר הוּא כָּלִי לְהַמְשִׁכַת הַשְּׂכִינָה, וּכְשִׁמְרָגִיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֱלֵיוֹ
 יִתְבַּרְךָ, אֵינִי לוֹ כִּכָּר מִמִּי לְהַתְּפַחַד כָּלֵל.

מָה אָמַר לְךָ, אִם אַתָּה רוֹאֶה שְׁמִחָרְפִים אוֹתְךָ בְּבֵית־הַמְּדַרְשׁ
 שְׁלֵהֶם, אֵל תִּלְךָ בְּנִתִּיבוֹתֶם, מֵה לְךָ עִמָּהֶם, רַבְּנוּ ז"ל אֵינּוּ מְצַמְצָם
 בְּמִקּוּם אֶחָד, אֲדַרְבֶּה עַל כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ לְבָנוֹת וְלִרְקָם
 סְבִיבוֹ קְבוּץ, וַיִּדְבֵר עִם בְּנֵי־אָדָם מִרַבְּנוּ ז"ל, וַיַּעֲשֶׂה לְעֲצָמוֹ מַגֵּן,
 וְשֵׁם יִדְבֵר בְּיַחַד מִרַבְּנוּ ז"ל, אֵינִי שׁוּם הַכְּרַחֲמִיּוֹת לְהַתּוֹעֵד עִם
 בְּנֵי־אָדָם, שְׂאִינִם יְכוּלִים לְסַבֵּל אוֹתְךָ, אֲדַרְבֶּה, בְּרַח לְךָ רַק אֱלֵיוֹ
 יִתְבַּרְךָ, וְכֵן תִּרְקָם וְתִקְבֹּץ סְבִיבוֹתֶיךָ בְּנֵי־אָדָם וּבְכַרְט בְּנֵי הַנְּעוּרִים,
 וַיִּתְדַבֵּר עִמָּהֶם רַק מֵעֲצוּתָיו שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל. וּכְכֹר אֶמְרָתִי אֶת זֶה
 לְהַרְבֵּה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, שְׂרָאוּי שְׁכָל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, שָׁגַר

במקום שגור, שייסד שם בית-המדרש על שם רבנו ז"ל, ויתקנו תקנות על-פי יסוד ספרי רבנו ז"ל, ויתפללו ביחד, וכן ילמדו ספרי רבנו ביחד, ומכל שכן שירקדו ביחד, כי באמת עובר על כל אחד ואחד כל-כף הרבה צרות ויסורים, אשר אי אפשר להחיות בני-אדם רק על-ידי שמחה ורקודין. ושמעתי מאנשי שלומנו, אשר בפולגנה, כשעברה עניות ודחקות עצומה על כלל נשמות ישראל קדם מלחמת עולם השנייה, ואז היו הרבה בתי כנסיות על שם רבנו ז"ל, כמעט בכל עיר גדולה, ולמדו שם כל היום ספרי רבנו ז"ל, והיו רוקדים שם אחר כל תפלה זמן רב, והיו אנשים מבחוץ באים גם-כן כדי לרקד, כי מרב צרות ויסורים ומרירות שעברה עליהם, לא היה להם עם מה להחיות עצמם, כי אם על-ידי שמחה ורקודים שרקדו שם בכל יום ויום אחר כל תפלה ותפלה. ולכן צריכים לחדש דבר זה, אשר בכל עיר ועיר שגור שם אפילו אחד מאנשי שלומנו שיעשה בית-המדרש (א שטיבל) על שם רבנו ז"ל, וילמד שם ספרי רבנו ז"ל, וירקד אחר כל תפלה ותפלה, ועל-ידי-זה יחיה את אחינו בני ישראל, שיצטרפו אליהם.

מה אמר לך, אל תשים לב לכל אלו הלשון-הרע ופטפטי הדברים הבטלים שמדברים קלים וריקים ופוחזים, תהלה לאל, איני מתפחד מהם כלל ואני יודע שיבא יום, וידפיסו מודעות ויחתימו עלי חתימות, ויציקו לי, עם כל זה איני מתפחד מהם כלל, כי גדול אדוננו ורב להושיע. וכמו שצצק פעם רבנו ז"ל: "גאט איז גרויס מען ווייסט גארנישט"^ל. חסדי השם יתברך, שעשה עמי חסד כזה, אשר אין לתאר ולשער כלל, כי זכיתי בשנים אלו להדפיס את כל ספרי רבנו ז"ל כמה פעמים, ונכנסתי בחובות עצומים למעלה מכחתי ויכלתי, ואף-על-פי-כן הפקרתי עצמי לגמרי, ולא הסתכלתי על שום בריה שבעולם כלל, ולמה אפחד ואתיירא עכשו מאילו כלבים הנובחים, כי עזי פנים הם, כלבים ממש, כמובא

(ל) הקדוש-ברוך-הוא גדול, איננו יודעים כלום.

בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְעַל-כֵּן מָה וְלָמָּה לָךְ לְהִתְפַּעֵל מֵאַיִזָּה מְצוּרָע
שְׁכוּתְךָ עָלַי מִכְתָּב, כָּאלוֹ מִי יוֹדֵעַ מָה אֲנִי וְכוּ'. וּבְאַמַּת הַסְּפָרִים הֵם
עֲדִים לְעֶצְמָם, וּמִי שִׁיסְתַּכֵּל בָּהֶם בְּעֵינַי אַמַּת יִרְאֶה הֵיכֵן הָאֻמַּת.

חֲזוּק וְאַמִּץ מְאֹד מְאֹד עַל-כָּל-פְּנִיִּם מֵעַכְשָׁו. מָה אָמַר לָךְ, יְדִידִי
הַיְקָר, חָבֵל עַל הַיָּמִים הַטּוֹבִים שְׁנוֹתַי לָנוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר
כָּל יוֹם מְאִיר בְּאוֹר וּבְזִיו, בְּחַיּוֹת וּבְדַבְּקוֹת עֲצוּמָה, אִם רַק יִלְמַד
בְּכָל יוֹם פֶּרֶק מִשְׁנֵיּוֹת וְדָף גְּמָרָא — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה בְּזַכּוּף הַנִּפְשׁ,
כִּי כָל פֶּרֶק מִשְׁנֵיּוֹת הוּא הַצְּלָחָה נִצְחִית. זָכֹר! בְּשַׁעַה שֶׁתִּשְׁכַּב תַּחַת
הַמַּצְבָּה, אֵיזָה תַעֲנוּג יִהְיֶה לָךְ מִכָּל פֶּרֶק מִשְׁנֵיּוֹת שֶׁלְמַדְתָּ עַל
נִשְׁמַתְךָ, וְלֹא תִצְטַרֵּף טוֹבוֹת מְשׁוּם קְרוֹבִים וּרְחוּקִים אֲלֵא הַכִּנְתָּ
לְעֶצְמְךָ מִשְׁנֵיּוֹת, וְכַמוֹ-כֵּן כָּל דָּף גְּמָרָא שְׁלוּמְדִים בְּזֶה הָעוֹלָם, הוּא
אוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת לְנִשְׁמָה, כִּי גִ'מִּ'רִ'א' אוֹתִיּוֹת אַרְבַּעַת מְלֹאכֵי
הַשְּׁמִירָה: גִּ'בְּרִיאֵל, מִ'יְכָאֵל, רִ'פָּאֵל, אִוְרִיאֵל, שֶׁהֵם אַרְבַּעַת
הַמְּלֹאכִים הַמְּסַבְּבִים אֶת הָאָדָם, וְשׁוֹמְרִים אוֹתוֹ מִכָּל מִינֵי פְגָמִים
שֶׁלֹּא יִכְנָסוּ בּוֹ, אֲפֹלוּ שֶׁכָּבֵר עָבַר עַל מָה שֶׁעָבַר, אִם רַק יַעֲשֶׂה חֵק
קְבוּעַ לְלַמֵּד בְּקַבִּיעוֹת מִשְׁנֵיּוֹת, הַכַּח שֶׁל הַתּוֹרָה כָּל-כָּף גְּדוּל, שֶׁאֵין
לְתֹאֵר וּלְשַׁעַר.

אֲשֶׁרִינוּ שְׁאֲנוּ יוֹדְעִים מִרַבְּנוּ ז"ל, וְרֹאוּי לָנוּ לְקַפֵּץ וּלְרַקֵּד בְּכָל
יוֹם עַל נֵעַם חֻלְקָנוּ, אֲשֶׁר בַּנְחֹל שָׁם גּוֹרְלָנוּ. וְאֵל תִּסְתַּפֵּל עַל שׁוּם
לְצִים, אֲפֹלוּ הַיְלָדִים הַמְּסֻתוֹבְבִים בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוּמָנוּ, כִּי מְאוּמָה לֹא
יִשְׁאָר מֵהֶם, טוֹב לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּרַבְּנוּ ז"ל, וְאֵז בְּוֹדָאֵי תַצְלִיחַ כָּל יָמֵי
חַיֶּיךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמְךָ...

תתלה.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר מטות-מסעי ה'תשל"ג.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִיעוּ אֵל יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד,
שׁוֹתָה מִמֵּי הַנְּחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רק חֹזק וְאַמֶּץ מְאֹד מְאֹד, פִּי אֵין זֶה עֲצָה לִפְלֵל כָּל-כֶּף בְּדַעְתְּךָ
מִכָּל דְּבַר קִטְוֹן, וְתִהְיֶה לְאֵל, יֵשׁ לָנוּ אֶת רַבְּנוּ ו'ל וְעֲצוּתוֹ
הַקְּדוּשׁוֹת, אֲשֶׁר מִי שְׁמַתְמִיד בְּהֵן, יֵשׁ לוֹ הַתְּחִיָּקוֹת לְכֹל יְמֵי חַיָּיו.
פִּי בְּאַמֶּת דְּבָרֵי רַבְּנוּ ו'ל כְּלוּלִים מֵהַפֵּל, וְתִכְף כְּשֶׁאֲדָם מִתְמִיד בְּסִפְרֵי
הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא "לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵן" וּבְשִׁיחֻתָיו הַקְּדוּשׁוֹת שְׁבִסְפְּרֵי
"שִׁיחֻת-הֲרֵן" ו'"חַיֵּי-מוֹהֲרֵן", הוּא כְּבָר אֵינוֹ צָרִיךְ אֶת אֶף אֶחָד.
וְזֶה מֵה שְׁאֲנִי מְלַמֵּד אֶת תְּלָמִידִי, וּבְנֵדָאֵי דִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה הַסֵּמ"ךְ-
מ"ם כָּל-כֶּף כְּנִגְדִי, עִם כָּל זֹאת כְּבָר אָמַר פְּעַם הָרַב הַחֲסִיד ר'
יִשְׂרָאֵל קֶאֱרִדוֹנֶעֶר ו'ל: עֲכָשׁוּ שְׂיֵשׁ כְּבָר רַבְּנוּ ו'ל בְּעוֹלָם, יְכוּל
הַסֵּמ"ךְ-מ"ם לְקַפֵּץ מֵהַשָּׁמַיִם אֶל הָאָרֶץ וּמֵהָאָרֶץ אֶל הַשָּׁמַיִם וְלֹא
יִוָּעִיל לוֹ שׁוּם דְּבַר. וְעַל-כֵּן עֲלֵינוּ רַק לְהִתְמַיֵּד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ו'ל חֵק
וְלֹא יַעֲבֹר לְלַמֵּד בְּכֹל יוֹם וְיוֹם בְּ"לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵן" הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא
וְכֵן לְהִתְמַיֵּד בְּשִׁיחֻתָיו הַקְּדוּשׁוֹת, וְאִז אֵין לָנוּ כְּבָר מִמֶּה לְהִתְפַּחַד
כָּלֵל. הַעֲקֹר רְאֵה לְדַבֵּר גַּם עִם חֲבֵרֶיךָ מִרַבְּנוּ ו'ל, יֵשׁ לָנוּ אוֹצְרוֹת
כְּאֵלוֹ, פֶּאֲרוֹוֹאֵס זֶאל מְעַן זִיךְ גִּישְׁט טִיילֵן מִיט זֵי אֵין דִּי אוֹצְרוֹתִי,
הֵלֵא דְבַר רַבְּנוּ ו'ל הוּא יְרוּשָׁה לְכֹלֵל יִשְׂרָאֵל, וְאֵינוֹ מְצַמְצֵם בְּאָדָם
אֶחָד.

כָּל מִגְמָתִי בְּחַיִּים — לְמַלְא אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ עִם אוֹר וְדַעַת
רַבְּנוּ ו'ל, וְאֶף שְׁאֲנִי יוֹדֵעַ שְׁהַסֵּמ"ךְ-מ"ם לֹא יְנוּחַ וְלֹא יִשְׁקַט,
וּבְפִרְט מִבְּפָנַיִם — שְׂיָקוּם עָלַי מִי שְׂיָקוּם, כְּמוֹ שְׂאָרַע עִמִּי בְּשָׁנַת

(א) לְמָה לֹא נִתְחַלַּק עִמָּהֶם בְּאוֹצְרוֹת.

תשכ"ה, שאז הדפסתי את כל ספרי רבנו ז"ל: "לקוטי מוהר"ן", "ספורי מעשיות", "ספר המדות", "שיחות ה'ר"ן", "תיי-מוהר"ן", "לקוטי עצות", "קצור לקוטי מוהר"ן" ואת כל ספרי מוהרנ"ת ז"ל. ומה אתה חושב שהיה אז, ממש אש (פניער), אש להבה, קראו לי לדין תורה, אימו עלי במכות וכו', ומה לא עשו, וכל זה הדפסתי בשנה אחת, דבר שאף אחד עוד לא הראה בהסטוריה של תסידות ברסלב, ומה אתה חושב שקבלתי על זה? בזיונות ושפיות דמים, מחלקת ומריבות, עד שהפסיקו לדבר עמי, ודבר זה מפרסם לכל, ועוד אכתב את זה פעם באריכות גדולה מה שעבר בתקופה ההיא, ומאז אני סובל הרבה, עם כל זאת אמרתי לנפשי, יעבר עלי מה, אני לא אפסיק מלהדפיס ולהפיץ. ותהלה לאל, חפץ ה' בידי הצליח, ועל אף שקמו אלו שקמו, וחרפו וגדפו אותי, אני מתפעל מהם כלל, ודברתי מזה עם ר' לוי יצחק (גרו יאיר) [ז"ל], ואמר לי בזו הלשון: "וואס ווילסטו, האסט אזוי שיינ גימאכט דעם רעביני'ס זאך ווילסטו דער בעל-דבר זאל דיך אפ לאזן?" וסיים: "בעט דעם אייבערשטן איך זאל אויך גישט קריגן אויף דיר"ס... ואמר את זה בחינה רחב, ואחר-כך הפטיר ואמר: "וואס מיינסטו און אז איך וועל קריגן אויף דיר דארפסטו אויף הערן דרוקען?" ואיני מבין פונתו, אבל התחזקות קבלתי הרבה ממנו.

מה אמר לך, ידידי היקר, העקר רק לברח אליו יתברך, כי רק הוא יתברך יכול לעזר, ואני רואה בחוש, אשר מעט השנים האלו שעברו עלי מאז שנת תשכ"ה, שהתחלתי להדפיס ולהפיץ את אור רבנו ז"ל, וקניתי לעצמי כל-כף הרבה שונאים, חזרתי למקום שבו התחלתי, הינו בעת התחלת ההתקרבות לא הסתבלתי על אף ברנה רק אליו יתברך, והתמדתי מאד בספרי רבנו ז"ל, ולא היה לי עסק עם אף אחד, רק ישבתי והתבודדתי עמו יתברך שעות על גבי

(ג) מה אתה רוצה, עשית כל-כף יפה את דבר רבנו, אתה רוצה שהבעל-דבר יעזב אותך?
 (ס) תבקש מהשם יתברך, שאני לא אחלק עליך.
 (ע) מה אתה חושב, ואם אני אחלק עליך, אז אתה צריך להפסיק להדפיס?

שעות, וכן התמדתי מאוד מאוד בלמוד התורה הקדושה, ובפרט בספרי רבנו ז"ל, ולא הסתפלתי על שום בריה, ועל-כן גם עכשו איני מתבלבל כלל, רק מי שפנתב לי מכתב — אני עונה לו, ויותר מזה אין לי שום עסק עם אחר כלל, אך אני יודע שמי שהתחיל עמי, יקבל סוף מר, כי לי אין שום עסק, רק תורה ותפלה, ואיני חפץ בשום מחלקת ומריבות, ולכן מי שרק יתחיל עמי, לבסוף יהיה לו סוף מר מאוד מאוד, ואני חזק ובטוח בדברי אלו, והלואי שייחזרו בתשובה קדם שיקבלו את ענשם.

מה אמר לך, יש לי הרבה לדבר עמך, ומרב טרדותי ובלבולי עכשו — קשה להאריך, ראה רק להתמיד בספרי רבנו ז"ל, ושם כבר תמצא תרוץ על הכל, העקר דע לך, אשר ה"לקוטי-מוהר"ן" הקדוש והנורא הוא הרבי, ורק מה שכתוב שם — זה תקיים, וכן שיחותיו הקדושות שב"חיי-מוהר"ן" וב"שיחות-הר"ן", ואל תבלבל עצמך משיחות של הבל אשר אין להן שום יסוד; אשרינו מה טוב חלקנו, שאנו יודעים מרבנו ז"ל, טוב להודות להקדוש-ברוך-הוא על כל החסד חנם שעשה עמנו אשרינו; און פארט אשרינו, און ויידער אשרינו און טאקא אשרינו תמיד לרקד ולשיר אשרינו און אשרינו^ב.

הדורש שלומך באהבה רבה...

תתלו.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר מטות-מסעי ה'תשל"ג.

שלום וברכה אל השוטה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

(ב) אשרינו ובכל אפן אשרינו, ושוב אשרינו, ובאמת אשרינו, אשרינו ואשרינו.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַמַּעֲוֹת לְפָדְיוֹן, יַעֲשֶׂה הַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ הוּא שְׂיִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדְּיִנִּים עַל-יְדֵי פְּלֵא עֲלִיוֹן, וְעַל-יְדֵי זֶה
 שְׂיִכּוֹל לַעֲשׂוֹת פְּדִיוֹן, שֶׁהוּא רַבְּנוּ ו"ל, אֲשֶׁר בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ, שְׂיִשׁ
 כ"ד בְּתֵי דִינִים, וְצָרִיכִים עֵת רְצוֹן (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רטו),
 וַיֵּשׁ לֹאמַר שֶׁהֵם כְּנֶגֶד כ"ד צְרוּפֵי אֲדֻנָּי, שֶׁהֵם הַכ"ד בְּתֵי דִינִים
 הַמְּאִירִין בְּכָל שַׁעַה מִכ"ד שַׁעֲוֹת הַיּוֹם, וְעַקֵּר הַהִמְתְּקָה הִיא בַּעֲת
 חֲצוֹת, וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שְׂיֵאמַר בְּכָל לַיְלָה סֵדֵר חֲצוֹת, וְאֵז טוֹב לוֹ
 כָּל הַיָּמִים. וְר' אַבְרָהָם בֵּר' נַחֲמָן ו"ל הִזָּה אוֹמֵר, אֲשֶׁר בְּשַׁעַת חֲצוֹת
 אֵז הוּא דִּיקָא הַבֵּית הָעֲלִיוֹן, וַיְכּוֹלִים לַפְּעַל הַכֹּל; אֲשֶׁרֵי מִי שְׂיֵאמַר
 בְּכָל לַיְלָה סֵדֵר תְּקוּן חֲצוֹת, שְׂפָל עֲנִין רַבְּנוּ ו"ל תְּלוּי כְּזֶה, וְאַחַר
 סֵדֵר אַמִּירַת חֲצוֹת לְבָכוֹת כְּשַׁעַה אַחַת אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּמִרְרוֹת גְּדוּלָּה,
 וְעַל-יְדֵי-זֶה יִמְתְּקוּ מִמֶּנּוּ כָּל הַדְּיִנִּים, וְאַחֲרֵי-כֵן יִתְמִיד בְּלַמּוּד טוֹר
 וְשִׁלְחָן עָרוּף. מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁרֵי מִי שְׂיִקְיִים אֶת דְּבָרֵינוּ
 אֵלוּ, מוֹעֲטִים הַמְּחַזְּקִים מְרַבָּה, וְאֵז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים; אֲשֶׁרֵינוּ
 שְׂיִשׁ לָנוּ רַבֵּי כְּזֶה, וְדִיקָא בְּתוֹךְ חֲשֵׁף וְאַפְלָה אָנוּ יוֹדְעִים מֵאוֹר כְּזֶה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

תתלוז.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אוֹר לְיוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֵר מִטּוֹת-מִסְעֵי ה'תשל"ג.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאֲבֵרֵךְ הַיָּקָר, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר
 חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

רַק חֲזַק וְאַמֵץ בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה, כִּי הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ — דְּבָר
 גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן, וְעַל-כֵּן מָה וְלָמָּה לָךְ פְּלֵא-כָף לְהַשְׁבֵּר, זְכוֹר הֵיטֵב,
 אֲשֶׁר בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ אֵי אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת שׁוּם דְּבָר, וּבִידִיעוֹת אֵלוּ
 תִּגְדֹּל וְתִצְמַח, וְשׁוּם רוּחַ סְעָרָה לֹא תוּכַל לָךְ, כַּמּוּבָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ

ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קנה), שאמונה מכנסת באדם אריכת אפים, ויש לו פח הגדל וכח הצומח, העקר שמר עצמו מבעס, ובפרט על אשתו ועל ילדיו. שתק, שתק, ואז הכל יתהפך לטובה, וכלם יתבטלו אליה, רק לידם ולשתק לכל מחרפי נפש, אשר זה עקר התשובה, שידם וישתק לחרופין וגדופין (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ו'), וגם מהילדים ומהאשה צריכים לסבל, ומכל שכן מהחיות והמשפחה, רק לשתק, שוויגן און שווייגן און נאך-אמאל שווייגן שווייגן, נאר אזוי וועסטו מצלית זיין^ז. חזק ואמץ מאד, און לאך זיך גוט אויס פון די גאנצע וועלט^ק.

הדורש שלומך...

תתלח.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר מטות-מסעי ה'תשל"ג.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל היקר ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה למסר עצמך לגמרי רק אליו יתברך, פי באמת זה רק דמיון, לחשב פאלו ישועתו תלויה באיזה אדם, פי "שוא תשועת אדם" (תהלים ס, יג, ושם קח, יג), ורבונו ו"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ו'): מי שאינו דבוק בו יתברך, אינו נקרא אדם כלל, רק הוא תיה בדמות אדם, ועל-פן איה תבטח בתיה שתעזר לך, אדרבה היא תטרף אותך; ולכן ראה לתוק עצמך לברח רק אליו יתברך, אשר רק הוא יעזר לך, ומה שאתה צריך תבקש רק ממנו יתברך, ולא תצטרך לידי מתנת בשר ודם. ותאמין לי, אם לא היינו מתקרבים

(צ) לשתק ולשתק, ועוד פעם לשתק לשתק, רק כך תצלית.
(ק) ותצחק טוב מכל העולם.

אָל רַבְנוּ יֵק בְּשִׁבִיל יְדִיעוֹת אֱלוֹ, גַּם-כֵּן הָיָה כְּדַאי, וּמִכָּל שְׁכָן
שְׁזָכִינוּ לְהַתְּדַע מֵעוֹד עֲצוֹת רַבּוֹת, נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת — אֲשֶׁר־יִנּוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

תתלט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר מִטוֹת-מִסְעֵי ה'תשל"ג.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת הַסְּפָרִים, וְהַשּׁוֹאוֹת חֵן לְךָ עַל זֶה. כִּי מְאֹד
שֶׁהִתְקַרְבְּתִי לְרַבְנוּ ז"ל, אֲנִי צָמֵא אַחֵר סְפָרִים, וְכֹל סֵפֶר יִקָּר אֶצְלִי
מְאֹד מְאֹד, וּבְכַרְטִיּוֹת סְפָרֵי שְׁאֵלוֹת וְהַשּׁוֹבוֹת, הַמְחַדְדִים אֶת הַמַּח, כִּי
הֵם מְקַשְׂרִים דְּבָרֵי תוֹרָה מִמְּקוֹם לְמְקוֹם, שְׂזָהוּ טְהוֹרַת וְזָכוּף
הַמַּח. הַשּׁוֹאוֹת חֵן לְךָ עַל זֶה, וַיַּעֲזֹר לְךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּזָכוֹת זֹו
לְקַבֵּל חֲזָרָה מִמֶּנִּי שְׁאֵלוֹת וְהַשּׁוֹבוֹת בְּרוּחָנִיּוֹת, שֶׁהֵם סְפָרֵי "אֲשֶׁר
בְּנַחל", אֲשֶׁר אֲנִי מְקַנֶּה שְׁעוֹד יִדְפְּסוּ וְיַחְזְרוּ וְיִדְפְּסוּ, וְיִתְפַּשְׁטוּ בְּכֹל
הָעוֹלָם כְּלוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

תתמ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר מִטוֹת-מִסְעֵי ה'תשל"ג.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֵל יְדִידֵי הַיִּקָּר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

אֶת מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע, אֲשֶׁר דְּבָרֵי
עֲשׂוּ רָשָׁם טוֹב אֶצְלָךְ.

מה אמר לך, מי שמסתכל מה שקורה והולך היום בעולם, יודה
אשר אין מנוס, רק אצל התורה, אשר היא חיינו וארץ זמינו, ובפרט
מי שלומד על-פי ההקדמות של רבנו ז"ל, אשר אין ערך אליהן,
כי רבנו ז"ל פותח את העינים להבין בפנימיות התורה. וכבר אמר
רבנו ז"ל, אשר באמת מי שמתמיד בהם, מתבונן אחר-כך בצורה
אחרת בכל הספרים הקדושים שבעולם; אשרי מי שלומד ומתמיד
בספרי רבנו ז"ל, ובפרט ב"לקוטי-הלכות", אשר אין דגמתם כלל.
ותדע שפרסלבר חסידות נמדדת רק כפי שמתמיד ב"לקוטי-
הלכות", כי רק מוהרנ"ת ז"ל הבין את רבנו ז"ל, ועל-כן אי אפשר
להבין בדברי רבנו ז"ל, כי אם על-ידי מוהרנ"ת ז"ל, וכל התחזקותי
כל השנים היא רק מה"לקוטי-הלכות", אשר בימי געורי התמדתי
בהם הרבה מאד, וכל דבורי וחדושי הם רק משם, על-כן גם אתה
התמד ב"לקוטי-הלכות", ואז כבר לא תצטרך שום דבורים מאף
אחד בעולם. אני מקווה להתראות עמך פנים אל פנים, ואז נדבר
הרבה, על-כל-פנים עכשו ראה להתראות עמי על-ידי מכתבים, כי
בתוך הפתב, שם טמונה הנפש ופנימיות הנפש, ועל-כן אשרי מי
שזוכה להתכתב עם חברו, שהוא בחינת ראיה ממש, כי בתוך הפתב
שם נמצאים פניו, שכלו וחכמתו ודעתו, פמוכא בדברי רבנו ז"ל
(לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימנים: קצב, קעג). ועל-כן אם אתה רוצה לראות
אותי, תעין היטב רק במכתבים שפבר פתבתי לך, ושם תמצא אותי,
כי באמת להסתכל על חיצוניות האדם יכולים להטעות עצמו מאד,
הנה יכול להיות שמלבש בכל מיני לבושים וזו רק הצגה יפה,
ובני-אדם אוהבים את זה, ורצים אחר זה, אבל אין בו תכן, והנה
אדם נראה פשוט בתכלית הפשיטות, מתנהג פשוט, הולך פשוט
ומדבר פשוט, אבל הוא מלא תכן, אף בני-אדם אינם נמשכים
אחריו כלל, כי זה דגמת עני ועשיר — "ואהבי עשיר רבים" (משלי
יד, ז), "וחכמת המספן בזויה" (קהלת ט, טז), ועל-כן קשה וכבד מאד
מאד להשיג ולהבין צדיק ואיש פשר, רק על-ידי הפתב יכולים
להבין את האדם ופנימיות נפשו.

אָקוּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁלֵא אָבוּשׁ וְלֹא אָכְלָם לֹא בְּעוֹלָם
הַזֶּה וְלֹא בְּעוֹלָם הַבָּא, וְאֵת כְּסוּפֵי וּרְצוֹנוֹתַי רַק הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
יֹדֵעַ, וּמֵה שְׁאֲנִי כּוֹתֵב, זֶה אֲנִי רוֹצֵה וְזוֹ גִשְׁמָתִי, וְעַל-כֵּן אִם אַתָּה
רוֹצֵה לְרְאוֹת אוֹתִי וְשְׂאֵהֶיָה עִמָּךְ תָּמִיד, אֲזַ תַּעֲסֵק בְּמִכְתָּבֵי שְׂכַתְּבָתִי
לְךָ זֶה כַּמָּה שָׁנִים, וְשֵׁם תִּמְצָא אוֹתִי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

תתמא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִטּוֹת-מִסְעֵי ה'תשל"ג.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַמְּקַרֵּב הַחֲדָשׁ אֶל הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה,
זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֵת מִכְתָּבְךָ.

מָה אִמַּר לְךָ, רְאֵה לְהִיּוֹת חֲזָק וְאִמִּיץ מְאֹד מְאֹד, כִּי תִכְרֶה-וּמְיָד
כְּשֶׁאֲדָם רוֹצֵה לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוֹ ז"ל, מִתְחִילִים עִמּוֹ כָּל הַמְּנִיעוֹת,
הַמְּחַלְקֵת וְהַמְּרִיבוֹת, וְצָרִיכִים הַתְּחַזְּקוֹת עֲצוּמָה, כִּי הַסֵּמ"ך-מ"ם
אֵינוֹ מִתְפַּחַד אִם יִתְקַרֵּב לְאִיזָה מְקוֹם שָׂרֵק יִהְיֶה, הַעֲקוֹר לֹא אֶל רַבְּנוֹ
ז"ל, וְשְׁלֵא תִהְיֶה לוֹ שְׂיִכוּת עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, אֲשֶׁר זֶה דְּבַר
פְּלֵא, אִךְ רוֹאִים בְּזֶה אֲשֶׁר בְּנֹדָאֵי יֵשׁ כָּאֵן מֵה שְׂאִין בְּמִקּוֹמוֹת
אַחֲרִים, כִּי מֵה יִהְיֶה כְּבֹר כְּשִׁיתְקַרֵּב, הֲלֹא לְמָה חֲסִידוֹת זֹו שׁוֹנָה
מִחֲסִידוֹת אַחֲרָת, שְׂאִינָם עוֹשִׂים מְחַלְקֵת וּמְרִיבוֹת כְּאֵלוֹ? ! וְכֵן בֵּין
בְּרִסְלָבֶר חֲסִידִים יִנִּיחוּ לְךָ לֵילֶךְ בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ,
אֲבָל לֹא אֲצִלִּי. וְזֶה פְּלֵא, וְנִרְאֶה שֶׁהַסֵּמ"ך-מ"ם מְאֹד מְאֹד מִפְּחַד
מֵאֲתָנוּ, כִּי בְּמִקּוֹם שֵׁשׁ שָׁם זָהָב וַיִּהְלָמִים אוֹרְכִים הַגְּזֻלָּנִים בְּיוֹתֵר,
וְעַל-כֵּן בְּכָל־לַיּוֹת יֵשׁ הַתְּנַגְּדוֹת גְּדוֹלָה עַל כָּל מִי שֶׁרוֹצֵה לְהִתְקַרֵּב
אֶל בְּרִסְלָב, וּבְפִרְטִיּוֹת גַּם בְּבְרִסְלָב, כְּשֶׁזּוֹכִים כְּבֹר לְהִתְקַרֵּב, אֲזַ
מִתְחִילָה פִּרְשָׁה חֲדָשָׁה, שְׂמִדְּבָרִים עָלֵי כָּל דְּבַר אֲסוּר, וּמִתָּר

אָשֶׁר תתמב בנחל נט

להתקשר לְכָל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֲבָל לֹא אֵלַי, וְזֶה מִטְעָמִי הַבְּחִירָה.

אֲשֶׁרִי מִי שְׁאִינִי מִטְעָה אֶת עֲצָמוֹ כְּלָל, רַק בּוֹרַח אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וּמְמַשִּׁיף עֲצָמוֹ אֶל הָאֲמֶת, וְאִזּוֹ יִתְנוּ לוֹ מִלְאָךְ שֶׁל אֲמֶת. כִּי הָעֶקֶר לְרִצּוֹת רַק אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁהוּא עֵצֶם הָאֲמֶת, וְתִכְף-וּמִיד שְׁרוּצָה רַק אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּבָר לֹא יוּכְלוּ לְנַתְקוֹ, אֲבָל אִם יֵשׁ לוֹ אֵילוֹ פְּנִיּוֹת, אוֹי וְאֲבוֹי בְּאִיזָה שֶׁקָּר הוּא יְכוּל לִפְלֹ. וְהַבּוֹחֵר יִבְחַר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

תתמב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִטוֹת-מִסְעֵי ה'תשל"ג.

בֵּין הַמְצָרִים יִתְהַפְּכוּ אֵלָיו הַיָּמִים הַמְרִים אֶל יָמִים טוֹבִים וְנִעִימִים, וְיִתְגַּלֶּה הָאוֹר הַגָּנוּז לְיִשְׂרָאֵל, וְיִתְרַבֶּה וְיִתְגַּדֵּל הַשְּׁלוֹם בְּעוֹלָם. שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִרְדְּפוּ וְיִגִּיעוּ אֶל אֶהוֹבִי, אַחִי, גִּזְרֵי רֵאשִׁי, שׁוֹחֵה מִמִּי הַנַּחֵל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח.

מְכַתְּבֶךָ עֲכָשׁוּ קִבְלָתִי, וְשִׂמְחָתִי מְאֹד, וְחֲשָׁתִי וְלֹא הִתְמַמְמָהִתִּי תִכְף-וּמִיד לְהַשִּׁיבֶךָ כְּרִצּוֹנְךָ, אַף שֶׁטְרֵדוֹתִי רַבּוּ מְאֹד, בְּעִוְנוֹתִי הַרְבִּים, הָיִית שֶׁהִסְמַ"ךְ-מ"ם רָצָה לְהַפְרִיד בֵּינֵינוּ, חֶסֶם וְשְׁלוֹם, כִּי עַל דְּבַר זֶה הוּא אוֹרֵב מְאֹד, לְעִשׂוֹת פְּרוּד בֵּין הַדְּבָקִים אֶל אוֹר הָאוֹרוֹת, נִחְלָא עֲמִיקָא דְנִבְיַע בִּיהַּ מְקוֹרָא דְחַכְמָתָא, כִּי כָּל מַה שֶׁהִנְפְּשׁוֹת אוֹחֲזוֹת עֲצָמָן בְּיַחַד, כְּמוֹ-כֵן מְאִיר עֲלֵיהֶם יוֹתֵר אוֹרוֹ הַגָּנוּז שֶׁל הַצְּדִיק, וְיֵשׁ אוֹרֵי הַנּוֹחַ וְהַנּוֹף (עִין לְקוּשִׁי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן יז), וְעַל-יְדֵי-זֶה מִתְפַּשֵּׁט אוֹרוֹ הַגָּנוּז יוֹתֵר וְיוֹתֵר בְּעוֹלָם, וְנִתְקַרְבוֹת נַפְשׁוֹת חַדְשׁוֹת וְכוּ'. וְכָל הָעִנְיָן הַזֶּה הוּא עֵצֶם בְּגֵרוֹנוֹ, עַל-כֵּן

מתפשט הסמ"ך-מ"ם על דבר זה מאד מאד, ואורב בנכלי ערמומיותיו הרעים, לעשות פרוד בין אנשי הצדיק, כדי שעל-ידי זה נלכד, חס ושלום, ברשתו, ויפל הבגן שהצדיק בונה, כי לנפש אחת קשה וכבד "להתאחו", שקורין דער האלטן זיך, מרב ירידות ונפילות והשלכות שעובר על כל אחד ואחד בפּרטי פּרטי וכו', אך על-כל-פנים כשאוחזים את עצמם ביחד, אז אין שום דבר ועגן שיוכל להפילו, כי (קהלת ד, ט): "טובים השנים מן האחד, אשר יש להם שכר טוב בעמלם, כי אם יפלו האחד יקים את חברו, ואילו האחד שיפל ואין שני להקימו"; ובפּרט "אורו של רבנו ז"ל, אי אפּשר לקבל, כי אם על-ידי נקדת החבר" (עין לקוטי-הלכות, גזיקין, הלכה ד', אותיות יא, יב), כי באמת להמשיך השגת אלקות, שינגיש עריבות נעימות תשוקת זיו שכינתו יתברך המאירה בכל הארץ, כמו שכתוב (יחזקאל מג, ב): "והארץ האירה מפברו" וגו', לזה צריכים כלים רבים פידוע, על-פן צריכין לזה קבוץ ישראל קדושים הרבה, שנתקבצו יחד לדרש את הוי"ה ולבקשו, כי בכל אחד מישראל יש בחינת נקדה אשר אין בחברו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לד), וזאת הנקדה הטובה שיש בכל אחד ואחד מישראל, היא בחינת צנור וכלי, שעל ידה ממשיך הצדיק השגת אלקות, ועל-פן כל מי שמקרב יותר אל הצדיק בבטול דעת עצמו לגמרי, ומנקה את עצמו יותר ממדות מגנות, על-ידי-זה נתנקה צנורו הפּרטי, כמו-כן זוכה להמשיך אורו הגנוז חיות אלקות בעולם, (והסגלה הזו נמצאת בכל גפּש מישראל, אך כפי רחוקו מהצדיק וכפי לכלוכו בגנות מדותיו הרעות, כמו-כן נסתם ונתלכלך צנורו הפּרטי, עד שאינו יכול להמשיך שום אור וכו', אדרבה, נמשכים עליו מים מרורים ומאזרים, רחמנא לצלן, ועל-פן העקר לבקש תמיד את השם יתברך, שיזכה להתקרב באמת אל הצדיק, וינקה את עצמו ממדות מגנות, שאז יהיה גם-כן צנור טוב להמשיך אור הגנוז חיות אלקות), וזה שאמרו חז"ל (הובא בילקוט יתרו, רמז רעג): בקש הקדוש-ברוך-הוא לתן תורה לישראל בשעה שיצאו ממצרים, והיו חלוקים אלו על אלו, היו נוסעין במריבה וחונין במריבה, כשבאו

לְסִינֵי הַשָּׁוִי כָלֶם אֲגַדָּה אַחַת, אָמַר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: הַתּוֹרָה כְּלָה שְׁלוֹם, וְאֵנִי נוֹתֵנָה לְאֵמָה שֶׁהִיא אוֹהֶבֶת שְׁלוֹם וְכוּ', עֵינַי שָׁם; כִּי לֹא הִיְתָה יְכַלֵּת לְהַתְגַּלוֹת הַתּוֹרָה שֶׁהִיא כְּלָלִיּוֹת הַתְּגַלוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, כִּי אִם עַל-יְדֵי צְרוּף כָּל הַנְּפָשׁוֹת יַחַד, וְעַל-יְדֵי-זֶה הָיוּ צְנוּרוֹת שֶׁל שָׁשִׁים רַבּוֹא נְפָשׁוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשַׁכְת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּעוֹלָם, וַיִּכְמוּ שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת יט, ב): "וַיַּחֲזֵן שָׁם יִשְׂרָאֵל נִגְד הַהֵר", וַיִּפְרֹשׁ רִשׁוֹ: "כִּאִישׁ אֶחָד בְּלֵב אֶחָד" וְכוּ', כִּי עַל-יְדֵי שֶׁהִיְתָה בִּינִיָּהֶם אֲהֶבָה, אַחְוָה וְרַעוּת, וְאֶחָד עֶזֶר לְחֻבְרוֹ, וְרָצָה רַק טוֹבָתוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשׂוּ פְלִים לְקַבֵּל אוֹרוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְדָבַר זֶה נַעֲשֶׂה בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, בְּכָל חֹדֶשׁ וְחֹדֶשׁ, בְּכָל שָׁבוּעַ וְשָׁבוּעַ, בְּכָל יוֹם וְיוֹם וּבְכָל שָׁעָה וְשָׁעָה, שְׁצָרִיכִים לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, אוֹרוֹתֶיהָ וְרוּחַנִיּוּתָהּ בְּכָל שָׁעָה וְשָׁעָה מִחֹדֶשׁ, וּמִכָּל שָׁכַל בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וּמִכָּל שָׁפֵן בְּכָל שָׁבוּעַ וְשָׁבוּעַ וְכוּ' וְכוּ', וְעַל-כֵּן הוּא דָּבַר נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד מְאֹד, לְהַתְחַבֵּר תָּמִיד בְּכָל שָׁעָה אוֹ עַל-כָּל-פְּנִים פַּעַם בְּשָׁבוּעַ, וּלְדַבֵּר יַחַד מִהָאוֹר הַגָּנוּז הַזֶּה, וְעַל יְדֵי שְׁנִכְלָלִים יַחַד בְּאֲהֶבָה, אַחְוָה וְרַעוּת, וּמְדַבְּרִים רַק דְּבָרֵי תּוֹרָה וַיִּרְאֵת שְׁמִים מְאֹר הָאוֹרוֹת הַיּוֹצֵא מִשְׁלֵשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעֵתִיק וְכוּ', עַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ עֲלֵיהֶם אוֹרוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל בְּתוֹסְפוֹת אוֹר וְחֵיוֹת; וְעַל-כֵּן טוֹב וְנָעִים הַדְּבָר שֶׁאֵתָּה עוֹשֶׂה — לְהַתְחַבֵּר בְּכָל שָׁבוּעַ עִם הַחֻבְרִים הַיְקָרִים, וּלְדַבֵּר מִרַבְּנוּ ז"ל, וְכָל מֵה שֶׁתִּמְדִּדוּ בָּזֶה, יוֹתֵר יִתְגַּלֶּה אֲלֵיכֶם רַבְּנוּ ז"ל בְּעֶצְמוֹ, וְהַעֲקֹר — בְּתַמִּימוֹת וּבְפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה.

וְכֵן תִּרְאֶה לְכַתֵּב מִכְּתָבִים לְחֻבְרֵיךְ, כִּי גַם זֶה נִקְרָא הַתְּחַבְּרוּת וְהַתְּאֲחָדוּת הַנְּפָשׁוֹת יַחַד, בְּסוּד (שְׁבַת קה.): אֲנִי נִפְשֵׁי כְּתִבִית יְהִבִית, הֵינִי שֶׁהַכּוֹתֵב מְכַנֵּס אֶת נִפְשׁוֹ בְּתוֹךְ הַכְּתָב (עֵינַי לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קעג), וְכִבֵּר אָמְרוּ חַז"ל (סְפָרֵי רֵאָה): "לֹא תִתְגַּוְדוּ" (דְּבָרִים יד, א) — לֹא תַעֲשׂוּ אֲגֻדּוֹת אֲגֻדּוֹת, אֲלֵא הָיוּ כְּלָכֶם אֲגֻדָּה אַחַת וְכוּ', עֵינַי שָׁם; וּבְפָרֹט אֲנִישֵׁי שְׁלוֹמֵנו הַיְקָרִים, שְׁזָכִינוּ בְּזָכוֹת תָּנִם לְהַתְּוַדֵּעַ מִרַבֵּי אֲמַת כְּזֶה, רַבֵּי הַמְּטָהֵר אוֹתָנוּ מִזְּהַמַּת תְּאוּוֹתֵינוּ, רַבֵּי הַמְּחִיָּה אוֹתָנוּ, רַבֵּי הַמְּקַדֵּשׁ אוֹתָנוּ, בְּוֹדָאֵי רָאוּי לָנוּ לְהַתְּאֲחָד וּלְהַתְּחַבֵּר

תְּמִיד יַחַד, וְלִדְבַר דְּבוּרָיו הַיְקָרִים וְהַנְּעִימִים, וְלִשְׂמֵחַ וְלִרְקֹד יַחַד עַל נְעִימוֹת גּוֹרְלָנוּ, שְׂזַכֵּינוּ לְהִיּוֹת בְּחֻלְקוֹ וְכוּ'; וְעַל־כֵּן אַחֲרֵי שְׂזַכֵּינוּ בְּזִכְיוֹת חַנּוּם מִמֶּשׁ לְהִתְקַרֵּב וְלְהִתְנַדֵּעַ מִרַבּוֹ וְ"ל, רֵאִוִי לָנוּ לְהִתְנַדֵּעַ יַחַד, וְלִדְבַר יַחַד תְּמִיד מְנַעֲיֵמוֹת, מְחִיקוֹת, עֲרֻבוֹת הַעֲצוֹת הַקְּדוּשׁוֹת, וְהַכֹּל בְּאַהֲבָה וּבְאַחֲוָה רַבָּה, בְּאִפְּן שְׂלֵא יִהְיֶה, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, קְטְרוּג עֲלֵינוּ לְמַעַלְהָ. וְכַעֲיִן שְׂאָמְרוּ חַ"ל בְּמִדְרָשׁ (שִׁיר הַשִּׁירִים ה'): אָמַר הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא תָנוּ דַעְתְּכֶם שְׂלֵא תִנְשְׂאוּ זֶה אֶת זֶה וְלֹא תִחַרְחְרוּ זֶה עִם זֶה, שְׂלֵא יֵאמְרוּ מִלְּאֲכֵי הַשָּׁרֵת לְפָנַי, תּוֹרָה שְׁנַתַּתְּ לָהֶם, אֵינָם עוֹסְקִים בָּהּ, וְהָרִי אֵיבָה וּמִחְלָקָת וְתִחְרוּת בֵּינֵיהֶם וְכוּ', עֵינַי שָׁם; וְעַל־כֵּן אֶסוּר לְהִסְתַּכֵּל בְּעֵנְיָנִים אֱלוֹ עַל שׁוֹם בְּרִיָּה שְׂבַעֲוֹלָם, רַק תְּמִיד בְּשַׁעֲהַ שְׂמִתְנַדֵּעַ עִם חֲבֵרוֹ מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, תִּכְרַף־וּמִיד יִדְבַר רַק דְּבָרֵי רַבּוֹ וְ"ל וְלֹא דְבוּרִים אַחֲרִים, וּמְכַל שְׂפֵן לֹא מְאַחַד אַחֵר, וְאִז תִּצְלִיחוּ אֶת דְּרַכְכֶם. וְתִהְיֶה לְאֵל מְאֹז שְׂהַרְגֵלְתִּי עֲצָמֵי בְּזֶה לִדְבַר רַק מִרַבּוֹ וְ"ל וְעַד עַתָּה, הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ מִצְלִיחַ דְּרַכְּנוּ. טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, שֵׁישׁ לָנוּ חֲבָרִים טוֹבִים כְּאֵלוֹ וְדְבוּרִים נְעִימִים כְּאֵלוֹ. [וְעֵינַי בְּמִדְרָשׁ (קֹהֶלֶת רַבָּה ד, יד), עַל הַפְּסוּק (קֹהֶלֶת ד, ט): "טוֹבִים הַשְּׂנִים מִן הָאֶחָד" — טוֹבִים הַשְּׂנִים שֶׁהֵם יִגְעִין בַּתּוֹרָה, מִן הָאֶחָד שֶׁעוֹסֵק זֶה לְעַצְמוֹ וְזֶה לְעַצְמוֹ, שְׂאֵם שְׂכַח הַלְכָה אַחַת מֵהֶם, חֲבֵרוֹ מְזַפִּירוֹ וּמְחִזִּירוֹ לוֹ הַהֲלָכָה וְכוּ', עֵינַי שָׁם; וְכֵן הוּא בְּדָבַר רַבּוֹ וְ"ל, כֹּל אֶחָד מְזַפִּיר לְחֲבֵרוֹ נִקְדָּתוֹ הַטּוֹבָה כְּפִי עֲרַף שְׂכָלוֹ וְחֻכְמָתוֹ וְדַעְתּוֹ שְׂקַבֵּל].

וְעַל־כֵּן, לְמַעַן הַשֵּׁם לְטוֹבָתְךָ הַנּוֹצְחִית, תִּרְאֶה לְהִתְנַדֵּעַ תְּמִיד עִם אֻנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַקְּדוּשִׁים, וּבְפִרְטִיּוֹת עִם הַבְּחוּרִים בְּנֵי גִילְךָ, וְתִדְבְּרוּ וְתִחַזְרוּ יַחַד עַל דְּבָרֵי רַבּוֹ וְ"ל, וְכֵן הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ יַעֲזֹר, שְׂלֵא תִגְתַּק אַהֲבַתְנוּ, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, רַק תְּמִיד נִתְנַדֵּעַ יַחַד, אִם לֹא פָּנִים אֶל פָּנִים עַל־כֵּל־פָּנִים בְּכַתֵּב, שֶׁהוּא גַם־כֵּן פָּנִים אֶל פָּנִים וְכוּ'.

וְהִנֵּה אֹדוֹת שְׂאֵלְתְךָ אִם לְהַכְּנִס לִישִׁיבָה וְכוּ', טוֹב וְיִפָּה הַדְּבַר מְכַל הַפִּרְטִים, כִּי תִהְיֶה רְחוּק מִבֵּיתְךָ וְכוּ', וְכֵן תִּהְיֶה סְמוּךְ לַיַּעַר וְלַשְׂדוֹת, שֶׁהוּא עֵנִין נוֹרָא מְאֹד מְאֹד לְטִיֵּל שָׁם בְּשִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵינָם

קונו, ובפֿרט שײש לך חשק גדול לזה, הרי זהו מן השמים שתלך לשם, ובפֿרטי פֿרטיות — מי יודע, אולי על-ידי-זה תתגלגל עוד זכות על ידך, ותתקרבנה גם שם נפשות חדשות אל דרך האמת של רבנו ו"ל, ורק לדבר זה צריכה תמיד להיות שאיפת 'ברסלבר חסיד' — להרבות גבול הקדשה, ולהפיץ מעינות מקור החכמה — הן בגוף, הן בממוץ, הן בטרחתה והן ברצון וכו'.

ואודות שרודפים אותך לילך לעבד עוד קדם שאַתָּה נעשה חתן, אל תעשה זאת, פי כל הענין הוא רק דמיון גדול, פי אדרבה בחרו שהוא בשיבה, יכול לעשות שדוף טוב יותר, ובפֿרט כִּשְׂשֵׁי לו שם טוב, ומתמיד בלמוד וכו' וכו'. וצריך שתדע, שכל ענין שדוכים הוא רק בידו של הקדוש-ברוך-הוא, ואינו תלוי באדם כלל, כמו שאמרו חז"ל במדרש (בראשית רבה סח, ג): רבי פנחס בשם רבי אבהו אמר: מצינו בתורה, בנביאים ובכתובים, שאין זיוגו של איש אלא מהקדוש-ברוך-הוא. בתורה מניין? [דכתיב] (בראשית כד, ג): "ויצא לכן ובתואל ויאמרו מהו"ה יצא הדבר", בנביאים (שופטים יד, ד): "ואביו ואמו לא ידעו, פי מהו"ה הוא", בכתובים הינו דכתיב (משלי יט, יד): "ומהו"ה אשה משפלת" וכו', עין שם.

עקר הכל — סבלנות ולהרבות בתפלה, ובא יבא גם יום ישועתך, ומי יודע, אולי השדוף שלך יהיה מאנשי שלומנו, על-כן מדוע תתבלבל עכשו מזה, אף שמצד אחד הוא פֿאב גדול ובלבול הדעת גדול לבחור, שעדין לא מצא זיוגו, פי הוא בצער ובצעגמת נפש גדולה וכו' וכו', אף מאידך גיסא צריך שתדע, שהקדוש-ברוך-הוא מתאווה מאד מאד לתפלתך וכו', ומי יודע אם תרבה בתפלה קענסטו זיך אויס בעטן איין זיוג הגון, שיהיה לך לעזר, עזר ליה בעלמא הדין ועזר ליה בעלמא דאֲתִישׁ (עין תקוני-זהר, תקון יד), פי הזיוג הוא פפי התפלה, פפי שמפרנס את אביו בשמים בתפלה,

ר) אַתָּה יכול לפעל בבקשתך זיוג הגון.
ש) עזרת לו בעולם הזה ועזרת לו בעולם הבא.

כְּמוֹ-כֵן זֹכָה לְזוּוּגוֹ, וְזֹכָה לְשְׁלוֹם-בֵּית, וְהִיא עוֹזֶרֶת לוֹ בְּכָל הָעֲנִינִים (עֵינֵי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָנִים: ט, יד, עֵינֵי שָׁם).

וְעַל-כֵּן, חֲמֻדַּת לְבָבִי, אֵל תְּדַאֵג כָּלֵל, רַק תִּרְבֶּה בְּתַפְלָה, וְתִמְשָׁךְ עֲלֶיךָ יִשׁוּעָה שְׁלֵמָה. (וְגַם כְּשֶׁאֲנִי הֵייתִי בַּחֹר הָיָה לִי צֶעַר גְּדוֹל, אִיךָ אֲזָכָה לְמִצְאָה זְוִיגִי, אִיךָ הִרְבִּיתִי בְּתַפְלָה מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ, עַד שְׁעִזְרָנִי בְּרַב רַחֲמָיו, וְעַכְשָׁיו אֲנִי רוֹאֶה שְׂאֵדְרָבָה, אֵלּוֹ הַתַּפְלוֹת עֲזָרוּ, שֶׁהִיא תִהְיֶה לְעֹזֵר בְּכָל הָעֲנִינִים). וְמָה שְׂמַחֲלִישִׁים דְּעַתְדָךְ, אִזְדוּ לִיגִסְט נִישֵׁט אֵינִי לְעֶרְנֶעֶן¹ וְכוּ', זֹהִי שְׁטוֹת גְּדוֹלָה לְדַעַתִּי, כִּי תִהְלֶה לְאֵל, זְכִיתָ בְּמִשְׁךָ אֵלּוֹ הַשָּׁנִים לְלִמּוֹד כָּל-כָּף, וּמִכָּל שָׁכֵן מָה שֶׁתִּזְכָּה עוֹד אִם תִּמְשָׁךְ בְּדֶרֶךְ רַבְנוֹ ז"ל, וְשָׁם בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן וְעַתָּה מֵעַן שׁוֹיֵן זְעֵהן וְעַר אִיזוֹ נִישֵׁט גִּילְעָגֵן אֵינִי לְעֶרְנֶעֶן². וְאֲנִשִׁי שְׁלוֹמֵנוֹ אוֹמְרִים דְּבָרֵי צַחוּת: אֵ אֲגַב הֵיִסְט נִישֵׁט וְוֵאֵס קָעֵן גִּנְבָנֶעֶן נָאֵר וְוֵאֵס גִּנְבָעֵט, כְּמוֹ-כֵן אֵ לְמִדָּן הֵיִסְט נִישֵׁט וְוֵאֵס קָעֵן לְעֶרְנֶעֶן נָאֵר דְּעַר וְוֵאֵס לְעֶרְנֶט³, וְדְבָרֵי פִי חֲכָם חֵן.

וּמוֹהַר"ן ת"ז"ל הָיָה פֶּעַם בְּלַעֲמֶבְרֵג, וְרָאָה שָׁם הִרְבֶּה גְּדוֹלִים וְהָאֲוִנִים, אָמַר אִזְדוּ לְר' נַחֲמָן טוֹלֵט־שִׁינְעֵר: זֵי הֵיִסְעֵן דֵּי גְּדוֹלִים אוֹן גְּאֲוִנִים אָפְעַר לְעֶרְנֶעֶן לְעֶרְנֶעֶן אוֹנְזִי, וְהִבֵּן.

דְּרִישַׁת שְׁלוֹם לְכָל הַחֲבָרִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּפִרְטִיּוֹת, וְתִרְאֶה לָהֶם אֶת מַכְתְּבֵי זֶה, כִּי שִׁיךְ לְכַלְנוּ.

הַדְּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

(ת) שְׂאֵתָה לֹא שְׁקוּעַ בְּלִמּוּד.

(א) כְּבָר יִרְאוּ מִי לֹא הָיָה שְׁקוּעַ בְּלִמּוּד.

(ב) כְּמוֹ שְׁגִיב לֹא נִקְרָא מִי שִׁיּוּדַע לְגִיב, רַק מִי שְׁגוּב, כִּי לְמִדָּן לֹא נִקְרָא מִי שִׁיּוּדַע לְלִמּוֹד רַק מִי שְׁלוֹמָד.

(ג) הֵם נִקְרָאִים הַגְּדוֹלִים וְהָאֲוִנִים, אֲבָל לְלִמּוֹד לּוֹמְדִים אֲנוּ.

תתמג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שֶׁשִׁי לְסֵדֵר מְטוֹת-מִסְעֵי ה'תשל"ג.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה אֲנִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

הַעֲקָר לְמָסֵר אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֱלֹוֵי יִתְבָּרֵךְ, וְלִידַע אֲשֶׁר בְּלַעֲדָיו
יִתְבָּרֵךְ אֵין לָנוּ שׁוֹם קִיּוֹם כָּלָל, וְצָרִיךְ כָּל-כָּף לְמָסֵר עֲצָמוֹ אֱלֹוֵי
יִתְבָּרֵךְ, עַד שְׁלֹא יֵרָאֶה לְפָנַי מְרֵאָה עֵינָיו רַק אֲמַתַּת מְצִיאֹוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ,
וְלֹא יִשְׁמַע רַק אֲמַתַּת מְצִיאֹוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ. וּמִי שְׁזוֹכָה לְהַגִּיעַ אֶל מְדֻרְגָּה
זוֹ, כְּבָר אֵינוֹ צָרִיךְ לְהִתְפַּחַד וּלְהִתְיַרֵּא מִשׁוֹם בְּרִיָּה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא עוֹשֶׂה גְסִים עַל יָדוֹ; כִּי הַעֲקָר תְּלוּי רַק כְּפִי שְׁמִבְטָל עֲצָמוֹ
לְגַמְרֵי אֶל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ-הוּא, כִּי כְּשֶׁאֲדָם מְבַטֵּל עֲצָמוֹ מְכַל וְכָל,
וְנִעְשָׂה בְּעֵינָי עֲצָמוֹ כְּלֹא כְּלוֹם מִמֶּשׁ, רַק בְּטָל וּמְבַטֵּל אֶל אֵין סוּף
בְּרוּךְ הוּא, עַל-יְדֵי-זֶה מִמְשִׁיךְ עַל יָדוֹ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא גְסִים
נִגְלִים, וְנִעְשָׂה צְנוּר הַמְשַׁפִּיעַ טוֹב לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל; אֲשֶׁרֵי מִי
שֶׁמְגִיעַ אֶל מְדֻרְגָּה זוֹ, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד ...

תתמד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שֶׁשִׁי לְסֵדֵר מְטוֹת-מִסְעֵי ה'תשל"ג.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אֶת מְכַתְּבֶךָ עִם הַמְּעוֹת לְפָדְיוֹן לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְאֲמַרְתִּי אֶת
הַתְּפִלָּה עַל פְּדְיוֹן, וִיְהִי רְצוֹן שְׁמִתְקוֹ מִמֶּךָ כָּל הַדְּיָנִים עַל-יְדֵי פְּלֹא
עֲלִיוֹן.

מה טוב שתאמר בכל לילה תקוון חצות, שאז בעת חצות מאיר שם אדנ"י בגלוי, שהוא הבית-דין העליון, פי יש כ"ד בתי דינים כנגד כ"ד צרופי שם אדנ"י, ושם דנין את האדם, אבל בעת חצות אז מאיר שם אדנ"י מבית העליון, ויכולים להמתיק את כל הדינים (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כא, מעגן הכ"ד בתי דינים). פי באמת יש י"ב צרופי הנ"ה ברוך הוא וכ"ד צרופי אדנ"י, י"ב שעות הלילה הן רק דינים, וי"ב שעות היום מצטרפין הנ"ה אל אדנ"י, שהוא המתקת הדינים, ועל-כן ביום הוא חסד ובלילה הוא דינים, אף בעת חצות, אז הוא זמן שבירת הדינים, ויכול לפעול אז המתקת הדינים, ועל-כן חצות מסגל כמו פדיון (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קמט), ולכן ראה להיות רגיל לומר בכל לילה סדר תקוון חצות, אשר אינו לוקח הרבה זמן, ופועל כל-כף כל-כף, עם איז קליין אבער גרויס א פאר מזמורים אבער פועלט אזוי אין הימל עם מאכט א איבער-קערניש ווען מענטשן זאלן וויסן וואס דער סדר איז וואלטן זי גזק גיווען יעדען נאכט זאגן חצות ווער זאגט נאך גיסען א הייסער טרער פאר השם יתברך, דאס איז העכער פון אלעץ, בפרט בעת חצות וואס דעמאלט איז אזוי איין רצון. הלואי שתזכה לקיים זאת, ואז טוב לך כל הימים, פי אין אצל מי לפעול רק אצל הקדוש-ברוך-הוא, האדם מסבב עם כל-כף הרבה קלפות שברא בחטאיו המרבים, ועשה מעשים מגנים בעת ימי הנעורים, שעל-ידי-זה ברא משחיתים, והסמ"ף-מ"ם אורב עליו מאד, ומרים וחסוכים לו החיים, אבל בעת חצות, אז הוא עת רצון גדול בשמים לפעול כל מה שצריכים; אשרי מי שאינו בטלן, ובורח אליו יתברך ואז טוב לו כל הימים.

הדורש שלומך כל הימים...

(ד) זה קטן אבל זה גדול, כמה מזמורים פועלים כל-כף בשמים, זה עושה מהפכה, כשרק ידעו האנשים מהו הסדר הזה, היו גזקרים בכל לילה לומר חצות. ומי אומר קשוחים עוד לשפך דמעות חמות לפני השם יתברך, זה למעלה מן הכל, ובפרט שבשעת חצות אז יש בזה "רצון".

תתמה.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר דברים ה'תשל"ג.

שלום לידידי היקר לי מאד ... גרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי.

בענין התגברות יצרך עליך, אין שום עצה אחרת רק לצעק אליו יתברך בקולי קולות, בחינת ע' קלין המובא בלקוטי-מוהר"ן (חלק א', סימן לו), וככל שמתגבר עליו יצרו, פדאי ללכת לאיזה שדה וינער, ולצעק בקולי קולות אליו יתברך: "הוציאני מהפח שנפילתי אליו", וכך להיות חזק ואמיץ מדי יום ביומו ועל-ידי-זה דיקא יזכה לטהרת המוח, ויזכה לצאת. ודעת לנכון שאחר-כך פדאי לברח אל משניות, ולומר הרבה פרקים כסדרן (כמובא בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סה), כשזוכים לבטול, אזי כשחוזרין מהבטול, צריכים לברח אל תוף התורה, שלא יתגבר יצרו עליו יותר. ועל כלם — רק שמחה, להיות בשמחה, ותשמח עצמך ואת כל משפחתך ואל תפחד כלל, כי העולם הזה גושר צר מאד, והכלל והעקר שלא להתפחד כלל (שם, חלק ב', סימן מח).

הדורש שלומך באהבה רבה...

תתמו.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר דברים ה'תשל"ג.

קבלתי את החבילה, ומאד שמחתי, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתשלח לי עוד ספרים, כי אני צמא מאד מאד לספרים חדשים, ועליפי הקדמות של רבנו ו"ל נפקחות העינים בכל הספרים, ורואים

נפלאות רבות. מה אמר לך, אשרינו שזכינו להתקרב אל רבי כזה; טוב להודות להקדוש-ברוך-הוא על החסד תנם שעשה עמנו.

הדורש שלומך...

תתמו.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר דברים, ראש חדש אב ה'תשל"ג.

חיים וברכה, ששון ושמחה ישיגו ויירדפו אל אהובי, אחי ורעי, הבחור היקר לי מאד, שותה ממיי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו וגן עלינו, שהוא אור האורות היוצא משלש ראשונות דעתי"ק וכו' ... גרו יאיר ויזרח לנצח סלה ועד.

שני מכתביך המלאים צעקות ושועות לנכון קבלתי, והנה להשיבך תקצרנה המון יריעות, ובפרטיות שטרדתי רבו מאד מאד עכשו, ואם ירצה השם בשבוע הבא אהיה בארץ ישראל, ואז נרחיב את הדבור יחד.

חמדת לבכי! שכוח תשפח כל מה שעבר עליך עד רגע זה, ותעשה התחלה חדשה, וברח לך מפעם לפעם למקום מיוחד שאין שם בני-אדם, ותשיח ותספר את כל לבך אליו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה, כאשר ידבר איש עם רעהו, ותתמיד בדבר זה מאד מאד.

ועל כלם — לשמר מאד מאד את הדבור, פי להיות נוטר הכרית עם פה פתוח, לדבר כל מה שעולה על רוחו, זה אי אפשר בשום אופן, כי כפי שמקדש דבורו לדבר רק בתפלה ושיחה בינו לבין קונו ודבורי תורה, זה נקרא שלמות לשון-הקדש (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יט), שעל-ידי-זה מכניעים את תבערת המדורה שבוערת באדם. וזהו היסוד שהכל תלוי בו, שיהיו לו בגדים לבנים, שפרושם: פה ולשון לבנה בלי שום כתמים, שאז

על-ידי-זה יאיר מחו בְּהֶאֱרָה נִפְלְאָה, וְיִזְכָּה לְשִׁמִּירַת הַבְּרִית (עין היטב שם, סימן כט). ואם אינו נזָהר בְּזֶה, רק מדבר כל מה שעולה על רוחו, על-ידי-זה נפגם מחו, והוא תמיד מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל וְנִפְגָּם בַּפָּגָם הַבְּרִית וּבֵא לְיַדֵי חָלִי נוֹפֵל, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, שְׁנוּפֵל בְּכָל פַּעַם בְּדַעְתּוֹ בְּחִלְשׁוֹת הַדַּעַת וְקִנְיָא, בְּשִׁנְיָא וְתִאָהוּ וְכַבּוּד וְכוּ' וְכוּ', וְאִין לוֹ שׁוּם יִשׁוּב הַדַּעַת כָּלֵל.

על-פן, חֲמֻדַת לְבָבִי, הָעֵקֶר לֹא לְכַנֵּס בְּשׁוּם וּפְוִחִים עִם שׁוּם בֶּן-אָדָם, רק לִילָךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת כְּמוֹ שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, וְלֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מֵאַחֲרִים כָּלֵל. וּכְבָר אָמַר הַתַּנָּא (אבות ו): "אֵל תִּתְאַוֶּה לְשִׁלְחָנְךָ שֶׁל שָׂרִים, כִּי שִׁלְחָנְךָ גָּדוֹל מִשִּׁלְחָנְךָ", כִּי מָה אַתָּה יוֹדֵעַ אִילוֹ שֶׁעֲשׂוּעִים הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ מְקַבֵּל מִמֶּךָ, דִּיקָא בַּפְּרָט בְּשַׁעֲהָ שֶׁאַתָּה בָּא לְפָנָיו, וּמִסְפָּר לוֹ כָּל לְבָבְךָ. וְזֶהוּ עֵקֶר הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיוֹן, שֶׁאִין יוֹדְעִים כָּלֵל מָה שֶׁנִּעְשֶׂה לְמַעַלְהָ מִתְּפִלַת יִשְׂרָאֵל, וּבַפְּרָט מִתְּפִלַת הַשָּׁפֵל וְהַנְּכֹזֶה בְּדַעְתּוֹ. וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ חז"ל (סנהדרין מג:): בְּזִמְן שְׁבִית־הַמְּקַדָּשׁ הָיָה קָיָם, אָדָם מְקַרֵּב עוֹלָה — שֹׁכֵר עוֹלָה בְּיָדוֹ, מְנַחֵה — שֹׁכֵר מְנַחֵה בְּיָדוֹ, אָבֵל מִי שֶׁדַּעְתּוֹ שְׁפֵלָה, מַעַלְה עָלָיו הַכְּתוּב כָּאֵלוֹ הַקְּרִיב כָּל הַקְּרִבְנוֹת כָּלָם, שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים נא, יט): "זְבַחֵי אֱלֹקִים רוּחַ נְשַׁבְּרָה", וְלֹא עוֹד אֵלָּא שֶׁאִין תְּפִלָּתוֹ נִמְאָסַת, שֶׁנֶּאֱמַר (שם): "לֵב נְשַׁבֵּר וְנִדְכָּה אֱלֹקִים לֹא תִבְזֶה". וְצָרִיךְ שֶׁתִּדַע שֶׁמָּה שֶׁאָמְרוּ חז"ל (בראשית רבה א): בְּתַחֲלָה עָלָה בְּמַחְשָׁבָה לְבְרָא אֶת הָעוֹלָם בְּמִדַת הַדִּין, וְרָאָה שֶׁלֹּא יוֹכֵל לְהִתְקַיֵּם, שֶׁתָּף אֵלָיָה מִדַת הַרַחֲמִים וְכוּ', דְּבָר זֶה סוֹבֵב וְהוֹלֵךְ בְּכָל יוֹם וְיוֹם אֶצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בַּפְּרָטִי פְּרָטִיּוֹת, שֶׁהוּא עוֹלָם בְּפָנָיו עֲצָמוֹ, שֶׁבְּתַחֲלַת הַיּוֹם בְּכָל יוֹם מִתְחִיל עִם מִדַת הַגְּבוּרָה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס', שְׁבָכֵל יוֹם מִתְחִיל הַיּוֹם בַּקְּצֶרָה וְכוּ'), שֶׁזֶה כָּלֵל הַיְרִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת וְהַהֲשָׁלְכוֹת שֶׁעוֹבְרוֹת עַל כָּל אֶחָד, וּבַפְּרָט מִדַת הַכַּעַס, שֶׁנִּתְעוֹרְרַת בְּאָדָם בְּכָל יוֹם, וְצָרִיךְ תַּכְּף-וּמְיָד לְצָרֶף לָזֶה מִדַת הַחֶסֶד וְהַרַחֲמִים, לְדוֹן אֶת עֲצָמוֹ לְכַף זְכוּת, וְלִמְצָא בְּעֲצָמוֹ נִקְדוֹת טוֹבוֹת, וְכֵן לְהַמְשִׁיךְ אֶת

עצמו תמיד רק אליו יתברך, ולהתחיל בכל שעה ושעה התחלה חדשה.

ויש עוד אריכות רבה בזה, אך ההכרח לקצר.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

תתמח.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר דברים ה'תשל"ג.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לגצח נצחים.

מכתבך היקר בשבוע שעבר קבלתי, ובאמת אין הפנאי להרחיב את הדבור עכשו מרב טרדותי, בעזונותי הרבים.

והנה אודות הבלבולים שנתבלבלת תפלתך בכל פעם וכו', פדאי שתלמד בכל יום בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נ', ולומר התפלה עליה מ"לקוטי-תפלות". העקר לא להתפעל משום ברירה שבעולם, רק להתפלל לאט לאט מלה במלה השלש תפלות: שחרית, מנחה, מעריב, אשר בונים לו שלשה מחין לעמד נגד תאוות גאוף (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ח'), ותכניס כל כחך בתפלה, ואל תתביש משום ברירה שבעולם, אהה צמד בקרן זוית, ותשיר לך את כל התפלה בנגון המעורר את הפונה, ואל תסתפל כלל על אחר, מה אכפת לך מה שאחר יאמר, הלא ימינו כצל עובר, וכל תפלה משלש תפלות היא קרן נפלאה, כשזוכה להתפלל בכונה פרוש המלות ובשיוב הדעת. תראה על-פלפנים מכאן ולהבא לא להתבלבל מאחרים, ועל כלם — להיות בשמחה עצומה בשעת תפלה, כי על-ידי תפלה ממשיך על עצמו אורות רוחניות חיות אלקותו יתברך, והתפלה מקרבת את האדם אליו יתברך, וצריך לזה

אֲשֶׁר תתמט בַּנְחֵל עא

כְּלִי, וְהַכְּלִי הוּא הַשְּׂמִיחָה, שְׂכַל מַה שֶּׁשְּׂמַח יוֹתֵר, כְּמוֹ-כֵן נִתְרַחֵב מִחוּ וְדַעְתּוֹ.

גַּם תִּרְאֶה לְהִזְהֵר מְאֹד מְאֹד לְכָלִי לְפִטְפֹּט בְּדַבְרִים בְּטָלִים, אֲשֶׁר לֹא יוֹצֵא מִזֶּה שׁוֹם תּוֹעֵלֶת — לֹא בְּרוּחָנִי וְלֹא בְּגִשְׁמִי, וְאִזּוֹ תִּזְכֶּה לְהִיּוֹת בְּיָשׁוּב הַדַּעַת אֲמִתִּי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

תתמט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אִוֵּר לְיוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשל"ג.

בֵּין הַמְצָרִים יִתְהַפְּכוּ לְיָמִים טוֹבִים וְנִעִימִים אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיֵימִיּוֹת לְכָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מִמִּי הַחֶסֶד, נִחְלָא עֲמִיקָא וְטְמִירָא דְנִבְיַע בֵּיהּ מְקוֹרָא דְחֻכְמָתָא עֲלָאָה, אִוֵּר הָאוֹרוֹת הַיּוֹצֵא מִשְׁלֵשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דַּעְתִּיק וְכוּ' ... גְּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ מִיּוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר פְּנִיחָס לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְהִנֵּה בְּדַעְתִּי לְהַשִּׁיבְךָ בְּכָל יוֹם וְיוֹם, אִף טְרַדוּתִי רַבּוּ וְלֹא הִנֵּה הַפְּנֵאִי.

וְהִנֵּה בְּשִׁבְתּוֹ זֶה דְּבַרְנֵנוּ הַרְבֵּה עַל-פִּי לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק א', סִימָן כ"ה, אֲשֶׁר צָרִיךְ לְהוֹצִיא אֶת עֲצָמוֹ מִהַמְדָּמָה, כִּי בְּכָל אֶחָד נִדְבָקוֹת שְׂטִיּוֹת, שְׁקוֹרִין 'פִּאֲנֻטְזִיּוֹת' — דְּמִיּוֹנוֹת, שֶׁהֵם עוֹקְרִים אוֹתוֹ מִמְּנוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהֵם הַמְמַרְרִים חַיִּיו, רַחֲמָנָא לְצַלְן, צָרִיךְ לְמַשֵּׁךְ אֶת עֲצָמוֹ אֶל הַשְּׂכָל שֶׁהוּא עֵצֶם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ (עִין לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק א', סִימָן א'), כִּי בְּאֲמַת אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדִיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שָׁם אֲלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם מִמַּשׁ, וְאֵין שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁתּוּכַל לְהִיטִיב לָךְ, אוֹ חַס וְשְׁלוֹם, לְהַרְע לָךְ, כִּי הַכֹּל מִשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחַה פְּרֻטִי פְּרֻטִית, רַק הַדְּמִיּוֹנוֹת, שֶׁהֵם הַקְּלָפוֹת, מְסַבְּבוֹת אֶת הָאָדָם, עַד שֶׁנִּדְמָה לוֹ שֶׁיֵּשׁ אִיזָה טְבַע, אוֹ אֲפֵלוּ

בְּשֶׁאֶחָד מִצְעָרוֹ, הוּא מְרֻצוֹן עֲצָמוֹ וְלֹא דַעַת וְתִכּוּנָהּ לוֹ, כִּי שָׁם גָּנוּז אֲלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְלִכְל סִבָּה יֵשׁ מִסִּבָּב, עַל־כֵּן לָמָּה לָךְ לִפְל כָּל־כָּךְ בְּדַעְתָּךְ? ! מַדּוּעַ לֹא תִזְכֹּר תָּמִיד רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ? ! וּמַדּוּעַ לֹא תִבְרַח רַק אֲלִיו יִתְבָּרַךְ בְּשִׂיחָה — זֹו תִפְלָה, לִהְיוֹת רְגִיל לְהַעֲמִיד עֲצָמוֹ בְּקֶרֶן זְוִית, וְלִשְׂיחַ עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ וְהֵבִין עִם אָבִיו, כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ יִשְׂיחַ וְיִסְפָּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה מִמִּילָא יִמְתַּק מִמֶּנּוּ הַכֹּל, כִּי הַתִּפְלָה הִיא גְלוּי אֹרֶךְ הָאֲצִילוֹת, וּבַהֲתַגְלוֹת אֹרֶךְ הָאֲצִילוֹת גִּמְתַּקִּין כָּל הַדִּינִים, וְנִתְעַוְרִין וּמִתְבַּטְּלִין כָּל הַקְּלָפוֹת, עֵינִן בְּפָנִים הַתּוֹרָה, שְׂוֹו פְּנֹת הוֹדוֹ — לְגִלוֹת גְּדֻלַּת הַבוֹרָא וְכוּ', עֵינִן שָׁם; וְכֵן לְהַתְעוֹרֵר בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה וְלִשְׂמִיחַ עֲצָמוֹ עִם הַנְּקֻדוֹת הַטּוֹבוֹת שְׂוֹזָכָה לְחֻטֵּף בְּכָל יוֹם בְּמִקְרָא, בְּמִשְׁנָה, בְּגִמְרָא, בְּמִדְרָשׁ, בְּשִׁלְחֵן עֲרוּף וּבִסְפָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, וּבִקְוִים מְצוּוֹתָיו יִתְבָּרַךְ; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ, שְׂאָנוּ זֹוכִים לִידַע מִרְבֵּי אֱמֶת כְּזֶה, אֲשֶׁר מְגַלֶּה אֹרוֹת צַחְצַחוֹת כְּאֵלוֹ.

וְלִמְעַן הַשֵּׁם לְטוֹכְתָךְ הַנּוֹצְחִית, אַל תִּפְל בְּדַעְתָּךְ כָּלֵל, וְאַל תִּעֲנֶה לְמַחְרְפֶיךָ דְבָר, רַק תִּהְיֶה בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה עַל כָּל בְּזִיוֹן וּבְזִיוֹן שְׂמִכְנִיעַ אֶת הַדָּם הָרַע שֵׁישׁ בְּחָלֵל הַשְּׂמָאֵלִי (עֵינִן לְקוּשֵׁי־מוֹהַר"ו, חֵלֶק א', סִימָן ו'), וְתִזְכֶּה עַל־יְדֵי־זֶה לִהְיוֹת אָדָם יוֹשֵׁב עַל הַפֶּסֶס"א, הֵינוּ שֶׁהַנְּשִׂמָה — שֶׁהִיא הַצּוּרָה, תִּהְיֶה מוֹשְׁלֶת עַל הַגּוֹף — שֶׁהוּא הַחֹמֶר, וְיִזְכֶּה לְהַשְׁתַּעֲשֵׁעַ בְּשִׂעֲשׂוֹעַ דְּמִלְכָּא, "לְחֻזוֹת בְּנַעַם הַנּוֹי" הַוּלְבָקֵר בְּהִיכָלוֹ" (תְּהֵלִים כו, ד'), שֶׁהִיא הָאֲרַת עוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְזֶה אִי אֶפְשָׁר כִּי אִם עַל־יְדֵי קְבוּל בְּזִיוֹנוֹת בְּשִׂמְחָה. וּבַפֶּרֶט מִי שְׂיֹדַע שְׂפָגָם הַרְבֵּה יָמִים וְשָׁנִים בְּפָגָם הַבְּרִית, הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, רַחֲמָנָא לְצִלּוֹ, רְאוּי לוֹ לְרַקֵּד וְלִשְׂמִחַ מְאֹד מְאֹד כְּשִׂמּוּצָא מִישְׁהוּ שְׂמִבְּזָה אוֹתוֹ, כִּי עַל־יְדֵי כָּל בְּזִיוֹן וּבְזִיוֹן מִתְקַן אֲלֵפֵי וּרְבִבוֹת חֻטָּאִים וְכוּ', וּפּוֹטֵר מִעֲצָמוֹ עֲנָשִׁים קָשִׁים וּמְרִים וְכוּ'. וְר' אַבְרָהָם בְּר' נַחֲמָן ז"ל אָמַר: אִם הִיָּה יוֹדַע הָאָדָם מַעֲלַת בְּזִיוֹן אַחָד, הִיָּה רָץ קָדָם לְמַקְנֵה כְּדָרְךָ שְׂאָדָם רָץ קָדָם קְבֻלַּת קְדֻשָּׁה עֲלִיוְנָה, וְדַבְרֵי פִי חֶכֶם חָן; וּבַפֶּרֶט שָׁגָם הַבְּזִיוֹן שְׂמִבְּזִים אוֹתוֹ הוּא הוּא עַקֵּר הַכְּבוֹד,

פי צוועקס עלִיך: 'בַּרְסֶלְבֶר', אַדְרֵבָה זױהי שְׁמַחְתָּנוּ וְזוֹ גַחְמַתָּנוּ,
 שְׁמִזְכִּירִים לָנוּ שְׁאָנוּ 'בַּרְסֶלְבֶר', וְהַלֵּוּאֵי הֵיִינוּ 'בַּרְסֶלְבֶר' בְּאַמַּת
 כְּרָצוֹנוּ שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, וְנוֹכָה לְלֵב בְּשֶׁר מִמֶּשׁ, וְכֵן לְהַבְדִּיל עֵרֶל צוֹעֵק
 אַחַר אִישׁ יִשְׂרָאֵלִי: 'יְהוּדִי', הָאֵם זֶה בְּזִיוֹן? אַדְרֵבָה מִזְכִּירִים לָנוּ
 לְשִׁמַּח בְּשִׁמְחָה שְׁאִין לָהּ סוּף, שְׁמַחָה שְׁאִין לָהּ קֶץ, "שְׁלֵא עֲשֵׂנִי
 גוֹי", אָשֶׁר שְׁמַחָה זוֹ הִיא שְׁמַחָה נְצִיחִית. וְזָכַר מַה שְׁאַמַּר רַבֵּנוּ ז"ל
 לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ: "בְּרוּךְ אֱלֹקֵינוּ שְׁבִרְאָנוּ לְכַבּוֹדוֹ וְהַבְדִּילָנוּ מִן
 הַתּוֹעִים" אִין צְוֹנֵיעֵן^ה, וְהֵבֵן (בְּרוּךְ הַשֵּׁם, שְׁאָנוּ מְזֹרַע יִשְׂרָאֵל,
 וּבְרוּךְ הַשֵּׁם, אִין אָנוּ מִתְנַגְּדִים עֲלֵיו). וְאַל תְּבַלְבֵּל אֶת עֲצָמְךָ מִשׁוּם
 דְּבָר. וְשִׁמְעֵתִי מֵר' לִוִי יִצְחָק (גְּרוֹ יֵאִיר) [ז"ל] שְׁאַמַּר: אִין בַּרְסֶלְבֶר
 קָעַן מְעַן נִישְׁט הָאֲבֵן קִיִּין קִיּוּם אָן בְּזִיוֹנוֹת^ו, כִּי הִתְכַרַּח שְׁיַעֲבֹר מִזֶּה
 אוֹ מִזֶּה וְכוּ', עַל־כֵּן לָמָּה תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ מִכָּל בְּרִיָּה, בְּרַח לָךְ אֲלִיו
 יִתְבָּרַךְ וְאַל הִתּוֹרָה, וְתִכְנִים כָּל מַחֲךָ וְכָל חוֹשִׁיךָ בְּאַמוּנָה הַקְּדוּשָׁה.
 וְאַמַּר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת אַמוּנָה, סִימָן לֵג): עַל־יְדֵי אַמוּנָה יִסְלַח
 לָךְ הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְכִשְׁיַדַּע שְׁאַלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם בְּכָל תְּנוּעָה מִמֶּשׁ,
 מִסְתַּלְקִין מִמֶּנּוּ כָּל הַדֵּינִים וְכָל הַמַּחֲלָקֶת וְהַקְּנָאָה וְהַשְּׁנָאָה, כִּי אִין
 רוּאָה מִשׁוּם דְּבָר רַק עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חִיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ הַמְּאִירָה בְּכָל
 הָאֶרֶץ, כְּמוֹ שְׁכֵתוֹב (יִחְזָקָאֵל מֵג, ב): "וְהָאֶרֶץ הָאִירָה מִכְּבֹדוֹ" וְגו', כִּי
 עֵקֶר הָאַמוּנָה לְהִתְקַשֵּׁר וְלְהִתְאַחַד בְּאַחַדוֹת אַחַת עִם כָּלֵל נִשְׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה אוֹחֵז אֶת עֲצָמוֹ בְּכֵס"א הַכְּבוֹד, וְאִין לְמַלְאָכִים
 רְשׁוֹת לְהַפִּילוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם (עֵין לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֵק ב', סִימָן א'), וְאַמוּנָה
 הִיא רַק בְּאַחַד יְחִיד וּמְיַחַד, כִּי עַל־יְדֵי אַמוּנָה בְּאַמַּת נַעֲשֶׂה כָּל
 אַחַדוֹת אַחַד, וּמִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ תְּמִיד נַעַם זִיו עֲרֵבוּת מְתִיקוֹת אוֹרוֹ
 יִתְבָּרַךְ, וְהוּא חֵי חַיִּים טוֹבִים וְנֹעִימִים, וְהוּא בְּשְׁלוֹם עִם הַכָּל, כִּי
 אִינוּ מִתְפַּחַד שְׁמִיּוֹתוֹ יִקַּח מִשְׁהוֹ הַשֶּׁיךְ לוֹ. וְצָרִיךְ שְׁתַּחֲזֹר תְּמִיד
 מֵאַמְרָם ז"ל (יִמָּא לַח:): "בְּשִׁמְךָ יִקְרְאוּךָ וּבְמִקוּמְךָ יוֹשִׁיבוּךָ — אִין
 אָדָם נוֹגַע בְּמָה שְׁמוּכָן לְחַבְרוֹ וְאִין מְלָכוֹת נוֹגַעַת בְּמְלָכוֹת חִבְרָתָהּ

ה) שֶׁהַבְּדִילָנוּ מִן הַתּוֹעִים בְּשָׁנִים.

ו) בְּבַרְסֶלְבֶר אִי אֶפְשָׁר לְהִתְזַיֵּק מִמֶּמֶד בְּלִי בְּזִיוֹנוֹת.

אֶפְלוּ כַּמְּלֵא נִימָא" וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְזָכַר כִּי הִפְלִי בְּיָדוֹ יִתְבַּרְךָ, וְכִמוֹ שָׁאֲנוּ אוֹמְרִים בְּכָל יוֹם שְׁלֹשׁ פְּעָמִים: "עַל גְּשֻׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לְךָ". וְעַל-כֵּן אוֹדוֹת הַבְּרִיאוֹת, תְּבַקֵּשׁ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ, וְרַק הוּא רוֹפֵא חַנּוּם, אֲשֶׁר יִרְפָּא אוֹתְךָ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחֵי-חַיִּים. וְהַעֲקֹר תִּקְבַּע לְעֶצְמְךָ בְּכָל יוֹם שְׁעוֹרִים קְבוּעִים כְּסִדְרָן דִּיקָא כְּרִצוֹנוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְאֶפְלוּ שְׂיֵהִיָּה רַק מְעַט דְּמְעַט מְרַב בְּלָבוּל דְּעֵתְךָ, אִךְ שְׂיֵהִיָּה בְּאִפְּן קְבוּעַ, אֲזִי יַעֲזֹר לְךָ הַרְבֵּה. וְזָכַר מֵאֲמָרָם ז"ל (עֲרוּבֵין נד): חֵשׁ בְּכָל גּוֹפּוֹ — יַעֲסֹק בַּתּוֹרָה, שְׁנַאֲמַר (מִשְׁלֵי ד, כב): "וְלִכְלֹ בְּשֵׁרוֹ מִרְפָּא" וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְלִהְפֹּךְ אֲמָרוֹ (בְּרִכּוֹת ה): כָּל שְׁאֲפֹשֶׁר לוֹ לְעֵסֶק בַּתּוֹרָה וְאִינוֹ עוֹסֵק, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְבִיא עֲלָיו יְסוּרִים מְכַעֲרִין וְכוּ', עֵינֵי שָׁם.

וְתִרְאֶה לְנֹדֵב צְדָקָה בְּכָל יוֹם לְהַדְפֹּסֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהִיא הַצְדָקָה הָעֲלִיּוֹנָה בְּיוֹתֵר מֵהַכֹּל — לְגִלוֹת וּלְפָרְסָם וְלִהְפִיץ תּוֹרָתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהִיא אוֹרֵייתָא דְּעֵתִיקָא סְתִימָאָה, וְזֶה קְרוּב הַגְּאֻלָּה מִמֶּשׁ. וְעֵינֵי בְּסִפְרֵי הַמִּדּוֹת (אוֹת פַּחַד, סִימָן ה'): בְּצְדָקָה תִּבְטַל אֶת הַפַּחַד, וְלִדְעֵתִי אֵתָּה מִמֶּשִׁיף עַל עֶצְמְךָ פְּחָדִים יִתְרִים, כִּי אֵין יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת לְךָ שׁוּם רָעָה, חַס וְשָׁלוֹם, וּמִדּוּעַ לֹא תִזְכֹּר דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל (בְּסִפְרוֹי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה יֵא, מֵהַבְּנִים שְׁנַחֲלָפוּ), שֶׁהֵגֵן הוּא נִפְלֵא מְאֹד מְאֹד, אִךְ אֵי אֲפֹשֶׁר לְהַכְנִס בּוֹ, כִּי כְּשֶׁנִּכְנַס בּוֹ אָדָם, אֲזִי תִכְףּ מִתְחִילִים שָׁם לְרַדְפוֹ וְרוֹדְפִין אוֹתוֹ, וְהוּא צוֹעֵק, וְהוּא אֵינוֹ יוֹדֵעַ כָּלֵל, וְאִינוֹ רוֹאֶה מִי רוֹדֵף אוֹתוֹ, וְכֵן הֵם רוֹדְפִים אוֹתוֹ, עַד שֶׁמְבַרִיחִין אוֹתוֹ מִן הַגֵּן וְכוּ', וְשָׂאֵל "הֵאֵם מִכֵּים אֶת הָאָדָם הַנִּכְנָס?" אֲמָרוּ לוֹ, שֶׁהַעֲקֹר שְׁרוּדְפִין אוֹתוֹ, וְהוּא אֵינוֹ יוֹדֵעַ כָּלֵל מִי וּמִי רוֹדֵף אוֹתוֹ וּבוֹרַח בְּבִהְלָה גְּדוּלָּה מְאֹד, וְדו"ק מְאֹד מְאֹד, כִּי הֵגֵן הִזֶּה הוּא חֲדָרוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהוּא הַגֵּן-עֲדָן הַתַּחְתּוֹן מִמֶּשׁ, כִּי מִי שְׂזוּכָה לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל וְלִילֵף בְּדַרְכּוֹ הַנּוֹרָאָה, אֲזִי הוּא חַי חַיִּים טוֹבִים וְנֹעִימִים מִמֶּשׁ כְּמוֹ בְּגֵן-עֲדָן, כִּי יוֹדֵעַ לְכֹל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, אֲשֶׁר זָכוּ כְּבָר לְטָעַם מְתִיקוֹת וְנֹעִימוֹת אוֹרוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, אִךְ בַּתְּחִלָּה רוֹדְפִין אֶת כָּל הַבָּא לְכַנֵּס, וּמְגַרְשִׁים אוֹתוֹ בְּבִהְלָה גְּדוּלָּה וְכוּ' וְכוּ', וְעֵינֵי גַם

אָשֶׁר תתמט בנחל עה

בלקוטי-מוהר"ן (חלק א', סימן קנב), שלפּעמים מניחים ירא שמים
בפּתח, שהוא לא יכניס וכו', עין שם.

חמדת לבבי, אל תפחד כלל, כי פחדים ויסורים כאלו עברו
על רב אנשי שלומנו בתחלת התקרבותם, וכל מי שהיו לו יסורים
גדולים יותר, זכה אחר-כך לקבל יותר ויותר (עין בלקוטי-מוהר"ן, חלק
א', סימן קפה בסופו), שאמר רבנו ז"ל, שכל מי שיש לו יגיעות
וטרחות יותר בתחלת ההתקרבות להשם יתברך, דהינו שיש לו
מגיעות רבות וגדולות, כגון: מאביו ומאשתו וחותנו או משאר
בני-אדם שמונעים ומעכבים אותו מאד ומגיעות מחמת ממוץ ושאר
מגיעות ועכובים ובלבולים שמשטחים לפניו, ומונעים אותו מאד,
הוא צריך להתנגע ולטרח מאד לשכרם, כל אלו היגיעות והטרחות
שיש לו בתחלת ההתקרבות, הם טובה גדולה לאדם, כי על-ידי
היגיעות שבתחלה — נעשה הכלי, וכל מה שיש לו יותר יגיעות
וטרחות, יש לו כלי יותר גדול וכו', עין שם.

חמדת לבבי! ראוי לנו לרקד ולשמח מאד מאד על נעם חלקנו,
שזכינו להיות בחלקו של רבנו ז"ל, ותהלה לאל, אין אנו מתנגדים
על ספריו הקדושים, רק הם מנחים תמיד לפנינו, ואנו מנשקים
אותם בכל יום מחדש, ותהלה לאל, הם יקרים בעינינו מאד מאד,
ומה הייתה עושה אם, חס ושלום, הנה להפך, באשר אילו השוטים
עושים, רחמנא לצלן, מבזים את הספרים וכו', ועל-כן בזה בעצמו
ראוי לנו לשמח ולרקד על זה מדי יום ביומו, ומכל שכן שתהלה
לאל, זכינו להיות על ציונו הקדוש, וגם אנו משתוקקים לבוא עוד
פעם ועוד פעם שמה וכו', וכן תהלה לאל, אנו תוחבים את ראשינו
בין אנשיו היקרים, שהם הם צדיקי דורינו, בודאי ראוי שתגדל
השמחה אצלנו, ומה יש לנו להתבייש, וכמאמר רבנו ז"ל: "וואס
האבן מיר זיך צו שעמען", כי ימינו כצל עובר, ועוד מעט יבוא
היום ותגיע היעת, שנצטרך להשיב פקדוננו אליו יתברך, ושם

תהיה לנו קרן גפלאה כל ענין ההתקרות אל רבנו ז"ל, וכבר אמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות צדיק, סימן עד): המתקרים שיש לצדיק בחייו הם יהיו מקרבים במוותם; אשרינו ואשרי חלקנו ומה נעים גורלנו ומה יפה ירושתנו.

הדורש שלומך...

תתנ.

בעזרת השם יתברך, אור ליום חמישי לסדר דברים ה'תשל"ג.

שלום וברכה וכל טוב סלה ירדפו ויגיעו אל אהובי, ידידי היקר, הבחור השותה ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, אור האורות היוצא משלש ראשונות דעתיק וכו' ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתביך היקרים המלאים התחזקות ובשורות טובות לנכון קבלתי כבר שלש פעמים, וטרם היה לי הפנאי להשיבך, כי בעתים הללו, בעוונותינו הרבים, אני מטורד מאד מאד, וברוך השם, זו נחמתי, שטרדוטי הן מעסקי רבנו ז"ל, בימים אלו זכינו שנתקרו בו מקרבים חדשים יותר ממנין, תהלה לאל, אשר עד פה עזרנו.

והנה בשבוע הבא אסע, אם ירצה השם, לארץ ישראל, על-כן לא תכתב יותר, ואהיה שם, אם ירצה השם, עד ראש חודש אלול הבא עלינו לטובה.

אחי היקר! מה שפכת שאתה מרגיש כל מיני נעם בהתבודדות ביצור, כן זו האמת, ורבנו ז"ל אמר, שהוא היה רגיל להפנס אל תוך היצור, והתבודד שם הרבה, וכשחזר נדמה לו שרואה עולם חדש. כי באמת כשאדם זוכה לביטל את עצמו לגמרי אליו יתברך, ומספר לפניו יתברך את כל לבבו וכל מה שעובר עליו בתמימות ובפשטות גמורה, והוא רגיל בזה מאד בכל פעם, אז

בְּרִבּוֹת הַזְּמַן נִדְבַּךְ מִחוּ וְדַעְתּוֹ, וְכִבֵּר אֵין רוּאָה מִשּׁוֹם דְּבַר רַק רִוְחַנִּיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, אֲשֶׁר הוּא מַחִיָּה וּמְהוּה הַכּל, פִּי בְּאֵמֶת אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעְדֵּיּוֹ יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, וּבְכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שֶׁם אֶלּוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְדוּמָם, צוּמַח, חִי, מְדַבֵּר, הַכּל לְכָל עֶצֶם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, שְׁנַתְּלִבֵּשׁ בְּלִבוֹשׁ הַזֶּה, וּכְשֶׁתִּתְבַּרֵּר לְךָ יְדִיעָה זוֹ, אֲזוּ תִּמְיֵד תְּדִין אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְכַף זְכוּת, וְצָרִיךְ לִידַע שְׂאֵמוּנָה וְלִמּוּד זְכוּת תְּלִוּיּוֹת זוֹ בְּזוֹ, וְכָל מָה שֶׁתִּגְדֵּל אֲמוּנָתוֹ, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעְדֵּיּוֹ יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, וְהוּא מְנַהֵיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּזֶה הָאִפֵּן וְכוּ', כְּמוֹ-כֵן יְדוּן אֶת הַכּל לְכַף זְכוּת, וְאֶפְלוּ אִם רוּאִים אֶחָד דִּן לְכַף חוֹב אֶת מִישֶׁהוּ, צָרִיכִים לְדוּן גַּם אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת, כִּי נִפְל עֲכָשׁוֹ לְקַטְנוּת הַדַּעַת, כִּי אִם הִיָּתָה לוֹ אֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת אֲשֶׁר הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ אִתּוֹ, עִמּוֹ וְאֶצְלוֹ, בְּנֻדְאֵי לֹא הָיָה מְדַבֵּר רַע וְכוּ', וְעַל-כֵּן לְעוֹלָם צָרִיכִים לְדוּן לְכַף זְכוּת אֶת כָּל בְּרִיָּה וְכוּ', אֶפְלוּ אֶת מִי שְׂאִינוֹ דִּן לְכַף זְכוּת, וְהִבֵּן.

וְצָרִיךְ לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ בְּתַפְלָה בְּכָל יוֹם, וּלְבַקֵּשׁ לְפָנָיו: "רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, זַפְנֵי לְדוּן אֶת כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְכַף זְכוּת, כִּי כֵן אִתָּה מוֹלִיכּוֹ בְּדַרְךָ זוֹ אֲשֶׁר הוּא, וְזַפְנֵי לְאַהֲבֵךְ אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה אֲמִתִּית, וְאֲזַכֶּה לְרֵאוֹת רַק הַטּוֹב מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְלִהְתַּפַּלֵּל בְּעֵדָם שְׂיִשׁוּבוּ אֵלֶיךָ, וְתִתְגַּלֶּה לָהֶם הַדַּעַת הָאֵמֶת שֶׁל רֹאשׁ צַדִּיקֶיךָ, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי דַעְתּוֹ הִקְדוּשָׁה, שֶׁהִיא הָאֶרֶץ מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ, וְכוּלָּם לְצֵאת מִהַגְּלוּת, וְיִכּוּלִים לְזַכּוֹת לְהַכְּלִיל בְּךָ יִתְבַּרְךָ, וְלְרֵאוֹת מִכָּל דְּבַר רִוְחַנִּיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹהוֹתֶיךָ, כִּי הֲלֹא אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעְדֵּיךָ כָּלֵל, וְכָל מָה שְׂאֲזַכֶּה לְהִיּוֹת בְּאַהֲבָה עִם עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל, וְלִמְצֹא בָּהֶם רַק הַטּוֹב תִּמְיֵד, יוֹתֵר זַפְנֵי לְיִשׁוּבֵי הַדַּעַת אֲמִתִּי, וְאֲזַכֶּה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תִּמְיֵד עַל נַעַם חֶלְקִי וְגוּרְלִי, שְׂבַרְאֲתָנִי גַם-כֵּן מִזְרַע יִשְׂרָאֵל בְּנֵיךָ, אֶהוּבֶיךָ, וְזַפְנֵי לְרַקֵּד בְּכָל יוֹם עַל שִׂמְחָה זוֹ שְׂאִין לָהּ סוּף וְאִין לָהּ קֵץ, וְעַל-יְדֵי תַקְוָה הַשִּׂמְחָה וְהַרְקוּדִין שְׂאֲזַכֶּה לְשִׂמְחָה וְלַרְקוּד עַל נַעַם עֲרֻבוֹת חֶלֶק יְהוּדִיתִי, שְׂזַכִּיתִי לְחֻטְף אִיזָה טוֹב בְּכָל יוֹם וְיוֹם. תִּמְחַל לִי עַל עֲוֹנוֹתַי וּפְשָׁעַי וְחַטָּאֵי הַמְרַבִּים, שְׂחַטָּאתִי, עֲוִיתִי וּפְשָׁעִיתִי

לפניך מנעורי עד היום הזה, כי אתה לבד יודע שלא עשיתי זאת להכעיסך, חס ושלום, רק מפאת יצרי הבוער בי, והרוצה לכלות אותי, חס ושלום, זפני להתגבר בכל מיני התגבריות, ולהתחזק בכל מיני התחזקות, ולהתאמץ בכל מיני התאמציות, להיות אף ורק בשמחה תמיד, ואלף תמיד בפנים שוחקות שהן אנפין נהורין, ועל-ידי-זה אִזְכָּה להכניע את כל הדמיונות שגדבקו במחי ובדעתי, אשר זה מרחקני ממך, ועל-ידי תקף השמחה, זפני שיאיר בי ראש צדיקך, שהוא בן השמחה, ואִזְכָּה להפיל בו, ושום ברִיָּה לא תוכל לרחקני ממנו. וזפני להיות תמיד בצותא עם אנשיו היקרים, ואִזְכָּה לקבל מכל אחד ואחד את נקדתו הטובה, אשר יש בכל אחד ואחד, ועל-ידי-זה אִזְכָּה להכניע ולשפר ולבטל את כל הרע שגדבק בי, עד שאִזְכָּה סוף כל סוף לצאת מתאוותי וממעשי הרעים וממחשבותי הפגומות, ואִזְכָּה להפיל בך מעתה ועד עולם אמן פי יהי רצון, אמן ואמן."

אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו, שזכינו להתנדע מרבי אמת כזה, ומדבורים פשוטים ואמתיים כאלו, ויותר מזה שזנקה להצלותם על הכתב, ולחזר בהם. וראוי לנו לרקד ולשמח ולומר בכל פעם: אשרינו ואשרינו, ולעורר את חברינו, שגם-כן יאמרו: אשרינו ואשרינו, ושם בעולם העליון, אשר בקרוב מאד מאד נחזר לשם, נתנדע מה שפעלנו בהתקרבותנו אל רבנו ו"ל. וכבר אמר רבנו ו"ל (ספר המדות, אות צדיק, סימן עד): המקרבים שיש לצדיק בזה העולם, יהיו מקרבים בעולם העליון.

חזק ואמץ את לבבך, ורקד בכל יום בשירה ובזמרה על נעם חלקך.

הדורש שלוחך באהבה רבה מאד מאד, ומאחל לך הצלחה נצחית...

ותראה את המכתב ל... ותאמר לו גם-כן שירקד בכל יום על נעם חלקנו, ותהיו רגילים לומר תפלה זו על אהבת חברים.

תתנא.

בעזרת השם יתברך, ערכ-שבת-קדש לסדר דברים ה'תשל"ג.

חיים, שלום וברכה, ישועות ונחמות והמתקת הדינים ימשכו אל אהובי, ידידי היקר, הבחור השותה ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, אור האורות, היוצא משלש ראשונות דעתיק וכו' ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך היקר וגם המעות להדפסה לנכון קבלתי, וגדל החיות ומשיבת הנפש שהכנסת בי, במה שכתבת שנתחדש אצלכם הענין הנורא והנשגב שגלה לנו רבנו ז"ל על-פי משנת "הנעור בלילה", אין לשער ואין לספר כלל, כי ראיתי נפלאות תמים דעים. שבאותה שעה שקבלתי מכתבך, למדתי את המאמר הזה, וזכיתי לומר התפלה הנפלאה עליה מ"לקוטי-תפלות". מה רבו מעשיך ה' כלם בחכמה נפלאה ובהשגחה פרטי פרטית עשית.

אחי היקר! חזק ואמץ מאוד מאוד לילך בדרך הנעים והנפלא הזה, ותלך בכל לילה ולילה אל תוף היער, ותשב לך במקום מיוחד, ושם תשפך נפשך אליו יתברך, ותספר לפניו יתברך את כל לבך וכל מה שעובר עליך בפרטי פרטיות בתמימות גמורה ובפשיטות, כאשר ידבר הבן עם אביו ואיש עם רעהו, וגדל עצם מעלת הנהגה זו, אי אפשר לצייר במחשבה כלל, ומפל שפל על פני הכתב, כי על-ידי שקידה נפלאה בשיחה בינו לבין קונו, יכול לזכות להפיל בו יתברך לגמרי, ויתהפך למהות רוחנית לגמרי, וכן יזכה לעלות את כל הבריאה. פי באמת אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, וכל מה שאתה רואה: דומם, צומח, חי, מדבר — הכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, שנתלבש בלבוש הזה, וזוהי מדרגת הצדיקים, שכבר זכו לזה, להכלל במחייב המציאות, הם רואים מהכל אלקות, ועל-כן אמרו חז"ל במדרש (בראשית רבה כז, א): גדול כחן של נביאים, שמדמין צורה ליוצרה וכו', עין שם; כי הם זכו

לְהַפְשִׁיט מַעֲצָמָן אֶת הַחֶמֶר, וְנִתְהַפְּכוּ לְגַמְרֵי לְצוּרָה וְכוּ', וְנִכְלָלִים
בַּמַּחְיָב הַמְּצִיאוֹת וְכוּ'.

וְהִנֵּה אֶל מַדְרַגָּה זוֹ — שֶׁהִיא עֶקֶר הַתְּכָלִית שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה נִבְרָא
— לְהַפִּירוֹ יִתְבַּרֵךְ מְכַל דְּבָר וְכוּ' (עֵין זֶהר בֵּא מ.ב.), הֵיִינוּ יְכוּלִים
לְזַכּוֹת לְזֶה בְּלִי שׁוּם יְגִיעָה וְכוּ', לֹא חָטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן, שֶׁאֵכֵל
מֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, כִּי אָדָם נִבְרָא דוּ פְּרָצוּפִין (בְּרִכּוֹת ס.א.), בְּחִינַת
(תְּהִלִּים קֶלֶט, ה): "אֲחֹר וְקָדָם צִרְתָּנִי" וְכוּ', שֶׁלֹּא הָיָה אֶצְלוֹ חִלּוּק בֵּין
טוֹב וְרַע, וְעַל-כֵּן בְּתוֹרָתוֹ שֶׁל רַבִּי מֵאִיר הָיָה פְּתוּב (בְּרֵאשִׁית ג, כֵּא):
"כְּתָנוֹת עוֹר" בְּאֶל"ף (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, כ, כט), כִּי זָכָה לְרֵאוֹת אֶת אֱלֹהִים
שֶׁל עוֹלָם מְכַל פְּרִטֵי הַבְּרִיאָה, אֲךָ מֵעַת חָטָאוּ שֶׁהַפְּרִיד בֵּין טוֹב וְרַע
(עֵין לְקוּטִי-הַלְכוֹת, פְּלֵאֵי הַפָּרָס, הַלְכָה ב'), אֲזִי נִתְעַרַב הָעוֹלָם, וְנִתְלַבְּשׁוּ
בְּכְתָנוֹת עוֹר מְשָׁכָא דְחוּיָא, שְׁזָהוּ סוּד נֶעַל, שֶׁהוּא הַגּוֹף הַגִּשְׁמִי שֶׁל
הָאָדָם, וְעָלְיוֹ אָמַר מֹשֶׁה (שְׁמוֹת ג, ה): "שֶׁל נֶעְלִיךְ" — שֶׁהוּא הַגּוֹף
הַגִּשְׁמִי (עֵין בְּתַקּוּנֵי-זֶהר, תְּקוּן תְּרִיסָר, דָּף כז.), וּבְפָרְט עַל-יַדֵּי הַחֲטָאִים,
שֶׁכָּל אֶחָד חָטָא, חֵס וְשָׁלוֹם, וּבְפָרְטִיּוֹת בְּפָגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע
לְבִטְלָה יוֹתֵר וְיוֹתֵר, נִתְלַבֵּשׁ בְּנֶעַל' הַזֶּה, שֶׁהִיא לְיָבוּשׁ עִזּוֹר נֶחֱשׁ,
וּמְרִים וּמְרוּרִים לוֹ מְאֹד חֲיִיו, כִּי עַל-יַדֵּי פָּגַם הַבְּרִית נִתְמַרְרִים חֲיָיו
(עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִמֵּן ג'), וְטוֹעֵם מְכַל דְּבָר טַעַם עֶפֶר, שֶׁהוּא
"נֶחֱשׁ עֶפֶר לְחֶמֶד" (שְׁעִיָה סה, כב), וְעַל-יַדֵּי שְׁמַרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לִילֵךְ
בְּמָקוֹם מְיֻחָד מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ בְּעַקְשָׁנוֹת גְּדוּלָּה, וּלְדַבֵּר וּלְשִׁיחַ עִמּוֹ
יִתְבַּרֵךְ, וַיִּגְלֶה לְפָנָיו אֶת כָּל לְבוֹ וְכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, וְאֵיךְ בָּא אֶל
יְרִידוֹת אֱלֹהִים וְכוּ', וּמְפָרֵשׁ כָּל שִׁיחָתוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, אֲזִי עַל-יַדֵּי כָּל
דְּבוּר וְדְבוּר וְכָל שִׁיחָה וְשִׁיחָה, מוֹרִיד מֵעֲצָמוֹ הַקְּלָפוֹת הַמְּכַסּוֹת אֶת
עֵינָיו, וּמְפָשִׁיט מֵעֲצָמוֹ גּוּפוֹ הַמְּצוֹרֵעַ, שֶׁהוּא סִגְרִיו דְּנִהוּרָא עֲלָאָה
(זֶהר הַקְּדוּשׁ, תּוֹרֵיעַ מ.ט.), וְזוֹכָה לְהִתְלַבֵּשׁ בְּגוֹף מְזַכֵּךְ וְקָדוֹשׁ מִגֵּן עֲדָן
(עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִמֵּן פג), וְזוֹכָה לְמַצֵּא אוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּכָל
מָקוֹם, וְנֶעֱשֶׂה בֶּן חוֹרִין לְגַמְרֵי וְכוּ', עֵין שֵׁם הַיֵּטֵב; וְלִכְּלֵ זֶה זוֹכִים

(ח) בְּמָקוֹם "כְּתָנוֹת עוֹר" הָיָה פְּתוּב "כְּתָנוֹת אוֹר".

על-ידי שקידה רבה ונפלאה מדי יום ביומו בשיחה זו תפלה. ואם היית יודע מה שסוף כל סוף תזכה על-ידי התמדה ושקידה בתפלה והתבודדות, היית מתחזק בזה מאד מאד, ושום בריה שבעולם וכו' ושום מחשבה וחלישות הדעת וכו' לא היו מרחקות אותך מהנהגה קדושה זו — לשיח ולדבר עמו ותברך, הכוללת כל הקדשות וכל העבודות שבעולם. ומיד שמקבל על עצמו לפרש שיחתו וכל מה שעובר עליו ברוחניות ובגשמיות אליו ותברך, כבר אינו צריך לשום עבודות, תעניות וסגופים וכו', ומיד נמחלים עוונותיו, וזוכה לכל טוב אמתי ונצחי. וכמו שאמרו חז"ל (תורת כהנים בחקתי): מיד שהם מתודים על עוונותיהם, מיד אני חוזר ומרחם עליהם וכו', עין שם. ועין בזהר הקדוש (בראשית נו.): כל מאן דאודי על חטאיה, קדשא בריה הוא שביק ליה ומחיל על חוביה^ט וכו', עין שם; וכן הוא בזהר הקדוש (פנחס ולא.): אצטרף לבר נש לפרשא חובי כל חד וחד כמה דאיהו בגין דמאן דמפרש חטאוי לא אתמסר דיניה, אלא בנדא דמלפא קדשא בריה הוא בלחודוי וכו', וכל בי דינא בדלין מיניה וכו', ואצטרף לון לפרשא חובין דכל שייפא ושייפא וכל מה דעביד בפרט' וכו', עין שם; הינו כי צריך לפרש ולגלות לפניו ותברך את כל לבו וכל מה שעובר עליו בפרטי פרטיות במחשבה, דבור ומעשה, ולהיות עקשן גדול על זה מדי יום ביומו, ועל-ידי-זה יזכה שייצאו כל העוונות מעצמותיו וכו', ויזכה להכליל בו ותברך, ויאיר לו אור האין סוף ברוך הוא, שהיא הארת עולם הבא בעולם הזה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ד').

אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו שיהיה חלקנו בחיים, ותהלה לאל, לא נתן למט רגלינו, ואנו זוכים לחזר ולהשתעשע בדבריו

(ט) כל מי שמודה על חטאיו, הקדוש-ברוך-הוא עוזב אותו ומוחל לו על חטאיו.
 (י) צריך בן-אדם לפרש חטאיו כל אחד ואחד כמו שהוא, כי מי שמפרש חטאיו לא נמסר דינו אלא ביד המלך הקדוש-ברוך-הוא בעצמו וכו' וכל בעלי הדין בדלין ממנו וכו', וצריך לו לפרש חטאי כל איבר ואיבר, וכל מה שעשה בפרטיות.

הקדושים, אָשׁר הם אורות צחצחות; טוב להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שְׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

ותראה להתועד תמיד עם אנשי שלומנו היקרים, ובפרט עם חבריך בני גילך, ותדברו רק מדברי תורתו ובעצותיו הקדושות, "וְאִישׁ אֶת רֵעֵהוּ יַעֲזֹרוּ וְלֹאֲחִיו יֹאמֵר חֲזַק" (ישעיהו מא, ו), ולא לערב, חס ושלום, בתוך הדבורים איזו פוליטיקה של שקר, רק לדבר מעבודת השם יתברך, ולדון את הכל לכף זכות. וצריך שתדע, כי שיחת חברים היא עקר גדול בהתקרבות אל רבנו ו"ל, כי ההכרח לקבל נקדת כל אחד ואחד, כי כל אחד מישראל צריך לקבל נקדת חברו — מה שיש בו ואין בו, כי בכל אחד יש נקדה אחרת, ובהכרח לקבל את כל הנקדות (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לד), וכמו שאנו רואים בגשמיות, שאפלו העשיר הגדול ביותר, שיש לו עשירות מפלגת מאד מאד, אף-על-פי-כן ההכרח לו לילך לחיט, כי אחרת לא יהיה לו בגד, ובהכרח לו לילך אל סנדלר, כי אחרת לא יהיו לו געלים, וכן בכל פרטי הבריאה הטביע השם יתברך, שאחד יצטרף לחברו, וכמו שהוא בגשמיות כן הוא ברוחניות, כי בכל אחד מישראל יש סגלה אחרת אשר אין בחברו.

ולמען השם לטובתך הנצחית, תעשה לך שעור קבוע בכל יום בשלחן ערוך כסדרן (על-כל-פנים: מחבר, רמ"א וְהַעֲקֵר מֵהַ"בְּאֵר הַיֵּטֵב"), שִׁמְאֵד מְאֹד הַזֶּהִיר עַל זֶה רַבְּנוּ ו"ל (עין שיחות-הר"ן, סימן כט). וראיתי הנהגה טובה אצל הרבה מאנשי שלומנו היקרים, אֲשֶׁר בִּבְקָר, בְּעוֹד הַתְּפִלִּין עֲלֵיהֶם, בְּשַׁעַר שְׂמֵינִים לִמְאֹמֵר: "תְּנָא דְּבִי אֵלֵיהּ, כֹּל הַשּׁוֹנֵה הַלְכוֹת בְּכָל יוֹם" וכו', מוֹצִיאִים שְׁלַחַן עָרוּךְ קָטָן וְלוֹמְדִים מְעַט אוֹ הַרְבֵּה כְּפִי הַפְּנָא, וְתַכְף־וּמְיָד אוֹמְרִים: "אֲמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר רַבִּי חֲנִינָא, תְּלַמְדִי חֲכָמִים מְרַבִּים שְׁלוֹם בְּעוֹלָם", וְאוֹמְרִים "עֲלִינוּ", וְכֵן מִתְּנַהֲגִים בְּכָל יוֹם, וּבְאִפְסָן בְּזָה לְאֵט לְאֵט זוֹכִים לְסִיִּם סִימָן אַחַר סִימָן, עַד שְׁזוֹכִים לְגַמֵּר אֶת כָּל אַרְבַּעַת חֻלְקֵי הַשְּׁלַחַן עָרוּךְ. וְעֵינֵי הַיֵּטֵב בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֲלֵק א', סִימָן סב), שֶׁמְדַבֵּר שָׁם "מְשַׁלַּחַן עָרוּךְ וְשְׁלוֹם", הַתְּלוּיִים זֶה בְּזֶה וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְר' לִוִי

יִצְחָק (גרוֹ זָאִיר) [ז"ל] סִפֵּר, כִּי בִשְׁעַת הַמַּחְלָקֶת הַגְּדוּלָה עָלֵינוּ, הִלְכוּ הַמַּתְנַגְדִּים לְחַפֵּשׂ בְּשֵׁק הַטְּלִית וּתְפִלִּין, לְרֹאוֹת אִם הוּא 'בְּרֶסֶלֶבֶר חֲסִיד', כִּי יָדְעוּ אֲשֶׁר כָּל בְּרֶסֶלֶבֶר יֵשׁ לוֹ בְּשֵׁק הַטְּלִית וּתְפִלִּין שְׁלֵחָן עָרוּךְ קָטָן.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ, שְׁשָׁם חֲלָקְנוּ בֵּין אַנְשִׁים תְּמִימִים אֲמֵתִיִּים כְּאֵלוֹ. וְכֵן תַּעֲשֶׂה לָךְ קְבִיעוֹת חֲזָקָה בְּמִשְׁנֵיּוֹת, כַּאֲשֶׁר דִּבְרַנּוּ פָּנִים אֶל פָּנִים, וְתִהְיֶה טוֹבָה לָךְ וּלְאַבִּיךָ, עָלֶיךָ הַשְּׁלוֹם, לְחִזּוֹר בְּכָל יוֹם כַּמָּה פְּרָקִים כְּסִדְרָן, כִּי מ'שִׁנְיָה' אוֹתִיּוֹת נִשְׁמָיָה' כַּמּוּבָא מִהָאֲרִיז"ל, וּמִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ אוֹר גִּפְּלָא וְחִיּוֹת חֲדָשָׁה, וּמְכַנֵּיעַ אֶת יִצְרוֹ הַבּוֹעֵר בּוֹ, וְרוֹצֵה לַעֲשׂוֹת אוֹתוֹ מְשַׁגֵּעַ, רַחֲמָנָא לְצַלָן (עֵין לְקוּשִׁי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִמָּן א'). וְשִׁמְעֵתִי מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׁמָה שְׁכַתְּבָ שָׁם, שֶׁהַתּוֹרָה הִיא צוֹרֵת מִקָּל, שֶׁהוּא וְא"ו, שְׁפִנְנָתוֹ עַל שְׁשָׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, שְׁמְכַנֵּיעִים אֶת הַיִּצָּר הַרַע הַבּוֹעֵר בּוֹ, וְדַבְרֵי פִי חָכָם חֵן. וְעֵין בַּמִּדְרָשׁ (וַיִּקְרָא רַבָּה ז, ג): אֵין כָּל הַגְּלִיּוֹת הִלְלוּ מִתְּפִנְסוֹת, אֲלָא בְּזִכּוֹת מִשְׁנֵיּוֹת וְכוּ', עֵין שָׁם; וּכְשֶׁתִּתְּבַרֵּר לָךְ יְדִיעָה זוֹ, אֲזוּ "שִׁבַע שְׁמֵחוֹת" (תְּהִלִּים טו, יא) תִּמְשִׁיף עַל עֲצָמְךָ בְּכָל פַּעַם, וְיִתְּלֶהֱב לְבָבְךָ לְהִיּוֹת קְבוּעַ בְּמִשְׁנֵיּוֹת כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, וְלֹא תִגִּיחַ מִלְּהַתְּמִיד בְּהֵם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבִיתְךָ וּבְלִכְתְּךָ בַּדֶּרֶךְ, וְאַפְלוּ כְּשֶׁתֵּשֵׁב בַּחֲנוּת (בְּעֶסְקְךָ בְּמִשָּׂא וּמִתָּן בֵּין קוֹנֵה לְקוֹנֵה וְכוּ'), כִּי כָּל מִשְׁנָה הוּא מְזוּן לְנִפְשֶׁךָ לְהַאֲרִיחַ בְּאוֹר הַחַיִּים. וְכִבֵּר אָמַר רַבִּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִמָּן כג): אֲשֶׁרֵי מִי שְׂזוּכָה לְאָכַל כַּמָּה פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת, וְלִשְׁתּוֹת אַחַר-כֵּךְ אֵיזָה קַפִּיטְלָךְ תְּהִלִּים, וְלִהְתְּלַבֵּשׁ בְּאֵילוֹ מְצוּוֹת, עֵין שָׁם; וְהַכּוֹנֵה הִיא כַּפְּשׁוּטוֹ מִמֶּשׁ, כְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת וּמְחֻשְׁבוֹת יְתָרוֹת וְכוּ'. וְעֵין (בְּסִנְהֶדְרִין ק:): "וְטוֹב לֵב מִשְׁתָּה תְּמִיד" (מְשָׁלִי טו, טו) — אֵלוֹ בְּעֲלֵי מִשְׁנָה.

וְעַל כָּלֵם, חֲמִדַת לְבָבִי, תִּקְבַּע לַעֲצָמְךָ קְבִיעוֹת חֲזָקָה בְּ"לְקוּשִׁי-הַלְכוֹת" כְּסִדְרָן כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ מְעַט אוֹ הַרְּבָה בְּכָל יוֹם, וְאִם תִּשְׁקֹד

על דלתות ספרי מוהרנ"ת ז"ל, לעולם לא תפל בדעתך, ותיעול לעלמא דאתי בלא כסופא^ב.

ההכרח לקצר מרב טרדותי.

תכתב לי יום פטירת אביך וכן אחיך, באפן שאוכל להדפיסו, ואם ירצה השם בימי אלול הקדושים תראה לאסוף איזה סכום להדפסה.

הדורש שלומך...

תתנב.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר דברים ה'תשל"ג.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל אהובי, ידידי היקר, הבחור השוטה ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, אור האורות, היוצא משלש ראשונות דעתיק וכו' ... גרו יאיר.

מכתבך עתה פתחתי, ואף שטרדותי רבו, וההכרח להשיב עוד להרבה מכתבים, אמרתי להקדים לך מרב אהבתי אליך, שנפשי קשורה בנפשך באהבה שאינה תלויה בדבר וכו'.

נתת שמחה בלבי, שאתה עוסק הרבה להפיץ ספרי רבנו ז"ל — אשריך ואשרי חלקך, כי אין למעלה מזה, וזעירון אינון אפלו מבין אנשי שלומנו היקרים, אשר הכניסו את עצמם בלב ונפש בענין הנורא והנשגב הזה, אשר הוא כולל הכל, ביסוד דעתו הקדושה של רבנו ז"ל, כי הוא סימן שבווער בו באמת אורו של רבנו ז"ל, עד שמשתוקק להחזיר את כל העולם אליו יתברך, והוא

(ב) ותכנס לעולם הבא בלי בושה.

תקון גמור לפגם הברית — להחזיר בְּנֵי-אָדָם אֵלָיו יתְּבַרַךְ, בְּסוֹד (וְרַמְיָה טו, יט): "וְאִם תּוֹצִיא יָקָר מְזוּלָל" — אֲתָנֹן דְּדִין בְּאֲתָנֹן דְּדִין לְ (עֵין בְּלִקוּטֵי-מִזְהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן יד בְּסוֹפֹ). וְצָרִיכִין לְעֵסֶק בְּזֶה בְּתַמִּימוֹת וּבְפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה וּבְאֻמָּת, וְלֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם מוֹנֵעַ אוֹ לֶץ, חֵס וְשְׁלוֹם (אֲפֹלוּ שְׂיִהְיֶה מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמָנוּ), כִּי אָנוּ צָרִיכִין לְקַיֵּם בְּפְשִׁיטוֹת עֲצַת רַבְּנוּ ז"ל, וְאֲזַהְרֵת מִזְהַרְנֵי ז"ל, שֶׁהִזְהִיר אֶת אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵינוּ: "דָּאָס אֵייעֶר עֵבְדָא זָאל זַיִן זְפוּצוּ מַעֲיִנוֹתֶיךָ חוּצָה" מ, לְהַפִּיץ אֶת הַדַּעַת הָאֻמָּת וּבְפֶרֶט בֵּין חֲבֵרֶיךָ הַיְקָרִים. וְתִהְלֶה לְאֵל, זְכִיתִי בְּזָכוֹת חַנּוּם לְהַדְפִּיס בְּמִשְׁךָ שָׁנָה וַחֲצִי שְׁמוֹנִים וַחֲמִשָּׁה אֶלְפֵי סְפָרִים, וְנִתְפָּשְׁטוּ בְּכָל קְצוּי תֵּבֵל כִּידוּעַ, כִּי מְכַרְתִּים בְּזוּל מְאֹד, וְהָיוּ לִי שְׂלִיחִים שְׁמֻכְרוּם בְּכָל אֲרָצוֹת הַבְּרִית וְקִנְדָה, בְּאַנְגְלִיָה וּבְפְרִיזְקֵיךָ, וּבְפֶרֶט בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וּבְעוֹד הַרְבֵּה מְקוֹמוֹת. תִּהְלֶה לְאֵל, אֲשֶׁר עַד כַּה עֲזַרְנִי, עַד שֶׁנִּתְעוֹרְרוּ עוֹד מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמָנוּ לְהַדְפִּיס סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ, וּמָה נַעִים גּוֹרְלָנוּ, שְׂזַכֵּינוּ שְׁשֵׁם חֲלָקְנוּ בְּחַיִּים, וְלֹא נִתֵן לְמֹט רְגֵלֵינוּ. וְרָאוּי לָנוּ לְשַׁמַּח עַל שְׂמֻחָה זוֹ כֹּל יְמֵי חַיֵּינוּ, אֲשֶׁר תִּהְלֶה לְאֵל אֵיךְ שֶׁהוּא אֵיךְ שֶׁהוּא, אֵין אָנוּ מִתְנַגְּדִים, חֵס וְשְׁלוֹם, חֵס וְשְׁלוֹם, עַל אוֹר הָאוֹרוֹת הַזֶּה, וּמָה גַם שְׂאָנוּ זֹזִכִּים לְהַפִּיץ סְפָרֵינוּ הַקְּדוּשִׁים בְּתַפּוּצוֹת יִשְׂרָאֵל, בְּיִדְאֵי רָאוּי לָךְ לְרַקֵּד עַל זֶה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, כִּי רַבְּנוּ ז"ל יִשְׁלַם לָךְ כְּפֹל כְּפֹלִים. וּכְבָר אָמַר (עֵין בְּסִפּוּרֵי-מַעֲשִׂיֹת, מַעֲשֶׂה יג, מִיּוֹם ו'), בֵּי וְעַמָּן עַר נַעֲמֹט גִּיט עָרִי (שְׂבִזָה בְּעַצְמוֹ שֶׁהוּא לוֹקַח וּמְקַבֵּל, בְּזֶה הוּא נוֹתֵן, כִּי קִבְּלָתוֹ הִיא נִתְיָנָה), וְאִיזוֹ נִתְיָנָה שְׂיַכֵּת אֲצֵל רַבְּנוּ ז"ל אִם לֹא לְבַדּ בְּתָמִיד בְּקַבִּיעוֹת לְעֵסֶק הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא שֶׁהוּא "הַדְּפָסָה", וּבְפֶרֶט לְהַפִּיץ סְפָרֵינוּ וְדַעַתוֹ בְּעוֹלָם, שְׂפָל נִקְדָה וְנִקְדָה קִטְנָה שְׁעוֹסְקִים בְּזֶה, תְּלוּיִים בְּזֶה אֲלֵפֵי אֲלֵפִים וְרַב רַבֵּי רַבּוֹת רַבּוֹת וְכוּ' עוֹלָמוֹת, וְזֶה אֵי אֲפָשֶׁר לְשַׁעַר בְּשֻׁכָל אֲנוּשֵׁי כָּלֵל, וּמַעֲט

(ל) הַאוֹתִיּוֹת שֶׁל זֶה כְּמוֹ הַאוֹתִיּוֹת שֶׁל זֶה (הֵינּוּ יָקָר אוֹתִיּוֹת קָרִי, שְׂמִי שְׂמוֹצִיא יָקָר מְזוּלָל הֵינּוּ שְׂמֻחָזִיר נְשֻׁמוֹת בְּתִשׁוּבָה — זֶה תְּקוּן לְקָרִי.

(מ) "זוֹ תִּהְיֶה הַעֲבָדָה (הַעֲסָק) שְׁלָכֶם, שְׂפּוּצוּ מַעֲיִנוֹתֶיךָ חוּצָה".

(ג) מִמִּי שֶׁהוּא לוֹקַח הוּא נוֹתֵן.

תְּבִין בְּעֶצְמָךְ אֶת הַחֲלוּקִים שֶׁנַּעֲשֶׂה אֶצְלֶךָ בֵּין קָדָם שְׂזֻכִּיתָ לְהַתְּוֹדֵעַ מִרְבֵּנוּ וְ"ל וְכוּ' אֶל אַחֲרֵי הַהִתְקַרְבוֹת וְכוּ', וּבִדְבַר כָּל מֵה שֶׁתִּשְׁקַד עַל הַהִתְקַרְבוֹת, יוֹתֵר יֵאִיר עֲלֶיךָ אוֹרוֹ הַגָּנוּז, (כִּי אֲסוּר לְחַשֵּׁב שֶׁהוּא כְּבֹר מְקַרֵּב), כִּי דַעַת הַצְּדִיק עוֹלָה עַד אֵין סוּף וְכוּ' (עֵין לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, שְׁלוּחִין, הַלְכָה ה'), וְצָרִיכִין לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ תָּמִיד אַחֲרֵי הַצְּדִיק הָאֵמֶת, כִּי יִכּוֹל לְהִיטֵב שְׂיִשָּׁב כְּבֹר אֶצְלֵי הַצְּדִיק אֲךָ עַדִּין גִּחְשָׁף לוֹ אוֹרוֹ הַגָּדוֹל (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן יז).

וְתִהְיֶה רְגִיל בְּכָל יוֹם בְּתַפְלָה זוֹ: "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, זַפְּנֵי לְהִתְקַרֵּב אֶל רֵאשׁ צְדִיקֶיךָ, אֲשֶׁר כָּל תְּקוּנֵי נַפְשֵׁי, רוּחֵי וְנַשְׁמוֹת מִכָּל הַדּוֹרוֹת תְּלוּיִים בּוֹ. זַפְּנֵי לְסַלֵּק דַּעַתִּי לְגַמְרֵי, וּלְקַיֵּם בְּתַמִּימוֹת וּבְכַשְׁיטוֹת גְּמוּרָה עֲצוּתִי הַקְּדוּשׁוֹת, וּבְכַרְט יְסוּד וְעַקֵּר עֲצוּתוֹ — לְפָרֵשׁ כָּל שִׂיחָתִי וְכָל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלַי אֵלַיךָ יִתְפָּרֵךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבַר וְדְבַר שֶׁאֲנִי מְדַבֵּר עִמָּךְ הֵיא הַצְּלָחָה גַּצְחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ שֶׁתּוֹעִיל לִי לְצֵאת מִזֶּהֶמֶת מַעֲשֵׂי הָרָעִים וּמַחְשְׁבוֹתֵי הַמְּגַנּוֹת. חוּס וְחַמֵּל עָלַי לְהִתְמַיֵּד מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ בְּשַׁחָה, זוֹ תַפְלָה, וְכָל פֶּעַם אֲזַכֵּה לְהַתְּוֹדֵעַ אֵלַיךָ, וּלְסַפֵּר לְפָנֶיךָ הַכֹּל בְּפִרְטֵי פִרְטֵי, בְּאִפְסָן שֶׁיֵּצְאוּ הַעוֹנוֹת מִעֲצָמוֹתֵי, וְאֲזַכֵּה לְהַפְלִיל בָּךְ וּלְהַמְשִׁיךְ עָלַי בְּכָל פֶּעַם עֲרִיבוֹת גַּעֲימוֹת זֵיו אֶלְקוּתֶךָ, שֶׁאֲזַכֵּה לְרֵאוֹת מִכָּל פִּרְטֵי הַבְּרִיאָה אֶת אוֹרֶךָ הַגָּנוּז שָׁם. וְזַפְּנֵי לְהִתְמַיֵּד בְּתוֹרָה הַקְּדוּשָׁה מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְאֲזַכֵּה לְהַתְּוֹעַד תָּמִיד עִם אַנְשֵׁי רֵאשׁ צְדִיקֶיךָ, וְלִשְׁיחַ וּלְדַבֵּר עִמָּהֶם מִתּוֹרַת הַצְּדִיק, שֶׁהֵיא אוֹרֵייתָא דַּעֲתִיקָא סְתִימָאָה. וְזַפְּנֵי לְכַרֵּחַ מְלִיצְנוֹת, וְאֲזַכֵּה לְהִיטֵב אִישׁ תָּם וִירָא אֱלֹקִים, וּלְהַמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמֵי תָמִיד רַק אֶל תְּמִימִים אֱמֶתִיִּים, אֲשֶׁר אֵינָם מְטַעִים אֶת עֲצָמָם, כִּי הֵלֵא סוּף כָּל סוּף אֶצְטָרֵךְ לְשׁוּב אֶל בֵּית עוֹלָמֵי הַנְּצִיחִי, וְעַל-כֵּן לָמָּה לִי לְרַדֵּף אַחֲרֵי יוֹשְׁבֵי קְרַנוֹת וְלָצִים, הַמוֹצְאִים רַק אֶת הָרַע בְּכָל אֶחָד, וְאֵינָם דְּנִים אוֹתָם לְכַף זְכוּת. זַפְּנֵי לְהִיטֵב רְגִיל לְדוֹן אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל לְכַף זְכוּת, וְאֲזַכֵּה לְטוֹב עֵינַי — לְהַסְתַּכֵּל וּלְחַפֵּשׁ רַק אַחֲרֵי הַטוֹב שֶׁיֵּשׁ אֶצְלֵי כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְרַחֵב לְבַי וְדַעַתִּי לְמַצֵּא גַם בְּעֲצָמֵי נִקְדוֹת טוֹבוֹת, שֶׁאֲנִי זוֹכֵה לְחַטֵּף בְּכָל יוֹם מִנְקֻדַּת יְהוּדֵי, עַד

שְׁאֲזֹכָה לְרִקְדּוֹ בְּכָל יוֹם וְלִשְׁמַחַח עַל שְׂמִיחָה זוֹ שְׂאִין לָהּ סוּף וְאִין לָהּ קֶץ, כִּי בְּרֵאתָנִי מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל וְלֹא עֲשִׂיתָנִי גוֹי, וְאִף שְׁעֵדִין עוֹבֵר עָלַי מִה שְׁעוֹבֵר, וְאִנִּי נוֹפֵל בְּכָל פֶּעַם בִּירִידוֹת עֲמֻקוֹת, אֶף-עַל-פִּי-כֵן הָאֵמֶת הִיא שְׁנִבְרָאתִי מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל, וְאִנִּי מִתְנַגֵּד עַל רֹאשׁ צְדִיקֶיךָ, אֲשֶׁר עִם זֶה אֲנִי יְכוּל לִשְׂמַחַח וְלִרְקֹד כָּל יְמֵי חַיֵּי.

אָבִי שְׁבַשְׂמִים, זַכְנִי לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשְׂמִיחָה עֲצוּמָה, שְׂאִנִּי זוֹכָה לְקַיֵּם מִצְוֹתֶיךָ שְׁצוּיָתְנִנוּ עַל-יְדֵי מִשָּׁה עֲבָדְךָ, וְעַל-יְדֵי תַקְוָה הַשְׂמִיחָה וְהַרְקוּדִין שְׁאֲזֹכָה לְרִקְדּוֹ וְלִשְׂמַחַח בְּכָל יוֹם וְיוֹם, תְּמַחֵל לִי עַל כָּל עֲוֹנוֹתַי הַרְבִּים, וְתִבְטֵל אֶת כָּל הָרַע שְׁנִגְדַּכּוּ בִּי מִנְעוּרַי וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה, יִהְיוּ לְרִצּוֹן אֲמָרֵי פִי וְהַגִּיזוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ, ה' צוּרִי וְגוֹאֲלִי”.

וְמָה שְׂאָמַר לָךְ וְכוּ', שְׁהַדְבֵּר הַרְאִשׁוֹן הוּא גְּמָרָא, כֵּן הוּא הָאֵמֶת, כְּאֲשֶׁר הַרְבִּינוּ לְדַבֵּר מִזֶּה הַרְבֵּה בְּשֵׁם רַבְּנֵנוּ ז”ל. וְעִין בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר”ן (חֵלֶק א', סִימָן רִיד), שְׁתַּלְמוּד בְּגִימְטְרִיָּה אוֹתִיּוֹת שֶׁל לִילִית, עֵינֵן שָׁם; שֶׁהִיא מַחֲטָאֵת אֶת הָאָדָם בְּפָגַם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וַיֵּשׁ בְּכַח הַתַּלְמוּד לְהַכְנִיעַ אֶת קְלַפְתָּהּ. וְאִיתָא בְּסֵפֶר הַחַיִּים (מֵאַחֵי הַמַּהֲר”ל מִפְּרָאג ז”ל): גִּמְרִיא רֵאשֵׁי תְבוֹת שְׂמוֹת הַמְּלָאכִים הַמְּשֻׁמְרִים אֶת הָאָדָם: גְּבְרִיאַל, מִיכָאֵל, רַפָּאֵל, אֲוִרִיאַל. וְעִין בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר”ן (חֵלֶק ב', סִימָן ה'), שְׁנָה סוּד קְשׁוֹר הַמְּרַפָּבָה, שְׂאוּמְרִים: ”בְּשֵׁם ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, מִימִינִי מִיכָאֵל וּמִשְׂמָאלִי גְּבְרִיאַל וּמִלְפָּנֵי אֲוִרִיאַל וּמֵאַחֲרֵי רַפָּאֵל” וְכוּ', שְׁנִתְקַן מִהַקְדָּמוֹנִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִצּוּלִים מִטְּמֵאֵת פָּגַם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן. וְעַל-כֵּן הַרְגִּיל לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם כַּמָּה דְּפִים גְּמָרָא (אֲשֶׁר אָפְלוּ הָאֲמִירָה לְבַד מְסַגְּלוֹת), יִזְכָּה לְכַבוֹת אֶת הָאֵשׁ הַבּוֹעֶרֶת בּוֹ מִנְאוּף, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן. וְעִין עוֹד שָׁם (חֵלֶק א', סִימָן ג'): עַל-יְדֵי לְמוּד גְּמָרָא בְּלִילָהּ יְכוּל לְהַעֲלוֹת אֶת הַמְּלָכוֹת (שֶׁהִיא נִשְׁמָתוֹ) לְשִׁרְשָׁהּ וְכוּ'. וְכִבֵּר מוּבָא בְּסֵפֶרִים הַקְּדוּשִׁים עַל הָא דְּאָמְרוּ (שְׁבַת קִיג): גְּמָרָא גְּמוּר וְמוֹרְתָא תְּהֵא, שֶׁהַכּוֹנֵה, שְׁעַל-יְדֵי לְמוּד גְּמָרָא מְזַמֵּר אֶת הָעֲרִיצִים וּמְכַרִּית אֶת כָּל הַחוֹחִים וְהַקּוֹצִים הַסּוֹבְבִים אֶת נִשְׁמָתוֹ, וְהִבֵּן.

על-כֵּן, אֶהוּבִי, אָחִי, חֹזֵר, חֹזֵר בְּכָל יוֹם דְּפִים גְּמָרָא בְּפִשִּׁיטוֹת
 וּבְתַמִּימוֹת גְּמוּרָה בְּאֲשֶׁר דְּבַרְנֵנוּ, וְאֵל תְּסַתְּפַל עַל שׁוּם מוֹנֵעַ וְלֹץ, כִּי
 שׁוּם בְּרִיָּה אֵינָה יוֹדַעַת מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מִפְּגַם הַבְּרִית, הוֹצֵאת זָרַע
 לְבִטְלָה, וְעַל-כֵּן עָלֶיךָ לְבָרַח בְּכָל יוֹם אֶל הַגְּמָרָא, וְלִלְמַד וְלוֹמַר בְּכָל
 יוֹם כַּמָּה דְּפִים, שְׁזַהוּ בֵּיתְךָ הַנְּצַחִי (עֵין סוּטָה מַד. וּבְנִית בֵּיתְךָ (מְשַׁלִּי כו),
 (כו) — זֶה גְּמָרָא וְכוּ); אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֶי חֲלָקְךָ, שְׁאֵתָה אוֹחוֹז כְּבָר בְּגְמָרָא
 כְּסֻדְרָן — מְסַכַּת בִּיצָה, חִילְךָ לְאוֹרֵייתָא, וְתַרְאָה לְטַחֵן בְּכָל יוֹם
 בְּפִתְגָמֵי אוֹרֵייתָא, וְלֹא לְהִסְתַּפַּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שְׁאוּמְרַת אַחֲרַת (אָף
 שְׁהִיא מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ). וּכְבָר יְדוּעַ לְנוּ: "קְבֵלָה מִרְבֵּנוּ וְל", מִי
 שְׁזוֹכָה לְסִיִּים ש"ס, מִמְּשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ צַל"ם אֱלֹקִיִּים (וְעֵין בְּבָבָא מְצִיעָא
 [לג.] גְּמָרָא אֵין לָךְ מִדָּה גְּדוּלָה מִזוּ וְכוּ). חֲמֻדַּת לְכַבִּי! יֵשׁ הַרְבֵּה לְדַבֵּר,
 אָף קְצָרָה הִירִיעָה וְהַזְמַן מְצַמְצֵם אֲצִלִּי גַם-כֵּן, רְאֵה לְקַיִם אֵת כָּל
 זֶה — לְשַׁקֵּד בְּגְמָרָא.

וּמָה שְׁבַקְשָׁתָּ חֲזוּקָא עַל אוֹדוֹת לְנִסְעַ לְאַרְצָא יִשְׂרָאֵל, הֵיזִית שְׁזַכִּיתִי
 לְלַמַּד אֵת הַסְּפָרֵי מְפָרֶשֶׁת הַשְּׁבוּעַ, וּמְצַאתִי שָׁם מְאֻמַּר נִפְלָא (עֵין
 סְפָרֵי דְּבָרִים יב, ט): כִּי לֹא בְּאַתָּם עַד עָתָה אֵל הַמְּנוּחָה וְאֵל הַנְּחִלָּה
 אֲשֶׁר ה' אֱלֹקֶיךָ נוֹתֵן לָךְ וְכוּ, עֵין שָׁם, הֵינּוּ שְׁעָרָא הַמְּנוּחָה הוּא רַק
 כְּשִׁזְזוּכִין לְגוֹר בְּאַרְצָא יִשְׂרָאֵל. וְעֵין בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֲלָק א', סִימָן ז'):
 אַרְצָא יִשְׂרָאֵל הִיא אֲמוּנָה תְּפִלָּה; הֵינּוּ מִי שְׁזוֹכָה לְהַרְגִיל אֵת עֲצָמוֹ
 לְהַתְּבוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ וּלְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ בְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ
 וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, וּמְסַפֵּר לְפָנָיו אֵת כָּל לְבוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה מִמְּשִׁיךְ עַל
 עֲצָמוֹ נֵעַם זֵיו תְּשׁוּקַת הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, שְׁהִיא הִיא אַרְצָא יִשְׂרָאֵל,
 עַל-יְדֵי-זֶה יִזְכָּה לְמְנוּחָה וּלְשִׁלּוֹת הַנְּפֶשׁ, כִּי מִי שֵׁישׁ לוֹ אֲמוּנָה —
 חֲזִיּוֹ חַיִּים (עֵין שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן לב). אָף גַּם שָׁם צְרִיכִים הִתְחַזְּקוֹת
 גְּדוּלָה וְנוֹרָאָה מְאֹד מְאֹד לְבָלִי לְהַתְּבַלְבֵּל מִשׁוּם בְּרִיָּה, רַק לְהַתְּנַהֵג
 בְּדַרְךָ הָאֵמֶת וְהַפְּשׁוּט, שִׁירְגִיל עֲצָמוֹ בְּהַתְּבוֹדוֹת וּגְמָרָא.

חֲמֻדַּת לְכַבִּי! גַּם מִזֶּה אֵל תַּנַּח יָדְךָ — שְׁעוֹר כְּסֻדְרָן בְּשִׁלְחוֹן
 עֲרוּךְ, שְׁמָאֵד מְאֹד הַזְּהִיר עַל זֶה רְבֵנוּ וְל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כט),

אָשֶׁר תַּתְּנֶג בְּנִחַל פֶּט

וְאָמַר, שֶׁהוּא תִּקְוֵן גְּמוּר לְכָל הַחֲטָאִים שֶׁבְּעוֹלָם וְכוּ', וְעַל-כֵּן הוּא חַיִּיב חֲזָק לְלַמַּד בְּכָל יוֹם וְכוּ', עַיִן שָׁם.

וְשִׁמְחַתְּנִי מְאֹד מְאֹד בְּמָה שֶׁאַתָּה כּוֹתֵב, שֶׁיֵּשׁ לְךָ שְׂעוּר פְּסוּדָן בְּ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", וְאַתָּה אוֹחֵז בְּהַלְכוֹת בְּרָכוֹת הַשֶּׁחֵר, הַלְכָה ג', הַתְּמִד בְּזוֹה מְאֹד מְאֹד, וְאִם תִּהְיֶה רְגִיל אֲצֵל מוֹהֲרֵי"ת ו"ל (הֵינּוּ בְּשִׁקְיָה בְּסִפְרִיו), אֲזוּ כָּבֵר לֹא תִצְטָרֵךְ לְדַבְּרוּרִים מְשׁוּם בְּרִיָּה, רַק יִהְיֶה לְךָ כָּבֵר בְּעֶצְמָךְ דְּבַנְיִים לְדַבֵּר עִם אַחֲרִים.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ, שְׂזָכִינוּ לְהַתְּוֹדֵעַ מְרַבֵּי אֶמֶת בְּזוֹה וּמַחְבְּרִים יְקָרִים כְּאֵלוּ, אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמְנוּ הַקְּדוּשִׁים וְהַטְּהוּרִים. טוֹב לְהוֹדוֹת לְהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ עַל כָּל הַחֲסֵד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

"נָאֵר פְּרִיִּלְעָף זַיִן אוֹן טֹאנֵן יַעֲדֵעַן טָאגִי בְּמָקוֹם מְיַחַד שְׁאִין שָׁם בְּנִי-אָדָם, כִּי הוּא הַמְּתַקֵּת הַדֵּינִים וְתִקְוֵן נִפְלָא".

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

תַּתְּנֶג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר וְאַתְחַנֵּן ה'תשל"ג.

מְרַחֵק אֶקְרָא לְשִׁלּוּם לְאַהֲבָה, יְדִידֵי הַיָּקָר, הַבְּחוּר הַרוֹצֵה לְהַפְּנֵם אֶל תּוֹךְ שְׁעָרֵי הַקְּדוּשָׁה וְלִשְׁתוֹת מִיָּם מִמַּעֲיָנֵי הַיְשׁוּעָה, הַיּוֹצֵאִים וְהַנוֹבְעִים מֵהַאִי נִחְלָא עֲמִיקָא וּטְמִירָא, הַיּוֹצֵא מְשִׁלֵּשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעִתִּיק וְכוּ', הֵלֵא הוּא נִחַל נוֹבֵעַ מְקוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה.

מְכַתְּבֵךְ הַיָּקָר, אֲשֶׁר בּוֹ אַתָּה מְגַלֶּה תְּשׁוּקַת לְבָבְךָ לְהַתְּקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְשִׁמְחַתִּי מְאֹד לְרֵאוֹת עוֹד גַּ"ר הַחֲפִיץ לְהַדְּלִיק

את עצמו באור הצדיק, כן יעזר לך השם יתברך לעבר על כל המניעות והעכובים וכו' על הימים הנקרות והאגמים וכו', (כלל השבע מימות, עין בספורי-מעשיות, מעשה י', מבערנגער ועני ותבין), שצריך שיעברו על כל החפץ להתקרב אל זה האור הגנוז והנצלם. והעקר והיסוד שהכל תלוי בו, להתישב באמת מה עשיתי עד כעת, ומה פגמתי עד עתה, ובאיזה מקום אני מנח, בעוונותי הרבים, ובאיזה מעמד ומצב אני נמצא עכשו, ואז כשיזכה להפיר את מקומו באמת, אז בנקל יוכל לקבל מזה הצדיק, אשר הוא המגלה אורו יתברך ורחמנותו יתברך על כל אחד בפרטי פרטיות. וכל מה שזוכה לבטל את דעתו באמת, ולידע ולהפיר את מקומו, כמורכב יזכה לקבל מזה הצדיק (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קכג). ועקר ההתרחקות מזה הצדיק, ומכל שכן, רחמנא לצלן, אלו המסתירים את זה הצדיק, הכל הוא מסכה שמטעים את עצמם, ואינם מסתכלים על עצמם באיזה מעמד ומצב הם נמצאים, ואיך הם אוהזים בשמירת היסוד וכו', ועל-כן איך יעלה על דעת פגום ומקלקל עוד לומר סברות ודעות ותכמות זרות על זה הצדיק: "עס איז גישט פאר דיר", "מען האט פון דעם גישט גיהאלטן", וכבר אמר המשורר (תהלים נה, כא): "שלח ידו בשלמיו חלל בריתו", ועל-כן על-ידי מעט ישוב הדעת ידע ויבין היכן האמת.

ויישב דעתו באמת: "אני יודע בפנימיות לבבי מה שעבר עלי עד עכשו בפרטי פרטיות 'פי אדם קרוב אצל עצמו' (סנהדרין י.), ועכשו זכיתי למצא רבי אמת אשר יודע מכאובי לבי, ומבין אותי היטב היטב, ומוליך אותו בדרךים ובשבילים חדשים, באפן שאוכל לצאת מהרפש והטיט שנפלתי ונשקעתי שם, ומחזק ומאמץ אותי להשאיר קים על עמדי, והוא מגלה לי את האמת, שאיך שהוא איך שהוא עדין השם יתברך אתי, עמי ואצלי, ועדין מהשאול תחתיות ומתחתיו אני יכול לחזור אליו יתברך. ועל-כן אף שיעמדו עלי כל

הַרוּחוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, לֹא יוֹכְלוּ לְהִזִּיזוּ אוֹתִי מִמְּנוּ וְ"ל, כִּי רַק הוּא מְצִילֵנִי, וְרַק הוּא יָכוֹל לְעֹזֵר לִי".

וְצָרִיךְ לְחֹזֵר עַל דְּבָר זֶה הַרְבֵּה הַרְבֵּה מְאֹד, כִּי מִי יוֹדֵעַ אֵילּוּ מְנִיעוֹת וְעֹכּוּבִים יִהְיוּ לוֹ בְּשִׁתִּית מִימֵי הַחֹסֵד הַהוּא, כִּי הַבַּעַל-דְּבָר יִתְלַבֵּשׁ בְּמִי שֶׁיִּתְלַבֵּשׁ (אֵין אַ גְּרוּיֶסְעֶר מְעֻנְטֶשׁ וְוֹאס טְרָאגֶט אֵיין גְּרוּיֶסְעֶר בּוּיִם וְכוּ"ב, עֵיין סְפוּרִי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה א', מְאַבְדַּת בַּת מְלֶךְ וְתַבִּינִן), וְיֹאמֶר לוֹ: מְעַן הָאֵט דִּיר אַ נְאֻךְ שְׁקִיט אֵיין גִּירְעֵד וְכוּ"צ, כִּי לֶךְ אֵיין פֶּכֶר שׁוּם תְּקֻנָּה, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הֵם רַק לְצַדִּיקִים גְּדוֹלִים וְכוּ', וְלֹא לְפָגוּם וְכוּ', עַל-כֵּן רְאֵה מָה לְפָנֶיךָ, וְהִתְאַזֵּר וְהִתְאַמֵּץ וְהִתְחַזֵּק לִהְיוֹת עוֹמֵד עַל עַמְדָּךְ, וְלִבְלִי לְהִתְרַחֵק מִזֶּה הָאוֹר הַגָּנוּז, וְאַף שֶׁיַּעֲבֹרוּ עָלֶיךָ מֵיִם הַזְּדוּנִים וְכוּ', אַף-עַל-פִּי-כֵן אִם תִּזְכֶּה לְאַחֵז אֶת עַצְמְךָ בּוֹ וְ"ל בְּעַקְשָׁנוֹת גְּדוּלָּה, סוּף כָּל סוּף יֵאִיר עָלֶיךָ מְלֶךְ עַלְיוֹן בְּהַאֲרַת נֵעַם זִיו שְׁכִינָתוֹ יִתְבָּרַךְ הַמְּאִירָה בְּכָל הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִחְזַקָּאל מַג, ב): "וְהָאֲרֶץ הָאִירָה מְכַבְּדוֹ" וְכוּ'.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלֻקְנוּ, שְׂזַכִּינוּ לְהִתְוַדֵּעַ מִהָאוֹר הַגָּנוּז אֲשֶׁר עֲתִיד לְהִתְגַּלּוֹת עַל-יְדֵי מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ, טוֹב לְהוֹדוֹת לַהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֹסֵד חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

וְלִמְעַן הֵשֶׁם לְטוֹבָתְךָ הַנִּצְחִית, אַחֵז אֶת עַצְמְךָ עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים, אֲשֶׁר הֵם צַדִּיקֵי הָאֱמֶת שֶׁבְּדוֹר הַזֶּה, וְכָל מְקוֹם שֶׁמִּזְכֵּר בְּ"לְקוּטִי-מוֹהֵר"ן עֲנִין צַדִּיק אוֹ צַדִּיק אֱמֶת, זֶה סוֹכֵב עַל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים "חֲסִידֵי בְּרִסְלָב", כִּי בְּמְקוֹם שֶׁהֵם מְתַקְבְּצִים, שָׁם הוּא רַבְּנוּ וְ"ל מְמַשׁ, כִּי כְּשֶׁמְדַבְּרִים מִתּוֹרוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, שָׁם הוּא מְמַשׁ (עֵיין לְקוּטִי-מוֹהֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן יב), שֶׁהַצַּדִּיק נוֹשֵׁק אֶת עַצְמוֹ עִמָּהֶם וְכוּ'. וְעֵיין שָׁם (סִימָן 10), שֶׁמִּתְיַחֲדִים הַרוּחָא דְלַעֲלֵא, שֶׁהִיא רוּחַ הַצַּדִּיק, עִם הַרוּחָא דְלַתְתָּא, שֶׁהֵם תְּלַמִּידָיו הַיְקָרִים וְכוּ'. וְעֵיין שָׁם (סִימָן קעג), אֲשֶׁר נִפְשׁוּ הִיא בְּתוֹךְ הַפֶּתַח וְכוּ', וְעֵיין עוֹד שָׁם (סִימָן

(ב) בְּאִישׁ גְּדוֹל שְׁמוּלִיךְ אֵילָן גְּדוֹל.

(צ) הִטְעוּ אוֹתְךָ בְּשִׁטוֹת וְכוּ'.

קצב): פְּנִיּוֹ, שְׁכָלוֹ וְחֻכְמָתוֹ שָׁם הוּא וְכוּ', וְעוֹד שָׁם (חֶלֶק ב', סִימָן סח): זֶהוּ עֵקֶר שְׁלֵמוֹתוֹ, אִף שֶׁהוּא לְמַעַלָּה הוּא גַם לְמַטָּה וְכוּ' (עֵינֵי שָׁם בְּכָל הַמְקוֹמוֹת שְׁצִינָתִי לָךְ, וְתִבִּין), [וְעֵינֵי בְּפִרְפְּרָאוֹת לְחֻכְמָה (בְּלִקְוִיטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָנִים ד, סא), שְׁרָאִית פְּנֵי הַצַּדִּיק יִקָּיֵם עַל-יְדֵי הַסֹּתְפָלוֹת עַל אֲנָשָׁיו, כִּי כָל אֶחָד יֵשׁ לוֹ מִדָּה אַחַת שֶׁל הַצַּדִּיק, וּבְכָל־לֵיּוֹת הֵם הֵם הַצַּדִּיק וְכוּ', עֵינֵי שָׁם].

וְלָךְ גַּא וְרָאָה מַה שֶׁכָּתֵב הַחֲנוּךְ (מִצְוָה תלד): לְהִדְבֵּק בְּיֹדְעֵי הַתּוֹרָה, שְׁנֹצֵטוּיָנוּ לְהִתְחַבֵּר וְלְהִתְדַבֵּק עִם חֻכְמֵי הַתּוֹרָה, כְּדֵי שְׁנִלְמַד מֵהֶם מִצְוֹתֶיהָ הַנִּכְבְּדוֹת, וְיִוְרוּנוּ הַדְּעוֹת הָאֲמִתִּיּוֹת בְּהַם מְקַבְּלִים מֵהֶם, וְעַל זֶה נֹאמֵר: "וְכוּ תִדְבֵּק", וְנִכְפַּל הַצְּוִי בְּמִקּוֹם אַחֵר, שְׁנֹאמֵר (דְּבָרִים יא, כב): "וְלִדְבָקָה בּוֹ", וְאָמְרוּ חַז"ל (פְּתוּחוֹת קיא): "וְכוּ אֲפֹשֶׁר לוֹ לְאָדָם לְהִדְבֵּק בְּשִׁכְיִנָּה, וְהָא כְּתִיב (דְּבָרִים ד, כד): "כִּי ה' אֱלֹקֶיךָ אֵשׁ אֲכָלָה הוּא", אֲלָא הַדְּבָק לְתַלְמִידֵי חֻכְמִים וְלְתַלְמִידֵיהֶם, כְּאֵלוֹ נִדְבֵּק בּוֹ בְּרוּךְ הוּא וְכוּ' (כִּי הֵם הַמְּגַלִּים אוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרַךְ כָּלֵל, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שָׁם אֵלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְעַל-כֵּן דִּיקָא עַל יְדֵיהֶם יִזְכֶּה גַם לְדְבֵּק עֲצָמוֹ עִם הַשִּׁכְיִנָּה), וְהַעוֹבֵר עַל זֶה, וְאֵינוֹ מִתְחַבֵּר עִמָּהֶם, וְקוֹבֵעַ בְּלִבּוֹ אֶהְבָּתָם, וּמִשְׁתַּדֵּל בְּטוֹבָם וְתוֹעֲלֵתָם בְּעֵתִים שֵׁישׁ סִפֵּק בְּיָדוֹ לַעֲשׂוֹת כֵּן, מְבַטֵּל עֲשֵׂה זֶה, וְעֹנֵשׁוּ גְדוֹל מְאֹד, כִּי הֵם קִיּוֹם הַתּוֹרָה וְיִסוּד חֻזְקָה לְתַשׁוּעַת הַנְּפֹשׁוֹת, שֶׁכָּל הַרְגִּיל עִמָּהֶם לֹא בְּמַהֲרָה הוּא חוּטֵא, וְהַמְּלִיךְ שְׁלֵמָה אָמַר (מְשָׁלִי יג, כ): "הוֹלֵךְ אֶת חֻכְמֵי יִחְפֹּם", וְרַבּוֹתֵינוּ ז"ל אָמְרוּ (אֲבוֹת א, ד): "הָיוּ מִתְאַבֵּק בְּעַפְרֵי רַגְלֵיהֶם" וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְהֵיכָן בְּעוֹלָם תִּמְצָא עוֹד קְבוּץ הַמְּדַבְּרִים דְּבוֹרִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים הַמְּחִיִּים גְּפֹשׁוֹת הַשׁוֹמְעִים כַּחֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב, אֲשֶׁר אוֹר רַבָּם חוֹפֵף עֲלֵיהֶם כָּל הַיּוֹם?! עַל-כֵּן אֲשֶׁרֵי הָאִישׁ אֲשֶׁר בּוֹרַח אֲלֵיהֶם, וּמִתְאַבֵּק בְּעַפְרֵי רַגְלֵיהֶם, וְשׁוֹתֵה בְּצִמָּא דְּבְרֵיהֶם בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת גְּמוּרָה, וְאִזּוּ יִזְכֶּה גַם הוּא לְצִאֵת מִחֲשׁוֹכוֹתָיו, וְלֹא רַק שֶׁהוּא בְּעֲצָמוֹ יְאִיר, אֲלָא עוֹד יִהְיֶה מְאִיר לְמֵאוֹת וְאֶלְפֵי גִשְׁמוֹת וְכוּ'. וְכָל זֶה תִּזְכֶּה, אַחֵי, כְּשֶׁהִתְקַרְבוֹת תִּהְיֶה בְּלִבְ אֲמַת וּבְסִלּוֹק דַּעַת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי, וְאֵל יֵאבְהָ וְאֵל יִשְׁמַע לְשׁוֹם מוֹנֵעַ

וּמַעֲכָב אֲשֶׁר הֵם שְׁלוּחֵי הַסֵּם "ד־מ"ם, אֲשֶׁר עֵינָיו לֹטֵשׁ וְשֵׁנָיו חֶרֶק עֲלֵיהֶם וְכוּ', וְלֹא דֵי שֶׁהֵבִיא וּפְצַע אוֹתָהּ בְּרוֹחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, עוֹד רוֹצֵה לְרַחֵק מִהַרְוֵפָא הָאֲמַתִּי הַיְכוּל לְרַפָּא אוֹתָהּ (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ל), וְאֲשֶׁר זֶה עוֹד גְּרוּעַ יוֹתֵר מִכָּל הַהִכָּאוֹת וְהַפְּצִיעוֹת שֶׁנִּפְצַע, כִּי עַל-כָּל-פָּנִים כְּשֶׁהוֹלֵךְ אֶל רוֹפֵא — יִרְפָּא אוֹתוֹ, מֵה שְׂאִין בֵּן כְּשֶׁמְרַחֵקִים אוֹתוֹ מִהַרְוֵפָא הָאֲמַתִּי, עוֹד יִכְבֵּד חֲלָיו, עַד שְׂיָמוֹת מִיְתָה נְצַחִית.

וְהִנֵּה בְּמָה שֶׁשְּׂאֵלָתָּ, מְתִי לוֹמֵר הַתְּקוּן הַכִּלְלִי, כִּי יֵשׁ לָךְ בְּלִבּוֹלִים רַבִּים, וְלִבְסוֹף אֵין אַתָּה אוֹמְרוֹ כָּלֵל, מְנַהֵג אֲנִשֵּׁי שְׁלוֹמְנוֹ הַיְקָרִים הוּא לְאֲמָרוֹ תִּכְף-וּמִיד אַחַר תְּפִלַּת שְׁחִרִית בְּצַבּוֹר — רַק הֶעֱשָׂה מְזֻמּוֹרִים. וּבְאֲמָצַע הַיּוֹם כְּשֶׁיְהִיָּה לָךְ זְמַן פְּנוּי, תֹּאמַר הֶעֱשָׂה מְזֻמּוֹרִים עִם הַתְּפִלָּה שְׂאֲחַרְיָהּ, וְתִצְיֵר בְּדַעְתָּךְ כְּאִלּוּ אַתָּה עוֹמֵד בְּצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וּבְמִקּוֹם שְׂאָדָם חוֹשֵׁב שֶׁם כָּל הָאָדָם (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כ"א), וְר' אַבְרָהָם בֶּר' גַּחְמָן ז"ל (בְּעַל מַחְבֵּר סֵפֶר בְּאוֹר הַלְקוּטִים), הִיָּה רְגִיל לוֹמֵר הֶעֱשָׂה מְזֻמּוֹרִים כְּמָה פְּעָמִים בְּיוֹם אֶחָד, בְּכָל פֶּעַם שֶׁדִּבֶּר עִם אִיזָה אִישׁ, כִּי יֵשׁ בְּנֵי-אָדָם אֲשֶׁר הַדְּבּוֹר שֶׁלָּהֶם מְזִיק (עֵין שֵׁם, סִימָן מ"ג). וְרִאֲיִתִּי הַרְבֵּה בַּחֲנוּרֵי חֲמֵד, מֵאֲנִשֵּׁי שְׁלוֹמְנוֹ הַיְקָרִים, אֲשֶׁר הֶעֱשָׂה מְזֻמּוֹרִים שְׁגוּרִים עַל פִּיהֶם, וְהֵם רְגִילִים בְּזֶה מְאֹד, וּבְכָל צִיּוֹן שֶׁל תֵּנָא אוֹ צְדִיק אוֹמְרִים אֵת זֶה: בְּמִירוֹן, בְּצַפַּת, בְּחֶבְרוֹן וּבְשָׂכֶם וְכוּ'.

אַהוּבֵי, אַחֵי הַיְקָר, חֲמַדַּת לְבָבִי, תִּרְאֶה לְקַיֵּם (מִשְׁלֵי ל"א, יח): "טֹעֲמָה כִּי טוֹב סִחָרָה לֹא יִכְבֶּה בַלְיָלָה גְּרָה", (וְעֵין פְּרוּשׁוֹ בְּלְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רפ"ה), "כִּי טוֹעֲמָיָה חַיִּים זָכוּ, וְגַם הָאוֹהֲבִים דְּבָרֶיהָ גִּדְּלָה בְּחֶרֶוֹ", כִּי כָּל הַהִתְגַּלּוֹת הַנוֹרָאָה שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, כְּבָר אֲז בְּסִינַי נִצְטוּוּ עָלֶיהָ "צוּוּ פִּעְלֶיהָ כְּרֹאוּי", אֵךְ בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, נִתְקַרַּר וְנִשְׁפַּחַת, וְרַבְּנוּ ז"ל מְחַדֵּשׁ אֵת זֶה, וּבְפִרְטוּיּוֹת אַחֲרֵי שֶׁאֲבָדְנוּ עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂה הַעֲגָל אֵת הַ"נְּעֻשָׂה", נִשְׂאָר אֲצִלָּנוּ הַ"נְּשֻׁמַע", כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ חַז"ל, וּמְבַאֵר שֵׁם (סִימָן כ"ב), שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּפִלָּה, שֶׁעַל-יְדֵי תְּפִלָּה יְכוּל לְהַגִּיעַ לְכָל מָה שֶׁנִּסְתַּר וְנִתְעַלַּם מִמֶּנּוּ, וַיִּזְכֶּה לְמַצָּא הַכֵּל,

ולעלות מדרגה לדרגה עד המקום ששם מתהפכים כל העוונות לזכיות, פי נכלל באין סוף ברוך הוא וכו', עין שם.

על-כן, אהובי, אחי היקר, סלק עכשו כל מחשבותיך ודמיונותיך, וכל מה שעובר עליך, וברח לך למקום פנוי שאין שם בגי-אדם, ותשיח לפניו יתברך את כל לבך וכל מה שעובר עליך בפרטייות, ותהיה עקשן גדול על דבר זה מדי יום ביומו, לשיח ולספר אליו יתברך את כל לבך פאשר ידבר איש עם רעהו, ואז סוף כל סוף יתהפך הכל לטובה.

והנה אהובי, אחי היקר! רבנו ו"ל הזהירנו מאד מאד על למוד שלחן ערוך (עין שיחות-ה"ן, סימן כט), ואמר שהוא תקון נפלא לאדם, ומברר הטוב מהרע שנתערב אצלו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ח); ועל-כן אהובי, ידידי, תראה לקיים רצון רבנו ו"ל, ולהתחיל לקבוע לעצמך שעור בשלחן ערוך מהארח חיים, ותלמד "מחבר, רמ"א ובאר היטב", מדי יום ביומו סעיף אחר סעיף, עד שתזכה לסיים ארח חיים, ותתחיל יורה דעה וכו', עד שתזכה לסיים ארבעת חלקי שלחן ערוך: מחבר, רמ"א, באר היטב, ותתחיל עוד פעם, וכך תתנהג כל ימי חייך, "מלבד זאת תעשה לעצמך שעור עיון בטור בית יוסף ושלחן ערוך עם ה"מגיני ארץ", באיזו הלכה שתראה או שלומדים בישיבה, וזה אין צריך להיות כסדרן.

ואם תתנהג בדרך זו, אז תצליח בדרך, ובפרטייות שהוא רצון רבנו ו"ל. ואמר רבנו ו"ל בפרוש (עין שיחות-ה"ן, סימן קפה): כל הנהגה והנהגה שאני מצוה לעשות, היא סגלה ותקון, ומועילה על מה שעבר ועל העתיד ולאחר ההסתלקות של האדם ולימות המשיח ולתחית המתים ולעתיד לבוא וכו'.

ההכרח לקצור, תכתב לי אם קבלת מכתבי זה, ואם החזיה את נפשיך.

הדורש שלומך...

תתנוד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אור ליום שני לסדר ואתחנן ה'תשל"ג.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, הַבְּחֹר הַשְׁוֹתָה מִמִּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר הַחֲכָמָה הַקְּדוּמָה, אור
הַאֲרוֹת הַיּוֹצֵא מִשְׁלֹשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעִתִּיק וְכוּ' ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הַיָּקָר מִיּוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר פְּנִיחָס לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְשִׂמְחָתִי
מְאֹד לְשִׁמְעַע בְּשׁוֹרָה טוֹבָה מִמֶּךָ, אֲשֶׁר אֶתָּה עוֹסֵק לְגִלּוֹת וּלְפָרְסֵם
אֶת רַבְּנוּ ז"ל בִּישִׁיבָה שְׁלֵךְ, וְאֶתָּה מִפִּיץ סִפְרֵי הַיָּקָרִים, וּמִמֶּשׁ אָנִי
רוֹקֵד מֵרַב שִׂמְחָה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, אֲשֶׁר בְּמִקּוֹם רְחוֹק כְּזֶה תִּמְצָא נֶפֶשׁ
יָקָרָה כְּמוֹתְךָ, וְתִגְלֶה וְתִפְרָסֵם אֶת דְּעַת הָאֵמֶת מֵהַצְּדִיק הָאֵמֶת,
הַיָּכוֹל לְהוֹצִיא וְלַעֲלוֹת אֶת כָּל הַנִּפְשׁוֹת שְׁבַעְעוֹלָם וְכוּ', אֵף אִם כָּבֵר
עָבַר עֲלֵיהֶן מֵה שֶׁעָבַר וְכוּ'.

אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֵי חֲלֻקָּךָ, יֵהָא חֲלֻקֵי עִמָּךָ לְעוֹלָם וָעֶד, כִּי כָל זְמַן
שָׂאֲנוּ מְלַבְּשִׁים בְּלִבוֹשׁ הַגִּשְׁמִי, אֵין אָנוּ יְכוֹלִים לְצִיֵּר לְעֶצְמָנוּ
בְּשִׁכְלָנוּ הָאָנוּשִׁי אֶת גְּדֹל גִּפְלָאוֹת זֶה הָעֲנִיָּן הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, לְגִלּוֹת
וּלְפָרְסֵם אֶת הַנַּחַל הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא בִּינָה אִמָּא עֲלָאָה, סוֹד שְׁעַר
הַחֲמִשִּׁים וְכוּ', שְׁשֵׁם הוּא מִקּוֹר הַשִּׂמְחָה וְהַחֲכָמָה וְכוּ', וְשֵׁם
נִמְחָלִים כָּל הָעוֹנוֹת וְכוּ', וַיּוֹצֵאִים לְחֵרוֹת לְגַמְרֵי, חֵרוֹת מִיֵּצֵר הָרַע,
חֵרוֹת מִשְׁעָבוֹד, חֵרוֹת מִקְטָנוּת הַדְּעַת וְכוּ'.

וְהִנֵּה בְּאֵמֶת הִיָּה בְּדַעְתִּי לְכַתֵּב לְךָ בְּכָל יוֹם, אֵף טְרוּדוֹתֵי רַבּוּ
מְאֹד, וּבְפָרֵט שְׁבַעְעוֹד שְׁנֵי יָמִים, בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אָנִי זוֹכֵה לְנִסְע
לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, עַל-פֶּן גַּם עֲכָשׁוּ לֹא אוֹכַל לְהֵאָרִיךְ לְךָ, וְעַקֵּר סִבַּת
הָעֲכוּב הִיָּה, שְׁלֹא עֲנִיתִי לְךָ תִּכְף-וּמִדָּ, כִּי רְצִיתִי לְמַלֵּא בְקִשְׁתְּךָ,
וּלְכַתֵּב לְךָ מִכְתָּב פְּלָלִי לְכָל חֲבֵרֶיךָ בִּישִׁיבָה, אֵף לֹא אֶסְתַּיעַ עַד
עֲכָשׁוּ, וְאִם יִרְצֶה הַשֵּׁם אֲמַלֵּא בְקִשְׁתְּךָ בְּפַעַם אַחֲרָת.

לעת עתה, חֲמַדַּת לְבָבִי, חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה עַל נַעַם חֲלֻקָּה, שְׂזוּכִיתָ לְהַתְּנֹדַע מִרְבִּי אֱמֶת כְּזֶה וּמַעֲצוֹת קְדוּשׁוֹת כְּאֵלוֹ, וּמַחְבְּרִים צְדִיקִים כְּאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים. טוֹב לְהוֹדוֹת לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֶסֶד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, שֶׁבְּהִסְתַּרְהָ שִׁבְתוֹךָ הִסְתַּרְהָ כְּזֶה, גִּזְקָה לְדַבֵּר מִרְבִּי אֱמֶת כְּזֶה, שֶׁהוּא אוֹר הָאוֹרוֹת, אֲשֶׁר אֶפְלוּ הַדְּבוּר מִמָּנוּ הוּא הַצְּלָחָה נִצְחִית. וְר' לוי יִצְחָק (נֵרוֹ יֵאִיר) [ו"ל] רְגִיל לֹמֵר, שֶׁכְּשֶׁמְדַבְּרִים מִרְבָּנוּ ו"ל, גִּכְנָסִים בְּלֵב הַרְהוּרֵי תְּשׁוּבָה אֱמֶתִיִּים, וְנִמְשָׁף הַלֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּכָלוֹת הַנֶּפֶשׁ וּבִתְשׁוּקָה עֲצוּמָה וְכו', וְהַבְּעַל־דְּבָר יוֹדַע זֹאת, עַל־כֵּן אוֹרֵב מְאֹד מְאֹד עַל דְּבָר זֶה, וּמוֹנֵעַ וּמַעֲכָב לְכָלִי לְהַתְּנֹעַד יַחַד, וְלֹא לְדַבֵּר מִזֶּה הַרְבֵּי וְכו', וְדַבְּרֵי פִי חֲכָם חֵן.

חֲמַדַּת לְבָבִי! חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד לְאַחֵז עֲצֻמָּה בְּדַרְךָ הָאֱמֶת, כְּאֲשֶׁר הוֹרְנוּ רַבָּנוּ ו"ל, וְתַפְרֵשׁ שִׁיחַתְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם יוֹם בְּלִשׁוֹן שְׂאֵתָה רְגִיל בָּהּ, שְׂזוֹ נִקְרָאת "הַתְּבוּדוֹת", וְתִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֵת כָּל לְבָבְךָ וְכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחֵינִיּוֹת וּבְגוּשְׁמִיּוֹת, וְתִהְיֶה עֲקָשׁן גָּדוֹל עַל דְּבָר זֶה, וְאֵל תִּפְחַד מִשׁוּם מוֹנֵעַ וּמַעֲכָב שֶׁבְּעוֹלָם, הָעֵקֶר בֵּטֵל אֵת עֲצֻמָּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וּבְאֱמֶת מִי שְׂרוּצָה לְהִיּוֹת יְהוּדִי בְּאֱמֶת, צָרִיךְ לְהִיּוֹת גְּבוּר חֵיל, וְלְהִיּוֹת חֲזַק מְאֹד מְאֹד, וְשִׂתְהִיָּה לוֹ עֲזוֹת דְּקִדְשָׁה לְעַמֵּד כְּנֹגֵד כָּל הַמוֹנְעִים וְהַמְּסִיתִים וְהַמַּעֲכָבִים, הֵן מְנִיעוֹת מִבְּחוּץ — מִבְּנֵי־אָדָם קְרוֹבִים וּרְחוֹקִים וּמִלְּצִים וּפּוֹחֲזִים וְכו', וְהֵן מְנִיעוֹת מִצַּד עֲצָמוֹ, מִה שֶׁמַּחֲשִׁבוֹתָיו מְבַלְבְּלוֹת אוֹתוֹ הַרְבֵּה הַרְבֵּה בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת, וּמַחְלִישׁוֹת דַּעְתּוֹ הַרְבֵּה, וְרוּצוֹת לְהַפִּילוֹ בְּכָל עֵת. וְצָרִיךְ לְהִיּוֹת חֲזַק מְאֹד לְעַמֵּד כְּנֹגֵד כָּלֵם עַל־פִּי הַדְּרָכִים וְהַעֲצוֹת וְהַהֲתַחֲזָקוֹת הַנֶּאֱמָרִים בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, הַמְּשִׁיבִין אֵת הַנֶּפֶשׁ בְּשִׁבְעָה מְשִׁיבֵי טַעַם בְּכָל מִינֵי יְרִידוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן. וְהָעֵקֶר שֶׁבְּכָל הָעֵקָרִים — לֹא לְהַנִּיחַ אֵת עֲצָמוֹ לְפַל בְּשׁוּם אִפֵּן שֶׁבְּעוֹלָם כָּלֵל בְּשׁוּם גְּפִילָה בְּעֵלְמָא, וְלֹא לְהַמְשִׁיךְ אֵת עֲצָמוֹ, חַס וְשְׁלוֹם, אֶל הַצַּעַר וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת, רַק לְהַפֵּךְ הַכֹּל לְשִׁמְחָה, כִּי גָדוֹל אֲדוֹנָנוּ. וְתִהְיֶה לְאֵל, שֵׁם

אֲשֶׁר תַּתְנָה בְּנִחָל צו

נִפְשָׁנוּ בַּחַיִּים וְלֹא נָתַן לַמָּוֶט רַגְלֵינוּ, וְרֵאוּי לָךְ לְשִׂמְחָה בְּשִׂמְחָה זֹאת
בְּכָל יוֹם, וְלִרְקָד רַקוּדִים עַל נַעַם חֻלְקָנוּ.

וְהִנֵּה בְּמָה שֶׁשְּׂאֵלָתָ לְתַרְצֵן לָךְ מָה שֶׁשְּׂאֵל אוֹתָךְ בְּחֹר אֶחָד,
אֲשֶׁר בְּהַקְדַּמַּת הַתְּקוּן הַכִּלְלִי מְבִיא שֵׁם מֵאֲמֵר ר' חֲמַא בַּר חֲנִינָא,
מִפְּנֵי מָה נִסְתַּתֵּר קִבְרוֹ שֶׁל מֹשֶׁה מֵעֵינַי בְּשֵׁר וְדָם, מִפְּנֵי שְׂגָלוֹי וְיָדוּעַ
לְפָנַי הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁעָתִיד בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ לְהִחְרַב וּלְהִגָּלוֹת אֶת
יִשְׂרָאֵל מֵאַרְצָם, שֶׁמָּא יָבוֹאוּ לְקַבְּרוֹ שֶׁל מֹשֶׁה וְכוּ', וְעוֹמֵד מֹשֶׁה
וּמְבַטֵּל אֶת הַגְּזֵרָה, מִפְּנֵי שְׂחֻבֵיבִים צְדִיקִים בְּמִיתָתָם יוֹתֵר מִבְּחַיֵּיהֶם
וְכוּ', וּמִצִּיָּן סוּטָה דָף י"ג, וְחַפֵּשׁ בְּכָל הַמַּסְכָּת וְלֹא מִצָּא הַמֵּאֲמֵר
הַזֶּה. וְיָדוּעַ אֲשֶׁר לְבַעַל הַ"עֵין יַעֲקֹב" הִיָּה הַש"ס פְּתַב יָד, וְעַל-כֵּן
נִמְצְאוּ הַרְבֵּה פְּעָמִים מֵאֲמָרִים וְנִסְחָאוֹת אַחֲרָיִם מִמֶּה שֶׁכָּתוּב
בְּגִמְרָא שְׁלָנוּ.

הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ יִשְׁמַע תְּפִלַּת הַצְּדִיקִים, וַיְבַטֵּל אֶת הַגְּזֵרָה, וְנִזְכָּה
שְׂיִבְנָה בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, וַיְמִי הָאֵבֶל הָאֵלוֹ וַיִּתְּפַכּוּ לְיָמִים טוֹבִים
וּמוֹעֲדִים וְחַגִּים שְׂמֵחִים, וְנִזְכָּה לְקַבּוֹץ גְּלוֹיֹת לְחֹזֵר לְאַרְצָנוּ שְׂגָלֵינוּ
מִשֵּׁם מִפְּנֵי חֲטָאֵינוּ, וַיִּתְקַיְמוּ בָנוּ כָּל הַיְעוּדִים הַטוֹבִים, "וַיִּתְחַזְּקֵנָה
עֵינֵינוּ בְּשׂוּבָךְ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים", וְשֵׁם נַעֲבֹדְךָ בְּאַמֶּת וּבְתָמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

תַּתְנָה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וְאַתְחַזֵּן הַיְתִשְׁל"ג.

שְׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׂיִגוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲחִים הַיְקָרִים לִי מְאֹד,
צְמוּדִים אֶל פְּנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׂוֹתִים מִמַּעַיִן הַיְשׁוּעָה,
מִהַנִּחָל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, אִוֵּר הָאוֹרוֹת הַיּוֹצֵא
מִשְׁלַשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעַתִּיק וְכוּ' ... גְּרָם יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח.

מִכְתַּבְכֶּם הִקְצַר וְגַם הַמְּעוֹת לְהַדְפָּסֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וּמָה אָמַר לָכֶם, מִיּוֹם שֶׁטִּלְפַּנְתֶּם אֵלַי, וְזָכִיתִי לְשִׁמְעַע קוֹלְכֶם, נִכְנָסָה בְּלִבִּי שְׂמִיחָה עֲצוּמָה וְחֻדוּנָה וְתַקְנָה רַבָּה מִכָּל עֲסָקֵינוּ, שֶׁתְּהִלָּה לְאֵל, אָנִי רוֹאֶה, שֶׁעֲדִין הָאֵשׁ הַקְּדוּשָׁה שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל בּוֹעֶרֶת בְּכֶם, ו"מִי יִתֵּן וְהִיָּה לְבַבְכֶם זֶה לָהֶם לִירְאָה וְגו' לְמַעַן יִיטַב לָהֶם וּלְבְּנֵיהֶם לְעַלְמֵי" (דְּבָרִים ה, כו); אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֵלְקֵנוּ, שֶׁזָּכִינוּ לְהַתְּוַדַּע מִרַבֵּי אַמֶּת פְּזָה, רַבֵּי אֲשֶׁר מְחִיָּה אוֹתֵנוּ וּמֵאַמֵּץ אוֹתֵנוּ בְּעַבְדוּתוֹ יִתְבַּרֵךְ, רַבֵּי הַמְּשֻׁמַּח אֶת נַפְשׁוֹתֵינוּ הַשְּׁבוּרוֹת וְכו'. וְרֵאוּי לָנוּ לְשִׁמְחַת בְּכָל יוֹם וְיוֹם עַל שְׂמִיחָה זוּ, שֶׁשָּׂם חֵלְקֵנוּ בְּחַיִּים, וְלֹא נִתֵּן לְמַט רַגְלֵינוּ. וְהִנֵּה כְּבָר דִּבְרָנוּ הַרְבֵּה פְּנִים אֶל פְּנִים, וְאִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, עוֹד נִזְכֶּה לְהַתְּוַדַּע יַחַד, וּלְדַבֵּר הַרְבֵּה מֵהַאִי אוֹרִיִּיתָא דְעַתִּיקָא סְתִימָאָה, תּוֹרַת רַבְּנוּ ו"ל.

אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָרִים! חֲזַקוּ וְאַמְצוּ מְאֹד מְאֹד בְּעַבְדוּתוֹ יִתְבַּרֵךְ פְּאֲשֶׁר הוֹרְנוּ רַבְּנוּ ו"ל, וְקָבְעוּ לְעַצְמְכֶם קְבִיעוֹת חֲזָקָה בְּכָל יוֹם וְיוֹם לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ פְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְתִסְפְּרוּ לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ אֶת כָּל לְבַבְכֶם, וְכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עֲלֵיכֶם בְּפִרְטֵי פִּרְטִיּוֹת, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁמְדַבְּרִים עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ הִיא הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ אֲשֶׁר לֹא יִכִּילֶהוּ שׁוּם רְעִיוֹן וְכו', כִּי עַל-יְדֵי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁהֶאֱדָם זוֹכֶה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, מוֹרִיד שִׁפְעַת הָאֲצִילוֹת עָלָיו, וּבִרְבוֹת הַזְּמַן יִזְכֶּה לְהַפְּלִל בּוֹ יִתְבַּרֵךְ לְגַמְרֵי בְּדַבְּקוֹת עֲצוּמָה, וְיִרְגִּישׁ עֲרֻבוֹת נְעִימוֹת זֵיו שְׂכִינָתוֹ הַמְּאִירָה בְּכָל הָאָרֶץ, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (יִחְזַקְאֵל מִג, ב): "וְהָאָרֶץ הַאִירָה מִכְּבֹדוֹ" וְגו', כִּי בְּאַמֶּת אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלָעָדָיו יִתְבַּרֵךְ כָּלֵל, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנוּעָה שֶׁם אֵלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וּמָה שֶׁאֵין כָּל אֶחָד זוֹכֶה לְהִרְגִּישׁ זֹאת, זֶהוּ מִסְבַּת הָעֲנָנִים דְּמְכַסִּין עַל עֵינָיו, מִחֲמַת פָּגַם הַבְּרִית הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, כִּי (סוּטָה ג): בְּתַחֲלָה קָדָם שֶׁחֲטָאוּ יִשְׂרָאֵל, הִיָּתָה שְׂכִינָה שׁוֹרָה עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כִּיּוֹן שֶׁחֲטָאוּ, נִסְתַּלְקָה שְׂכִינָה מֵהֶם וְכו', וְכַבִּיכּוֹל הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא בְּהִסְתַּרְת פְּנִים, שֶׁזֶהוּ עֵקֶר מִדַּת הַדִּין, בְּבַחֲיַנַּת (תְּהִלִּים ל, ח): "הִסְתַּרְת פְּנִיךָ הַיִּיתִי נִבְהָל" וְגו', אֲבָל כְּשֶׁאֱדָם הוּא עֲקָשָׁן גְּדוֹל,

וּמְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, אִזּוֹ
 יִזְכֶּה לְהֶאֱרֹת פְּנִים, בְּחִינַת (בַּמְדָּבָר ו, כה): "יֵאָר ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ" (עֵין
 לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ב'), וַיִּפְתַּח עֵינָיו לְרֵאוֹת וּלְהִתְבּוֹנֵן
 מְרוֹחֲנֵיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, הַמְחִיזָה וְהַמְהִינָה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה. וְעֵין
 בְּסַפְרֵי (פְּרֻשַׁת נִשְׂא), עַל פְּסוּק זֶה: "יֵאָר ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ" — יִתֵּן לָךְ
 מְאוֹר הָעֵינַיִם וְכוּ', עֵין שָׁם; וְזֶהוּ עֵקֶר הַצַּעַר וְהִיסוּרִים שֵׁישׁ לְאָדָם
 — כְּשֶׁעֲדִין אֵינוֹ מְרַגֵּישׁ שְׂאִין בְּלִעְדָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִי
 פְּרֻטִית, אֲשֶׁר עִמּוֹ מְסַבְּבִים בְּדַרְךְ וּבְאִפְּן זֶה, וְעָלְיוֹ הִזָּה הַהֲכָרַח
 לְעֵבֶר אֱלוֹ הַיְרִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת וְכוּ', כְּדֵי שֶׁהוּא יִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ
 מִהַשְּׁבִיל וְהַצְנוּר הִזָּה וְכוּ', מְסַבּוֹת בְּלִתֵּי מוּבְנוֹת וַיְדוּעוֹת לְנוּ וְכוּ',
 וְהֵם מְסוּדוֹת הַגְּלָגוּלִים כִּידוּע בְּכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל, כִּי יֵשׁ נִשְׁמוֹת אֲשֶׁר
 בָּהֵן תְּלוּיּוֹת עוֹד אֲלֵפִים וְרַבּוֹת נִשְׁמוֹת וְכוּ', וּבְזֶה שֶׁהוּא נִשְׁלָךְ
 לְרַפֵּשׁ וְטִיט כְּזֶה, וּמִשְׁתַּדֵּל לְצֵאת מִשָּׁם, עַל-יְדֵי-זֶה בְּהֲכָרַח שְׁמוּצִיא
 וּמַעֲלָה גַם אֶת כָּל הַנִּשְׁמוֹת הַתְּלוּיּוֹת בּוֹ. וְכַעֲיֵן שֶׁכָּתַב רַבְּנוּ ז"ל
 (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ד'): עַל-יְדֵי שְׂאִישׁ יִשְׂרָאֵלִי נִתְעוֹרַר
 בְּתֻשְׁבָּה עַל-יְדֵי שֶׁהֲרֵגִישׁ טְמֵאָה קְטַנָּה שֶׁמְבַלְבֶּלֶת אוֹתוֹ וְכוּ',
 עַל-יְדֵי תְשׁוּבָתוֹ גּוֹרֵם, שְׁגָם אֱלוֹ הַרְשָׁעִים נַעֲשׂוּ כְּפֶסֶא לְקַדְשָׁה וְכוּ',
 עֵין שָׁם; וְעַל-כֵּן אָסוּר לִפְלֵ בְדַעְתּוֹ כָּלֵל יְהִיָּה אִיף שִׁיְהִיָּה, וְאִף שְׁבִין
 כָּף וּבִין כָּף הוּא נוֹפֵל יוֹתֵר וְכוּ', וְכַמְעַט שִׁישְׁתַּגַּע, חֵס וְשְׁלוֹם, מְרַב
 צַעַר וְיִסוּרִים שְׁעוֹבְרִים עָלָיו, כִּי חֲשָׁף לוֹ וְלֹא אוֹר בַּעֲדוֹ וְכוּ', כִּי
 אֵין צַעַר גָּדוֹל וְאֵין יִסוּרִים גְּדוֹלִים כְּעוֹרוֹן עֵינַיִם וְכוּ' (עֵין בַּמְדָּרֵשׁ
 שׁוֹחֵר טוֹב, תְּהִלִּים קמו), וְעַל-יְדֵי שֶׁקִּיְדָה רַבָּה בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת, מְעַט
 מְעַט מוֹרִיד מִמֶּנּוּ אֶת הַקְּלָפוֹת וְהַדְּמִיוֹנוֹת וְכוּ', עַד שִׁיִּזְכֶּה לְבִירוֹר
 וְזִכּוּף הָאָמוּנָה, וַיִּרְגֵּישׁ שְׂאִין בְּלִעְדָיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִגָּאֵל
 מִכָּל צְרוּתָיו וְכוּ' (דְּבָרִים ז, כב): "וַיִּנְשַׁל ה' אֶלְקֵיךָ אֶת הַגּוֹיִם הָאֵל
 מִפְּנֵיךָ מְעַט לֹא תוּכַל כָּלֵתָם מִהֵר, פֶּן תִּרְבֶּה עָלֶיךָ חַיַּת הַשָּׂדֶה" וְגו',
 וְזֶהוּ עֵקֶר הַבְּחִירָה שֶׁל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, כִּי בְּאֵמַת הַכֹּל חֲפָצִים
 לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, אִף דוֹחֲקִים אֶת הַשְּׁעָה, וְאֵין לָהֶם הַכַּחַ
 וְהַסְּבָלְנוֹת לַחֲכוֹת, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁעוֹבֵר יוֹם אוֹ שְׁבוּעַ אוֹ חֹדֶשׁ וְכוּ',
 וְעֲדִין אֵין רוּאִים בְּעַצְמָם שׁוֹם שְׁנוּי לְטוֹבָה וְכוּ' אִזִּי נִתְרַחֲקִים,

לא-כן המקרבים לצדיק האמת, שמקבילים דעתו בשלמות, שגלה לנו פי "הבא לטהר אומרים לו המתן" (יומא לח:), ואז בשעת ההמתנה צריך שיעברו עליו גסיונות ובזיונות ושפיכות דמים רבים מאוד מאוד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ו'), ואם עומד על עמדו, ואינו מתפעל משום ברזיה, ואפלו מיצרו הרודף אחריו לבלבלו ולהחליש את דעתו וכו', אז יזכה שיבקע לו י"ם החכמה, ויאיר עליו נזא דכתרא עלאה^ק, ששם הוא תקון המסדר והמלישב את המחין (עין שם, סימן כד), ויהיו לו כלים להשיג השגת אלקותו יתברך, אשרינו ואשרי חלקנו, שאנו זוכים לחזר דבורים אלו, שהם אורות צחצחות שזכינו לקבל מרבנו ז"ל, טוב להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו, ועקר הכל — תראו לשמח את נפשכם בכל מיני אפנים, כי שמחה היא היסוד ועקר הכל בקיום האדם בגשמיות וברוחניות. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קסט), כשאדם בשמחה, אזי השם יתברך בעצמו שומר אותו מפגם הברית וכו', עין שם; ותהלה לאל, יש לנו במה לשמח, פי, ברוך השם, גבראנו מזרע ישראל ולא עשנו גוי, ותהלה לאל, אנו מקימים מצוותיו יתברך, כי אפלו פושעי ישראל מלאים מצוות פרמון (ברכות נו:), ובודאי הוא לנו ישועה נפלאה, שבתקף דחקותנו ובתקף רידתנו ולכלוף מעשינו וכו' וכו', אנו חוטפים בכל יום מזה העולם העובר איזו מצוה ואיזה למוד מהתורה הקדושה, אשר היא חיינו וארץ ימינו לעולם שפלו ארץ. וכמו שאמרו חז"ל (סוטה ג:): כל העושה מצוה אחת בעולם הזה, מקדמתו והולכת לפניו בעולם הבא; ואמרו (קדושין ט:): כל העושה מצוה אחת, מיטיבין לו ומאריכין לו ימיו, ונוחל את הארץ וכו', עין שם; ואמרו (עבודה זרה ב:): כל מצוות שישראל עושים בעולם הזה, באות ומעידות להם לעולם הבא, עין שם.

ק) סוד הפתח העליון.

אֲשֶׁר תַּתְּנוּ בְּנִחַל קֵא

על-פֶּן רְאוּי לָנוּ לְשִׂמְחַ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם עַל הַנְּקֻדּוֹת הַטּוֹבוֹת שֵׁישׁ
בְּנוֹ, תְּהִלָּה לְאֵל — צִיצִית, תְּפִלִּין, שְׂבֵת, מְזוּזָה, צְדָקָה וְכוּ' וְכוּ',
אֲשֶׁר בְּזֶה חֲלַקְנוּ לְנִצּוּחַ נְצַחִים. וְהָאֲרִיז"ל גִּלָּה לְאִישׁ סוּדוֹ, שֶׁהֶעֱקַר
מֵה שְׂזֻכָּה לְכָל מְדַרְגָּתוֹ, הִיָּה רַק מִשְׂמַחַת הַמְצוּוֹת, שֶׁשִּׂמַּח מְאֹד
מְאֹד בְּכָל מְצוּהָ וּמְצוּהָ. וְשִׂמְעָתִי מֵאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ, שְׂזֻכָּה לְמֵה
שְׂזֻכָּה לְגִלוֹת אֶת הָאוֹרוֹת וְהַשְּׂמוֹת הַתְּלוּיִים בְּכָל מְצוּהָ וּמְצוּהָ וּבְכָל
לְמוּד וְלְמוּד, שְׂזֻהוּ כָּלֵל כְּתָבִי הָאֲרִיז"ל, שֶׁמְגַלֶּה אֶת הַשְּׂמוֹת
וְהַיְחוּדִים שֶׁנִּגְרָמִים עַל-יְדֵי מְצוּהָ פְּלוֹנִית אוֹ תְּפִלָּה פְּלוֹנִית אוֹ לְמוּד
וְכוּ', וְדַבְּרִי פִי חֶכֶם חֵן.

וְהֶעֱקַר — לְהִיּוֹת סִבְלָן גְּדוֹל וְלֹא לְכַעַס וְלֹא לְהַקְפִּיד עַל שׁוֹם
דְּבָר, כִּי זֶהוּ בְּעֶצְמוֹ סוּד הַחֲכוּי וְהַקּוּי, שֶׁמְחַכֶּה וּמְקַנֵּה לְיוֹם
יְשׁוּעָתוֹ — אֲשֶׁרִי מִי שְׂזוּכָּה לְזֶה; אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֲלַקְנוּ, שְׂאָנוּ
אוֹחֲזִים אֶת עֲצָמֵנוּ בְּיַחַד, וּמְדַבְּרִים וּמְשִׁיחִים דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהִיא
הַצְּלַחַת הַנְּפִשׁ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

תַּתְּנוּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וְאֶתְחַנֵּן ה'תשל"ג.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֵל אֶהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הַבְּחוֹר
הַיָּקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיִמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֵה מִמֵּי
הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

מִכְּתָבְךָ הַיָּקָר הַיּוֹם קִבַּלְתִּי, וְגִדַּל שְׂמֵחָתִי עָלָיו — אֵינִי לְשַׁעַר
וּלְסִפּוֹר כָּלֵל, עַל שֶׁתְּהִלָּה לְאֵל אֶתָּה מְחַזֵּק אֶת עֲצָמָךְ, וְאוֹחֲזוֹ אֶת
עֲצָמָךְ בְּכָל נִימֵי נִפְשֶׁךָ בּוֹ ז"ל; אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֲלַקְנוּ וּמֵה נְעִים
גּוֹרְלָנוּ, וְרְאוּי לָנוּ לְשִׂמְחַ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם עַל שְׂמֵחָה זוֹ שֶׁאֵינִי לָהּ סוּף

ואין לה קץ, אֲשֶׁר בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ לֹא עֲזָבוּנוּ רק קָרְבָנוּ אֶל אֹר הָאֲוֵרוֹת,
תקנות כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל וכו'.

והנה להאריך לך עכשו אי אפשר, ובפרט שבעוד יום אסע,
אם ירצה השם, לארץ ישראל, וטרדותי רבו עד מאד, ואקנה להשם
יתברך עוד לראותך ולדבר עמך פנים אל פנים הרבה.

העקר שֶׁבְּכֹל הַעֲקָרִים הוּא סְבֻלָּנוֹת, להיות סבֻלָּן גָּדוֹל, כִּי אִי
אֶפְשָׁר לְקַפֵּץ אֶל תּוֹךְ הַקְּדוּשָׁה בַּפֶּעַם אַחַת, וְהַהֲכָרַח לְהַמְתִּין הַרְבֵּה.
וְכַמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (יומא לח:): הֵבֵא לְטָהָר אוֹמְרִים לוֹ הַמְתֵּן וְכוּ',
וְאִז בְּשַׁעַת הַהִמָּתְנָה צְרִיכִין בְּקִיאוֹת גְּדוֹלָה, שֶׁלֹּא יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל,
רק יִחַזַּק אֶת עַצְמוֹ מְאֹד מְאֹד (עין לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן ו'), וְאִף
שִׁיבֹזוּ וַיִּחַרְפוּ אוֹתוֹ — יְדָם וַיִּשְׁתַּקּוּ וְכוּ', וְכִשְׁיִרְגִיל אֶת עַצְמוֹ בַּמַּדָּה
הַיְקָרָה הַזֹּאת — לְסַבֵּל כָּל הַבָּא עָלָיו, אִז סוֹף כָּל סוֹף יִזְכֶּה שֶׁתֵּאִיר
עָלָיו עֲרֵבוֹת, נְעִימוֹת, יְדִידוֹת, מְתִיקוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֲשֶׁר
מֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאִיהוּ מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל וּבַתּוֹךְ כָּל
עֲלָמִין, אִין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרֵךְ כָּלֵל וְכוּ'. וְכִבֵּר אָמַר רַבֵּנוּ
ו"ל (לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן קנה), שֶׁאֲרִיכוֹת אֵפִים וְסְבֻלָּנוֹת תְּלוּיוֹת
בְּאֵמוּנָה, כִּפִּי שֶׁמִּתְבַּרְרֶת לוֹ יְדִיעָה זֹאת, אֲשֶׁר אִין בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרֵךְ כָּלֵל,
וְאֶפְלוּ בַּמְקוֹמוֹת הַמְּטוֹנָפִים, יְכוֹל לְמַצֵּא אוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, אִז יֵאָרֵךְ אִפּוֹ
עַל כָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, וְתָמִיד יִבְרַח לְמָקוֹם פְּנוּי שֶׁאִין שֵׁם
בְּנֵי־אָדָם, וַיִּשְׁבֵּר לְבָבוֹ לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, וַיִּסְפֹּר לוֹ יִתְבַּרֵךְ אֶת כָּל לְבוֹ
וְכֹל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת — אֲשֶׁרֵי הַזּוֹכָה לָזֶה,
שֶׁמֶכֶל מַה שֶׁרַק עוֹבֵר עָלָיו, הוּא שׁוֹתֵק וְאִינוּ מְשִׁיב לְמַחְרָפוֹ
וְלִמְצַעְרוֹ דָּבָר, רק בּוֹרַח אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וּמְגַלֶּה לוֹ אֶת כָּל מַה שֶׁעוֹבֵר
עָלָיו, וּבוֹכָה לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ כִּבְּן קָטָן, אִין לְשַׁעַר וְאִין לְסַפֵּר אֶת גְּדֻלַּת
הַשַּׁעֲשׂוּעִים שְׂגוּרִים אִז אֶצְלוֹ יִתְבַּרֵךְ, וַיּוֹצֵאִים כְּרוּזִין בְּכֹל הַעוֹלָמוֹת:
”זִכְאָה הָאִי בַר נֶשׁ דָּאִיהוּ בְּרִיָּה דְּמִלְכָּא עֲלָאָה”^ו, וְנִמְחָלִים כָּל

ר) אֲשֶׁרֵי הָאָדָם הַזֶּה שֶׁהוּא בֶּן שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַעֲלִיּוֹן.

עוֹנוּתוֹתָיו. וְעַיִן בְּזֵהָר הַקְּדוֹשׁ (תְּרוּמָה קסח.): וּכְפָאָה חִלְקִיָּה דִּיהוּא בַר נִשׁ דְּאֲשִׁיד דְּמַעֲיָן קַמִּי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּצִלוֹתֶיהָ^ש וְכוּ', עַיִן שָׁם.

וּרְבָנוּ ו"ל סֵפֶר, שְׁכַל מַה שְּׁפַעַל אֲצֵל הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, הַכֹּל הָיָה עַל-יְדֵי דְמַעוֹת, שְׁהָיָה רְגִיל לְבָכוֹת הַרְבֵּה לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ בְּמָקוֹם פְּנוּי שְׂאִין שָׁם בְּנֵי-אָדָם. וּפַעַם אַחַת יָשַׁב רְבָנוּ ו"ל בְּחֻדְרוֹ, וּבְכַה פֶּל-כָּף לְפָנָי הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, עַד שֶׁנִּתְלַחֲלַחָה הָאָרֶץ מִהַדְמָעוֹת, וְנִדְבַק עֲקַב הַמְּנַעַל שְׁלוֹ אֶל הָאָרֶץ מִחֲמַת לְחִלוּחִית הַדְמָעוֹת. וּפַעַם אַחַת בֵּימֵי הַסְּפוֹת הַקְּדוֹשִׁים, כְּשֶׁהִקִּיף רְבָנוּ ו"ל אֶת הַבְּמָה עִם הָאֲתָרוּג וְהַלּוּלָב, רָאוּ אַנְשֵׁי אַחֲר־כָּף, שְׁהִקְרַע בְּמָקוֹם שְׁהִלֵּף סָבִיב הַבְּמָה נִתְלַחֲלַחָה מִדְמָעוֹתָיו, שְׁשִׁפְףָה אֹז בְּעַת הַקִּיפוֹ אֶת הַבְּמָה. וּפַעַם אַחַת כָּאוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ אֶל רְבָנוּ ו"ל, וְהָיָה אֹז מְאוֹתָן שְׁבַתוֹת הַקְּבוּעוֹת לְבוֹא אֵלָיו, אִף רְבָנוּ ו"ל לֹא נִכְנַס אֹז בְּלִיל שְׁבַת-קִדְשׁ אֶל הַשְּׁלֶחָן, וְחָפוּ זְמַן רַב מְאֹד, וְהָיָה שָׁם גַּם ר' שְׁמַעוֹן, תַּלְמִידוֹ הָרֵאשׁוֹן, אֲשֶׁר הָיָה קֶצֶת 'הֵימֵימֵישׁ' עִם רְבָנוּ ו"ל, וְעַל-כֵּן פָּתַח אֶת הַדְּלָת, וְנִכְנַס אֶל רְבָנוּ ו"ל, וְרָאָה שֶׁרְבָנוּ ו"ל עוֹמֵד וּבוֹכָה, וּסְבִיבוֹ עַל הָאָרֶץ כְּמוֹ נַחַל עִם דְמַעוֹת, וְעַל-כֵּן תַּכְּף-וּמְיָד בָּרַח כְּשֶׁהוּא סוֹגֵר אֶת הַדְּלָת וְכוּ', וְאַחֲר־כָּף נִכְנַס רְבָנוּ ו"ל לְשֶׁלֶחָן. וַיֵּשׁ עוֹד סְפוּרִים רַבִּים מִגְּדֹל בְּכִיתוֹ שֶׁל רְבָנוּ ו"ל, שְׁהָיָה רְגִיל לְבָכוֹת תְּמִיד לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ, וְכַתֵּב מוֹהַרְנֵי^ת ו"ל בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת (יוֹם פְּפוּר, הַלְכָה ב'), שְׁבָכָל אָדָם מְעַרְבֵת דַּעְתוֹ בְּקַלְפוֹת וְעַרְבוּב הַדַּעַת מִחֲטָאֵי הַרְבִּים, וְעַקֵּר שְׁלֵמוֹת בְּרוּר וְזוֹכוֹף הַמַּח שִׁיהִיָּה זָף בְּלֵי שְׁמָרִים, הוּא דִּיקָא עַל-יְדֵי בְּכִיָּה — לְבָכוֹת הַרְבֵּה לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ וְכוּ', עַיִן שָׁם; וּבַפְּרָט עֲתָה בֵּימֵי בֵּין הַמְּצָרִים וְתִשְׁעָה בָּאָב, וּבְכָל לַיְלָה צָרִיף לְבָכוֹת הַרְבֵּה לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ, וּבַפְּרָטִי פְּרֻטִיּוֹת אֲתָה סְמוּף לִיעֵר, תִּרְאָה לְבָרַח מִפַּעַם לְפַעַם, וְיִתְפָּרֵשׁ שִׁיחֲתֵף וְצַעֲרֵף הַקֶּשֶׁה אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְגַם כְּשֶׁתִּהְיֶה בְּעִיר, וּבְכָל פַּעַם מַה שִׁיעֲבוּר עֲלֶיךָ, בָּרַח לָךְ תַּכְּף-וּמְיָד לְמָקוֹם סֵתֵר, וְתִבְכֶּה לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ בְּדְמָעוֹת שְׁלִישׁ, וְאִז אֵין אֲתָה צָרִיף כְּבוֹר לְדַאָּג

ש) אֲשֶׁרֵי חִלְקוֹ שֶׁל אָדָם, שְׁמוּרִיד דְמַעוֹת לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתַפְלָתוֹ. (ת בְּזִבְיַת (קְרוֹב וְחִבְרוּתִי).

כָּלֵל, וְזוֹהִי עֵקֶר הַעֲצָה מִכָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ, כִּי יָכוֹל לְהִיּוֹת אֲשֶׁר מְסַבְּכִים עִמָּךְ בְּדַרְךְךָ וּבְאִפְּנֵי כְּזוֹה, וְעוֹבְרִים עֲלֶיךָ צְרוּת וְיִסּוּרִים וּמְנִיעוֹת כְּאֵלוֹ — הַכֹּל, כְּדֵי שְׁתִּבְרַח בְּכָל פַּעַם לְמָקוֹם פְּנוּי, שְׂאִין שָׁם בְּנֵי-אָדָם, וְתִבְכֶּה הַרְבֵּה לְפָנָיו יְהוָה, שְׂיִרְחַם עֲלֶיךָ, כִּי בְּשַׁעַת הַצָּעֵר וְעִגְמַת הַנֶּפֶשׁ קָל יוֹתֵר לְשַׁבֵּר לְכַבּוֹ וּלְבַכּוֹת, כִּי הוּא מְמַלֵּא שְׂבוּר וְכוּ'.

אָחִי הַיְקָר! סוּף כָּל סוּף בֹּא יָבֵא גַם יוֹם יִשׁוּעָתְךָ, וְצָרֶיךָ שְׁתַּדַּע, שְׁצָרוֹת וְיִסּוּרִים, מְרִיבוֹת וּמְחַלְקֶת, בְּזִיווּנוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים כְּאֵלוֹ מַה שְּׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ, עֲבְרוּ עַל כָּל הַצְּדִיקִים וְהַכְּשָׁרִים, וְעַל-יְדֵי שָׁהֵם קִימוּ אֶת כָּל הַנִּי"ל, סוּף כָּל סוּף זָכוּ לְהִגִּיעַ אֶל מְדַרְגָּתָם וְעִנְיָנָם וְכוּ'. וְעִין בְּלִיקוּט וַיִּגַּשׁ (רַמְזוֹ קֹנֵב): כְּשֵׁם שֶׁלֹּא פִּיִּס יוֹסֵף אֶת אָחָיו אֲלָא בְּכִי, כִּי אֵין הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא גּוֹאֵל אֶת בְּנָיו אֲלָא בְּכִי וְכוּ', עֵין שָׁם; וְכִמוֹ שֶׁהוּא בְּכָלֵל כְּמוֹ-כֵן הוּא בְּפִרְטִיּוֹת אֲצֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד וְכוּ', שְׁעַל-יְדֵי רַבּוּי תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת וּבְכִיָּה, יִזְכֶּה לְהִגִּיעַ לְעִנְיָנָם וּנְשֻׁבָּיִם וְכוּ', וְתִתְבַּרֵּר דַּעַתוֹ בְּאַמוּנָה מְזַכֶּכֶת, וַיִּרְגִּישׁ אוֹתוֹ יְהוָה בְּכָל פִּרְטֵי הַפְּרִיאָה, וְאָז מְמַלֵּא יְתֵהפֵף לְאִישׁ אַחֵר לְגַמְרֵי, כִּי עַל-יְדֵי רַבּוּי תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, יִמְשִׁיף אֶת הַשְּׂכִינָה אֵלָיו, וַיְהִיָּה תָמִיד בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וַיִּרְקַד רַקוּדִים עַל נַעַם חֶלְקוֹ שְׂזוּכָה לְהַבְרָא מְזַרַע יִשְׂרָאֵל, וַיֵּשׁ אֲצֵלוֹ נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת: צִיצִית, תְּפִלִּין, שַׁבָּת, צְדָקָה וְכוּ' וְכוּ' וְכוּ', כִּי (סוּטָה ג'): בְּתַחֲלָה קָדַם שְׁחָטָאוּ יִשְׂרָאֵל, הִיָּתָה שְׂכִינָה שְׂרוּיָה עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כִּינּוֹן שְׁחָטָאוּ — גִּסְתַּלְקָה שְׂכִינָה מֵהֶם, וּמִזֶּה בָּא, שֶׁהָאָדָם הוּא תָמִיד בְּעֲצָבוֹת וּבְמִרְרוֹת, כִּי זֶהוּ עֵקֶר גְּלוּת הַשְּׂכִינָה, כִּי "עַז וְחֻדוּהָ בְּמִקּוּמוֹ" (דְּבָרֵי-הַיָּמִים א טז, כז), וּלְפָנָיו יְתִבְרַךְ אֵין שׁוּם עֲצָבוֹת כָּלֵל, אֵף כִּשְׂיִסְלַק מֵאִתּוֹ אֶת הַשְּׂכִינָה, מְמַלֵּא מְסַלְקֶת מִמֶּנּוּ הַשְּׂמִחָה, אֵף תִּכְף-וּמִיָּד כִּשְׂיִתְבוּדָד עִמוֹ יְתִבְרַךְ, וַיִּבְכֶּה לְפָנָיו יְתִבְרַךְ, אֲזוֹ לֹאט לֹאט יִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ אֶת שְׂכִינַת עִזּוֹ, וְתִכְנַס בְּלִבּוֹ שְׂמִחָה עֲצוּמָה, וְעַל-כֵּן רוֹאִים שְׁתִּכְף-וּמִיָּד אַחֵר הַתְּבוּדוֹת, נִכְנָסֶת בְּאָדָם שְׂמִחָה עֲצוּמָה, וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן מֵה): אַחֵר לֵב נִשְׁבֵּר בָּאָה שְׂמִחָה, וְזֶה סִימָן אִם הִיָּה

אֲשֶׁר תַּתְּנוּ בְּנִחָל קה

לוֹ לֵב נִשְׁפָּר — כְּשֶׁבֵּא אַחֲרֶיךָ לְשִׂמְחָה, עֵינֵי שָׂם; כִּי מִמְּשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ הָאֶרֶת הַשְּׂכִינָה, לִידַע שְׂאִין בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְאִזּוֹ סוֹבֵל כָּל אֲשֶׁר בָּא עָלָיו. וּכְבָר אָמַר הַחֶכֶם: "מִי שֶׁשָּׂם הַסֶּבֶל תְּכַלִּיתוֹ, יִגְיַעֵהוּ הַסֶּבֶל אֶל חֶפְצוֹ", כִּי הַסֶּבֶלִנוֹת הֵיא חַיִּים אֲמִתִּיִּם וְנִצְחִיִּים.

חֲמַדַּת לְבָבִי! צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע, כְּמוֹ שֶׁהַתְּבוּדוֹת וּבְכִיָּה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, זוֹהִי הַנְּהִיגָה קְדוֹשָׁה שֶׁהַנְּהִיג בָּהּ אוֹתָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, וְצָרִיךְ לְקַיְמָה בְּכָל יוֹם, כְּמוֹ-כֵן שִׂמְחָה וְרִקּוּדִין אֲפֵלוּ בֵּינוֹ לְבֵינֵי עֲצָמוֹ, גַּם-כֵּן הַנְּהִיגָה קְדוֹשָׁה מִרַבְּנוּ ז"ל, וְרְאוּי לְרַקֵּד וּלְשַׂמַּח בְּכָל יוֹם, וְלַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי עֲצוֹת לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה וּבְפָנִים שׁוֹחֲקוֹת.

הַהֲכָרַח לְקִצּוֹר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָה...

תַּתְּפַלֵּל בְּעַדִּי, שְׂאֲצַלִּיחַ דְּרָכֵי בְּרוּחָנִיּוֹת וּבַגְּשָׁמִיּוֹת.

תַּתְּנוּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קִדְשׁ לְסֵדֵר עֲקֵב ה'תשל"ג.

חַיִּים וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יְרַדְפוּ אֶל אֶהוּבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר, הָאֲבִירָה הַשּׁוֹתֶה מִמִּי הַנִּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֶכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

חֲמַדַּת לְבָבִי! חֲזוּק וְהַתְּחַזֵּק בְּאַמוּנָה וּבִטְחוֹן, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֲתָךְ, עֲמָךְ וְאֲצִלְךָ, וּבְרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֵל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שְׂבָעוּלָם, כִּי אֵין מִי שְׂיִכּוֹל לְהִיטִיב לְךָ, אוֹ, חַס וְשָׁלוֹם, לְהִרַע לְךָ, כִּי הַכֹּל בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן, וּבְיִוְדָאֵי כָּל צַעַר וְעֲגַמַת גִּפְשׁ שְׂיֵשׁ לְךָ, הוּא בְּכּוֹנֵה עֲלִיוֹנָה, כִּי אֵין אָדָם נוֹקֵף אֲצַבְעוֹ מִלְמַטָּה, אֵלָא אִם-כֵּן מְכַרְיִזִּין עָלָיו מִלְמַעְלָה (חֲלִין ז:), וְזָכוּר תִּזְכֹּר אֶת אֲשֶׁר הִקְצַפְתָּ אֶת ה' אֱלֹקֶיךָ, וְעַל כֵּן בְּאֵלוֹ הַצַּעַר וְעֲגַמַת הַנֶּפֶשׁ וְחֲלִישׁוֹת

הדעת שִׁישׁ לָךְ, תִּפְטַר מֵהֲרִבָּה, וְאִם הִיִּית יוֹדֵעַ אֵילוּ עֲנָשִׁים קָשִׁים
 וּמְרִים אֶתָּה מִסִּיר מִמָּךְ עַל-יְדֵי הַצָּעַר וְעִגְמַת הַנֶּפֶשׁ, הִיִּית מֵהַפֶּךְ
 הַכֹּל לְשִׂמְחָה עֲצוּמָה. וְצָרִיךְ לְחֹזֵר תָּמִיד מֵאֲמָרָם ו"ל (יִזְמַא לַח):
 "בְּשִׂמְךָ יִקְרְאוּךָ וּבְמִקְוֶךָ יוֹשִׁיבוּךָ" — "אֵין אָדָם נוֹגֵעַ בְּמָה שְׂמוּכָן
 לְחִבְרוֹ, וְאֵין מַלְכוּת נוֹגַעַת בְּמַלְכוּת חֲבֵרְתָּהּ אֶפְלוּ כְּמֵלֵא נִימָא"
 וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְעַל-כֵּן לְמָה לָךְ לִפְלֵ כָּל-כֶּף בְּדַעְתָּךְ, אֲמַת שְׂצָרְתָּךְ
 הִיא צָרָה, אֲבָל אֵין כְּדָאי שְׂתַבְּלָה בְּזָה יְמִיךָ. זְכֹר כְּמָה בְּגִי-אָדָם
 אֲבָדוּ בְּאֶפֶן רַע וְנִמְר יוֹתֵר מִמָּךְ כָּל עֲשִׂירוֹתָם, וְכַמָּה סוּכְלֵי חֲלָאִים
 יֵשׁ בְּעוֹלָם, וְכַמָּה מִיְּנֵי מְאוֹרְעוֹת וְהִרְפָּתָקָאוֹת עוֹבְרִים בְּעוֹלָם עַל זֶה
 אוֹ עַל זֶה, וְאֶתָּה בְּשִׂבִּיל הַפֶּסֶד שֶׁל כְּמָה מְאוֹת דּוֹלָרִים, תִּגְרָם
 לְעֲצָמָךְ צָעַר כְּבֵד כְּזָה, וְתַחֲלִישׁ דַּעְתָּךְ כָּל-כֶּף בְּשִׂבִּיל זֶה! אַחֵי,
 אַל תַּעֲשֶׂה דְבָר זֶה, כִּי לֹא יוֹעִיל כָּלָל, וּמָה גַם עוֹד יִתְקַלְקַל, הָעֵקֶר
 "דָּם לֵה' וְהִתְחוּלַל לוֹ" (תְּהֵלִים לו, ז), "וְהוּא יִפִּיל לָךְ חֲלָלִים חֲלָלִים"
 (גִּטִּין ז).

כִּי סוּף כָּל סוּף הַכֹּל יִהְיֶה עַל נֶכּוֹן.

הָעֵקֶר תִּקְבַּע לְעֲצָמָךְ קְבִיעוֹת חֲזָקָה לְרַקֵּד בְּכֹל יוֹם מְרַב שְׂמִחָה
 עַל נַעַם חֲלֻקָּךְ שְׂזוּכִיתָ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ו"ל, וּמָה גַם שְׂאֶתָּה הוֹלֵךְ
 אֲרַבַּע אַמּוֹת בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְשִׂמְעָתִי מֵר' לוי יִצְחָק, שְׂאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
 וְרַבְּנוּ ו"ל תְּלוּיִים זֶה בְּזָה, וְאֵי אֶפְשָׁר לְהִרְגִישׁ מֵרַבְּנוּ ו"ל, כִּי אִם
 עַל-יְדֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְכֵן לְהַפֶּךְ אֵי אֶפְשָׁר לְהִרְגִישׁ מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
 מִבְּלֵי רַבְּנוּ ו"ל, וְכִמּוֹ שְׂרַבְּנוּ ו"ל יֵשׁ עָלָיו מִחֻלְקָת, כְּמוֹ-כֵן אֶרֶץ
 יִשְׂרָאֵל יֵשׁ עָלֶיהָ מִחֻלְקָת, וְסִפֵּר כִּי ר' אַבְרָהָם בְּר' גַּחְמָן ו"ל הִזִּיה
 הִרְאִישׁוֹן מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, שְׂדָבֵר וְעוֹרֵר כָּל-כֶּף עַל נְסִיעַת אֲנָשֵׁי
 שְׁלוֹמְנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּבְשַׁעָה שְׂדָבֵר בְּאוּמָן מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, הִזִּיה
 מִתְּלֵהָב מְאֹד מְאֹד, וְכֵן כְּשֶׁהִזִּיה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְדָבֵר מֵרַבְּנוּ ו"ל, הִזִּיה
 מְלֵהָב בְּיוֹתֵר כְּאֵשׁ לוֹהֶטֶת, וּפַעַם אַחַת בְּהִיוֹתוֹ בְּחוּץ לְאֶרֶץ, וְדָבֵר
 הֲרִיבָה מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כְּדָרְכּוֹ, וַיֵּשֶׁב שָׁם אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, וְשָׂמוּ
 ר' טוֹבִיָּה בְּאֶבְרִינִיצָעַר, וְאָמַר לְר' אַבְרָהָם בְּקוֹל רָם: עַס אִיזו שׂוִין

גינוג, עס איז שוין גינוג^א, פאומר, שיפטיק פבר לדבר מארץ ישראל, ור' אברהם לא השיבו כלל, ותכף-ומיד הפטיק, אף שהיה לו בזיון גדול. וספר בנו ר' מרדכי, פי אביו ר' טוביה, נעשה, רחמנא לצלן, מצורע כל ימיו. כל זה שמעתי מר' לוי יצחק (נרו יאיר) [ז"ל], והתחזקתי מאד לשמח את עצמי, שתהלה לאל, אני זוכה להיות בארץ ישראל, וכן אפה, ברוך השם, בארץ ישראל, שמוח תשמח, אחי היקר, על נעם חלקך, ואל תפל בדעתך כלל, העקר להסיח דעת הן מהצער והן מבני-אדם, אינה רואה משום דבר רק אותו יתברך, אשר הוא "ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ובסוף כל עלמין" וכו'. וצריך שתדע, שמה ששייך אליך יבואו וידפקו על חלונותיך וכו'.

אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו להתודע מרבי אמת פזה, טוב להודות להשם יתברך על כל החסד שעשה עמך. ותרגיל עצמך להיות נדיב לב, וזכור תזכור דברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן פד) על פי (מגלה כח:): "במה הארכת ימים?" אמר לו: "ותרן במקמוני הייתי, כי מסטרא דאהבה מתא חורא פכספא^ב. ותהיה רגיל ברקודין בכל יום לרקוד בהמחאת פך, שעל-ידי-זה תמתיק מעליך כל הדינים, ואל תבש מכל הקמים עליך, חס ושלום, וברח לך מדי פעם בפעם אל הכתל המערבי, ותשפך שיח ותפלה לפניו יתברך, ותבכה אליו יתברך בדמעות שליש כתינוק קטן, כי העקר הוא הבכיה, וכן רבנו ז"ל גלה לנו, שהעקר מה שהוא זכה למה שזכה, היה רק על-ידי רבוי תפלה ובקשה ושיחה בינו לבין קונו.

חמדת לבבי, חזק ואמץ! ההכרח לקצר.

הדורש שלומך...

א) זה פבר מספיק, זה פבר מספיק.
 ב) מצד האהבה המוח תור פכספך.

תתנח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אור ליום שלישי ראה ה'תשל"ג.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגְיֵעוּ וַיִּרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי יְדֵי הַיָּקָר,
הַבְּחוּר הַשׁוֹתֵה מִמִּי הַנְּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ...
נְרוּ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ קִבְלָתִי, וְלִהְשִׁיבְךָ תִקְצַרְנָה הַמוֹן יְרִיעוֹת, וּבִפְרָט
בְּעִנְיָנִים הָאֵלוּ וְכו'. וְהִנֵּה הָעֵקֶר מֵהַ שְׁצָרִיכִין לְזִכּוֹת עַל-יְדֵי אֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל הוּא — לְבוֹא לְאַרְיֶכֶת אֲפִים (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן
קנח), שֶׁלֹּא יִקְפִיד וְלֹא יִכְעַס עַל שׁוֹם דְּבָר, אִף מִי שֶׁיַּעֲשֶׂה לוֹ
הִיסוּרִים הַגְּדוֹלִים בְּיֹתֵר, אֲשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל אָמַר, שֶׁזֶכֶה לְזֶה בְּאֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל בְּתִכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת, שֶׁזֶהוּ כָּל עֲנִין הַשְּׂמִחָה וְהַחֲדוּהָ, שֶׁהִזְהִיר
רַבְּנוּ ז"ל לְהִיּוֹת אִף שֶׁמַּח תָּמִיד, כִּי כָּפִי שֶׁזֶכֶה לְהֶאֱרִיךְ אִפּוֹ עַל
כָּל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, כְּמוֹ-כֵן הוּא תָּמִיד בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה. וְדָבָר זֶה
הוּא עֲבוּדָה הַקְּשָׁה וְהַכְּבֵדָה בְּיֹתֵר לְאָדָם, וּבִפְרָט מִי שֶׁפָּגַם בְּבְרִית,
הוּא תָּמִיד בְּכַעַס וּבְהַקְפָּדָה (עֵין שִׂיחוֹת-הַר"ן, סִימָן רמט), וַיְצָרִיכִים
לְבַקֵּשׁ הַרְּבֵה מְאֹד מְאֹד מִהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שֶׁיִּזְכֶּה לְהִיּוֹת טוֹב לְכֹל, וְאִף
לְאוֹתָם שֶׁמְצַעְרִים אוֹתוֹ.

וְשִׁמְעָתִי הַיּוֹם מֵאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁזֶה מְרָמֵז בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ
ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן כו), שֶׁהַשְּׁלוֹם מֵתְלַבֵּשׁ בְּמְרִירוֹת, וְזֶהוּ
עֵקֶר הַנְּסִיּוֹן לְכֹל אֶחָד, כִּי שְׁלוֹם שֶׁהוּא שְׂמוֹ שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יֵשׁ
בְּכָל מְקוֹם, רַק הוּא מְסַבֵּב עִם מְרִירוֹת, שֶׁזֶהוּ כִּלְל הַמְּנִיעוֹת
וְהִיסוּרִים וְהַהֲרַפְתָּאוֹת שֶׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, אִף הַצְּדִיק הוּא
יודֵעַ, שֶׁבְּתוֹךְ הַמְּרִירוֹת, הַצֵּעֵר וְהִיסוּרִים וְעִגְמַת הַנְּפֹשׁ, שֶׁם גָּנוּז
אֵלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, עַל-כֵּן סוֹבֵל, עַד שֶׁמְעַט מְעַט נִפְרָדֶת הַקְּלִפָּה שֶׁל
הַמְּרִירוֹת וְכו', וְלִהְפֹךְ הַרְשָׁעִים אֵינָם יְכוּלִים לְסַבֵּל, עַל-כֵּן בּוֹרְחִים
וְנִתְרַחֲקִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְדַבְרֵי פִי חֲכָם חֵן.

ועל-כן העקר לידע, שדרך השלום להתלבש במרירות, וצריך להיות מאריך אפו על כל מה שעובר עליו, ולא יכעס ולא יקפיד על שום דבר שבעולם. ואתמול הייתי עם כמה מאנשי שלומנו במערת הלל, ונתעוררתי מאד מאד בהתעוררות נפלאה, ונזכרתי בגדל הסבלנות שהיתה להלל, כמו שספרו חז"ל, ובקשתי הרבה: "הרחמן הוא ימשיך עלי ענוות וסבלנות הלל, ואזכה גם-כן להיות ענו וסבלן", וכן אחר-כך הייתי גם-כן בצפת, באמצע העיר יש קבר של נחום איש גמזו, ונזכרתי גם-כן שזה מה שהיה רגיל לומר בכל פעם: "גם זו לטובה", שזו הארת עולם הבא, לידע שקל מאורעותיו הם לטובתו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ד'), וזה תלוי בזה, כפי שהוא ענו, שפל וסבלן, כמו-כן רגיל לומר על כל דבר: "גם זו לטובה". וצריך לבקש הרבה רחמים, שיזכה לאחוז בזה, כי כשאוהז בזה, אז מרגיש עולם הבא בעולם הזה ממש; אשרי שיאחז בזה, כי מי שזוכה לסבלנות, אז חי חיים נעימים ובטוחים, ואינו מפחד משום בריה, ושום בריה שבעולם אינה יכולה להפילו, מאחר שסובל על הכל. וזה שנגמר ביששכר (בראשית מט, טו): "וירא מנחה כי טוב ... ויט שכמו לסבל", כי דיקא על-ידי שקבל על עצמו לסבל, אז זכה לראות מנוחה, כי אי אפשר לזכות לשלות הנפש, כי אם על-ידי סבלנות; אשרינו שזכינו לידע מרבי אמת בזה, המכניס בנו מדת סבלנות.

הדורש שלומך...

תַּתְנַט.

בעזרת השם יתברך, אור ליום ששי — ערב-שבת-קדש לסדר שופטים ה'תשל"ג.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו תמיד אל אהובי, אחי ורעי,
האברך היקר לי מאד צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, שותה

ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך היקר עתה קבלתי, ושמחתי מאד מאד על הבשורה הטובה שבשרתני, ועל הזכיה הנוראה שזכית וכו', טוב להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמך ועמנו, חבלים נפלו לנו בנעימים וכו'.

והנה, תהלה לאל, אתמול חזרתי מהנסיעה הקדושה וכו', וזכיתי לבקר הרבה אצל ר' לוי יצחק ואצל עוד אחד מגדולי אנשי שלומנו, וגדל האמת והתמימות שראיתי אצלם, זה אי אפשר לשער בשכל אנושי כלל, ומה ששמעתי באלו הימים מר' לוי יצחק (גרו יאיר) [ו"ל] קצרה היריעה, ואם ירצה השם, עוד חזון למועד להעתיק לך הכל, פי, תהלה לאל, זכיתי לרשמו על פני הכתב הפל.

חמדת לבבי! עכשו נכנסו ימי אלול, וכן הוא פרשת שופטים, ויש לומר: "שופטים ושופרים תתן לה בכל שערך" (דברים טז, יח), שנה מרמז על השבעה גרות של האדם, שהם: העינים, האזנים, החטם והפה, שהם עקר האדם, כי גופא בטר רישא אזלא^א (ערוובין מא.), והנה בספר היצירה קראם בלשון שעררים, והפונה היא, שצריך לתן שופרים ושופטים על השבעה שעררים אלו, לקדשם ולטהרם מאד מאד, כי הם עקר האדם ויסוד הכל, וכשזוכה לקדשם, אז כל האדם מקדש. והנה החלוק בין שופר לשופט, כי שופר מניחים לשמר שלא יעשה ההפך ממה שצוה המלך, ושופט הוא לשפט על מי שעבר כבד מצוות המלך, הינו כי יש שתי עבודות אצל כל אדם, קדם לשים שופר על העינים, האזנים, החטם והפה, שלא יסתכל במקום שאסור להסתכל, ולא יטה אָזְנוֹ אֶל שום דבר, וכן ישמר מאד דבורו, ואם כבד נכשל בהם, אזי תכף-ומיד ימנה שופט שישפט עצמו לפניו יתברך על כל מה שעבר ופגם, ועל-ידי-זה

א הגוף הולך אחר הראש.

אֲשֶׁר תַּחֲנַט בְּנַחֵל קִיא

יְסִיר מִמֶּנּוּ הַפְּחָדִים שֶׁל הַבַּל מֵעֲלִיו וְכוּ' (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן טו).

יְדִידֵי הַיְקָר! רְצוּנִי מְאֹד לְבֹא בְּכַתוּבִים אֲרָכִים אֵלֶיךָ, אִךְ קִצְרָה הִירִיעָה, וְגַם אֲנֹכִי עֵינֶיךָ מְאֹד מֵהִנְסִיעָה, וְאִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, עוֹד חֲזוֹן לְמוֹעֵד, לְדַבֵּר יַחַד וְלִשְׁמַח יַחַד עַל נֵעַם חֲלֻקְנוּ, שְׁעַל-כָּל-פְּנִים אִיךָ שֶׁהוּא אֵין אָנוּ מִתְנַגְּדִים עַל רַבֵּי אֱמֶת פְּזָה, וּמָה גַם שְׁאָנוּ זֹכִים לְלַמֵּד בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים וְכוּ'. וְעַל-כֵּן חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה עַל שִׂמְחָה זוֹ שְׁאִין לָהּ סוּף וְקֵץ.

וְצָרֶיךָ שֶׁתִּדְעַ, שְׁעַל-יְדֵי כָּל שִׂמְחָה וְשִׂמְחָה שְׁאָדָם מִשְׂמַח עֲצָמוֹ בְּשִׂמְחַת מִצְוֹתָיו יִתְבָּרֵךְ, הוּא דוֹרֵךְ עַל הַקְּלָפוֹת וּמְכַנְיֵעַן לְגַמְרֵי, וְעַל-כֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת לְשִׂמְחָה גִּפְשֶׁךָ הָאֲמֻלָּה, וּבִפְרָט שְׁזִכִּיתָ לְחֻטֶּיךָ מִפְּחָדִים וּמִבְּלָבוּלִים כְּאֵלוֹ לִהְיוֹת בְּצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל — אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֵי חֲלֻקֶיךָ.

וּלְמַעַן הַשֵּׁם אֵל תִּכְנַס עִם פְּתוּיֶיךָ בְּטוֹעֵן וְנֹטֵעַן, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אִתְּךָ, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ. הֶעֱקַר לְשִׁמּוֹר אֶת הַדְּבוּר, וְלֹא לַעֲשׂוֹת וּכְוֹחִים עִם שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַע עוֹלָם, רַק יִלֶּךְ כָּל אֶחָד כְּפִי דְרָכּוֹ, וְאַתָּה תִּלְךָ כְּפִי שֶׁהַבְּנֵת מִסְפְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְצָרֶיךָ לַעֲשׂוֹת לַעֲצָמוֹ גֵּדֵר חֲזָקָה לֹא לְדַבֵּר מֵאַחַר כָּלֵל יִהְיֶה אִיךָ שִׁיְהִיָּה, כָּל זְמַן שֶׁהָאָדָם חַי, אֲסוּר לְדַבֵּר מִמֶּנּוּ, כִּי מִי יוֹדֵעַ אוֹיֵב עַר וְנֹעַט זִיךָ דָּעַר הָאֲלֻטָּן בִּיז צוּם סוּף, וְגַם שְׁיִכּוֹל לִהְיוֹת וְכוּ', רַק יִטְעוּ בּוֹ, עַל-כֵּן צָרֶיךָ לְבָרַח מִכָּל מִינֵי פְרָסוּם שֶׁל שְׁקָר, אֲשֶׁר עוֹקֵר אֶת הָאָדָם מִשְׁנֵי עוֹלָמוֹת, וּמְאוּמָה אֵין בְּיָדוֹ, חֲטִיף וְאֲכַל בְּכָל יוֹם גִּהְמָא דְאֹרִייתָא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמֶיךָ...

תתס.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים ה'תשל"ג.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה לְאַהֲבָוִי, יְדִידֵי הַיְקָר, הָאֲבִירָה
הַשְׁוֹתָה מִמִּי הַנַּחֵל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר
וַיִּזְרַח לְנִצְחָה.

מִכְתָּבְךָ הַיְקָר קִבְּלָתִי עוֹד לִפְנֵי שְׁנֵי שָׁבוּעוֹת, אִךְ הִיּוֹת שְׁלֹא
הִיּוֹתִי בְּבֵיתִי — לֹא רָאִיתִיו עַד עַכְשָׁו, וְאֲנִי מְצֻטָּעֵר מְאֹד שְׁלֹא זָכִיתִי
לְהִתְנַעַד עִמָּכֶם כְּרִצּוֹנְכֶם, וּבְיַדֵּי תְדוּנָתִי לְכַף זְכוּת, וְלֹא בְּדוֹן
עֲשִׂיתִי זֹאת, כִּי הִיּוֹתִי בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל הַקְּדוּשָׁה, בֵּין אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ
הַיְקָרִים.

וְהִנֵּה לְסִפּוֹר לְכֶם תִּקְצַר הִירִיעָה מִהַכִּיל גְּדֹל הָאֲהָבָה וְאַחֲנוּהָ
שְׁשִׁי בֵּין אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵינוּ, וְעֵצִים מְעַלְתַּת תְּמִימוֹתֶם הָאֲמִתִּית וְעִבּוֹדְתֶם
בְּקֹדֶשׁ — תּוֹרָה וְתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת — אֲשֶׁרֵי עֵין רְאָתָה אֵלָה;
אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמִּתְחַבֵּר עִמָּהֶם יַחַד, וְאִזּוֹ לְעוֹלָם לֹא יָבוֹשׁ, כִּי בֹא יָבֹא
הַיּוֹם וְהַשְּׁעָה וְהַרְגַע, שְׁנֹצְטָרֶךְ לְזוֹז מִפֶּה, וְלַחֲזוֹר לְבֵיתֵנוּ הַנִּצְחָתִי. וְכִפִּי
שֶׁהֵכִין אֶת עֲצָמוֹ, כְּמוֹ־כֵן יִהְיֶה לוֹ. וְעֵין בְּסִפּוֹר הַמַּדּוֹת (אוֹת צַדִּיק, סִימָן
עד): הַמְּקַרְבִּים שְׁשִׁי לְצַדִּיק בְּחַיָּו, הֵם יִהְיוּ הַמְּקַרְבִּים בְּמוֹתֶם, עֵין
שָׁם.

חֲמִדַת לְבָבִי! חֲזוֹק וְאַמֵּץ עַל־כָּל־פְּנִים מְרַגַע זֶה, וְאֵל תִּבְלָבֵל
עֲצָמְךָ בְּשׁוֹם בְּלָבוֹל שְׁבַעוֹלָם, וּבִקְשׁ הַרְבֵּה בְּכֹל יוֹם עַל קֹדֶשֶׁת
שְׁבַעַת הַנְּרוֹת, שֶׁהֵם עֵקֶר וַיִּסוֹד הָאָדָם, וְהַתְּמַד מְאֹד בְּשַׁעוֹרִים
הַקְּבוּעִים: "מְקָרָא, מְשָׁנָה, גְּמָרָא, מְדַרְשׁ", שְׁלַחַן עֲרוּוֹ וְסַפְרֵי רַבְּנֵנוּ
ו"ל, וּבַפְּרָטִיּוֹת בְּ"לְקוּטִי־הַלְכוֹת", וּבַפְּרָט עֲתָה בִּימֵי אֱלוֹל
הַקְּדוּשִׁים, אֲשֶׁר פְּתוּחִים כָּל שְׁעָרֵי מַעְלָה כְּיָדוּעַ, וְנִקְרָאִים יְמֵי רִצּוֹן,
כִּי עֲלֶה בְּרִצּוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ בְּיָמִים אֵלּוֹ לְבֹרָא אֶת הָעוֹלָם, וְהַכֹּל הִנֵּה
בְּשָׁבִיל יִשְׂרָאֵל (עֵין לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נב), בְּחִינַת (שְׁמוֹת ו, ז):

וְלִקְחָתִי אֶתְכֶם לִי לְעַם, וְהוּא זְמַן גְּלוּי אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּהַתְגַּלוֹת
 עֲלִיוְנָה, שְׁפַע אֹר הָאֲצִילוֹת, וְנִתְקַיֵּם (יִשְׁעִיה מִב, ח): וְיִכְבֹּדֵי לְאַחַר
 לֵא אֶתֶן, כִּי בַיָּמִים הַנּוֹרָאִים נִבְנְה פְרָצוֹף הַמְּלָכוֹת, וְיִשְׂרָאֵל
 מְקַבְּלִים עַל עֲצָמָן עַל מְלָכוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְנִתְיַחֲדִים כָּל הָעוֹלָמוֹת
 מִתַּתָּא לְעֵילָא וּמְעֵילָא לְתַתָּא, בְּסוּד (שִׁיר הַשִּׁירִים ו, ג): אֲנִי לְדוֹדֵי
 וְדוֹדֵי לִי, וְאֲז כְּשֵׁישׁ יַחֲוֹד שְׁלָם, אֲז נִתְמַלָּא בְּשִׁפְע חַיִּי וּמְזוֹנִי, כִּי
 עָקַר מַה שְׁנַחֲסָר לְאָדָם הוּא דִּיקָא עַל-יְדֵי שְׁעִשָּׂה צַל בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ,
 אֲבָל כְּשִׁזְזוּכָה לְבַטֵּל עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֱלֹו יִתְבַּרֵּךְ, וְנִעֲשֶׂה יַחֲוֹד בְּכָל
 הָעוֹלָמוֹת, אֲזִי שׁוֹפֵעַ עֲלִיו שְׁפַע עֲלִיוֹן, וְנִשְׁפַּע בְּכָל מַה שְׁצָרִיךְ (עֵין
 לְקוּטִי-מוֹחֲרָן, חֲלָק א', סִימָן קעב), וְזֶהוּ כָּל מַה שְׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד
 וְאֶחָד, שְׁמַרְב עֲוֹנוֹתָיו עוֹשֶׂה צַל בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ. וְכִמוֹ שְׁכַתוֹב (יִשְׁעִיה
 נט, ב): "כִּי אִם עֲוֹנֹתֵיכֶם מְבַדְּלִים בֵּינְכֶם לְבֵין אֱלֹקֵיכֶם" וְגו', וּמִזֶּה
 בָּא, שְׁכָל אֶחָד נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ, וְנִדְמָה לוֹ כְּאִלוֹ אֶבֶד מְנוּס מִמְּנוֹ וְכו',
 וְכֵאלוֹ הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ בְּכַעַס עֲלִיו, חַס וְשְׁלוֹם וְכו', וּבְאַמַּת לֹא דַעַת
 וְתַבּוּנָה לוֹ, כִּי רַחֲמָיו יִתְבַּרֵּךְ הֵם עַד אֵין סוֹף וְעַד אֵין תְּכַלִּית,
 וּבְפִרְטוּיֹת אֱלֹו אֲשֶׁר נִפְלוּ בְּכָר בְּעַמְק רַע' וְחֻשָּׁף גְּדוֹל וְכו', עֲלֵיהֶם
 גְּבַרְה רַחֲמָנוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וּכְכָל שְׁאֶחָד רַחוּק יוֹתֵר, וּכְשֶׁהוּא מִתְקַרֵּב
 אֱלֹו יִתְבַּרֵּךְ, יוֹתֵר שְׁעִשׂוּעִים הוּא מַעֲלָה וְכו', וְדָבָר זֶה אֵין זוֹכִים
 לִידַע, רַק עַל-יְדֵי הַצְּדִיק הָאֱמֵת מִיַּחֲדֵי הַדּוֹרוֹת — רַבְּנוּ ו"ל, שֶׁהוּא
 סוּד שְׁלֵשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דַּעַתִּיק וְכו', שֶׁהוּא מְגַלֶּה רַחֲמָנוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, כִּי
 הוּא עֲלָה לְמָקוֹם שְׁעֲלָה, וְהִשִּׁיג מַה שֶׁהִשִּׁיג וְכו', וְעַל-כֵּן דִּיקָא הוּא
 הִזָּה יָכוֹל לְגַלוֹת אֶת הַכְּרוֹז הָעֲלִיוֹן: "גִּיּוּוֹאֵלָד, זַיִט אֵיִיךְ נִישֵׁט
 מִיֵּאֲשׁ", "אֵין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל", וּכְשֶׁנִּתְגַּלִּית לוֹ יְדִיעָה זוֹ,
 אֲז בּוֹרַח אֱלִיו יִתְבַּרֵּךְ אֶף מִתּוֹךְ הַחֻשָּׁף וְהַקְּטָנוֹת וְכו', וְעַל-יְדֵי-זֶה
 מוֹרִיד מְעַצְמוֹ לְאֵט לְאֵט אֶת הַמְּחִיצָה הַמְּבַדְּלָת, כִּי עַל-יְדֵי כָּל
 תְּפִלָּה וְשִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, וְעַל-יְדֵי כָּל שְׂמִחָה וְרִקּוּד, זוּכָה לְדַרְךְ
 וּלְבַטֵּל מְעֵלָיו הַקְּלָפוֹת, שֶׁהֵם הַדְּמִיוֹנוֹת, הַמְּסַבְּבִים אוֹתוֹ, וְרוֹצִים
 לְרַחֲקוֹ מֵאֲתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְנִשְׁפָּעִים עֲלִיו כָּל מִינֵי הַשְּׁפָעוֹת טוֹבוֹת, אֶף
 צָרִיךְ לְהַטּוֹת אֲזוֹנוֹ הַיָּטֵב הַיָּטֵב אֶל הַהֲתַעֲוֹרוֹת שֶׁל הַצְּדִיק הָאֱמֵת,

פי בלאו הכי לא ישמע את קול הרחמים כלל, שהוא קול הפרוץ הנורא הזה.

ושמעתיו מר' לוי יצחק (נרו יאיר) [ז"ל], שמה שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ח'), מהשיר שיתגלה לעתיד, שזהו בעצמו שיר ההתחזקות הזה של "אין שום יאוש בעולם כלל", שיתגלה משיח צדקנו, וכדיעה זו הפל יתקרבו אליו יתברך, פי יתגלה עליהם גדל הרחמנות שיש אצלו יתברך, ודברי פי חכם חזן.

ויש לומר במסורה פְּרָשָׁה זו (דברים יח, ג) שֶׁלֶשׁ פְּעָמִים: "תִּכְיֶינָה דָּךְ הַדֶּרֶךְ" (דברים יט, ג), "תִּכְיֶינָה דְגָנִים" (תהלים סה, י), "תִּכְיֶינָה לְבָבִי תִקְשִׁיב אֲזַנְךָ" (שם י, יז). והנה ידוע בכתבי האר"ז, כי סוד פְּנוֹת אָלוּל הוא "הנחת בים דֶּרֶךְ" (ישעיה מג, טז), הינו שיזכה לעשות לעצמו דֶּרֶךְ בים החֲכָמָה, כי רבוי השִׁמָּן יגרום כבוי הַגֵּר, ועל-כֵּן צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת לַעֲצֻמוֹ דֶּרֶךְ לַעֲבֹר בַּיָּם הַחֲכָמָה, וְלֹא יִטְבַּע. וְזֶה זֹכִים עַל-יְדֵי שְׁמוֹשׁ תַּלְמִידֵי חֲכָמִים, וְרוֹאֵה אֶת מַעֲשֵׂיהֶם וְהִנְהִיגוּתֵיהֶם, פִּי מְהַצִּידִיק אֵי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל, כִּי אִם עַל-יְדֵי אֲנָשָׁיו וְכוּ' (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קמ), ועל-יְדֵי שְׁמִתְאֲבֵק בַּעֲפֹר רְגְלֵיהֶם, וּמִתְחַבֵּר עִמָּהֶם, וְרוֹאֵה עֲבוֹדָתָם, עַל-יְדֵי-זֶה גַם בּוֹ נִמְשַׁכֵּת תְּשׁוּקָה עֲצוּמָה לַעֲשׂוֹת כְּמוֹתָם, מְזֶה רוֹאִים שְׁמִירַת הַעֲיֻנִים, מְזֶה רוֹאִים שְׁמִירַת הַדְּבֹר, מְזֶה רוֹאִים שְׁמִחָה, וּמְזֶה רוֹאִים נְדָבַת לֵב, וּמְזֶה רוֹאִים צְדָקָה, וּמְזֶה רוֹאִים הַתְּמִדָּה בַּתּוֹרָה וּבַתְּפִלָּה וְכוּ' וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה סוּף כָּל סוּף גַם הוּא יַעֲשֶׂה כְּמוֹתָם. וְזֶה שְׁאֲמָרוּ חַז"ל (בְּרֵכוֹת ז:): גְּדוּל שְׁמוֹשָׁה שֶׁל תּוֹרָה יוֹתֵר מִלְּמוֹדָה, וְכֵן הוּא (שם מז:): אֶפְלוֹ קָרָא וְשָׁנָה וְלֹא שָׁמַשׁ תַּלְמִידֵי חֲכָמִים, הָרִי זֶה עִם הָאָרֶץ; וְזֶהוּ עֵקֶר דֶּרֶךְ הַתְּשׁוּבָה, לְחַבֵּר עֲצֻמוֹ עִם יְרֵאִים, וְיִרְאֵה עֲבוֹדָתָם, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּפְּל בּוֹ שְׁפִלוּת, וְזֶה סִימָן שֶׁהִיָּה אֶצֶל יְרֵאִים אֲמִתִּיִּים, תַּלְמִידֵי הַצִּדִּיק הָאֵמֶת (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן עב), כִּי כְּשֶׁאֲדָם בַּעֲצֻמוֹ נִדְמָה לוֹ שְׂאִין כְּמוֹתוֹ בְּעוֹלָם וְכוּ', אֲבָל כְּשֶׁמִּתְחַבֵּר עִם יְרֵאִים וְרוֹאֵה מַעֲלָתָם וְעֲבוֹדָתָם וְכוּ', נִשְׁבֵּר לְבוֹ בְּקִרְבוֹ, וְרוֹאֵה אִיךָ שֶׁהוּא רְחוּק וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה מִתְחִיל גַּם-כֵּן לְהִתְנַהֵג כְּמוֹתָם — לִילֵךְ בְּדֶרֶךְ

אָשֶׁר תַּתְּסָא בְּנַחַל קִטּוּ

הַתְּשׁוּבָה, וְזוֹכָה שֵׁיִשְׁפַּע עָלָיו שְׁפַע פְּרִנְסָה וְכָל מָה שֶׁצָּרִיךְ, כִּי בְּזָכוֹת הַצְּדִיק — תִּלְמִידָיו מִתְּפָרְנְסִים (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת צְדִיק, סִימָן לַג), וְזֶה "תִּכְיִן לְבָם תִּקְשִׁיב אֲזַנְךָ" — לְהַטּוֹת הַיֵּטֵב אֲזַנּוֹ וְלִשְׁמֵר לְבָבוֹ אֶל דְּבָרֵי הַצְּדִיק וְתִלְמִידָיו, וְעַל-יְדֵי-זֶה "תִּכְיִן לֶךָ הַדֶּרֶךְ" — שֶׁתִּהְיֶה לֶךָ כְּכֹר הַדֶּרֶךְ כְּבוֹשָׁה, כִּי רֹאִים הַנְּהַגְתָּם הַטּוֹבָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה "תִּכְיִן דְּגָנִים", כִּי יִשְׁפַּע גַּם עָלָיו שְׁפַע פְּרִנְסָה וְרַב דְּגָן וְתִירוֹשׁ, כִּי בְּדֶרֶךְ כָּלֵל הַשְּׁפַעַת תִּלְמִידֵי הַצְּדִיק הֵיא מִפְּלֵא עֲלִיּוֹן וְכוּ', כִּי כָּל פְּרוּטָה שֶׁבָּאָה אֲלֵיהֶם, הֵיא בְּנִס גְּדוֹל וּבְהַשְׁגָּחָה נִפְלְאָה וְנוֹרָאָה מְאֹד.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ וּמָה נְעִים גּוֹרְלָנוּ, שֶׁזְּכִינוּ לְהַתְּנוּדַע מִרְבִּי אֱמֶת כְּזֶה וּמִחֲבוּרָה יִקְרָה כְּזֶה — אֲנָשֵׁי אֱמֶת, חֲסִידֵי בְּרִסְלָב יִרְאִים וְשְׁלָמִים; אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיאַחֲזוּ אֶת עֲצָמוֹ עִמָּהֶם יַחַד תְּמִיד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

תַּתְּסָא.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר כִּי תֵצֵא לְמַלְחָמָה ה'תשל"ג.

שֶׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיִגוּ וְיִרְדְּפוּ לְאַהֲוִי, אַחֵי וְרַעֲי, הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִמִּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר הַחֲכָמָה הַקְּדוּמָה, אוֹר הָאוֹרוֹת וְכוּ' ... גְּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶךְ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וּמְאֹד נִשְׁבַּר לְבִי בְּקִרְבִּי לִשְׁמַע אֶת אֲשֶׁר עָבַר עָלֶיךָ. הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִרְחַם עָלֶיךָ וְעַלֵינוּ, וְיִרְחִיב לָנוּ, וְיִמְתִּיק אֶת כָּל הַדֵּינִים מֵאִתְּנוּ.

וְהִנֵּה מְבָאָר בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֶלֶק א', סִימָן י'): "כְּשֵׁיִשׁ, חֵס וְשְׁלוֹם, דֵּינִים עַל יִשְׂרָאֵל, עַל-יְדֵי רְקוּדִים וְהַמְתָּאוֹת פֶּה אֶל פֶּה נַעֲשֶׂה הַמְתָּקַת הַדֵּינִים", עֵינֵי שָׁם. וְעֵינֵי בְּשִׁיחוֹת-הַר"ן (סִימָן קלא): בְּשִׁעָה שֶׁכָּתַב מוֹהַר"ן ז"ל אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת לְפָנָי רַבְּנוּ ז"ל, אֲמַר

לו רבנו ז"ל: כִּף אִמְרָתִי, שֶׁעֲכָשׁוּ נִשְׁמַע גְּזֵרוֹת, וְהוֹלֵךְ פּוֹרִים, וְכָל
 יִשְׂרָאֵל יִהְיוּ מְרַקְדִים וְיִמְחָאוּ כִּף, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִמְתִּיקוּ אֶת כָּל הַדֵּינִים
 וְכו', עֵינֵי שָׁם; וְכֹנְנָתוֹ הִיְתָה בְּדָבָר זֶה לְהַכְנִיס בְּדַעְתָּנוּ, שֶׁאֵף שֵׁישׁ
 בְּתוֹרָה זֹאת עֲמָקוֹת עֲצוּמָה וְרוֹזֵי דְרִזִּין, סוּדוֹת גְּנוּזִים כַּמּוֹכֵן בְּעֲצָמוֹ,
 אֶף-עַל-פִּי-כֵן כֹּנְנָתוֹ הִיא בְּפִשְׁטוֹת גְּמוּרָה, כְּשֵׁישׁ אֵיזָה דִין, הֵעֲצָה
 לְרַקֵּד וּלְשַׁמַּח בְּהִמְחָאת כִּף, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִמְתִּיקוּ מִמֶּנּוּ כָּל הַדֵּינִים.
 כִּי בְּאֵמֶת מֵהוּ דִין? מִדַּת הַגְּבוּרָה שֶׁנִּתְלַבְּשֶׁת בְּדָבָר זֶה שֶׁמִּצְעָרוֹ, עַד
 שְׁמֵרֵב תִּקְףֵהּ הַדִּין, חֵס וְשְׁלוֹם, שׁוֹכַח לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, וּמִפְרִיד
 אֶת הַרְצוּעָה מִהָאֲדוֹן בְּרוּךְ הוּא, וְכָל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו מֵה שֶׁעוֹבֵר,
 יוֹתֵר נוֹפֵל לְקִטְנוֹת הַדַּעַת, וְנִצְטַמָּצֵם מֵחוּ וְכו', עַד שֶׁקָּשָׁה וְכָבֵד
 עָלָיו לְצֵאת, שָׁזָה כָּלֵל הַגְּלוּת הַמְּרָה שֶׁנִּתְאַרְכַּת מְאֹד, וְכָל אֶחָד
 מִסְּבָף בְּצִרוּתָיו וּבְהִרְפָּתָקְאוֹתָיו וְכו', וְהַכֵּל מִפְּנֵי שֶׁהִפְרִיד עֲצָמוֹ
 מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, אֲשֶׁר הוּא עֲצָם הַטּוֹב וְעֲצָם הַשְּׂמֵחָה, "כִּי לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ
 אֵין שׁוֹם עֲצָבוֹת כָּלֵל", וְכִמּוֹ שֶׁכְּתוּב (אֵיכָה ג, לח): "מִפִּי עֲלִיוֹן לֹא
 תֵצֵא הָרְעוּת" וְגו', וּמִבְּאֵר בְּעֵץ חַיִּים (שְׁעַר יג, פָּרָק יא), דְּבָכָל מְקוֹם
 אֵין הַדִּין נִמְתָּק אֲלֵא בְּשִׁרְשׁוֹ וְכו', וְהַיּוֹת שֶׁשֶׁרֵשׁ הַקְּדוּשָׁה הוּא "עוֹ
 וְחֻדָּה בְּמִקְוָמוֹ" (דְּבָרֵי הַיָּמִים-א טז, כז), עַל-כֵּן עַל-יְדֵי כָּל רִקּוּד
 וְשִׂמְחָה בְּהִמְחָאת כִּף, זוֹכִים לְהַמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ שִׂמְחָה דְּלַעֲיֵלָא, עַד
 שֶׁעַל-יְדֵי תִקְףֵהּ הַשְּׂשׁוֹן וְהַשְּׂמֵחָה, יִזְכֶּה לְהַכְּלֵל בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ לְגַמְרֵי,
 וְיִהְיוּ נִמְתָּקִים מִמֶּנּוּ כָּל הַדֵּינִים וְכו', וְתֵאִיר עָלָיו הָאֲרֵת זֵיו נֵעַם
 שְׂכִינַת עוֹז יִתְבַּרֵּךְ בְּהָאֲרָה נוֹרְאָה וְנִפְלְאָה וְיִגְאֵל מִכָּל צָרוֹתָיו וְכו',
 אֶף צְרִיכִים הַתְּחַזְּקוֹת וְעַקְשָׁנוֹת גְּדוּלָה עַל מִצְוֹת הַשְּׂמֵחָה וְהַרְקוּדִים,
 כִּי עַל-יְדֵי-זֶה נִתְבַטֵּל הַדִּין לְגַמְרֵי, וּבְזֶה שְׂרוּקֵד, דוּרְף עַל הַסְּטָרָא
 אַחְרָא, עַל-כֵּן הֵם מִתְגַּבְּרִים יוֹתֵר, כְּדָרְף שְׁנֵי בְּנֵי-אָדָם הַלוֹחֲמִים
 יַחַד, כְּשֶׁאֶחָד רוֹאֵה שֶׁחִבְרוֹ הוֹלֵךְ לְנִצְחוֹ, אֲזִי מִתְגַּבֵּר כְּנִגְדּוֹ בְּכָל
 כַּחוֹתָיו, כְּמוֹ-כֵן וְיוֹתֵר מְזָה בְּמִדַּת הַשְּׂמֵחָה, כָּל מֵה שֶׁיִּתְחַזֵּק בְּמִצְוֹת
 הַשְּׂמֵחָה, צְרִיף שִׁידַע, שִׁיּוֹתֵר יִרְצוּ לְהַפִּילוֹ, אֶף אִם יִהְיֶה עֹקֵשׁן גְּדוּל,
 וְלֹא יִנִּיחַ אֶת עֲצָמוֹ לְפַל, אֲזִי סוּף כָּל סוּף יִסְתַּלְקוּ מִמֶּנּוּ לְגַמְרֵי, וְיִהְיֶה
 גֵּר בְּעוֹלָם הַחַרוּת. וְשִׂמְעָתִי פֶּעַם אַחַת מִגְּדוּלֵי אָנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ,
 שֶׁבְּמִצְוֹת הַשְּׂמֵחָה וּויִפֵּל מֵעַן זֶאל נִישְׁט זֵיין פְּרִיילֵעֵף אִיזוּ מֵעַן נִישְׁט

אֲשֶׁר תתסא בַּנְחָל קיז

יוצא^ה, וְדַבְּרִי פִי חֶכֶם חֵן. וְדַבֵּר זֶה צָרִיף לִידַע, שְׁאֵם אֶחָד מִצְעָרוֹ אוֹ מְבִיָּהוּ עַל שׁוֹם דְּבָר וּמְקַפֵּחַ פְּרִנְסָתוֹ וְכוּ', לֹא יוֹעִיל שׁוֹם דְּבָר בְּזֶה שְׂיֵצֵא לְרִיב עִמּוֹ, אֲדַרְבֵּה הַצַּד שְׁכַנְגָדוֹ יתגבר, וְהוּא יִפְל יוֹתֵר בְּחִלְשׁוֹת הַדַּעַת, בְּקִטְנוֹת וּבְצַעַר. עַקֵּר הָעֵצָה — שְׂתַק, שְׂתַק, אֲהוּבִי, אַחִי, וְאֵל תַּעֲנֶה לְמַחְרָפִיף דְּבָר. וְזִכֵּר מֵאֲמָרָם ו'ל (גטין ז): כָּל מִי שְׂיֵשׁ לוֹ צַעֲקָת לְגִימָא' עַל חֲבֵרוֹ וְדוּמָם שׁוֹכֵן בְּסִנְיָה עוֹשֶׂה לוֹ דִּין.

וְשִׁמְעָתִי מֵר' לְוִי יִצְחָק (נֵרוֹ יֵאִיר) [ו'ל]: וְוֹאֵס מְעַר מְעַן שְׁוִיִּיגֵט אָפּ אֶלְץ אֶ גְרַעֲסָעַר בְּרִסְלָבֵר חֲסִיד אִיז מְעַן, וְלֹא מְפִנִי שְׂאִין מֵה לְהַשִּׁיב אֲנִי שׁוֹתֵק, רַק מִחֲמַת שְׁרַבְנוֹ ו'ל אָמַר לְשְׂתַק, שְׂזָהוּ עַקֵּר הַתְּשׁוּבָה, וְהַצִּיר בְּדַעַתָּךְ כַּמָּה תַּעֲנִיּוֹת וְסִגּוּפִים הֵייתָ צָרִיף בְּעָבוּר פְּגָמֵי הַבְּרִית שְׁלָךְ (לְפִי דַעַת הָאֲרִיז'ל), וְעַכְשָׁו בָּא רַבְנוֹ ו'ל, וְהַחֲלִיף הַכֹּל בְּבִיּוֹנוֹת וְשִׁפְיִכוֹת דְּמִים וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת, עַל-כֵּן לְמָה תַּפְּל כָּל-כָּף בְּדַעַתָּךְ, וּמַדּוּעַ תֵּשֵׁב בְּצַעַר גְּדוֹל, הֲלֹא רָאוּי לְךָ לְהַפְּךָ הַכֹּל לְשִׂמְחָה עֲצוּמָה, שְׂחַמֵּל עֲלֶיךָ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְשִׁלַּח לְךָ אֶת הַבִּיּוֹנוֹת וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת הָאֵלוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תַּפְּטֵר מִהַרְבֵּה עֲוֹנוֹתֶיךָ וְחֲטָאֵת נְעוּרֶיךָ וְכוּ', וְעַל-כֵּן בְּזֶה בְּעֲצָמוֹ שְׂתַהַפֵּף אֶת הַיְגוֹן וְאֲנַחָה לְשִׂמְחָה עֲצוּמָה, יִהְיֶה נַעֲשֶׂה מִזֶּה יְחוּדִים גְּדוֹלִים לְמַעֲלָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְיִהְיוּ נִמְתָּקִים כָּל הַדֵּינִים. אֲשֶׁרִינוּ מֵה טוֹב חֲלָקְנוּ, שְׂזַכֵּנוּ לְהַתְּדַע מֵרַבִּי אֲמַת כְּזֶה, רַבִּי הַמְּלַמְּדֵנוּ עֲצוֹת נוֹרָאוֹת כְּאֵלוֹ, וְתַהַלָּה לְאֵל, אָנוּ מְשִׁתַּקְקִים לִילָךְ בְּדַרְכּוֹ הַקְּדוֹשָׁה וְהַנּוֹרָאָה, חֲבָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנַעֲיָמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

(ה) כַּמָּה שְׁלֹא נִהְיֶה שְׂמֵחִים, לֹא יוֹצֵאִים יְרֵי חוֹבַת מִצְוֹת הַשְּׂמֵחָה.

(ו) שְׂגוּזָל מִמְּנוּ וְיִוֹרֵד לְחִיּוֹ לְשַׁעֲרֵי מְזוֹנוֹתָיו (רש"י).

(ז) כַּמָּה שְׂשׁוֹתָקִים יוֹתֵר, כָּךְ הוּא יוֹתֵר חֲסִיד בְּרִסְלָב.

תתסב.

בעזרת השם יתברך, אור ליום ג' לסדר תצא ה'תשל"ג.

שלום וברכה וכל טוב סלה ירדפו אל אהובי, ידידי היקר, הבחור החפץ לכנס אל תוך שערי הקדשה, על-פי דרך האמת והתם, שקבלנו מהנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך לנכון קבלתי, והנה לחזקך הלא כל ספרי רבנו ז"ל בידך, הפך בהם דכלא בהם — עצות והתחזקות, התחדשות והנהגות ישרות לימי הנעורים ולימי הזקנה וכו', אשרי מי שיאחז בהם, ואז טוב לו לנצח, ולא יצטרך כבר לדבורים אחרים.

ומה שאתה שואל, איך יכול להיות שמלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא ירצה בך, מאחר שאתה בעצמך יודע קלקולך, רחמנא לצלן וכו', אחי היקר, אתה שואל שאלת החכם (עין בספורי-מעשיות, מעשה ט'), החכם בפעה שקבל מכתב מהמלך, אמר למביאו: "המתן", והתחיל לשאל: "מה זאת, שהמלך ישלח אחרי, שאני שפל ברך ונבזה גדול, ואיך יתכן שישלח אחריי" וכו', עד שבחכמות אלו נספם, רחמנא לצלן, בדעתו המוטעית והמבלבלת, שאין מלך כלל, ונפל לעמק בור חשוף וטיט הינו, מה שאין פן התם, תכף-ומיד כשקבל מכתב מהמלך, אף שלא היה יכול אפלו לקרא, ושאל: "מה כתוב בו?" ואמרו לו, ש"המלך רוצה בך", תכף-ומיד התחיל לרדף ולרוץ בשמחה עצומה, עד שלבסוף נתעלה מעלה מעלה וכו', עין שם; והוא מוסר השפל נפלא ונורא מאד מאד, כי בכל יום יוצאים כרוזים עלאיים לקרא לאדם אליו יתברך, ומי שהולך בתמימות, אזי תכף-ומיד כשמרגיש את הרהור התשובה (שזה בחינת הכרוז כידוע), תכף-ומיד בורח אליו יתברך, ואינו חושב מחשבות, מה שאין פן כשהולך עם חכמות וחקירות, אזי נתעקם לבבו לגמרי, עד שבא לכפירות גדולות, רחמנא לצלן,

שְׁאִין מֶלֶךְ, חס וְשָׁלוֹם, וְהַכֵּל הַתְּחִיל מֵהַתְּלַבְּשׁוֹת הַיָּצָר בְּמַצּוֹת, שְׁמֶקֶטִין אֶת עֲצָמוֹ — "אֵיךְ יָכוֹל לֵהִיּוֹת שְׂיִרְצָה בִּי הַמֶּלֶךְ". עַמּוּד וּרְאָה וְהַתְּבַנֵּן, וּכְבֹר יְדוּעַ מֵאֲמַר הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ, שֶׁהָאָדָם נִתְרַחַק מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל-יְדֵי רַב עֲנָה שֵׁישׁ בּוֹ, שְׁאִינוֹ מֵאֲמִין שְׁגָם הוּא חָשׁוּב לְמַעַלָּה אֲצִלוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי אִם הִנֵּה יוֹדֵעַ מַה שְׁפוּעַל לְמַעַלָּה בְּתוֹרָתוֹ וּבִתְפִלָּתוֹ וּבִקְיוּם מַצּוּוֹתָיו, הִנֵּה מְדַקְדָּק בָּהֶם מְאֹד מְאֹד, וּכְבֹר גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ו'ל (עֵין שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן קמ) בְּמֵאֲמָרָם ו'ל (סוּטָה מח:), מִי גָרַם לְצַדִּיקִים שְׂיִתְבַּזְּבוּ שְׁלֹחַנָם לְעֵתִיד לְבוֹא? קִטְנוֹת שֶׁהִיָּה בָּהֶם בְּעֲצָמָן, שְׁלֹא הֵאֱמִינוּ בָּהֶם בְּעֲצָמָן, כִּי צָרִיךְ שֶׁתִּהְיֶה לוֹ אֲמוּנָה, שְׁגָם הוּא חָבִיב אֲצִלוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִין זֶה עֲנָה כָּלֵל לִילֵךְ בְּמַחֲזִין דְּקִטְנוֹת (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָנִים כב, עב), וְאִדְרָבָה צָרִיךְ לִידַע שֶׁכָּל מַה שֶׁהוּא פָּגוּם יוֹתֵר וְחוּלָה בְּיוֹתֵר, אֲלִיו מְגִיעָה יוֹתֵר רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהוּא יָכוֹל לֵהִיּוֹת סְמוּךְ אֲלִיו יִתְבָּרַךְ בְּיוֹתֵר מֵהַכֵּל (עֵין לְקוּטִי-הַלְכוֹת, הַשְּׂכֵמַת הַבְּקָר, הַלְכָה ד', אוֹת יד), וְהוּא כְּמוֹ לְמַשָּׁל, כְּשֶׁאָדָם בְּרִיא, בְּנֹדָאֵי אֵין הַמֶּלֶךְ בָּא אֶל הָאָדָם לְהִרְאוֹת לוֹ פָּנָיו, רַק כֹּל מִי שֶׁרוּצָה לְקַבֵּל פָּנֵי הַמֶּלֶךְ וְלִהְיוֹת עֵדוֹן מֵאוֹר פָּנָיו, הוּא צָרִיךְ לְנִקּוֹת וּלְטַהֵר עֲצָמוֹ יָפָה יָפָה וּלְקַשֵּׁט עֲצָמוֹ כְּרֹאוֹי, וְלִשְׁקֹד עַל דְּלִתוֹת הַמֶּלֶךְ, וּלְבַקֵּשׁ מֵאֵת רוֹאֵי פָּנֵי הַמֶּלֶךְ שְׂיִקְבְּלוּ רְשׁוֹת שְׂיִכְנָס, וְלַעֲשׂוֹת כָּל הַתְּחַבּוּלוֹת הַשְּׂיִכּוֹת לְזֶה, עַד שְׂיִזְכֶּה לְבֹא לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ כְּפִי מְדַרְגָּתוֹ, אִם לְהַכְנִס לְחֻצֵר הַמֶּלֶךְ אוֹ לְבֵית אוֹ לְהִיכָל וְכוּ', כְּדִי שְׂיִאִיר בּוֹ הַמֶּלֶךְ פָּנָיו הַמְּאִירוֹת, אֲבָל כְּשֶׁאֲחַד מֵאֲנָשֵׁי הַמֶּלֶךְ חוּלָה, וּמִטָּל עַל עֵרֶשׂ דָּוִי, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, אֲזִי כְּשֶׁנִּתְעוֹרְרִים רַחֲמֵי הַמֶּלֶךְ לְהַחֲיוֹתוֹ מֵאוֹר פָּנָיו, אֲזִי מְכַרַח הַמֶּלֶךְ לִילֵךְ אֲצִלוֹ לְבֵיתוֹ, וּלְהִאִיר בּוֹ פָּנָיו וְלִהְיוֹתוֹ וְכוּ', עֵין שָׁם.

עַקֵּר הַכֵּל — לֹא לִפְלֵי-כָּל-כָּף בְּדַעְתּוֹ, כִּי הַכֵּל מַעֲשֶׂה בַּעַל-דָּבָר, שֶׁרוּצָה לְהִאֲבִידוֹ לְגַמְרֵי, כִּי לֹא דִי שֶׁהַכְּשִׁילוֹ כְּבָר בְּמַה שֶׁהַכְּשִׁילוֹ, עוֹד זֹאת רוּצָה לְרְאוֹת בּוֹ, שְׂיִאֲבֵד לְגַמְרֵי, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, בְּרוּחֲגִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וּכְבֹר אָמַר רַבְּנוּ ו'ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קכה), שְׁבַדְרָכֵי ה' צָרִיכִים לְהַגְבִּיֵה אֶת עֲצָמוֹ, בְּבַחֲיַנַּת (דְּבָרֵי הַיָּמִים-ב יז, ו):

"וַיִּגְבַּה לְבוֹ בְּדַרְכֵי ה'", עַיִן שָׁם; וְשָׁמַעְתִּי מֵר' לְוִי יִצְחָק (נִרוֹ יֵאִיר) [ו"ל], שָׂאוּלִי זֶה פְּרוּשׁוֹ שֶׁל דְּבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קג): דְּמוּת דִּיּוֹקְנֵנוּ שֶׁל אָבִיו רָאָה וְכוּ' (סוּטָה לו:), שְׂיֹסֵף הַצַּדִּיק בְּשַׁעַת גְּסוּיָנוּ צִיר לְעַצְמוֹ דְּמוּת דִּיּוֹקְנֵנוּ שֶׁל אָבִיו, כְּאוֹמֵר: אֲנִי בֶן שֶׁל צַדִּיק גָּדוֹל, אֲעַשֶׂה דְבָר כְּזֶה וְכוּ', שֶׁהַגְּבִיָּה אֶת עַצְמוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִצַּל, וְדַבְּרֵי פִי חָכָם חָן; וְאָמַר אֲזִי שְׂאָצְלֵינוּ הַבַּעַל-דְּבָר מִהַפֶּךְ בְּשַׁעַת גְּסוּיָן מִשְׁכִּיחַ אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי יְחוּסוֹ, וְאַחַר הַחֲטָא, חָס וְשָׁלוֹם, מִתְגַּרְרֵה בּוֹ, וּמְזַפֵּיר לוֹ יְחוּסוֹ וּמְפִילוֹ — אֵיךְ עֲשִׂיתָ כְּזֹאת וְכֹזֶאת, וְעַל-כֵּן צָרִיכִים לְהַתְּפַלֵּל הַרְבֵּה, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, שְׂשׂוּם דְבָר שֶׁבַּעוֹלָם לֹא יִפִּילוֹ יְהִיֶּה אֵיךְ שִׁיְהִיֶּה, אֲפִלוּ נִפְּל כָּבֵר לְעַמֵּק חֲשֵׁף וְרַע גְּמוּר, צָרִיךְ שִׁיִּדַע, שְׁגָם מִשָּׁם יְכוּלִים לְצֵאת, פִּי רַחֲמֵי יִתְבַּרֵךְ עַל כָּל מַעֲשָׂיו. וּמְרַגְּלָא בְּפוּמִיָּה דְּאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׂעַקֵר כְּפֹנֵת הַיֵּצֶר הַרַע בְּחֲטָא הוּא רַק דָּאס אַרְאֵפּ וְוֹאֲרַפֵּן נֶאֱדֵךְ דַּעֲס", אֵיךְ עֲשִׂיתָ דְבָר כְּזֶה, וְאָמַר הַרְבֵּה הַחֲסִיד ר' אֶפְרַיִם מִפְּשַׁעְדְּבוֹרֵז' ז"ל, שְׂעַל דְבָר זֶה אָנוּ מִתְּפַלְּלִים בְּכָל יוֹם: "וְהִסֵּר שְׁטָן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵינוּ, שְׂקַדָּם מִתְּפַלְּלִים, שְׂיִסִּיר שְׁטָן מִלְּפָנֵינוּ — שְׂלֹא גַחֲטָא, חָס וְשָׁלוֹם, וּמֵאַחֲרֵינוּ — שְׂאָם חֲטָאנוּ כְּבֵר, חָס וְשָׁלוֹם, עַל-כָּל-פְּנִיִם תִּסִּיר אֶת הַשְּׁטָן שֶׁל אַחַר הַחֲטָא, שְׂמַחֲלִישׁ הַדַּעַת כְּאִלוּ אֶפְסָה תִקְוָה, חָס וְשָׁלוֹם, וְדַבְּרֵי פִי חָכָם חָן.

אַשְׁרֵינוּ וְאַשְׁרֵי חֲלָקְנוּ, שְׂזַכֵּינוּ לְהַתְּוֹדַע מִרְבֵּי אֱמֶת כְּזֶה, וּמִלְּמוּדִים נוֹרְאִים כְּאִלוּ וְעֲצוֹת וְהַתְּחַזְּקוֹת כְּזוֹ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ עַל כָּל הַחֲסָד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, וְנִרְאוּ לָנוּ לְתַן תּוֹנָה וְהוֹדָאָה בְּכָל יוֹם, אָשֶׁר שָׁם גִּפְשָׁנוּ בְּחַיִּים, וְזַכֵּינוּ לְהִיּוֹת בְּיַחַד עִם אֲנָשִׁים כְּשָׂרִים כְּאִלוּ, "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלַב", שֶׁהֵם צַדִּיקֵי הָאֱמֶת שֶׁבְּדוֹר הַזֶּה, תְּלַמִּידֵי הַצַּדִּיק הָאֱמֶתִי מִיַּחֲדֵי הַדּוֹרוֹת, חֲבָלִים גִּפְלוּ לָנוּ בְּנַעֲמִים.

וְהַהֲכַרַח לְקַצֵּר מִרְבֵּי טְרִדוֹתֵי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד מְאֹד...

תתסג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא ה'תשל"ג.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי הַיָּקָר, הָאֲבֵרָךְ הַשּׁוֹתֶה בְּצִמָּא מִמִּי הַנְּחַל הַנּוֹבֵעַ בּוֹ מְקוֹר הַחֲכָמָה הַקְּדוּמָה, אֹר הָאוֹרוֹת הַיּוֹצֵא מִשְׁלַשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעֵתִיק וְכו' ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנֶצַח.

מִכְתָּבְךָ הַיָּקָר מִיּוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְשִׁמְחָתִי מְאֹד לְרֵאוֹת אֶת תְּשׁוּקַת לְבָבְךָ לְזִכּוֹת אֶת הַרְבִּים, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי זִכְרָהּ מֵאֵן דָּאֲחִיד בִּינְדָא דְחִיבָא^ט (זֶהר תְּרוּמָה קב.ח).

וְאוֹדוֹת בְּקִשְׁתְּךָ לְקַבֵּעַ שְׁעוֹר בְּצוֹתָא עִם כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַבְּחוּרִים וְהָאֲבֵרָכִים, בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מְלִיל רְבִיעִי שְׁבוּעַ זֶה נִחְדַּשׁ אֶת הַשְּׁעוֹר, וְיִהְיֶה, אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, בְּקִבְיַעוֹת חֲזָקָה לְלַמֵּד בְּכָל לַיִל רְבִיעִי שְׁעָה אַחַת, כְּאֲשֶׁר הָיָה נְהוּג עַד עַכְשָׁו, וְיִהְיֶה רַעְוָא שְׁלָא יֵאמֵר פִּינוּ דְבָר שְׁלָא כְּרָצוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְיִנְדְּבֵר רַק מְעַצּוֹתֵיו הַקְּדוּשׁוֹת וּמְתוֹרָתוֹ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת גְּמוּרָה.

וְהִנֵּה, חֲמֻדַּת לְבָבִי, לְהַשִּׁיב בְּפִרְטִיּוֹת עַל עֲנִינְךָ, תְּקַצְרֶנָּה הַמוֹן יְרִיעוֹת, וּבְפִרְטִיּוֹת שְׁסָפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בִּינְדָךְ, וּבְפִרְט סִפְר "עֲלִים לְתֵרוּפָה" מְמוֹהַרְנ"ת ז"ל, הַפֶּה בְּהֵם הַרְבֵּה, וְשֵׁם תְּמַצָּא מְרָגוּעַ לְנִפְשֶׁךָ. וְשִׁמְעֵתִי מֵר' לִוִי יִצְחָק, כִּי עַל-יַדִּי "מִכְתָּבֵי מוֹהֲרַנ"ת" יְכוּלִים לְרֵאוֹת אֶת מְהַלְכוֹ בְּחַיִּים, וְאֵת עֲצָם מַעֲלַת הַתַּמִּימוֹת וְהַפִּשְׁטוֹת שְׁלוֹ, וְאִיךָ שֶׁהָיָה מְקַשֵּׁר וּמְשַׁלֵּב בְּכָל מַחְשָׁבָה, דְּבוּר וּמְעַשָּׂה אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְעֲצָמְךָ קִבְיַעוֹת חֲזָקָה לְלַמֵּד וּלְעֵין בְּכָל יוֹם כְּסֵדֶרְךָ בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת, כִּי הַדְּבוּרִים שֵׁישׁ שֵׁם לֹא תְמַצָּאם בְּשׁוּם מְקוֹם.

הַעֲקָר וְהַיְסוּד שֶׁהַכָּל תְּלוּי בּוֹ הוּא, זִיךְ אֵין גְּאֲנִצֵּן אִיבְעֵר גְּעֵבֵן צוּם הַיִּלְגִּיעֵן רַבִּינ'ן, וְאִיךָ? עַל-יַדִּי סְלוּק דְּעֵת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי (עֵין

ט) אֲשֶׁרִי מִי שְׁאוּחֻז בְּיַד הַתַּיִבִּים [לְהַחְזִירָם בְּתִשְׁבָּחָה].
י) לְהַמְסֵר לְגַמְרֵי לְרַבְּנוּ ז"ל.

לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן קכג), שְׁלֹא יִחְשֹׁב כִּי אִם מִתּוֹרַת רַבֵּנוּ ו"ל, וְכֵן לֹא יִדְבֹר כִּי אִם מִרַבֵּנוּ ו"ל, וְלֹא יַעֲרֹב שׁוֹם דְּבוּרִים אַחֲרֵים, וְלֹא יִתְבַּיֵּשׁ מִהַמְלַעֲיָגִים, כִּי דְבָרֵי רַבֵּנוּ ו"ל הֵם גְּלוּי אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ בְּמִדְרָגָה עֲלִיוֹנָה מְאֹד מְאֹד, וְכִכֵּל שֶׁתְּדַבֵּר יוֹתֵר מִרַבֵּנוּ ו"ל וּמַעֲצוֹתָיו וְתוֹרוֹתָיו, יוֹתֵר יִתְגַּלֶּה אוֹרוֹ יִתְבַּרְךָ, שֶׁבְּזֶה תְלוּיָהּ כָּל הַגְּאֻלָּה, כִּי עֵקֶר הַגְּלוּת הוּא מִחֻמַּת חֲסֵרוֹן אֱמוּנָה (עֵין לְקוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ז'), כִּי אִם הִיְתָה אֱמוּנָתוֹ חֲזָקָה וּבְרוּרָה, שְׂאִין בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, וְדוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר — הֵם עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, רַק נִתְגַּשְׁמוּ בְּלְבוֹשׁ גִּשְׁמֵי בְשָׂבִיל קִיּוֹם הָאֲנוּשִׁי, וּבְכַאֲמַת הַכֹּל הוּא אֱלֻקוֹת, אֲזַי בִּידְעֵה זֶה הָיָה נִגְאָל מִכָּל צְרוּתָיו וּמִכָּל הַקְּלָפוֹת, שֶׁהֵם הַדְּמִיוֹנוֹת שֶׁמְסַבְּבִים מִחוּ וְדַעַתוֹ, וְהָיָה תְּמִיד בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְהָיָה רוֹקֵד כָּל הַיּוֹם וּמִתְעַנֵּג בְּזִיו שְׂכִינָתוֹ יִתְבַּרְךָ, וְהָיָה רוֹאֶה וּמִרְגִּישׁ גְּדֹל רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבַּרְךָ עָלָיו, וְאֵת עֲצָם הָאֲהָבָה שֶׁהֵשֵׁם יִתְבַּרְךָ אוֹהֵב אוֹתוֹ וְאֵת נִפְלְאוֹת הַהִשְׁגָּחָה הַפְּרָטִי הַפְּרָטִית עָלָיו.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ וּמָה נָעִים גּוֹרְלָנוּ, שְׂאֵנוּ זוֹכִים לְדַבֵּר מִרַבֵּנוּ ו"ל, וְהִיא זְכוּת נִפְלְאָה וְנוֹרָאָה מְאֹד מְאֹד וְהַצְּלַחַת הַנִּפְשׁ לְעַד וְלְנֶצַח. טוֹב לְהוֹדוֹת לַהֵשֵׁם יִתְבַּרְךָ עַל הַחֲסֵד חֲנּוּם הַזֶּה, וְרֵאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה וְלִרְקוֹד בְּכָל יוֹם, שֶׁתְּהַלֶּה לְאֵל אֵין אָנוּ מִתְּנַגְּדִים, חֵס וְשְׁלוֹם, עַל אוֹר הָאוֹרוֹת הַזֶּה, וְתַהַלֶּה לְאֵל, אָנוּ נִכְנָסִים לְבֵית מְדַרְשׁוֹ בֵּין תְּלַמֵּידָיו הַיְקָרִים "חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב", אֲשֶׁר עַל־יְדֵי הַתְּחַבְּרוּתָנוּ אֲלֵיהֶם נִזְכָּה גַם־כֵּן לְתַקוּן נֶצַחִי.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ, וְרֵאוּי לְחִזּוֹר וְלוֹמַר בְּכָל יוֹם וּבְכָל שְׁעָה אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

תתסד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא לְמִלְחָמָה הַיְתִשְׁלֵנִי.

שְׂשׂוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂגֶנּוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחֵי וְרַעֵי הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנְּחָל
הַנוֹבֵעַ מְקוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גִּירוּ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצֵחַ.

זֶה שָׁבוּעַ מְאֹז שְׁחֹזְרָתִי מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּמִצְּאָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ
שֶׁכְּתַבְתָּ אֵלַי, וְכַנְרָאָה הַגִּיעַ יוֹם אַחֵר שְׁנֹסַעְתִּי כְּבָר. וְהִנֵּה יַעַן
שֶׁהִבְנֵתִי, שְׁבַעֲתִים הִלְלוּ תַחֲזוֹר לְעִיר, לֹא עָנִיתִי לָךְ, וּמִדֵּי דִבְרֵי
אֶתְמוּל עִם חֲבֵרְךָ, וְאָמַר לִי, שְׁבֻדְעָתְךָ לְהִשְׁאֵר עוֹד שְׁנֵי שָׁבוּעוֹת,
עַל-כֵּן אִמַּרְתִּי לְהוֹדְרוֹ וּלְכַתֵּב לָךְ קִצֵּת מֵעֶצֶם אֶהְבֵּתִי אֵלֶיךָ, אֶהְבֵּה
שְׂאִינָה תְלוּיָהּ בְּדָבָר, רַק מִפְּאֵת קִשׁוֹר גִּשְׁמוֹתֵינוּ שְׁבִשְׂרֵשְׁנוּ אַחַד
אֲנַחְנוּ, וְשׁוֹתִים מִמְּעִין אַחַד וְכוּ'.

וּכְבָר יָדוּעַ מִכְתָּבִי הָאֲרִיז"ל, שֶׁכָּל יִשְׂרָאֵל בִּיחַד הֵם אָדָם
הַעֲלִיּוֹן וְכוּ', וְכָל הַנְּשֻׁמוֹת תְּלוּיּוֹת זוּ בְּזוּ וְכוּ', וְעַל-כֵּן הַזְהִיר
הָאֲרִיז"ל הַרְבֵּה עַל אֶהְבֵּת חֲבֵרִים, וּבְכַרְט קִדְּם הַתְּפִלָּה וְכוּ', כִּי
עַל-יְדֵי הַתְּפִלָּה מִמְּשִׁיכִים שְׁפַע גְּלוּי אֹר אֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְצָרִיכִים
כָּלִים לְקַבְּלוֹ, וְכָל אַחַד מִיִּשְׂרָאֵל הוּא כָּלִי לְהִמְשִׁכַת אֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ,
וְעַל-כֵּן רָאוּי שֶׁתְּהִיָּה בִּינֵיהֶם אֶהְבֵּה, אַחֲוָה וְרַעוּת, כִּי אִם לֹא, חֵס
וְשְׁלוֹם, נִעֲשֶׂה שְׁבִירַת הַכָּלִים, שְׁזָהוּ כָּל עוֹלָם הַתְּהוּ, חֲרַבְּן כָּל
הָעוֹלָמוֹת, וְזָהוּ כָּלִל הַגְּלוּת הָאֲרָכָה וְהַמְרָה הַזוּ, וְהַכֵּל מִחֲמַת שְׁנֵאת
חֲנָם שֶׁקָּשָׁה יוֹתֵר מֵעֲבוּדָה זָרָה, גְּלוּי עֲרִיּוֹת וְשִׁפְיכוֹת דָּמִים, כְּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ חַו"ל (יֹמָא ט:), וְעַל-יְדֵי-זֶה עוֹקֵר אֶת עֲצָמוֹ מִשְׂרֵשׁוֹ, כִּי
בְּשֵׂרֵשׁ כָּל יִשְׂרָאֵל אַחַד, וְאִם מוֹצֵא חֲסְרוֹנוֹת הֵן בְּעֲצָמוֹ וּמִכָּל שְׁכֵן
אֶצֶל אַחֲרִים, כְּמוֹ-כֵן גִּתְרַחֵק מִהֶאֱחָדוֹת, כִּי (אָבוֹת ב): שְׁנֵאת הַבְּרִיּוֹת
מוֹצִיאָה אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם, וְעַל-כֵּן הַזְהִירָנוּ רַבְּנוּ ז"ל מְאֹד מְאֹד
(לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֵק א', סִימָן רַפּב), לְדוֹן אֶת הַכָּל לְכַף זְכוּת, וְכֵן לְדוֹן
אֶת עֲצָמוֹ לְכַף זְכוּת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יֵאָחַז בְּשֵׂרֵשׁ הָאֱחָדוֹת.

וְגִלָּה לָנוּ מוֹהֲרַנְיָתָ וְ"ל (לקוּטֵי־הַלְכוֹת, הַשְּׂמַת הַבְּקָר, הַלְכָה א'), אֲשֶׁר זֶה תְּהִיָּה עֲבוֹדַת מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ — לְדוֹן אֶת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִחְזִיר אֶת הַכֹּל אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, כִּי בְּאֵמַת אֵי אֶפְשֶׁר לְדוֹן אֶת חֲבֵרוֹ, כִּי מִי יוֹדֵעַ מְקוֹמוֹ, אוֹלֵי אִם הִיִּיתִי בְּמְקוֹמוֹ, הִיִּיתִי יוֹתֵר גְּרוּעַ, וְעַל־כֵּן הַמְשַׁפֵּט הוּא רַק לְאֵלֶקִים (עֵין לְקוּטֵי־מוֹהֲרַנְיָן, חֶלֶק ב', סִימָן א'), כִּי רַק הוּא יִתְבַּרֵךְ לְבִדּוֹ רְאוּי לְשַׁפֵּט אֶת הָאָדָם, וְכִמּוֹ שְׂאֲמָרוֹ חַז"ל (אָבוֹת ב'): אַל תְּדִין אֶת חֲבֵרְךָ עַד שֶׁתִּגִּיעַ לְמְקוֹמוֹ, וּמִי הוּא שְׂיָכוֹל לִידַע וְלִהְגִיעַ לְמְקוֹם חֲבֵרוֹ? כִּי אִם הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, שֶׁהוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם וְאֵין הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ, וְכָל אֶחָד יֵשׁ לוֹ מְקוֹם אֲצִלוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְעַל־כֵּן הוּא לְבִדּוֹ יִתְבַּרֵךְ יְכוֹל לְדוֹן אֶת הָאָדָם, כִּי הוּא יִתְבַּרֵךְ בְּעַל הַרְחָמִים, וּבְיִבּוּדָאֵי הוּא מְקַיֵּם בָּנוּ: "הֵיוּ דִן אֶת כָּל אָדָם לְכַף זְכוּת" (שֵׁם א'), כִּי רַחֲמָיו יִתְבַּרֵךְ הֵם עַל כָּל מַעֲשָׂיו, וּבְפִרְטוּיּוֹת עַל אֵלוֹ שֶׁנִּפְלוּ בְּעַמְק הַרְעָה, בְּשִׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת, עַל־יָהֵם גְּבָרָה רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבַּרֵךְ, כִּי הוּא יִתְבַּרֵךְ יוֹדֵעַ אֶת מְקוֹמָם, כִּי הַמְקוֹם שֶׁהֵם שָׁם גָּרָם לָהֶם שִׁיפְלוּ בְּחֻשָׁף כְּזֶה, וַיִּטְמְאוּ אֶת עַצְמָם, וְעַל־כֵּן רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבַּרֵךְ גְּבָרָה עַל־יָהֵם מְאֹד מְאֹד, וְאִם יֵשׁוּבוּ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ בְּשִׂיחָה זֹאת תְּפִלָּה (בְּרָכוֹת כו.), מִיָּד יִקְבְּלֵם, כִּי "וְרַחֲמָי אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֲמֵם" (שְׁמוֹת לג, יט) — אֶף־עַל־פִּי שְׂאִינוֹ כְּדָאֵי וְאִינוֹ הִגּוֹן, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ חַז"ל (בְּרָכוֹת ז.), כִּי הוּא יִתְבַּרֵךְ מִבֵּית וְרוּאָה וְצוּפָה וְיוֹדֵעַ תַּעֲלוּמוֹת שֶׁל כָּל אֶחָד בְּפִרְטֵי פִּרְטוּיּוֹת, עַל־כֵּן הוּא מְרַחֵם עַל הַכֹּל, כִּי "גְּדוֹל כְּחָה שֶׁל תְּשׁוּבָה, שֶׁפִּינּוֹן שְׂאָדָם מְהֵרָה בְּלָבוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, מִיָּד הִיא עוֹלָה לֹא עַד עֲשָׂרָה מִלִּין וְלֹא עַד עֶשְׂרִים וְלֹא עַד מֵאָה, אֲלֵא עַד מֵהַלֵּךְ חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנִים, וְלֹא עַד רִקִיעַ רֵאשׁוֹן וְשָׁנִי, אֲלֵא שֶׁהִיא עוֹמֶדֶת לְפָנָי כְּסֵא הַכְּבוֹד" וְכוּ' (פְּסִיקְתָא דְרַב כְּהָנָא מִד), עֵינֵי שָׁם; וּבְפִרְטוּיּוֹת כְּשֶׂאָדָם מְיַחֵד לַעֲצָמוֹ מְקוֹם מְיַחֵד, וּמְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ אֶת כָּל לָבוֹ, וּמְגַלָּה לוֹ כָּל עֲוֹנוֹתָיו וּמְתוּדָה עַל־יָהֵם, וּמְדַבֵּר רַכּוּת אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ עַד שְׁמוּרִיד דְּמַעוֹת, אֵין לְשַׁעַר וְאֵין לְסַפֵּר מֵה שֶׁנִּעֲשָׂה מְזֶה, וְאִינוֹ זֶה מִשָּׁם עַד שְׁמוֹחֲלִין לוֹ, וּבְפִרְטוּיּוֹת מִי שֶׁנִּלְכַּד בְּחַטָּא הַחֲמוֹר הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, עַקֵּר תְּקוּנוֹ הוּא רַק תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת וְשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוּנוֹ, וְיִהְיֶה עַקְשָׁן גְּדוֹל

אֲשֶׁר תתסד בנחל קכה

על דָּבָר זֶה — לְסַפֵּר לְפָנָיו יתְבַרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבַכְּשִׁיטוֹת אֶת כָּל לְבוֹ
מַדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְאִזּוֹ נִתְהַפְּכִים כָּל הַעֲוֹנוֹת לְזָכוֹת וְכוּ', וְזוֹכֶה
לְהַשְׁגַּת אֱלֻקוֹת בְּהַתְגַּלוֹת נִפְלְאוֹהַ בְּלִי שׁוֹם לְכוֹשִׁים וְצַמְצוּמִים, וְאִין
עָלָיו שׁוֹם דִּין אוֹ קְטְרוּג, חֵס וְשְׁלוֹם. וְעַיִן בַּמִּדְרָשׁ (בַּמִּדְרָב רַבָּה כ, יג):
בְּלַעַם הָיָה רָשָׁע עָרוֹם, וְיָדַע שְׂאִין עוֹמֵד מִפְּנֵי הַפְּרָעָנוֹת אֲלֵא
תְּשׁוּבָה, שְׂכָל מִי שְׁחוּטָא וְאוֹמֵר: חֲטָאתִי, אִין רְשׁוֹת לְמַלְאָךְ לִינַע
בוֹ וְכוּ', עַיִן שָׁם; אִךְ לְזָכוֹת לְתַפְּלָה בְּשְׁלֵמוֹת, צְרִיכִים לְקַיֵּם (אָבוֹת
ד): "אֵל תְּהִי בּוֹ לְכָל אָדָם", לֹא לְבוֹזוֹת, חֵס וְשְׁלוֹם, שׁוֹם בֵּר יִשְׂרָאֵל
(עַיִן לְקוּשִׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן א'), וְלְדוֹנוֹ לְכַף זָכוֹת, כִּי עַל-יַדֵּי
מַחֲלָקֵת אִי אֶפְשָׁר לְדַבֵּר (עַיִן שָׁם, חֶלֶק א', סִימָן רֵלֵט), וְעַל-כֵּן מְקַבְּלִים
עַל עֲצָמָם קֹדֶם הַתְּפִלָּה מִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁל: "וְאֶהְבֵּת לְרַעַךְ כְּמוֹךְ", כִּי
בַשְּׁעַת הַתְּפִלָּה אָנוּ בָּאִים לְפָנָיו יתְבַרֵךְ, וְלִבְקֵשׁ מִמֶּנּוּ יתְבַרֵךְ רַחֲמִים
שְׂיִרְחַם עָלֵינוּ, וְעַל-כֵּן אָנוּ צְרִיכִים לְהַקְדִּים בְּמִדַּת הַרַחֲמָנוּת, וְלִרְחַם
עַל חֲבֵרֵינוּ, וְאֶפְלוֹ הַגְּרוּעַ שְׁבַגְרוּעִים וְכוּ', וּבִאֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָּא
אֲתַעַר דְלַעֲיֵלָא (זֶהוּ לְדִלְךָ פ.ח.), כְּמוֹ שְׂאָנוּ מִרַחֲמִים עַל חֲבֵרֵינוּ אִךְ
עַל הַגְּרוּעַ שְׁבַגְרוּעִים, כְּמוֹ-כֵן יִרְחַמוּ גַם עָלֵינוּ, אִךְ שְׁנֵהִיָּה הַגְּרוּעַ
שְׁבַגְרוּעִים וְכוּ'. וְעַיִן בִּירוֹשָׁלַיִם (בְּבֵא קָמָא פ"ח, שְׁבַת קנא:): כָּל הַמִּרְחַם
עַל הַבְּרִיּוֹת, מִרַחֲמִים עָלָיו מִן הַשָּׁמַיִם, וְכָל מִי שְׂאִינוּ מִרְחַם עַל
הַבְּרִיּוֹת, אִין מִרַחֲמִים עָלָיו מִן הַשָּׁמַיִם וְכוּ', עַיִן שָׁם; וְזֶה שְׂאָמַר
אֱלֹהִיו (תְּנָא דְבִי אֱלֹהִיו רַבָּה): כֶּף אָמַר לָהֶם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
לְיִשְׂרָאֵל: בְּנִי, מָה אָנִי מְבַקֵּשׁ מִכֶּם, אֲלֵא שְׁתֵּהִיו אוֹהֲבִים זֶה אֶת זֶה
וּמְכַבְּדִים זֶה אֶת זֶה וְכוּ', עַיִן שָׁם; וְדַבֵּר זֶה הוּא הַיְסוּד שֶׁל חֲסִידוֹת
בְּרִסְלָב — לְרַחֵם עַל הַכֹּל, וְלִקְרַב הַכֹּל אֵלָיו יתְבַרֵךְ, וְאֶפְלוֹ הַגְּרוּעַ
שְׁבַגְרוּעִים, כִּי הַצְּדִיק הָאֵמֶת הוּא הַרַחֲמָן הָאֵמֶתִי (עַיִן לְקוּשִׁי-מוֹהַר"ן,
חֶלֶק ב', סִימָן ז'), וְהוּא מְמַשִּׁיף אֶת רַחֲמָנוֹתוֹ יתְבַרֵךְ אֶפְלוֹ עַל הַגְּרוּעַ
שְׁבַגְרוּעִים, שְׁנִפְלוֹ בַּעֲשָׂרָה כְּתָרָא דְמִסְאָבוּתָא, וְהוּא מַעֲלֵם וְרוֹחֲצֵם
וּמְנַקֵּה אוֹתָם וְכוּ', וּמְשִׁיבֵם אֵלָיו יתְבַרֵךְ. וְדַבֵּר זֶה רָאוּ הַרְבֵּה אֲצֵל
מוֹהַרְנ"ת ז"ל, שְׂאָף שְׁנִכְנָסוּ אֲצֵלוֹ גְרוּעִים וּפְגוּמִים מְאֹד מְאֹד,
רַחֲמָנָא לְצִלָּן, אִךְ-עַל-פִּי-כֵן דִּבֵּר עִמָּהֶם וְחִזְקֵם וְאֲמַצֵּם, וְלָמַד אֹתָם
דַּעַת הָאֵמֶת, עַד שְׁחִזְרוּ בְּתְּשׁוּבָה אֲמִתִּית, וְנַעֲשׂוּ לְצַדִּיקִים גְּמוּרִים,

קכו אָשׁר תתסד בנחל

וְהָיוּ תָּמִיד דְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ. וּבְהִיוֹתִי עֹשֵׂוֹ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שָׁמַעְתִּי מִר' לֵוִי יִצְחָק (נִרְוֹ יָאִיר) [ו"ל] לְלַמַּד הַתּוֹרָה: "תִּקְעוּ תוֹכְחָה" (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק ב', סִימָן ח'), שֶׁזוֹ הִיְתָה הַתּוֹרָה הָאֲחֵרונה שֶׁאָמַר רַבְּנֵנוּ ו"ל בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה שְׁנַת תִּקְעָא, וְאָמְרוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁהַתּוֹרָה הַזֹּאת צִוְּיָהּ רַבְּנֵנוּ ו"ל אֵלֵינוּ אִיךָ לְהַתְּנֶהג, וְכִלְלַת הַתּוֹרָה שֶׁהִיא יְסוֹד דְּעֵתוֹ הַקְּדוּשָׁה: א. לְחַפֵּשׁ מְאֹד מְאֹד אֲחֵרָיו (עֵין לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, שְׁלוּחִין, הֶלְכָה ה' בְּאַרְיִכוֹת). ב. לְהוֹסִיף שְׂכָנִים רַבִּים אֶל תוֹךְ דְּעֵתוֹ הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהִיא בֵּית הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת (הֵינּוּ לְקָרֵב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּלְגַלוֹת לָהֶם עֲנֵן הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, שִׁיחָה בֵּינֵנוּ לְבֵין קוֹנוֹ). ג. לְדוֹן אֶת חֲבֵרוֹ לְכַף זְכוּת וְלְהוֹכִיחוֹ בְּדֶרֶךְ אֱהָבָה וְחֶפְזָה יִתְרָה, בְּחִינַת: "נִרְדִּי נִתֵּן רִיחוֹ" (שִׁיר הַשִּׁירִים א, יב). ד. לְהַתְּקַבֵּץ אֵלָיו בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּתְבָּרַר דְּעֵתָם בְּאַמוּנַת חֲדוּשׁ הָעוֹלָם. ה. לְהַתְּפַלֵּל הַשְּׁלֵשׁ תְּפִלוֹת: שְׁחִרִית, מְנַחֵה וּמְעַרִיב בְּכָל יוֹם בְּמַתִּינוֹת וּבְכַחוֹת גְּדוּלִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִבְנִים לוֹ שְׁלֹשָׁה מַחֲזִין, שִׁיְהִיוּ מְחִיצָה פְּרוּסָה נֶגֶד תְּאוֹת גְּאוֹף (עֵין הֵיטֵב כָּל הַתּוֹרָה מְרֵאשָׁה לְסוּפָה, וְחֲמִצָּא חֲמֵשׁ נִקְדוֹת אֵלָיו). וְהָאֵרִיךְ ר' לֵוִי יִצְחָק מְהַנְּקֵדָה שֶׁל לְדוֹן אֶת חֲבֵרוֹ לְכַף זְכוּת וְלְהוֹכִיחוֹ בְּדֶרֶךְ אֱהָבָה, וְאָמַר, שֶׁהַעֲקָר רַק לְחִזֵּק אֶת חֲבֵרוֹ, וְאִזּוֹ מִמֵּילָא יִתְעוֹרֵר, וּבְשׁוּם אֶפֶן שֶׁבְּעוֹלָם לֹא לֹמַר מוֹסֵר לְחֲבֵרוֹ. וְסִפֵּר סְפוּרִים נִפְלְאִים וְנוֹרָאִים מְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ — אֲשֶׁרֵי הָאֵזֶן שֶׁשָּׁמַעְתָּם (וְיִתְבָּאֵרוּ בְּמִקוֹם אַחֵר), וְאָמַר אִזּוֹ בְּשֵׁם ר' אַבְרָהָם בְּר' נַחֲמָן ו"ל, שֶׁכָּל ה"לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן" מְלֵא רַחֲמִים וְאַהֲבָה עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד וְכוּ', וְעַל כֵּן גַּם עָלֵינוּ לִילֵךְ בְּדֶרֶכּוֹ וְלֶאֱהֹב אֶת הַכָּל בְּלֵי שׁוּם יוֹצֵא מִן הַכָּלָל, וְדוֹבְרֵי פִי חֲכָם חֵן.

וְעֵין בְּאֵבוֹת דְּרַבֵּי נִתֵּן (פָּרָק טז): שְׁנֵאת הַבְּרִיּוֹת כִּי צֵד? מִלְּמַד שֶׁלֹּא יְכוֹן אָדָם לֹמַר אֱהָב אֶת הַחֲכָמִים וּשְׁנֵא אֶת הַתְּלַמִּידִים, אֱהָב אֶת הַתְּלַמִּידִים וּשְׁנֵא אֶת עַמֵּי הָאֲרָצוֹת, אֲלֵא אֱהָב אֶת כָּלָם וְכוּ', עֵין שָׁם; וְזֹאת הִיְתָה כָּל הַהַתְּגַלוֹת שֶׁל הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוּשׁ, שֶׁהַכְּנִיס אֱהָבָה בְּעוֹלָם, לְאֱהֹב אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ וְאֶת כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל (אֶחָד בְּגִימְטְרִיָּה אֱהָבָה, וְעֵין לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן ד'): עַל-יְדֵי אֱהָבָה

אֲשֶׁר תתסד בנחל קכו

יִזְכָּה לְהַגִּיעַ לְאַחֲדוּתוֹ (יְתַבְרֶךְ), וּבִפְרָטִיּוֹת עֲכָשׁוּ בִימֵי אֱלֹהֵי
הַקְדוּשִׁים, אֲשֶׁר שְׁעָרֵי שָׁמַיִם פְּתוּחִים, וּמִשָּׁה רַבְּנֵנוּ פִּתַּח אֶת דְּרָךְ
הַתְּשׁוּבָה, וְקָשֶׁר עֲצָמוֹ אִף עִם הַגְּרוּעַ שֶׁבַּגְּרוּעִים, בְּסוּד (תְּהִלִּים נג, ד):
"כָּלוּ סָג יַחְדָּו", אֲפִלּוֹ אֶחָד שֶׁהָיָה נֹסֵג אַחֲרֵי לְגַמְרֵי, הֵייתִי יַחְדָּו עִמּוֹ
(עֵיִן לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פכ), כִּי מִשָּׁה — אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל הָיָה,
כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (מְנַחוֹת סה:), וְעַל-כֵּן מָסַר תְּמִיד נַפְשׁוֹ עֲלֵיהֶם
וְהִחְזִירָם לְמוּטָב, וְלָכֵן צְרִיכִים לְקַיֵּם עֲכָשׁוּ (שְׁמוֹת יח, ז): "וַיִּשְׁאַלֵּנוּ
אִישׁ לְרֵעֵהוּ לְיִשְׁלוֹם", וְלִקְשֹׁר יַחַד חֻבְלֵי עֲבוֹתוֹת הָאֱהָבָה, וְלָדוּן
אֶת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת, וּכְמוֹ שֶׁיִּתְנַהֵג — בֵּן יִתְנַהֵגוּ עִמּוֹ לְמַעֲלָה,
וְיִקְיָם (יְחֻזְקָא לו, כה): "וּמִכָּל גְּלוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם וְיִנְתַּתִּי לְכֶם
לְבַב תְּדַשׁ" וְגו', כִּי מִיָּד שֶׁמִּתְחַבְּרִים יַחַד וְעוֹשִׂים שְׁלוֹם, הַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא מוֹחֵל לָהֶם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל בְּמִדְרָשׁ (בְּרַאשִׁית רַבָּה, לח,
ו): "חֲבוּר עֲצָבִים אֶפְרָיִם הֵנַח לוֹ" (הוֹשַׁע ה, יז), שֶׁכְּשֵׁי שְׁלוֹם בֵּין
יִשְׂרָאֵל, אֲפִלּוֹ עוֹבְדִים עֲבוּדָה זָרָה — מוֹחֵלִין לָהֶם, אֲבָל "חֶלֶק לְבָם
עֲתָה יֵאָשְׁמוּ" (שִׁם י, ב), כִּי עַל-יְדֵי מַחְלָקַת בָּאִים כְּפִירוֹת (עֵיִן
לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כז), וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (בְּמַסֶּכֶת פְּלָה): כָּל
הַרוֹדֵף שְׁלוֹם — אֵין תְּפִלָּתוֹ חוֹזֶרֶת רִיקָם וְכַנ"ל, כִּי עַקֵּר הַתְּפִלָּה
הִיא דִּיקָא עַל-יְדֵי שְׁלוֹם, וְזֶה מָה שֶׁמוּבָא בְּסִפְרֵי הַקְדוּשִׁים (אֲסַתֵּר
ה, ו): מ'ה שֶׁאֵלְתֵּךְ וַיִּנְתֵּן לְךָ, רֵאשִׁי תְּבוּת: 'שְׁלוֹם', עַל-יְדֵי שְׁלוֹם
יְכוּלִים לְפַעַל הַכֹּל, וּמָה שֶׁתִּרְצֶה וַיִּנְתֵּן לְךָ, כִּי שְׁלוֹם הוּא רֵאשִׁי
תְּבוּת: שִׁים מ'לְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד שְׁמוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא
שְׁלוֹם (שִׁבְתָּ י): וְכָל מ'עֲשִׂיךָ לְשֵׁם שְׁמַיִם תַּעֲשֶׂה.

הַהֶכְרַח לְקַצֵּר מְרַב טְרֵדוֹתַי, וְלֹא עָלָה עַל דַּעְתִּי לְכַתֵּב לְךָ כָּל
זֹאת, אִף מֵאֵת ה' הֵיטָה זֹאת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאֱהָבָה רַבָּה וּמִצְפָּה לְרֵאוּתְךָ...

תתסה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת-קִדְשׁ לְסֹדֵר כִּי תֵצֵא ה'תשל"ג.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי אַחֵי וְרַעֵי הָאֲבִירָה
הַיָּקָר לִי מְאֹד ... שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל הָעֲלִיּוֹן מְקוֹר הַחֲכָמָה הַקְּדוּמָה
הַיּוֹצֵאת מִסוּד שְׁלֹשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעִתִּיק וְכוּ'.

מִכְתָּבְךָ הָאָרְךָ מִיּוֹם רֵאשׁוֹן לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְשִׂמְחָתִי מְאֹד לְרֵאוֹת
תְּשׁוּקַת לְבָבְךָ אֶל הַתְּכֵלִית הַנִּצְחִית, וְגַם שְׂאֵתָה עוֹסֵק לְדַבֵּר הַרְבֵּה
עִם הַחֲבֵרִים — אֲשֶׁרִיךְ וְאֲשֶׁרִי חֲלָקָךְ. וְעַקֵּר הַכֹּל הוּא תְּמִימוֹת
וּפְשִׁיטוֹת, וְכָל מָה שְׂאָדָם זוֹכֶה לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמוֹ בְּמִדַּת הַתְּמִימוֹת,
כְּמוֹ-כֵן זוֹכֶה לְקַבֵּל מִרְבּוֹ ו"ל, שֶׁהוּא מְקוֹר הַתְּמִימוֹת, כִּי הוּא כּוֹלֵל
אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת וְכוּ', וְעַל-כֵּן 'תָּם' בְּגִימְטְרִיָּה: ע"ב, ס"ג, מ"ה,
ב"ן, וְאֶרְבָּעָה כּוֹלָלִים, כִּי מִדַּת הַתְּמִימוֹת כּוֹלֵלֶת הַכֹּל, וְתְּמִימוֹת
פְּרוּשָׁה שְׁלֵמוֹת, שְׁזָה עַקֵּר הַשְּׁלֵמוֹת — כְּשִׂאוּחֹז בְּמִדַּת הַתְּמִימוֹת.
וּמוֹהַרְנֵ"ת ו"ל הַתְּאוּנָן קִדְשׁ הַסְּתֵלְקוּתוֹ, וְאָמַר: זָאל אִיךְ זָאגֵן, אִיךְ
הָאָב נִישְׁט גִּילְעֵרְנִט וְכוּ', אִיךְ הָאָב אָבְעֵר גְּעֵהִיט דִּי צִיִּיט וְכוּ' נָאר
וְוֵער ווִיסט אוִיב אִיךְ הָאָב יוֹצֵא גִיווֵעֵן דְּעַם רַעֲבִינִיס תְּמִימוֹת², כִּי
דְּבָרָיו וְעֲצוּתָיו הַקְּדוּשִׁים, הֵם תְּמִימוֹת נוֹרָאָה וְנִשְׁגָּבָה מְאֹד; אֲשֶׁרִי
מִי שְׂמִסְלֵק דְּעַת עֲצָמוֹ וְחֲכָמָתוֹ הַמְּדָמָה, וְאֵז יִקְבֵּל הַרְבֵּה מְמֻנֵי (עֵין
לְקוּטֵי-מוֹהַרְנֵ"ן, חֲלָק א', סִימֵן קכג). וְכִבֵּר אָמְרוּ חַז"ל (נְדָרִים לב.): כָּל
הַמְּתָמִים עֲצָמוֹ, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתְּמִים עִמוֹ. וְכֵן בְּכֹלל הַתְּמִימוֹת
וְהַפְּשִׁיטוֹת הִיא מִדַּת הָאֱמוּנָה, כִּי תְּמִימוֹת הִיא בְּסוּד הַמְּלָכוֹת (עֵין
קְהֵלוֹת יַעֲקֹב), שֶׁהִיא הָאֱמוּנָה, כִּי לְזִכּוֹת לְאֱמוּנָה אֲמִתִּית, צְרִיכִים
לְסַלֵּק דְּעַת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי וְכוּ'. וְהִנֵּה שְׁלֵמוֹת הָאֱמוּנָה גִתְּגֵלָה עַל-יְדֵי
רְבוּי שִׁיחָה וְתַפְּלָה אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְדַבּוּר עִמוֹ בְּפְשִׁיטוֹת כְּאֲשֶׁר יִדְבֵּר
אִישׁ אֶל רַעְהוֹ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו בְּלִשׁוֹן שְׁרָגִיל בְּהַ, וְאֵז עַל-יְדֵי רְבוּי
שִׁיחָה בֵּינֵנוּ לְבֵין קוֹנוֹ, זוֹכֶה לְהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְנַעֲשֶׂה כָּלוּ טוֹב,

כ) לוֹמֵר שְׁלֵא לְמִדַּתִּי וְכוּ', אֲנִי אֲבָל שְׂמִרְתִּי עַל הַזְּמַן וְכוּ', רַק מִי יוֹדֵעַ אִם יִצְאֵתִי יְדֵי
חֹבֶת הַתְּמִימוֹת שֶׁל רְבּוּי ו"ל.

וְאִינוּ מְקַפִּיד וְכוּעֵס עַל שׁוּם דְּבַר בְּעוֹלָם, אִף עַל הַמְצַעְרִים אוֹתוֹ. וּבְזֶה יָדַע הָאָדָם, אִם הִגִּיעַ כְּבֹר לְמִדַּת הָאֱמוּנָה, לְמִדַּת הַתְּמִימוֹת, שֶׁהִיא הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְהִגִּיעַ אֵלֶיהָ בְּזֶה הָעוֹלָם — אִם עָקַר מֵעֲצָמוֹ אֶת הָרַע, שֶׁהוּא הַכַּעַס וְהַקְפִּידוּת, כִּי כָל מֶה שֶׁתִּגְדַּל הַדַּעַת, יוֹתֵר יִזְכֶּה לְמִדַּת הַחֶסֶד וְהַרְחָמִים, וְלִהְיוֹת טוֹב לְכָל כְּמִדָּתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, שֶׁהוּא רַק טוֹב, כַּאֲשֶׁר אָמַר רַבְּנוּ ז"ל: "גֹּאֵט אִיז תְּמִיד גוּט" ל, וְאָדָם צָרִיךְ לִילֵךְ בְּמִדּוֹתָיו יִתְבַּרֵּךְ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חז"ל (סְפָרֵי פָרָשַׁת עֵקֶב): "לְלַכֵּת בְּכָל דְּרָכָיו" — אֱלוֹ הַרְכִּי הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֶל רַחוּם וְחַנוּן, מֶה הַמְּקוֹם נִקְרָא רַחוּם וְחַנוּן, אִף אֶתֶּה הָיִי רַחוּם וְחַנוּן, עֵינִ שָׁם; וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר, שֶׁזֶּכֶה עַל-יְדֵי קִדְשַׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְהִגִּיעַ אֶל מִדַּת אַרְיֶכֶת אֲפִים, שֶׁלֹּא יִקְפִּיד וְלֹא יִכְעַס עַל שׁוּם בְּרִיָּה, וְשׁוּם דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם לֹא יִכּוֹל לְהַכְנִיסוֹ אוֹ לְהַבִּיאוֹ אֶל הַכַּעַס וְהַקְפִּידוּת, וְנִתְהַפֵּף לְעֵצָם מֵהוּוֹת הַטוֹב וְכוּ'; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁיִּלְךְ בְּדַרְכּוֹ הַנְּעִימָה שֶׁדָּרַךְ לְפָנָיו, לְהִיּוֹת רָגִיל בְּכָל יוֹם בְּשִׂיחָה זוֹ תְּפִלָּה (בְּרִכּוֹת כו.), וְלִהְתְּבוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְלִדְבַר עִמּוֹ יִתְבַּרֵּךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ בַּתְּמִימוֹת גְּמוּרָה, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו אֶת כָּל עֲגִינָיו וְכָל מֶה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, עַד שֶׁיַּעֲקֹר מֵעֲצָמוֹ אֶת כָּל הָרַע וְיִהְיֶה רַק טוֹב לְכָל, כִּי עַל-יְדֵי שְׁלֵמוֹת הַתְּפִלָּה נִשְׁפָּע עַל הָאָדָם שֶׁפֶע גְּלוּי אֱלֻקוֹת, שֶׁהִיא הַשְּׁפָעַת הַנְּבוּאָה. וְעֵינִ בְּמִדְרָשׁ (בְּמִדְבָר רַבָּה כ, א): כָּל הַנְּבִיאִים הָיוּ בְּמִדַּת הַרְחָמִים עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל אַמּוֹת הָעוֹלָם וְכוּ', עֵינִ שָׁם; כִּי כָל מֶה שֶׁזֶּכֶה לְהַפְלִיל בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, יוֹתֵר דַּעַת נִשְׁפָּעַת עָלָיו, וְיוֹתֵר רַחֲמִים נִכְנָסִים בּוֹ, עַד שֶׁהוּא מִתְהַפֵּף לְעֵצָם טוֹב; הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ יִזְכְּנִי לְהִגִּיעַ אֶל זֶה.

הַהֲכָרַח לְקַצֵּר עֲכָשׁוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

פֹּה תִּקְבַּל חֲבִילָה עִם סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, תִּרְאֶה לְמַכּוֹר אוֹתָם בֵּינִי וּבֵינֵינוּ, וְזוֹהִי זְכוּת הַרְבִּים גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד, וְאֵת הַתְּקוּן הַפְּלִילִי

ל) אֱלֻקִּים הוּא תְּמִיד טוֹב.

תחלק בַּחֲנָם, וְכֵן תִּזְרָזֶם שְׂיֵאמְרוּ אוֹתוֹ בְּכָל יוֹם, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יַעֲזֹר, שְׂנֹזֶכֶה לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת רַבְּנוּ ז"ל בְּכָל הָעוֹלָם, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.

תתסו.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר כִּי תבוא ה'תשל"ג.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, יְדִידֵי הַיָּקָר, הָאֲבֵרְךָ הַשׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצַּח נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְאֲנִי מְצֻטָּעֵר מְאֹד בְּצַעֲרֶךָ, אֲבָל לְהַשִּׁיב לָךְ עַל כָּל פֶּרֶט וּפְרֵט קָשָׁה מְאֹד מְאֹד, וּבִפְרֵט שְׂרַבְנוּ ז"ל בְּעֲצָמוֹ לֹא אָמַר לְשׁוֹם בְּרִיָּה: עֲשֵׂה כָּךְ, רַק דִּבֵּר בְּכִלְיֹת, וּמְכַלֵּל דְּבָרָיו מְצָאוּ עֲצָה וְהִנְהִיגָה אִיךָ לְהַתְנַהֵג, וּמְכַלֵּל שָׂכַן אִיךָ נוֹכַח לְחַגּוֹר מְתַנִּינֵנוּ וְלוֹמַר לְחַבְרָנוּ: עֲשֵׂה כָּךְ אוֹ עֲשֵׂה כָּךְ, כִּי עֲדִין אֲנַחְנוּ רְחוּקִים מִיֵּשׁוּב הַדַּעַת הָאֲמִתִּי, וְעֲדִין לֹא זָכִינוּ לְבְרוּר הַמְדַמָּה וְכוּ', וְעַקֵּר תִּקְוַתְנוּ הִיא שְׂנֹסֵלֵק דַּעַתְנוּ לְגַמְרִי, וְנִשְׁלִיךְ עֲצָמֵנוּ אֶל תוֹף הַנַּחַל, וְנַעֲשֶׂה וּנְקַיֵּם וּנְשִׂיחַ וּנְדַבֵּר רַק דְּבָרָיו הַקְּדוּשִׁים שְׂנֵאָמְרוּ בְרוּח־הַקֹּדֶשׁ בְּמִדְרָגָה עֲלִיוֹנָה מְאֹד מְאֹד וְכוּ', וְשִׂיכִים לְכֻלֵּל יִשְׂרָאֵל, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד יְכוּל לְמַצֵּא לְעֲצָמוֹ עֲצוֹת וְהִנְהִיגוֹת יִשְׁרוֹת עַל כָּל פֶּרֶט וּפְרֵט מִמֶּה שְׂעוֹבֵר עָלָיו, וְזוֹ צְרִיכָה לְהִיּוֹת כָּל עַבְדֵּיךָ — לְסַלֵּסל בְּדְבָרָיו הַקְּדוּשִׁים, כִּי הַסְּלִסּוּל וְהַחֲפוּשׁ בְּדְבָרָיו הַקְּדוּשִׁים הַמְּפָזְרִים בְּסִפְרָיו, זֶהוּ בְּעֲצָמוֹ הַחֲפוּשׁ אַחֲרָיו, שְׂמֵאֵד הַזֵּהִירְנוּ רַבְּנוּ ז"ל בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה הָאַחֲרוֹן, בְּעֵלְמָא הַדִּין, לְחַפְּשׁ וּלְבַקֵּשׁ אַחֲרָיו (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ח', וּבִלְקוּטִי-הַלְכוֹת, שְׁלוּחִין, הַלְכָה ה'), וְאֵז כָּל מֶה שְׂמַחֲפִשִׁין אוֹתוֹ, יוֹתֵר מוֹצֵאִין אוֹתוֹ, וּכְמוֹ-כֵן נִתְבָּרַר וְנִזְדַּבֵּר הַמַּח וְהַדַּעַת, וְזוֹכִין לְבְרוּר וְזוֹפוּף הָאֲמוּנָה בְּחֵדוּשׁ הָעוֹלָם, שְׂבֻזָּה תְלוּיָה כָּל הַגְּאֻלָּה, לִידַע וּלְהוֹדִיעַ וּלְהַנְדִיעַ, שְׂאִין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַפֵּל לְכָל מְתַנַּהֵג בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִי פְּרִטִית, וְאִין אָדָם נוֹקֵף

אֲשֶׁר תתסו בנחל קלא

אֲצַבְעוּ מִלְמַטָּה אֶלָּא אִם-כֵּן מִכְרִיזִין עֲלָיו מִלְמַעְלָה (חֲלִין ז'), וְאֶפְלוּ רִישׁ גְּרָגִיתָא מִן שְׁמַיָּא מִנּוּ לִיה (בְּרִכּוֹת נח.), וְאֶפְלוּ צְפוּרָא כְּלִילָא מִבְּלַעְדֵי שְׁמַיָּא לֹא מִתְצַדָּא (ירוּשְׁלַמִי שְׁבִיעִית ט, א), וְכִמּוֹ שְׁנֶאֱמַר: אֵין אָדָם נוֹגַע בְּמָה שְׁמוּכָן לְחֲבֵרוֹ וְאֵין מְלָכוֹת נוֹגַעַת בְּמְלָכוֹת חֲבֵרְתָהּ אֶפְלוּ כְּמֵלֵא גִימָא (יוֹמָא לח.), וּבִידִיעוֹת אֵלוּ יִגְאֵל מִכָּל צְרוּתָיו בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגַשְׁמִיּוֹת. כִּי עֶקֶר הַגְּלוּת אֵינָה אֶלָּא מִחֲסָרוֹן אֲמוּנָה, שְׂאֵז צְרִיף לְחֲנִף אוֹתוֹ, אוּ מִתְבַּיֵּשׁ מִמֶּנּוּ, אוּ מִתִּירָא מִמֶּנּוּ (עֵין לְקוּשְׁטִי-מוֹהֲרָן, חֲלָק א', סִימָן ז'), שְׁנִדְמָה לוֹ, שְׁחֲבֵרוֹ יְכוּל לְהִרְעֵ לוֹ אוּ לְהִיטִיב לוֹ, שְׁפָל זֶה נִמְשָׁף מִקְטָנוּת הַמַּחֲ וְצִמְצוּם הַדַּעַת וְכוּ', שְׁתוּלָה הַפֶּל בְּטַבַּע, אֵז שׁוֹרָה עֲלָיו מִדַּת הַדִּין (אֶלְקִיִּים גִּימְטְרִיָּה הַטַּבַּע), וְכִשְׁזוּכָה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת מִיחִידֵי הַדּוֹרוֹת, אֵז נִתְבָּרַר וְנִדְבַּף מִחוּ, וְזוּכָה לְאֲמוּנָה בְּרוּרָה שְׂאֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעְדֵי יִתְבָּרַף כָּלֵל, וְרוּאָה וּמְבִיט וּמִתְבּוֹנֵן בְּחִיּוֹת אֱלֹקוֹת הַמְּלַבֶּשֶׁת בְּדוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, וְנִשְׁפָּע עֲלָיו רוּחַ נְבוּאָה, וּמֵאִיר עֲלָיו אוּר הַרְחָמִים, שֶׁהוּא שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת, כִּי הַרְחָמִים תְּלוּיִים בְּדַעַת, וְנִמְשָׁף עֲלָיו חוּט שֶׁל חֶסֶד (חֶסֶד גִּימְטְרִיָּה הַגּוֹיָה כְּזֶה: י"ק י"קו י"קו"ק), שֶׁהוּא אוּר הַהִשְׁגָּחָה, שְׂאֵז הוּא כְּלוֹ חֶסֶד, כְּלוֹ רַחֲמִים, כְּלוֹ טוֹב, וְאֵינוֹ מִתְפַּעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה, וְאֵינוֹ מִתְפַּחַד כָּלֵל, שְׂאֵחָד יִקַּח מִשְׁהוּ מִמֶּנּוּ, כִּי בְּלַעְדֵי יִתְבָּרַף לֹא יֵאָרַע לוֹ שׁוּם רַע, וּמָה שְׁעוֹבֵר עֲלָיו, תְּכַף-וּמִיד יוֹדַע שֶׁהַפֶּל לְטוֹבָתוֹ, מֵאַחַר שֶׁהוּא רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַף וְכוּ', וּבִידִיעָה זוֹ תְּלוּיָה כֵּל הַגְּאֵלָה וְכֵל הַנְּסִים שֶׁהֵם שְׂדוּד הַטַּבַּע. וְאֵיף זוּכִים לְהַגִּיעַ לְכָל זֶה? גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל — עַל-יְדֵי תְּפִלָּה וְהִתְבּוּדָדוֹת, שְׂיִיחָד לְעֲצֻמוֹ מִקּוּם מִיחָד שְׂאֵין שֵׁם בְּנֵי-אָדָם, וַיִּדְבַר עִמּוֹ יִתְבָּרַף בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּהּ, וַיִּסְפַּר לְפָנָיו יִתְבָּרַף אֶת כָּל לְבָבוֹ כַּאֲשֶׁר יִדְבַר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְכֵל מָה שְׁעוֹבֵר עֲלָיו יִשִּׁיחַ אֵלָיו יִתְבָּרַף בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְאֵף שְׁבַתְחָלָה יְבוֹא לוֹ כֵּל הָעֲנִין בְּכִבְדוֹת עֲצוּמָה, וּבְכַפְרִיּוֹת אִם מְסַבֵּב עֲדִין בְּחֻטָּאִים וְעוֹנוֹת שֶׁל פָּגַם הַבְּרִית וְהִרְהוּרִים רְעִים וְכוּ', שְׂאֵז אֲמוּנָתוֹ לְקוּיָה מְאֹד, כִּי אֲמוּנָה תְּלוּיָה בְּשְׂמִירַת הַבְּרִית, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (תְּהִלִּים פט, כט): "וּבְרִיתִי נֶאֱמַנָת לוֹ" (עֵין לְקוּשְׁטִי-מוֹהֲרָן, חֲלָק א', סִימָן לא), כִּי הַפֶּשַׁע שֶׁל הָאָדָם מְכַנֵּס כְּפִירָה לְאָדָם (עֵין סְפָר

קלב אָשֶׁר תתסו בנחל

הַמִּדּוֹת, אוֹת אָמוּנָה, סִימָן כב), וְאִזְ צָרִיף שְׁתַּהֲיֶה תִּפְלָתוֹ בְּבַחֲיַנֵּת דִּין וּבְכַח גְּדוּל, שְׁיִתְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, אִף שֶׁכָּבֵד וְקָשָׁה עָלָיו מְאֹד, אִף-עַל-פִּי-כֵן יִמְסֹר גַּפְשׁוֹ עַל זֶה, כִּי כָּל אֱלוֹ הַכְּבָדִיּוֹת הֵן מְסַבֵּת חֲטָאֵיו, שֶׁעָשָׂה מְסֹף הַמְּכַדִּיל בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, וּכְמוֹ שֶׁכְּתוּב (יִשְׁעִיָּה נט, ב): "כִּי אִם עֲוֹנֹתֵיכֶם הִיוּ מְכַדִּילִים" וְגו', וְעַל-יָדַי כָּל תִּפְלָה וְשִׁיחָה שֶׁמִּתְפַּלֵּל וּמְשִׁיחַ עִמּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, הוּא מוֹרִיד מִמֶּנּוּ וְקוֹרֵעַ אֶת הַמְּסֹף הַזֶּה, עַד שֶׁכָּרַב הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים יִסִּירוּ לְגַמְרִי, וְיִזְכֶּה לְהָאֶרֶת פְּנִים אֶל פְּנִים, וְתַהֲיֶה תִּפְלָתוֹ כְּאֲשֶׁר מְדַבֵּר עִם רַעְיוֹ פְּנִים אֶל פְּנִים (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ב'), שְׂזוּהִי הָאֶרֶת מְשִׁיחַ, אוֹר הַגְּאֻלָּה וְכו', אֲבָל כָּל זְמַן שֶׁלֹּא זָכָה לְגַלּוּי שְׁכִינָה כְּזוֹ, לְרֵאוֹת בְּעֵינָיו אוֹרוֹ יִתְבַּרֵּךְ הַמְּאִיר בְּכָל הָאֶרֶץ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (יִחְזַקְאֵל מַג, ב): "וְהָאֶרֶץ הָאִירָה מְכַבְדּוֹ" וְגו', אִזְ צָרִיף הִתְחַזְּקוֹת גְּדוּלָּה וְנוֹרָאָה מְאֹד מְאֹד, וְאַרְיִכוֹת אַפִּים לְהָאֶרֶץ אִפּוֹ עַל כָּל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, וְלֹא יֵרַע בְּעֵינָיו וְלֹא יִהְיֶה אֲכַפֵּת לוֹ כָּל הִירִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת וְחִלְיִשׁוֹת הַדַּעַת שֵׁישׁ לוֹ, רַק יְדַלֵּג עַל הַכֵּל, וְלֹא יִסְתַּכֵּל עַל אַחֲרָיו כָּלֵל, אִפְלוֹ שֶׁהִירִידָה הִיא כְּמוֹ שֶׁהִיא, אֵל יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל, וְלֹא יִתְבַּלְבֵּל מִשׁוֹם דְּבָר יִהְיֶה אִיף שִׁיְהִיָּה, וְאִזְ כִּשְׁהוּא חֲזָק בְּדַעְתּוֹ, שֶׁלְּעוֹלָם כָּבֵד לֹא יִסַּג אַחֲזוֹר מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, רַק מְכַל יְרִידָה וְנִפְיָלָה יִקּוּם וְיִכְרַח אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְיִסַּפֵּר לוֹ יִתְבַּרֵּךְ הַכֵּל, אִזְ כָּרַב הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים, יִכְנַס אֶל הַקַּדְשָׁה.

וּמְלַבֵּד זֶה, אֶהוּבִי, אַחִי, לְהִיּוֹת עֵקֶשׁן גְּדוּל מְאֹד בְּדַבֵּר זֶה, אִף שֶׁעַדִּין אַתָּה נְדוּשׁ בְּעַקֵּב, וְעוֹבֵר עָלֶיךָ מֵה שֶׁעוֹבֵר, עַל-יָדַי עֵקֶשׁנוֹת בְּתִפְלָה תִּנְצַח בְּמִלְחָמָה, "כִּי גָלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל בְּפִרוּשׁוֹ". אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמְשַׁלֵּיךְ שֶׁכָּלוּ וְדַעְתּוֹ הַפְּגוּמָה, וּמְצִיַּת אוֹתוֹ, וְאִזְ טוֹב לוֹ לְנִצַּח, וְיִתְגַּלֶּה לוֹ אוֹר הַגְּנוּז שֶׁהוּא אוֹר הַחֹסֵד, דַּעַת הַשְּׂגָחָה.

וְשִׁמְעֵתִי מִר' לְוִי יִצְחָק (נִירוֹ זְאִיר) [ז"ל], שֶׁאָמַר, שֶׁמָּה שֶׁמוּכָּא בְּסִפּוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת (מַעֲשֶׂה יב, מִבְּעַל תִּפְלָה), שֶׁהַבְּעַל תִּפְלָה הוֹצִיא אֶת אֲנָשָׁיו חוּץ לְיִשׁוּב, שֶׁהַפְּנֹנָה שֶׁל יִשׁוּב הוּא טָבֵעַ, כִּי עַל-יָדַי תִּפְלָה

אֲשֶׁר תתסז בַּנְחַל קלג

יוצאים מהישוב — שהוא הטבע, ודברי פי חכם חזן.

ההכרח לקצור.

הדורש שלומך...

תתסז.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שני לסדר כי תבא ה'תשל"ג.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו לאהובי, אחי ורעי, הבחור היקר לי מאוד, שותה ממִי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך הקצר שבו אתה מבשר לי בשורה טובה, שגם אתה נוסע עם אנשי שלומנו הקדושים אל ציון רבנו ז"ל באומן לראש השנה, לנכון קבלתי. אשריך ואשרי חלקך, יהא חלקי עמך.

מה אמר לך, אין לי שום דבורים לכתב לך על עצם מעלת קדשת הענין הנורא הזה, אשר זה קרוב לארבעים שנה שנסגר הציון, ולא הניחו לאנשי שלומנו שמחוץ למדינתם להתקבץ שם בראש השנה, ועכשו סבב הקדוש-ברוך-הוא סבות לטובה על-ידי האברך היקר והנפלא ... שיחיה נצח, שעורר וחזק וקבץ קבוצה מאנשי שלומנו, ואתה ביניהם, ונוסעים אל רבנו ז"ל, ובודאי הם מהדברים שיקרבו את גאלתנו וגלוי ופרסום דעת רבנו ז"ל בעולם — אשריכם ואשרינו, שאנו זוכים לידע מרבי אמת כזה, ומספרים קדושים כאלו המתקיים אותנו ומקרבים אותנו אליו יתברך; טוב להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו, והנה אודות עניני, תאמין לי, שבעתים הללו בעוונותינו הרבים, אני מבבלך מאוד, ועקר תקנותי שאני עומד ומצפה ומחכה ומקנה לישועה, שירחם עלי השם יתברך וירחיב לי, ויוציאני מעמק הצרה המרה הזו וכו', ובודאי פונתו יתברך היא לטובה, וכל הצער ועגמת הנפש

וְהַבְּלוּלִים נִגְרָמִים לִי, בְּשִׁבִיל עֲוֹנוֹתַי הַרְבִּים, וְעַכְשָׁו יָמִי אֶלּוּל
צְרִיכִים לְקַבֵּל הַכֹּל בְּאַהֲבָה כִּי פְּנֹת אֶלּוּל הוּא לְדָם וְלִשְׂתֵּק (עֵין
לְקוּטִי-מוֹהֲרָ"ן, חֶלֶק א', סִימָן ו') אִךְ כְּבָר גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲרָ"ן,
חֶלֶק ב', סִימָן סב) בְּסוּד נִפְלָא מַה שֶּׁבְרַךְ יַעֲקֹב אֲבִינוּ אֶת בְּנָיו (בְּרֵאשִׁית
מג): "וְאֵל שְׂדֵי יִתֵּן לָכֶם רַחֲמִים", רְצָה לוֹמַר שְׂיִמְסֹר אֶת הַרְחֻמְנוֹת
בְּיַדְנוּ, כִּי אֶצְלוּ יִתְבָּרַךְ יָכוֹל לְהִיּוֹת שְׁגָם הַחֹלְאָת הַקָּשָׁה וְכֹל
הַיְסוּרִין הֵם הַרְחֻמְנוֹת שְׁלוֹ, כִּי בְּיַדָּאֵי כָּל מַה שֶּׁהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ עוֹשֶׂה
לְאָדָם אֶפְלוּ יְסוּרִין קָשִׁים, הַכֹּל הוּא רַק רַחֲמְנוֹת, אֲבָל אָנוּ מְבַקְשִׁים
שְׂיִתֵּן וְיִמְסֹר בְּיַדְנוּ הַרְחֻמְנוֹת וְכוּ', שְׂאֲנַחְנוּ בְּעַצְמֵנוּ נִרְחַם עָלֵינוּ
וְאֶצְלָנוּ הַרְחֻמְנוֹת הִיא הַפְּשִׁיטוֹת לְהַתְּרַפָּא מִן הַחֲלִי וְלִצְאָת
מִהַחֻבוֹת וַיִּבְטַל הַרְעָ עֵין וְהַמְחַלְקָת וְכוּ', עֵין שָׁם; וְעֵין בְּקַהֲלוֹת
יַעֲקֹב (עֵרֶךְ רַחֲמִים): רַחֲמִים הוּא קִוּוּ הָאֲמָצְעִי מִמֶּזֶג מַחְסָד וּגְבוּרָה,
וַיֵּשׁ לוֹמַר עַל-פִּי הַנ"ל: "וְאֵל שְׂדֵי יִתֵּן לָכֶם רַחֲמִים", כִּי הִנֵּה מַה
שֶּׁלְּפָנָיו יִתְבָּרַךְ טוֹב הוּא לְעַצְמֵי גְבוּרָה, וְאֵנִי צְרִיךְ חֶסֶד כְּמוֹ שְׂאֲנִי
מִבֵּין שְׂטוֹב, אֲבָל בְּאֲמַת מָה אֲנִי יוֹדֵעַ מַה טוֹב בְּעַדֵי בְּיַדָּאֵי פְּנֹתוֹ
יִתְבָּרַךְ לְטוֹבָה, אִךְ מִצַּד אֶחָד כּוֹאֵב לִי מְאֹד צְעִירִי, עַל-כֵּן אֲנִי מְבַקֵּשׁ
מִמֶּךָ "רַחֲמִים", שֶׁהִיא הַתְּמַזְגוֹת חֶסֶד וְדִין, שֶׁהִיא מִדַּת הַרַחֲמִים
כַּנ"ל שֶׁהִיָּה דְבָר הַשְּׁנֵיהֶם לְשִׁנְיָנוּ, שְׂמַצְדֵךְ יִתְבָּרַךְ יוֹצֵאת גְבוּרָה אֲבָל
כְּשָׂבָא אֵלַי תְּהִיָּה חֶסֶד, שְׂאֲזֹכָה לִידַע שְׁכָּל מַה שְׂאֲתָה עוֹשֶׂה עִמִּי
וּמִסִּבָּב עִמִּי הוּא לְטוֹבָתִי שְׁזָה בְּעַצְמוֹ סוּד הַיַּחְוּד בֵּין הַנְּי"ה
לְאַלְקִי"ם (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרָ"ן, חֶלֶק א', סִימָן ד'), וְאֲזֹכָה לוֹמַר עַל כָּל דְּבָר
(בְּרֻכּוֹת ס:): כָּל מַה דְּעַבִּיד רַחֲמָנָא לְטַב עַבִּיד, וְעַל-יַדֵּי כָּל דְּבָר
וּמְאוּרָע שְׂעוּבָר עָלַי, אֲזֹכָה לְהַתְּעוֹרֵר וְלִשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ יוֹתֵר
וְיוֹתֵר, וְאֲזֹכָה לִידַע אֲשֶׁר כָּל מַה דְּעַבִּיד רַחֲמָנָא בְּדִינָא אִיהוּ בְּגִין
לְדַכָּאָה לְהִהִיא נִפְשָׁא לְאִיִּתְאַה לְהַ לְעֵלְמָא דְּאֲתִי בְּגִין דְּכָל עוֹבְדוּי
דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֵינוֹן בְּדִינָא דְּקִשְׁט, וּבְגִין לְאַעֲבְרָא מִנְיָה הַהוּא
זְהֻמָּא דְּקַבִּילַת בְּהֵאֵי עֵלְמָא וְעַל דָּא אֲתַבֵּר הַהוּא גּוֹפָא דְּאֲתַדְּכִיֵּאת
נִפְשָׁא וּבְגִין כְּךָ קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַבִּיד לְהַהוּא זְכָאָה וְכָפָה לְיִסְבַּל יְסוּרִין

אֲשֶׁר תתסז בַּנְחֹל קלה

ומכאובין בהאי עלמא ויתנקי מפלא ויזכה לחיי עלמא^מ (עין זהר הקדוש, וישב קפא). וכבר אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רג): על-ידי גדל התפשטות הדעת נתבטל כל היסורים והדעת היא התמזגות בין חסד וגבורה כידוע, ועל-כן בכל מקום שיש דעת, יש שם רחמנות.

השם יתברך יזכני לדעת, ותמשך עלי רחמנות, ואגצל מפל צרה ורעה ומחובות ומחללים רעים, וימשכו רחמים על כלי ישראל, וישפע עליהם בְּנִי, חיי ומזוני. ומה שאתה כותב שעובדים עליך יסורים ובלבולים, וקשה וכבד עליך לצמצם עצמך וללמד וכו', כבר אמר רבנו ז"ל שאסור לפל בדעתו משום דבר יהיה איך שיהיה, וכמה פעמים אמר בפרוש למוהר"ן ת"ז^ל (עין שיחות ה"ן, סימן שה): "מע האט גארניט צו טהאן", והוא מבאר (במנחות צט): תנא דבי ר' ישמעאל דברי תורה לא יהיה עליך חובה, ואי אתה רשאי לפטר עצמך מהן, וכתב על זה מוהר"ן ת"ז^ל, וזוהי עצת נפלאה למי שמבינה, כי לפעמים בטולה של תורה זהו יסודה, והעקר להזהר מאד לחסם פיו, כי מאי דכתיב (תהלים קמח, ח): "רוח סערה עשה דברו", מי גורם הרוח סערה והבלבולים במחו של אדם הוי אומר הדבור שמפקיר דבורו לדבר כל העולה על רוחו (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן לח), מפל שכן בשמדבר רע על ישראל, שאז הוא מוציא דבה, ונעשה על-ידי-זה כסיל, שפח המדמה מתפשט עליו (עין שם, סימן נד), חזק חזק על-פי כל העצות והדבורים שקבלנו מרבנו ז"ל, וברח לך מלצים יהיה מי שיהיה אפלו הם בין אנשי שלומנו, חס ושלום, לזכר דברי התם הקדוש שהיה רגיל

מ) כל מה שעושה הקדוש-ברוך-הוא לטוב עושה, כפי לטהר את הנפש ההיא להביא אותה לעולם הבא בגלל שכל מעשיו של הקדוש-ברוך-הוא בדין אמת, וכדי להעביר ממנו את הזהמה ההיא שקבל בעולם הזה, ועל-כן נשבר הגוף הזה ונטהרת הנפש, ובגלל כן עושה הקדוש-ברוך-הוא שהצדיק יסבל יסורים ומכאובים בעולם הזה ויתנקה מהכל, ויזכה לחיי עולם.

ג) אין מה לעשות.

לומר: "נאר אן ליצנות"ס כי הליצנות הוא פתח הטמאה, כמו שכתוב (משלי ג, לד): "אם ללצים הוא יליץ", ודרשו חז"ל מזה (יומא לח:): הבא לטמא פותחים לו, ואמר מוהרנ"ת ז"ל, מובן מזה שפתח הטמאה הוא ליצנות, ואגב אמרתי לספר לך ענין נורא, ששמעתי מר' לוי יצחק. ידוע אשר היה בין אנשי שלומנו אחד, ושמו ר' שלמה ראובן זלאטיס ז"ל, אשר על ידו נגרמה כל המחלקת על מוהרנ"ת ז"ל מהחולק הידוע, ונתהוה רק על-ידי דבר ליצנות שקורין ווערטל^פ, שאמר הנ"ל אודות האתרוג "פטום האק"^פ, וכן על ידו נתהוה המחלקת בין ר' שמואל אייזיק ז"ל למוהרנ"ת ז"ל כידוע ספורים אלו בין אנשי שלומנו, וספר ר' לוי יצחק, ששמע מר' אברהם בר' נחמן ז"ל, שזה ר' שלמה ראובן היה עובד ה' גדול מאד ותפלתו ארכה שעות ארכות רק נדבקה בו קלפה זו של ווערטלעך^ז, רחמנא לצלן, ואביו ר' נחמן טולטשינער היה רגיל לפעמים לנסע אליו לראות עבודתו בקדש בדבקות התפלה שלו, ופעם אחת אחרי שהיה אצלו נסע תכף למוהרנ"ת ז"ל, ואז נתודע למוהרנ"ת ז"ל שהיה אצלו, אמר לו: זאגן דיר זאלסט גישט פארן צו איהם קען איך גישט נאר אויב דו פארסט צו אים דארפסטו

(ס) רק בלי ליצנות.

(ע) בדיחה.

(ב) בזמן מוהרנ"ת ז"ל היה איזה רב שהיה לו הרבה חסידים, והוא היה חולק גדול על מוהרנ"ת ז"ל, ואנשי שלומנו מספרים, שעקר סבת המחלקת נגרמה על-ידי שפעם בערב סכות הגיע אחד מחסידיו מדרך רחוקה עם האתרוג ששלחו הרב לקנות בעבורו, וכשפתח את הקפסה נדהמו לגלות, כי האתרוג חסר פטם, והוא פסול, והסתבר, כי גוי שחמד את הפרי נסה לטעם ממנו כשהלה היה בדרך. והספור הזה נודע בכל הסביבה, ור' שלמה ראובן הנ"ל היה בעל חוש הומור, ועל-כן באחד הימים כשהתפלל בבית מדרשו של מוהרנ"ת ז"ל בשתרית, ואחז בקרבנות בפנק: "פטום הקטרת ביצר", עבר אז אחד מחסידיו הרב הנ"ל, ור' שלמה ראובן צעק לעברו מהחלון: "פטום הק...". שיש לזה משמעות באידיש, שהפטום נקטע, וזוהי היתה התרסה מלשונו המחודת. והחסיד שהוא ששמע זאת הסיק מכך כאלו חסידיו ברסלב תלמידי מוהרנ"ת ז"ל הלכו לפסל את האתרוג, וזה התריף את התרעמת עד כדי מחלקת נוראה, והכל בגלל בדיחה.

(צ) בדיחות.

אֲשֶׁר תַּתְּסַח בְּנַחֵל קְלוֹז

גִּישׁוּט פֶּאָרְךָ צוּ מִירָק, כָּל־כֶּף הַקְּפִיד מוֹהֲרֵנִי וְ"ל אֶפְלוּ עַל רֵיחַ שֶׁל לִיְצָנוֹת. כִּי בְּדִרְךָ כָּלֵל רוֹאִים שְׁמוֹהֲרֵנִי וְ"ל דְּבַר אֶפְלוּ עִם הַכִּי גְרוּעִים שְׁבַעֲוֹלָם, וְהִיָּתָה לוֹ סִבְלָנוֹת גְּדוּלָּה לְכָל אֶחָד וּפֹה הַקְּפִיד עַל תְּלִמִּידוֹ הֶחֱכִיב לוֹ ר' נַחֲמָן טוֹלְטְשֵׁינְעֵר... כִּי יָדַע אֲשֶׁר קָלְפָּה זֶה שֶׁל לִיְצָנוֹת גְּרוּעָה יוֹתֵר מִכָּל הַקְּלָפוֹת, כִּי אֶפְלוּ שֶׁהָאָדָם מְסַבֵּב בְּכָל הַטְּמָאוֹת, חֵס וְשְׁלוֹם, וְכָל הַחֲטָאִים וְהַעֲוֹנוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, עֲדִין יְכוּלִים לְצַאת אֲבָל תַּכְף־וּמִיד כְּשֶׁנִּכְנָסִים בּוֹ בְּטַמְאָה שֶׁל לִיְצָנוֹת נֶאֱמָר בּוֹ (מְשָׁלִי ב, יט): "כָּל בְּאֵיָה לֹא יִשׁוּבוּן וְלֹא יִשְׁיֹגוּ אַרְחוֹת חַיִּים", וְיוֹתֵר טוֹב לִישֵׁב בְּבִדֻדוֹת בְּבֵיתוֹ מֵאֲשֶׁר יִסְתַּוֵּב בֵּין לְצִיִּים, שְׁיַעֲקֹר אֶת עֲצָמוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם, מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ יַצִּילֵנוּ, וְכִכָּר צָוָה רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ לְבָנָיו: אֵל תְּדוּרוּ בְּשִׁכְנְצִיב מִשׁוּם דְּלִיְצָנִי הוּוּ וּמְשָׁכוּ לְכוּ בְּלִיְצָנוֹתָאִי וְכוּ' (פְּסָחִים קִיב). עֵינִן שָׁם; וּבְפֶרְטִיּוֹת שֶׁכָּל הַהֲתַגְלוֹת שֶׁל רַבְּנוּ וְ"ל הִיא תְּמִימוֹת עֲמָקָה עֲמָקָה, וְהִיא לְהַפְּךָ לְגַמְרֵי מְלִיְצָנוֹת, וְעַל־כֵּן כָּל מֵה שֶׁמְכַנִּים בְּעֲצָמוֹ לִיְצָנוֹת, כְּמו־כֵּן מְגַרֵּשׁ אֶת רַבְּנוּ וְ"ל מִמֶּנּוּ (מְדֻרָשׁ רַבָּה, שִׁיר הַשִּׁירִים א'): דְּבָרֵי תוֹרָה אֵינָם מְזוּרְזָפִים עִם דְּבָרֵי לִיְצָנוֹת, נִכְנָס לְלֵב דְּבָר שֶׁל לִיְצָנוֹת יוֹצֵא כְּנִגְדּוֹ דְּבָר שֶׁל תוֹרָה וְכוּ', עֵינִן שָׁם.

וְצָרִיכִים לְבַקֵּשׁ תְּמִיד: "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, שְׁמַרְנֵי וְהַצִּילֵנִי מִלְּצִיִּים, וְאַל אֲעַמֵּד עַל יָדִים. וְזַפְנֵי לְהַתְּחַבֵּר עִם תְּמִימִים אֲמֵתִיִּים אֲשֶׁר אֵינָם מְטַעִים אֶת עֲצָמָם, רַק זוֹכְרִים אֶת אַחֲרֵיתָם וְתַכְלִיתָם הַנִּצְחִית".

הַדּוּרָשׁ שְׁלוּמָךְ...

תַּתְּסַח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר כִּי־תְּבוֹא הִתְשַׁל"ג.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִרְדְּפוּ וְיִגִּיעוּ אֶל אָהוּבֵי, יְדִידֵי

ק) לְהַגִּיד לָךְ שֶׁלֹּא תִסַּע אֲלֵיוֹ אֵינִי יְכוּל, אֲבָל אִם אַתָּה נוֹסַע אֲלֵיוֹ, אֵל תִּסַּע אֲלֵי.
ר) אֵל תְּגוּרוּ בְּעִיר "שִׁכְנְצִיב", כִּי תוֹשְׁבֵיהֶם הֵם לִיְצָנִים, וְיִמְשְׁכוּ אֶתְכֶם בְּלִיְצָנוֹתָם.

הַיָּקָר, הַאֲבִירָה הַשּׁוֹתֶה מִמִּי הַנְּחָל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, אֹרֵךְ הַיָּמִים, הַיּוֹצֵא מִשְׁלֵשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעַתִּיק וְכוּ' ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

מִכְתָּבָךְ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְשִׂמְחָתִי מְאֹד לְקִרְאָת חֲדוּשֵׁי הַתּוֹרָה שֶׁשִּׁלַּחְתָּ לִּי. וְהַעֲקָר מֵהַ שְׂאֵתָה מְחַדָּשׁ עֲצָמָךְ בְּכָל שְׁעָה וּבְכָל רִגְעַ, זֶה עוֹלָה עַל הַכֹּל, כִּי דָבָר זֶה תְּלוּי בְּאֲמוּנָה, כִּי כָּל מֵה שֶׁאֲדָם זוֹכֶה לְבִטֵּל דְּעַת עֲצָמוֹ לְגַמְרִי, וְלִידַע אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וּבְכָל תְּנוּעָה וַתְּנוּעָה שֶׁם אֵלּוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, כִּי דוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר — הַכֹּל לְכָל עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר נִתְלַבֵּשׁ בְּלְבוּשׁ הַזֶּה, כְּמוֹ-כֵן זוֹכֶה לְהַתְּחַדָּשׁ בְּכָל עַת וְרִגְעַ, כִּי כְּבִיכּוֹל אֲצֵלוֹ יִתְבָּרֵךְ נִתְחַדָּשׁת׃ כָּל הַבְּרִיאָה בְּכָל רִגְעַ וְדָקָה וְכוּ', וְדָבָר זֶה לֹא יִכִּילֶהוּ שׁוּם רְעִיּוֹן וְשִׁכָּל אֲנוּשֵׁי כָּלֵל, כִּי הוּא דָבָר רוּחָנִי, אֲשֶׁר עַל זֶה נֶאֱמַר (יִשְׁעִיָּה סד, ג): "עֵינַי לֹא רָאִיתָ אֱלֹקִים זוֹלָתִיךָ יַעֲשֶׂה"; כִּי בְּכָל עַת וְרִגְעַ נִשְׁתַּנָּה כָּל פְּרִצוֹף הָעוֹלָמוֹת וְכוּ' (עֵינַי בְּעַץ חַיִּים), וְלְבוּשָׁא דְלְבִישׁ בְּצַפְרָא לֹא לְבִישׁ בְּרַמְשָׂא" וְכוּ'; וְעַל-כֵּן אֲסוּר לְפַל בְּדַעְתּוֹ מִשׁוּם דָּבָר שֶׁבְּעוֹלָם יִהְיֶה אִיךָ שִׁיְהִיָּה, כִּי יָכוֹל לְהִיּוֹת אֲשֶׁר עַד עַכְשָׁיו הִיְתָה נִשְׁמָתִי בְּעוֹלָמוֹת כְּאֵלוֹ אֲשֶׁר הִיְתָה הַהֲכָרַח שִׁיעֵבֵר עָלֶיהָ מֵהַ שִׁיעֵבֵר, כִּי הִיְתָה בְּחִינַת "בּוֹנֵה עוֹלָמוֹת וּמַחְרִיבֵן" וְכוּ' (עֵינַי זֶהר בְּרֵאשִׁית כה), וּמַעֲכָשׁוֹ אִם אֲחִזֹּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, אֲזָכָה לְמֵה שֶׁאֲזָכָה, לְתַקּוֹן אֹרֵךְ מ"ה הַחֲדָשׁ, שֶׁהוּא סוּד הַגְּאֻלָּה, בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית א, ב): "וְרוּחַ אֱלֹקִים מְרַחֶפֶת" וְגו' — דָּא רוּחָא דְמִשְׁיחָא וְכוּ', וְכֵן יַעֲשֶׂה בְּכָל פְּעַם הַתְּחַלָּה חֲדָשָׁה (עֵינַי לְקוּטִי-מוֹהֵר), חֲלָק א', סִימָן סב בְּסוּפּוֹ), וְיִחַשְׁבֵ׃ מִחֲשָׁבָה זוֹ. וּבְאֲמַת כֵּן הוּא, כִּי בְּכָל עַת וְרִגְעַ הָאָדָם בָּא בְּעוֹלָמוֹת וּבְהַשְׁגוֹת חֲדָשִׁים וְכוּ', וְאִף מִי שֶׁהוּא עַדִּין בְּתוֹךְ תַּקְּףָה הַחֲשֵׁף וְהַרְעַ, וְעוֹבֵר עָלָיו עַדִּין מֵהַ שְׁעוֹבֵר, גַּם הוּא נִשְׁתַּנָּה בְּכָל עַת וְרִגְעַ, כְּאֲשֶׁר יִבִּין בְּעֲצָמוֹ מִמֵּה שְׁעוֹבֵר עָלָיו וְכוּ'; פְּעַם יֵשׁ לוֹ תְּשׁוּקָה עֲצוּמָה לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וּפְעַם לְהִפָּךְ —

ש) הַלְבוּשׁ שֶׁלּוּבֵשׁ בְּבִקָּר לֹא לּוּבֵשׁ בְּעָרֵב.

אֲשֶׁר תתסח בַּנְחֵל קלט

שְׁנֵי כְּנִסוֹת בּוֹ קִשְׁיֹת וְעִקְמוּמִיּוֹת, וְלִבּוֹ סִתְרָחַר מְאֹד מְאֹד וְכוּ'. וְכֵן
בְּכָל פֶּעַם בְּאַפְּנִים אַחֲרִים וְכוּ'. וְהֵעָקַר תְּלוּי כְּפִי עֵקֶשְׁנוֹתוֹ,
שֶׁמֶתְעַקֵּשׁ לֹא לְחֹזֶר לְאַחֲרָיו יִהְיֶה אִיךָ שְׂיֵהֶיָהּ.

וְסִפְּר רַבְּנֵנוּ ז"ל (שיחות-הַר"ן, סימן מח), מֵעֲנִין גְּדֹל הַיְרָאָה
וְהַקְדָּשָׁה שְׂהִיָּתָה לוֹ בְּיַלְדוּתוֹ, שְׂהִיָּה זְרִיז וְקִדּוּשׁ מְאֹד, וְאָמַר שְׂהִיָּה
מִתְחִיל בְּמָה פְּעָמִים בְּיוֹם אֶחָד; הֵינּוּ שְׂהִיָּה מִתְחִיל לְהִיּוֹת אִישׁ
כָּשֶׁר, שֶׁמֶעֱתָה יַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְאַחֲרֵיכֶן בְּאוֹתוֹ יוֹם נִפְלַ
מִתְשׁוֹקֵתוֹ וְכוּ', וְהִתְחִיל עוֹד פֶּעַם וְכוּ', וְאַחֲרֵיכֶן שׁוּם נִפְלַ מִזֶּה
וְכוּ', וְהִתְחִיל עוֹד פֶּעַם, כֶּן הָיָה עִמּוֹ מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְהוּא לֹא
הִתְפַּעֵל מִזֶּה, רַק עָשָׂה בְּכָל פֶּעַם הִתְחַלָּה חֲדָשָׁה. וְדָבָר זֶה נוֹהֵג בְּכָל
פָּרֵט וּפָרֵט מֵעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְלַעֲשׂוֹת בְּכָל פֶּעַם הִתְחַלָּה חֲדָשָׁה,
הֵן בְּמִצְוֹת הַשְּׂמֻחָה, שְׂצָרִיךְ לְהִיּוֹת בָּהּ בְּקִבְיָעוֹת, וְלִשְׂמַח עַל נַעַם
חֻלְקוֹ שְׂזָכָה לְהַבְרָא מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל, וְלִקְיִם מִצְּוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת, אֲשֶׁר
כְּפִי גְדֹל עֵצֶם הַפְּלִגַּת מַעֲלַת מִצְוָה זוֹ, כְּמוֹ-כֵן מִתְפַּשֵּׁט וּמִתְגַּבֵּר זֶה
לְעֵמֶת זֶה הַסְּטָרָא אַחֲרָא וְהַקְּלָפוֹת, וְכָל כַּחַם הוּא רַק הַעֲצָבוֹת
וְהַדְּאָגוֹת וְהַמְרָה שְׂחוֹרָה וְהַחֲמָרוֹת יִתְרוֹת וְכוּ', וְזֶה עָקַר הַמְּלַחְמָה
בֵּין הַיֵּצֶר טוֹב וְהַיֵּצֶר הָרַע. כִּי יֵצֶרוֹ הַטוֹב מִמְּשִׁיךְ אֶת עֲצָמוֹ תָּמִיד
אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר שָׁם הוּא מְקוֹר הַשְּׂמֻחָה, כִּי "עֲזוּ וְחַדְדוּהָ בְּמִקְוָמוֹ"
(דְּבָרֵי-הַיָּמִים א טז, כז), וְלִהְפֹּךְ — הַיֵּצֶר הָרַע מִמְּשִׁיךְ אֶת עֲצָמוֹ אֶל
הַעֲצָבוֹת וְהַמְרִירוֹת וְכוּ'. וְצָרִיךְ לַעֲשׂוֹת בְּכָל פֶּעַם הִתְחַלָּה חֲדָשָׁה,
שְׂעַל-כָּל-פָּנִים מִרְגַע זֶה אֶהְיֶה תָּמִיד בְּשְׂמֻחָה, שְׂעַל-יְדֵי-זֶה אָנִי
אֲצִלוֹ יִתְבָּרֵךְ מִמֶּשׁ, וְאִף שְׂנוֹפֵל בְּכָל פֶּעַם מִזֶּה, יִתְחִיל עוֹד פֶּעַם
עַל-כָּל-פָּנִים מֵעֲכָשׁוֹ אֶהְיֶה תָּמִיד בְּשְׂמֻחָה עֲצוּמָה עַל נַעַם חֻלְקִי
וְכוּ'.

וְכֵן בְּמִצְוֹת הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, אֲשֶׁר הִיא הַשְּׂעֵר וְהַפְּתַח
לְהַכְּנִס אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פד), צָרִיכִים לַעֲשׂוֹת
בְּכָל פֶּעַם הִתְחַלָּה חֲדָשָׁה, עַל-כָּל-פָּנִים מֵעֲכָשׁוֹ אֶתְחִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ
יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת גְּמוּרָה, וְאַסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל לְבִי
וְכָל מָה שְׂעוֹבֵר עָלַי בְּפָרְטֵי פָּרְטִיּוֹת וְכוּ', וְאִף שְׂבִשְׂעַת הַהַתְּבוּדוֹת

קבל על עצמו שְׂכָר יִהְיֶה אִישׁ כָּשֶׁר, וְנִפְל מְזֶה, עַל-כָּל-פְּנִים
 וְשָׂפִיחַ הַכֹּל מִדַּעְתּוֹ לְגַמְרֵי, וַיִּדְמָה בְּדַעְתּוֹ, שְׂאִין לוֹ עֶבֶר כָּלָל, "רַק
 מִעֲכָשׁוֹ אֲנִי רוֹצֶה לְדַבֵּק עֲצָמֵי אֵלָיךְ יִתְבָּרֵךְ, וְלִהְתְּקַרֵּב אֵלָיךְ, וְלִקְדָּשׁ
 וְלִטְהַר הָעֵינַיִם וְהָאָזְנַיִם, הַחֲטָם וְהַפֶּה", שֶׁהֵם עֵקֶר הָאָדָם, כִּי (עֲרוּבִין
 מא.): גּוֹפֵא בְּתֵר רִישָׁא אֲזִילִת, וְכִפֵּי שְׂמֻקְדָּשׁ אֶת שְׂבַעַת הַנְּרוֹת הָאֵלוֹ,
 כְּמוֹ-כֵן נִתְקַדָּשׁ בְּכָל־לַיּוֹת, כִּי עֵקֶר הָאָדָם הוּא הַמַּחַח וְהַמַּחְשָׁבָה, וְהַכֹּל
 מִתְחִיל מִהַמַּחַח מִחֲשָׁבָה וְכוּ', וְהַמַּחַח מִחֲשָׁבָה תְּלוּי בְּאִיבָרִים אֵלוֹ
 דִּיקָא, כִּי הֵם קִנֵּי הַמְנוּרָה הַטְּהוּרָה, שֶׁהִיא הַנְּשֻׁמָּה שְׂבַמַּח, וְעַל-כֵּן
 צָרִיךְ לְקַיֵּם בְּכָל יוֹם וְיוֹם מִצְוַת הַטְּבַת הַנְּרוֹת, לְהִתְחִיל מִחֲדָשׁ
 לְהִיטִיב גְּרוּתֵיו, שֶׁהֵם: "הָעֵינַיִם, הָאָזְנַיִם, הַחֲטָם וְהַפֶּה", וְעַל-יְדֵי-זֶה
 תִּהְיֶה שְׂלֵהֶבֶת נִשְׁמָתוֹ עוֹלָה מֵאֲלֵיהָ לְבַעַר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאַף שְׂבִין
 כָּךְ נִפְל מְזֶה, פְּעַם נִפְגְּמוֹת עֵינָיו, פְּעַם אָזְנוֹ, פְּעַם חֲטָמוֹ, פְּעַם פִּיו,
 עַל-כֵּן מְזֶה בָּא שְׂמִתְרִשָׁל, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי הוּא רוֹאֵה שְׁזוּהֵי מִלְחָמָה
 אֲרָפָה, אֲבָל עֲצָתוֹ — שִׁיעֲשֵׂה בְּכָל פְּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה "עַל-כָּל-
 פְּנִים מִעֲכָשׁוֹ אֲקַדָּשׁ אֶת עֵינֵי לְבָלֵי לְהַסְתַּכֵּל בְּמִקּוּמוֹת הַמְטַנְּפִים
 וְכוּ', וְאֲקַדָּשׁ אֶת אָזְנֵי לְבָלֵי לְהַשְׁמִיעַ לָהֶם שׁוֹם דְּבָרִים בְּטָלִים אוֹ
 קְרִיאָה בְּעֵתוֹנִים וְכוּ', וְאֲקַדָּשׁ אֶת חֲטָמֵי לְהַאֲרִיךְ אִפִּי עַל כָּל מֵה
 שְׁעוֹבֵר עָלַי, וְלֹא אֲכַעֵס וְלֹא אֲקַפִּיד עַל שׁוֹם בְּרִיָּה יִהְיֶה אִיךְ שִׁיְהִיָּה
 וְכוּ', וְאֲקַדָּשׁ אֶת דְּבוּרֵי לְדַבֵּר רַק דְּבָרֵי תוֹרָה וְיִרְאֵת שָׁמַיִם וְאָמוּנָה
 בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית וְכוּ'.

וְכֵן בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שְׂמָאֵד מְאֹד הִזְהִיר רַבְּנוּ ז"ל עַל
 זֶה, אִךְ בְּכָל פְּעַם נִפְגְּלִים מִהַתְּשׁוּקָה וְהַתְּמַדָּה, צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת בְּכָל
 פְּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְכִמוֹ שְׂאָמְרוּ: בְּכָל יוֹם יִהְיוּ בְּעֵינֶיךָ כְּחֲדָשִׁים
 וְכוּ', עֵינֵי שָׁם.

זֶה כָּל־גְּדוֹל מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ — לְבַל יִנִּיחַ עֲצָמוֹ
 לְפַל, חֵס וְשְׁלוֹם, מִחֲמַת שְׁנִפְל מְאִיזוֹ עֲבוּדָה, אוֹ מִתְּפִלָּה בְּכֻנָּה, אוֹ
 שְׁנִפְל לְמִקּוּם שְׁנִפְל, חֵס וְשְׁלוֹם, עִם כָּל זֶה יִחַזַּק אֶת עֲצָמוֹ כְּכָל

הַאֲפֹשֶׁר, וַיִּתְחִיל בְּכֹל פֶּעַם מִחֲדָשׁ כְּאִלוּ רַק הַיּוֹם הַתְּחִיל לְהִתְקַרֵּב לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, וְאִי שֶׁדָּבָר זֶה כְּבָר הָיָה אֲצִלָּךְ פְּעָמִים אֵין מִסְפָּר וְכוּ', וְהִתְחִלְתָּ וְנִפְלַתָּ וְכוּ', אֵל תִּסְתַּכֵּל עַל כָּל זֶה כָּלֵל וְכוּ', רַק לַעֲשׂוֹת מְרַגֵּעַ זֶה הִתְחַלָּה חֲדָשָׁה לְגַמְרִי, וְלִשְׁכַּח מִכָּל הָעֵבֶר — "אֵין לָךְ עֵבֶר כָּלֵל". וְכֵן צָרִיךְ תָּמִיד לְהִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מֵאַחֲרִים לְגַמְרִי, וַיִּדְמָה בְּדַעְתּוֹ, אֲשֶׁר אֵין בְּעוֹלָם כָּלֵל רַק הֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ וְהוּא, (וְעַקֵּר הַשְּׁלֵמוֹת — שְׂיִזְכָּה לְבִטּוּל אָמֶת כְּזֶה, אֲשֶׁר גַּם אֶת עֲצָמוֹ לֹא יֵרְאֶה, שְׂזוֹ שְׁלֵמוֹת הָעֲנָוָה, שֶׁהוּא "אֵין" מִמֶּשׁ, וְנִתְבַּטְּלַת יִשׁוּתוֹ לְגַמְרִי), וְאִזּוֹ כְּשִׂיגִיעַ לְדַרְגָּה זֹאת, מִמִּילָא יִתְחַדָּשׁ בְּכֹל רִגַע, כִּי כְּמוֹ שֶׁאֲצִלוֹ יִתְבָּרֵךְ נִתְחַדָּשִׁים כָּל הָעוֹלָמוֹת בְּכֹל רִגַע וְדָקָה, כְּמוֹ-כֵן יִהְיֶה אֲצִלוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

תַּחֲסֹט.

בְּעִזְרַת הֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר כִּי תֵבֵא ה'תשל"ג.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִרְדְּפוּ אֵל אֱהוֹבִי, אַחֵי וְרַעֵי, הַאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחֵל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצָח וְנֹצָחִים.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶךְ מִיּוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא לְנִכּוֹן קַבְּלַתִּי, וְשִׁמְחַתִּי מְאֹד לְקִרְאָת דְּבָרֵי הַחֲזוּק שֶׁכָּתַבְתָּ לִי וְהֵאָרַת בִּי, כִּי מִמֶּשׁ נִשְׁתַּנֵּיתִי לְגַמְרִי בַתְּשׁוּקָה חֲדָשָׁה לְצֵאת מִהֲרַע וְהַחֲשֵׁךְ, וְלַחֲזוֹר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. כֵּן תֵּרְאֶה לְהִתְמַיֵּד בְּזֶה, לְכַתֵּב לִי דְבָרֵי חֲזוּק שְׁנֹצָרְכִים לִי מְאֹד. וְרַבְּנוּ ז"ל הִזְהִירָנוּ עַל דְּבָר זֶה מְאֹד — לְאַחֵז אֶת עֲצָמָנוּ בְּיַחַד. וְאִיךְ זוֹכִים לָזֶה? דִּיקָא עַל-יְדֵי שֶׁאֲחַד מְחֻזַּק אֶת חֲבֵרוֹ, לְהוֹצִיא מֵהַכַּח אֵל הַפֶּעַל מִחֲשֻׁבְתּוֹ וְרִצּוֹנוֹ שְׁכוֹסֵף לָזֶה, כִּי (קִהְלַת ד, ט): "טוֹבִים הַשְּׂנִיִּים מִן הָאֲחָד אֲשֶׁר יֵשׁ לָהֶם שְׁכָר טוֹב בְּעַמְלָם כִּי אִם יִפְלוּ, הָאֲחָד יֵקִים אֶת חֲבֵרוֹ, וְאִלוֹ הָאֲחָד שְׂיִפֹּל וְאֵין שְׂנֵי לְהַקִּימוֹ". וַיִּדְוַע אֲשֶׁר בְּכֹל אֲחָד יֵשׁ נִקְדָּה אֲשֶׁר אֵין בְּחֵבְרוֹ (עֵין

לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לד), על-פּן העקֶר לְחִזּק אֶת חֲבֵרוֹ, שְׂיִרְאָה להוציא נקדָתוֹ הטוֹבָה מֵהַכַּח אֶל הַפֶּעַל. אִךְ דָּבָר זֶה תְּלוּי כְּפִי שְׂאוּחַז עֲצָמוֹ "בְּטוֹב עֵינַי", וְאֵינִי מְקַנָּא בְּחֲבֵרוֹ, כִּי אִז לֹא דִי שְׂלֵא יִחֲזַק אוֹתוֹ שְׂיִוְצִיא מֵהַכַּח אֶל הַפֶּעַל נִקְדָּתוֹ הַטוֹבָה, אֶלֶּא עוֹד יִחְלִישׁ דַּעְתּוֹ. וְהִנֵּה "טוֹב עֵינַי" תְּלוּי בְּאַמוּנָה, אִם הָאָדָם זוֹכֵה לְבִרוּר וְזִכּוּף הָאַמוּנָה, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעְדֵּי וְתִבְרָהּ, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֶׁם אֵלּוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאֵין אָדָם נוֹגַע בָּמָה שְׂמוּכֵן לְחֲבֵרוֹ, וְאֵין מְלָכוֹת נוֹגַעַת בְּמְלָכוֹת חֲבֵרְתָּהּ אֶפְלוּ בְּמֵלֵא נִימָא (יומָא לח.), אִז לְעוֹלָם לֹא יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ, וְלֹא יִקְנָא בְּשׁוּם בְּרִיָּה, וְאִדְרַבָּה יִהְיֶה לוֹ "טוֹב עֵינַי", מֵאַחַר שְׂאֵינִי רוֹאֶה מִשׁוּם דָּבָר בַּךְ יַד ה', וְאֵין שׁוּם בְּרִיָּה שְׂתַרְעֵ לוֹ אוֹ תִיטִיב לוֹ מִבְּלַעְדֵּי וְתִבְרָהּ, וְעַל-פּן לָמָּה לְקַנָּא בְּחֲבֵרוֹ שְׂיִישׁ לוֹ יוֹתֵר מִמֶּנּוּ וְכוּ' וְכַדוּמָה בֵּין בְּרוּחֵי וּבֵין בְּגִשְׁמֵי וְכוּ'. וְאָמַר רַבְּנּוּ ו'ל (שיחות-הַר"ן, סימן נג): מִי שְׂיִישׁ לוֹ אַמוּנָה — חֲזִיוֹ חַיִּים, מֵאַחַר שְׂמִבְטֵל עֲצָמוֹ אֶלּוֹ וְתִבְרָהּ, אִזִּי שׁוּם דָּבָר כְּבָר לֹא יוּכַל לְהַפִּילוֹ יִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה, וְאִךָ כְּשַׁעוּבָר עָלָיו אִיזָה מְאוּרָע, תִּכְפֹּר-וּמִיד הוּא דֵּן אֶת עֲצָמוֹ וְשׁוֹפֵט אֶת עֲצָמוֹ, וְחוֹזֵר בְּתַשׁוּבָה (עֵין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן טו), וְאִז כְּשִׂישׁ דִּין לְמַטָּה — אֵין דִּין לְמַעְלָה (דְּבָרִים רַבָּה ה, ה), וְהַפֹּל נִתְהַפֵּף לְטוֹבָה.

וְהַיּוֹם לְמַדְתִּי הַמְּאָמַר (בְּרִכּוֹת ה:): רַב הוּנָא תִקְיָפוּ לִיה אַרְבַּע מָאָה דְּגִי דְחִמְרָא, עַל לְגַבִּיָּה רַב יְהוּדָה אַחְוָה דְּרַב סְלָא חֲסִידָא וְרַבְּנָן... וְאָמְרוּ לִיה לְעֵין מַר בְּמִילִיָּה, אָמַר לְהוּ, וּמִי חֲשִׁידָנָא בְּעֵינֵיכּוֹ? אָמְרוּ לִיה, מִי חֲשִׁיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְעַבִּיד דִּינָא בְּלֵא דִינָא?*, עַד שְׁחִזֵּר בּוֹ, וְנַעֲשֶׂה לוֹ נֶס, וְנִתְהַפֵּף הַכֹּל לְטוֹבָה, כִּי הִעֲקָר לְשַׁפֵּט אֶת עֲצָמוֹ תְּמִיד, שְׂזָה כָּל עַנְיָן הַהִתְבּוּדָּוֹת שְׂגָלָה לְנוּ רַבְּנּוּ ו'ל, לְהַתְנַהֵּג בְּזָה בְּכָל יוֹם וְיוֹם מְחֻדָּשׁ.

א) רַב הוּנָא הִתְמַצִּיז לוֹ אַרְבַּע מֵאוֹת חֲבִיּוֹת זֵין, נִכְנְסוּ אֵלָיו רַב יְהוּדָה אַחִיו שֶׁל רַב סְלָא חֲסִידָא וְהַחֲכָמִים, וְאָמְרוּ לוֹ, שְׂכַבּוּדוֹ יִפְשַׁשׁ בְּמַעֲשָׂיו, מִדּוּעַ אַרְעָה לוֹ תִקְרִית כְּזוֹ, אָמַר לָהֶם, וְכִי אֲנִי חֲשׂוֹד בְּעֵינֵיכֶם? אָמְרוּ לוֹ, וְכִי חֲשׂוֹד הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְעִשׂוֹת דִּין בְּאָדָם שְׂלֵא מְגִיעַ לוֹ דִּין?

והנה אודות פרנסתך, העקר, חמדת לבבי, הוא תפלה, ואף שלעת עתה אין לך עוד אפלו איזה מראה מקום מהיכן תהיה לך פרנסה, ואיך תקבל איזו משרה וכו', וכל הענין עדין רחוק מאד מאד אפלו ממחשבתך מכל שכן בפעל וכו', אף-על-פי-כן, חמדת לבבי, "אין חכמה ואין עצה נגד ה'" (משלי כא, ל), רק להשליך חכמתו ועצתו לגמרי, ויבקש בכל יום ויום מלפניו יתברך ברחמים ובתחנונים, שישויע לך — הן בפרנסה טובה ובנגל, והן שתזכה לצאת מהחובות שלך. וצריך להיות עקשן גדול בתפלה, אף שעדין רחוקה ממך ישועה, ואתה מסבב בחובות ובדחקות ובצמצומים, עשה את שלך בתמימות ובפשיטות גמורה, אז תראה נפלאות רבות למעלה מדרך הטבע, וימשך עליך שפע גדול.

הדורש שלומך...

תאריך אפך על כל מה שעובר עליך, ולבלי לכעס ולהקפיד, חס ושלום, על שום ברירה, שכל זה הוא סוד הכתר, בחינת (איוב לו, ב): "פתר לי זעיר"^ב, הינו לחכמות ולקנות עד שיגיע יום ישועתו, אמן בן יהי רצון.

תתע.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר כי תבוא ה'תשל"ג.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל הנובע בו מקור החכמה הקדומה מסוד שלש ראשונות דעתיק וכו', שהוא אור האורות, המאיר אלקותו יתברך לדרי מעלה ולדרי מטה ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

(ב) הינו: "חכה לי קצת", פתר מלשון לחכות, למדים מזה שכתר הוא ענין החכוי והקווי.

מכתבך היקר לנכון קבלתי, וחשתי ולא התמהמהתי להשיב לך, מפאת עצם אהבתי אליך, אהבה שאינה תלויה בשום דבר, וכן מפני שהזיכרוננו רבנו ו"ל על דבר זה מאד מאד, לדבר אחד עם חברו ביראת שמים, ואז כשיהיה נעשה אור ישר, מסתמא יהיה נעשה גם אור חוזר (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קפד), ועל-כן אין זו שום ענוה במה שאינו עונה לחברו או אינו רוצה לדבר עמו, רק גדלות וגאונה, אשר הכל חשובים כ'לא' לפניו, והוא אוהז עצמו גדול מהכל, עד שאין ראוי לו ואין נאה לו להשיב לאיזה אברך או לאיזה בחור. ובאמת "הפסיל [הנה] בחשך הולך" (קהלת ב, יד), ולא דעת ותבונה לו, אשר עדין רחוק הוא בתכלית הרחוק ממנו יתברך, ואף שפמה בני-אדם רצים אחריו, כל זה הוא רק דמיון וכו', כי באמת כל מי שזוכה להכלל יותר בו יתברך, יותר יכול להוריד את עצמו אל בני-אדם, ואפלו הגרועים ביותר וכו', כי האדם צריך שיתדמה לקונו, כמו שכביכול הוא יתברך סובל את הכל, כמו-כן צריך כל אחד ואחד לסבל בעל חברו (פאשר האריך בזה הרמ"ק בספרו "תמר דבורה", עין שם), ודבר זה לא יכול כי אם הצדיק האמת מיחידי הדורות וכו', שנוכלל לגמרי בו יתברך, ועל-כן דיקא הוא יכול להוריד את עצמו כל-כף אל מגשמים ופגומים כמו וכו'. וכן אנחנו צריכים לילה במדותיו, כמו שהוא הוריד את עצמו אלינו, כמו-כן צריכים אנו להוריד את עצמנו אל חברינו, ולסבל אותם ולדבר עמם בדברי חזק ויראת שמים ועצות רבנו ו"ל.

והנה בענין למוד זכות על כל אחד מישראל, יש בזה למוד צמק צמק מאד, עד שזעירון אינון הזוכים לזה, אף בין אנשי הצדיק, אנשי שלומנו הקדושים, מכל שכל אצל אחרים, הרחוקים מהצדיק, בודאי לא תמצא דבר זה כלל וכו'; ועל-כן למה תפל כל-כף בדעתך שכתבת אל ... ואינו משיב לך, וכן אינו רוצה לדבר עמך, ואתה שבור מזה מאד.

חמדת לבבי! כלך ממנו, וברח לך ממנו כמטחוי קשת, כי זה אינו דבר רבנו ו"ל כלל, כי היסוד והעקר בחסידות ברסלב הוא

אֲשֶׁר תתע בנחל קמה

רחמנות, בחינת (ישעיה מט, ו): "כי מרחמם ינהגם" (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ז'), אֲשֶׁר הצדיק האמת הוא המנהיג הרחמן האמתי, עין שם; ועל-פני צריכים אנשיו לילך בדרךכו, וגם-פני לרחם על אחרים ולדון אותם לכף זכות, ואם אין יכולים, צריך שידעו שעדין רחוקים הם מהצדיק האמת, אֲשֶׁר הוא כלו חסד וכלו רחמים, ועל-פני כשאתה רואה שאחד פונה ממך כל-כף, ברח לך ממנו, אף שהוא ... אך גם תדונו לכף זכות, כי מי יודע מה שעובר עליו, והוא לא כל-כף גדול כמו שעושים ומפרסמים אותו וכו', והשם יתברך יודע האמת. על-כל-פנים איהו שהוא, אל תפל בדעתך כלל, ותדון את הכל לכף זכות, ותקשר עצמך אל הטוב שיש אצל כל אחד מישראל, כי בכל אחד יש נקדה מה שאין בחברו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לד). והנה צריכים להתחזק מאד מאד בכל יום ובכל שעה מחדש, כי הסמ"ך-מ"ם אורב על האדם איהו ללכדו וכו', וצריכים להיות בריה כנגדו. והעקר הוא לא להתבלבל מאחר כלל, ואין אדם יודע מה שבלב חברו, וכן אי אפשר לידע מי גדול ממני, כי (שמואל-א טז, ז): "האדם יראה לעינים וה' יראה ללבב", ובפרוש אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רמג) על פי מאמרם ז"ל (זדים ג, ה): כל הכתובים קדש ושיר השירים קדש קדשים; אֲשֶׁר הצדיק הגדול במעלה נוראה ונפלאה, הוא דיקא מכסה מאד מאד, עד שאין רואים אצלו שום קדשה יתרה וכו', עין שם.

על-פני, חמדת לבבי, למה תפל כל-כף בדעתך, שאתה כל-כף מכסה ונסתר מפני העולם, ואדרבה עושים ממך ליצנות וכו', זכר מאמר התנא (אבות ו, ה): "אל תתאוה לשלחנם של שרים, ששלחנך גדול משלחנם", ונאמן הוא לשלם לך שכרך. ברח לך רק אליו יתברך וועסטו זוכה זיין צו זעהן שיינס¹.

הדורש שלומך...

1 גאז תזכה לראות דברים יפים.

צָרִיף לְהִזְהַר מְאֹד מְאֹד לְבָלִי לְהִתְבַּלְבֵּל וּלְהִתְעַרֵב בְּמַעֲשֵׂה חֲבֵרוֹ, וּלְעוֹלָם הָיִי דֵּן אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת, וְאִף שְׁלֹפֵי חֲשְׁבוֹנָךְ, הִיָּה לְחֲבֵרוֹ טוֹב יוֹתֵר לַעֲשׂוֹת כְּמוֹ שְׂאֵתָה מִבֵּין, צָרִיף שְׂתַדַּע, שְׂאִין שְׁנֵי בְּנֵי-אָדָם שְׂוִיז, וּמָה יֵשׁ לָךְ עֲמוֹ, בְּוֹדָאֵי יֵשׁ לוֹ גַּם-כֵּן חֲשְׁבוֹנוֹת פְּרֻטִיִּים, וּמִי יוֹדַע אוֹלֵי חֲשְׁבוֹנוֹ יוֹתֵר טוֹב מִחֲשְׁבוֹנָךְ וְכוּ'.

וּבַפְּרָט מָה לָךְ לְהִתְעַרֵב בְּעִנְיָנִים אֲשֶׁר אֵינָם שְׂיָכִים אֵלֶיךָ כָּלֵל, וּבְזָה שְׂאֵתָה מִתְעַרֵב בְּעִנְיָנֵי חֲבֵרְךָ, אֵתָה מְבַלְבֵּל וּמְבַטֵּל אֵת מַעַט מְקַצֵּת הָעֲבוּדָה שְׁלָךְ, וּמְכַל שְׁכָל שְׁעַל-יְדֵי-זָה נְכֻנְסִים בְּלִשׁוֹן-הָרַע וּרְכִילוֹת וּדְבָרִים בְּטִלִּים, וּלְדַבֵּר דְּבָרִים שֶׁל מָה בְּכָךְ, שְׂאִין יוֹצֵא מְזָה שׁוּם דְּבָר, רַק עוֹקֵר עֲצָמוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ; עַל-כֵּן, חֲמִדַת לְבָבִי, כָּלֵךְ מִדְּרָךְ זֶה, וְתִהְיֶה רְגִיל לֹאמֵר בְּכָל פַּעַם: "אֵינִי יוֹדַע", כְּמֵאֲמָרְךָ ו"ל (בְּרִכּוֹת ג.): לִמַּד לְשׁוֹנָךְ לֹאמֵר אֵינִי יוֹדַע; וְאֶפְלוּ מְכַל מָה שְׂעוֹבֵר עֲלֶיךָ בְּעֲצָמְךָ, צָרִיף לְהִיּוֹת רְגִיל לֹאמֵר: "אֵינִי יוֹדַע", וְלִשְׁכַּח הַכֵּל, אוֹן גִּישׁוּט אֵיבְעֵר טְרַאכְטֵן", אִף שְׂעַכְשׂוֹ אֵתָה רוֹאָה שְׂהִיִּת צָרִיף לְהִתְנַהֵג וּלְעֲשׂוֹת אַחֲרַת, עַל-כֵּל-פָּנִים צָרִיף לְבָלִי לְחַשֵּׁב בְּזָה כָּלֵל, כִּי הָעֵבֵר — אֵין, וְהָעֵתִיד — עֲדִין, מְכַל שְׁכֵן אֶצֶל חֲבֵרוֹ בְּוֹדָאֵי צָרִיף לְהִרְגִיל עֲצָמוֹ לֹאמֵר: "אֵינִי יוֹדַע", וְלֹא לְהִתְבַּלְבֵּל כָּלֵל בְּמַעֲשֵׂה חֲבֵרוֹ.

תתעא.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁשִׁי — עֲרִב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר כִּי תִבֵּא ה'תשל"ג.

שְׂשׁוֹן וּבְרִכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִרְדְּפוּ אֶל אַהוּבִי, אַחֵי וְרַעִי, הָאֲבָרְךָ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִמִּי הַנְּחַל הַנּוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עֲלֵינוּ ... נְרוֹ וְאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה.

אֲשֶׁר תתעא בנחל קמז

מכתבך היקר קבלתי, ושמתתי מאד לקרא מכתב מידיד יקר
 במוך, אשר, תהלה לאל, אנו שותים מנחל אחד; אשרינו ואשרי
 חלקנו ומה נעים גורלנו. וזו לנו זכות גדולה, שאנו זוכים להתועד
 עם אנשי שלומנו היקרים, ולבוא בכל פעם לבית-המדרש "חסיד
 ברסלב", ששם משפן הצדיק האמת מיחידי הדורות; אשרי מי
 שיבוא בכל פעם לבית-המדרש חסידי ברסלב, ויטה היטב אָזנו לְכַל
 מה שְׁנִלְמַד שָׁם מדברי הצדיק, ואל תסתכל בקנקן אלא במה שיש
 בו (אבות ה, כ) ודו"ק; כי העקר רק לשמע דברי רבנו ז"ל, ולהטות
 היטב היטב אָזנו, ולשים לבו אֶל דברי רבנו ז"ל, ויהיו חדשים
 בעיניו לגמרי, ויבזה תלויה פל ההתקרבות אֶל רבנו ז"ל, שֶׁבְּכָל פֶּעַם
 שבא לשמע דבורו או לפתח ספרו, צריך לסלק חכמתו ונדעתו
 לגמרי, ולעשות התחלה חדשה לגמרי, כאלו עכשו נתקרב ונתודע
 בפעם הראשונה מרבנו ז"ל ומעצותיו הקדושות, ואז יבער לבו
 תמיד. (ויזכר איה בערת בשמחה ובהשתוקקות עצומה אֶל דבר רבנו
 ז"ל בתחלת התקרבותך, כמו־כן עכשו תשפח הכל, ותציר בדעתך,
 אשר היום זכית להתודע בפעם הראשונה מרבנו ז"ל, ואז באפן כזה
 תזכה להאיר באפן אחר לגמרי). וכבר הזהירנו רבנו ז"ל מאד מאד,
 ואמר (שיחות-הר"ן, סימן נא): אסור להיות זקן "אלט טאר מען גישט
 זיין", הן צדיק זקן והן מקרב זקן, זקן אינו טוב כלל, והעקר והיסוד
 בתסידות ברסלב "זיך באנייען תמיד", לחדש עצמו בכל עת ורגע,
 ולעשות התחלה חדשה, ולשפח את כל העבר עמו עד רגע זה (עין
 שיחות-הר"ן, סימן כו), וכשמרגיל עצמו בהנהגה קדושה זו, אז חיו
 חיים טובים ונעימים תמיד, והוא תמיד בשמחה, ואינו מסתכל על
 אחר כלל, כי מה אכפת לו מאחר, הוא צריך להכנס אֶל
 בית-המדרש הנקרא על שם רבנו ז"ל, כי בודאי שם הצדיק, ואם
 כי יש שם גם איזה עו פנים, שהוא בחינת כלב, המגרש את הבאים,
 מה לעשות, צריכים לבקש רק רחמים, כי מי שפגם בברית, צריך
 לשמר את עצמו מכלבים (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נ); ומבאר

קמח אָשֶׁר תתעא בַּנְחֹל

בְּלִקוּטֵי-מוֹהַרְרִין, חֶלֶק א', סִימָן ה', שְׁמֵי שְׁפָגִם בְּטַפֵּי מַחוּ, הַהֲכָרַח
שִׁישְׁמַע מִחֻלְקַת, וְזֶהוּ נִסְיוֹנוֹ וְכוּ', עֵין שָׁם; וְהוּא עַל-יְדֵי הַנִּי פְּלָבִין
דְּחֻצִּיפִין וְכוּ'. עַל-כָּל-פָּנִים אֵל תִּבְרַח מִשָּׁם, כִּי בְּנֹדְאֵי לֹא יַעֲזֹב
אוֹתָךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְתִזְכֶּה לְהַשָּׂאֵר אֶצֶל רַבְּנוּ ו'ל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

חֲמַדַּת לְבָבִי! הַתְּחַדְּשׁוֹת תְּלוּיָהּ בְּאַמוּנָה, כְּפִי שְׁזוּכָה לְהַכְנִים
בְּפִנְיָמִיּוֹת מַחוּ וְדַעְתּוֹ, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל,
וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שָׁם אֵלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, כְּמוֹ-כֵן זוּכָה לְהַתְּחַדֵּשׁ
וּלְהַתְּחִיל מִחֻדָּשׁ.

וְהִנֵּה רַבְּנוּ ו'ל הַזֶּהִיר מְאֹד מְאֹד לְעִנְיַן פָּגִם הַבְּרִית, שֶׁהוּא פָּגִם
הַמִּחְ-מִחְשָׁבָה "נִישֵׁט אֵיבְעֵר טְרַאכְטֵן" (עֵין בְּהַקְדָּמָה לְתַקוּן הַכְּלָלִי),
וְדָבָר זֶה סוֹבֵב עַל כָּל בְּחִינָה וּבְחִינָה מֵה שְׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם, שֶׁעֲקָרוֹ
מִתְחִיל מִהַמְּחֻשָּׁבָה, כִּי כֹּלָא בְּמִחְשָׁבָה אֶתְבָּרִירוֹ פִּידוּעַ (וְהוּא פְּקוּדֵי
קפ"ד), צְרִיף לִידַע הַיְסוּד הַזֶּה נִישֵׁט אֵיבְעֵר טְרַאכְטֵן, מֵה שְׁעֵבֵר כְּבָר
עָבַר, עַל-כָּל-פָּנִים לַעֲשׂוֹת מְרַגֵּעַ זֶה הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וַיִּרְגֵּיל עֲצָמוֹ
בְּמִחְשָׁבָתוֹ, לְשׁוֹטֵט רַק בְּדָבָרִים קְדוּשִׁים. וְאִם יִזְכֶּה לְהִיּוֹת רְגִיל
לְיַחַד יַחֲוּדִים קְדוּשִׁים, בְּכָל פְּעַם יַחֲוֵד אַחַר חֲדָשׁ לְגַמְרֵי, אֵין
לְמַעֲלָה מְזֵה פִּידוּעַ מִדְּבָרֵי הָאָרִיז'ל, אֲשֶׁר עֵסֶק הַיַּחֲוּדִים גְּדוּל יוֹתֵר
מִלְמוּד הַתּוֹרָה, כִּי הוּא מִמְּשִׁיף עַל עֲצָמוֹ הָאָרֶת נֵעֵם זִיו שְׁכִינָתוֹ
יִתְבָּרֵךְ, וּמִוֹרִיד אֶת הַשְּׁכִינָה בְּעוֹלָם, וּבְכָל מְקוֹם שֶׁהוּלֵךְ, הַקְּדוּשָׁה-
בְּרוּף-הוּא עֲמוּ בְּפִרְטִיּוֹת. וַיְדוּעַ מְאַמְרָם ו'ל (בְּרִכוֹת ח:): "מִיּוֹם
שֶׁחֶרַב בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, אֵין לְהַקְּדוּשָׁה-בְּרוּף-הוּא בְּעוֹלָמוֹ אֶלָּא אַרְבַּע
אַמוֹת שֶׁל הֶלְכָה בְּלָבָד, וַיְדוּעַ סוּדוֹ עַל-פִּי קַבְּלָה, שֶׁהֵם שְׁמוֹת: ע"ב,
ס"ג, מ"ה, ב"ן, הַשְּׁמוֹת שֶׁל הָאֲרַבְּעָה עוֹלָמוֹת, שְׁמֵי שְׁמִיחָדָם בְּכָל
פְּעַם בְּכָלִּיּוֹת וּבְפִרְטִיּוֹת וּבְפִרְטֵי פְּרִטִיּוֹת, מִמְּשִׁיף עַל עֲצָמוֹ נֵעֵם
וְהָאָרָה עֲצוּמָה; אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיאַחֲזוּ בָּזֶה, וְהֵם הַשְּׁמוֹת שֶׁל הַנִּקְבָּא

(ו) הַכְּלָבִים הַחֻצוּפִים הָאֵלוּ.

(ז) לֹא לְחֹזֵר וּלְהַרְהֵר.

אֲשֶׁר תתעב בַּנְחָל קמט

דְּפָרְדִּשְׁקָא, הָאֲרַת מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ (עֵין לְקוּטֵי־מִוְהַרְיָן, חֶלֶק א', סִימָן ב'), כְּפִי שְׂאָדָם עוֹסֵק בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת יָמִים וְשָׁנִים, אֲזוּ זוֹכֵה שְׂאֵלוֹ הַשְּׁמוֹת מְאִירִים בְּגִנְיָן נְהוֹרִין תָּמִיד לְפָנֵי עֵינָיו, וּמְטִיל בָּהֶם כְּמִטְּיֵל בְּהִיכְלוֹת מְבִית לְעֲלִיָּה וּמְעֲלִיָּה לְעֲלִיָּה וְכוּ', וּבּוֹנֵה בְּגִנְיָנִים וְצְרוּפִים וְיַחְוּדִים נוֹרְאִים וְנִפְלְאִים, שְׁכָל זֶה הוּא תְּקוּן הַשְּׂכִינָה, וְלֹא יַעֲשֶׂה שׁוּם דְּבָר בְּלֵי יַחּוּד וְכוּ'.

וְאֶפְלוּ מִי שְׂעָדִין לֹא אוֹחוּז בְּזָה, וְאֶפְלוּ הוּא עֲדִין בְּעֵמֶק הַחֲשֵׁף וְהָרַע, וּבְכָל פַּעַם נוֹפֵל יוֹתֵר וְיוֹתֵר בְּעֵמֶק ר'ע', עַל־כָּל־פְּנִים צָרִיף לַעֲשׂוֹת בְּכָל רָגַע הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, אוֹן נִישֵׁט אִיבְעַר טְרַאכְטֵן, וְלְהַפְּשִׁיט מַחְשַׁבְתּוֹ מִהָעֶבֶר, כְּאֵלוֹ אֵין לוֹ עֶבֶר כָּלָל, וְיִתְחִיל לְחַשֵּׁב מַחְשָׁבוֹת קְדוּשׁוֹת, אִיף יִזְכֶּה לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, לְלַמַּד שְׁעוּרִים קְבוּעִים וְלְהַתְּבוּדָה עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִיף שְׂאֵין בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלָל, וְיִכְנִיס אֶת הָאֱמוּנָה הַיָּטִב הַיָּטִב בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבוֹ וְדַעְתּוֹ. וְהַמְשַׁכִּיל עַל הָאֱמֶת, יוֹצִיא מִדְּבָרֵינוּ אֶלֶּה עֲצוֹת אֲמִתִּיּוֹת, שְׁלֹא יִתְחִיל לְחַשֵּׁב כָּלָל מִהָעֶבֶר, עַד שְׂיִדְמָה בְּדַעְתּוֹ בְּכָל פַּעַם פְּקָטָן שְׁנוּלָד, אֲשֶׁר זֶהוּ עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת, שְׂצָרִיף כָּל אֶחָד לְהַשְׁתַּוְּקֵק לְהַגִּיעַ אֶל זֶה.

(וְלְהֶאֱרִיף בְּזָה אִי אֶפְשָׁר, אֲשֶׁר לֹא יִסְפִּיקוּ כָּל אֵילֵי נְבִיּוֹת וְכָל הַלְּבָלְרִים וְכָל הַקְּלָמוּסִים לְרִשָּׁם וּלְכַתֵּב מֵהַ שְׂצָרִיכִים, כִּי דְבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל הֵם מִיָּם שְׂאֵין לָהֶם סוּף, וְהָעֵקֶר לְהַבִּין דְּבָר מִתּוֹךְ דְּבָר עַל־יְדֵי הַרְמְזִים שְׂרַבְּנוּ ז"ל מְרַמָּז לָנוּ (עֵין לְקוּטֵי־מִוְהַרְיָן, חֶלֶק ב', סִימָן ז'), כִּי אִי אֶפְשָׁר לְרִשָּׁם הַכָּל, כִּי כָּל אֶחָד וְאֶחָד אֵינוֹ דוֹמֵה לְחֻבְרוֹ, וּמֵהַ שְׁעוּבֵר עַל זֶה, אֵינוֹ עוֹבֵר עַל זֶה וְכוּ').

תתעב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר גִּצְבִּים־וְיִלָּף ה'תשל"ג.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִרְדְּפוּ אֶל אֶתְהוּבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר,

הבחור השוטה ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ...
 גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך היקר שבו אתה מגלה תשוקת לבך אל התכלית
 הנצחית לנכון קבלתי, וגדל שמחתי לקראת דבריך היקרים
 המחזקים הרבה, אי אפשר לשער ולספר כלל, ומפל זה אני רואה
 אמתת דברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן לד), להיות מאחד
 עם חברים טובים, ולהיות בבחינת מקבלין דין מן דין^ח

אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו להתנדע מרבי אמת כזה
 ומאמתת עצותיו הקדושות הנאמרות באפן פשוט כזה ובאפן תמים
 כזה, עד שהלביש את כל גנוניא דמלכא^ט בלבושים ובצמצומים
 כאלו, עד אשר קטני ערך כמנו גם-כן נוכל להבינם ולהשיגם.
 והעקר — שעל ידו אנו זוכים להטות בחירתנו אליו יתברך, ועד
 שאין אנו רוצים כבר שום רצון אחר מבלעדי רצונו יתברך, אשר
 זהו עקר שלמות עליית המלכות (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קעז).
 ומה שכתבת עוד עניני התחזקות וכו', כן הוא האמת, פי צריכים
 להתחזק בכל עת ורגע מחדש ממש, כפי הכרח הירידות והקטנות
 והדינים והצמצומים המגיעים מלמעלה פידוע, ומי שמתחכם
 בדעתו, ואינו מחיה עצמו בהתחזקות האמתית שקבלנו מרבנו ז"ל,
 בנדאי יהיה נאבד, חס ושלום.

ועל-כן חוב מטל על כל מי ששוטה ממי הנחל, שיחזק את
 עצמו מאד מאד, וכן יחזק את אחרים השוטים את המים העמקים
 האלו, שהם העצות וכו' (עין לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ה'), פי דיקא
 במקום הדבש — שם סובבות הדבורים, והבן. פי במקום קדשה
 עצומה כזו, מסתובבת הסטרא אחרא להחליש את הדעת ולהפילו,
 חס ושלום. וכן בפרטי פרטיות כל מי שגדול מחברו — יצרו גדול

ח) מקבלים אלו מאלו.

ט) גנוני המלך.

אֲשֶׁר תתעב בְּנֹחַל קנא

הַיָּמָנוּ (סֵפֶה נב.), וְעַל־כֵּן צָרִיךְ הַתְּחִינָּה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִחֲבָרוֹ, וְכֵן צָרִיךְ לְדוֹן אוֹתוֹ יוֹתֵר לְכַף זְכוּת וְכוּ'.

עַל־כֵּן חִזַּק וְאַמֵּץ, אֶהְיֶיךָ, אָחִי, מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ מִחֲדָשׁ, וְהִתְחַנֵּן אֶת עַצְמְךָ בְּהַתְּחִינָּה חֲדָשָׁה בְּכָל פֶּעַם, וְכֵן אֶת חֲבֵרְךָ, וְהַכֵּל בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְלַעֲוֹלָם תִּסִּיחַ דַּעְתְּךָ מִכָּל מַה שְּׁעֵבֵר מִהַשְׁעָה הַקּוֹדֶמֶת, מִכָּל שֶׁכֵּן מַה שְּׁעֵבֵר מִיוֹם הָאֶתְמוּל "נִישָׁט אֵיבָעֵר טְרַאכְטֵן" יִהְיֶה אִיךְ שְׂיִהְיֶה אֶפְלוּ הִירִידָה הִיָּתָה עַד עַכְשָׁיו כְּמוֹ שְׂהִיָּתָה, צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה לְהַכְנִס בְּתוֹךְ בֵּית הָאֱמוּנָה, אֲשֶׁר מִי שְׁנֹכְנֵס אֶל תוֹךְ הַבַּיִת הַזֶּה, נִשְׁמָר מִכָּל מִינֵי מְזִיקִים וּמִכָּל מִינֵי דִינִים וְצַמְצוּמִים, כִּי עַל־יְדֵי תַקְוָה הָאֱמוּנָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, לִידַע וְלִהְיוֹדִיעַ, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וְכָל מַה שְּׁעֵינִיךְ רוֹאוֹת — הַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּרָה, אֲלֵא שְׁנֹתֵלְבֵשׁ בְּלְבוּשׁ הַזֶּה: "דּוֹמֵם, צוּמָח, חַי, מְדַבֵּר", יִהְיוּ נִמְתָּקִים מִמֶּךָ כָּל מִינֵי קִטְנוּת, דַּחְקוֹת וְצַמְצוּמִים, כִּי תִזְכֶּה לִידַע, שְׁבִכָּל דְּבַר יֵשׁ יַד הַנְּיָ"ה, כִּי אֵין אָדָם נוֹקֵף אֲצַבְעוֹ מִלְמַטָּה אֲלֵא אִם־כֵּן מְכַרִּיזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה (חֲלִין ז:), וְאֶפְלוּ רִישׁ גְּרָגִיתָא מִן שְׂמִיָּא מִנּוּ לִיה (בְּרֻכּוֹת נח.), וְאֵין אָדָם נוֹגֵעַ בְּמַה שְּׂמוּכָן לְחֲבָרוֹ אֶפְלוּ כְּמֵלֵא נִימָא, וְאֵין מְלָכוֹת נוֹגְעַת בְּמְלָכוֹת חֲבֵרְתָּהּ; וְצָרִיךְ לְחַזֵּר עַל הַמְּאָמְרִים הָאֵלּוּ שֶׁהֵם עֲקָרֵי הָאֱמוּנָה, לִידַע שְׂהַכֵּל תְּלוּי רַק בְּיָדוֹ יִתְבַּרֵּךְ.

וְעַל־כֵּן כָּל מַה שְּׂאִתָּה צָרִיךְ וְאִתָּה רוּצָה לְפַעַל, הָעֵקֶר הוּא "תְּפִלָּה", לִיַּחַד לַעֲצָמְךָ מְקוּם מִיַּחַד שְׂאֵין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וְשֵׁם תְּדַבֵּר לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ אֶת כָּל מַה שְּׂעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה בְּלִשׁוֹן שְׂאִתָּה רְגִיל לְדַבֵּר בָּהּ (בְּאִי־שׁ), וְכָל מַה שְּׂאִתָּה רוּצָה לְפַעַל, תְּבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, אֶפְלוּ גְדוֹלוֹת נְסִים וְנִפְלְאוֹת, כִּי הוּא יִתְבַּרֵּךְ "טוֹב לְכָל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו", וְ"קְרוֹב לְכָל קוֹרְאָיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת" (תְּהִלִּים קמ"ה, ט יח). וְהָעֵקֶר לְהִיּוֹת עֲקָשָׁן גְּדוֹל, וְלִהְיוֹת תְּפִלָּה אַחַר תְּפִלָּה, כִּי יֵשׁ תְּפִלָּה שְׂנֹשְׂמַעַת לְרַגַע, וְיֵשׁ

(י) לֹא לְחַזֵּר וּלְחַשֵּׁב.

תַּפְּלָה שְׁנִשְׁמַעַת לְשַׁעָה, וַיֵּשׁ תַּפְּלָה שְׁנִשְׁמַעַת לְיוֹם וְכוּי לְשָׁבוּעַ, לְחֹדֶשׁ, לְשָׁנָה וְכוּי, וְהַעֲקָר לֹא לְהַתְיָאֵשׁ; וְכִכָּר אָמְרוּ חַז"ל (בְּרֵכוֹת ל"ב): אִם רָאָה אָדָם, שֶׁהִתְפַּלֵּל וְלֹא נִעְנָה — יִחְזַר וַיִּתְפַּלֵּל וְכוּי, הַעֲקָר לְהִיּוֹת חֶזֶק וְאִמִּיץ בְּסִבְלָנוֹת גְּדוּלָה, וְלִבְלִי לְהִתְפַּעֵל כְּשֶׁעֲדִין לֹא זָכָה לְמָה שֶׁבִקֵּשׁ, כִּי סוּף כָּל סוּף בֹּא יָבֵא יוֹם יִשׁוּעָתְךָ, כִּי אֵין לְךָ דְבָר גְּדוּל מִתַּפְּלָה וְשִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, שְׁנִעֲשֶׂה עַל-יְדֵי-זֶה בֶּן-בֵּית אֶצְלוֹ יִתְבַּרְךָ, וְנִעֲשֶׂה עִיל בְּלֹא בְרִי. וּבְאִמַּת כְּשֶׁמְרַגֵּיל אֶת עַצְמוֹ בַּעֲבוּדָה הַקְדוּשָׁה הַזֹּאת — לְהִיּוֹת רְגִיל לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרְךָ, אֲזוֹ דִּיקָא חֵי חַיִּים טוֹבִים וְנִעִימִים, וְכִכָּר אֵינוֹ מְבַלְבֵּל עַצְמוֹ מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, וְהוּא בְּשָׁלוֹם עִם הַכֹּל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

חֲמַדַּת לְכַבֵּי! אֵל תַּפֵּל כָּל-כָּף בְּדַעְתְּךָ, כְּשֶׁאֲתָה רוֹאָה, שְׁאֲתָה מִתְפַּלֵּל וּמִבְקֵשׁ זֶה זְמַן מָה, וְעֲדִין רְחוּקָה מִמֶּךָ הַיִּשׁוּעָה וְכוּי, כִּי כִכָּר גָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ב'), אֲשֶׁר כָּל תַּפְּלָה וְשִׁיחָה הַצְדִּיק בּוֹנֶה מְזֶה בְּנִינִים וְהִיכְלוֹת נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים, וְסוּף כָּל סוּף יִגְמַר הַבְּנִין שְׁלֶךְ, שֶׁ"יָאֵר ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ" (בַּמִּדְבָּר ו', כה), וְתִזְכֶּה לְהַיִּשְׁעַ לְגַמְרֵי, וְתִזְכֶּה "לְחַזוֹת בְּנִעַם הַנְּי"ה וְלִבְקָר בְּהִיכְלוֹ" (תַּהֲלִים כו, ד) וְכוּי. וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן צט): אִם זִוְכָה — אֲזוֹ שִׁיחָתוֹ הִיא כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, שֶׁהוּא הָאֲרַת פָּנִים אֵל פָּנִים וְכוּי כִּידוּעַ.

וְשִׁמְעֵתִי מֵר' לְוִי יִצְחָק (גֵּרוֹ יָאִיר) [ז"ל], שֶׁר' אַבְרָהָם בֶּר' גַּחְמָן ז"ל זָכָה לְשִׁלְמוֹת הַתְּבוּדוֹת הָאֲרַת פָּנִים אֵל פָּנִים, וּבְכָל פַּעַם שֶׁרָאָה אוֹתוֹ, הָיָה מְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרְךָ, וְאֶפְלוּ שֶׁהָיָה בֵּין אַנְשִׁים, הִפְךָ פָּנָיו לְצַד אַחֵר, וְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרְךָ, וְלֹא הָיָה חֲלוּק אֶצְלוֹ בֵּין אִם הוּא בִיעֵר אוֹ בִשְׁדָה, אוֹ אִם הוּא בֵּין אַנְשִׁים, תָּמִיד הָיָה דְבוּק בּוֹ יִתְבַּרְךָ בְּבִטּוּל כָּל הַרְגָּשׁוֹתָיו. וְסִפֵּר שֶׁדָּרְכוֹ הָיְתָה לְהַתְּבוּדָה עִמוֹ יִתְבַּרְךָ בְּכָל עֵת, וְהָיָה שׁוֹפֵךְ לְבוֹ כְּפִי לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ תָּמִיד, עַד שֶׁהָיָה נִגַּשׁ אֵלָיו

אָשֶׁר תתעג בנחל קנג

מיִשְׁהוּ, וְהִתְחִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ, אָזִי הָיָה עוֹנֶה לוֹ, וּמְדַבֵּר עִמּוֹ הַרְבֵּה דְבָרֵי הַתְּחִזְקוֹת וְעֲצוֹת לְקִיּוֹם דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל. וְאָמַר, שְׁעַל-פִּי-רַב הַתְּבַיְשׁוּ מִמֶּנּוּ, וְחַשְׁשׁוּ לְגִשְׁת אֱלֹהֵי מַרְב דְּבִקּוּתוֹ, אַף ר' יִשְׂרָאֵל כֹּהֵן, לוֹ הָיְתָה עֲזוֹת דְּקִדְשָׁה, וְדָרְכוֹ הָיְתָה לְגִשְׁת אֱלֹהֵי, וּכְשֶׁכָּבַר הַחֵל ר' אַבְרָהָם לְדַבֵּר עִמּוֹ, אָזִי נִגְשׁוּ ר' לִי יִצְחָק וְשָׂאֵר אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, מְלַמְּדֵיו הַמְּבַהֲקִים. וְדָבָר זֶה הָיָה בְּרַב הַפְּעָמִים, כִּי מַרְב דְּבִקּוּתוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, לֹא נִגְשׁוּ אֵלָיו.

“אֲשֶׁרֵי יְלוּד אֲשֶׁה, שְׂיִזְכֶּה לְהִיּוֹת דְּבוּק כָּל-כֶּף בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְשׁוּם דְּבָר לֹא יִבְלָבְלוּ — הֵן כְּשֶׁהוּא בְּרַחוּב וְכוּ' וְהֵן כְּשֶׁהוּא בֵּין אַנְשִׁים, תְּמִיד יִשִּׁיחַ וַיְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ.”

הַנ"ל...

תתעג.

בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר נְצִיבִים וַיִּלָּךְ ה'תשל"ג.
שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִרְדְּפוּ וַיִּגְיֵעוּ אֶל אֲהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הַבְּחֹר הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נֶגֶן עֲלֵינוּ, אוֹר הָאוֹרוֹת, הַיּוֹצֵא מִשְׁלֵשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעֵתִיק וְכוּ' ... גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הַיְקָר לְנִכוֹן קַבְּלָתִי, וְשִׂמְחָתִי מְאֹד עַל שְׂתִהְלָה לְאֵל, אַתָּה שׁוֹקֵד עַל דְּלִתוֹת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, חִילָּךְ לְאוֹרֵיִתָּא דְּעֵתִיקָא סְתִימָאָה, וְשֵׁם תְּמַצָּא מְרַגּוּעַ לְנַפְשֶׁךָ.

וְהִנֵּה בְּמָה שְׂכַתְבָּתָּ, שְׂהַכַל הוֹלָךְ לָךְ לְאֵט וְכוּ', אֲהוּבֵי, אַחֵי, כֵּן הִיא הָאֲמִת, וְכֶךָ צְרִיף לְהִיּוֹת, לִילָךְ דְּרַגָּא בְּתַר דְּרַגָּא וְכוּ', וְאִי אֲפָשֶׁר לְקַפֵּץ בְּפַעַם אַחַת אֶל תּוֹךְ שְׁעָרֵי הַקְּדֻשָּׁה, רַק (שְׁמוֹת כג, ל):
“מְעַט מְעַט אֲגַרְשֵׁנוּ מִפְּנֵיךָ, עַד אֲשֶׁר תִּפְרָה וְנַחֲלַת אֶת הָאָרֶץ” וְגו', אִי אֲפָשֶׁר לְגַרֵשׁ אֶת הַסְּטָרָא אַחְרָא בְּפַעַם אַחַת, כִּי אִם מְעַט מְעַט,

על-ידי כל תפלה ותפלה ושיחה בינו לבין קונו, ועל-ידי כל למוד מלמודי התורה הקדושה: "מקרא, משנה, גמרא, מדרש", ועל-ידי כל שמחה ורקוד ששמח ורוקד על נעם חלקו שמקים מצוותיו ותברך וכו', בזה תגרש את הסטרא אחרא, ותזכה לנחל את הארץ העליונה, שהוא ברור וזכוף האמונה, לידע שאין בלעדיו ותברך כלל, ובכל תנועה ותנועה שם אלוהו של עולם ממש, ועל-כן אין שום יאוש בעולם כלל, כי גם במקומות המטנפים, גם שם מאיר אורו ותברך בהארה נפלאה וכו' (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לג), וגם משם יכולים לחזור אליו ותברך, אם תחפשונו באמת (עין שם, חלק ב', סימן יב), ותיחד לעצמך מקום מיחד שאין שם בני-אדם, ותצעק אליו ותברך ממעמקים, מעמק לבך, בהכנעה ובבטול ישותך (עין שם, חלק א', סימן נב), ותסבל כל מיני חרופין וגדופין וחלישות הדעת, ותשתק למחרפיה ולמבזי נפשך (עין שם, סימן ו'), ואז דיקא תזכה להאיר נפשך בהארת נעם זיו שכינת עזו ותברך, המאירה בכל הארץ, כמו שנאמר (יחזקאל מג, ב): "והארץ האירה מפברו" וגו'. אף כל עוד שלא זכה לברור וזכוף האמונה, להרגישו ותברך מכל דבר וכו', ואדרבה עובר עליו עדין מה שעובר וכו', ונופל בכל פעם לבור עמק יותר ויותר וכו', צריך להתחזק ולהתאמץ מאד מאד, ולאחז עצמו בכל כחו וכו'. והעצה להתחזקות הוא הדבור (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן עח), דהינו אפלו אם נפל למקום שנפל, אף-על-פי-כן יתחזק גם שם לדבר דבורי אמת, דהינו תורה ותפלה ויראת שמים, ובפרטי פרטיות לשיח בינו לבין קונו, ולדבר עמו ותברך באשר ידבר איש עם רעהו — בתמימות ובפשטות גמורה. והדבור הוא בחינת "אם הבנים", הינו כמו שהאם הולכת תמיד עם בנה אפלו למקומות המטנפים, ואינה שוכחת אותו, כמו-כן הדבור הולך עם האדם אפלו למקומות המטנפים, ומזכיר לו תמיד את השם ותברך, הינו שאפלו אם האדם מנח, חס ושלו, בשפל המדרגה, במקום שהוא שם, בפגם הבירית — הוצאת זרע לבטלה, רחמנא לצלן, רחמנא לישזבן, אף-על-פי-כן על-ידי הדבור יכול תמיד להזכר ממנו ותברך, אפלו אם הוא במקום שהוא, אם יתחזק

אֲשֶׁר תתעג בְּנַחַל קנה

גם שם לדבר עמו יתברך וכן לדבר עם חבריו, תלמידי הצדיק, דבורים ועצות הצדיק, בודאי יזכה סוף כל סוף לצאת ממקומו המגנה והמטנף שנפל לשם וכו'.

ובלבד, אהובי, אחי, להיות חזק ואמין ועקשן גדול על דבר זה, ולא להתפעל משום ברִיָּה שבעולם, אשר אומרת אחרת, "כי התפלה וההתבודדות ושיחה בינו לבין קונו, הן השער והפתיח להפגס אליו יתברך"; 'קול' דא 'סלם', על-ידי הקול יכול לטפס ולעלות על הסלם המוליכו אליו יתברך, פי התפלה היא השער והפתיח להפגס אליו יתברך (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פד). אף תפלה היא מהדברים שצריכים חזוק, כמו שאמרו חז"ל (ברכות לב:), ועקר החזוק צריכים נגד החלישות הדעת שמסבב עמו הבעל-דבר, כאלו אפסה תקוה, חס ושלום, וכאלו אין מי שישמע לו וכו', וכשאדם מתחזק ואינו מסתכל על ירידות ונפילות וחלישות הדעת זו, רק שופך נפשו אליו יתברך בתמימות ובפשטות גמורה, סוף כל סוף בא יבא יום ישועתו. וזכור תזכר מאמרם ז"ל (ירושלמי, ברכות, פ"ק ד', הלכה א') על הפסוק (שמואל-א א): "יהיה כי הרבתי להתפלל" — מפאן שכל המרבה בתפלה — נענה וכו', עין שם.

ומקדם למדתי בצותא עם בחור אחד את המאמר בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קי"ג, והיוצא משם, שהכל תלוי בדבור האדם — אם לטוב או להפך, ועל-כן צריך להזהר מאד מאד בדבור פיו, ולדבר רק דבורי חזוק ודבורי אמונה בהשגחה פרטית, ומכל שכן דבורי תורה ותפלה ושיחה בינו לבין קונו, כי הכל תלוי באדם עצמו, וכמו שנאמר (משלי יח, כא): "מנות וחיים ביד לשון", כי כפי שמקדש דבורו, כמו-כן ממשיך על עצמו מחין וחיות והארה אמתית, וזוהי לצאת מגלותו הפרטית ומאיר לו.

אשרינו ואשרי חלקנו, שנכינו להתודע מרבי אמת פזה ומעצות נוראות ונפלאות פאלו, טוב להודות להשם יתברך על כל החסד הנם שעשה עמנו, חבלים נפלו לנו בנעימים.

הדורש שלומך...

תתעד.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שלישי לסדר נצבים וילך ה'תשל"ג.

פתיכה וחתימה טובה בספרן של צדיקים אמתיים, יכתב ויחתם אהובי, אחי היקר, האברך השוטה ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך היקר לנכון קבלתי, ואמרתי להשיבך מפאת אהבתי אליך מצד שרש נשמתנו, שאנו שותים מנחל אחד, ואף שאני מבלבל עכשו מאד מרב הרפתקאות העוברות עלי עכשו, השם יתברך ירחם עלי, אף היות שאתה מבקש שאכתב לך אילו דברי התחזקות, אמרתי אשיחה וירוח לי, ויקים דברי רבנו ז"ל, שאמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קפד): כשאחד מדבר עם חברו, נעשה אור ישר ואור חוזר וכו', עין שם; ועל-כן עלינו לדבר בכל יום איש אל אחיו דברי התחזקות, ותהיה תועלת לשנינו, כי ירידות ונפילות והשלות וכו' עוברות על כל אדם בזה עולם, כי אדם לעמל יולד, אף אשריו לאדם שהוא עמל בתורה (בראשית רבה יג, ז), ופרש רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן קיט): מאחר שכל אדם נולד לעמל, ואי אפשר להמלט מזה בשום אופן, אפלו יהיה לו כל חללי דעלמא, בודאי יהיה לו עמל ויסורים ודאגות הרבה, על-כן החכם — עיניו בראשו, שיהפך העמל לעמל של תורה, אשר בשביל זה נולד — שיעמל בתורה, ואז אשרי לו, כי נצל מעמל העולם הזה, וזוכה לחיי העולם הבא וכו', עין שם; ודבר זה נוהג בכל פרט ופרט, למשל: אתה מסבב עכשו בחובות, ומחך שבור, וכל חושיד נתפרדו מאין תקח לשלם וכו'. חמדת לבבי, מדוע לא תתנחם שעל-כל-פנים יהיה איך שיהיה החובות שלך הם על הדפסת ספרי רבנו ז"ל. זכר וראה כמה אלפי אלפים וכו' אנשים חביבים על עסקי העולם הזה, על עניני מסחר ובתים וקנינים וכו', והם גם-כן נשברים ושבורים את ראשם איך לשלם, ואין להם שום פרוטה וכו', על-כל-פנים תנחם עצמך: "אשריך, רבי עקיבא, שנתפסת על דברי

תורה, ואוי לו לַפּוֹס, שְׁנַתְפֹּס על דְּכָרִים בְּטָלִים" (בְּרִכּוֹת סא:), וְאֵךְ שְׁבַנְחָמָה זו עֲדִין לֹא תוּכַל לְשַׁלֵּם לְבַעֲלֵי הַחֹבוֹת, אֵךְ עַל-כָּל-פְּנִיִם מְדוּעַ תִּמְרָר אֶת נַפְשְׁךָ כָּל-כֶּךָ, וְאַיִה אֵיפֶה מְעַט הַבְּטָחוֹן שְׁלֶךְ? ! הֲלֹא סוֹף כָּל סוֹף וְוַעַט דִּיר דְּעַר הַיִּילִיגְעַר רַבִּי נִישֵׁט לְאֶזֶן פֶּאֲלָן, כִּי הֲלֹא עָשִׂיתָ בְּשִׁבְלִי, וּכְבָר אָמַר: "פּוֹן וְוַעֲמַעַן אֵיךְ נָעַם דְּעַם גִּיב אֵיךְ"מ; וְעַל-כֵּן לָמָּה תִּהְיֶה כָּל-כֶּךָ אָבוּד, עַד שֶׁתִּכְתַּב לִי דְבוּרִים כְּאֵלוֹ... בְּוֵדָאֵי צְרוּתִיךָ זֶהוּ צַעַר גְּדוֹל, וְאַתָּה מְטָרַד בְּטָרְדוֹת וְכוּ', וְהוֹלֵךְ וְסוֹבֵב נַע וְנָד, אֵךְ לָמָּה לֹא תִזְכָּר וְתִתְיַשֵּׁב, אִם לֹא הֵייתָ קוֹפֵץ אֶל תוֹף הָעֶסֶק הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא הַזֶּה, אֲשֶׁר מְחַיִּים כְּבָר עֲשָׂרוֹת וְעֲשָׂרוֹת בְּנֵי הַנְּעוּרִים, וּמִי יוֹדֵעַ עוֹד כְּמָה מְאוֹת וְאַלְפִים יַחֲיוּ וְיִצְיָלוּ אֶת עַצְמָם עַל-יְדֵי-זֶה, מִי יוֹדֵעַ אִם הִיָּה יוֹצֵא מִהַכַּח אֶל הַפְּעַל בְּלַעֲדִיךָ. וְהִיָּה רְאוּי לָךְ לְהַפְּךָ אֶת כָּל הַיְגוֹן וְאַנְחָה לְשִׁמְחָה עֲצוּמָה, שְׂיִהְיֶה אֵיךְ שְׂיִהְיֶה אַתָּה מְאַמֵּן בְּרַבְּנוּ ז"ל, וְאַתָּה מִתְחַבֵּר עִם אֲנָשִׁי, וְאַתָּה מְקַיֵּם עֲצוּתִי הַקְּדוּשׁוֹת, וּבְכַרְטִיּוֹת יְסוּד כָּל הָעֲצוּת וְהוּא — שִׁיחָה זוֹ תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָּה, בְּוֵדָאֵי רְאוּי לָךְ לְרַקֵּד וְלִשְׁמַח, כִּי כָּל זְמַן שְׂאֲנוּ מְלַבְּשִׁים בְּלָבוֹשׁ גְּשָׁמִי, אֵינן יְכוּלִים לְצִיר מַעֲלַת כָּל שִׁיחָה וְדְבוּר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וּמִכָּל שְׂכָן שְׂאֲתָה זוֹכָה עוֹד לְעוֹרֵר וְלַחֲזֹק אַחֲרֵים לִילֵךְ בְּדַרְכֵי הַקְּדוּשׁוֹת, בְּוֵדָאֵי רְאוּי לָךְ לְרַקֵּד וְלִשְׁמַח וְלִהְיוֹת 'מְשׁוּנָה פְּרִיילֵעֵךְ', וְגַם אַתָּה כָּלוּל בְּשִׁיחָה הַקְּדוּשָׁה שְׂאֲמַר רַבְּנוּ ז"ל לְמוֹהַרְנ"ת ז"ל: "הָאֲתָה תִּהְיֶה בְּמַרְהָ שְׁחוּרָה? הֲלֹא אַתָּה מְחַיֵּב לִהְיוֹת מְשׁוּנָה פְּרִיילֵעֵךְ"; זְכִיתָ כְּבָר לִהְיוֹת כְּמָה פְּעָמִים בְּצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל בְּאוּמָן יצ"ו, אֲשֶׁר מַעֲלַת זֶה הָעֲנָן אֵי אֲפָשֵׁר לְסַפֵּר כָּלֵל, וְאֵינן דְבוּרִים עַל זֶה כָּלֵל, וּמִכָּל שְׂכָן שְׂזִכִּיתָ לְהַדְפִּיס אֶת הַ"לְקוּיטִי-מוֹהַר"ן הַקְּדוּשׁ וְאֶת הַ"סְפּוּרִי-מַעֲשִׂיּוֹת" וְאֶת סֵפֶר הַמְּדוּת וְאֶת הַשִּׁיחוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל וְכוּ' וְכוּ', וְזְכִיתָ לְהַפְּיֵצֵם בְּעוֹלָם, בְּוֵדָאֵי רְאוּי לָךְ לְהַגְדִּיל אֶת הַשִּׁמְחָה הַזֹּאת, וְלֹא לִהְיוֹת כָּל-כֶּךָ שְׁבוּר וּמְשַׁבֵּר עַד אֲפֹס תִּקְוָה, חַס וְשְׁלוֹם, כְּמוֹ שְׂאֲתָה כּוֹתֵב... מָה עֲמָךְ, יְדִידִי

(ל) רַבְּנוּ הַקְּדוּשׁ לֹא יָתֵן לָךְ לִפְלֵ. (מ) מִזֶּה שְׂאֵנִי לֹקֵחַ לֹא אֲנִי נוֹתֵן.

הִקְרָה?! ... בּוֹדָאֵי אַתָּה נִצְרָךְ שְׂיֵאמְרוּ לְךָ: אֶהוּבִי, אָחִי, חֲזַק וְאַחֲזוּ עֲצָמְךָ! כְּמוֹ שֶׁסָּפַר רַבֵּנוּ ו'ל (עֵינֵי לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן מַח), שְׂאָמַר: אִם הִזָּה לוֹ אֶחָד שְׂיֵאמַר לוֹ: אָחִי, חֲזַק! הִזָּה רַץ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְהִזָּה מְזוֹדְרֵז בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְשִׁמְעֵתִי מֵאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, שְׂרַבְנוּ ו'ל לֹא אָמַר, אִם הִזָּה לוֹ "צְדִיק" אֶחָד שְׂיֵאמַר לוֹ: אָחִי, חֲזַק! הִזָּה מִתְחַזֵּק, רַק: אִם הִזָּה לִי "אֶחָד", הִינֵנּוּ יִהְיֶה מִי שְׂיִהְיֶה, גַּם אֲזוּ הִיִּיתִי מִתְחַזֵּק; וְעַל-כֵּן צָרִיךְ לְקַבֵּל אֶת הָאֲמֵת מִמִּי שְׂאָמְרָהּ, וְאִפְלוּ פְחוּת וְקִטָּן וְרִיק כְּמִנִּי שְׂיֵאמַר לְךָ: חֲזַק! גַּם-כֵּן תִּחְזַק עֲצָמְךָ, וְיִהְיֶה לְךָ הַדְּבוּרִים הָאֵלּוּ לְמַשִּׁיבַת גַּפְשׁ וְלַחִיּוֹת חֲדָשָׁה, וְדַבְרֵי פִי חֲכָם חֵן.

עַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אָחִי, מָה אָמַר לְךָ: "אָחִי, חֲזַק! וְאֵל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, כִּי זְכוּת הַרְבִּים תְּלוּיָה בְּךָ", וּבּוֹדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּבְקָרוֹב תִּרְאֶה נְסִים וְנִפְלְאוֹת, וְיִהְיֶה נַעֲשֶׂה לְךָ בַּיָּמִים הַצָּרוֹת "דֶּרֶךְ", וּבַיָּמִים הַזְּדוֹנִים "נְתִיבָה", אִיךָ לְשֵׁלֶם הַכֹּל, זֵי נִישֻׁט אֲזוּי גִּיפְאָלָן בֵּי דִיר דְּעַר רַבִּי אִיז מִיט דִּיר בֵּי דִיר לְעֵבֶן דִּיר, כִּי הֲלֹא אַתָּה מִתְיַגֵּעַ כָּל הַיּוֹם רַק בְּעַסְקוֹ הַקְּדוּשׁ, וְכָל מַחְשַׁבְתְּךָ מְקַשְׂרֵת וּמְשַׁלֶּבֶת רַק אִיךָ לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם אוֹתוֹ לְכָל הָעוֹלָם, בּוֹדָאֵי תִרְאֶה נְסִים נְגָלִים וְשִׁדּוּד הַטֵּבַע, וְתִבֵּא לְךָ יְשׁוּעָה מִמְּקוֹם שְׂאִין אַתָּה חוֹשֵׁב עָלָיו כָּלֵל, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב כַּחוֹ לְהַמְשִׁיךְ רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבָּרַךְ עָלֶיךָ, וְיִמְתַּק מִמֶּךָ הַכֹּל, וְיִשְׁפַּע עָלֶיךָ שְׁפַע אוֹר הַדַּעַת בְּהָאֲרֵת נַעֲם זֵיו שְׁכִינָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתוֹנָה לְחַזוֹת בְּנַעֲם הַגּוֹי"ה וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

אַבְקָשְׁךָ לְבָשֶׁר לִי בְּשׁוּרוֹת טוֹבוֹת מֵהַ שְׂיֵאָרַע עִמָּךְ בַּיָּמִים אֵלּוּ.

ג) אֵל תִּהְיֶה כָּל-כֶּךָ "נְפוּל" בְּעֲצָמְךָ, הַרְבִּי הוּא אַתָּה, אֲצִלְךָ וּלְיַדְךָ.

תתעה.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר נצבים וילך ה'תשל"ג.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה, כְּתִיבָה וְחִתִּימָה טוֹבָה יִפְתַּח וְיִחַתֵּם
בְּסַפְרָן שֶׁל צְדִיקִים גְּמוּרִים, בְּרִסְלָבֵר חֲסִידִים, יִזְכֵּר וְיִפְתַּח וְיִחַתֵּם,
אֱהוּבִי, אַחֵי וְרַעֲי, הָאֲבָרָה הַיְקָר לִי מְאֹד, יְדִידִי מֵאֵז וְעַד עַתָּה, שׁוֹתָה
מִמִּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ בּוֹ מְקוֹר הַחֲכָמָה הַקְּדוּמָה מִסּוּד שֶׁלֹּשׁ רֵאשׁוֹנוֹת
דְּעִתִּיק וְכו', שֶׁשֵּׁם הוּא כֵּלֹ חֶסֶד, כֵּלֹ רַחֲמִים וְכו' ... גֵּרוֹ יְאִיר
וְיִזְרַח לְנִצַּח נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבֶךָ דְּבָרֵי חֲזוֹן
וְהַתְּעוֹרְרוֹת פְּרָצוֹנָה, הִנֵּה הַהֲכָרַח לְהַעֲתִיק לָךְ כֹּל סַפְרֵי רַבְנוּ ז"ל,
וּבְיָדָי הֵם בְּיָדְךָ, עַל-כֵּן הַפֶּךָ בָּהֶם הַרְבֵּה, וּבַפְּרָטִיּוֹת בְּסַפְרֵי
"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", אֲשֶׁר מוֹהֲרֵנִי ז"ל אָמַר עֲלֵיהֶם: "דָּאס אִיז הַשֵּׁם
יְתַבְרָךְ ס' גֵּן-עֲדוֹן"^ס, וְעֲלֵיהֶם אִין מַה לְהוֹסִיף, וּמַהֶם אִין מַה לְגַרֵעַ;
וְעַל-כֵּן, אַחֵי הַיְקָר, הַתְּמִד בָּהֶם מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְאֵז כְּבֹר לֹא תִצְטָרֶךְ
שׁוּם דְּבוּרִים אַחֲרֵים, וְגַם דְּבוּרֵי גְלַקְחִים רַק מִשֵּׁם, וְכֹל חֲיִוְתֵי
וְהַתְּחַזְּקוֹתֵי שְׁאֲנֵי מַחֲיָה וּמְחִזֵּק עֲצָמֵי, זֶהוּ רַק מִשֵּׁם; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי
חֲלָקְנוּ, שְׁזָכִינוּ לְאוֹצֵר כְּזֶה.

וְשִׁמְעֵתִי מִזְקֵנֵי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, שְׁכַל אֱלוֹ מְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, שְׁיִגְעוּ
הַרְבֵּה וְהַתְּמִידוֹ בְּלְקוּטֵי-הַלְכוֹת, הַאִירוּ בְּאֶפֶן אַחַר לְגַמְרֵי, "הָאֶפֶן
גָּאָר אֲגַדְעָרֶשׁ גִּישֵׁינֵט", כִּי תִדַע אֲשֶׁר יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת, צָרוֹת
וְיִסּוּרִים, דְּחִקוֹת וּמְרִירוֹת, הַרְפַּתְקָאוֹת וּבִלְבוּלִים וְכו', עוֹבְרִים עַל
כֹּל אֶחָד וְאֶחָד בְּפְרָטֵי פְרָטִיּוֹת, וְכֹל מִי שֶׁהוּא צְדִיק גְּדוֹל וְעוֹבֵד
הַשֵּׁם יוֹתֵר גְּדוֹל, עָלָיו עוֹבֵר יוֹתֵר וְיוֹתֵר (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵינֵן, חֶלֶק ב', סִימָן
עז), וְאֲדַרְבֵּה זֶהוּ עֵקֶר מַעֲלָתוֹ וּגְדֻלָּתוֹ, שְׁכַכְל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו קְטָנוֹת
וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת וּמְרִירוֹת וְיִסּוּרִים וְכו', הוּא מְחִזֵּק עֲצָמוֹ (אוֹן עַר

ס) זֶה הַגֵּן-עֲדוֹן שֶׁל הַשֵּׁם יְתַבְרָךְ.

דער האלט זיך), ואינז נופל בדעתו כָּלֵל, בְּזָה בַעֲצָמוּ הוּא מְגֵלָה גְדֻלָּתוֹ, וְאִיךָ שֶׁנִּפְשׁוֹ מִשְׁתַּקְקֵת בְּאֵמֶת בְּלִי שׁוּם פְּנִיּוֹת אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְשׁוּם רוּחַ סְעָרָה וְחִלְיִשׁוֹת הַדַּעַת וְקִטְנוּת וּמְרִירוּת וּבְזִיוּנוֹת לֹא תִבְטְלֶנָּה וְלֹא תִגְרָשְׁנָה אוֹתוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ. וְהַדְּבָר דּוֹמָה לְבֵן שְׂגֵרָשׁוּיָהּ מֵאָבִיו, וְהוּא בְּרַחוּק מְקוֹם מְאֹד מְאֹד מֵאָבִיו, וְכִסּוּפִיו וְחֶשְׁקוֹ וְרִצּוֹנוֹ הֵם חֲזָקִים מְאֹד לְחֹזֵר אֶל אָבִיו, וְכֹל מֵה שִׁימְנַעוּהוּ וַיִּרְחַקוּהוּ מֵאָבִיו, יוֹתֵר יִתְגַּבֵּר חֶשְׁקוֹ לְשׁוּב וְלְחֹזֵר אֶל אָבִיו, וּבְזָה שְׂמֵתָאֲמִץ וּמִתְחַזֵּק וְחוֹתֵר לְשׁוּב אֶל אָבִיו, אִף שֶׁעוֹבֵר עָלָיו רְבוּי מְנִיעוֹת וְחִלְיִשׁוֹת הַדַּעַת וְצָרוֹת, בְּזָה בַעֲצָמוֹ מְגֵלָה אֶת גְּדֻלַּת אֲמֵתוֹת אֲהַבְתּוֹ אֶל אָבִיו. כְּמוֹ-כֵן בְּרוּחָנִיּוֹת, אָנוּ בְּנִים לְמְקוֹם, כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב (דְּבָרִים יד, א): "בְּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם" וְגו', וְצָרִיךְ לְחֹזֵר וְלַהֲכַלֵּל בוֹ יִתְבַּרְךָ, וְצָרִיךְ לְהַגְבִּיר אֶת הַחֶשֶׁק וְהַפְּסוּפִים וְהַרְצוֹנוֹת יוֹתֵר וְיוֹתֵר בְּכָל פַּעַם, כְּדֵי לְחֹזֵר אֵלָיו בְּשִׂיחָה — זוֹ תְּפִלָּה (בְּרִכּוֹת כו:), כִּי עֵקֶר שְׂלֵמוֹת הַרְצוֹנוֹת וְהַפְּסוּפִים — כְּשִׁמוּצִיאָם מִפִּיו (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן לא), וְרַק בְּשִׁבִיל זֶה יֵרְדֶה נִשְׁמָתוֹ אֶל זֶה הָעוֹלָם, כְּדֵי שִׁיִּתְחַזֵּק בְּרִצּוֹנוֹת וּבְכִסּוּפִים טוֹבִים לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבַּרְךָ (עֵינִי לְקוּטִי-הַלְכוֹת, עֲרַב, הִלְכָה ג' בְּאֵרִיכוֹת גְּדוּלָּה); וְעַל-כֵּן כָּל מֵה שִׁיִּתְגַּבְּרוּ וַיִּתְפַּשְׁטוּ עָלָיו הַמְּנִיעוֹת וְהַדִּינִים, הַמְּרִירוֹת, הַקִּטְנוּת וְחִלְיִשׁוֹת הַדַּעַת, צָרִיךְ שִׁידַע, שֶׁהַפֶּל בְּשִׁבִיל לְהַגְבִּיר חֶשְׁקוֹ (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן סו). וְעֵקֶר הַצָּרָה הַמְּרָה הִיא מֵה שֶׁהַבַּעַל-דְּבָר מְכַנֵּס בְּדַעַתוֹ, כְּאִלוֹ אָבִיו בְּכַעַס עָלָיו, וְאִינוֹ רוֹצֵה בוֹ, וְאֵדְרָבָה עוֹד יַעֲנִישׁוּ בְּעֵנָשִׁים קָשִׁים וּמְרִים, חַס וְשָׁלוֹם, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מִתְרַשֵּׁל לְגַמְרִי, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וּמִסְתַּבֵּךְ בְּצָרוֹת וּבִיסוּרִים יוֹתֵר גְּדוּלִים וְכו'.

וּמִסְפָּר בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ, שֶׁהֵרַב הַחֲסִיד ר' יוֹדֵל ז"ל, (שְׁהִיָּה תַלְמִיד הֵרַב הַקְּדוֹשׁ ר' פִּנְחָס מְקוֹרִיץ ז"ל), בְּתַחֲלַת הַתְּקַרְבוֹתוֹ אֶל רַבְּנוֹ ז"ל, בְּעַר לְבוֹ בְּתִשׁוּקָה עֲצוּמָה וּבְכִסּוּפִים חֲזָקִים אֶל רַבְּנוֹ ז"ל, וּפַעַם אָמַר לוֹ אֶחָד לְשׁוֹן-הָרַע וְשָׁקֵר, שְׂרַבְנוֹ ז"ל בְּכַעַס עָלָיו, וְעַל-כֵּן נִמְנַע מִלְּהַכְּנִס אֶל רַבְּנוֹ ז"ל שְׁלֶשֶׁה יָמִים, אִף הָיוּ לוֹ כִּסּוּפִים וְרִצּוֹנוֹת עֲצוּמִים מְאֹד מְאֹד לְרַבְּנוֹ ז"ל, עַד שֶׁכָּבַר לֹא הִיָּה יְכוֹל

להתאפק, ואמר יהיה מה שיהיה, אני אכנס אל רבנו ו"ל, ונכנס. ורבנו ו"ל תכף־ומיד הרגיש ברוח קדשו מה שיהיה אז, ואמר לו: "בשרוצים להתקרב אל האמת מתגבר כנגדו השקר, תראה להפך אותיות "שקר" אל "קשר", ותראה להיות מקשר אלי כל ימי חייך". ומאז נתקשר בקשר אמיץ וחסד לרבנו ו"ל כל ימי חיי, והיה רגיל לספר את התקרבותו בכל שנה ושנה מחדש, כל־כך האירה בו הארת רבנו ו"ל. וצריך שתדע, שדבר זה נהג בכל יום שנקנסות באדם מחשבות זרות (שהם המגידים דסטרא אחרא כידוע), שהוא רחוק מהשם ותברך והוא רחוק מרבנו ו"ל, ושכביכול הקדוש־ברוך־הוא בכעס עליו, ואינו רוצה בו, וכן מכניס בו חלישות הדעת, כאלו אבדה תקותו לגצח, חס ושלום, ושחם ושלום אין לו שום שיכות אל רבנו ו"ל. צריך לזכר תמיד דברי רבנו ו"ל: בשרוצים להתקרב אל האמת מתגבר השקר, וצריכים להפך אותיות "שקר" אל "קשר", לקשר עצמם מחדש אל רבנו ו"ל, וכן לברח מחדש אליו ותברך, ולפרש כל שיחתו ואת כל אשר עובר עליו אליו ותברך בתמימות ובפשיטות גמורה כאשר ידבר איש עם רעהו, ויחליט בדעתו: "יהיה איה שיהיה, אהיה תמיד מקשר עמו ותברך בקשר אמיץ, וכל מה שרק יעבר עלי ברוחניות ובגשמיות, תמיד אברח אליו ותברך, ואצעק ואדבר עמו ותברך".

ההכרח לקצר מהטרדה עתה, שנכנסו אלי עכשו כמה בני הנעורים לדבר עמם מרבנו ו"ל.

הדורש שלומך...

תתעו.

בעזרת השם ותברך, יום רביעי לסדר נצבים וילך ה'תשל"ג.

שלום וברכה וכל טוב סלה לאהובי, אחי ורעי, האברך הנקר

לי מאד, צמוד בפנימיות לכבי לטוב כל הימים, שותה ממֵי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך לנכון הגיעני, ושמתתי מאד לשמע הטוב ממך, שאתה מתחזק יחד עם עוד כמה בחורים. טוב להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו, שזכינו להתודע מרבנו ז"ל, שהוא אור האורות, המאיר אורו יתברך גם בקטנים ומגשמים פמנו היום, אשר אנו מנחים בשאול תחתיות ומתחתיו וכו'.

אהובי, אחי! חזק ואמץ מאד מאד על-כל-פנים מרגע זה לשפח את כל מה שעבר עליך עד רגע זה יהיה איך שיהיה, ולעשות התחלה חדשה, ולהמשיך את עצמו אליו יתברך, ולהכניס בתוך דעתו ומחוו ומחשבתו אמונתו יתברך, אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והוא ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ובתוך כל עלמין, כי גם דומם, צומח, חי, מדבר, גם-כן אלקותו יתברך, שנתלבש בלבושים אלו, כי בכל תנועה ותנועה — שם אלופו של עולם.

ועל-כן אין לך מה להתפחד כלל משום דבר ומשום ברִיה שבעולם, ואם עדין אתה מתפחד, זהו סימן שעדין אתה רחוק מהיראה האמתית "ליראה את ה' הנכבד והנורא" (דברים כח, נח); ועל-כן מדת היראה מתלבשת בדברים אלו — להפחידך ולהטיל עליך אימה גדולה (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן טו), ועל-ידי שתיחד לעצמך מקום מיחד שאין שם בני-אדם, ותשפט עצמך, ותשפך נפשך אליך יתברך כאשר ידבר איש עם רעהו, ותספור לפניו יתברך את כל לבך ואת כל מה שעובר עליך בתמימות ובפשטות גמורה, על-ידי-זה תוריד ממך את כל הפחדים והיראות החיצוניים, ולא תירא ולא תפחד כי אם ממנו יתברך, ותמתיק ממך את כל הדינים והצרות, כי על-ידי רבוי תפלה והתבודדות ושיחה בינך לבין קונך, תזכה שיזדכך מחך, ויאיר עליך אור נורא ונפלא מאד בתשוקה עצומה אליו יתברך, ויתיחדו לפני עיניך תמיד שמו יתברך בארבעה

מלוואים: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן, שְׁהֵם הָאֲרָבֶעָה עוֹלָמוֹת: אֲצִילוֹת, בְּרִיאָה, יְצִירָה, עֲשִׂיָה, וּתְטִיל נִשְׁמָתָךְ בָּהֶם כַּמְטִיל מִבֵּית לְעֵלְיָה וּמַעֲלֵיהָ לְעֵלְיָה וְכוּ', וּמֵרֵב אֹר שִׁישְׁפַע עֲלֶיךָ מִהָאָרֶץ, נַעַם זֵיו שְׁכִינָתוֹ יִתְבָּרַךְ יֵאִירוּ עֲלֶיךָ עֲצוֹת אֲמִתּוֹת וּנְכוֹנוֹת, לִידַע אֵיךְ לְהִתְנַהֵג בֵּין בְּגִשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי, וְיִהְיוּ נַעֲשׂוֹת כְּלִיּוֹתֶיךָ כַּמַּעֲזָן הַמְתַּגַּבֵּר בְּחִדּוּשֵׁין דְּאוֹרִיתָא וְרִזִּי דְרִזִּין וְכוּ'; וּלְכֹל זֶה תִּזְכֶּה עַל-יְדֵי שְׁתִּהְיֶה עֲקֻשָׁן גְּדוֹל מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ לְשִׁיחַ וּלְסַפֵּר אֶת כָּל לִבְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַשְׁיטוֹת גְּמוּרָה. וְצָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֲשֶׁר לְזָכוֹת לְכָל זֶה, צָרִיךְ לְקַחַת זְמַן הַרְבֵּה, וְהַעֲקֵר לֹא לְהַנִּיחַ לְהַפִּיל עֲצָמוֹ, "נִישֵׁט לְאֶזֶן זֵיךְ אַרְפּ וּוּאֲרַפֵּן" יִהְיֶה אֵיךְ שִׁיְהִיָה, אֶפְלוּ יַעֲבְרוּ יָמִים וְשָׁנִים, וְנִדְמָה לוֹ שְׁאִין מִי שׁוֹמֵעַ לוֹ כָּלֵל, וְאֲדַרְבֵּה נּוֹפֵל בְּכָל פַּעַם בְּעַמְקַיּוֹת יוֹתֵר מִגְּנֵה, חַס וְשְׁלוֹם, אֵל תִּסְתַּפֵּל עַל זֶה כָּלֵל, רַק לְהִיּוֹת עֲקֻשָׁן גְּדוֹל לְכַרַח בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאִזּוֹ אִם לֹא תִהְיֶה בְּטָלָן, תִּזְכֶּה לְעִנְיָנִים פְּלֵאֵי פְּלֵאוֹת וְכוּ' וְכוּ', אֲשֶׁר תִּשְׁרֵי וְתִרְנֵן כְּכַתוּב (יִשְׁעִיָה יב, א): "אוֹדֶךָ ה' כִּי אֲנִפְתָּ בִי יֵשֵׁב אִפְךָ וְתִנְחַ' מִ'נִי'", כִּי תִרְאֶה כְּפִי עֲצָם עֲרֵבוֹת מְתִיקוֹת תְּשׁוּקַת הַנַּעַם שְׁתַּרְגִּישׁ, הֵיו כְּדֵאוֹת לָךְ כָּל אֵלוֹ הַקְּטָנוֹת וְהַדְּחָקוֹת וְהַמְרִירוֹת שְׁסַבְּלָתָ וְכוּ'. וְדַבֵּר זֶה אִי אֶפְשָׁר לְהִסְבִּיר לְחֻבְרוֹ, כִּי עַל זֶה נֶאֱמַר (תְּהִלִּים קל"ה, ה): "כִּי אֲנִי יָדַעְתִּי כִּי גְדוֹל ה'" (עֵין שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן א'). וְאֶמְרוּ בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ (וַיֵּרָא קג): "נוֹדַע בְּשַׁעְרִים בְּעֵלְהָ" (מִשְׁלֵי לא, כג) — לְכָל חַד כְּפּוֹם מֵה דְמַשְׁעַר בְּלַבִּיָה וְכוּ', עֵין שָׁם.

וְדַע לָךְ, אַחֵי, אֲשֶׁר הַתְּחִזְקוֹת צָרִיךְ כְּנִגְדַּ שְׁאֵר בְּנֵי-אָדָם, כִּי בְּנֵי-אָדָם הֵם מוֹנְעִים גְּדוֹלִים יוֹתֵר מִהַיָּצֵר הָרַע, וְהֵם מַחְלִישִׁים אֶת הַדַּעַת בְּרַבּוּי לִיצְנוּתָם, אֲשֶׁר קָשָׁה יוֹתֵר מִכָּל מִינֵי מְנִיעוֹת שְׁבַעֲוֹלָם (שִׁיחוֹת-הַר"ן).

אַחֵי הַיָּקָר! הַעֲקֵר לְבַטֵּל עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְבַלִּי לְהִסְתַּפֵּל עַל שׁוֹם בְּרִיָה שְׁבַעֲוֹלָם יִהְיֶה מִי שִׁיְהִיָה, וְכָל הַסְּתַפְּלוֹתוֹ תִּהְיֶה רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְכֵן כָּל מַחוּ וְחוּשֵׁיו יִהְיוּ דְבוּקִים רַק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא תִהְיֶה לֹא שׁוֹם הַסְּתַפְּלוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם כָּלֵל, רַק בְּדֶרֶךְ הַעֲבָרָה

בְּעֵלְמָא, וְגַם מֵה שְׁמִדְבָר עִם בְּנֵי־אָדָם לְעֵינֵינוּ, גַּם־כֵּן יִהְיֶה רַק מִהֲשָׁפָה, וּבְפָנִימִיּוֹת לֹא יִחְשַׁב כָּלֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַע־עוֹלָם, כְּאֵלוֹ אֵינוֹ בְּעוֹלָמוֹ כָּלֵל. וּכְבָר אָמְרוּ חַז"ל (אָבוֹת ד'): הַקְּנָאָה, הַתְּאֵנָה וְהַכְּבוֹד מוֹצִיאִים אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם" (וּפְרָשׁוֹ הַמְּפָרָשִׁים (בְּתַפְאֶרֶת יִשְׂרָאֵל שָׁם): רְצָה לֹמַר מִעוֹלָמוֹ), כִּי כְּשׁוֹזְכָה לַהֲיִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְאֵין לוֹ שׁוּם רְצוֹן וְכִסּוּפִים וּמַחְשָׁבָה בְּזֵה הָעוֹלָם, אֲזִי הוּא חַי חַיִּים טוֹבִים וְנֹעִימִים, וּמִתְעַנֵּג בְּזִיו שְׂכִינְתּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, אִף אִם שֵׁשׁ לוֹ אֵיזוֹ קְנָאָה עַל אַחֵר, אוֹ תְּאֵנָה לְאֵיזָה דְּבָר גְּשָׁמִי, וּמִכָּל שְׂכֵן כְּשׁוֹרְצָה עוֹד כְּבוֹד, מִכָּל זֶה מוֹרָה, אֲשֶׁר הוּא עֵדִין בַּחוּץ לְגַמְרִי, וְעֵדִין לֹא זָכָה לְהַכְּנִס אֶל עוֹלָמוֹ, (שְׁרָשׁוֹ בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים פְּרָצוּף הַסְּפִירוֹת וְהַשְּׂמוֹת וְהַיְחוּדִים כְּפִי בְּחִינְתּוֹ וּמְדֻרְגָתּוֹ), כִּי אִם הִיָּה כְּבָר שָׁם, וְהִיָּה גִלְקַח מְעֵינֵינוּ חִיזוֹ דְּהֵאֵי עֲלָמָא, לֹא הִיָּה רוּאָה מִשׁוּם דְּבָר כִּי אִם עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, הַמְּחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל פְּרֻטֵי הַבְּרִיאָה, וּבִידִיעָה זֹו אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, אֲזִי כְּבָר אֵין שִׁיכָת שׁוּם קְנָאָה, כִּי אֶת מִי יִקְנָא? הֲלֹא הַכָּל עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְדוּמָם, צוּמָח, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָמִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּלִבּוֹשׁ הַזֶּה [עֵין לְקוּטִי־מוֹהַר"ן (חֵלֶק א', סִימָן רַעַח): "בְּקִנְאוֹ אֶת קְנָאָתִי" (בְּמִדְבָר כֹּה, יֵא) — הַצְּדִיק שְׂאֵינוֹ מְקַנָּא שׁוּם בְּרִיָּה רַק אוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, עֵין שָׁם], וְכֵן כְּבָר אֵין לוֹ שׁוּם תְּאֵנָה לְשׁוּם הַתְּנַשְׂאוֹת, וּמִכָּל שְׂכֵן וְקַל וְחֹמֶר שְׂאֵינוֹ חֲפִץ כְּבָר בְּכְבוֹד, כִּי הוּא בְּטֵל וּמְבֹטֵל בְּאוּרוֹ יִתְבַּרֵּךְ (וְעֵין שָׁם, כִּי כְבוֹדוֹ מְלֵא עוֹלָם).

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ, שְׂאֵנוּ יוֹדְעִים מִנְחַל כְּזֶה, אֲשֶׁר אָנוּ נִכְנָסִים בּוֹ וְטוֹבְלִים בּוֹ, וּמְחַיִּים אֶת עֲצָמֵנוּ וּמְרַפְּאִים אֶת עֲצָמֵנוּ. טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ עַל כָּל הַחֲסָד חֲנֻם הַזֶּה, וְרְאוּי לָנוּ לְרַקֵּד בְּכָל יוֹם וְיוֹם עַל נַעַם חֲלָקְנוּ, שְׂזוֹכֵינוּ לְהַתְּנוּדַע מְרַבִּי אֲמַת כְּזֶה, נַחַל הַנוֹבֵעַ בּוֹ מְקוֹר הַחֲכָמָה הַקְּדוּמָה מְסוּד שְׁלֵשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעִתִּיק וְכוּ'.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

תתעז.

בעזרת השם יתברך, יום ששי – ערכ-שבת-קדש לסדר נצבים-וילך ה'תשל"ג.
שלום ובכרחה וכל טוב סלה ירדפו ויגיעו אל אהובי, אחי ורעי,
הבחור היקר לי מאד, שותה ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו
נגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך היקר קבלתי, ושמחתי מאד לקראת הבשורה הטובה
שבשרתני, שתהלה לאל, אתם מתנעדים בכל ליל שני וחמישי,
ולומדים בצותא ספרי רבנו ז"ל; אשריכם ואשרי חלקכם, יהא חלקי
עמכם; כי כל זמן שאנו מלבשים בלבוש הגוף הגשמי, אי אפשר
להשיג עצם הפלגת מעלת ספרו הקדוש והנורא של רבנו ז"ל, אשר
מגלה אלקותו יתברך במדרגה גבוהה מאד מאד וכו', עד שיכול
להאיר השגת אלקות לנשפרים ורחוקים כמנו היום, ומאיר לנו
בתוך חשכותנו, אשר גם מהמקום המגנה שנפלנו אליו וכו', עדין
יש תקנה לאחריתנו, ויכולים לשוב אליו יתברך, כי רחמיו יתברך
הם עד אין סוף ועד אין תכלית. ורבנו ז"ל הזהיר הרבה את אנשי
שלומנו, שישקדו בספרו הקדוש (עין חיי-מוהר"ן, סימן שמו), ואמר,
שראוי לשקד ולהתמיד בו, עד שיהיה שגור על פיו; ומוהר"ן ז"ל
אמר: "בגוף שיהיה בו ה'לקוטי-מוהר"ן, לא יגשו אליו התולעים
בקבר".

אשרי הזוכה להתמיד בו, עד שיבלעו תורות רבנו ז"ל בדמיו,
וכל מה שילמד וכל מה שיראה או ישמע, יקשרו אל תורתו
הקדושה. ואמר רבנו ז"ל, שעל-ידי שקידה רבה בספרו הקדוש,
כול להעשות בעל תשובה גמור, כי בודאי יהיו נבקעין אצלו כל
גידי קשיות לבבו (סע וועט אים אלע אדערן טרענען), ויכולים
להעשות בעל מח גדול ובעל השגה נפלאה, על-ידי שקידה רבה
בספרו הקדוש; ועל-פן עלינו להתאמץ ולהתחזק לקיים דבריו
הקדושים, ולהתמיד בספרו הקדוש והנורא, ולבל יחסר יום בלעדיו.

אהובי, אחי היקר! כבר דברנו פנים אל פנים הרבה, ועדין יש עוד הרבה לדבר כפי מה שעובר על כל אחד ואחד בפנטי פרטיות, אך אין הפנאי עכשו, ואם ירצה השם, אקנה עוד בימים הבאים, שנוזף להתוודע יחד בזה ובכא, ונשמח כלנו על נעם חלקנו וגורלנו.

הדורש שלומך באהבה רבה...

תתעח.

בעזרת השם יתברך, יום ששי — ערב-שבת-קדש לסדר גצבים-וילף ה'תשל"ג.

כתיבה ונחתימה טובה בספרן של צדיקים גמורים 'פרסלבר חסידים', יפתח ויחתם אהובי, ידידי היקר, האברך הצמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, שותה ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך מיום ראשון לסדר כי תבא לנכון קבלתי, ואף שהיה בדעתי להשיבך תכף-ומיד פרצונה, אף רב טרדותי בימים אלו הם אשר עפבוני. ובאמת גם עכשו איני יודע מה לכתב לך, כי הלא הכל כבר כתוב בספרי רבנו ז"ל, ועליהם אין מה להוסיף, ועל-כן התמד בהם מאד, ושם תמצא מרגוע לנפשך, ועוד יהיו לך דבורים לדבר ולנחם ולחזק אחרים.

חמדת לבבי! רבנו ז"ל אמר (שיחות-הר"ן, סימן לג): אצל העולם אמונה הוא דבר קטן, אבל אצלי העקר הוא אמונה. וכן אמר למוהרנ"ת ז"ל בפעם שיחדש בתורה, ויגיע לעניני אמונה צו שפרייט דעם פען, הינו להרחיב את הדבור, כי העקר הוא האמונה, וזוהי הפרשה הקטנה שכל התורה תלויה בה (עין מפות כד.), כי "כל מצותיך אמונה" (תהלים קיט, פו), כל המצוות צריכות להביא את האדם לאמונה, וכן את התורה צריך ללמד באפן כזה, שיגלה האדם

אֶת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ. וְכַעֲיֵן שְׁאָמְרוּ חַז"ל (זהר הקדוש מצוּרע נב): אַמְאֵי אֶקְרִי תוֹרָה? דְּמוּרָה וּמְגַלִּי מֵאֵי דְהַרִי סְתִימִים^ט וְכוּ'; וְזֶה נִקְרָא תוֹרָה לְשֵׁמָּה — שְׂיִזְכָּה לְהַכִּירוֹ יִתְבַּרְךָ. וְזוֹ הִיְתָה תְּכָלִית כְּוֹנֵת הַבְּרִיאָה — בְּגִין דִּישְׁתַּמוּדְעִין לִיהֵ^ט (עֵין שָׁם בַּא מ.ב.), לְזִכּוֹת לְהַכִּירוֹ יִתְבַּרְךָ מְכַל דְּבַר, כִּי בְּאֵמֶת אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, וְדוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר — הַכֵּל לְכָל עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֶלְקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, הַמְּלַבֵּשׁ בְּלְבוּשִׁים כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁר נִרְאָה לְגִשְׁמִיּוֹת עֵינֵינוּ כְּעֵגֶלֶן נִפְרָד, חֵס וְשְׁלוֹם, וְכֵאלוֹ הוּא טַבֵּעַ, אֲבָל בְּאֵמֶת שָׁם גְּנוּז וְסִתוּם אוֹרוֹ יִתְבַּרְךָ, וּמְלַבֵּשׁ בְּלְבוּשׁ כְּזֶה, שֶׁהוּא סוּד הַצְּמִצּוּם, בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה — אִם יֵטָה הָאָדָם אֶת דַּעְתּוֹ אֶל הָאוֹר הַגְּנוּז בְּכָל פְּרִטֵי הַבְּרִיאָה, וְכֵן יִפְשִׁיט אֶת הַתּוֹרָה מִהַלְבוּשִׁים, וַיִּגְלֶה אֶת אוֹרוֹ יִתְבַּרְךָ אֲשֶׁר בָּהּ, וְאֵז יִזְכָּה לְהַגִּיעַ אֶל שְׁלֵמוֹתוֹ, אֲשֶׁר בְּשִׁבִיל זֶה לְבַד נִכְרָא — שְׂיִגִיעַ אֶל תְּכָלִית הַטּוֹב הַזֶּה, שֶׁהוּא בְּרוּר וְזָכוּף הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְאֵז יִזְכָּה לְגֵאלָה — לְהַגָּאֵל מְכַל הַמְּצָרִים וְכוּ', בַּחֲנִינֵת "קִרְבָּה אֶל נַפְשִׁי גֵאלָה" (תהלים סט, ט), שְׁחַלֵּק הַמְּשִׁיחַ שְׁלוֹ כְּבָר יִהְיֶה בְּעוֹלָם וְכוּ'. וְאֵיךְ זֹכִים לְזֶה? גֵּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל: עַל-יְדֵי תַפְלָה וְהַתְּבוּדוּת, שְׂיִהְיֶה "מְשִׁיחַ" אֵלָיו יִתְבַּרְךָ כְּאֲשֶׁר שָׁח אִישׁ עִם אָחִיו, וְאֵךְ שְׁבַתְחָלָה יָבֵא לוֹ כָּל הַעֲנָנִין בְּקִשֵׁי וּבְכַבְדוֹת גְּדוּלָה, כִּי מְרַבּוּי עוֹנוֹת נִסְתָּרָה מִמֶּנּוּ הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי הַפֶּשַׁע שֶׁל הָאָדָם מְכַנִּים כְּפִירָה לְאָדָם (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת אֲמוּנָה, סִימָן כב), וְעַל-כֵּן נִדְמָה לוֹ, שְׂאִין מִי שְׂשׁוּמֵעַ לוֹ כָּלֵל, וּמִזֶּה כָּא שְׁמַתְרַשֵּׁל מְאֹד מְעַבֹּדַת הַתַּפְלָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה מִתְגַּבְּרַת עָלָיו הַגְּלוּת יוֹתֵר וְכוּ'.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! אֲשֶׁרֵינוּ שְׂזַכֵּינוּ לְהִיּוֹת בְּחֵלְקוֹ שֶׁל הַבַּעַל תַּפְלָה, שְׂעַל יְדוֹ תִהְיֶה הַגֵּאלָה, כִּי חֲרַבּוּ שֶׁל מְשִׁיחַ, אֲשֶׁר בְּזֶה יִכְבֵּשׁ אֶת כָּל הָעוֹלָם כָּלוּ, תִּהְיֶה תַפְלָה (עֵין לְקוּיִטִּי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ב', וּבְסִפּוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה יב); אֶהוּבֵי! חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד עַל-כָּל-פְּנִימִים מְרַגַע זֶה, וּבְרַח לָךְ אֶל מְקוֹם מִיְחַד שְׂאִין שָׁם בְּנֵי-אָדָם, וְתִשְׁיַח

(ע) לְמָה נִקְרָא שְׂמָה "תּוֹרָה"? שֶׁהִיא מוֹרָה וּמְגַלָּה מֵה שֶׁהִיא סִתוּם.
(ב) כְּדֵי שְׂיַכִּירוּ אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ.

וּתְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ אֶת כָּל לִבָּךְ וְכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּתַמִּימוֹת
וּבְכַשְׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְאֵל תַּחֲלֵשׁ דְּעַתְךָ מִשּׁוֹם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם, אִף שְׁנֵה
יָמִים וְחֻדְשִׁים וְכוּ' וְכוּ', שְׁאַתָּה מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל; חֲזוּק, חֲזוּק, אַחִי!
וְעַמֵּד אִיתָן כְּעַמוּדָא תְּקִיפָא^צ, כִּי בֵּא יְבֵא יוֹם יְשׁוּעָתְךָ, וְתִזְכֶּה לְהֵאֵי
נְהוּרָא עֲלָאָה^ק, אִוֵּר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן, שֶׁפַּע גְּלוּי הַכֶּתֶר וְכוּ'.

הַעֲקָר, חֲמֻדַת לְבָבִי, אֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת מִשּׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם,
כִּי ה' עִמָּךְ, אִתְךָ וְאַצְלָךְ, כִּי מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאִיְהוּ מְמַלֵּא כָּל
עֲלָמִין, וְסוּבֵב כָּל עֲלָמִין, וּבְתוֹךְ כָּל עֲלָמִין, וְשׁוֹם בְּרִיָּה לֹא יִכּוֹלָה
לְהִרְעֵ לָךְ אוֹ לְהִיטִיב לָךְ, כִּי הַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבַּרֵךְ הַפְּרָטִי פְּרָטִית,
וְאַפְלוּ רִישׁ גְּרַגְיָתָא מִן שְׁמַיָּא מִנּוּ לִיה (בְּרֻכּוֹת נח.), עַל-כֵּן לָמָּה לָךְ
לְהִתְבַּלְבֵּל מֵאַחֲרִים, מַה שֶּׁשִּׁיךְ לָךְ יְבוֹא לְבֵיתְךָ, וְאִין אָדָם נוֹגַע בְּמָה
שֶׁמוּכָן לְחִבְרוֹ, וְאִין מְלָכוֹת נוֹגַעַת בְּמְלָכוֹת חֲבֵרְתָּהּ אֲפִלוּ כְּמֵלֵא
נִימָא (יּוֹמָא לח.); וְדָבָר זֶה נוֹהֵג בֵּין בְּרוּחָנִי וּבֵין בְּגִשְׁמִי, הַעֲקָר לְבִטּוֹל
עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֱלִיוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְאִיךָ שֶׁיִּגְהַג עִמּוֹ הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ בְּפִרְנָסָתוֹ
— כֵּן יַעֲשֶׂה. וְאָמַר מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל (לְקוּטִי-הַלְכוֹת, גְּטִילַת יָדִים שְׁחָרִית,
הַלְכָה ב'), שֶׁאִם הָאָדָם מְבִטֵּל עֲצָמוֹ אֱלִיוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּמֵאַמִּין שֶׁכָּל
פִּרְנָסָתוֹ הִיא רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, וְכֵן הַמְּשַׁרְהָ שֶׁיֵּשׁ לוֹ וְכָל הַסְּבּוֹת
שֶׁנִּסְתַּבֵּב לְהַגִּיעַ לְפִרְנָסָה זוֹ — הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, "זֶה נִקְרָא אֲכִילַת
מִן מַמַּשׁ".

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

תתעט.

בְּעִנְיַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן דְּסְלִיחוֹת ה'תשל"ג.

כְּתִיבָה וְחִתִּימָה טוֹבָה בְּסִפְרָן שֶׁל צְדִיקִים גְּמוּרִים יִזְכֵּר וְיִפְתָּח
אֱהוּבִי, אַחִי, הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמִּי הַבְּנַחֵל הַנוֹבֵעַ מְקוּר

צ) עַמּוּד חֲזוּק.

ק) לְאוֹר הַעֲלִיּוֹן הַזֶּה.

אֲשֶׁר תתעט בַּנְחַל קסט

חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ, אִוֵר הָאוֹרוֹת, הַיּוֹצֵא מִשְׁלֵשׁ רֵאשׁוֹנוֹת
 דְּעִתִּי"ק וְכו', שְׁשֵׁם נְתִיפִים כָּל הַעֲוֹנוֹת לְזִכִּיּוֹת, כִּי הוּא רָזָא
 דְּכִתְרָא עֲלָאָה ... גְּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבָךְ הָאֲרוּךְ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְגַדְל שְׁמִי אֵין לְשַׁעַר וְאֵין
 לְסַפֵּר, עַד שְׁרַקְדְתִי מֵרַב שְׁמִי, שְׁתַּהֲלֵה לְאֵל, אַתָּה אוֹחֵז עֲצָמְךָ
 בְּכָל נִימֵי נַפְשְׁךָ בְּרַבְנוּ ז"ל, וַתַּהֲלֵה לְאֵל, תְּבֵא לְרֵאשׁ הַשָּׁנָה אֶל
 הַקְּבוּץ הַקְּדוֹשׁ שְׁלָנוּ, וְעוֹד תְּבִיא עִמָּךְ שְׁלֵשָׁה בַּחוּרִים. אֲשֶׁרֵינוּ
 וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ, שְׁזַכֵּינוּ לְהַתְּוֹדַע מֵרַבֵּי אַמַּת כְּזֶה, אֲשֶׁר יוֹדַע סוּד רֵאשׁ
 הַשָּׁנָה, וּפּוֹטֵר אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל מִהַדִּין, עַל־יְדֵי שֶׁהוּא דֵן אֶת הַכָּל לְכַף
 זְכוּת, וּמוֹצֵא אֶת הַטּוֹב אֶצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בַּפְּרָטִיּוֹת (עֵין
 לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן א', וּבְחֶלֶק א', סִימָן רפב), וְיִדְוֹעַ הַדְּבָר שֶׁל
 הָאִישׁ הָאֱלֹקִי ר' אַבְרָהָם בֶּר' נַחֲמָן ז"ל: "דִּי גֵאנְצַע וְוַעֲלֵט שְׁרַיִיעֵן
 'הַמְּלָךְ', אֲבַעַר קְרוֹנְעֵן דְּעַם מְלָךְ אִיז בֵּי אוֹנוּ אֵין אוֹמֵן", וְדַבְּרֵי
 פִּי חֲכָם חֵן; כִּי אֵלוּ אֲשֶׁר מְסִתּוֹכְבִּים כָּל הַשָּׁנָה בְּבֵית הַמְּלָךְ, הֵם
 מְמַלִּיכִים אוֹתוֹ, וְהֵם הַיּוֹשְׁבִים רֵאשׁוֹנָה בַּמְּלָכוֹת. וְכַמְּאֹר אֲנִישֵׁי
 שְׁלוֹמְנוּ הַקְּרִים: "דְּעַר שׁוֹפֵר גְּעַפִּינֵט זִיךְ אַ גֵּאנְץ יֵאָהֵר אֵין
 אַרוֹן־הַקְּדוֹשׁ דְּעַר פֶּאָר בְּלֵאזֵט עַר רֵאשׁ הַשָּׁנָה" כְּאֹמֵר: מִי שְׁמַנַּח
 כָּל הַשָּׁנָה בְּאֲרוֹן־הַקְּדוֹשׁ, וַיּוֹשֵׁב בְּסִתְרָא עֲלִיוֹן וּבְצֵל שְׂדֵי מְתוּלָּוִן
 (לְשׁוֹן תְּלוּנָה), שְׁעוֹסֵק בְּתַפְלָה וּבְקִשָּׁה וְהַתְּבוּדָּוֹת וְשִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין
 קוֹנוֹ, וּמְתוּלָּוִן תְּמִיד לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, שְׁיִקְרָבֵהוּ אֱלִיוֹ וַיּוֹצִיאֵהוּ מִן
 הַחֲשֵׁךְ וְכו', אַז כְּשֶׁבֵא רֵאשׁ הַשָּׁנָה בְּלֵאזֵט עַר גֵּאָר אַנְדְּעַרְשֵׁט¹, הֵינּוּ
 מְקַרְבֵּי כְּבָר בְּאַפֵּן אַחַר לְגַמְרֵי. וְעֵין בְּלְקוּטִי־מוֹהַר"ן (חֶלֶק א', סִימָן ס'):
 שׁוֹפֵר הוּא הַתְּעוֹרְרוֹת הַשָּׁנָה, בְּחִינַת: "עוֹרוּ יִשְׁנִים מִתְּרַדְמִתְכֶם",
 עֵין שָׁם; הֵינּוּ כְּשֶׁכָּל הַשָּׁנָה מְנַח בְּאֲרוֹן־הַקְּדוֹשׁ, בְּמָקוֹם קְדוֹשׁ "בֵּיתֵי
 בֵּית תְּפִלָּה" (יִשְׁעִיָּהוּ נו, ז), אַז בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה הַתְּעוֹרְרוֹתוֹ בְּאַפֵּן אַחַר
 לְגַמְרֵי. וְהֵיכָן בְּעוֹלָם יֵשׁ קְבוּץ קְדוֹשׁ כְּזֶה, אֲשֶׁר מְתַבּוּדְדִים עִמּוֹ

ר) כָּל הָעוֹלָם צוֹעֲקִים 'הַמְּלָךְ', אֲבָל לְהַכְתִּיר אֶת הַמְּלָךְ זֶה אֲצִלְנוּ בְּאוֹמֵן.
 ש) הַשׁוֹפֵר נִמְצָא כָּל הַשָּׁנָה בְּאֲרוֹן־הַקְּדוֹשׁ, וְעַל־כֵּן הוּא תּוֹקַע בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה.
 ת) הוּא תּוֹקַע כְּבָר אַחֲרָת.

יתברך כל השנה כלה, שזו נקראת ישיבה בארון-הקדש, כאנשי שלומנו הקדושים, אשר כל אחד ואחד מתבודד עמו יתברך בכל יום, ומדבר אליו יתברך כאשר ידבר איש עם רעהו, וחושב היטב על אחריתו, ואינו מטעה את עצמו, על-כן זכות גדולה לכל אחד מישראל, שיזכה להתפלל יחד בראש השנה בקבוץ חסידי ברוסלב, כי הלא הוא כל השנה אצלו יתברך, ועל-כן הוא מאיר (שייגען) בראש השנה באפן אחר לגמרי.

ההכרח לקצור.

הדורש שלומה...

תתפ.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שני דסליחות ה'תשל"ג.

בכתיבה וחתומה טובה יזכר ויכתב אהובי, אחי ורעי, הבחור היקר לי מאד, שותה ממני הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך היקר מיום ראשון נצבים וילך לגכון קבלתי, ואף שרצוני לבוא אליך בכתובים ארפים, אף אין לי הפנאי מרב טרדותי והבלבולים שעוברים עלי בעוונותינו הרבים, בגשמיות וברוחניות. ובפרט שהלא כל ספרי רבנו ז"ל בידי, הפך בהם, ושם תמצא מרגוע לגפשה, ועוד יהיו לך דבורים לחזק אחרים. והעקר בדעת רבנו ז"ל הוא — להיות מבין דבר מתוך דבר, כי החכם האמת מרמז רמזים וכו' (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ז'), ויש ענינים כאלו אשר צריך להבין מעצמו אף לחזק עצמו, "און זיך נישט לאזן ארפ ווארפן"^א, כי אי אפשר לכתב הכל באר היטב, כי עוברות על

(א) ולא לתת לעצמו לפל.

אֲשֶׁר תתפ בְּנַחַל קעא

כָּל אֶחָד וְאֶחָד יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁר אֵינָן עוֹבְרוֹת עַל חֻבְרוֹ וְכוּ', וְכֵן בְּעֲצָמוֹ מִשְׁתַּנִּים הַיָּמִים וְהַשָּׁעוֹת וְכוּ', וּבְכָל פַּעַם עוֹבְרִים בְּלְבוּלִים וּטְרָדוֹת וְצִמְצוּמִים אַחֲרֵים, וְהַהֲכָרַח אִם רוּצָה לְהַשְׁאֵר קָיָם בְּמַעַט מְקַצֵּת הָעֲבוּדָה שֶׁהִתְחִיל, שִׁיְהִיָּה מִבֵּין דְּבַר מִתּוֹךְ דְּבַר, שֶׁעַל-יְרִידָהּ יִזְכֶּה לָעֵבֶר אֶת הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם.

וְדַע לָךְ, חֲמֻדַּת לְבָבִי, שֶׁצָּרִיךְ לִהְיוֹת סִבְלָן גָּדוֹל בְּגִשְׁמִיּוֹת וְכוּרוֹת־נִיּוֹת. וְאָמַר הַחֶכֶם: הַסִּבְלָן — עֶשֶׂר, וְהַפְּחֻזוֹת — רֶשֶׁת, מִי שֶׁסּוֹבֵל עַל הַכֹּל, זֶהוּ עֶקֶר הָעֲשִׁירוֹת. וְכַמְּאִמַּר הַתַּנָּא (אָבוֹת ד', א): "אֵיזְהוּ עֶשֶׂיר הַשָּׂמַח בְּחֶלְקוֹ", 'בְּחֶלְקוֹ' — בְּכָל מְאוֹרְעוֹתָיו, זֶה נִקְרָאת שְׁלֵמוֹת הָעֲשִׁירוֹת, הָאֲרָה מֵעֲלָמָא דְאַתִּי. (וְעֵין בְּקַהְלוֹת יַעֲקֹב, עֶרְךָ עֶשֶׂיר, שֶׁהוּא מִמְחִין דְּגִדְלוֹת). וְאוּלַי זֶה פְּנֻתָם ו"ל (עֲרוּבִין פו.): רַבִּי מְכַבֵּד עֲשִׁירִים, אֵלּוֹ בְּגִי-אָדָם שֵׁישׁ לָהֶם מִחִין דְּגִדְלוֹת, וְיִוֹדְעִים בִּידְעָה בְּרוּרָה, אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרֵךְ כָּלֵל, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֶׁם אֵלּוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְהַכֹּל לְכָל עֶצֶם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְהַכֹּל הוּא מִיָּדוֹ יִתְבַּרֵךְ, שְׂאֵז הוּא שְׂמַח בְּלֵב רַחֵב עַל כָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, כִּי מִי שֵׁישׁ לוֹ אֲמוּנָה — חַיֵּיו חַיִּים (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן נג). וְזוֹהִי גַם פְּנֻתָם ו"ל (שְׁבַת כה.): אֵיזְהוּ עֶשֶׂיר — כָּל שֵׁישׁ לוֹ נַחַת רוּחַ בְּעֶשְׂרוֹ, שֶׁזֶהוּ תִקְוָה מִדַּת הַסִּבְלָנוֹת, וּמִחִיָּה אֶת עֲצָמוֹ בְּמַה שֵׁישׁ לוֹ, וּמִתְרַצָּה בְּרִצּוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ כְּמוֹ שֶׁהוּא יִתְבַּרֵךְ רוּצָה, הֵן שִׁיְהִיוּ לוֹ בְּנִים אוֹ בְּרִיאוֹת אוֹ פְּרֻנְסָה וְכוּ' וְכוּ', שְׂזוֹ נִקְרָאת שְׁלֵמוֹת הָעֲשִׁירוֹת, עֲלִית הַמְּלָכוֹת — שֶׁהִיא הַדְּלוֹת, לְשִׁרְשָׁה — שֶׁהוּא זְעִיר אֲנַפִּין, שְׂאֵז מִד' [דָּל"ת] נִעְשָׂה ה' [ה"א], כִּי מִמְּשִׁיךְ הַיּוֹד, שֶׁהוּא הַדְּעַת, אֶל תּוֹךְ הַד', וְנִעְשָׂה ה' (עֵין לְקוּסְטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן מט), וְלַהֲפֹךְ — עֶקֶר הָעֲנִיּוֹת הוּא רַק מִחֻסְרוֹן הַדְּעַת, כִּי (נְדָרִים מא.): אֵין עֲנִי אֵלָא בְּדַעָה, וְכֵן הוּא (פְּתוּבוֹת סח.): עֲנִי — עֲנִי בְּדַעַת, עֶשֶׂיר — עֶשֶׂיר בְּדַעַת וְכוּ', עֵין שָׁם; וְאֵז עוֹשָׂה הַכֹּל בְּפַחְזוֹת וּבְלִי יִשׁוּב הַדְּעַת, כִּי אֲרִיכַת אֲפִים וְסִבְלָנוֹת תְּלוּיּוֹת בְּאֲמוּנָה, אִם מְבַרֵר אֲמוּנָתוֹ, אֲשֶׁר הַכֹּל מִיָּדוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֵז הוּא תְּמִיד מִיָּשׁב, וְעוֹשָׂה כָּל מַעֲשָׂיו בְּנַחַת וּבְסִבְלָנוֹת, כִּי יוֹדֵעַ אֲשֶׁר הַכֹּל הוּא רַק אֲצִלוֹ

יתְבַרְךָ, וְאִם צָרִיךְ מִשְׁהוּ, הָעֵקֶר רַק לְבַקֵּשׁ מֵאֵתוֹ יתְבַרְךָ, כִּי רַק הוּא
 יתְבַרְךָ יְכוּל לַעֲזֹר לוֹ, כִּי בְּשׂוֹר וְדָם אֵינִי יְכוּל לַעֲזֹר לוֹ, אוֹ, חֵס
 וְשְׁלוֹם, לְהַפְּךָ — לְהַרְעֵ לּוֹ, מִה שְׂאִיִן בֶּן, כְּשֹׂאִיִן לוֹ אֲמוּנָה, אָז
 הוּא הַהֶפֶךְ לְגַמְרֵי מִכָּל זֶה, וְעוֹשֶׂה הַכֹּל בְּפִתְחוֹת, וְהוּא מְבַהֵל
 וּמְבַלְבֵּל, וְהוּא תָּמִיד מְלֵא יִסּוּרִים וְקַטְטוֹת וּמְרִיבוֹת, הֵן עִם בְּנֵי
 בֵיתוֹ וּבְנָיו וְהֵן עִם אַחֵרִים, שְׁזֵהוּ עֵקֶר הָעֲנִיּוֹת, וְכָל מַחְשְׁבֹתוֹ תָּמִיד
 טְרוּדָה בְּפִתְחוֹת, וְהוּא עֲצָבָנִי מְאֹד (שְׁקוֹרִין גְּעוֹרְוֵעֵזֶר). עַל-כֵּן,
 אֶהוּבִי, אַחִי! מִה דְּהָהָה — הָהָה, עַל-כָּל-פְּנִים מִכָּאן וְלַהֲבֵא תִרְאֶה
 לְשֹׁמֵר עֲצָמָךְ מְאֹד מִכַּעַס וּמִקְפִּידוֹת יִהְיֶה אִיךְ שִׁיְהִיָּה, וְתִרְגֵּל עֲצָמָךְ
 בְּמִדַּת הַסִּבְלָנוֹת, שְׁהִיא מְדָה יִקְרָה מְאֹד, וְרַבְּנוּ ו"ל אָמַר, שְׁזָכָה לְזֶה
 בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שְׁהִיא בְּחִינַת אֲמוּנָה וְאֲרִיכַת אַפִּים (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן,
 חֶלֶק א', סִימָן קנח), עַד שְׁאֶפְלוּ מִי שִׁיעֲשֶׂה לּוֹ כָּל מִינֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִים,
 חֵס וְשְׁלוֹם, גַּם-כֵּן לֹא יִכְנַס בְּלִבּוֹ שׁוֹם צַד קְפִידָה וְכַעַס, כִּי עַל-יְדֵי
 שְׁלֵמוֹת הָאֲמוּנָה, שְׁזָכָה לְתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת שְׂאִיִן שְׁלֵמוֹת אַחֲרֶיהָ,
 נִתְהַפֵּף לְעֵצָם הַטּוֹב, וְאִין בּוֹ שׁוֹם צַד רַע וְכַעַס וּקְפִידוֹת. מִי יִתֵּן
 שְׁזָכָה לְהִגִּיעַ גַּם-כֵּן אֶל זֶה, וְרַק בְּשִׁבִיל זֶה גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ו"ל אֵת
 כָּל זֹאת, כְּדֵי שְׁגַלֵּף בְּדַרְכּוֹ, וְנִזְהַר מִכָּל מִינֵי כַּעַס וּקְפִידוֹת, שְׁזוֹהֵי
 דַעַת הָאֲמֵת, שְׁהִיא הִיא הָעֲשִׂירוֹת הָאֲמֵתִית. וּבִפְרָט אַתָּה, אֶהוּבִי,
 יְדִידִי, שְׁנִכְשַׁלְתָּ כְּבָר עַד עֲכָשׁוּ כָּל-כֶּף בְּפָגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זְרַע
 לְבִטְלָה, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, אֲשֶׁר הַחֲטָא הַזֶּה גּוֹרֵם לְכַעַס וּקְפִידוֹת, שְׁכָּל
 דְּבָר יְכַעִסוּ וְיִהְיֶה נַעֲשֶׂה עֲצָבָנִי (גְּעוֹרְוִיז) עַל כָּל מִי שְׁיָבוֹא בְּמַגַּע
 עִמוֹ (עֵין שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן רמט), בְּיָדָי אַתָּה צָרִיךְ לַעֲבֹד עֲכָשׁוּ רַק עַל
 גִּקְדָּה זוֹ, וְכָל תְּפִלוֹתֶיךָ תִּהְיֶינָה רַק עַל דְּבָר זֶה — אִיךְ לְהַנְצִיל לְגַמְרֵי
 מִכַּעַס וּקְפִידוֹת, וְלִהְיוֹת רַק טוֹב תָּמִיד לְכָל בְּרִיָּה, שְׁזֵהוּ עֵקֶר
 הָעֲשִׂירוֹת, וְאוּלַי זוֹהֵי כְּנֻגַת הַזֶּהר הַקָּדוֹשׁ (פְּנִיחָס רמד): כָּל שְׁפָן מֵאֵן
 דְּנָרִיק פְּרוּרִין דְּמַחָא, עֲנִיּוֹת רְדִיף אַבְתְּרִיהֵב, הִינּוּ הָעֲנִיּוֹת הַנִּל,

(ב) הַזֶּהר אוֹמֵר שֵׁם, שְׁמֵי שְׁזוֹרֵק פְּרוּרֵי לְחֵם עֲנִיּוֹת רוֹדְפַת אַחֲרָיו, "וְכָל שְׁפָן מִי שְׁזוֹרֵק
 פְּרוּרִים שֶׁל הַמַּח, שְׁעֲנִיּוֹת תְּרִדֵּף אַחֲרָיו", הִינּוּ שְׁמוּצֵיָא זְרַע לְבִטְלָה, שֶׁהוּא פְּרוּרֵי הַמַּח,
 רַחֲמָנָא לְצִלָּן.

אָשֶׁר תַּחַפּ בְּנִחַל קַעַג

שְׁהִיא הַפּוֹךְ הַדַּעַת, וְהוּא תָּמִיד בְּכַעַס וּבְקַפִּידוֹת, בְּעַצְבוֹת וּבְמַרְירוֹת.

וְעַל-כֵּן, חֲמַדַּת לְבָבִי, עָשָׂה מֵה שֶׁתַּעֲשֶׂה, הַעֲקָר קֹדֶם לְשִׁבְר מִמֶּךָ אֶת הַקְּלָפָה הַמְּגִנָּה הַזֶּה — כַּעַס וּקַפִּידוֹת, הַעוֹקְרַת אוֹתְךָ לְגַמְרִי, הַמְּכַלֶּה אֶת גּוּפְךָ וּמַחֲךָ, וְחַיִּיךָ אֵינָם חַיִּים כָּלֵל, כִּי הִרְחַחְנִין (שְׁמַרְתָּחִים תָּמִיד) — חַיִּיהֶם אֵינָם חַיִּים (פְּסָחִים קִיג); וְאִז — כְּשֶׁתִּזְכֶּה לְשִׁבְר מִמֶּךָ אֶת הַמְּדָה הַמְּגִנָּה הַזֶּה, וְתַתְּהַפֵּךְ לְהִיּוֹת רַק טוֹב לְכָל תָּמִיד, אִז תִּהְיֶה תָּמִיד בְּנִחַת וּבִישׁוּב הַדַּעַת, וְלֹא תִירָא וְלֹא תִפְחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה.

וְשָׂאֵלוּ אֶת הַחֶכֶם: מַהוּ גִדְרֵי הָאֱמוּנָה? וְהַשִּׁיב: שְׁלֹא תִירָא דְבָר; כִּי מִי שֶׁאֱמוּנָתוֹ חֲזָקָה, שָׂאִין בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, וְהוּא אֲתוּ, עֲמוּ וְאֶצְלוּ מִמֶּשׁ, אֵינּוּ יֵרָא מִשׁוּם דְּבָר, כִּי הוּא בּוֹטַח בּוֹ יִתְבַּרְךָ. וְאָמַר: אֵינִן לָךְ דְּבָר גְּדוֹל מִן הָאֱמוּנָה. וּכְבָר אָמַר רַבֵּנוּ וְ"ל (שִׂיחוֹת הַר"ן, סִימָן לג): אֶצֶל הָעוֹלָם אֱמוּנָה הוּא דְבָר קָטָן, אָבֵל אֶצְלִי הַעֲקָר הוּא הָאֱמוּנָה, כִּי הָאֱמוּנָה הִיא רֹאשׁ הַתּוֹרָה, וְתוֹלְדוֹתֶיהָ הִיא הַשְּׁלֵחָה וְהַמְּנוּחָה — שְׁלֵמוֹת הַעֲשִׂירוֹת.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ, שְׂזַכֵּינוּ לִידַע מִרְבֵּי אֶמֶת כְּזֶה, וּמִסְפָּרִים קְדוּשִׁים כְּאֵלוּ, וּמֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים חֲסִידֵי בְּרִסְלָב, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהֵשֵׁם יִתְבַּרְךָ עַל כָּל הַחֶסֶד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, וְחֲזוֹק וְאֶמֶץ לְקַיֵּם אֶת כָּל זֹאת, וְאִז תִּשְׁעַע בִּישׁוּעַת עוֹלָמִים, וְעוֹלָמְךָ תִּרְאֶה בְּחַיִּיךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

וּמִבְּקֵשׁ אוֹתְךָ לְהַפֵּךְ אֶת כָּל הַיְגוֹן לְשִׁמְחָה.

תתפא.

בעזרת השם יתברך, יום שני דסליחות ה'תשל"ג.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הָאֲבֵרָה הַיְקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יָאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח.

מִכְתָּבְךָ הַיְקָר לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְהִנֵּה לְהַאַרְיָךְ לָךְ עֲכָשׁוּ אֵי אֲפָשׁר מֵרַב טְרָדוֹת, וּבִפְרָטִיּוֹת שְׁבָעוּד כְּמָה יָמִים נִתְוַעַד יַחַד בְּקִבּוּץ הַקְדוּשׁ שְׁלָנוּ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה הַבָּא עָלֵינוּ לְטוֹבָה, וְאִזּוּ נִדְבֵר יַחַד מִנְעָם עֲצוּתֵי הַקְדוּשׁוֹת שֶׁל רַבְנוּ ז"ל.

וּבְמָה שְׁאַתָּה כּוֹתֵב, שְׁנִתְבַּלְבְּלָה תְּפִלַּת שְׁחִרִית אֲצִלְךָ, וְזֶה מְבַלְבֵּל אוֹתְךָ. חֲמַדַּת לְבָבִי! הַעֲקָר לְהִיּוֹת רָגִיל בְּשִׂכְחָה (עַן שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כו), וְלִשְׁכַּח אֶת הָעֵבֶר, וְלַעֲשׂוֹת בְּכָל רִגַע הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְלַעֲלוֹם אֲסוּר לְהַתְּבַלְבֵּל מִהָעֵבֶר יִהְיֶה אֵיזָה עֵבֶר שִׁיחָה וְכו', אֲפִלוּ נִפְלַ בְּרִגַע זֶה בְּמָה שְׁנִפְלַ, בְּרִגַע שְׁנֵי הוּא כְּבָר אָדָם אַחֵר וְעִנְיָן אַחֵר, וְכָבָר בָּא בְּעוֹלָמוֹת אַחֲרִים, כֵּן מוּבָא בְּכַתְּבֵי הַאַרְיֵז"ל, וְאֵי אֲפָשׁר לַעֲמֹד עַל דְּבָר זֶה מֵרַב דְּקוּתוֹ, כִּי הוּא דְּבָר רִוּחָנִי, אֲשֶׁר אֵין לָנוּ בּוֹ שׁוּם תְּפִיסָה כָּלֵל, עַל-כֵּן עָלֵינוּ לְהַשְׁלִיךְ שְׁכָלְנוּ הַפְּגוּם וְקִטְנוֹת דְּעַתָּנוּ, וְלַצִּיַּת לְרַבְנוּ ז"ל, שֶׁהִזְהִירָנוּ מְאֹד לִשְׁכַּח אֶת הָעֵבֶר, וְלְהַעֲבִירוֹ לְגַמְרֵי מַדְעָתוֹ, וְלְהַתְּחִיל בְּכָל רִגַע הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה. וְדְבָר זֶה נוֹהֵג כָּל הַיּוֹם, שֶׁהִתְּכַרַח שִׁיעֵבֶר עַל הָאָדָם מֵהַשִּׁיעֵבֶר, כִּי הֵלֵא הוּא אֵינָנוּ מְלֹאָף, וְהוּא מְסַבֵּב בְּגִשְׁם כְּזֶה וּבַחֲשׂוֹף כְּזֶה וּבֵין אַמּוֹת הָעוֹלָם וְכו'. וְזֶה עָקֵר גְּדֻלָּתוֹ שֶׁל הָאָדָם יוֹתֵר מִמְּלֹאכִים, שֶׁהוּא מְסַבֵּב בַּחֲשָׁכוֹת וּבְדַחְקוֹת כְּזוֹ, וְאִף-עַל-פִּי-כֵן הוּא מִתְחַזֵּק וּמִתְחַדֵּשׁ, זֶה חָשׁוּב אֲצִלוֹ יִתְבָּרַךְ יוֹתֵר מִהַפֵּל, וְרַק בְּשִׁבְלֵי זֶה הֵיְתָה כָּל הַפְּרִיאָה, שִׁיחָה אָדָם מְסַבֵּב בְּמִנְיַעוֹת וּבְכַלְבוּלִים, בְּקִטְנוֹת,

אֲשֶׁר תתפא בנחל קעה

בנפילות ובדחקות כאלו, והוא יצמד כנגד הכל ויתחדש וכו', ועל-כן כל מה שהוא מסבב בחשך וירידות ונפילות וקטנות יותר וכו' וכו', שזהו מה שאמרו חז"ל (ברכות לד:): מקום שבעלי תשובה עומדים שם, צדיקים גמורים אינם עומדים, כי זה בעל התשובה יש לו נסיונות כאלו, ואף-על-פי-כן הוא מתחזק, על-כן מעלתו גבוהה מאד. וכבר אמר התנא (אבות ה, כו): לפום צערא אגראי; והנה בתפלה גלה לנו רבנו ו"ל, שהעקר לקשר את המתשבה אל הדבור, שיכונן מה שאומר, אשר יש להשם יתברך מזה תענוג גדול (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן צו), ואף שבתוך כך נכנסים לו בלבולים ומחשבות זרות, אל יסתפל עליהם כלל, ובדרך הלוכו הוא מפיל קלפות רבות שהן המחשבות הזרות שנבראו מפגמיו וכו'.

וזכר גם-כן דברי רבנו ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן צט) על הפסוק (דברים ג, כג): "ואתחנן אל ה'" — בין בדבקות ובין שלא בדבקות, כי בעת ההיא לאמר, פשתהיה לו פעם תפלה שגורה, אז יעלה גם את אלו התפלות המבלבלות וכו', עין שם; וצריך להרגיל עצמו לומר את השלש תפלות: שחרית, מנחה, מעריב, כתינוק מלה במלה. ואמר רבנו ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ח'), שהם בונים לאדם שלשה מחין, שיוכל לצמד נגד כל התאוות והמדות הרעות, כי השלש תפלות הן מחנה ישראל וכו', עין שם; ואמר רבנו ו"ל (שם, חלק א', סימן נה), שהם ממשיכים את זכות האבות וכו', עין שם.

ועל-כן, אהובי, אחי, חזק ואמץ על-פל-פנים מעכשו להתחיל מחדש, ואל תבלבל דעתך משום דבר שבעולם, ובפרט ממה שפבר עבר. והנה חז"ל אמרו (ברכות לב:): חסידים הראשונים היו שוהין שעה אחת קדם התפלה וכו', כדי להכין לבם להתפלל אליו יתברך בדבקות אמת. ושמעתי מאנשי שלומנו, שמה טוב ומה נעים, שקדם כל התפלות הקבועות: "שחרית, מנחה, מעריב", יתבודד עמו יתברך על-פל-פנים עשרים דקות, ויתישב היטב היכן הוא

ג) לפי הצער שנוצטער האדם בקיום המצוה, כך יהיה לו שקר.

בעולם ומה תפקידו בחייו בעלמא הדין, ויראה להסיר את כל המחשבות הטורדות אותו, ויכון היטב, ויכניס בדעתו שמי יודע אם יזכה בזה העולם להתפלל עוד פעם, כי מי יודע מה ילד יום, ועל-כן טוב מאד מטעם זה להקדים את התפלות הקבועות: שחרית, מנחה, מעריב, קדם כל העבודות, ותכף-ומיד כשמגיע זמן התפלה, יזדרז ויעמד להתפלל. ואמר רבנו ז"ל: לפי גדל מעלת מדרגת התפלה, מי יודע אם יזכה עוד פעם להתפלל, ובפרט מנחה צריך לראות להתפלל תכף-ומיד כשמגיע זמן תפלתה, ואל ידחה זאת עד בין השמשות, בשעה שפבר חשך, פאשר נוהג עכשו, שהבעל-דבר מתלבש במצוות להתפלל אחר השקיעה, ועל-פירב מתפללים כבר כשהשמים זרועים פוכבים. (נדבר זה תוכל לראות בעצמך, אם תסתכל בעין אמת, כי פיון שהתר לדחות את תפלת המנחה אחר השקיעה, חושב שאם יתפלל מאחר יותר, יהיה חסיד גדול יותר וכו'). ועל-כן צריך להזהר מאד מאד בזה, ולא לחנם הזהירונו חז"ל הקדושים (ברכות ו:): לעולם יהיה אדם זהיר בתפלת המנחה. וכן בתפלת שחרית האריך הרבה מוהרנ"ת ז"ל לדבר מזה (עין לקוטי-הלכות, פקדון, הלכה ד').

והנה רבנו ז"ל הזהירנו להתבודד עמו יתברך בכל יום על-כל-פנים שעה אחת, ואמרו אנשי שלומנו, כי מובא בשלחן ערוך, אשר שעור מליחה הוא שעה, ובשעת הדחק עשרים דקות, וכבר ידוע שישוד דעתו של רבנו ז"ל הוא תפלה והתבודדות, שזהו בעצמו דעת הצדיק, ומובא בלקוטי-מוהר"ן (חלק א', סימן כג), שהצדיק נקרא מלח וכו', עין שם; ועל-כן צריך לראות למלח את עצמו במלח הצדיק, שהוא תפלה והתבודדות, ועל-ידי-זה יצאו הדמים הרעים ממנו, שמשם בא היצר הרע (עין שם, סימן עב). על-כל-פנים יתבודד בכל יום שעה אחת, שהוא שעור מליחה, ואם אי אפשר, שהיא שעת הדחק, יחלקו לשלש פעמים עשרים דקות, ובאפן כזה לחטף בכל יום כשתי שעות התבודדות. תכף-ומיד כשאתה קם, תתבודד ותתישב בדעתך, ותבקש ממנו יתברך, שכל

אָשֶׁר תתפא בנחל קעז

היום ילך לך כסדר ובקדשה, וכן קדם השנה, גם-כן ראוי לך להתישב איה עבר היום, ולבקש ממנו יתברך, שימחל לך, וכן באמצע היום לחטף איזה זמן, ולהתישב היכן אני בעולם, וכן קדם כל תפלה, ובאפן כזה בכל פעם עשרים דקות (שאינו דבר קשה כל-כך) תזכה לחטף הרבה תפלה והתבודדות שהוא העקר והיסוד שיהכל תלוי בו ברוחניות ובגשמיות.

והעקר שלא להתבלבל משום בריה שבעולם, אתה עשה את שלך, כי סוף כל סוף תצטרך לשוב אליו יתברך, ועל-כן מה טוב ומה נעים להקדים עכשו, ולשוב אליו יתברך בעודו בגופו, שאז יזכה להתלבש בגוף קדוש מגן-עדן (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פג), ולא יהיו לו שום ענשים וזכוף הגוף וכו' ודו"ק. וכן צריך תמיד להתישב: "אין לי בעולמי רק אותו יתברך, ומאחר שאיני צריך להתבלבל כלל יהיה איה שיהיה, ואז יחיה חיים נצחיים פי עקר המרירות הוא כשסתפל תמיד על אחרים, וכן הוא מתפעל מה שאחרים מדברים ממנו — בין לטוב ובין להפך, שאז הוא מלבש בצביעות, ורוצה שישבחו אותו, אבל כשזוכה לבטל עצמו אליו יתברך, אז יכול להתפלל אפלו בין אלפי אנשים ולא יבלבולו. (ועין בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סו), שפרש רבנו ז"ל מאמרם ז"ל (ברכות ו:): הנצרך לבריות פניו משתנות לכמה גונין, הינו האמת שלו נשתנית וכו', וויל ער וויל געפעלן פאר יעדעם איינעם", עין שם).

ההכרח לקצר מרב טרדות שעוברות עלי, וכל זה אני כותב לך בדרך.

הדורש שלומך...

(ד) כי הוא רוצה למצא חן בעיני כל אחר.

תתפב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי דְסְלִיחוֹת ה'תשל"ג.

בְּכַתִּיבָה וַחֲתִימָה יִזְכָּר וַיִּכְתֹּב בְּסִפְרָן שֶׁל צְדִיקִים אַמְתִּיִּים
'בְּרִסְלָבֵר חֲסִידִים', הָאֲבֵרָךְ הִקְרָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנְּחַל הַנּוֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ וַאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצֵחַ נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ הִקְרָר לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְשִׁמְחָתִי מְאֹד לְקִרְאָת דְּבוּרֶיךָ
הִקְרָרִים, וּמִמֶּשׁ הָיָו כְּמִים קָרִים עַל גִּפְשׁ עֵינָי. וְעַקֵּר שִׁמְחָתִי, שְׁאֵתָה
מִתְנוּעַד עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ הִקְרָרִים, וְאֵתָה מְקַבֵּל אֶת נִקְדַּת כָּל אֶחָד
וְאֶחָד, כֵּן הִיא הָאֲמֶת, לִילֶךְ וְלִשְׁמֵעַ דְּבָרֵי אֲמֶת הַנּוֹבְעִים מִהַנְּחַל,
מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ, כִּי בְּכָל אֶחָד יֵשׁ נִקְדָּה אֲשֶׁר אֵין
בְּחִבְרוֹ (עֵין לְקוּשֵׁי-מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ל"ד), עַל-כֵּן, הִתְכַּרַח שְׁיִמְצָא
אֶצְלָךְ כָּל אֶחָד דְּבוּרִים כְּאֵלוֹ אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמַע אֶצְלֵךְ אַחֲרָי, כִּי לְכָל אֶחָד
יֵשׁ הַבְּנָה אַחֲרָת כְּפִי מִדְּרָגָתוֹ וּבְחִינָתוֹ הַעוֹבְרָת עָלָיו בְּרוּחָנִיּוֹת
וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְעַל-כֵּן טוֹב לְקַבֵּל נִקְדַּת כָּל אֶחָד. וַיְכַבֵּר יַדְעָתָ הַכֹּלֶל
הַגְּדוֹל אֶצְלָנוּ, אֲשֶׁר רַבְּנוּ ו"ל אֵינוֹ מְצַמְצֵם אֶצְלֵךְ אָדָם פְּרָטִי וְכוּ' אוֹ
בְּמִקּוֹם פְּרָטִי וְכוּ', כִּי הוּא נִשְׁמָה כְּלָלִית, וְהוּא מִתְנַהֵל לְכָלֵל יִשְׂרָאֵל
וְכוּ', לְהֵאִיר עֵינֵיהֶם בְּהֵאֲרַת נֵעַם זֵיו שְׁכִינָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאֲשֶׁר
עַל-יַדֵּי-זֶה יִפְתָּחוּ פִּיהֶם לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (צְפַנְיָה ג, ט):
"כִּי אֲזֹ אֶהְפֹּךְ אֶל כָּל עַמִּים שְׁפָה בְּרוּרָה לְקִרְאָת כָּלֵם בְּשֵׁם ה' וְגו',
אֲשֶׁר זֶה תִּהְיֶה שְׁלֵמוֹת גְּאֻלְתָּנוּ, שְׁנֹזְפָה לְהַפִּירוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְכְמוֹ שֶׁכָּתוּב
(יִשְׁעִיָה נב, ח): "כִּי עֵין בְּעֵין יִרְאוּ בְּשׁוּב הַנְּי"ה צִיּוֹן" וְגו'.

וְעַל-כֵּן כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ לוֹ חֶלֶק בְּנִשְׁמַת הַנְּשָׁמָה הַכֹּלֶלִית
הַזֶּה, שֶׁהִיא כְּלָלִיּוֹת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אִךְ הַסֵּמ"ך-מ"ם מִתְפַּשֵּׁט מְאֹד
בַּפְּתַח, לֹא לְהַנִּיחַ לְהַפְּנֵס, וְלִפְעָמִים מְנִיחַ בַּפְּתַח אֵיזָה יִרְאָ שְׁמִים
וְגוֹטְעַר אִיד"ה, שֶׁהוּא יִהְיֶה הַשׁוֹמֵר לֹא לְהַפְּנֵס אֶל הַנְּשָׁמָה הַכֹּלֶלִית

אֲשֶׁר תתפכ בנחל קעט

הזו ודו"ק (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קנב), ועל-ידי מסירות נפש יכול להגיע אל הנשמה הזו, עין שם.

והנה במה שאתה כותב, שבכל פעם אתה נופל מדבקותך ומהתעוררות שוננסה בך, על-ידי שאתה שוכח ומדבר דברים בטלים, ומזה נמשך אחר-כך לדבר לשון-הרע ורכילות וליצנות וכו', בן היא האמת, על-ידי פגם הדבור, נעקר ממנו יתברך, ובא לנפילה ברוחניות ובגשמיות (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כט), שהדמים מתיזים אל המוח וכו', שהוא פגם הדעת וכו', עין שם. ועל-כן אמרו בזהר הקדוש (בלק קצג): סימן לשטות — מלין, כי כשמדבר הרבה כל מה שעולה על רוחו, סימן שנופגמה דעתו, ועל-ידי פגם הדעת באים לפגם הברית. ושמעתי מר' לוי יצחק [גרו יאיר] (ו"ל): לא תמצא נוטר הברית ומדבר כל מיני דבורים בטלים, כי ברית המעור וברית הלשון תלויים זה בזה, ודברי פי חכם חן; וכמו שאמר רבנו ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יט): על-ידי קדשת הדבור, שלמות לשון-הקדש, לקדש את הלשון, יזכה להכניע את תבערת המדורה תאות נאוף שבווערת בו, כי זה תלוי בזה וכו', עין שם.

הדורש שלומך...

אחי היקרים! לקראת השנה החדשה שנונסה, שנה שעוד לא הייתה בעולם, וכבר לא תהיה, פי הזמן הולך והומה וכו', ועל-כן עלינו נפלה עכשו חובת היום והעבודות והתגלות האלקות, שאנו קטני הערך יכולים לפעל בעלמא הדין, אי אפשר להתגלות על-ידי גדולי הצדיקים שבעלמא עלאה, ועל זה נאמר (קהלת ט, ד): "כי לכלב חי הוא טוב מן האריה המת", כמו שדרשו על זה חז"ל הקדושים, שזה טובב על אלו שעדין בעולם הזה, הם טובים יותר ממי שפבר שם בעולם הבא, כי בזה העולם יכולים להשלים את עצמם. ועל-כן יען שפבב השם יתברך סבות לטובה, שתזכו להתקרב ולהתודע מאור האורות, אור הגנוז והצפון העתיד

להתגלות על-ידי משיח צדקנו אָשֶׁר יִהְיֶה מִיּוֹצְאֵי חֲלָצִיו וְכוּ' (עין חיי-מוהר"ן, סימן רעד), עֲלֵיכֶם לַתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֶסֶד חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּכֶם, וּפְתַח עֵינֵיכֶם לְרֵאוֹת אֶת מַצְבְּכֶם בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְהֵאִיר דְּעַתְּכֶם לְשׁוֹב אֱלֹיו יִתְבָּרַךְ בְּשִׂיחָה וּתְפִלָּה, וְלִסְפָּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לְבָבְכֶם וְאֶת כָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עֲלֵיכֶם בְּפִרְטֵי פְּרֻטִיּוֹת כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, "מַצְוֶה עֲלֵיכֶם לְהִתְוַעַד יַחַד, וְאִישׁ אֶת רֵעֵהוּ יֹאמֶר חֲזַק". וְתִרְאוּ לְקַבֵּעַ לְעַצְמְכֶם שְׁעוֹר קְבוּעַ עַל-כָּל-פְּנִים פֶּעַם אַחַת בְּשָׁבוּעַ, לְלַמֵּד בְּצוֹתָא סְפָרִי רַבְּנוּ ז"ל, וְכֵן לְעֲרוֹךְ בְּכָל מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קִדְשׁ סְעֻדַת מְלוּה-מְלָכָה בְּצוֹתָא, וְלִסְפָּר סְפוּרִים מִרַבְּנוּ ז"ל וּמִתְלַמֵּידָיו הַקְּדוֹשִׁים, וְלְלַמֵּד תּוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה, וְלַגָּן אֶת הַנְּגוּנִים שֶׁלָּנוּ בְּזִמְרֹת, וְהַפֵּל יִהְיֶה בְּאַהֲבָה רַבָּה וּבְחֶבֶד יִתְרָה, וְלִקְרַב אֶת הַפֵּל. וְתִרְאוּ לְהוֹסִיף חֲבָרִים בְּכָל שָׁבוּעַ וְשָׁבוּעַ, הֵן בַּיּוֹם — שֶׁתְּקַבְּעוּ לְעַצְמְכֶם בְּאִמְצַע הַשָּׁבוּעַ, וְהֵן בְּמוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קִדְשׁ בְּסְעֻדַת מְלוּה-מְלָכָה, וּבְאַפְּן פְּזוּה יִתְרַבּוּ הַבְּתִים, אֲשֶׁר מְאֹד מְאֹד הִזְהִירָנוּ רַבְּנוּ ז"ל עַל דְּבַר זֶה בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה הָאַחֲרוֹן בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֶלֶק ב', סִימָן ח'). וְהַעֲקֹר שִׁיחָה בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד מְאֹד, וְלָדוֹן אֶת הַכָּל לְכַף זְכוּת יִהְיֶה מִי שִׁיחָה, רַק לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל אֶחָד בְּעֵין טוֹבָה וּבְעֵין שָׁל רַחֲמָנוּת — לְרַחֵם עַל הַפֵּל, שֶׁהִיא מִדְּתוֹ שֶׁל אֲבָרָהֶם אָבִינוּ, וּבְזְכוּת זֶה יִמְשֹׁךְ אוֹרוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל עַל כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, כַּמּוּבָא שָׁם (חֶלֶק א', סִימָן יז), כְּשִׂישׁ אֲוִיר הַנַּח וְהַנּוֹף אֹז "וְשָׁמְעוּ הוֹלֵךְ בְּכָל הַמְּדִינּוֹת" (אֶסְתֵּר ט, ד).

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָהּ...

תתפג.

בְּעֶזְרַת הֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי דְסְלִיחוֹת ה'תשל"ג.

שִׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיִגּוּ וְיִרְדְּפוּ לְאַהֲבָה, יְדִידֵי הַיְקָר ... נֵר לְצַדִּיק, אֹר הָאוֹרוֹת, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגָּן עֲלֵינוּ.

אֲשֶׁר תתפג בנחל קפא

מכתבך כבר קבלתי זה פעמים, ותדון אותי לכף זכות, כי הייתי טרוד מאד מרב החובות שסבבוני בעתים הללו, וגם שסוכן הפרטיסים עכב את כל הענין יותר משבוע, ועל-כן נתעכב עד עכשו, ואמרתי לבוא בכתובים אליך, ביום מחרת אשלחנו בדאר אחריות (חסר).

והנה, אהובי, חזק ואמץ מאד מאד, כי בא יבא יום ישועתך, כי הפל בידו יתברך, ובפרט שדוכים, זה תלוי רק בידו יתברך, כמו שאמרו חז"ל במדרש (בראשית רבה סח, ג): רבי פנחס בשם רבי אבהו [אמר]: מצינו בתורה, בנביאים ובכתובים, שאין זוגו של איש אלא מן הקדוש-ברוך-הוא, בתורה מנין? דכתיב (בראשית כה, ג): "ויצן לכן ובתואל ויאמרו מהני"ה יצא הדבר", בנביאים (שופטים יד, ד): "ואביו ואמו לא ידעו כי מהני"ה הוא", בכתובים (משלי יט): "ומהני"ה אשה משפלת", "יש שהוא הולך אצל זוגו ויש שזוגו בא אצלו", העקר מה שישם יתברך רוצה ממך הוא רק שתדבר אליו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה, ולספר לפניו יתברך צערך הקשה. ואם היית יודע מעלת תפלתך ושיחתך, היית רוקד מרב שמחה, והיית עוסק בזה רב היום, כי תפלתך חשובה מאד מאד אצלו יתברך, וכבר אמרו חז"ל (סנהדרין מג): מי שדעתו שפלה אין תפלתו נמאסת, שנאמר (תהלים נא, יט): "לב נשבר ונדפה אלקים לא תבזה". והעקר שבכל העקרים, אל תפתח משום ברנה שבעולם, כי אין שום ברנה שיכולה להיטיב לך, או חס ושלום להרע לך, כי הפל רק בידו יתברך, ורק הוא יתברך בעל הבית של כל העולם, ואין אדם נוקף אצבעו אלא אם-פן מכריזין עליו מלמעלה (חלין ז), ואין אדם נוגע בקמה שמוכן לחברו, ואין מלכות נוגעת במלכות חברתה אפלו כמלא נימא (יומא לח), על-פן העקר תמיד לברח אליו יתברך, ולהפוך הפל לשמחה עצומה, כי כל דבור ודבור שמדברים עמו יתברך, הוא הצלחה נצחית, הצלחה כזו שאי אפשר לצייר ולספר כלל, ובפרט אתה, נוסף על זכותך, ראוי לך לרקוד בכל יום, שזכית לזכות נוראה כזו — להדפיס עכשו מחדש את ה"לקוטי-מוהר"ז".

קכב אָשׁר תתפד בַּנְחַל

ויזכר מה שאמר רבנו ז"ל למוהרנ"ת ז"ל בפעם שהדפיס ספרו:
"האפה תהיה במרה שחורה? דו ביסט מחיב משונה פריילעך
זיין".¹

ובפרט שהיית כבר בציון רבנו ז"ל, הכל יתהפך לטובה, ובא
יבא יום ישועתך, ותספר הכל בשמחה, את הנסים והנפלאות שעשה
עמך השם יתברך, זארג גישט דער רבי וועט דיר גישט לאזן פאלן,
ובפרט שהדפסת את ספרו הקדוש והנורא "לקוטי-מוהר"ן", שהוא
הכנה לגאלתנו.

הדורש שלומך...

תתפד.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי דסליחות ה'תשל"ג.

בכתיבה וחתומה טובה יזכר ויכתב האברך היקר לי מאוד, נכד
רבנו ז"ל, הנחל הנובע בו מקור החכמה הקדומה, אור האורות,
היוצא משלש ראשונות דעתיק וכו'. ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

באתי להודיעך שאתמול שלחתי את כל המעות שאני חייב לך
אל האברך ... גרו יאיר. (בן כתב לי למסר לו, והוא ימסר לך).

מה אמר לך, ידידי היקר, פשוט הצלת אותי אז ממש,
ובפרטיות שכל המעות הולכות להדפסת ספרי רבנו ז"ל, וזוהי זכות
הרבים לדורי דורות, ועל-פן זכותך כפולה ומכפלת, פי המעות
שהלוית היו לרבנו ז"ל, וכבר אמרו חז"ל במדרש (שיר השירים רבה
ב, טז): כל מי שעושה חסד עם אחד מגדולי ישראל, [מעלה עליו
הכתוב] כאלו עושה חסד עם כל ישראל וכו', עין שם; ומי לנו

(1) אפה חייב להיות שמת בשמחה מיחדת.

(2) אל תדאג, הרבי לא יתן לך לפל.

אָשֶׁר תּתּפּה בּנַחֵל קפּג

גָּדוּל יוֹתֵר מֵרַבּנוּ ו"ל, וְהַחֲסֵד שְׁעוֹשִׁים בְּשָׂבִיל הַדְּפֶסֶת סִפְרֵי רַבּנוּ ו"ל זוֹהִי זְכוּת הַרְבִּים, וְהוּא חֲסֵד נִפְלָא לְכָלִּל יִשְׂרָאֵל.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֵלְקֵנוּ וּמָה נַעֲמִים גּוֹרְלֵנוּ, שְׁזַכֵּינוּ לִהְיוֹת מִמְּזוֹכֵי הַרְבִּים, וּבִפְרָט אַתָּה, שְׁנֹכְלֵלָתְךָ בְּמִדַּת הַחֲסֵד, יָקִים בְּךָ: "וּבְצֵל יְדֵי כְּסִיתֶיךָ" (יִשְׁעֵיהוּ נָא, טז), וְדַרְשׁוּ חַז"ל בִּירוּשָׁלַיִם (תַּעֲנִית פָּרָק ד'): זֶה זֶה גְּמִילוֹת חֲסִדִים, שְׁפָל הָעוֹסֵק בְּגְמִילוֹת חֲסִדִים, זֹכֶה לֵישֵׁב בְּצֵלוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְיֵאִיר עֲלֶיךָ אוֹרוֹ הַגָּנוּז, שְׁפַע אוֹר הָאֲצִילוֹת, בְּהֶאֱרָה נִרְאָה וְנִפְלְאָה, עַד שֶׁתּוֹכָה לֵישֵׁב תְּמִיד בְּהִיכְלָא דְּמִלְכָּא, וְלַחְזוֹת בְּנַעֲמֵי ה' וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ. וְהָיוֹת שְׁסַפְרָתְךָ לִי, שְׁקִנִּית מְכוֹנֶת הַדְּפֶסָה, תִּרְאָה לְהַדְפִּיס גַּם-כֵּן סִפְרֵי רַבּנוּ ו"ל, וּבִפְרָטֵי סִפְרֵי "תַּקוּן הַכְּלָלִי" לְהַפִּיצֵם בְּעוֹלָם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

תּתּפּה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת־קַדְשׁ הָאֲזִינוּ, שְׁהִיְתָה שְׂבַת תְּשׁוּבָה ה'תּשׁל"ד.

שְׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה וְחַיִּים אֲרָפִים, שְׁפַע בְּרָכָה וְהַצְלָחָה, יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל אֶהוּבִי, אַחֵי וְרַעֲי, הָאֲבִרְךָ הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׂוֹתָה מִמִּי הַנַּחֵל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנַצַּח נְצַחִים.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶךְ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי זֶה יוֹתֵר מְשֻׁבָּע, אֶךְ טְרַדוֹתֵי הַרְבִּים עֲפֹבוּנֵי מְלָה־שִׁיב לְךָ.

חֲמַדַּת לְכַבֵּי! אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֵלְקֵנוּ וּמָה נַעֲמִים גּוֹרְלֵנוּ, שְׁזַכֵּינוּ לְהִתְנוּדַע מִרְבֵּי אֱמֶת כְּזֶה, רַבֵּי רַחֲמָן כְּזֶה, אֲשֶׁר יוֹדַע סוּד רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְדָן אֶת הַכֹּל לְכַף זְכוּת, כִּי הוּא הַיּוֹדַע מְקוֹמוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד וְכו' (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן א'), וְרֵאיוּי לָנוּ לְתַן תּוֹדָה וְהוֹדָא לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל שְׁעָה וְשְׁעָה, תְּהִלָּה לְאֵל, שְׁאֲנוּ יוֹדְעִים

מרבֵּי כּוֹה, וּמָה גַם שְׁאֲנוּ עוֹסְקִים בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, וּמִתְוַעְדִּים יַחַד עִם אֲנָשָׁיו הַקְּדוּשִׁים. וְעַל כָּלֵם — שְׂזַכֵּנוּ לְהִיּוֹת אֲצִלוֹ ו"ל לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה בַּקְּבוּץ הַקְּדוּשׁ. טוֹב לְהוֹדוֹת לָךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֹסֵד חֲנֻם שְׁעֲשִׂיתָ עִמָּנוּ, חֲבָלִים נָפְלוּ לָנוּ בְּנֻעִימִים.

וְהִנֵּה אֹדוֹת עֲנִינֶיךָ, הִיָּה רְאוּי לְהֶאֱרִיךְ לָךְ הַרְבֵּה, עַד שְׁיִהְיֶה נַעֲשֶׂה מִזֶּה סֵפֶר שְׁלֵם כְּרִצּוֹנְךָ, לְמַעַן יַעֲמְדוּ לְיָמִים רַבִּים. אַךְ הַהֲכָרַח לִי לְצַמְצֵם בְּדַבּוּרֶיךָ, כִּי טְרֹדוֹתֵי רַבּוֹ מְאֹד, וְגַם אֶת מִכְתָּבֵי זֶה קָשָׁה וְכִבֵּד עָלַי לְכַתֵּב לָךְ מְרַב טְרֹדוֹת, אַךְ אֲמַרְתִּי לְקַיֵּם (אֲבוֹת א, יד): "אִם לֹא עֲכָשׁוּ אֵימַתִּי", וּמִי יוֹדֵעַ מָה יֵלֵד יוֹם הַמְּחִרָת — טְרֹדוֹת וּמְנִיעוֹת חֲדָשׁוֹת, כִּי בְּאֲמַת עוֹבְרִים עַל כָּל אָדָם בְּפָרְטֵי פְּרֻטִיּוֹת בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רִגַע מִמֶּשׁ מְנִיעוֹת וְצַמְצוּמִים חֲדָשִׁים, כִּי כָל אֹר — "שֶׁהוּא הַפְּרִי" מְלַבֵּשׁ בַּחֲשֵׁךְ וְעָנָן — "שֶׁהוּא הַקְּלִפָּה", וְכִדִּי לְאָכַל אֶת הַפְּרִי, הַהֲכָרַח לְשִׁבֵר אֶת הַקְּלִפָּה, וְזוֹ כָּל עֲבוּדַת הָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי בְּכָל עַת וְרִגַע — לְשִׁבֵר וּלְקַלֵּף אֶת הַקְּלִפָּה וְהַהֲסָתְרָה הַמְכֻסָּה אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. וּכְשֵׁישׁ לְאָדָם דַּעַת הָאֲמַת, דַּעַת דְּמִשָּׁה, הוּא יוֹדֵעַ אֲשֶׁר גַּם בְּתוֹךְ הַחֲשֵׁךְ וְהַעֲנָנִים, שֶׁם גָּנוּז אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל-כֵּן אֵינּוּ בּוֹרַח מִמָּנוּ יִתְבָּרַךְ יִהְיֶה אִיךָ שְׁיִהְיֶה, בְּאִיזוֹ רִידָה שָׂרַק תַּעֲבֹר עָלָיו, חֵס וְשְׁלוֹם, אֲפֹלוּ נּוֹפֵל בַּעֲשָׂרָה כְּתָרִין דְּמִסְאָבוּתָא, גַּם-כֵּן אֵינּוּ בּוֹרַח מִמָּנוּ יִתְבָּרַךְ, וְיוֹדֵעַ אֲשֶׁר גַּם מִשָּׁם יְכוּלִים לְצַאת וּלְשִׁבֵר אֶת הַקְּלִפָּה וּלְהַגִּיעַ אֶל הָאוֹר וְכוּ', אַךְ מִי שְׂאִין לוֹ שְׂכָל, אֲזִי כְּשֶׁעוֹבֵר עָלָיו מָה שְׁעוֹבֵר, וְכָל מָה שֶׁהוּא כּוֹסֵף וְרוֹצֵה לְצַאת מִהַחֲשֵׁךְ, יוֹתֵר מִתְגַּבֵּר עָלָיו הַרַע וְהַתְּאוּוֹת וְהַמְדוֹת הַרַעוֹת — הוּא בּוֹרַח, רַחֲמָנָא לְצַלָן וְכוּ'. וְהַגְּלוּי הַזֶּה גָּלָה לָנוּ רַבָּנוּ ו"ל בְּפָסוּק (שְׁמוֹת כ, יח): "וַיַּעֲמֵד הָעָם מִרְחוֹק", כִּי כְּשֶׁרוֹאִין הָעַרְפֵּל, הֵינּוּ הַמְּנִיעָה שֶׁהִיא הַקְּלִפָּה, הַמְּסַבֵּב אֶת הָאוֹר, עוֹמְדִין מִרְחוֹק, אֲבָל "וּמִשָּׁה" — מִי שְׁיֵשׁ לוֹ דַּעַת הָאֲמַת מִהַצְדִּיק הָאֲמַת, שֶׁהוּא בְּחִינַת מִשָּׁה, "נִגְשׂ אֶל הָעַרְפֵּל" — נִכְנָס בְּתוֹךְ הַמְּנִיעוֹת וְהַקְּטָנוֹת, וְאֵינּוּ נּוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ כְּלָל, כִּי הוּא יוֹדֵעַ בִּידִיעָה בְּרוּרָה "אֲשֶׁר שָׁם הָאֱלֹקִים" — כִּי גַם שָׁם הוּא אֱלֹקוֹתוֹ, אַךְ מְרַב עוֹנוֹתָיו, רַחֲמָנָא לְצַלָן, נִסְתָּר וְנִתְלַבֵּשׁ

אֲשֶׁר תתפה בְּנִחַל קפה

בְּלוֹשֵׁין אוֹכְמִין^ח וְכוּ', בְּמַנְיַעוֹת, בְּקִטְנוֹת וּבְצָרוֹת כְּאֵלוֹ (עַיֵן פֶּל זֶה בְּלִקְוֹטֵי-מוֹהַר^ז, חֶלֶק א', סִמֵּן קטו).

וְעַל-כֵּן אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר, אֵין זֶה עֲצָה לְחַשֵּׁב עִכְשָׁו: "אֵינִי יָכוֹל לְמַצֵּא אוֹתוֹ יִתְבַרֵךְ מֵרַב יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת, קִטְנוֹת וְדַחְקוֹת שְׁנִפְלֵתִי לְשֵׁם וְכוּ'", כִּי צָרִיךְ שְׁתַּדַּע אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלִעְדֵּי יִתְבַרֵךְ כָּלֵל, כִּי הַכֹּל לְכֹל — דּוּמָם, צוּמָת, חֵי, מִדְּבַר, הֵם עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַרֵךְ, וְכֹל הַהִסְתָּרוֹת וְהַקְטָנוֹת, הַעֲגִיבוֹת וְהִיסוּרִים שְׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ, הַכֹּל מְשַׁגַּח מְרֻצוֹן הַמְשַׁגִּיחַ יִתְבַרֵךְ, וְאֵין שׁוֹם דְּבַר קִטָּן אוֹ גְדוֹל מְקַרְהָ, חַס וְשְׁלוֹם, כִּי בְּאֵלוֹ הַיְרִידוֹת וְהַקְטָנוֹת וְהַחֲשֵׁךְ שְׁנִפְלֵת אֲלֵיהֶם, נִסְתָּר אוֹר עָלִיוֹן וְנוֹרָא מְאֹד, אֲשֶׁר לֹא יִכִּילֵהוּ הַרְעִיּוֹן, וּכְשֶׁתִּחַזֵּר עִכְשָׁו אֲלָיו יִתְבַרֵךְ בְּשִׂיחָה — זֶה תְּפִלָּה, (שְׁתַּלֵּךְ אֶל מְקוֹם פְּנוּי שְׂאֵין שֵׁם בְּנִי-אָדָם, וְתִתְחִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַרֵךְ בְּלִשׁוֹן שְׂאֵתָה רְגִיל בָּהּ, וְתִשִּׁיחַ וְתִסְפֹּר לוֹ יִתְבַרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רַעְהוֹ), וּמִי יוֹדֵעַ לְמָה נִפְלֵת עִכְשָׁו בְּעוֹן חַמּוֹר כְּזֶה וְכוּ', וּבְצַעַר וּבְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת הַזֶּה וְכוּ', עַד שְׂאֵתָה מִתִּיאֵשׁ, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, לְגַמְרֵי מִהַחַיִּים וְכוּ'.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֲשֶׁר הַרְבֵּה פְּעָמִים טוֹבָה גְדוֹלָה לְאָדָם, כְּשֶׁבָּאָה לוֹ עַת שְׁמִיאֵשׁ עֲצָמוֹ בְּאַמַּת מִהַעוֹלָם הַזֶּה וּמִהַעוֹלָם הַבָּא, כִּי בְּעוֹלָם הַזֶּה יֵשׁ לוֹ צָרִים רַבִּים הַמְחַלְשִׁים דַּעְתּוֹ מְאֹד, וְעוֹשִׂים לוֹ כָּל מִינֵי יִסּוּרִים, וְדוֹקְרִים אוֹתוֹ בְּלִיצָנוֹת וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה מִתִּיאֵשׁ גַּם מִהַעוֹלָם הַבָּא, וְרוֹאֶה שְׂאֵין גְּרוּעַ בְּעוֹלָם כְּמוֹתוֹ, וְכֹל זֶה מְרַגֵּשׁ בְּאַמַּת, וְאֵינוֹ מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ, חַס וְשְׁלוֹם, רַק מְרַגֵּשׁ שֶׁהוּא בְּאַמַּת הַגְּרוּעַ שְׁבִכָּל הַגְּרוּעִים, אֲזִי דִיְקָא בְּרַגַּע זֶה, יָכוֹל לְבוֹא לְיַדֵּי הַתַּפְשִׁטוֹת הַגְּשָׁמִיּוֹת, וְלֵהִיּוֹת בְּטֵל בְּמְצִיאוֹת מְגֻדָּל אוֹר שְׁמֵאִיר עָלָיו אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, בְּחִינַת "אֵין" מְמַשׁ, שֶׁהוּא בְּטֵל וּמְבֻטָּל אֲלָיו יִתְבַרֵךְ, וְאֲזִי הוּא מִתְיַחַד עִם הַשְּׂכִינָה מְמַשׁ, וְנִמְשַׁכֶּת לוֹ הָאֶרֶת שְׁפַע הַדַּעַת גְּלוּי עֲצָם הָאֲצִילוֹת, וְזוֹכָה לִישׁוּעָה, בְּסוּד (תְּהִלִּים קכא,

ח) בְּלוֹשֵׁים שְׁחוּרִים.

(א) : "מֵאִיִן יָבֵא עֲזָרִי", דִּיקָא כְּשֶׁנִּתְבַטַּל לְגַמְרִי, אֲזַי נִמְשָׁךְ לוֹ "עֲזָר", וְכָל זֶה כְּשֶׁהוּא בְּאִמּוּנָה שְׁלֵמָה, שְׂאִיִן שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, וְשׁוֹפֵךְ נִפְשׁוֹ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ כַּמִּים, אֲזַי דִּיקָא יָכוֹל לָבֵא אֶל דְּרָגָה זוֹ, כִּי אֲצִלוֹ יִתְבַּרְךָ הַעֲקָר הוּא הָאֱמֶת, כִּי עֲקָר הָאוֹר הַמְּאִיר הוּא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (תְּהִלִּים כו, א) : "ה' אֹרְרִי וַיִּשְׁעִי", וְעַל-יְדֵי שְׁקָר הוּא מְסַלֵּק אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (שְׁמוֹת כ, ז) : "לֹא תִשָּׂא אֶת שֵׁם ה' אֱלֹהֶיךָ לְשׁוֹא", כִּי עַל-יְדֵי 'שׁוֹא' מְסַלֵּק אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי "דוֹבֵר שְׁקָרִים לֹא יִכֵּן לְנֶגֶד עֵינָי" (תְּהִלִּים קא, ז), אֲבָל עַל-יְדֵי אֱמֶת, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹכֵן עִמּוֹ, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (תְּהִלִּים קמה, יח) : "קָרוֹב ה' לְכָל קִרְאָיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֱמֶת"; וּכְשֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִמּוֹ, הוּא מְאִיר לוֹ (עֵיִן כָּל זֶה בְּלִקוּטֵי-מִוְהַר"ן, חֲלֵק א', סִימָנִים ט, קיב), וְעַל-כֵּן כְּשֶׁהָאָדָם מִתְיָשֵׁב וַיּוֹדַע הַיֵּטֵב מְצָבוֹ הָאֱמֶתִי, בְּאִיזָה אַפָּן וּבְאִיזוֹ דְּרָגָה הוּא נִמְצָא, וְאִינּוֹ מְטַעֵה עַצְמוֹ כָּלֵל, אֲזַי דִּיקָא יָאִיר עָלָיו אוֹרוֹ יִתְבַּרְךָ, כִּי כְּשֶׁהוּא מְסַתְּפֵל עַל עַצְמוֹ בְּעֵיִן הָאֱמֶת בְּלִי שׁוּם עַרְמוּמִיּוֹת כָּלֵל, וַיִּגְלֶה לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ אֶת הָאֱמֶת, שֶׁהוּא הַגְּרוּעַ שֶׁבְּכָל הַגְּרוּעִים, אֲזַי דִּיקָא יָכוֹל לְזַכּוֹת לְאוֹר כְּזֶה אֲשֶׁר לֹא יִכִּילֵהוּ הַרְעִיּוֹן, וְעוֹלָמוֹ יִרְאֶה בְּחַיָּיו. וּבִלְבָד, אֶהוּבִי, אַחִי, שִׁיְהִיָּה לָךְ בְּלִי שׁוּם הַטְּעִיָּה, חֵס וְשְׁלוֹם, רַק בְּאֱמֶת גְּמוּרָה; וְעַל-כֵּן מִי יוֹדַע לָמָּה נִפְלְתָ עַכְשָׁיו בְּחַשְׁךָ חֲדָשׁ כְּזֶה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְכֵן שְׁעוּד נִתְרַבּוֹ הַמַּחְלֵקֶת וְהַקְּטְרוּגִים עָלֶיךָ, וְנִתְפַּשְׁטָה הַחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת, עַד שְׂאֵתָה מִתִּיאַשׁ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, מִשְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת, חֵס וְשְׁלוֹם, דִּיקָא בְּרַגַע הָאֱמֶתִי הַזֶּה תִּהְיֶה דְבוּק בּוֹ יִתְבַּרְךָ בְּהַתְּפַשְׁטוֹת הַגְּשְׁמִיּוֹת, וְתַחֲיָה אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת — בְּרִיאָה, יְצִירָה, עֲשִׂיָּה, וְעוּד תְּעוּרֵר אֲלֵפִים וְרַבְבוֹת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הַתְּלוּיּוֹת וּמְיַחֲדוֹת וּמְקַשְׁרוֹת בְּנִשְׁמַתָּךְ וְכוּ'. וַיֵּשׁ כְּזֶה דְּבָרִים גְּנוּזִים וְנִסְתָּרִים מְאֹד, רְזִין וְרִזִּי דְרְזִין וְכוּ', וְהוּא סוּד (תְּהִלִּים קיח, ה) : "מִן הַמַּצַּר קְרָאתִי י"ה, עֲנֵנִי בַּמְּרַחֵב י"ה" (עֵיִן לִקוּטֵי-הַלְכוֹת, רֵאשׁ הַשָּׁנָה, הַלְכָה א'), כִּי דִיקָא כְּשֶׁהַחַשְׁךָ וְהַקְּטָנוּת וְהַדַּחְקוֹת וְתַהוּ וְבַהוֹ מְסַבְּבִין אֶת הָאָדָם, וּמְקִיפִים אוֹתוֹ מִכָּל צַד, וְהוּא פּוֹנֶה רַק אֶל הָאֱמֶת, וּמִתְחִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ בְּאֱמֶת לְאֵמֶתָה, וּמְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ אֶת כָּל לְבוֹ בַּפְּרָטִי פְרָטִיּוֹת וְאֵת כָּל

הקורות אותו וכו', ומי ומה הביאו אל כל הצרה הזאת וכו', אז השם יתברך בעצמו מפנה את החשך ממנו ומאיר לו, וכמו שבתחלת הבריאה גבר החשך תחלה, וכסה פני תהום, כמו שכתוב (בראשית א, ב): "והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום", ודיקא אחר כך "ויאמר אלקים יהי אור" וגו', וזה סוד השופר שתוקעין בו דיקא מן המצר, להורות כי עקר השלמות הוא למשה את עצמו אליו יתברך דיקא, בעוד שצד וקר לו, בחינת: "מן המצר", ואין לו שום עצות איה לצאת, והוא מסבב בחשך ואפלה, וירד ונפל בעמק הר'ע, עד שחס ושלום, חס וחלילה כמעט שיתיאש מחייו, אז דיקא שלמותו — כשזוכה להתקרב אליו יתברך, ועל-כן אמרו חז"ל (ברכות לד:): במקום שבעלי תשובה עומדים, שם צדיקים גמורים אינם יכולים לעמד, כי הבעל תשובה היה במצר כזה וכו' וכבוד עמק ובחשך כזה וכו' — ולא התיאש, רק דיקא ממקומו המגונה, המשיך עצמו אל האמת אליו יתברך, על-כן הוא זוכה לעליות פאלו, אשר צדיקים גמורים אינם יכולים לעמד שם, כי "לפום צערא אגרא" (אבות ה, כו), ועין בסוף שבחי-הר"ן, בספור שספר רבנו ז"ל מהמלך ששלח שלשה שלוחים, ותוציא משם רמזים להחיות נפשך, כי הוא "צדיקים, בינונים ורשעים", ואמר המלך, שהשכר מגיע לפת האחרונה שהם הרשעים שחזרו בתשובה, "זיי האבן זיך גישט אונטער גיגעבן צו די סטרא אחרא, שענו אותם בענויים קשים" וכו', עין שם. וזה גם מה שאמרו חז"ל: אם הפך השופר ותקע בו — לא יצא, כי עקר התשובה באותו הגוף עצמו ובאותו ענין עצמו שחטא בו, וישוב ויחזר דרך המקומות הצרים והרחוקים להשם יתברך, אבל אם יתהפך גופו וישתנה בבחינת: "תתהפך כחמר חותם ויתיצבו כמו לבוש" (איוב לח, יד), שחס ושלום, יתפכו וישנו גופו, דהינו שימות ויחזור ויתגלגל, ואחר-כך ישוב ויצעק אל ה', אין זו תשובה הגונה, כי צריך לשוב בגוף הזה דיקא כמו שהוא, וילך דרך המקום הצר והדחוק, ומשם יקרא וישוב אל ה' באמת, אז ירחיב לו השם יתברך, כי זה עקר שלמות התשובה, דיקא כשהוא מסבב בחשך

ובקטנות כזו, ויש לו חלישות הדעת מכל צד, ונזהו ובהו לו,
 רחמנא לצלן וכו', דיקא אז בשבורח אליו יתברך בשיחה — זו
 תפלה (ברכות כו:), יאיר מהארת זיו שכינתו יתברך, המאירה בכל
 העולם, כמו שכתוב (יחזקאל מג, ב): "והארץ האירה מכבודו" וגו'.
 וזהו גם מה שאמרו: אם נקב השופר, צריך שתהיה הסתימה במינו
 דיקא, כי באותו ענין שחטא — יתקן. והנה כל החטאים באים
 מחמת חסרון אמונה, כי אם היה יודע שהשם יתברך עומד עליו
 — לא היה חוטא, כי היה מתבייש, ועל-כן בשעה שחוטא, מסלק
 שכינתו יתברך, שהיא האמונה, ממנו, ועל-כן במה שקלקל —
 יתקן, הוא פגם באמונה, עצתו להתחזק באמונה יתרה, ולדבר עמו
 יתברך בתמימות גמורה, כתינוק המדבר עם אביו, וכל מה שעובר
 עליו וכל מה שצריך, ישיח ויספר אליו יתברך. ואמר רבנו ז"ל (ספר
 המדות, אמונה, סימן לג): על-ידי אמונה הקדוש-ברוך-הוא יסלח לך
 על עוונותיך. וכמו שכתוב (ירמיה ה, א): "מבקש אמונה ואסלח לה",
 ואף שעדין חשף בעדו, ונדמה לו שאין מי שיסתפל עליו, כי
 "הפשע של האדם מכניס כפירה באדם" (ספר המדות, שם, סימן כב),
 אף-על-פי-כן חזק, חזק, אחי! לדבר עמו יתברך בתמימות גמורה
 ובאמת, בלי שום שכל וטעם כלל, ואז יאיר עליו אורו יתברך, ועוד
 תוכל להוציא אחרים, כי כל המחזיב בדבר — [מי שמוצא חוב
 בעצמו], יכול להוציא את הרבים מידי חובתן, כי דיקא מי שהוא
 חזיב מאד בעיני עצמו וכו', שפן הוא האמת, שהוא חזיב מאד וכו',
 ואני מגדל החשף והלחץ והדחק המסבבים אותו מכל הצדדים, הוא
 צועק באמת להשם יתברך, זה דיקא יכול לעשות פתח, שיצאו גם
 אחרים. וכן ראיתי בתולדות הקדוש (פרשת וילך): על הא דאמרינן
 (ראש השנה כו:): שעור שופר שיאחזנו בידו, ויראה לכאן ולכאן, כי
 שופר הוא סוד התעוררות השנה, עורו ישנים מתרדמתכם, ולהחזיר
 בני-אדם בתשובה, ועל-כן השעור שיאחזנו בידו, ויראה לכאן
 ולכאן, הן שיראה את עצמו היטב באיזה מקום הוא עומד
 וכו', ועל-ידי-זה יזכה לעורר אחרים, כי בזה שיסתפל לכאן, הינו
 על עצמו, יזכה להסתפל לכאן על חבריו ויעוררם משנתם, ויקרבם

אֵלָיו יִתְבַרֵךְ וְכוּ', עֵינַי שָׁם, וְדַבְרֵי פִי חֲכָם חֵן.

וְכֵן שָׁמַעְתִּי פַעַם אַחַת מִגְדוּלֵי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, כִּי לֵכֵן זָכָה מוֹהַרְנֵי"ת ז"ל לְעוֹרֵר כָּל-כֶּף רַבּוּי נִפְשׁוֹת בְּתֻשׁוּבָה, וְחִזֵּק וְאַמֵּץ אוֹתָם, מִפְּנֵי שֶׁהוּא אָחִז אֶת עֲצָמוֹ לְגֵרוּעַ שְׁבַגְרוּעִים, אֲשֶׁר אֵין עוֹד גְּרוּעַ בְּעוֹלָם כְּמָהוּ, כְּאֲשֶׁר רוּאִים אֶת הַלְשׁוֹנוֹת בְּכָל הַ"לְקוּטֵי-תַפְלוֹת" שְׁלוֹ, וְעַל-כֵּן דִּיקָא הוּא זָכָה לְחַבֵּר חֲבוּרִים כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁר כָּבֵר הִצִּילוֹ אֲלֵפִים וְרַבְבוֹת נִפְשׁוֹת, וְעוֹד יִצִּילוּ אֶת כָּל לֵישְׂרָאֵל כְּשֶׁתִּגְלֶה דַעַת רַבְּנֵי ז"ל בְּעוֹלָם עַל-יְדֵי מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ, וְדַבְרֵי פִי חֲכָם חֵן; כִּי כָל מָה שֶׁהָאָדָם בָּא אֶל בְּטוּל אַמְתָּ, שְׁמַבְטֵל יִשׁוּתוֹ לְגַמְרֵי, עַד שֶׁנִּכְלָל בְּאֵינֵן, דִּיקָא לוֹ יֵשׁ כַּח לְהַמְשִׁיף אוֹרוֹ יִתְבַרֵךְ בְּעוֹלָם, וְלִהְיוֹרִיד אֶת שְׂכִינַת עֲזוֹ שֶׁתִּשְׁרֶה לְשׁוֹמְעִים דְּבָרָיו, כִּי הֵעָקֵר תְּלוּי כְּפִי שְׁזוּכָה לְבַטֵּל אֶת יִשׁוּתוֹ לְגַמְרֵי, וְאֵז יִלֵּף לוֹ תְּמִיד כְּסֻדֵּר (עֵינַי לְקוּטֵי-מוֹהַרְנֵי, חֶלֶק ב', סִימָן פב), וְזֶה בְּעֲצָמוֹ נִקְרָא שְׁלֵמוֹת עַלִּית הַמְּלָכוֹת, (שְׁבֻזָּה אָנוּ עוֹסְקִים כָּל הַיָּמִים הַנּוֹרָאִים הָאֵלוֹ, לְבָנוֹת אֶת הַמְּלָכוֹת שֶׁתִּהְיֶה פְּרָצוּף בְּפָנָי עֲצָמָה), כְּשֶׁמַּבְטֵל עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבַרֵךְ, וְאֵינֵנו רוֹצֶה שׁוּם רְצוֹן אַחַר מִבְּלַעְדֵי רְצוֹנוֹ יִתְבַרֵךְ (עֵינַי שָׁם, חֶלֶק א', סִימָן קעז), שְׁזֵהוּ בְּעֲצָמוֹ סוּד הַתְּגִלוֹת מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ, אֲשֶׁר אֵז עֲתִידָה הַמְּלָכוֹת לְעֲלוֹת עַד יְחִידָה, כִּי מְשִׁיחַ יִזְכֶּה לִיְחִידָה דִּיחִידָה (עֵינַי חֲיֵי-מוֹהַרְנֵי, סִימָן רסז), שֶׁיִּגְלֶה דַעַת הָאֵמֶת בְּעוֹלָם, אֲשֶׁר אֵז יִפְתָּחוּ פִּיהֶם לְדַבֵּר עֲמוֹ יִתְבַרֵךְ פָּנִים אֶל פָּנִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (צְפַנְיָה ג, ט): "כִּי אֵז אֶהְפֹּךְ אֶל עַמִּים שְׁפָה בְרוּרָה לְקִרְא כָּלֶם בְּשֵׁם ה' " שְׁאֵז תִּתְעַלֶּה הַמְּלָכוֹת "אֲנִי" לְרִישָׁא ד"אֵינֵן", שֶׁהוּא רִישָׁא דְלֵא אֲתִידַע, וְתִתְבַטֵּל הַבְּחִירָה וְתִתְגַּלֶּה הַיְדִיעָה (עֵינַי לְקוּטֵי-מוֹהַרְנֵי, חֶלֶק א', סִימָן כא), לְאֲתִידַע מָה דְאִית בְּגוֹ הָאֵי רִישָׁא^ט, וְכִמּוּבָא מְזָה בְּעֵץ חַיִּים (שַׁעַר אֲרִי, סוּף פָּרָק ב', עֵינַי שָׁם), וְאֵז "וְאֵת רוּחַ הַטְּמָאָה יַעֲבִיר מִן הָאָרֶץ וְהַנִּזְיָה יִהְיֶה אֶלְקִיךָ" (זְכוּרָה יג, ב), שֶׁתִּרְאֶה אֶת הַבְּהִירוֹת הַעֲלִיוֹנָה שֶׁל הַשְּׁגָחָה, אֲשֶׁר כָּל הַמְּנִיעוֹת וְהַקְּטָנוֹת וְהַדְּחָקוֹת הֵיוּ רַק כְּפֵא

ט) לְהוֹדַע מָה שֶׁיֵּשׁ בְּחוּף הָרֵאשׁ הַזֶּה.

אל האור, והיה ההכרח שיעברו עליך כל אלו הירידות והנפילות, הצמומים וחלישות הדעת וכו'.

ועל-כן, אהובי, אחי הקר, אל תהיה בטלן, ואל תתיאש, רק כיום קרא אליו יתברך, והוא יתברך בנדאי יושיע אותך, ולמען השם, ראה לעשות כל מיני פעולות שבעולם להיות אך ורק בשמחה עצומה תמיד, שעל-ידי-זה יתרחב לבך ודעתך.

ההכרח לקצר.

הדורש שלומך...

ואגב אמרתי לספר לך, אשר בראש השנה הזה הרגשתי בהירות והארות כאלו, אשר עוד לא הרגשתי מיום היותי על האדמה עד היום הזה, ואף שכבר הייתי בקבוץ הקדוש שלנו זה הרבה שנים רצופות, תהלה לאל, אף-על-פי-כן ראש השנה כזה עוד לא הרגשתי, והייתי, תהלה לאל, בשמחה רבה מאד.

והטעם לזה היה, כי בשנה זו נתפשטו עלי מניעות כאלו, אשר לא היה שום דרך ואפן איך לשברן, עד שלא היה לפני כפר שום עצה איך להיות ביחד עם אנשי שלומנו בראש השנה, והייתי שבור ומשבר מזה כשני חדשים קדם ראש השנה. (ואם הייתי מספר לך את המניעות, בנדאי היית אומר, שבענין כזה אסור עלי להתעקש דיקא לבוא וכו'), אך כל מה שהתגברו המניעות, יותר נתגבר אצלי החשק, וכל מה שנתרבה אצלי החשק, יותר נתרבתה המניעה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סו), ובכיתי והתפללתי הרבה מדי יום ביומו לפניו יתברך, שיזכני להיות בקבוץ הקדוש של רבנו ז"ל, אשר הוא שם ממש כידוע לנו, ועד שהגיע קדם ראש השנה עשה השם יתברך עמי נס נפלא, ותהלה לאל, באתי אף גם קדם כל תפלה היו לי הרבה שפיכת דמים ובזיונות ומניעות רבות, אשר אי אפשר לשער ולספר כלל, (ואף שהיו לי בתחלת ההתקרבות מניעות כאלו

אֲשֶׁר זְעִירוֹן אֵינוֹן שֶׁהָיוּ לָהֶם מְנִיעוֹת בְּאֵלוֹ, כִּי קִבְּלָתִי מִכּוֹת רָצַח וְכוּ' בְּשִׁבִיל הַהֲתַקְרְבוֹת, וְהִצְרַכְתִּי לְבָרַח וְכוּ' וְכוּ', וְכֵן גָּרְשׁוּ אוֹתִי מִהַיְשִׁיבָה וְכוּ' וְכוּ', וְעוֹד מְרִירוֹת וְיִסּוּרִים רַבִּים), אֶף-עַל-פִּי-כֵן עֲצָם הַמְּנִיעוֹת שֶׁהִתְפַּשְׁטוּ עָלַי בְּשָׁנָה זוֹ, הִזָּה קָשָׁה וְכִבֵּד עָלַי לְשַׁבֵּרָן, אֲשֶׁר גַּם מִצַּד הַנְּמוּס וְהַדְּרָךְ אַרְץ הִזָּה אָסוּר עָלַי לְבוֹא וְכוּ' וְכוּ', אֶף-עַל-פִּי-כֵן אִמְרָתִי וַיְהִי מֵה וְכוּ', וְשִׁפְכְּתִי שִׁיחַ וְתִפְלָה הַרְבֵּה מְאֹד, עַד שֶׁעֲזַרְנִי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּנִסֵּי נִסִּים, וּבְאֵתִי וְהִיִּיתִי בְּכָל הַתְּפִלוֹת, אֶף שֶׁבְּתַחֲלָה כְּשֶׁהִיִּיתִי בְּמַעְרִיב, הִזָּה בְּרוּר לִי שֶׁלְמַחֲרַת בְּשַׁחֲרִית לֹא אוֹכַל לְבוֹא, אֶף-עַל-פִּי-כֵן בְּקִשְׁתִּי הַרְבֵּה, וּבְאֵתִי גַם בְּבִקֵּר וְכֵן בְּכָל הַתְּפִלוֹת וְכוּ', וְעַכְשָׁו אֲנִי רוֹאֶה וּמִבֵּין דְּבָרֵי רַבְּנֵי ז"ל, שֶׁאָמַר (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קפ"ה), שֶׁמִּכָּל הַמְּנִיעוֹת וְהִצְרוֹת וְהַדְּחָקוֹת וְהַחֲלִישוֹת הַדְּעַת שְׁעוֹבָרוֹת, כְּמוֹ-כֵן זוֹכָה שֶׁיִּבְנוּ לוֹ כְּלִים גְּדוֹלִים וְחִזְקִים, וְהַמְּנִיעוֹת תַּתְּהַפְּכֶנָּה לְנִעִימוֹת. וְכֵן הִזָּה בְּתַחֲלַת הַתְּקַרְבוֹתִי, כְּשֶׁהִתְפַּשְׁטוּ עָלַי כָּל מִינֵי מְרִירוֹת וְצָרוֹת, קִטְנוֹת וְדַחְקוֹת, זְכִיתִי אַחֲרֵי-כֵן לְהַדְּפִיס בְּמִשְׁךְ שָׁנָה וְחִצִּי שְׁמוֹנִים וְחֲמִשָּׁה אֶלֶף סְפָרִים מִסְפָּרֵי רַבְּנֵי ז"ל, וְלְהַפִּיץ בְּזוּל מְאֹד בְּכָל הָעוֹלָם, וְעוֹד זְכִיתִי לְעוֹרֵר אַחֲדִים מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁיִּדְפִּיסוּ אֶת סְפָרֵי רַבְּנֵי ז"ל, וְכֵן עָשׂוּ, תִּהְלָה לְאֵל, שֶׁהִדְפִּיסוּ סְפָרֵי רַבְּנֵי ז"ל בְּהַדּוּר רַב; וְעַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אַחֲרֵי, אֵל תִּפְּל כָּל-כֵּף בְּדַעְתָּךְ מֵעֲצָם הַמְּנִיעוֹת וְהַקְּטָנוֹת, הִירִידוֹת וְהַבְּלוּלִים שְׁעוֹבָרִים עָלֶיךָ, שֶׁכָּל זֶה כְּדֵי לְהַגְבִּיר אֶצְלֶךָ אֶת הַחֲשֶׁק, וְלִבְנוֹת לָךְ כְּלִים טוֹבִים לְהַשְׁגֵּת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמֵה שְׁעוֹבָרַת עָלֶיךָ עַכְשָׁו הַמְּרִירוֹת וְהַחֲלִישוֹת הַדְּעַת וְכוּ', הַכֵּל כְּדֵי לְבַטֵּל אֶת יִשׁוּתְךָ, כִּי בְּדַבַּר רַבְּנֵי ז"ל הָעֵקֶר צָרִיךְ לְהַשְׁלִיךְ אֶת הַיִּשׁוּת שְׁלוֹ, וְלֹא יִרְצֶה רְצוֹן אַחֵר, רַק מֵה שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ רוֹצֶה. וְצָרִיךְ שֶׁתִּשְׁנֶן לְעֲצֻמְךָ אֶת הַכָּלָל הַנּוֹרָא הַזֶּה: "אִז מֵעַן ווִיל גְּאֲרַנְיִשְׁט, אֹן מֵעַן דַּאֲרַךְ גְּאֲרַנְיִשְׁט, נֶאר הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אֲלֵינוּ, דַּעֲמָאֲלֵט קַעַן קֵיִנְעֵר

פון דיר גארנישט צוגעמען"כ, כי מאחר שאין לה כלום רק אותו יתברך, וכמו שאי אפשר לקחת ממך דבר שאין לה, כמו-כן מי שזוכה לבטל רצונו אליו יתברך לגמרי, ואין לו רצון אחר רק כמו שהוא יתברך רוצה, אז גדל ומצליח תמיד, כי שום ברירה אינה יכולה לבלבלו, ודו"ק, ודו"ק, ודו"ק.

הנ"ל...

תתפרו.

בעזרת השם יתברך, בין פסה לעשור ה'תשל"ד.

התולה ארץ על בלימה הוא ייטיב ויגמור החתימה לאהובי, ידידי היקר, שותה ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, אור האורות היוצא משלש ראשונות דעתיק וכו' ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך היקר לנכון קבלתי, ובתחלה שמחתי מאד לקראת חדושי התורה שלך הבנויים על יסודות חזקים, וכשהיסוד חזק, אז ממילא כל הבנין חזק, ובפרטיות הפרוש על המעשה של הבת מלה, יפה הוא מאד, ותהלה לאל, נתעוררתי מזה הרבה. אף ההכרח להגיד לה האמת, כי במה שפתבת בסוף המכתב נתערבה שמחתי, והיטב חרה לי, למה אתה מקטרג כל-כף על אנשי שלומנו היקרים, הנחמדים מפז, שזכו לשבר כל המניעות, ונסעו לראש השנה אל ציון רבנו ז"ל באומן, היתכן שימצאו בינינו מקטרגים על ענין נשגב ונורא כזה, להיות בראש השנה באומן? ! אשר זוהי תקנת כל 'ברסלבר חסיד'. ועלתה ברעיוני שיחת רבנו ז"ל, שאמר: עלי מתגברות כל-כף המניעות, עד אשר אב ובן ששניהם הם מאנשי, אף-על-פי-כן יכול להיות שהאב ימנע את בנו. ודבר זה רואים

כ) כשלא רוצים כלום, ולא צריכים כלום, רק את השם יתברך לבר, אז אף אחד לא יכול לקחת ממך כלום.

בנסיעה זו, אָשֶׁר הרבה קטרגו על בניהם, למה נוסעים אל ציון רבנו ו"ל באומן, אָשֶׁר באמת בעתים הללו אין שום חשש סכנה כלל, "יהכי גרוע יכול להיות, שישלחו אותם מהמדינה ולא יותר", כידוע דבר זה, ומכל שכן אָשֶׁר לך אין בן שנסע, ועל-כן בנדאי אין לך על מה לקטרג. וכבר אמר רבנו ו"ל (שיחות-הר"ן, סימן קיט), שנה דבר גדול מאד פשאוחזים בזה, "אז איך בין גישט קיין ערליכער איד זאל כאטש מיין חבר ויין איין ערליכער איד"ל וכו', עין שם; וכן הדבר בנסיעת אנשי שלומנו אל ציון רבנו ו"ל, צריך לשמח נפשו יהיה איך שיהיה, אף שאני לא זכיתי להיות שם, על-כל-פנים נסעו חברי אנשי שלומנו הקדושים, ועל-כן איך יעלה על דעתך לחלק על קבוץ קדוש ונורא כזה?! ובפרטיות מי יודע אילו טובות וישועות תמשכנה על ידם בזו השנה לכל העולם בכלליות, ולכל ישראל בפרטיות, ולכל אנשי שלומינו בפרטי פרטיות, כי מי יודע אילו גזרות רעות נגזרו, חס ושלום, בזה הראש השנה ועל-ידי שאנשי שלומנו הקדושים נתחברו יחד קרוב לארבעה מנגינים, ונסעו לראש השנה אל ציון רבנו ו"ל, בנדאי ימתקו כל הדינים מישראל. ובראש השנה הזה דברנו הרבה ברבים מהזכות הנוראה שיש לכלל ישראל, שנתקבצו כמה מנגינים מאנשי שלומנו, ונסעו לראש השנה אל ציון רבנו ו"ל, אָשֶׁר בפרוש אמר: "וואס זאל איך אייך זאגן דאס קיין גרעסערס פון דעם איז ניט פארהנדן"מ, הנשמעו דבורים כאלו?! ועל-כן בנדאי בזכות נסיעתם יבטלו רעות וצרות רבות, שחס ושלום עלולות לבא לעולם וכו', ואפלו אם לא זכו להגיע לשם, כי עדין אין לנו שום ידיעה מהם מה שנעשה עמם, אף-על-פי-כן עצם כסופם ורצונם שנתחברו ונתלקטו יחד, ונסעו אל "המדינה ההיא", שהיא שרש כל הצרות, (כי הם גוררים את הערבים, ימח שמם, למלחמות עם אחינו בני ישראל וכו'), זה בעצמו יגרום טובות וישועות רבות לכלל ישראל בכל העולם,

(ל) אם אני לא איש כשר, שלפחות חברי יהיה איש כשר.
(מ) מה אמר לכם, אין למעלה מזה.

ובפֿרטיִות לְיִשְׂרָאֵל הַגָּרִים בְּאַרְץ־יִשְׂרָאֵל. וּבִאֲמַת כָּל הָעֲנָן הוּא נִפְלְאוֹת תְּמִים דְּעִים, כִּי הָעוֹלָם צָרִיךְ עֲכָשׁוּ לְרַחֲמִים רַבִּים בְּכָל־לִיּוֹת וּבִפֿרטיִות, וּבִפֿרטיִ פֿרטיִות בְּאַרְץ־יִשְׂרָאֵל, וְעַל־כֵּן בְּזֶה שְׁנַת־חִבְרוֹ יַחַד אֲנִשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַקְּדוּשִׁים, וְנִסְעוּ לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה "לְמַדִּינָה הַהִיא", וּבְנֵדָאֵי כָּל אֶחָד וְאֶחָד יִתְבּוֹדֵד וַיִּדְבֵּר שֵׁם עִמּוֹ יִתְבְּרֶךְ וְכוּ', עַל־יְדִי־זֶה וְנִזְכָּה שְׂיִמְתְּקוּ כָּל הַדִּינִים, וְעַל־כֵּן כִּלְךָ מִדֶּרֶךְ זֶה מְלַהֲסֵתְכֵל תְּמִיד בְּרַע עֵין עַל אַחֲרִים, אַדְרָבָה רַבְּנוּ וְ"ל לְמַד אוֹתְנוּ לְדוֹן אֶת הַכֹּל לְכַף זְכוּת (עֵין לְקוּשִׁי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רַפְכּ), וּבִפֿרטיִות עֲנָן נוֹרָא וְנִפְלָא בְּזֶה, אֲשֶׁר תְּלוּיָהּ בְּזֶה הַצֵּלַת נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל וְהַמְתְּקוֹת הַדִּינִים וְכוּ', בְּנֵדָאֵי אֲסוּר לְחַלֵּק עַל אֱלוֹ אֲנִשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, שְׁנִסְעוּ לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה הַקְּדוּשָׁה; וְהִשָּׂם יִתְבְּרֶךְ יִזְכְּנוּ לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּאַהֲבָה, אַחְוָה וְרַעוּת עִם כָּל־יִשְׂרָאֵל, וְנִזְכָּה לְחִזּוֹת בְּנַעַם הַיְיָ"ה.

הדורש שלומך...

הַכֹּפֵל הַדְּבַר, לְמַעַן הַשֵּׁם, אֵל תַּעֲשֶׂה דְבָרִים רַעִים וְזָרִים לְהַדְּבִיק עֲלֵיהֶם מוֹדְעוֹת, חַס וְשְׁלוֹם, חַס וְשְׁלוֹם, וְיִיֵּל עִם וְעוֹט זֵיף דִּיר נִישֵׁט גִּיט אוֹיס פִּירְךְ, וְעַל־כֵּן לְמָה לָךְ לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמְךָ בְּסַנּוֹת כְּאֵלוֹ צָרִיךְ לְשַׁמֵּר אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד מְאֹד לְבָלִי לְגַעַת בְּאִישׁ כְּשֶׁר.

תתפז.

בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבְּרֶךְ, בֵּין כֶּסֶה לְעֶשׂוֹר הִתְשַׁלֵּד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה יְרַדְפוּ אֶל אַהוּבֵי, אַחֵי, יְדִידֵי, הַבְּחוּר הַיְקָר לִי, הַרוּצָה לְהַכְנִיס אֶל תּוֹךְ שְׁעָרֵי הַקְּדוּשָׁה עַל־פִּי דֶּרֶךְ הַאֲמֵת וְהַתְּמִים,

(ג) לא תוכל להוציא טוב מהכת אֶל הפעל.

אֲשֶׁר תתפז בנחל קצה

שקבלנו מהאי נהורא עלאה, נחלא עמיקא וטמירא דנביע ביה
מקורא דחכמתא עלאה, אור האורות היוצא משלש ראשונות דעתיק
וכו'... גרו יאיר ויזרח לגצח.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי, ולהשיבך בפרטיות על הכל אי
אפשר לי עכשו, מרב טרדותי הרבים, ובפרט פי הזמן הולך והומה
והגוף אפשר היום בא יומו, לכן טוב יותר לשמר את הזמן היקר,
ולדבר ולשית רק בתורה ועבודה ויראת שמים, ויותר מזה הכל
הכל, הכל נדף.

אשרי מי שבורח מכל מיני חקירות וענינים רעים, שאין בהם
שום תועלת ותקנה כלל, רק מבלבל את המוח, וממרר את החיים,
ומכניס ספקות באדם, ומקשה יותר את לבו האבן.

אחי היקר, חזק ואמץ על-כל-פנים מרגע זה לשפח כל מה
שעבר עליך עד עכשו, ותתחיל התחלה חדשה לשוב אליו יתברך,
ואף שנפלת לעמק רע וחשך כזה, פגם הברית — הוצאת זרע
לבטלה, אל תירא ואל תחת משום דבר שבעולם, פי עדין השם
יתברך אתך, עמך ואצלך, רק במקומך, שם רבו הלבושים
וההסתרות וכו'. והנה מבאר בכתבי האריז"ל, אשר הנשמות
הגבוהות, שהם שרשים גדולים (הינו שהמון נשמות תלויות
בנשמתן), דיקא עליהן מתגבר ומתפשט כל-כף הסטרא אחרא
לטהאותן ולהשליכן בעמק רע, עד שלא תוכלנה עוד לקום,
וכמאמר העולם: "הדבורים הולכות רק במקום דבש", דיקא במקום
של קדשה עליונה, שם מתפשטת הסטרא אחרא.

ועל-כן, חמדת לבבי, אל תפל בדעתך כלל, אף שאמה רואה,
שבכל פעם אמה נופל לחשך יותר גדול, כל זה מפני שיש לה נשמה
גבוהה מאד, ותלויות בה המון נשמות, והסטרא אחרא יודעת,
שכשתמשיך עצמך אליו יתברך, על-ידי-זה תעורר ותמשיך עמך
אלפי אלפים נשמות אחרות התלויות בנשמתך; ועל-כן, אהובי,
אחי, בני, ידידי היקר, אל תהיה בטלן, ואל תאבה ואל תשמע לשום

חלישות הדעת, ואל תסתכל בשום ספר אשר משליך אותך ומפחיד אותך, שאין לך כֶּבֶד תִּקְנֶה וְתִקְנֶה לְצֵאת מִשָּׁם, תִּלְעַג לָזֶה, כִּי גָדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב כַּחוֹ, וְהוּא גָלָה לָנוּ, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל (עין לקוטי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן עח), וְדִקָּא אֱלוּ הַנְּשִׁמוֹת שְׁנִפְלוּ בְּעַמְק חֲשֵׁף וְרַע כְּזֶה, פָּגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, כְּשֶׁהֵן מִתְעוֹרְרוֹת מִמָּקוֹם שֶׁהֵן לְבָרַח אֱלִיו יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי-זֶה הֵן מְעוֹרְרוֹת אֲלָפִים וְרִבְבוֹת נְשִׁמוֹת הַמִּנְחוֹת בְּשִׂאוֹל תַּחֲתוּיֹת וּמִתַּחֲתוּיֹת, וְדָבָר זֶה הוּא גֵּעַלָם וְנִסְתָּר וּמְכֻסָּה מֵעֵין כָּל, וְרַק הַצַּדִּיק הֶאֱמַת מִיַּחֲדֵי הַדּוֹרוֹת יוֹדֵעַ זֹאת, כִּי הוּא נִשְׁלַח בַּדּוֹר הַזֶּה לְתַקֵּן פָּגַם זֶה; וְעַל-כֵּן עֲלֵינוּ לְהִשְׁלִיךְ דַּעַת עֲצָמָנוּ וּלְצִיֵּת אוֹתוֹ בְּכָל מָה שְׂאוֹמֵר וּמְצַוֶּה אוֹתָנוּ, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי עֲצוּתוֹ הַקְּדוֹשׁוֹת יְכוּלִים לְצֵאת מִכָּל מִינֵי רַע וְחֲשָׁף וְכו'.

והנה היסוד והעקר שבדעת רבנו ז"ל הוא "התבודדות ושמחה", שהם "אהבה ויראה", שהם שני הגדפין^ס שצריך שיהיו לה לכל נשמה, כמו צפור שבאפן שתעוף צריך שיהיו לה שני כנפים, כמו-כן כל נשמה על מנת שתוכל להתעלות ולפרח ברוחניות, צריך שיהיו לה שני כנפים, וכן כל מצוה צריכה להיות מקפלת בשני כנפים, שהם: "דחילו ורחימו", "אהבה ויראה", "התבודדות ושמחה" (כמובא בזהר הקדוש ובתקונים), ושני כנפים אלו אי אפשר לקבל כי אם על-ידי הצדיק האמת (עין לקוטי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יז), כי אהבה ויראה מקבלים רק מהצדיק האמת.

והנה בשתרגיל עצמך בשני כנפים אלו, ותמשיך עצמך אל "התבודדות ושמחה" בקביעות עצומה מדי יום ביומו, לספר לפניך יתברך את כל לבך וכל מה שעובר עליך, ולשמח בשמחה עצומה, ולילך רקודים, אז ימשך עליך מדי פעם בפעם אור ותשוקה וחיות כזו, אשר אי אפשר לספר לחברו כלל, כי על זה נאמר (תהלים קלה, ה): "כי אני ידעתי כי גדול ה'", "אני" דיקא, כי הארה רוחנית אי

אָשֶׁר תתפח בנחל קצו

אָפֶשֶׁר לְסַפֵּר לְחֵבְרוֹ כָּלֵל (עֵין שִׁיחֹת־הַר"ן, סִימָן א'), וְעַל זֶה אָמְרוּ בַזְהַר הַקְדוּשׁ (וַיֵּרָא קג:): "נִוְדַע בְּשַׁעְרִים בְּעֵלְהָ" (מִשְׁלֵי לא, כג) — כָּל חַד כְּפוּם דְּמִשְׁעַר בְּלִבִּיהָ, כִּי בְּאַמַּת אֵין שׁוּם מְצִיאֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרֵּךְ, וְהַכֵּל לְכֹל עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וּמַה שְּׂאִין לְאָדָם כְּלִים לְקַבֵּל אֶת הָאוֹר הָעֲלִיּוֹן הַזֶּה, שְׂיִזְכֶּה לְהַרְגִּישׁוֹ יִתְבַּרֵּךְ, אֲשֶׁר מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מִפְּנֵי שְׂאִינוֹ עוֹסֵק בְּתַפְלָה שְׁהִיא הִירָאָה, אֲבָל תִּכְף־וּמִיד כְּשִׁינְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרֵּךְ, אֲזִי מִמִּילָא תִמְשֵׁף עָלָיו יִרְאָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּבָּא אֵלָיו גַּם הַשְּׂמִחָה, כִּי כְּשִׁמְקִידִים אֶת הִירָאָה שְׁהִיא הַתַּפְלָה, אֲזִי מִמִּילָא תִּבָּא אַחֲרֵי־כֵן הָאֲהָבָה שְׁהִיא הַשְּׂמִחָה (עֵין לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ה').

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

תתפח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי ו' דְּעֶשְׂרֵת יְמֵי תְּשׁוּבָה הַתְּשַׁל"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ לְאַהֲבָבִי, אַחֵי וְרַעֲי, הַבְּחוּר הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל הַנּוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה.

מִכְתָּבְךָ הַיְקָר לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וְשִׂמְחֹתִי מְאֹד לְקִרְאָת הַבְּשׁוּרָה הַטּוֹבָה, שְׁבִקְרוֹב נְתוּעַד יַחַד, בֵּן יַעֲזֹר הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, שְׂנוֹזְכָה לְדַבֵּר מִהֵאֵי אֹרִיתָא דְעִתִּיקָא סְתִימָאָה, וְלַחֲדָשׁ עֲצָמְנוּ בְּעִבּוֹרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וּבְכַרְט לְהַתְחַדֵּשׁ בְּאַמוּנָה, לִידַע, לְהוֹדִיעַ וּלְהוֹדִיעַ, שְׂאִין בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכֹל עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְאֵין שׁוּם דְּבַר נַעֲשֶׂה מְעַצְמוֹ, כִּי הַכֵּל מִשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִי פְּרִטִית, אֵין אָדָם נוֹקֵף אֲצַבְעוֹ מְלַמְטָה אֲלֵא אִם־בֵּן מְכַרְיִזִין עָלָיו מְלַמְעֵלָה (חֵלִין ז'), וְאַפְלוֹ רִישׁ גְּרַגְיִתָא מְשַׁמְיָא מִנּוּ לִיה (בְּרַכּוֹת נח:), וְאֵין אָדָם נוֹגַע בְּמָה שְׂמוּכָן לְחֵבְרוֹ, וְאֵין מְלַכּוֹת נוֹגַעַת בְּמְלַכּוֹת חֲבֵרְתָּהּ אֲפְלוֹ כְּמֵלֵא נִימָא (יוֹמָא לת.), וּבִידִיעוֹת אֵלוֹ

קצח אָשֶׁר תַּחֲפֹט בְּנַחֵל

תִּזְכֶּה לְהִגָּאֵל מִכָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ. וְרַבְּנוּ ז"ל הִזְהִיר מְאֹד מְאֹד עַל אָמוּנָה, לְחַזֵּר עַל זֶה תְּמִיד. וְעַקֵּר שְׁלֵמוֹת הָאָמוּנָה הוּא כְּשׁוֹכֵחַ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וַיִּסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת גְּמוּרָה כָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלָיו בְּרוֹחֲנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וַיִּשְׁפֹּט עִצְמוֹ תְּמִיד אֵיךְ הוּא מְבַלֶּה יָמָיו, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה שְׂיִתְגַּלֶּה עָלָיו "אוֹר הַגְּנוּז" (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן טו), הֵינּוּ אוֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ הַמְאִיר בְּכָל הָאָרֶץ, כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב (יִחְזַקְאֵל מַג, ב): "וְהָאָרֶץ הָאֵיךָ מְכַבְּדוֹ" וְגו', מַה שֶּׁהוּא גְּנוּז וְסֵתוּם מְרַב הָעוֹלָם.

חֲמֻדַּת לְכַבִּי! תִּדַע שְׂאִין לְךָ דְבָר בְּעוֹלָם, שְׁלֵא תוּכַל לְפַעַל עַל-יְדֵי תַפְלָה וּבִקְשָׁה, כִּי הַתַּפְלָה הִיא מְשַׁדְּדַת הַטָּבַע וּמַהֲפֹכַת הַמְּזוּל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רנ), וַיִּמְשִׁיךְ עַל עִצְמוֹ נְסִים וּנְפִלְאוֹת גְּדוּלוֹת.

עַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אַחִי, אֵל תִּהְיֶה בְּטָלָן, וְאֵל תִּתֵּן דְּמֵי לוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר הוּא אָב הַרְחֻמָּן, עַד שְׂיַעֲזֹר לְךָ, וּמַה שְּׂמַתְאַרְכַּת פְּעַם הִישׁוּעָה, אַף שֶׁהַתַּפְלָל הַרְבֵּה תַפְלוֹת, אֵל תִּהְרַהֵר בְּזֶה כָּלֵל, כִּי יֵשׁ בְּזֶה רְזִים וְסוּדוֹת גְּדוּלִים, שְׂאִין לָנוּ בְּזֶה שׁוּם תַּפִּיסָה כָּלֵל. וַיִּזְכֹּר מֵאֲמָרָם ז"ל: מִשֶּׁהַתַּפְלָל תַּקִּט"ו תַּפְלוֹת, וְאֵלְמֵלֵא הָיָה מִתַּפְלָל עוֹד תַּפְלָה אַחַת, מִיָּד הָיָה נִתְקַבֵּל וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; הֲרִי שְׂאִסוֹר לְהַתִּיאֵשׁ אַף שֶׁהַתַּפְלָל יוֹתֵר מֵאֶלֶף תַּפְלוֹת עַל עֲנָנֵי אֶחָד, כִּי מַה אַתָּה יוֹדֵעַ אֵיזוֹ גַּחַת רוּחַ יֵשׁ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מִתַּפְלָתְךָ וּמִשִּׁיחָתְךָ וְכוּ', הָעַקֵּר כְּלֵי שׁוּם חֲכָמוֹת, לְשַׁפֵּךְ לְפָנָיו לְבוֹ, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ אֲפֵלוֹת גְּדוּלוֹת וְנִסִּים וְשִׁדּוּד הַטָּבַע, וּבֹא יָבֵא יוֹם יִשׁוּעָתְךָ. וְהָעַקֵּר עַקְשָׁנוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

תַּחֲפֹט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי ז' בְּעֶשְׂרֵת יָמֵי תְּשׁוּבָה ה'תשל"ד.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיֵגוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחִי וְרֵעִי, הַבְּחוּר הַיָּקָר

אֲשֶׁר תַּחֲפֹט בְּנִחַל קִצֵּט

לי מאוד, שותה ממֵי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ...
גֵּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הִיָּקַר לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְגִדְל שְׁבָרוֹן לְבִי מִמָּה שֶׁעוֹבֵר
עָלַיךָ, אֵי אֶפְשָׁר לְךָ לְשַׁעַר, וּמִמָּשׁ הַתַּחֲלָתִי לְבָכּוֹת מְרֹב צִעַר וְעִגְמַת
נֶפֶשׁ שֶׁנִּגַּע עַד לְבִי, אִף תִּכְתֹּב-וּמִיד הַפְּכָתִי הַכֹּל לְשִׂמְחָה עֲצוּמָה,
שְׁתַּהֲלֶה לְאֵל, יִהְיֶה אִיךָ שִׁיְהִיָּה עַל-כָּל-פָּנִים זְכִינוּ בְּתַקְנֶךָ דְּחִקוּתֵנוּ
וּיְרִידָתֵנוּ לְהַתְנוּדַע מִרְבִּי אֲמַת כְּזֹה, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן מְכַל הָעוֹלָם,
וּתְהַלֶּה לְאֵל, אֵין אָנוּ מִתְנַגְּדִים עָלֶיךָ, רַק אָנוּ מִשְׁתַּוְּקָקִים מְאֹד לְקַיִם
עֲצוּתֵךָ הַקְּדוּשׁוֹת.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ וּמָה נַעִים גּוֹרְלֵנוּ, וְרָאוּי לָנוּ לְשַׁמַּח מְאֹד
מְאֹד עַל נַעַם חֲלָקֵנוּ, וְלֹא לְהַסְתַּכֵּל אֶפְלוּ עַל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֲשֶׁר
אֵינָם שְׂמֵחִים בְּזֹה, כִּי כָּל הַהֲתַקְרָבוֹת אֶל רַבְּנוּ ז"ל וְקִבְלַת דְּעוּתוֹ,
צָרִיךְ שְׁתַּהֲיֶה בְּבַחֲיִנַת (יְחֻזְקָאֵל לֵג, כד): "אֶחָד הִיָּה אֲבָרָהֶם", וּכְפֵרוּשׁוֹ
שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל (הַתַּחֲלַת לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב'), שֶׁאֲבָרָהֶם עָבַד אֶת הַשֵּׁם
יְתַבְרַךְ בְּבַחֲיִנַת 'אֶחָד', וְלֹא הַסְתַּכֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבַעֲעוֹלָם — הֵן
הַקְּרוֹבִים וְהֵן הַרְחוּקִים, לְפָנָיו לֹא הִיָּתָה מְצִיאוֹת אַחֲרַת רַק הַשֵּׁם
יְתַבְרַךְ, כִּי הוּא הִיָּה רֹאשׁ לְמַאֲמִינִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכְרוֹנָם
לְבָרְכָה, וְעַל-כֵּן מְרֹב דְּבַקוּתוֹ בּוֹ יְתַבְרַךְ, לֹא רָאָה רַק אֶת הַשֵּׁם
יְתַבְרַךְ מְכַל דְּבָר, וְעַל-כֵּן הָאָרִיךְ אָפוּ עַל הַכֹּל, וְלֹא הַתְּפַחַד מִשׁוּם
בְּרִיָּה שֶׁבַעֲעוֹלָם, כִּי רָאָה בְּהַכֹּל רַק יֵד הַוַּי"ה, וְאִף שֶׁהָיוּ לוֹ נְסִיווֹת
קָשִׁים, שֶׁנֶּאֱרַע עִמּוֹ הַכֹּל לְהַפְּךָ לְגַמְרֵי מִמָּה שֶׁרָצָה, אִף-עַל-פִּי-כֵּן
הוּא לֹא הַתְּפַעֵל מִזֶּה כָּלֵל, רַק אֲדוּרְבָה מְכַל יְרִידָה וּנְפִילָה וַחֲלִישׁוֹת
הַדְּעוּת, קָרַב אֶת עֲצָמוֹ יוֹתֵר וַיּוֹתֵר אֵלָיו יְתַבְרַךְ, כִּי הִרְגִּישׁ רַחֲמָנוּתוֹ
יְתַבְרַךְ, וְאִף שֶׁלְּכֹל הַעֲרָלִים יֵשׁ בְּתִים וּבְנֵינִים וּמְמוֹן הַרְבֵּה, וְעִמּוֹ
נַעֲשֶׂה תְּכִלִּית הַהַפּוּךְ, צָרִיךְ לִילֵךְ נַע וְנָד, וְאֵין לוֹ בָּנִים וְהוּא בַּעַל חוּב
גְּדוֹל, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י; אִף-עַל-פִּי-כֵּן לֹא נָפַל בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל, כִּי
בְּאֲמַת אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי יְתַבְרַךְ כָּלֵל, וּבְכָל תְּנוּעָה וַתְּנוּעָה

שֵׁם אֱלוֹהֵי שָׁל עוֹלָם, כִּי הַכֹּל לִפְנֵי עַצְמָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, שְׁנִתְלַבֵּשׁ בְּלְבוּשֵׁים כְּאֵלֹהֵי: "דוֹמָם, צוֹמָח, חַי, מְדַבֵּר", וְעַל-כֵּן (תְּהִלִּים קל"ט, ז): "אֲנִי אֱלֹהֵי מְרוֹחֶךָ וְאֲנִי מִפְּנֵיךָ אֶבְרַח אִם אֶסֶק שָׁמַיִם שָׁם אַתָּה, וְאֶצִּיעָה שְׂאוֹל הַגֶּן" וְגו', וְאִין שׁוֹם יֵאוֹשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, כִּי בְּכֹל הַמְקוֹמוֹת שָׁם הוּא יִתְבָּרֵךְ נִמְצָא, וְעַל-כֵּן יְכוּלִים לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו אֲפֹלוּ מֵעַמְקֵי הָרַע וְהַחֲשֵׁךְ, כִּי אִין בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְאֵז כְּשֵׁישׁ לוֹ בְּרוּר וְזִכּוּף הָאֱמוּנָה הַזֶּה, שׁוֹם דְּבַר לֹא יִפִּילוּ, אֲפֹלוּ שְׁעוֹבְרִים עָלָיו יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת, קִטְנוֹת, דִּינִים וְצַמְצוּמִים, וְהַכֹּל הוֹלֵךְ לוֹ לְהִפְךָ מִמָּה שֶׁעָלָה בְּרָצוֹנוֹ, מֵאַחַר שֶׁמִּבְטֵל רָצוֹנוֹ לְגַמְרֵי נֶגֶד רָצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, אִינוּ נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קע"ז), וְזֶה הֵיךְ כַּחוֹ שֶׁל אֲבָרְהָם, שֶׁעַמַּד חֶזֶק וְחֵקֵף בְּדַעְתּוֹ נֶגֶד כָּל הָעוֹלָם מִמֶּשׁ, כִּי הוּא הִתְדַבֵּק תְּמִיד בּוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְכֵן הַדְּבַר הוּא בְּהִתְקַרְבוֹת אֶל רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהוּא הַצַּדִּיק הָאֱמֵת, רֹאשׁ הַצַּדִּיקִים, שֶׁנִּשְׁלַח לְעוֹלָם לְתַקֵּן אֶת כָּל הָעוֹלָם בְּמַלְכוּת שְׁד"י, וּמִמֶּנּוּ יֵצֵא מְשִׁיחַ צְדֻקָּנוּ, אֲשֶׁר יִכְבֹּשׁ אֶת כָּל הָעוֹלָם עַל-יְדֵי עֲצוּתוֹ הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁהֵן נִמְשָׁכוֹת מִשְׁלַשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעֵתִיק, וְעַל-כֵּן נִקְרָא (יִשְׁעִיָּה ט, ה): "פִּלְא יוֹעֵץ", כִּי עֲצוּתוֹ הֵן פִּלְאֵי פְּלֹאוֹת מִפְּלֵא הָעֲלִיּוֹן וְכוּ', עַל-כֵּן גַּם-כֵּן צְרִיכִים הִתְחַזְּקוֹת עֲצוּמָה וְלַעֲמַד נֶגֶד כָּל הַמוֹנְעִים וְהַמְעַכְּבִים וְהַמְחַלְשִׁים אֶת הַדַּעַת מִלְּהִתְקַרֵּב אֶל זֶה הַצַּדִּיק, אֲשֶׁר עַל יְדוֹ יְכוּלִים לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, כִּי הוּא הַמְּגַלֵּה אֱמוּנָתוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְהַסִּימָן לְזֶה הוּא, אֲשֶׁר תִּכְרַח-וּמִיד כְּשֶׁמִּתְדַּוְּעִים מִזֶּה הַצַּדִּיק, מִיד נִפְתַּח הַפֶּה לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּהּ (וְעֵין בְּלְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ס') עַל-פִּי מִשְׁנֵת (תְּרוּמוֹת פָּרָק א, ב): סֵתָם חֲרַשׁ — אִינוּ שׁוֹמְעֵי וְאִינוּ מְדַבְּרִים, כִּי קֹדֶם שֶׁשׁוֹמְעִים אֶת קוֹל הַצַּדִּיק הַחֲכָם הָאֱמֵת, אִינֵם מְדַבְּרִים לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ וְכוּ', עֵין שָׁם; וְזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים יט, ד): "אִין אִמֵּר וְאִין דְּבָרִים בְּלֵי נִשְׁמַע קוֹלָם", וְהֵבֵן.

וְעַל-כֵּן גַּם בְּכֹל עֲנִינֵי הַהִתְקַרְבוֹת אֶל רַבְּנוּ ז"ל אֶסוּר לְהִסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם מוֹנֵעַ וְלֶץ, אֶף שִׁיְהִיָּה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְכִמוֹ שֶׁאֲבָרְהָם קָרַב

אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל פֶּעַם בְּהִתְקַרְבּוּת יוֹתֵר גְּדוּלוֹת, וְכֵן קָרַב אֲנָשִׁים אִף שְׂבֻזָּהוּ מְכַל צַד, וְהִמְשִׁפְחוֹת שֶׁל הַמְּקַרְבִּים קָלְלוּהוּ וְהִחְרִימוּהוּ וּגְרָשׁוּהוּ, וְעָשׂוּ כְרוּזִים עָלָיו לְהִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ וְכוּ', כְּמוֹ-כֵן צָרִיף כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְהִתְנַהֵג בְּהִתְקַרְבוֹת אֶל רַבֵּנוּ ז"ל, הֵן שֶׁהוּא בְּעֲצָמוֹ יִתְקַרַב בְּכָל פֶּעַם בְּהִתְקַרְבוֹת חֲדָשָׁה, וְהֵן שֶׁיִּרְאֶה לְקַרַב מְקַרְבִּים חֲדָשִׁים, "וְלֹא יִסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם לֶץ וּמוֹנֵעַ, אִף שֶׁהוּא מְסֻתָּבֵב בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ", וְאִף שֶׁמְבַדִּים אוֹתוֹ, יִשְׁחַק וְיִלְעַג לָהֶם. וְזִכַּר מֵאֲמָרָם ז"ל בְּמִדְרָשׁ (וַיִּקְרָא רַבָּה י, ב): אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: יִשְׁעִיה, בְּנֵי טְרַחֲנִין וְסַרְבָּנִים הֵם, אִם אֶתָּה מְקַבֵּל עָלֶיךָ לְהִתְבַּזּוֹת וְלִלְקוֹת מִבְּנֵי, אֶתְּ הוֹלֵךְ בְּשְׁלִיחוּתִי, וְאִם לֹא — אֵין אֶתָּה הוֹלֵךְ בְּשְׁלִיחוּתִי וְכוּ', עֵינֵי שָׁם. (וּבְמָקוֹם אַחֵר הֵאָרַכְתִּי בְּעֵגִין זֶה). הָרִי שְׁמִי שְׁמֹגְלָה וּמְפָרְסֵם אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, הַהִכְרַח שֶׁיַּעֲבֹר עָלָיו מֵה שֶׁיַּעֲבֹר.

הַהִכְרַח לְקַצֹּר.

יְדִידָךְ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

וַיְמָה נִפְלְאָה הַשְּׂגָחַתוֹ הַפְּרָטִית, שֶׁבְּרָגַע זֶה שִׁמְעָתִי מֵיֶלֶד קָטָן הַפְּסוּק (מְלָכִים-ב, כג): "וַיַּעַל מִשָּׁם בֵּית אֵל וְהוּא עָלָה בְּדָרְךָ, וַיִּנְעָרִים קְטָנִים יִצְאוּ מִן הָעִיר, וַיִּתְקַלְסוּ בוֹ, וַיֵּאמְרוּ לוֹ: עָלָה קָרַח עָלָה קָרַח", הָרִי שְׁגַם לְאֱלִישָׁע הַנְּבִיא הָיוּ בְּזִיוּנוֹת, שֶׁהִלְכוּ אַחֲרָיו מִחֲנֵה גְדוּל שֶׁל נְעָרִים, וְעָשׂוּ מִמֶּנּוּ לִיצְנוּת, וְצָעְקוּ אַחֲרָיו; עַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אָחִי, אֵל תִּפְלַל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוֹם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם יִהְיֶה אִיף שֶׁיִּהְיֶה, וַיְמָה טוֹב וַיְמָה נָעִים אִם הָיִיתִי זוֹכָה לְהִתְוַעֵד עִמָּךְ, וְאִז הָיִה נִמְתָּק מִמָּךְ הַכֹּל.

הַנִּ"ל...

תתצ.

בעזרת השם יתברך, י"ג מדות הרחמים ח' בעשרת ימי תשובה ה'תשל"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת האברך היקר לי מאד, שוטה ממני הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך היקר לנכון קבלתי.

חמדת לבבי! העקר הוא נקדת האמת שהוא השם יתברך, ועל-פן עליו לחפש בכל דבר את נקדת האמת הזו, שהוא השם יתברך, ואז לעולם יהיה בשלום עם הכל, כי הסטרא אחרא הם המחלקת (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רעז), אבל השלום הוא שמו של הקדוש-ברוך-הוא (שבת י'), וצריך לחפש תמיד אחר השלום בין בטיבו ובין בעקו"ו ובכל מאורעותיו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לג), וינגיל עצמו תמיד לעשות טוב ו"צדקה וחסד" עם הכל, ואין להעמיד עצמו כנגד השונאים ולומר: "כמו שעושה לי אעשה לו", רק אדרבה לדון אותו לכף זכות ולעשות לו כל הטובות, וצריך לבקש תמיד ממנו יתברך: ונפשי כעפר לכל תהיה, כמו העפר שהכל דשין עליו, והוא נותן להם כל הטובות: אכילה ושתייה, זהב וכסף, אבנים טובות ומרגליות, כי הכל בא מן העפר פידוע, כמו-כן אף-על-פי שחולקים עליו ומבקשים רעתו, אף-על-פי-כן יעשה להם כל הטובות כמו העפר, ומה טוב ומה נעים לא לדבר כלל, רק פשיש איזו אתערוהא דלתתא, אם אחד שואל אותך משהו — תשיב לו, ובאפן הזה לעולם לא יוכלו לך שונאיה.

ההכרח לקצר. גמר חתימה טובה.

הדורש שלומך...

תּתְצַא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, לִיל שְׁשֵׁי עָרֵב יוֹם הַכַּפּוּרִים הַזֶּה שְׁלֵלִי.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה וּגְמַר חַתִּימָה טוֹבָה לְאַהוּבֵי, אָחִי
וְרַעִי, הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים,
שׁוֹתָה מִמִּי הַנִּחָל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר
וַיִּזְרַח לְנִצָּח נְצָחִים סְלָה וְעַד.

מִכְתָּבֶיךָ הַיָּקָרִים קִבְּלָתִי זֶה שְׁלֵשׁ פְּעָמִים, וְתֹאמִין לִי שְׁאִינִי
מְסִיחַ דַּעְתִּי מִמֶּךָ כָּלֵל, וּבְכָל יוֹם וַיּוֹם אֲנִי רוֹצֵה לְכַתֵּב לְךָ, אֶךְ
הַמְּנִיעוֹת מִתְּגַבְּרוֹת עָלַי מְאֹד, וּבְפִרְטִיּוֹת כִּי, תִּהְלֶה לְאֵל, מִתְקַרְבִּים
פֹּה בְּכָל פֶּעַם מְקַרְבִּים חֲדָשִׁים, וְגַם הַהֲכָרַח לְהַשִּׁיב לְהַמּוֹן מִכְתָּבִים
מִהַרְבֵּה יְשִׁיבוֹת, וְעַל-כֵּן מִתְעַפֵּב וְכוּ'.

חֲמַדַּת לְבָבִי, אֲשֶׁר אֶהְבַּת עוֹלָם אֶהְבְּתִיךָ, אֶהְבֶּה שְׁאִינֶה תְלוּיָה
בְּשׁוֹם דְּבָר, וְאֲשֶׁר בְּלִיתִי עִמָּךְ יַחַד מֵהַיּוֹם הַרְאִשׁוֹן שְׁזָכִיתָ לְהַתּוֹדֵעַ
מִרְבְּנוּ ז"ל.

חֻזַק וְאַמֶּץ לְהַתְחִיל בְּרִגְעַ זֶה מִחֲדָשׁ, וְשָׂכּוּחַ תִּשְׁכַּח אֶת כָּל
הָעֵבֶר עָלֶיךָ, וּבְפִרְטִיּוֹת שְׁעֵבֶר עָלֵינוּ, תִּהְלֶה לְאֵל, רֹאשׁ הַשָּׁנָה
הַקְּדוֹשׁ, שְׂאֵז נַעֲשֶׂה הָאֲדָם כְּבְרִיָּה חֲדָשָׁה, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ חַז"ל (הוֹבָא
בְּיַלְקוּט תְּהֵלִים, רַמְזוֹ תַתְנַה) עַל פְּסוּק (תְּהֵלִים כב, יח): "פָּנֵה אֶל תְּפִלַּת
הָעֹרֵעַר" — אֵלּוּ הַדּוֹרוֹת שֶׁהֵם כְּמַתִּים בְּמַעֲשֵׂיהֶם, וּבְאִים וּמִתְפַּלְלִים
לְפָנֶיךָ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה וּבַיּוֹם הַכַּפּוּרִים, וְאַתָּה בּוֹרָא אוֹתָם בְּרִיָּה חֲדָשָׁה
וְכוּ', עֵינַי שָׁם; וּבְפִרְטִי פְּרִטִיּוֹת שְׁזָכִיתָ לְהִיּוֹת בֵּין אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ
הַקְּדוֹשִׁים, אֲשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (חֲזִי-מוֹהַר"ן, סִימָן תו): "וְאוֹס זֶאֶל אֶיךָ
אֵיךָ זֶאֱגוֹן, קִיִּין גְּרַעֲסֵרְס דְּעַרְפוֹן אִיזוּ נִישֵׁט פֶּאֶרְהֶאֱנִדוֹן"^ב. וְשִׁמְעֵתִי
מֵאֲחַד מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׂאֲמַר רַבְּנוּ ז"ל (שָׁם, סִימָן שֵׁלֵב): "אֲנִי גַ'הִר'

(ב) מֵה אֲמַר לְכֶם, דְּבָר גְּדוֹל מִזֶּה אִינּוּ בְּנִמְצָא.

הַמְטָהר מִכָּל הַכְּתָמִים", זֶה סוֹבֵב עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁל רַבְנוּ וַיֵּל, שֶׁעַל יְדוּ זוֹכִים לְהַטָּהר, וְזֶה נִיְהִי ר' רֵאשִׁי תְבוּת: בְּחֻמְן ר' אֲשֶׁר הַשָּׁנָה, וְדַבְרֵי פִי חָכָם חֵן; וְרֵאשִׁי לֵךְ לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֶלְקֶךָ, שְׂזוּכִיתָ לְהִיּוֹת בְּאַרְצְךָ יִשְׂרָאֵל וּבֵין אֲנָשִׁים קְדוֹשִׁים כְּאֵלוֹ, אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוֹ הַיְקָרִים. וְעַקֵּר הַכָּל, חֲמֻדַת לְבָבִי, הוּא רַק לְסַלֵּק תָּמִיד אֶת חֲכָמְתוֹ וְדַעְתּוֹ, וְלְבָלִי לְחֹשֶׁב מֵאַחַר כָּלֵל, וְלִזְכּוֹר דַּבְרֵי רַבְנוּ וַיֵּל (לְקוּטִי־מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן רַעַח), עַל הַפְּסוּק (בַּמִּדְבָּר כה, יא): "בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי" — שֶׁהַצְּדִיק אֵינוֹ מְקַנֵּא בְּשׁוֹם צְדִיק — לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בְּעוֹלָם הַבָּא, רַק אוֹתוֹ לְבַדּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְזֶה סוֹבֵב עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא נִקְרָא צְדִיק עַל שֵׁם שְׁנִמּוּל (עֵין לְקוּטִי־מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן כג), וְצָרִיךְ לְהַגִּיעַ לְדַרְגָּה כְּזוֹ, עַד אֲשֶׁר לֹא יִקְנֵא בְּשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, רַק כָּל יִשְׁעוֹ וְכָל חֲפָצוֹ יִהְיֶה רַק הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ. וְדַבֵּר זֶה תְּלוּי כְּפִי שְׂזוּכָה לְהַשְׁלִיךְ מִמֶּנּוּ כָּל הַחֲכָמוֹת שֶׁל הַבָּל שְׁנִדְבָקוּ בּוֹ עַל-יְדֵי מַעֲשָׂיו הַרְעִים וְכוּ', וּמִמְשִׁיךְ אֶת עַצְמוֹ אֶל הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה לְבִירוֹר וְזִכּוּף הָאֱמוּנָה, אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנוּעָה שֵׁם אֱלוֹהֵי שֶׁל עוֹלָם, וְגַם בְּתַכְלִית עֲמֵק הַחֲשֵׁךְ וְהַרְעָה, גַּם שֵׁם גְּנוּז וּמִסְתָּר אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, אֲזוֹ לְעוֹלָם לֹא הִיָּה מְקַנֵּא וּמִסְתַּפֵּל עַל אַחַר, וְהִיָּה רַגִּיל לֹמֵר: זֶה מַעֲשֵׂה שְׁלוֹ וְזֶה מַעֲשֵׂה שְׁלִי כְּמוֹ שֶׁעָשָׂה הַתֵּם הַקְּדוֹשׁ, וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא זָכָה לְחִיוֹת חַיִּים טוֹבִים וְנִעִימִים, כִּי עַל-יְדֵי תַקְוָה הָאֱמוּנָה בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, אֲזוֹ דֵּן אֶת הַכָּל לְכַף זְכוּת, וְיִודַע אֲשֶׁר כָּל אֶחָד הוּא צְנוּר אַחַר וְעִנְיָן אַחַר לְגַמְרֵי, וְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ מְנַהֵג אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי בְּחִינָתוֹ וּמְדַרְגָּתוֹ וְשֶׁרֶשׁ גִּשְׁמָתוֹ, וְעַל-כֵּן לָמָּה לוֹ לְהַתְּבַלְּבֵל מֵאַחֲרֵים אֲפֵלוֹ הֵם טוֹבִים מִמֶּנּוּ אֲלֵפִים וְרַבּוֹת בְּחִינּוֹת. וּכְבָר אָמַר הַתַּנָּא הַקְּדוֹשׁ (אָבוֹת ו, ה): "אֵל תִּתְאַוֶּה לְשַׁלְחָנְךָ שֶׁל שָׂרִים, שֶׁשְׁלַחְנֶךָ גְּדוֹל מִשְׁלַחְנֶם". וְאִם הֵייתָ יוֹדֵעַ אֵיךְ שֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ אוֹהֵב אוֹתְךָ, וְרוֹצֵה בְּךָ וּמִשְׁתַּוָּקֵק לְשִׂמְעַת קוֹלְךָ, אֲזוֹ לֹא הֵייתָ חוֹשֵׁב כְּבָר מֵאַחֲרֵים כָּלֵל, רַק הֵייתָ נִמְשָׁךְ תָּמִיד אַחֲרָיו יִתְבַּרֵּךְ בְּשִׂיחָה בֵּינְךָ לְבֵין קוֹנֶךָ, וְהֵייתָ רַגִּיל לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרֵּךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רַעְיוֹ. וְשִׁמְעָתִי מֵאֶחָד מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוֹ, שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְדַמּוֹת בְּדַעְתּוֹ שֶׁהוּא

בן יחיד אצל אביו שבשמים, ועל-פן עליו לפרש את כל אשר עם לבבו לפניו יתברך, ולבקש ממנו יתברך הכל, מאחר שאין בעולם כי אם הוא יתברך ואני, ודברי פי חכם חן; וזה שאמרו חז"ל (בבבב ארץ ובה, פרק ב'): למעלה אין ישיבה ולא שגאה ולא תחרות ולא קנאה וכו', כי שם הוא עצם גלוי אלקותו יתברך, ובמקום שמגלה אלקותו יתברך, כבר אין חושבים מאחרים כלל, וחיים ממש חיים טובים ונעימים, ומתענגים בנעם זיו שכינתו יתברך המאירה בכל הארץ, כמו שכתוב (יחזקאל מג, ב): "והארץ האירה מכבודו" וגו'. ודבר זה יקיים בקרוב על-ידי משיח צדקנו, שיגלה את דעת האמת של רבנו ז"ל בעולם, ויקיים אז (ישעיה יא, יב): "ואסף נדחי ישראל ונפצות יהודה יקבץ מארבע כנפות הארץ, וסרה קנאת אפרים וצוררי יהודה יכרתו, אפרים לא יקנא את יהודה ויהודה לא יצר את אפרים" וגו', כי תפשט השלום הנפלא (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נו), ועל-ידי טוב עין, שמסתכלים על הכל בטוב עין, אז זוהה שידבק מחשבתו בעלמא דאתי תמיד וכו' (עין שם, סימן נד).

חמדת לבבי! ההכרח עכשו לקצר בזמן כזה, שאפלו מלאכים בו יתפזזו. ואם ירצה השם, בקרוב אכתב לך עוד.

הדורש שלומך...

תתצב.

בעזרת השם יתברך, ליל ששי ערב יום הכפורים ה'תשל"ד.

ששון ושמחה ישיגו אל אהובי, אחי ורעי, חבר לדעת אמת, הבחור הנחמד, שותה מים ממעיני הישועה, אור האורות, נחלא עמיקא וטמירא דנביע ביי מקורא דחכמתא עלאה מהאי רישא דלא אתידע ולית מאן דקימא ביה וכו' ... גרו יאיר ויזרח.

את דרישת שלומך קבלתי, ושמחתי מאד. הגה תאמין לי שאין

לי דבורים לפיכך אותך, ובפרט עכשו קדם יום הכפורים, על מה ולמה שהתרשלותי לדבר עמך בהיותי שם בארץ ישראל, אף לא בזדון ובמעל עשיתי זאת, כי אם מפאת רבוי הטְרָדוֹת שֶׁסָּבְבוּנִי אֲזוֹ, כְּאֲשֶׁר יִסְפָּר לְךָ הַבְּחוּר ... גֵּרוֹ יֵאִיר. וּמָה גַם עֲכָשׁוּ עוֹבְרוֹת עָלַי טְרָדוֹת רְבוּת, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אִמְרָתִי וַיְהִי מָה אֲרוּצָה עַל-כָּל-פָּנִים שׁוֹרְתִים אֵלָיו לְפָנֶיךָ.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! הַעֲקֹר לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשִׁמְחָה, שְׁתִּהְלֶה לְאֵל, וְכִינוּ לְהַתְנוּעַ מְרַבִּי אֲמַת כְּזֶה (עֵין שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן קעז), וְתִהְלֶה לְאֵל, הַתְּפַלְלֵנוּ בְּקִבוּץ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר רִבְנוּ וְ"ל אָמַר בְּפִרוּשׁ (עֵין חֵי-מוֹהַר"ן, סִימָן תג), אֲשֶׁר רָאוּי לְשִׁמְחָה עַל זֶה כָּל הַשָּׁנָה כְּלָה, וְצָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֲשֶׁר זֶהוּ עֵקֶר הַמְּלַחְמָה בֵּין הַיָּצָר הַטּוֹב וּבֵין הַיָּצָר הָרָע, כִּי אֲצִלוּ יִתְבַּרֵךְ הַעֲקֹר שִׁמְחָה, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (דְּבָרֵי הַיָּמִים-א טז, כז): "עֲזוּ וְחַדְוָה בְּמִקְוָמוֹ", וְעַל-כֵּן הַיָּצָר הַטּוֹב מְמַשִּׁיף וּמַעֲוֵר אֶת הָאָדָם אֶל הַשִּׁמְחָה, וְלִהְפֹךְ הַסְּטָרָא אַחֲרָא שֶׁהוּא הַיָּצָר הָרָע, מְמַשִּׁיף וּמוֹרִיד אֶת הָאָדָם אֶל הַעֲצָבוֹת וְהַמְרִירוֹת, וְעַל-כֵּן צָרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְזִכּוֹת לְהַגִּיעַ אֶל הַמַּדָּה הַיְקָרָה וְהַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשִׁמְחָה, וְלִהְפֹךְ אֶת כָּל הַיְגוֹן וְאֲנָחָה לְתַקְּףָהּ הַשִּׁמְחָה (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן: כג, כד). וְכִבְר אָמְרוּ חַז"ל (בְּתַנָּא דְּבֵי אֵלֵיהּ רַבָּה טז): "שְׁעֵיהּ הַנְּבִיא גִשְׁתַּנָּה מִכָּל הַנְּבִיאִים, מִפְּנֵי שֶׁהָיָה מְקַבֵּל עָלָיו עַל מַלְכוּת שְׁמַיִם בְּשִׁמְחָה יוֹתֵר מִשְׁאָר נְבִיאִים וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; כִּי עַל-יְדֵי שִׁמְחָה נִפְתַּח הַלֵּב (סִפֵּר הַמְּדוּת, אוֹת שִׁמְחָה, סִימָן ב'), וְזוֹכִים לְיִשׁוּב הַדַּעַת, לְהַתְיַשֵּׁב מֵהִי כָּל הַתְּכֵלִית שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן י'), וְזוֹכָה לְגִלוּי שְׁפַע אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, לְמַעַלָּה מִנְּפִשִׁין, רוּחִין וְנִשְׁמָתִין, שֶׁהֵם בְּרִיאָה, יִצִּירָה, עֲשִׂיָּה, רַק זוֹכָה לְהַשְׁגַּת עֶצֶם אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ מְאֻצִּילוֹת, בְּסוּד מְטִי וְלֹא מְטִי, שֶׁהוּא מְרַגֵּשׁ אֶת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ בְּכָל פְּעֵם מִחֻדָּשׁ (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כד). וְכָל זֶה זוֹכִים עַל-יְדֵי תַקְּףָהּ הַשִּׁמְחָה בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁיטוֹת גְּמוּרָה. וְצָרִיךְ שְׁתַּדַּע אֲשֶׁר עַל-יְדֵי כָּל רְקוּד וְרְקוּד שֶׁהָיִשׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי רוֹקֵד, הוּא דוֹרֵךְ עַל

הַסְטָרָא אַחֲרָא וּמְבִטְלָהּ, וְכֵן דּוֹרָךְ עַל עֲוֹנוֹתָיו, שְׁהֵם בְּעֶצְמָם הֶעֱצְבוּת, וְנִמְחַק לְגַמְרֵי, בְּחִינַת (תְּהִלִּים קד, לד): "אֲנֹכִי אֲשַׁמַּח בְּהִנְיָ" הַיְתָמוּ חֲטָאִים מִן הָאֲרִיץ". וּבִזְהַר הַקְדוּשׁ (תְּצַוָּה קפד): אֲתֵר חֲדוּנָה דְּבַר נִשׁ מְשִׁיף לְגַבִּיָּה חֲדוּנָה אַחֲרָא עֲלָאָה^א, כְּשֶׁאָדָם מְשַׁמַּח עֲצָמוּ בְּזוֹהַ הָעוֹלָם, מִמְשִׁיף עַל עֲצָמוּ הַשְּׂמִיחָה מֵעֲלָמָא דְאַתִּי, שֶׁהוּא עֲצָם אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל-כֵּן הָיוּ הַנְּבִיאִים וּבְנֵי הַנְּבִיאִים תְּמִיד בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְעֲצוּמָה, וְהָיוּ תְּמִיד כְּלֵי שִׁיר לְפָנֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוּאֵל-א י, ה): "וּפְגַעַתְּ חֶבֶל נְבִיאִים יִרְדִּים מִהַבְּמָה וּלְפָנֵיהֶם נָבֵל וְתָף וְחִלְלִיל וְכַנּוּר וְהֵמָּה מִתְנַבְּאִים" וְכוּ', כִּי עַל-יְדֵי רַב שִׂמְחָה נִשְׁפָּע עַל הָאָדָם שֶׁפָּע גְלוּי אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁנִּתְבָּרַר לוֹ בִּידְעָה בְּרוּרָה אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלֻעָדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֶׁם אֵלּוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְעַל-כֵּן אֵף שֶׁכָּבֵר נָפֵל לְמַקּוֹם שְׁנַפֵּל, גַּם בְּמַקּוֹמוֹ, שֶׁם גָּנוּז וּמְלַבֵּשׁ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאֵין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְצָרִיף לְרֵאוֹת לַתָּן כַּח לַיְצָר הַטוֹב שֶׁהוּא שִׂמְחָה, שִׂיִּתְגַּבֵּר עַל הַיְצָר הָרָע שֶׁהוּא הֶעֱצְבוּת. וְעַל-יְדֵי מַה נוֹתְנִים כַּח? עַל-יְדֵי לְמוֹד הַתּוֹרָה (עֵין לְקוּשִׁי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן א'), כִּי הַתּוֹרָה מְכַנִּיעָה אֶת הַיְצָר הָרָע. וְעֵין בִּזְהַר הַקְדוּשׁ (מִקָּץ רב): יֵצֵר טוֹב בְּעֵי חֲדוּנָה דְּאוּרִיִּתְאָה^א וְכוּ', עֵין שָׁם; הֵינּוּ עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה וְשִׂמְחָתָהּ זוֹכָה לַתָּן כַּח לַיְצָר הַטוֹב, וְיִהְיֶה תְּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְכֵן הוּא בְּיִלְקוּט רָאָה (רְמֵז תַּתְּקָה): "מְאוּר עֵינַיִם יִשְׁמַח לֵב" (מְשָׁלִי לו, ל) — אֵלּוּ דְּבָרֵי תּוֹרָה שֶׁמְשַׁמְחִין לְבוֹ שֶׁל אָדָם וְכוּ', עֵין שָׁם; וּבַפֶּרֶט שֵׁיִשׁ לָנוּ דְרָךְ טוֹבָה וְנִפְלְאָה מִרְבֵּנוּ ו"ל (עֵין שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן עו), לְלַמֵּד כְּסֻדְרָן וְלֹא לְדַקְדָּק הַרְבֵּה, וּבִאֲפֻן כְּזוֹהַ יְזַכֵּה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם הַרְבֵּה "מִקְרָא, מְשָׁנָה, גְּמָרָא, מְדֻרָשׁ וְשִׁלְחָן עֲרוּךְ וְכוּ' (עֵין בְּקוּנְטֵרס "סֵדֶר דְרָךְ הַלְמוּד").

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ וּמָה נְעִים גּוֹרְלָנוּ, שְׁזָכִינוּ לְהַתְּוַדַּע מִרְבֵּי אֲמַת כְּזוֹהַ וּמַעֲצוֹת טוֹבוֹת וְנִפְלְאוֹת כְּאֵלּוּ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסֵד חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

(צ) מְקוֹם שִׂמְחָה שֶׁל אָדָם מוֹשֵׁף לְעֲצָמוּ שִׂמְחָה אַחֲרַת עֲלִיּוּנָה.
(ק) יֵצֵר טוֹב צָרִיף שִׂמְחַת הַתּוֹרָה.

וְהִנֵּה הַהֲכָרַח לְקַצֵּר עֲכָשׁוּ, אֲשֶׁר הוּא זְמַן שְׁמֵלֵאכִים בּוֹ יִתְפּוּזוּן,
וְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ יְשִׁים חֲלָקֵנוּ עִם הַתָּם שֶׁהִיָּה תָמִיד רַק בְּשִׁמְחָה,
וּבִזְכוּת הַתָּם יוֹצִיא אֵיִם לְצִדֵּק דִּיגְנוּ, כִּי קְדוֹשׁ הַיּוֹם לְאֲדוֹנָנוּ.
אֶהוּבִי, אַחִי! זֶה שִׁמְחָתִי שְׂאֵנִי זוֹכָה לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם מֵרַבְּנוּ ו'ל.
הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

תתצג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, מִחֶרֶת יוֹם הַכְּפוּרִים הַנִּקְרָא בְּשֵׁם ה' ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ תָמִיד אֶל אֶהוּבִי,
יְדִידֵי הַיֶּקֶר, הָאֲבִירָה הַצְּמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתָה
מִיָּמֵי הַחֶסֶד וְהַרְחָמִים, הַנוֹבֵעַ בְּהַאי נִחְלָא עֲמִיקָא וּטְמִירָא דְנִגִּיד
וְנִפְיָק מִמְקוֹרָא דְחִכְמָתָא עֲלָאָה וְכו' ... גְּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח לְגַצְחָה נְצָחִים
סֵלָה וְעַד.

מִכְתָּבְךָ הַיֶּקֶר מִיּוֹם שְׁנֵי דַעֲשָׂרֵת יָמֵי תְּשׁוּבָה לְנִכּוֹן קַבְלָתִי.

אֶהוּבִי, אַחִי! חֲזוּק וְאַמֵּץ לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה בְּכָל רֵגַע וּבְכָל
שְׁעָה וּבְכָל יוֹם וְכו'. וְצָרִיף לְהַרְגִּיל עֲצֻמוֹ בְּמַדַּת הַשְּׂכָחָה (עֵין
שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כו), וְלֹא מִבְּעֵינָא דְבָרִים רְעִים שְׁעָשָׂה אוֹ צָרוֹת
וּמְרִירוֹת וְהַרְפָּתָקָאוֹת שְׁעָבְרוּ עָלָיו צָרִיף לְשַׁכַּח, אֲלֵא אֶפְלוּ מַה
שְׁזָכָה כָּבֵר לְהַתִּיגַע בְּעַבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, וְזוֹכָה כָּבֵר לַעֲשׂוֹת הַרְבֵּה
מְצוּוֹת וְתוֹרָה וְכו', גַּם-כֵּן צָרִיף לְשַׁכַּח (עֵין לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן
צו), וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה גַעֲשָׂה בְּכָל פַּעַם פְּתִינוּק מִמֶּשׁ, וְיִזְכָּה לְהַפְּגִס
בְּתַלְיִסָּר אַבְבֵי בְּעֵלְמָא דְאַתִּי וְכו', כִּי עֵקֶר הַצְּלָחָה בְּעַבּוּדַת הַשֵּׁם
יִתְבַּרְךָ הוּא כְּפִי מַדַּת הַשְּׂכָחָה, שְׁמַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ לְשַׁכַּח אֶת הָעֵבֶר
שֶׁהִיָּה בְּמִקּוֹם וּבְזִמָּן וְכו', "וּכְפִי שְׁשׁוֹכַח אֶת הָעֵבֶר, כְּמוֹ-כֵן מְדַבֵּק
בְּעַתִּיד שֶׁהוּא עֲלֵמָא דְאַתִּי", "כִּי עַל-יְדֵי שְׂכָחָה בְּעֵלְמָא הַדִּין, זוֹכָה
לְזַכְרוֹן בְּעֵלְמָא דְאַתִּי", וּבְאַפֵּן כְּזֶה יִדַּע תָּמִיד שְׁעֵדִין לֹא הַתְּחִיל

כָּלֵל, וְעֲלִיו לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה לְגַמְרִי.

וְהִנֵּה אִוְדוֹת עֲנִין ... דַּע לָךְ שְׂרַבְנוּ וְ"ל אֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהֲרִין, חֶלֶק ב', סִימָן ב'), שְׂאֲצֵלוֹ יִתְבָּרַךְ יִקָּר מְאֹד מְאֹד כְּשֶׁפְּעֵלוֹת מְשֻׁנּוֹת מְסֻכִּימוֹת לְדַעַת אַחַת, וְעַל-כֵּן אָמְרוּ חַז"ל (בְּרִכּוֹת ט): יָחִיד וְרַבִּים הִלְכָה כְּרַבִּים; כִּי מִחֲמַת שֶׁהֵם רַבִּים, שָׁפֵל אֶחָד יֵשׁ לוֹ בּוֹ דַּעַה מְשֻׁנָּה, וְאִף-עַל-פִּי-כֵן מְסֻכִּימִים לְדַעַת אַחַת, זֶה יִקָּר מְאֹד בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל כֵּן הִלְכָה כְּמוֹתָם, וְגַם כְּדֵי שְׂאֵל לְהַרְבוֹת מִחֲלָקַת בִּישְׂרָאֵל, "שְׂאִין זֶה רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ רַק בְּבַחֲיַנֵּת אַחְדוֹת הַפְּשׁוּט", כִּי כְּשֶׁנִּתְגַּלְגַּל בְּחֵינֵת אַחְדוֹת הַפְּשׁוּט לְמַטָּה, גַּם לְמַעְלָה נִתְגַּלְגַּל אַחְדוֹתוֹ הַפְּשׁוּטָה יִתְבָּרַךְ, בְּבַחֲיַנֵּת: "אַתָּה אֶחָד וְשִׁמְךָ אֶחָד וּמִי כְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ", שְׂעַל-יְדֵי אַחְדוֹת שְׂנִיתְגַּלְגַּל בִּישְׂרָאֵל לְמַטָּה, נִתְגַּלְגַּל אַחְדוֹתוֹ הַפְּשׁוּטָה יִתְבָּרַךְ לְמַעְלָה. עַל-כֵּן מְצַדֵּךְ רְאֵה שֶׁתְּהִיָּה רַק אַחְדוֹת הַפְּשׁוּטָה לְאַחֲזוֹ אֶת עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת, וְתְהִיָּה רְגִיל רַק לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמָה שֶׁהֵם מְעוֹרְרִים עֲלֶיךָ מְרִיבוֹת וְקַטְרוּגִים וְכוּ', אַחִי! שְׂתַק, שְׂתַק, וְתִקְבֵּל שְׂכָר עַל הַשְׂתִּיקָה, וְתִקְיָם: "דוּם לֵה' וְהִתְחַלֵּל לוֹ" (תְּהִלִּים לו, ז), "וְהוּא [יִתְבָּרַךְ] יִפִּיל לָךְ חֲלָלִים", כְּמוֹ שְׂאֲמְרוּ חַז"ל (גִּטִּין ז), וַיֵּשׁ לְהֶאֱרִיךְ בְּזֶה, אִף טוֹב יוֹתֵר שֶׁתִּלְמַד עִכְשָׁו הַתּוֹרָה בְּלְקוּטֵי-מוֹהֲרִין (חֶלֶק א', סִימָן ו'), וְתֹאמֵר עֲלֶיךָ הַתְּפִלָּה מְלְקוּטֵי-תְפִלוֹת.

הדורש שלומך...

"אֲנֹכִי אֲנֹכִי הִנְיָ"ה וְאִין מְבַלְעָדִי מוֹשִׁיעַ" (יִשְׁעִיָה מֵג, יא), כִּי אִין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעְדֵּי יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וּמִמֶּשׁ בְּכָל נְשִׁימָה וּנְשִׁימָה נוֹשֵׁם עֲצָם אֱלֻקוֹת. וּכְשֶׁתְּתַבָּרַר לָךְ יְדִיעָה זֹו, תְּמַסֵּר עֲצָמְךָ לְגַמְרִי אֲלִיו יִתְבָּרַךְ, וְתַדַּע שְׂאִין שׁוּם יִשׁוֹת כָּלֵל מְבַלְעָדִי יִתְבָּרַךְ, וְדוּמָם, צוּמַח, חִי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ הַמְּלַבֵּשׁ בְּלִבּוֹשׁ הַזֶּה, וּמָה שְׂרוּאָה וּמָה שְׂשׁוּמַע, הוּא רַק עֲצָם אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל-כֵּן בִּידִיעָה זֹו תַדַּע אֲשֶׁר אִין שׁוּם אֲנֹכִי, וְתִהְפֹּךְ "אֲנֹכִי" אֶל "כְּאִין", הִינּוּ "אֲנִי" אֶל "אִין", הִינּוּ אִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, אֲשֶׁר הוּא

יתברך ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ובתוך כל עלמין, ועל-פן תתבטל ישותו. ודע אָשֶׁר גם מה שנקרא "אנכי" הוא "אנכי הנני"ה", ועל-פן למה לך לרדף אחר ההכל ולהפריד עצמך, חס ושלום, ממנו יתברך, ולילך ולבקש את בשר ודם, אָשֶׁר זוהי עבודה זרה ממש ולא יועיל לך כלל, כי "ואין מבצעדי מושיע". יותר טוב לך, אהובי, אחי, לבטל עצמך לגמרי אליו יתברך, ולבקש ממנו מה שאתה צריך בלשון שאתה רגיל בה, שזו נקראת התבודדות, "תפלת המשית" שגלה רבנו ו"ל בעולם, ויתגלה בקרוב על-ידי משית צדקנו שיהיה מיוצאי חלציו. וכמו שכתוב (צפניה ג, ט): "כי אז אהפך אל עמים שפה ברורה לקרא כלם בשם ה' וגו', ויחזר וילך לך הפל כסדר (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פב), שנה סוד יחוד בין חמה ולבנה (ישעיה ל, כו): "ויהיה אור הלבנה כאור החמה".

הנ"ל...

תתצד.

בעזרת השם יתברך, יום שני קדם החג ה'תשל"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה ירדפו אל אהובי, אחי ורעי, הבחור הגקר לי מאד שותה מימי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו ואיר ויזרח לנצח.

מכתבך הגקר לנכון קבלתי, והנה להשיבך באריכות פרצונך אין הזמן פנוי לזה עכשו, מרב טרדות החג, וגם מהמצב אשר נשמע עכשו בארץ ישראל, השם יתברך יתפך הפל לטובה, ויפלו שונאינו תחתנו לחרב, ויקים (ויקרא כו, ו): "ונתתי שלום בארץ ושכבתם ואין מחריד, והשבתי חיה רעה מן הארץ וחרב לא תעבר

(ר) מכתב זה נכתב מיד לאחר פרוץ מלחמת יום הכפורים, שנהרגו בה נפשות מישראל כירוע.

אֲשֶׁר תתצד בַּנְחַל ריא

בְּאַרְצְכֶם, וַיִּרְדְּפֶתֶם אֶת אֵיבֹכֶם וַנִּפְלוּ לַפְּנִיכֶם לְחֶרֶב, וַיִּרְדְּפוּ מִכֶּם חֲמֹשֶׁה מְאֹה וּמְאֹה מִכֶּם רַבָּה יִרְדְּפוּ וַנִּפְלוּ אֵיבֹכֶם לַפְּנִיכֶם לְחֶרֶב, וּפְנִיטֵי אֱלֵיכֶם וְהַפְּרִיטֵי אֶתְכֶם וְהַרְבִּיטֵי אֶתְכֶם וְהַקִּימֵתִי אֶת בְּרִיטֵי אֶתְכֶם" וְגו', "וְהִתְהַלַּכְתִּי בְּתוֹכְכֶם, וְהִיטֵי לְכֶם לְאַלֹהִים וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי לְעַם" וְגו'.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! הֶעֱקַר לְהוֹצִיא אֶת עֲצָמוֹ תָּמִיד מִהַמְדָּמָה, שְׂזוּזֵהי הַקְּטָנוֹת וְהַדְּמִיוֹנוֹת וְכוּ', וְלִבּוֹא אֶל הַשֶּׁבֶל שֶׁהִיא הַסְּתַפְלוּת בְּחַיִּית אֱלֻקוֹת שְׂיֵשׁ בְּכָל דְּבָר (עֵינִי לְקוּי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָנִים: א', כה), לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמוֹ תָּמִיד אֶל הַשְּׂגָחַתוֹ יְתִבְרַךְ הַפְּרָטִי פְּרָטִית, שֶׁמְשַׁגֵּיחַ עַל הַכֹּל, וּבַפְּרָטִיּוֹת עַל עֲמוֹ יִשְׂרָאֵל, שְׂזוּזֵהי מַחְשַׁבְתּוֹ יְתִבְרַךְ כְּבִיכּוֹל, כִּי יִשְׂרָאֵל עָלָה בְּמַחְשַׁבָּה תְּחִלָּה, וּמְקוֹמָם הוּא בְּאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר שָׁם מְאִירָה בְּיוֹתֵר הַשְּׂגָחַתוֹ יְתִבְרַךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים י"א, יב): "אַרְצֵי אֲשֶׁר הִנְיִי"ה אֱלֹהֶיךָ דּוֹרֵשׁ אוֹתָהּ תָּמִיד עֵינֵי הִנְיִי"ה אֱלֹהֶיךָ בַּה מְרִשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה". וְעַל-כֵּן לֹא יוֹכְלוּ הַרְשָׁעִים עֲשׂוֹ וַיִּשְׁמַעֲאֵל לְגַרְשָׁנוּ מֵאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל, חֶסֶם וְשְׁלוֹם, וּבִזְכוּת הַיְרָאִים וְהַפְּשָׁרִים תִּהְיֶה לָהֶם מַפְּלָה גְדוֹלָה, וּבַפְּרָט בְּזְכוּת הַמְצוּוֹת הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל סֶפֶה וְאַרְבָּעָה מֵיָנִים יִנְצְחוּ יִשְׂרָאֵל בְּשׁוֹנְאֵיהֶם, וַיִּגְרְשׁוּ אוֹתָם עַד חֶרְמָה וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן מָה אַתָּה דּוֹאֵג וְנוֹפֵל בְּדַעְתְּךָ פֶּל-פֶּה, אִם אִמְנָם רְאוּי לָנוּ לְכַפּוֹת מְאֹד מְאֹד עַל נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּרְצְחוּ כְּבָר עַד עֲתָה, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יְתִבְרַךְ שִׁישְׁמוֹ כְּבָר אֶת עֲמוֹ יִשְׂרָאֵל, אֵךְ עַל זֶה צָרִיכִים לִיחַד שְׁעַת חֲצוֹת, שְׂאֵז הוּא הַזְּמַן לָזֶה, אֲבָל כָּל הַיּוֹם צָרִיךְ רַק לְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּשִׁמְחָה, וְלִרְקַד רְקוֹדִים הַרְבֵּה, כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (עֵינִי לְקוּי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן י'), שְׁעַל-יְדֵי רְקוֹדִים וְהַמְחָאוֹת כַּפַּיִם נִמְתְּקִים הַדֵּינָיִם, עֵינֵי שָׁם.

וְעַל-כֵּן הֶעֱקַר לְרַקַּד הַרְבֵּה, וּבַפְּרָט שֶׁחָג נִקְרָא זְמַן שִׁמְחָתָנוּ, רְאוּי לָנוּ לְשִׁמַּח מְאֹד מְאֹד, וּבְזֶה נִזְכָּה לְהַמְתִּיק כָּל הַדֵּינָיִם מֵעַל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְהַשֵּׁם יְתִבְרַךְ יִזְכְּנוּ לְשִׁמְעַר רַק בְּשׁוֹרוֹת טוֹבוֹת מֵעֲמוֹ יִשְׂרָאֵל,

וַיִּשׁוּבוּ כָּלֵם אֱלִיּוֹ יִתְבַּרְךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

תַּתְּצָה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, אִוֵּר לְיוֹם שְׁלִישִׁי קִדְּם חַג הַסְּכּוֹת ה'תשל"ד.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיגוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחֵי וְרַעִי, הַבְּחֹר הַיָּקָר
לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ,
אִוֵּר הָאוֹרוֹת הַיּוֹצֵא מְשַׁלֵּשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעִתִּיק וְכוּ'... גֵּרוּ יֵאִיר.

דִּיּוֹן בְּרִיף הָאֵב אֵיף דְּעַרְהָאֲלֵטָן, וְוַאס זָאל אֵיף דִּיר זָאגֵן מִיּוֹן
טְיִיעֶרְעֶר חֲבֵר און פֿרִיַיַנְדֵּר דִּי שְׁמִחָה וְוַאס אֵיף הָאֵב גִּיהָאט קֶען אֵיף
דִּיר נִישְׁט אָפֿשְׁרִיַיַבֵּן גַּאָף דְּעֵם וְוַאס דוּ בִּיסְט אַוּעַק גְּעַפְאַרֵן אַזוֹי
וְוִיט יַעֲנֶע עַק וְוַעֲלֵט (אִוִּיסְטְרַאֲלִיעַ) וְוַאס כָּאטֵשׁ מִיטֵן גּוֹף זְעַנְען
מִיר וְוִיט אָבְעֶר מִיטֵן נְשָׁמָה זְעַנְען מִיר, בְּרוּף הַשֵּׁם, זִיעֶר גַּאנְט
און בְּפֶרְט מִיר טְרִיַיַנְקֶען פּוֹן אֵיַיִן קְוֹאֵל הַיּוֹצֵא מִבֵּית ה' (יִוֵּאֵל ד, יח),
און וְוַאס אִוִּיף דְּעֵם קְוֹאֵל אִיז גִּיזְאָגֵט גִּיּוֹוֵאָרֵן (תְּהִלִּים פד, ז): עֲבָרִי
בְּעַמְּק הַבְּכָא מְעִין יִשִּׁיתוּהוּ גַם בְּרִכּוֹת יַעֲטָה מוֹרָה, דְּעַן אָפֿלוּ דִּי
נְפִשׁוֹת וְוַאס זְעַנְען אַרִיַיִן גְּעַפְאַלֵן אֵיַן שְׁאוּל תַּחֲתִיּוֹת אֵיַן עַמְּק הַבְּכָא
פּוֹן דְּעַסְטוֹוֶעֶגֶן אִוִּיב זִיַי טְרִיַיַנְקֶען פּוֹן דְּעֵם קְוֹאֵל אִיז (אִיכָה ב, יט):
"שְׁפָכִי כַּמִּים לִבִּי נִכַח פְּנֵי ה'" וְגו', דְּעַן דִּי וְוַאסְעֶר פּוֹן דְּעֵם קְוֹאֵל
דְּעֶר גַּחַל הַעֲלִיּוֹן הַנוֹבֵעַ בּוּ מְקוֹר הַחֲכָמָה הַקְּדוּשָׁה אִיז תְּפִלָּה
וְהַתְּבוֹדָדוֹת, אַ מְעַנְטֵשׁ זָאל זִיף אָפּ זוֹנְדֶּרְעֵן א פֿלֶאָץ וְוַאוּ קִיַיַנְעֶר
אִיז נִישְׁטאַ און אִוִּיס דְּעַרְצִיַיַלְעֵן פֿאַר הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ זִיַיִן גַּאנְץ הָאָרֶץ
אַלֶץ וְוַאס גִּיַיט אִוִּיף אִיְהִם אִיבְעֶר בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת, אַזוֹי וְוִי
אֵיַיִן קִיַנְד דְּעַרְצִיַיַלְט אִוִּיס אַלֶץ צוּ זִיַיִן טאַטָן, דְּעַן וְוַעַן מְעַן אִיז
זִיף רַעֲכֵטִיג מִישֵׁב קֶען מְעַן זְעַהֵן און שְׁפִירְעֵן דָּאס, עַס אִיז נִישְׁטאַ
קִיַיִן שׁוֹם מְצִיַאוֹת אִוִּיסְעֶר הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, וְוַאס עַר אִיז מְלֵא כָּל הָאָרֶץ
כְּבוֹדוֹ, מְמֵלֵא כָּל עַלְמִין וְסוֹבֵב כָּל עַלְמִין וּבַתוֹף כָּל עַלְמִין, און עַס

איז נישטא וועמען צו בעטען נאר דעם ליבען בורא פל עלמין וואס ער איז איין אב הרחמן ושומע תפלת בניו. די גמרא אין ערוובין (יט) לערנט אונז אויף דעם פסוק: "עברי בעמק הבכא" וגו', דאס אפלו די מענטשן וואס האבן עובר גיווען אויף דעם רצון פון הקדוש-ברוך-הוא, און זיינען אריין געפאלן אין שאול תחתית און דער גיהנום, רחמנא לצלן, פון דעסטוועגן אויב זיי וויינען, שבוכין ומורידין דמעות פמים וכו', און זענען מצדיק אויף זיך אַת הדין ווערן זיי פארוויקלט מיט ברכות און אברהם אבינו קומט און נעמט זיי ארויס וכו', עין שם בגמרא^ש

טייערער פריינד און חבר, מיר דארפן זיך זייער פרייען דאס מיר האבן זיך דערווסט פון אזוי איין הייליגען רבי'ן וואס האט גיזאגט אויף זיך, אַני נהר המטהר מכל הכתמים (ת"י-מוה"רן, סימן שלב), דען איך בין איין טייף וואס וואשט אפ אלע פלעקן דאס הייסט אלע פגמים, נאר דער עקר איהם פאלגן בפרט מיט דעם גרינגען עצה זיך אויס רעדן דאס הארץ צו השם יתברך און איהם

ש) אַת מכתבך קבלתי. מה אמר לך, חברי וידידי הקר, אַת השמחה שהייתה לי איני יכול לכתב לך, אחרי שנסעת כל-כף רחוק, הקצה שהוא של העולם (אוסטרליה), שאף-על-פי שעם הגוף אנטנו רחוקים, אַבל עם הנשמה אנטנו ברוך השם, מאד קרובים, ובפרט שאנו שותים ממעין אחד היוצא מבית ה' (יואל ד, יח), שעל המעין הזה נאמר "עברי בעמק הבכא, מעין ישיתוהו גם ברכות יעטה מורה", שאפלו הנפשות שנפלו בשאול תחתית בעמק הבכא, בַּכּל זאת אם הם שותים מהמעין הזה, אַז "שפכי פמים לבך נכח פני ה'", שהפמים האלו מהמעין, הנחל העליון שנובע בו מקור חכמה הקדושה, הוא תפלה והתבודדות, שאדם ייחד לעצמו מקום פנוי איפה שאף אחד לא נמצא, שייספר לפני השם יתברך אַת כל לבו וכל מה שעובר עליו בתמימות ובפשטות, כמו שילד מספר הכל לאביו, אַזי כשמישבים עצמם נכון, אַפּשׁר לראות ולהרגיש זאת, שאין שום מציאיות חוץ מהשם יתברך, שהוא מלא כל הארץ כבודו, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ובתוך כל עלמין, ושאין אַת מי לבקש, רק אַת הבורא פל העולמות האהוב, שהוא אב רחמן ושומע תפלת בניו. הגמרא (בערוובין יט) מלמדת אותנו על הפסוק: "עברי בעמק הבכא", שאפלו האנשים שעברו על רצון הקדוש-ברוך-הוא, ונפלו לשאול תחתית לגיהנום רחמנא לצלן, בַּכּל זאת אם הם בוכים ומורידין דמעות פמים וכו', ומצדיקים על עצמם אַת הדין, הם נהיים מסבכים בברכות, ואברהם אבינו בא ומוציא אותם וכו', עין שם בגמרא.

אויס דער ציילען אלץ וואס מיט איהם גייט אָפּ, דער הייליגער רבי זאגט (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סא): דאס דורך די זינד פון דעם מענטש ווערט זיין מח מבלבל און קען זיך קיינמאל זיין עצה געבן, ווארום זיך מח איז פארוויקעלט מיט מותרות, רחמנא לצלן, און דעריבער איז ער שטענדיג זייער מבלבל, רחמנא לצלן, נאר עס איז פארהאנדן וואסער וואס קען מטהר זיין פון די מותרות און קען אויס וואשן זיין מח בבחינת (יחזקאל לו, כה) "וְנִרְקַתִּי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים וַיְטַהַרְתֶּם מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גִּלּוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם" און ער האט תמיד גוטע עצות אויף יעדען זאך ווי זיך צו פירען וכו' עין שם, זאגן אונזערע לייט (זאלן גיזונד זיין) אז די וואסער וואס דער רבי מיינט דא, איז תפלה והתבודדות וואס ווערט אן גירופען וואסער, און ווי עס שטייט ביי שמואל הנביא (שמואל-א ז, ו): "וַיִּקְבְּצוּ הַמְּצַפְתָּה וַיִּשְׁאַבוּ מִיָּם וַיִּשְׁפְּכוּ לִפְנֵי ה'" זאגן די חז"ל (מדרש שוחר טוב, פרק יג), מלמד ששפכו לבן פנים לפני ה', זיי האבן זיך אויס גינאסען דאס הארץ פאר השם יתברך ווי וואסער, ווארום שמואל הנביא האט אריין גיברענגט ביי די אידן דעם קוואל פון תפלה, יעדער זאל זיך אויס גיסען דאס הארץ פאר השם יתברך און בעטן אלץ וואס ער דארף^ח.

(ח) חברי וידידי הקר! אנו צריכים לשמח מאד שזכינו להתודע מרבי קדוש כזה, שאמר על עצמו, שאני נהר המטהר מכל הכתמים, הינו כל הפגמים, רק העקר לצית אוחו, ובפרט עם העצה הקלה, שהיא לפרש את כל לבו להשם יתברך, ולספר לו כל מה שהולך עמו. רבנו הקדוש אומר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סא), שעל-ידי עוונותיו של אדם נהיה מחו מבלבל, ואינו יכול לעולם לתת עצה לנפשו, כי מחו מסבב במותרות, רחמנא לצלן, ועל-כן הוא תמיד מבלבל, רחמנא לצלן, אך יש מים שיכולים לטהר מהמותרות האלו, ולרחץ את מחו בבחינת (יחזקאל לו, כה): "וְנִרְקַתִּי עֲלֵיכֶם מִיָּם טְהוֹרִים, וַיְטַהַרְתֶּם מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גִּלּוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם". ויש לו תמיד עצות טובות על כל דבר איה להתנהג וכו', עין שם; אומרים אנשי שלומנו (שיהיו בריאים), שהמים שרבנו מתפונן פה, זוהי התפלה והתבודדות שנקראות "מים", ככתוב אצל שמואל הנביא (שמואל-א, ז): "וַיִּקְבְּצוּ הַמְּצַפְתָּה וַיִּשְׁאַבוּ מִיָּם וַיִּשְׁפְּכוּ לִפְנֵי ה'", אומרים חז"ל (מדרש שוחר טוב יג): מלמד ששפכו לבן פנים לפני ה', כי שמואל הנביא הכניס בישאל את המעין של תפלה, שכל אחד ישפך את לבו לפני השם יתברך, ויבקש כל מה שצריך.

און דורך דעם וועט ער האָבן אַ מַלְךְ וואס וועט איהם געבן
 עצות אויף אַלְדִּינֵג, שְׁמוּאֵל האט גימיינט צו זאגן דעם "מַלְךְ מַלְכֵי
 הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא", אז די אידן זאלן זיך אויס גיסען דאס
 הארץ נאר פאר השם יתברך וואס ער איז דער מַלְךְ פון די גאַנצע
 וועלט און זיי וועלן שוין האָבן גוטע עצות, ווארום אז דער מענטש
 רעדט זיך אויס דאס הארץ פאר השם יתברך און ווייסט דאס ער
 האט קיינעם אויף די וועלט נאר השם יתברך דורך דעם וועט איהם
 לויטער ווערן דער מַח און עס וועט איהם קוועלן עצות, אָבער די
 אידן האָבן דאס נישט פארשטאנען זיי האָבן גיוואלט אַ גִּשְׁמִיּוּת-
 דיגען מַלְךְ (אַ רַבִּי וואס מען קען זעהן מיט די פֿליישִׁיגֶע אויגן),
 האט השם יתברך גיזאגט צו שְׁמוּאֵל הַנְּבִיא (שְׁמוּאֵל-א ז): "כִּי לֹא
 אוֹתָךְ מָאָסוּ כִּי אוֹתִי מָאָסוּ מִמְּלוּךְ עֲלֵיהֶם" וגו'.

דען דער עקר פון איין רבי'ן איז נאר צו ברענגען די אידן צו
 השם יתברך און זיי זאלן מיט זייער אייגענעם כח אויס־בעטן אַלֶּךְ
 וואס זיי דארפן וואס דאס איז גיווען די עבודה פון די נביאים וואס
 פֿלעגן מַגְלֶה זיין אַלקותו יתברך פאר יעדען איינעם און ווייזען זיי
 און זיי געבן צו־פארשטיין דאס עס איז נישטא קיין שום מציאות
 אויסער השם יתברך, און אַלֶּךְ וואס דער מענטש זעט און הערט
 איז אַלֶּךְ אַלקות ווארום דומם, צומח, חי, מַדְבֵּר, איז אַלֶּךְ עצם
 עצמיות אַלקותו יתברך און דורך די ידיעה ווערט גתיחד קדשא
 בריהּ הוא ושכינתיה, און אַפְלוּ בייים עסן ווען מען־האט אין זינען
 דאס די עסן אליין איז אַלקות דורך דעם ווערט איין יחוד "אַפִּין
 בְּאַפִּין" (צין לקוטי־מִוֵּהֲרִ"ן, חלק א', סימן סב), און דאס איז וואס די חז"ל

(א) ועל־ידידה יהיה לו מַלְךְ, שיתן לו עצות על הכל, שמואל התפון לומר "מַלְךְ מַלְכֵי
 הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא", שהיהודים ישפכו את לבם רק לפני השם יתברך, שהוא
 הַמְּלָךְ שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, ויהיה להם קבר עצות טובות, כי כְּשֶׁהָאָדָם מִסְפֵּר אֶת כָּל לְבוֹ
 לִפְנֵי הַשֵּׁם יתברך, ויודע שאין לו אף אחד בעולם רק השם יתברך, על־ידידה נזדבף
 מחו ונובעות לו עצות, אַבְל היהודים לא הבינו, והם רצו מַלְךְ גִּשְׁמִי (רַבִּי שְׁאֶפְשֹׁר
 לְרֵאוֹתוֹ עִם עֵינֵי בְשָׂר), אַז הַשֵּׁם יתברך אָמַר לְשְׁמוּאֵל הַנְּבִיא (שְׁמוּאֵל-א ז): "כִּי לֹא
 אוֹתָךְ מָאָסוּ, כִּי אוֹתִי מָאָסוּ מִמְּלוּךְ עֲלֵיהֶם".

זאָגן (מדרש פנחומא חקת ב): גדול כחן של נביאים שמדמין צורה ליוצרה וכו', וואס דאס איז דער סוד פון נבואה מקשר זיין די וועלט צו השם יתברך "בינה למלכות" די צווי פייגעלעך (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ג'), וואס אויף דעם איז גיזאגט גינארן (במדבר ז'): "וישמע את הקול מדבר אליו" וגו' "מבין שני הפרוכים" וגו', וואס דאס איז די רמזים וואס דער נביא נעמט פון יעדען זאך (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נד), ווארום השם יתברך איז זיך כביכול מצמצם אין מחשבה דבור ומעשה וכו', און רופט תמיד דעם מענטש צו זיך און וואס מער תפלה והתבודדות דער מענטש האט, אלץ מער, ווערט איהם גילויטערט דער מלך (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קנו), און ער הערט דעם פרוז העליון פון השם יתברך וואס רופט איהם און דורך נבואה איז מען זוכה צו תפלה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן א'), און דאס וואס די חז"ל און מדרש (במדבר רבה י, יד) זאגן, פתואל זה שמואל, ולמה נקרא שמו פתואל? שפתה להקדוש-ברוך-הוא בתפלתו ווארום זיין גאנצע עבודה איז גיווען תפלה און ווי די חז"ל זאגן אין מדרש (שמות רבה לח, ד): בימי שמואל בתפלה שמעתי להם, שנאמר (שמואל-א ז, ט): "ויזעק שמואל אל ה' בעד ישראל ויענהו ה'".²

ב) באשר כל מעלתו של רבי הוא רק לקרב את כלל ישראל להקדוש-ברוך-הוא, ושעם כחם הפרטי יבקשו כל מה שצריכים, שזו היתה עבודת הנביאים, שהיו רגילים לגלות אלקותו יתברך לכל אחד, ולהראות ולתת להם להבין, שאין שום מציאות מבצעדיו יתברך כלל, וכל מה שאדם רואה ושומע, זה הכל אלקות, באשר הדומם, צומח, חי, מדבר — הכל לכל עצם עצמיות אלקותו יתברך, ועל-ידי ידיעה זו נתחזדים קדשא בריך הוא ושכינתיה, ואפלו בעת האכל כשמכונים שאכל זה בעצמו הוא אלקות, על-ידי-זה נעשה תוד "אפין באפין" (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סב), וזה מה שאמרו חז"ל (פנחומא חקת ב): "גדול כחן של נביאים, שמדמין צורה ליוצרה", שזהו סוד הנבואה, לקשר את זה העולם להשם יתברך, בינה למלכות, את שני הצפדים (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ג'), שעל זה נאמר (במדבר ז): "וישמע את הקול מדבר אליו" וגו' "מבין שני הפרוכים", שאלו הם הרמזים שהנביא מוציא מכל דבר (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נד), כי השם יתברך כביכול מצמצם עצמו במחשבה, דבור ומעשה, וקורא תמיד לאדם אליו יתברך, וככל שמתפלל ומתבודד יותר, יותר נזדבק מחו, ושומע את הפרוז העליון ממנו יתברך שקורא לו, ועל-ידי הנבואה זוכה

אֲשֶׁר תַּתְּצֵה בְּנִחַל רִיז

אֲשֶׁרֵינוּ וּוְאוֹיֵל אִיזוֹ אוֹנֵז דָּאס מִיר הָאָבֵן זוֹכָה גִּיּוּעֵן בְּזִכְיֹת חֲנֻם מִמֶּשׁ, זִיךְ צוֹ דֶּעְרוּוֹאָסֵן פֿון אַזוי אַיִן גְּרוֹיֶסעֵן רַבִּי'ן, אַיִן רַבִּי וְוֹאס אִיז אוֹנֵז מְקַרֵּב צוּם מְלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא און עֵר אִיז אוֹנֵז מְגַלָּה אַז עֵס אִיז נִישְׁטֵא קִיִּין שׁוּם אַנְדֶּעֶרע עֶצֶה ווי נָאָר צוֹ רַעְדֵן צוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אַזוי ווי מֶעַן רַעֲדֵט צוֹ אַיִן גּוּטֵעֵן חֵבֵר, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל כָּל הַחֲסָד חֲנֻם שְׁעֵשֶׂה עִמָּנוּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. טִייעֶרער בְּרוּךְ-עֵר אִיךְ בֵּינֵן זַייעֶר פֿרִיִלְעֶךְ בְּרוּךְ הַשֵּׁם, וְוֹאס אִיךְ הָאָב זוֹכָה גִּיּוּעֵן צוֹ הָעֵרן פֿון דִּיר אַז בְּרוּךְ הַשֵּׁם דוֹ דֶּע־הַאֲלֹטְסֵט זִיךְ און אוֹיךְ הָאָסֵטוּ זוֹכָה גִּיּוּעֵן זִיךְ צוֹ טְרַעֲפֵן מִיט עֵטְלִיכֶע בְּרִסְלֵכֵר חֲסִידִים; אֲשֶׁרִיךְ וְאַשְׁרֵי חֲלָקֶךְ נָאָר גִּידֶעֱנֵק (תְּהִלִּים לז, כג): "מִה' מִצְעָדֵי גָבֵר כּוֹנְנֵוּ וְדָרְכוּ יַחְפָּץ" אִיטְלִיכֶעֵן טְרִיט פֿון מְעֻנְטֵשׁ אִיז אוֹיס גִּי'חֲשַׁבּוֹנִ'ט מִיט אַיִן חֲשַׁבּוֹן פֿרִטִי אָצִלוֹ יִתְבָּרֵךְ, אִיבֶער דֶּעם דֶּאָרְפֶּסֵטוּ ווִיֶסעֵן אַז לֹא בְּחֻנָּם הָאֵט הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מִסִּבָּב גִּיּוּעֵן מִיט דִּיר אַז דוֹ זֶאָלֶסט וּוְאוֹינֶעֵן אִין אוֹיסִטְרַאָלִיעַ (אַזאַ מְקוֹם רְחוֹק מִשְׁאָר חֲלָקֵי הָעוֹלָם פִּידוּעַ) פֿדִי דוֹ זֶאָלֶסט דֶּעם הֵיילִיגֶעֵן רַבִּי'נֶס נֶאֱמֶעֵן פֿאַרשְׁפֿרִיטֵן, הֵן רַעֲדֵן מִיט חֲבֵרִים און זַיִי מְגַלָּה זַיִן דָּאס עֵס אִיז דָּא אַזוי אַיִן גְּרוֹיֶסעֵר רַבִּי אוֹיךְ דֶּער וועלֵט אַ רַבִּי וְוֹאס רֶאטְעוּעֵט, אַ רַבִּי וְוֹאס הֵיילֵט וְכוּ' וְכוּ' אַ רַבִּי וְוֹאס אִיז מְגַלָּה אַז אִין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל און אַפֿלוֹ פֿון שְׁאוּל תַּחֲתִיּוֹת קֶעֶן מֶעַן אוֹיךְ אַרוֹיס גִּיִין וְכוּ' וְכוּ'.

לתפלה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן א'). וְזֶה שְׁאֵמְרוּ חו"ל בַּמִּדְרָשׁ (בַּמִּדְבָּר רַבָּה י, יד): "פִּתּוּאֵל" זֶה שְׁמוּאֵל, וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ פִּתּוּאֵל? שֶׁפִּתְּהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בַּתְּפִלָּתוֹ, כִּי כָל עַבְדֹתָו הִיתָה עַבְדֹת הַתְּפִלָּה, כְּמֵאֲמָרָם ו"ל (שְׁמוֹת רַבָּה לח, ד): בִּימֵי שְׁמוּאֵל שְׁמַעֲתִי לָהֶם, שְׁנֹאֲמַר (שְׁמוּאֵל א ז, ט): "וַיִּזְעַק שְׁמוּאֵל אֶל ה' בְּעַד יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲנֵהוּ ה'".

א) אֲשֶׁרֵינוּ, וְטוֹב לָנוּ שְׁזַכְיֵנוּ בְּזִכְיֹת חֲנֻם מִמֶּשׁ לְהַתְּדַע אֶל רַבִּי גְדוֹל כְּזֶה, רַבִּי שְׁמֻקֵּרֵב אוֹתָנוּ לְמֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמְגַלָּה לָנוּ שְׁאִין שׁוּם עֶצֶה, רַק לְדַבֵּר לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ כְּמוֹ שְׁמֻדְבָּרִים לְפָנֵי חֵבֵר טוֹב, טוֹב לְהוֹדוֹת לְה' עַל כָּל הַחֲסָד חֲנֻם שְׁעֵשֶׂה עִמָּנוּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. אַחֵי הַיְקָר! אֲנִי שְׂמַח מְאֹד שְׁזַכִּיתִי לְשִׂמְעַ מִמֶּךָ, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם, אִתָּהּ מִחֲזִיק מְעַמֵּד וְזִכִּיתָ לְהַפְּגֵשׁ עִם כְּמֵה חֲסִידֵי בְּרִסְלֵיב, אֲשֶׁרִיךְ וְאַשְׁרֵי חֲלָקֶךָ, רַק תִּזְכֹּר זֹאת "מִה' מִצְעָדֵי גָבֵר כּוֹנְנֵוּ וְדָרְכוּ יַחְפָּץ" (תְּהִלִּים לז, כג), כָּל פְּסִיעֵה שֶׁל

אויף דארפֿסטו זעהן צו פארשפּרייטען דעם הייליגען רביינֶס ספּרים זיי איבער לאַזן אין ישיבות און אין בתי מדרשים וואס קיינער וועט אַפּלו נישט וויסען ווער ס'האט דאס גימאכט. ועל כּלם טייערער ברודער זעה זיך אויס גיסען דאס הארץ פאר השם יתברך אין די פעלדער און אין די וועלדער ווער ווייסט אויב עס איז גאר דארט גיווען "מיום בריאת העולם" איין מענטש וואס זאל צו גאט ברוך השם רעדן אפּשער ביסטו דער מענטש וואס גאט ברוך השם האט אויס געקליבען צו רעדן צו איהם דיקא פון אזא מקום רחוק.

(וּדְבַר זֶה צָרִיךְ כָּל אֶחָד לַחֲשֹׁב בְּעַצְמוֹ יִהְיֶה בְּאִיזוּה מְקוֹם שָׂרָק לֹא יתגלגל דבר עמו יתברך שם כי אולי סבב מסבב כל הסבות השם יתברך, שהוא דיקא יבוא למקום זה, וידבר עמו יתברך, ויעשה לו יתברך שעשועים גדולים, כי באמת אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם ובכל מקום יכולים למצא אותו יתברך, וכמו שאי אפשר לקחת את אחד מהאוויר, כמו־כן אי אפשר לקחת אותו מהשם יתברך).

ההכרח לי לקצר, ואם ירצה השם, עוד חזון למועד. זעה מיר תכף צו שרייבען וועסטו מיר זייער מחיה זיין^ה, כי נפשי קשויה בנפשך.

הדורש שלומך...

אדם מחשבת בחשבון פרטי אצלו יתברך, ועל-כן אמה צריך לידע שלא בתנם השם יתברך סבב עמך שתגור באוסטרליה (כזה מקום רחוק משאר חלקי העולם, כידוע), כדי שתפרסם את שמו הקדוש של רבנו, הן לדבר עם חברים ולגלות להם שיש כזה רבי גדול בעולם, רבי שמציל, רבי שמרפא וכו' וכו', רבי שמגלה שאין שום יאוש בעולם כלל, ונאפלו משאול תחתית אפּשׁר גם לצאת וכו' וכו'.

(ד) גם אמה צריך לראות להפיץ את הספרים הקדושים של רבנו ז"ל, להשאיר אותם בישיבות ובבתי מדרשות, ושאר אחר לא ידע אפלו מי עשה זאת, ועל כּלם, אחי היקר, לשפך את הלב לפני השם יתברך בשדות ויערים, מי יודע אם עוד היה מיום בריאת העולם אדם אחר שדבר משם אל האלקים ברוך הוא, אפּשׁר אמה האדם שהקל ברוך הוא בחר בך שתדבר אליו יתברך דוקא ממקום רחוק כזה.

(ה) ראה לכתב לי תכף, ותחיה אותי מאד.

תתצו.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, עֲרַב סְכוּת ה'תשל"ד.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיגוּ וְיִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הָאֲבֵרָה הַיָּקָר
 לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ...
 גֵּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּח.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְשִׁמְחָתִי מְאֹד לְקִרְאָת הַבְּשׂוּרָה
 הַטּוֹבָה, שְׁתַּהֲלֶה לְאֵל, נִתְקַרְבוּ עוֹד שְׁנֵי בַחֲוָרִים חֲדָשִׁים, כֵּן יִזְכְּנִי
 הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ לְשִׁמְעַע כְּהִנָּה וְכַהֲנָה, עַד שְׁיִתְגַּלֶּה אֹרֶךְ הַגָּנוּז שֶׁל רַבְּנוּ
 ז"ל לְכָל יִשְׂרָאֵל, וְיִפְתָּחוּ פִּיהֶם לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ
 עִם רַעְהוּ.

אִךְ הַיֵּטֵב חָרָה לִי עָלֶיךָ, חֲמֻדַּת לְבָבִי, שְׁאֵתָה מְדַבֵּר עַל ... גֵּרוּ
 יְאִיר, זְכֹר כְּמָה שְׁעוֹת בְּלִינוּ יַחַד, וְדַבְּרֵנוּ וְלִמְדֵנוּ דְבָרֵינוּ הַקְּדוּשִׁים
 שֶׁל הַנַּחַל הָעֲלִיּוֹן הַנוֹבֵעַ בּוֹ מְקוֹר הַחֲכָמָה הַקְּדוּמָה מְסוּדָה שֶׁלֹּשׁ
 רֵאשׁוֹנוֹת דְּעִתִּיק וְכו', אֲשֶׁר הָעֵקֶר וְהַיְסוּד שֶׁהַכֹּל תְּלוּי בּוֹ הוּא
 הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְצָרִיךְ לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ בְּעֶצְמוֹ תְּמִיד אִיךָ אוֹחִז
 בְּמִדַּת הָאֱמוּנָה (עֵץ לְקוּיטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ה'), כִּי כְּשִׁזְזָה לְהִיּוֹת
 מְסֻבָּב עִם אֱמוּנָה, בְּחִינַת (תְּהִלִּים פֶּט, ט): "וְאֱמוּנָתְךָ סִבִּיבוֹתֶיךָ" וְגו',
 וְאֵינוֹ רוֹאֶה מְשׁוּם דְּבָר רַק עֵצִים עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, אִז
 הוּא דָן אֶת הַכֹּל לְכַף זְכוּת, כִּי כֵּן מוֹלִיכִים עִמוֹ מְלַמְעֵלָה, כִּי אֵין
 שְׁנֵי בְּנֵי-אָדָם שׁוֹיִן כָּלֵל, וּמְפָל אֶחָד וְאֶחָד בְּפָרְטֵי פְּרִטִיּוֹת מְקַבֵּל
 הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ שְׁעִשׂוּעִים אַחֲרֵים וְכו', וְעַל-כֵּן לָמָּה לָךְ לְהִתְבַּלְבֵּל
 תְּמִיד מֵאַחַר, בְּטֵל עֲצָמְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שְׁזַהוּ כֹל עֲנִין הַסֶּפֶה הַקְּדוּשָׁה
 הַנִּקְרָאת בַּזֶּהר הַקְּדוּשׁ: צֵלָא דְמַהִימְנוּתָא, שְׁפָל אֶחָד יוֹשֵׁב בְּסִפְת
 עֲצָמוֹ, וְאֵינוֹ מִתְבַּלְבֵּל מֵאַחַר כָּלֵל, רַק הוּא מְסֻבָּב עִם דְּפָנוֹת. וְזֶה
 שְׁאֲמָרוּ חַז"ל (סֵפֶה כו:): אֵין אָדָם יוֹצֵא יָדָי חוֹבָתוֹ בְּסִפְתוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ.
 וְכִבֵּר אֲמָרוּ חַז"ל בְּמִדְרָשׁ (שְׁמוֹת רַבָּה פְּקוּדֵי נב, ג): כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק יֵשׁ
 לוֹ עוֹלָם בְּפָנָי עֲצָמוֹ וְעַל-כֵּן לָמָּה לָךְ תְּמִיד לְחַשֵּׁב מֵאַחַר וְכֵן לְעִשׂוֹת
 כְּמוֹ אַחַר. וְשִׁמְעָתִי מֵר' לוי יִצְחָק דְּעַם רַבִּינִים זֶאֱךָ אִיז נִישֵׁט נֶאֱךָ

מאכן יַעֲנֵעַם, רק כָּל אֶחָד יַעֲשֶׂה כְּפִי מִדְּרַגְתּוֹ וּכְפִי עֲנִינּוֹ. וְסֵפֶר, שְׁפַעֵם אַחַת אָמַר ר' נַחְמָן טוֹלֵט שֵׁינָעַר שִׁיר הַשִּׁירִים בְּדִבְקוֹת עֲצוּמָה וּבִנְגוֹן נִפְלָא, וְיָשָׁב בְּקֶרֶן זוֹיֵת אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, וְאָמַר אַחֲרָיו מְלָה בְּמְלָה עִם אוֹתוֹ הִנְגוֹן וְהִתְנוּעוֹת שֶׁהוּא עוֹשֶׂה, וְהַשִּׁיב ר' נַחְמָן פָּנָיו אֵלָיו וְאָמַר לוֹ: וְוַאֲס מֵאֲכֻסְטוּ מִיר נֶאֱדָה וְוִי אַ מֵאֲלָפֶע, זָאג וְוִי עִם שֵׁינָט דִּיר'י

חֲמַדַּת לְכַבִּי! כְּשִׁזְזוּכִים לְהִתְיָשֵׁב בְּאַמַּת מַהִי הַתְּכַלִּית הַנּוֹצְחִית אָשֶׁר יַמִּינּוּ כְּצֵל עוֹבֵר, וְכֹל הָעוֹלָם הַזֶּה הוּא רק דִּירַת עֲרָאִי, אֲזוּ כְּבָר לֹא מִתְּבַלְבְּלִים מֵאַחֲרִים כָּלֵל.

הַהֲכָרַח לְקַצֵּר מִפְּנֵי טְרִדוֹת הַחֵג. חֲזַק וְאַמֵּץ לְרַקֵּד כָּל הַחֵג מִדִּי יוֹם בְּיוֹמוֹ עַל נֵעַם חֲלָקְנוּ שְׁזָכִינוּ לְהַבְרָא מְזֻרַע יִשְׂרָאֵל, וְהוֹלְכִים לְקַיִם מְצוּוֹת קְדוֹשׁוֹת כְּאֵלוֹ, אִוְרוֹת נִשְׁגָּבִים — סְכָה וְאַרְבָּעָה מִיָּנִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָה...

תתצו.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי ג' דְּחַל הַמוֹעֵד סְבוֹת הַיְתַשְׁלִ"ד.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיִגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחֵל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר תְּחֻמָּה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ זְאִיר וְיִזְרַח לְנִצַּח נְצָחִים.

אִם אֲמַנֵּם נוֹהֲגִים שְׁלֹא לְכַתֵּב בְּחַל הַמוֹעֵד, אִף בְּדִבְרֵי הָאֲבָד הַכֹּל מִתִּירִים, וּבְכֻפֵּי לְחֻזְק לְנַפְשׁ שְׁבוּרָה וְרִצּוּצָה — אִין לְמַעַלָּה מְזָה. וּכְבָר אָמְרוּ חַז"ל (סְנֵהֲדִין לז): הַמְּאָבָד נַפְשׁ אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל, מְעַלָּה עֲלָיו הַפְּתוּב כְּאֵלוֹ אֲבָד עוֹלָם מְלֵא; וְעַל כֵּן כְּשֶׁאֶחָד מִפְּצִיר וּמִתְעַקֵּשׁ לְכַתֵּב לוֹ דְּבָרֵי הַתְּחֻזְקוֹת, לְחֻזְקוֹ וְלֵאמְצוֹ, אִין לֵךְ עוֹד דְּבָר

(ו) לְמָה אַתָּה עוֹשֶׂה אַחֲרֵי כֵּמוֹ קוֹף, תֵּאמַר כֵּמוֹ שְׁמֵאִיר לֵךְ.

הָאֵבֶד גָּדוֹל מְזֵה, כִּי מִי יוֹדֵעַ מַה יִּכּוֹל לִהְיוֹת עוֹד עִמּוֹ, אִם תִּדְחֶהוּ, כַּאֲשֶׁר רוֹאִים עֲכָשׁוּ בְּעֵתִים הַלְלוּ, אֲשֶׁר חָלַק גָּדוֹל מִבְּנֵי הַנְּעוּרִים הַיּוֹצְאִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, לְתַרְבוּת רַעָה, זֶה רַק מִפְּנֵי שְׁמֵרְחָקִים אֹתָם, וְאִין מִי שְׂיִקְרַבְּם וִירַחֵם עֲלֵיהֶם, וְלָשִׁים לֵב עַל צְרוּתֵיהֶם וְכוּ' וְכוּ' (הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יְרַחֵם). וְאִף שְׁטַרְדוּתִי רַבּוּ עֲכָשׁוּ מְאֹד, וּמִשׁוּם זֶה אֲמַרְתִּי לְכַתֵּב לָךְ אַחַר הַחֵג, אִךְ מֵאַחַר שְׁקִבְלַתִּי טְלַגְרַם מִמֶּךָ שֶׁנִּחְוֶן הוּא מְאֹד, אֲמַרְתִּי וַיְהִי מָה אַרוּצָה אֵלַיךְ, וְאַתָּה תִקְרָא אֶת זֹאת בְּיַחַד עִמָּהֶם.

מְבָאָר בְּלִקוּטֵי־מוֹהַר"ן (חֵלֶק א', סִימָן סא): עַל־יְדֵי אֲמוּנַת חֲכָמִים, יְכוּלִים לְהוֹצִיא מִשְׁפָּטֵינוּ לְאוֹר וְכוּ', הֵינּוּ שְׂיֻכָּל לְתַן עֲצוֹת טוֹבוֹת הֵן לְאַחֲרִים וּמְכַל שְׂפֵן לְעֲצֻמוֹ, כִּי כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה לְסַלֵּק דַּעַת עֲצֻמוֹ לְגַמְרִי, וְכָל מַה שְׁשׁוּמַע מִהַצְדִּיק הָאֵמֶת — הוּא מְקַיֵּם, אֲזוֹ זוֹכֵה לְהַפְּלִל בּוֹ, (וְאִף שֶׁהוּא עֲדִין כְּמוֹ שֶׁהוּא וְכוּ', מִשְׁקַע בְּחַשְׁף וּבְתַאוּת וּבְמַדוּת רַעוּת וְכוּ'), אִךְ מֵאַחַר שְׁמֵסֵלֶק דַּעַת עֲצֻמוֹ וּמִצִּיַּת לְצַדִּיק, עַל־יְדֵי־זֶה יֵשׁ לוֹ עֲצוֹת עַל כָּל דְּבָר, כִּי עֵקֶר מַה שְׂרַחֲוֹקִין מִהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא רַק עַל־יְדֵי שְׂאִין יוֹדְעִין עֲצָה שְׁלֵמָה אִיף לְשׁוּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כִּי אִם מִמְקוֹמוֹ אֲשֶׁר נִחְעָה לְשֵׁם (עֵין לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, סָפָה, הַלְכָה ז'), כִּי בְּאֵמֶת הַכָּל חֲפָצִים לִירְאָה אֶת שְׁמֶךָ, וּמִתְגַּעְגְּעִים לְשׁוּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִךְ אִין יוֹדְעִים עֲצוֹת אִיף לְשׁוּב מִנִּי חַשְׁף, אֲשֶׁר נִלְכַּד בּוֹ כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי בְּחִינָתוֹ, וְהַעֲקָר עַל־יְדֵי פָגַם אֲמוּנַת חֲכָמִים, כִּי אִי אֶפְשָׁר לִידַע עֲצוֹת אִיף לְשׁוּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי אִם עַל יְדֵי הַצְדִּיקִים הָאֵמֶתִיִּים שְׁבָכַל דוֹר וָדוֹר, הַמּוֹרִים לָנוּ הַדְרָף אֲשֶׁר גִּלְף בָּהּ וְאֵת הַמַּעֲשֵׂה אֲשֶׁר גַּעֲשָׂה, כִּי בְּאֵמֶת עֵקֶר תִּקּוֹן שְׁלֵמוֹת הַעֲצָה צְרִיכִין רַק בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי בּוֹדָאי מִי שְׂבָא עַל אֵיזָה עֲצָה וְתַחֲבוּלָה אִיף לַעֲשׂוֹת אֵיזוֹ עֲבֵרָה, חַס וְשָׁלוֹם, לְגַנֵּב אוֹ לְנַאֲף, חַס וְשָׁלוֹם, בּוֹדָאי אִין זוֹ נִקְרָאת עֲצָה, מֵאַחַר שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה מוֹסֵר עֲצֻמוֹ לְיִסּוּרִין וּלְמִיתָה בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, שְׂיִוָּרַד עַד שְׂאוּל תַּחֲתִיּוֹת, וְכֵן אֶפְלוּ כְּשֶׁבָא לְעֲצָה אִיף לְהַרוּיַח מְמוֹן, אִם אִין הַמְּמוֹן מְסַגֵּל לוֹ לְעִבּוּדַת ה', וְאַדְרַבָּה עַל־יְדֵי־זֶה יִתְרַחַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, חַס

ושלום, גם זה אינו עצה טובה, כי "יש עשר שמור לבעליו לרעתו" (קהלת ה, יב), מאחר שנתרחק על-ידי-זה מהשם יתברך, אשר הוא חיינו וארך ימינו לעולמי עד ולגצח נצחים, כי בודאי עצת הנגבים והנואפים, שעושים מעשים רעים על-ידי עצות ותחבולות, ועל-פי-רב תופסים אותם בכבלי עני וברזל ואחריתם עדי אובד, בודאי אין עצתם נחשבת לעצה, וכמו-כן כל עצת הרשעים והרחוקים מהשם יתברך, מאחר שאין זוכים על-ידי עצתם לתכלית האמתית, לתכלית הנצחית, אדרבה מתרחקים על-ידי עצות פאלו מהשם יתברך, כי בודאי מי שבא על עצה ותחבולה איך לעשות ספין או חרב נפלאים ואחר-כך הורגין אותו בתרבו ובסכינו, כמו שאמרו חז"ל (פסחים כח): סדנא בסדנא יתיב, אף-על-פי שהחרב נעשתה בחכמה גדולה, אין זה נחשב לחכמה ועצה כלל, אדרבה אין שטות וכסילות יותר מזה שחשב עצות איך להרג את עצמו משני עולמות, רחמנא לצלן. וכמו שמצינו כמה מעשיות שמספרים המחקרים בעצמם מגדל מפלתם הרעה של כל אותם שהמציאו חכמות נפלאות בעולם, כמו סוקראטס, שדנו אותו למיתה והרגוהו בשביל חכמתו, וכן מי שהמציא הפלי תחבולה להנצל מרעמים נהרג על-ידי רעם, וכן קולומבוס וחבריו שגלו את אמריקה, כל אותם שהיו העקר בענין זה כלם מתו ונהרגו על-ידי-זה דיקא, בפבאר בספריהם בעצמם גדל מפלתם על-ידי חכמתם בעצמם שהמציאו דיקא, נמצא שעצות וחכמות פאלו בודאי הם שטות גדולה, מאחר שלא חשבו פלום על העולם הבא, העולם הנצחי, רק על העולם הזה, להראות פבודם ועשרם, ולבסוף נאבדו ונעקרו משני העולמות. היש שטות גדולה מחכמה פזו, שחשב כל ימיו חכמות, עד שהמציא פלים נפלאים, וכל פונתו הייתה להרבות פבודו ועשרו, ולבסוף נפל פתוא מכמר על-ידי-זה דיקא, ומאומה לא נשא בעמלו — לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, כי אחריתו עדי אובד, כי על-ידי חכמתו נתגאה וחפה דברים אשר לא כן על השם יתברך ועל תורתו ועל עמו הקדוש הנבחר, כי דמה בלבבו בגדל גאותו וזדון לבבו, שפמו שבא בדעתו וחכמתו להמציא פלי זה הנפלא פן הוא יכול לעלות על פמתי עב

וּלְדַמּוֹת בְּדַעְתּוֹ סְבֵרוֹת עַל אֵל עֲלִיּוֹן יִתְבָּרֵךְ, אוֹי לָהֶם אוֹי לְחַכְמָתָם
הַרְעָה, וְהִמָּה בְּעָרִים וְלֹא יוֹדְעִים כִּי גַם זֹאת מֵאֵת ה' צְבָאוֹת יִצְאָה,
כִּי הִגִּיעַ הָעֵת שֶׁיֵּצֵא כָּלִי בְּזֶה לְעוֹלָם, עַל-כֵּן שְׁלֹא בְּדַעְתָּם זֹאת
שֶׁיָּבֹאוּ עַל חֲכָמָה וְתַחבּוּלָה זֹאת לְהַמְצִיא הַכָּלִי הַזֶּה, כִּי הֵם כְּגֵרֹן
בְּיַד הַחוּצָב בּוֹ, וְלֹא הָיָה לָהֶם לְהַתְנַאוֹת עַל-יַדֵּיָהּ וּלְבֹא לְיַדֵּי
כְּפִירוֹת בַּה' וּבַתּוֹרָתוֹ וּבְעַמּוֹ עַל-יַדֵּיָהּ, אֲשֶׁר עַל-יַדֵּיָהּ נִהְפָּךְ
הַגְּלֹגֶל עֲלֵיהֶם, וְנִעְקְרוּ עַל-יַדֵּי חֲכָמָתָן שֶׁל עֲצָמָן דִּיקָא. עַל-כֵּן
הָעֲצוֹת וְהַחֲכָמוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, שְׂאִינָם פּוֹעֲלִים עַל-יַדֵּי אֱלוֹ הָעֲצוֹת
לְהִתְקַרֵּב לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, לְזִכּוֹת לַחַיִּים גְּצַחִיִּים, אֱלוֹ הָעֲצוֹת אֵינָן
עֲצוֹת כָּלֵל, מְכַל שְׂכָן וְכָל שְׂכָן כְּשִׁמְתַרְחֻקִים עַל-יַדֵּי עֲצוֹת אֱלוֹ מִמֶּנּוּ
יִתְבָּרֵךְ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, בְּיִדָּאֵי עֲצוֹת אֱלוֹ אֵינָן נִקְרְאוֹת בְּשֵׁם עֲצוֹת
כָּלֵל, וְעַל עֲצוֹת כְּאֵלּוֹ נֹאמַר (דְּבָרִים לב, כח): "כִּי גוֹי אוֹבֵד עֲצוֹת
הִמָּה", וְכַתִּיב: "אֵין חֲכָמָה וְאֵין תְּבוּנָה וְאֵין עֲצָה לְנֹגֵד ה'" (מְשַׁלִּי
כא, ל), הֵינּוּ כְּשֶׁהוּא נֹגֵד ה' שְׂאִין מְגִיעַ מִזֹּאת הַחֲכָמָה וְהָעֲצָה דֶרְךְ
לְהִתְקַרֵּב לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, אֵין נִקְרָא בְּשֵׁם חֲכָמָה וְעֲצָה כָּלֵל, כִּי מִי
הוּא חֲכָם אֲמַתִּי, וְרוּצָה לִישֵׁב דַּעְתּוֹ בְּאַמְתָּ, וְלְהִסְתַּפֵּל עַל עֲצָמוֹ וְעַל
תְּכֵלִיתוֹ בְּאַמְתָּ, וְאֵינּוּ רוּצָה לְהִטְעוֹת אֶת עֲצָמוֹ? בְּיִדָּאֵי רְאוּי לֹ
לְחֻשָׁב רַק תַּחבּוּלוֹת וְעֲצוֹת אֵיךְ לְהַנְצִל מִן הַשְּׂאוּל תַּחַתִּיּוֹת
וּמִתַּחַתִּיּוֹ, כִּי זֶה רוּאָה כָּל אָדָם, מְכַל שְׂכָן מִי שֶׁהוּא חֲכָם קֶצֶת גֹּדֵל
גְּנוּת זֶה הָעוֹלָם שֶׁהוּא מְלֵא יְגוֹנוֹת וְכָל יָמָיו כְּעַס וּמְכַאוּבִים, וְאֵין
שׁוּם אָדָם בְּעוֹלָם שֶׁיִּהְיֶה לוֹ גַּחַת וְטוֹב בְּזֶה הָעוֹלָם הַזֶּה הַמְּלֵא
יְסוּרִים מִתַּחֲלָה וְעַד סוּף, שְׂאִי אֶפְשָׁר לְבָאָר בְּכַתֵּב כָּלֵל, וְגַם אֵין
צִרְךָ לְבָאָר לְמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַח בְּקִדְקִדּוֹ קֶצֶת, וְסוּף הָאָדָם לְמוֹת, וּמָה
יִתְרוֹן לְאָדָם בְּכָל עֲמָלוֹ וְכוּ' וְכוּ'. עַל-כֵּן רְאוּי לְכָל הַחֲכָמִים שֶׁיֵּשׁ
לָהֶם שְׂכָל גְּדוֹל אֶפְלוֹ לְחַכְמֵי אֲמוֹת הָעוֹלָם, שֶׁיִּתְקַבְּצוּ כָּלָם יַחַד,
וְיִחַשְׁבוּ מִחֻשְׁבוֹת חֲכָמוֹת וְתַחבּוּלוֹת בְּדֶרֶךְ הָאֲמַת לְאֲמַתָּה מִהִי
הַתְּכֵלִית שֶׁל זֶה הָעוֹלָם, וּבִשְׂבִיל מָה נִבְרָא הָאָדָם וּלְבִלּוֹת יָמָיִם
וְשָׁנָיִם עַל זֶה, כְּמוֹ שֶׁעָשָׂה אַבְרָהָם אָבִינוּ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, וְכָל הָאֲבוֹת
קִדְמָי מִתַּן תּוֹרָה, מְכַל שְׂכָן וְכָל שְׂכָן אֲנַחְנוּ עִם קְדוֹשׁ בֵּית יִשְׂרָאֵל,
שֶׁכָּבֵר זְכִינוּ לְקַבֵּל הָעֲצוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת בְּמָה לְזִכּוֹת לַחַיִּי עוֹלָם הַבָּא,

דְּהִינּוּ עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, עַל־יְדֵי הַתְּרַי"ג עֵיטִין דְּאוּרִיטָא, בְּוֵדַאי רְאוּי לָנוּ לְשׁוּם כָּל חֻכְמַתְנוּ וְנִדְעַתְנוּ לְקַיָּם אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּתַמְימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד וּלְשַׁמֵּר וּלְעֲשׂוֹת וּלְקַיָּם וְכוּ', כִּי זֹאת הַחֻכְמָה הַגְּדוּלָּה מְכַל הַחֻכְמוֹת וְהַעֲצָה הָאֲמִתִּית — כְּשׂוֹזְכָה עַל־יְדֵי חֻכְמַתּוֹ וְעֲצַתּוֹ לְקַיָּם אֶת הַתּוֹרָה בַּפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה כְּאִישׁ יִשְׂרָאֵלִי פְּשׁוּט, אֲשֶׁרִי לוֹ; וְעַל־כֵּן הַתְּחִיל דְּוֵד הַמְּלֶךְ, עַלְיוּ הַשְּׁלוֹם, אֶת סִפְרוֹ (תְּהִלִּים א, א): "אֲשֶׁרִי הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא הֵלֵךְ בְּעֲצַת רְשָׁעִים", כִּי צְרִיכִין לְהִתְרַחֵק מֵעֲצַת רְשָׁעִים בְּתַכְלִית הַרְחוֹק, כִּי כָּל עֲצַתָּם לְהִרְעֵ, אַף־עַל־פִּי שְׁלַפְעָמִים נִדְמִית עֲצַתָּם לְאִיזוֹ חֻכְמָה, אֲבָל מֵאֲחֵר שְׁאֲחֵרִיתָהּ מְרָה כְּלַעֲנָה, כִּי "אֲחֵרִית רְשָׁעִים נִכְרְתָה" (תְּהִלִּים לו, לח), בְּוֵדַאי צְרִיכִין לְבָרַח מְאֹד מֵעֲצוֹת כְּאֵלוֹ כְּבוֹרַח מִן הָאֵשׁ, וְעַל־כֵּן מָה שְׁנִנְחָשׁ בְּשֵׁם עֲצָה, הוּא רַק כְּשׂוֹזְכִין עַל־יְדֵי־זֶה לְעֲצָה שְׁלֵמָה בְּאֲמַת, אִיךָ לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם בְּאֲמַת, וְאִיךָ לְשׁוּב מִנִּי חֲשָׁף כָּל אֲחָד וְאֲחָד מֵהַמְּקוֹם שְׁנִנְלָפֵד לְשֵׁם, כְּדִי לְהַצִּיל נַפְשׁוֹ מִנִּי שַׁחַת לְאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים, זֶה נִקְרָא בְּשֵׁם עֲצָה בְּאֲמַת, וְזֶה סוּד כְּלָלִיּוֹת הַתּוֹרָה, שְׁנִנְקֵרָאת בְּשֵׁם עֲצָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (מְשָׁלִי ח, יד): "לִי עֲצָה וְתוֹשִׁיָּה", שֶׁהֵם הַתְּרַי"ג עֵיטִין דְּאוּרִיטָא, כִּי כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה מְגַלָּה אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְאִיךָ שְׁיִכּוּלִים לְהִדְבֵּק עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ עַל יָדָן; אֲשֶׁרִי שְׁיֵאֲחִזוּ וַיִּדְבֵּק עִצְמוֹ בְּהֵם כָּל יְמֵי חַיָּו. וְעֲצָה שְׁלֵמָה בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אִי אֲפָשָׁר לְזַכּוֹת, כִּי אִם עַל־יְדֵי הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים שְׁבִדוֹר, שֶׁהֵם תְּלַמִּידֵי הַצְּדִיק הָאֲמִתִּים הַמְּפֹלָג בְּמַעֲלָה נִפְלְאָה וְנוֹרָאָה מְאֹד מְאֹד, שְׂרַשׁ נִשְׁמַת מְשִׁיחַ וְכוּ'.

וְהִנֵּה אֵיטָא מֵהַבְּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקְּדוּשׁ, שְׂרַב הַמְּשַׁגְּעִים נַעֲשׂוּ מְשַׁגְּעִים מִחֻמַּת גְּאוּתָם שְׁהִיוּ גְּדוּלִים, וּפְעַם אַחַת שְׁלֹא יָכְלוּ לְגַמֵּר גְּאוּתָם "זִייעֵר גְּדוּלוֹת אוּיסְפִּיהֶרְעֵן", עַל־יְדֵי־זֶה נִשְׁתַּגְּעוּ, רַחֲמֵנָא לְצִלָּן; כִּי בְּאֲמַת כְּשֶׁאָדָם זוֹכָה לְבִטֵּל עִצְמוֹ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וַיִּוֹדַע בִּיְדִיעָה בְּרוּרָה אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ כְּלָל, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֶׁם אֵלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְהַכֵּל מְתַנְהֵג רַק בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִי פְּרִטִית, אֵין אָדָם נוֹקֵף אֲצַבְעוֹ מִלְּמַטָּה, אֵלָא אִם־כֵּן

אֲשֶׁר תתצו בַּנְחֹל רכה

מְכַרְיִזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה (חֲלִין ז:), אֲזֵי הוּא זֹכֵה לְשִׁלְמוֹת הַדַּעַת, כִּי עַל-יָדַי עֲנֹה זֹכִיךְ לְהַתְפַּשְׁטוֹת הַגְּשָׁמִיּוֹת, וְנִכְלָלִין בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְאֲזֵי יוֹדֵעַ הָאָדָם שֶׁכָּל מְאוֹרְעוֹתָיו כָּלֵם לְטוֹבוֹתָו, שְׂוֹאת הַבְּחִינָה הִיא מְעִין עוֹלָם הַבָּא מִמֶּשׁ (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ד'), וְעוֹלָמוֹ רוֹאֵה בְחִיּוֹ, וְחֵי חַיִּים טוֹבִים, וְהַכֹּל הוֹלֵךְ לוֹ כְּסֻדָּר, וְהוּא עִם הַכֹּל בְּשִׁלּוֹם וּבְאַהֲבָה, בְּאַחְוָה וּבְרַעוּת, וְהוּא תְּמִיד בְּשִׂמְחָה וּבְהִרְחֻבַת הַדַּעַת, וְאֵינוֹ רוֹצֵה שׁוּם רְצוֹן אַחֵר כִּי אִם מֵה שֶׁהוּא יִתְבַּרֵךְ רוֹצֵה, וְאֲזֵי נִכְלָל לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, מֵה שְׂאֵין בֶּן כְּשִׁישׁ לוֹ גְּאוּנָה וְגִדְלוֹת, אֲזֵי אוֹמֵר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: אֵין אֲנִי וְהוּא יְכוּלִים לְדוֹר יָחֵד, וְאֲזֵי הוֹלֵךְ הַכֹּל שְׁלֵא כְּסֻדָּר, וְהוּא מְלֵא מִחֻלְקַת עִם הַכֹּל, וְהוּא תְּמִיד בְּעֲצָבוֹת וּבְמַרְירוֹת וּבְמַרְהָ שְׁחוֹרָה, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְצָר וּמָר לוֹ, וּמְבַקֵּשׁ נַפְשׁוֹ לְמוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְכֹל זֶה מְרַב גְּאוּת, עַר וְוִיל אוּיס פִּירָן זַיִינ'ס, וְאֵינוֹ מְסַפִּיק לוֹ רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְאֲזֵי כָּל מֵה שֶׁמִּפְרִיד עֲצָמוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, אוּיס פִּירָן זַיִינ'ס, עַל-יָדֵי-זֶה מִשְׁתַּגַּע מִמֶּשׁ, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְרַחֲמָנוֹת גְּדוּלָה עָלָיו, כִּי מִמִּשִּׁיף עַל עֲצָמוֹ אֵשׁ הַגִּיהֲנוּם מִמֶּשׁ.

וְעַל-כֵּן, אֶהוּבֵי, חֲמֻדַת לְבָבִי, אֲשֶׁר אֶהֱבַת עוֹלָם אֶהֱבִיתִךְ, אֶהֱבֵה שְׂאִינָה תְלוּיָה בְּשׁוּם דְּבָר בְּטַל, רַק מִפְּאֵת גְּשְׁמוֹתֵינוּ שְׂאֵנו שְׂוֹתִים מְנַחֵל אַחֵד, שְׁמַע בְּקוֹל רַבְּנוּ ז"ל, וְתִמְשִׁיף עֲצָמְךָ עֲכָשׁוֹ אֶל תוֹף הָאֶמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, "וְעַל-יָדַי אֶמוּנָה יְהִי לְךָ כַּח לְשִׁבְרָ אֶת עֲצָמְךָ מִגְּאוּנָה, וְתִמְשַׁל עַל מִדַּת גְּאוּנָה" (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת גְּאוּנָה, סִימָן כז), וְתִבְטַל רְצוֹנְךָ לְרְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ: "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֵיךְ גִּיב זִיף אֵין גְּאֻנְצֵעַן צוֹ דִיר אֵיבְעֵר", שְׁזוֹ שְׁלֵמוֹת עֲלִית הַמַּלְכוּת, עַד רִישָׁא דְּלֵא אֶתִידַע וְכוּ'; וְזֶהוּ עֵקֶר הַשְׁלֵמוֹת שֶׁהָאָדָם צָרִיף לְהַגִּיעַ אֵלֶיהָ בְּזֶה הָעוֹלָם, שְׂזוּהֵי נִקְדַּת הַמְּשִׁיחַ מִמֶּשׁ, שֶׁהוּא בְּטַל וּמְבַטֵּל מִמֶּשׁ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, [וְזֶה שְׂאֵמֵר רַבְּנוּ ז"ל (שֵׁם סִימָן א'): אֵין מְשִׁיחַ בָּא עַד שְׁתַּכְּלֵה גְּאוּנָה מִן הָעוֹלָם, כִּי בְטוֹל הָאֵמֶת שְׂזוּהֵי שְׁלֵמוֹת עֲנֹה, זֹהֵי

ז) רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֵין מוֹסֵר אֶת עֲצָמֵי לְגַמְרֵי אֵלֶיךָ.

נקדת המשיח, ודו"ק]. ועקר תכלית האדם שבא לתכלית הבטול
 באמת עד להיות בטל ונקלל בו יתברך לגמרי ולהתענג על ה',
 שהוא האשר המקנה אשר עין לא ראתה, וזהו סוד שם שדי,
 ואמרו חז"ל שהוא על שם שיש די באלקותו לכל בריה, הינו שאינד
 צריך שיהיה לה שום תענוג ואחיזה באיזו ישות וגשמיות, כאלו
 צריך לה, חס ושלום, עוד אינה דבר אחר חוץ מאלקותו יתברך,
 חלילה לה מזה, כי באמת יש די באלקותו יתברך לכל בריה, ואינד
 צריך עוד שום דבר אחר כלל, כי מי שיש לו איזו אחיזה עדין
 באיזו גסות וגשמיות, הוא רחוק מהשם יתברך. ועקר הענוה
 האמתית היא, כשאין בו שום גסות והוא מבטל עצמו אליו יתברך
 ומבטל כל ההרגשות שלו בתכלית הבטול, כאלו הוא אין ממש,
 ואין לו שום תענוג וחיות, כי אם חיות מהשם יתברך בעצמו, וזה
 די לו, אין צריך יותר רק להיות אין ממש, ולהתענג על ה'; אשרי
 הזוכה לזה באמת. ולזכות לזה אי אפשר כי אם על-ידי התקרבות
 לצדיקים (עין לקוטי-מורה"ן, חלק א', סימן י'), שהם ה'ברסלבר חסידים',
 תלמידי הצדיק האמת, אשר קבלו דעתו בשלמות, ועל ידם יקבל
 עצה שלמה, אם יזכה לצית אותם, וזהו בחינת מעלת התקרבות
 לצדיקים, כי צריכים דוקא להתקרב אליהם, ואין די בספרים לבד,
 כי זה עקר תורה שבועל-פה, מה שמקבלין מפי הצדיק האמת, שהם
 דברים שלא נתן לכתב, כי אי אפשר לכתבן כלל, כי יש תורה
 שבכתב ותורה שבועל-פה, והם נמשכין מבחינת נגלה ונסתר
 שבתורה, כי תורה שבכתב היא בחינת נגלה, כי הדבר הנכתב הוא
 באתגליא, והכל יכולין לראותו, אבל תורה שבועל-פה היא בחינת
 דברים הנאמרים מפה לאזן, שזהו בחינת סוד שלא נתן לגלות,
 בחינת נסתר. וזה עקר בחינת תורה שבועל-פה, שנמסרה לצדיקי
 הדור האמתיים, כי זה הדבר משתנה בכל דור, בכל אדם ובכל זמן,
 כי לא כל אפין שוין, כי כל אחד כפי נשמתו וכפי קלקוליו וכפי
 מהותו, כן צריכין להנהיג אותו בדרךים ועצות ישרות, באפן
 שישוה אל ה' וירחמהו, על-כן אי אפשר לזכות לעצה שלמה, כי
 אם על-ידי הצדיק האמת מיחידי הדורות דרך תלמידיו הקדושים

אֲשֶׁר תַּתְּצַח בְּנַחֵל רְכוּ

שְׁבָכָל דּוֹר וָדוֹר, אֲשֶׁר הֵם שְׁלִיחִים מֵהַצַּדִּיק הָאֵמֶת, וַיֵּשׁ בְּכַחַם לְהַשִּׁיב הַכֹּל אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, אִם יָבֹאוּ אֵלֵיהֶם וַיִּבְטְלוּ אֶת דַּעְתָּם הַפְּגוּמָה, וַיִּקְבְּלוּ דְבָרֵיהֶם כֹּל אֲשֶׁר יֹאמְרוּ אֵלֵיהֶם וְכוּ', וְעַל-כֵּן עָשָׂה מֶה שֶׁתַּעֲשֶׂה, וּבִרְחַ לֵךְ עִכְשָׁו אֶל קְבוּץ יְרֵאִים וְשְׁלָמִים, אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמֵנו הָאֲמִתִּיִּים, חֲסִידֵי בְרִסְלָב, וְתַעֲשֶׂה עִצְמָךְ כְּאִסְקָפָה הַנְּדֻרְסֶת וְכוּ', וְתִשְׁלִיךְ חֲכָמְתְּךָ הַמְדַמָּה, וְתִסְבֵּל הַעֲלֵבוֹנוֹת הַפְּרוּכִים בְּזוֹה, וְאֵל תַּעֲנֶה לְמַחְרָפֶיךָ וְשׁוֹפְכֵי דָמָךְ שׁוֹם דָּבָר, וְעַל-יְדֵי-זוֹה בְּעִצְמוֹ תִּזְכֶּה לְעֵלוֹת עַד הַפְתָּר מִמֶּשׁ, שֶׁהוּא הָאֶרֶת מְשִׁיחַ, וַיִּתְבַּטֵּל הָרַע לְגַמְרֵי שְׁבָחָלֵל הַשְּׁמֵאֵלִי שְׁלֵךְ, וְתִרְגִּישׁ הָאֶרֶת עוֹלָם הַבֹּא בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְתִהְיֶה אֲדָ"ם (בְּחִינַת מ"ה) הַיּוֹשֵׁב עַל הַפֶּס"א, וַיֵּאִיר עֲלֶיךָ שֶׁפַע הָאֱלֹקִי שֶׁהוּא כְבוֹד אֱלֹקֵי אֲשֶׁר עַל זֶה נֶאֱמַר (מְשִׁלִּי ת, ה): "כְּבוֹד אֱלֹקִים הִסְתַּר דְּבָר", אִךְ צְרִיכִים הַתְּחִיָּקוֹת וְהַתְּאֵמָצוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד לְבָלִי לִפְלֵ בְדַעְתּוֹ כָּלֵל, כִּי רַבִּים נִפְלוּ דִּיקָא מִחֲמַת זֶה שֶׁלֹּא יָכֹלוּ לְקַבֵּל עַל עִצְמָם כָּל-כָּף שְׁפֵלוֹת וְקִטְנוֹת וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת וְכוּ'.

וּבְאֵמֶת חֲמַדַּת לְבָבִי, יֵשׁ וַיֵּשׁ לְהֶאָרִיךְ בְּזוֹה עַד שֶׁיְהִיָּה נַעֲשֶׂה סֵפֶר שְׁלָם, אִךְ טְרֻדוֹתֵי רַבּוֹ מְאֹד מְאֹד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

תַּתְּצַח.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר נַח ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הָאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כֹּל הַיָּמִים, שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחֵל הַנּוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, אוֹר הָאוֹרוֹת הַיּוֹצֵא מִשְׁלַשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דַּעְתִּיק וְכוּ' ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנַצְחָה.

מִכְתָּבְךָ הַיְקָר לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְלְהַשִּׁיבְךָ כְּרַצוֹנְךָ יִקְצְרוּ הַמּוֹן עַמּוּדִים, וּבְכִפְרֵט הֵלֵא סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּיַדְךָ, הַפֶּךְ בְּהֶם דְּכֵלֵא בְּהֶם,

עצות והתחזקות והתעוררות, ושם תמצא מרגוע לנפשך, וכשפרגיל עצמך בהם, כבר לא תצטרך לשום דבורים אחרים. ומהרנ"ת ו"ל אמר פעם לאברהם: יונגערמאן, חזר "לקוטי-מורה"ן" ווארום אין דעם גוף וואס וועט זיין דער "לקוטי-מורה"ן" וועלין די ווערים אין קבר נישט צוקומען". ורבנו ו"ל אמר על ספרו, שהוא אתחלתא דגאולה (מיי-מורה"ן, סימן שמו), והזהיר ובקש הרבה את אנשי שלומנו, שיתמידו בו עד שיהיה שגור על פיהם. ואמר שיכולים להעשות בעל תשובה ובעל מח גדול על-ידי ספרו, ויפתחו הגידים והלב בתשוקה עצומה אחריו ותברך, ובפרט פשיזקה לעשות תפלה מכל תורה שלומד, ויסדר לעצמו שיחה נאה לדבר עמו ותברך בלשון שרגיל בה, ויבקש לפניו ותברך שיזכה להגיע לכל הנאמר שם; אשרי שיאחז בזה.

אהובי, אחי! יש ויש, תהלה לאל, במה להאריך, פי דברי רבנו ו"ל הם מים שאין להם סוף, וכל מה שתשאב מהם יותר, יהיה נובע בדרך מעין, שכל מה שהאדם שואב, יותר נובע. וזו צריכה להיות עבודתנו אחרי שפבר זכינו להתודע מהמעין היוצא מבית ה', ראוי לנו לשאב בכל יום עצות והתחזקות חדשה על כל מה שעובר עלינו. חמדת לבבי! זיי נישט קיין בטלן^ט, ואל תתנאש, אף שפבר עבר עליך מה שעבר — ירידות וקטנות וכו' וכו' באלו השנים, העקר צריך להרגיל עצמו במדת השכחה (עין שיחות-הר"ן, סימן כו), לשכח בכל רגע את העבר, ולהתחיל התחלה חדשה בכל רגע ממש, בפרט מי שיודע היטב את מכאובי נפשו, איך שנתלכלך כבר בפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, רחמנא לצלן, הוא צריך בנדאי לברח תכף-ומיד מהרע, ולהתחיל ברגע זה התחלה חדשה דיקא, פי איש כזה אם ירצה לחשב הרבה על מה שעבר, ולהתחיל לדאג על מה שיהיה, יכול לצאת מדעתו ולהשתגע ממש, חס

ח) אברהם, חזר על הלקוטי-מורה"ן, פי בגוף שיהיה הלקוטי-מורה"ן, התולעים בקבר לא יגשו.

ט) אל תהיה בטלן.

ושלום (עין לקוטי־הלכות, מתנה, הלכה ה', אות טט), כי העקר הוא מעתה "פון יעצט אן", וכן בכל פעם לומר לפניו יתברך: רבונו של עולם, מעכשו אהיה איש כשר ואשוב בתשובה וכן בכל פעם וכו', שזה בעצמו סוד הארת הכתר, בחינת "אהיה", שפרוש "אהיה": אגא זמין למהווי, הינו פרושו של "אהיה" הוא איך וויל זיין, ושם זה מאיר בכתר דוקא, להורות שזוהי המדרגה הכי גבוהה, כשאדם אוהז בזה, לעשות בכל פעם התחלה חדשה, שאז מאיר עליו תמיד שם אקיי"ק (עין לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן ו'), וממה נפשך, הוא צריך לעשות התחלה חדשה, אם הוא עד עכשו בעמק הרע והחשך ופוגם בכריתו, חס ושלום, בנדאי צריך לעשות התחלה חדשה ולברח משם, ואם כבר עשה תשובה, ומתנהג עכשו בטוב, צריך גם־כן לעשות בכל פעם התחלה חדשה, שהיא תשובה על תשובה, כי בכל פעם יזכה להתעלות יותר ויותר, כי לגדלתו יתברך אין חקר, ומי יאמר טהרתי לבי מחטאתי. וכששאל משה את השם יתברך, באיזה שם הינו באיזו עצה יזכה להוציא את ישראל ממצרים? ואמר לו השם יתברך: "אהי"ה אשר אהי"ה" (שמות ג, יד), הינו דיקא על־ידי עצה זו להתחיל בכל פעם מחדש, על־ידי־זה יצאו מגלות מצרים, שהיה אז שעבוד הגלות וכו' וכו'. ושמעתי מאנשי שלומנו, שמה שמביא רבנו ז"ל בלקוטי־מוהר"ן, חלק ב', סימן ע"ד, שבתחלה כל ההתחלות היו בפסח ועכשו וכו' (ולא סיים רבנו ז"ל), שהפונה היא, ועכשו שיש נחל נובע מקור חכמה (זה נמצא בתחלת הלקוטי־מוהר"ן), כל ההתחלות הם מעכשו, הינו פון יעצט, און לעשות התחלה חדשה בכל רגע ורגע ממש, אפלו שעבר עליו כבר עד עכשו מה שעבר — קטנות וירידות, ונתלכלך בחטאים ועוונות, רחמנא לצלן, כי אין שום זמן פלל, כי העבר אין והעתיד עדין ונהנה כהרף אין, ונהתגלות הזו יגלה משיח צדקנו (עין לקוטי־מוהר"ן, חלק ב', סימן סא), ובאפן כזה יגאל את כל העולם מכל

(י) מעכשו והלאה.
(ב) אני מוכן להיות.

הַמְצָרִים וְהַקְטָנוֹת וְהַדִּינִים וְהַמַּחֲלָקֶת וְהַהֲרִיגוֹת וְכוּ', כִּי כָל מֵה שְׁעוֹבֵר עַל כָּל הָעוֹלָם וְעַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּפִרְטֵי פִּרְטִיּוֹת, הוּא רַק כִּי נִדְמָה לוֹ שֵׁשׁ עוֹד הִרְבֵּה זְמַן וְכוּ', וּכְאִלוּ יִשְׁאַר פֶּה לְנִצַּחַת, עַל-כֵּן הוּא צָרִיף לְאַסֵּף אוֹצְרוֹת שֶׁל כֶּסֶף וְזָהָב וְלִבְנוֹת בָּתִּים וְאַרְמוֹנוֹת וְכוּ' וְכוּ', אָבֵל כְּשִׁזְזוּכָה לְהַגִּיעַ אֶל דַּעַת הָאֵמֶת, דַּעַתוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ, אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם זְמַן כָּלָל, כִּי אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלָל, וְהוּא מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין וּבַתּוֹךְ כָּל עֲלָמִין, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנוּעָה שֶׁם אֵלּוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם מְמַשׁ, וְהַכֹּל לְכָל עֵצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-כֵּן אֵיךְ שֵׁיף אֵיזָה זְמַן, כִּי הֵלֵא הַכֹּל הוּא מְמַנּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאַצְלוֹ יִתְבָּרֵךְ אֵין שׁוֹם מְקוֹם וְאֵין שׁוֹם זְמַן וְדוּ"ק מְאֹד, וּבִידִיעָה זוֹ תְלוּיָה כָּל הַגְּאֻלָּה בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת בְּכָל־לִיּוֹת וּבְפִרְטִיּוֹת אֲצֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כְּשֵׁיגִיעַ אֶל יְדִיעָה זוֹ, אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרֵךְ נִמְצָא בְּכָל מְקוֹם וּבְכָל זְמַן, בְּזֶה בְּעֲצָמוֹ יִתְבַטֵּל כָּל הַמְקוֹם וְהַזְמַן, כִּי עַל-פִּי-רַב הָאֲדָם נוֹפֵל בְּדַעַתוֹ כְּשֵׁמְגִיעַ לְאֵיזָה מְקוֹם אוֹ לְאֵיזָה זְמַן שֶׁקֶשָׁה לוֹ מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, צָרִיף לִידַע וְלִהְתְּבוֹנֵן הַיֵּטֵב, כִּי גַם מִמְקוֹמוֹ וּמִזְמַנוֹ יְכוּלִים לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, רַק בְּמְקוֹמָךְ רַבּוֹ הַלְבוּשִׁים הַמְסִתִּירִים אוֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ל"ג), וְצָרִיף לְשַׁבֵּר וְלְהַפְשִׁיט אֵלּוֹ הַהֶסְתָּרוֹת וְהַלְבוּשִׁים שֶׁמְסִתִּירִים אוֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ. וּמוּבָא שֶׁם אֲשֶׁר צָרִיף לְחַפֵּשׁ וְלִבְקֹשׁ תְּמִיד אַחֵר הַשְּׁלוֹם, שִׁיְהִיָּה לוֹ שְׁלוֹם בְּכָל מְאוּרְעוּתָיו וּבְכָל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו וְכוּ', עֵין שָׁם. וַיֵּשׁ לוֹמֵר, שְׁלוֹם הוּא שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא (שְׁבַת י'), הֵינּוּ לְחַפֵּשׁ תְּמִיד אַחֲרָיו יִתְבָּרֵךְ, וּבְכָל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו — בֵּין בְּרוּחָנִי וּבֵין בְּגִשְׁמִי, שֶׁמְצַעְרִים אוֹתוֹ בְּרוּחָנִיּוֹת, שֶׁמְתַגְבֵּר עָלָיו הַיֵּצֵר, צָרִיף לְמַצֵּא אֶת שְׁמוֹ יִתְבָּרֵךְ שֶׁהוּא שְׁלוֹם, לִידַע שֶׁהַכֹּל מְמַנּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהוּא מְסַתֵּר שָׁם, וְהַכֹּל כְּדֵי לְנַסּוֹתוֹ לְהִיכֵן יְנוּס וְלְהִיכֵן יִפְנֶה, וְכֵן הַמַּחֲלָקֶת שְׁחוּלֵק עִם הַמְצַעְרִים אוֹתוֹ בְּגִשְׁמִיּוֹת וְכֵן הַחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת וְהַיְאוּשׁ שֵׁשׁ לוֹ מֵיִצְרוֹ בְּרוּחָנִיּוֹת, זֶהוּ בְּעֲצָמוֹ הַלְבוּשִׁים וְהַהֶסְתָּרוֹת שֶׁמְסִתִּירִים אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-כֵּן אִם רוּצָה לְמַצֵּא אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּכָל מְקוֹם וּבְכָל זְמַן, הַהֲכָרַח לְהַפְשִׁיט מְמַנּוֹ אֵלּוֹ הַלְבוּשִׁים וְהַהֶסְתָּרוֹת, שֶׁהֵם הַקְּנָאָה וְשִׁנְאוֹת חָנָם (בְּגִשְׁמִי),

אֲשֶׁר תתצח בנחל רלא

והיאִאוש וְהַחֲלִישוֹת הַדַּעַת (בְּרוּחָנִי), וְאִז יתגלה אֵלָיו מֶלֶךְ הַכְּבוֹד
 בְּהֶאֱרָה נִרְאָה וְנִפְלְאָה, בְּנֹעַם זִיו שְׂכִינָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וַיַּעֲשֶׂה בְּכָל פַּעַם
 הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, שֶׁהוּא סוּד הַכִּיָּרִית', וּלְהַפִּיךְ כְּשֵׁאִינוּ עוֹשֶׂה בְּכָל פַּעַם
 הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, זֶהוּ עֲנֵשׁ הַכִּיָּרִית', רַחֲמָנָא לְצַלְן, שְׁנֹכְרַת, עַר רִיִּסִט
 זִיף אִפְל, רַחֲמָנָא לְצַלְן, מִמְּנוּ יִתְבָּרַךְ.

וְעַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אַחִי, רָאָה מֵה לְפָנֶיךָ, עַל-יְדֵי שְׁעוֹשִׂים בְּכָל
 רְגַע הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְקַשֵּׁר בְּסוּד הַכִּיָּרִית', וּלְהַפִּיךְ אִם
 תִּהְיֶה חֶכֶם בְּעֵינֶיךָ, וְתַעֲשֶׂה לִיְצָנוֹת מִדְּבָרִים אֱלוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה יַעֲבֹר
 עֲלֶיךָ עֲנֵשׁ הַכִּיָּרִית', רַחֲמָנָא לְצַלְן, שְׁתִּהְיֶה נִכְרַת מִמְּנוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּהוּ
 בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, כָּל הַגְּלוֹת הַמֶּרְה וְהָאֲרָכָה הַזֶּה, שְׁעוֹבֵר עַל רַב
 הָעוֹלָם וְכוּ', וַיֵּשׁ לֹמֵר מֵאֲמָרָם ו'ל (מִדְּרַשׁ פְּנִיחֻמָּא בְּשִׁלַּח): אֵין
 "וְעַתָּה" אֲלֵא תְּשׁוּבָה, שֶׁזֶּהוּ בְּעַצְמוֹ סוּד הַתְּשׁוּבָה — כְּשֵׁעוֹשֶׂה בְּכָל
 פַּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְאוֹמֵר "מַעֲתָה" אֶהְיֶה אִישׁ כְּשֶׁר, וְהִבֵּן.

אֶהוּבִי, אַחִי! אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ, שְׂזַכֵּינוּ לְהַתְּדַע מִרְבִּי
 אֲמַת כְּזֶה, שֶׁהוּא נִהַר הַמְּטֵהָר מְכָל הַכְּתָמִים (תִּי-מוֹהַר"ן, סִימָן שֵׁלֵב),
 וְאֲשֶׁר מְקַבֵּל עַל עַצְמוֹ כָּל מֵה שְׁעֹבֵר עֲלֶיךָ, בְּלִבְד שְׁתַּצִּיַּת אוֹתוֹ
 מַעֲכָשׁוּ, הַנִּהְיֶה עוֹד כְּדָבָר הַזֶּה, אוֹ הַנִּשְׁמַע כְּמֵהוּ?! טוֹב לְהוֹדוֹת
 לְהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ, שְׂזַכֵּינוּ לְשִׁמְעַ כָּל זֹאת, וְנִשְׁתַּדֵּל לְקַיֵּם כָּל זֹאת, לְעֲשׂוֹת
 בְּכָל פַּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וּבְכַפְרִיּוֹת בְּעֲצוֹת הָעֲקָרִיּוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ו'ל,
 שֶׁהֵן מְרִמְזוֹת אֲצֵל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ בְּאוֹתִיּוֹת ש'מ'ח'ה': ש'לֶחֶן עֲרוּף,
 מ'קוּה, ח'צוֹת, ה'תְּבוּדוֹת, לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם שְׁעוֹר בְּשִׁלְחֵן עֲרוּף
 כְּסִדְרָן בְּחֻק קְבוּעַ, וְכֵן לְחֻטֵּף מְקוּהָ בְּכָל יוֹם יִהְיֶה בְּאִיזָה זְמַן שְׁבִיּוֹם
 שִׁיְהִיָּה, עַל-כָּל-פָּנִים פַּעַם אַחַת בְּיוֹם, וְצָרִיף לְחַשֵּׁב אוֹלֵי הַיּוֹם הַזֶּה
 הוּא הַיּוֹם הָאֲחֵרוֹן מִיְמֵי חַיּוֹ, עַל-כֵּן מֵה טוֹב וּמֵה נָעִים שְׁקַדְּם
 שְׁעוֹלָה לְעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן שִׁיְהִיָּה בְּמִקְוֵה, וְכֵן לְהִשְׁתַּדֵּל לֹמֵר בְּכָל לַיְלָה
 תְּקוּן חֲצוֹת, שְׁאִז הוּא עֵת רְצוֹן מְאֹד, כְּמוֹכָא מְזֵה הַרְבֵּה בְּזֵהר
 הַקְּדוּשׁ (אִם יְכוֹל לְקוּם אַחֲרֵי הַשְּׁנָה אֵין לְמַעֲלָה מְזֵה, וְעַל-כֵּן גַּם

(ל) הוּא קוֹרַע אֵת עַצְמוֹ.

מי שְׁאִינוּ יְכוּל לְקוּם מִפְּאֵת טָבְעוּ, עַל-כָּל-פְּנִים יְכוּל לְהִיּוֹת עַר עַד חֲצוֹת, וְיֵאמֶר חֲצוֹת, וְזֶה בְּרוּר, כִּי הֶעֱקַר לְהִיּוֹת עַר בְּנִקְדַּת חֲצוֹת, שְׂאֵז כָּל הָעוֹלָמוֹת פְּתוּחִים, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וּפְמִלְיָה דִּילְיָה צִייתִין בְּקוֹלְיָה וְעָבִיד רְעוּתִיהָ^מ וְכוּ'. וְעַל כָּל־מִן יִשְׁתַּדֵּל לְהַתְּבוּדָה עִמּוֹ יְתַבְּרָה בְּכָל יוֹם, לְלַכֵּת לְמִקּוּם פְּנוּי שְׂאִין שֵׁם אָדָם, וְיִדְבֵּר עִמּוֹ יְתַבְּרָה בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּהּ, בְּאִידיש אוּ בְּלִשׁוֹן אַחֲרָת, שְׂנַקֵּל לוֹ כְּפִי מְדִינָתוֹ, וְיִסְפֹּר לְפָנָיו יְתַבְּרָה אֶת כָּל לְבוֹ וְכָל מַה שְׂעוּבָה עָלָיו בְּרוּחֵי-חַיִּים וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְיִדְבֵּר עִמּוֹ יְתַבְּרָה כַּאֲשֶׁר מְדַבֵּר הַבַּיִת עִם אָבִיו וְאִישׁ אֶל רֵעֵהוּ. וְצָרִיךְ לְהִיּוֹת עַל דְּבָר זֶה עֲקָשָׁן גְּדוֹל, כִּי דְבָר זֶה בָּא בְּקִשְׁי גְּדוֹל מִסְבָּה שְׂעִדִּין אִין אֲמוּנָתוֹ שְׁלֵמָה, כִּי הִפְשַׁע שֶׁל הָאָדָם מְכַנֵּס כְּפִירָה לְאָדָם (עֵין סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אֲמוּנָה סִימָן כב), אֲבָל אִם יְהִיָּה עֲקָשָׁן עַל דְּבָר זֶה, בְּמִשְׁךְ הַזְּמַן יְבוֹא לוֹ כְּבָר כָּל הָעֲנָנִים בְּנִקֵּל מְאֹד, וְיִרְגִּישׁ כָּל מִינֵי גְעִימוֹת בְּחַיִּים, כִּי אִין לָךְ עוֹד גְעִימוֹת כְּמוֹ מִי שְׂמַרְגִּיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו יְתַבְּרָה. וְכַמְּאָמְרָם ז"ל (שִׁיר הַשִּׁירִים רבָּה ז, יב): "מַה יְפִית וּמַה גְעֵמָת בְּתַפְלָה", עֵין שֵׁם; כִּי זֶהוּ עֲקָר הַנֶּזֶם וְהַמְתִּיקוֹת — כְּשִׁבוּרַת תְּמִיד אֵלָיו יְתַבְּרָה יְהִיָּה אִיף שְׂיִהְיָה, וּמְסַפֵּר לְפָנָיו יְתַבְּרָה אֶת כָּל מַה שְׂעוּבָה עָלָיו וְכוּ', וּבְאִפְסָן כְּזֶה אִין שׁוּם יְאוּשׁ וְאִין שׁוּם יְרִידָה בְּעוֹלָם, כִּי יְהִיָּה מַה שְׂיִהְיָה יִסְפֹּר לְפָנָיו יְתַבְּרָה הַכֹּל. מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל כְּשִׁבָּא בַּפֶּעַם הָרֵאשׁוֹנָה אֶל רַבְּנּוֹ ז"ל, וְסִפֵּר לְפָנָיו אֶת כָּל לְבוֹ וְכָל מַה שְׂעוּבָה עָלָיו, אֵז לְקַח אוֹתוֹ רַבְּנּוֹ ז"ל וְסָבַב אֶת כַּתְּפוֹ, וְאָמַר לוֹ בְּזוֹ הַלִּשׁוֹן: עֵס אִיז זִייעַר גוּט אַז מְעַן קַעַן זִיךְ אוֹיִסְרֵעֵדֶן דָּאס הָאָרֶץ פֶּאָר הַשֵּׁם יְתַבְּרָה אַזוֹי ווי מְעַן רַעֲדֵט זִיךְ אוֹיִס מִיט אִיין אַמְתֵּעַן גוּטְעַן פֶּרִינְדֵּל. וְאָמַר מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל שְׂבִדְבוּרִים אֵלוֹ הַכְּנִיס בּוֹ רַבְּנּוֹ ז"ל אוֹר נִפְלָא וְהָאָרְהָ עֲצוּמָה, עַד שְׁנִסְכֶם אֲצִלוֹ לְעַסֵּק בְּזֶה כָּל יְמֵי חַיָּיו, וְאָמַר שְׂהֵבִין אֵז מְדַבְּרֵי רַבְּנּוֹ ז"ל, שְׂבָאִפְסָן כְּזֶה אִין שׁוּם יְרִידָה וּנְפִילָה, כִּי תְּמִיד יִפְרֹשׁ

(מ) וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וּפְמִלְיָתוֹ מְקַשְׁיָבִים לְקוּלוֹ וְעוֹשֶׂה רְצוּנוֹ.
 (נ) זֶה מְאֹד טוֹב שְׂאִפְשֵׁר לְשׁוּחַ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ לְפָנֵי הַשֵּׁם יְתַבְּרָה, כְּמוֹ עִם יְרִיד טוֹב אֲמַתִּי.

שיחתו וְכָל עֲנִינָיו אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וַיַּעֲשֶׂה בְּכָל פַּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! כְּשִׁזְזוּכִים לְקַיֵּם בְּכָל יוֹם אֱלוֹ הָאֲרֻבַּע הַנְּהַגוֹת, שֶׁהָרְאִישֵׁי תְבוֹת שְׁלָהֶם הוּא שִׁמְחָה, אֲזוֹ, תְּהִלָּה לְאֵל, יֵשׁ וַיֵּשׁ בְּמָה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה וְלִשְׂמֵחַ נִפְשׁוֹ תָּמִיד, וְעַל-יְדֵי שִׂמְחָה נִתְרַחֵב מִחוּ, וְזוּכָה לְצֵאת מִכָּל הַמְּצָרִים וְהַדְּחָקוֹת, וּבְשִׂמְחָה יְכוּלִים לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּיִשׁוּב הַדַּעַת (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן י'). אֲשֶׁרֵי הַזּוּכָה לְקַיֵּם הַנְּהַגוֹת אֱלוֹ, וּבְכַפְרֻטִיּוֹת "שְׁלַחַן עֲרוּף וְהַתְּבוּדוֹת", שֶׁזֶה צָרִיף לְהִיּוֹת חֶק קְבוּעַ בְּכָל יוֹם, חֶק וְלֹא יַעֲבֹר אֶפְלוֹ מְעַט, עַל-כָּל-פָּנִים שֶׁלֹּא יַעֲבֹר יוֹם מִבְּלַעַדָּם.

הַהֶכְרַח לִי לְקַצֵּר עֲכָשׁוֹ מְרַב טְרוֹדוֹתֵי, וְאַבְקָשָׁךְ מְאֹד שֶׁתִּרְאֶה לְהַתְּוַעַד גַּם עִם שְׂאָר אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, וּבְיַחַד תְּדַבְּרוּ רַק מִהַעֲצוֹת הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, וְאִישׁ אֶת רַעְהוּ יֹאמֵר חֶזֶק, וְתִבְרַח מִלְּצִים כְּמוֹ שְׁבוֹרְחִים מְאֹשׁ, וְתִרְאֶה לְמַכּוֹר סִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל לְחִבְרָךְ, וְזוּהֵי זְכוּת הַרְבִּים גְּדוּלָּה וְנוֹרְאָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

תַּתְּצֵט.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר נַח ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, גְּרוֹ יֹאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה.

אֶת מַכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי. בְּזֶה שְׂאֵתָה כָּל-כָּף מִשְׁתוֹקֵק לִילֵךְ בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ ז"ל, מָה אִמְרֵךְ, הַעֲקֹר הוּא סֵדֶר, לְהִיּוֹת מְסֻדָּר בְּכָל עֲנִינָיו, כִּי בְּלֹא סֵדֶר הָאָדָם מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל מְאֹד מְאֹד, וְאֶחָד מִהַיְסוּדוֹת בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ ז"ל הוּא תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, לְהַרְגִיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יְסֻדֵר לְעֲצָמוֹ סֵדֶר לְדַעַת מַה לַּעֲשׂוֹת, כִּי הַסֵּדֶר הוּא יְסוּד גְּדוּלָּה בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. וְרוֹאִים אֲשֶׁר אָדָם

שׁהוא מְבַלְבֵּל מְרַב עוֹנוֹתָיו, אֵין אָצִלוּ שׁוּם סֵדֵר, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְבַלְבֵּל זְמַנּוֹ הַיְקָר, שְׁהֵיָה יְכוּל לְקַנּוֹת בּוֹ הַרְבֵּה טוֹב, וּמַחֲמַת שְׁאִינוּ מְסַדֵּר, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מְאַבֵּד טוֹב הַרְבֵּה שְׁהֵיָה יְכוּל לְקַנּוֹת לְעַצְמוֹ, כִּי בְּאַמַּת "אֵין טוֹב אֶלָּא תוֹרָה" (בְּרִכּוֹת ה.), רַק הַתּוֹרָה נִקְרְאת טוֹב, וְאֵי אֶפְשֵׁר לְלַמֵּד תּוֹרָה רַק כְּשֶׁהוּא מְסַדֵּר, יֵשׁ לוֹ סֵדֵר עַל הַכֹּל. וְלִכְּנֵן רְאֵה לְסַדֵּר לְעַצְמָךְ סֵדֵר, וְאַפְלוּ שְׁהֵיָה רַק קֶצֶת דְּקֶצֶת, אֲבָל הַכֹּל שְׁהֵיָה עִם סֵדֵר, כִּי כְּשֶׁאַדָּם מְסַדֵּר, יִרְוִיחַ הַרְבֵּה מְאֹד. קִדְּם הַתְּפִלָּה יֵשׁ לִי סֵדֵר זֶה, אַחֵר הַתְּפִלָּה יֵשׁ לִי סֵדֵר זֶה, קִדְּם הַצְּהָרִים יֵשׁ לִי סֵדֵר זֶה, אַחֵר הַצְּהָרִים יֵשׁ לִי סֵדֵר זֶה, בְּלִילָה יֵשׁ לִי סֵדֵר זֶה, קִדְּם הַשְּׁנָה יֵשׁ לִי סֵדֵר זֶה, וְכִף אִם תַּעֲשֶׂה לְעַצְמָךְ סֵדְרִים בְּכֹל פֶּעַם, אִז תִּצְלִיחַ, וְכֵן תִּהְיֶה מְסַדֵּר בְּעִנְיֵיךָ וּבְדַבְּרֵיךָ וְכוּ', כִּי הַסֵּדֵר הוּא הַתְּחִלַּת הַהֲצִלְחָה, וְתַכְּף-וּמִיד כְּשֶׁאַדָּם מְסַדֵּר, הוּא כְּבָר מִתְחִיל לְהֲצִלִּיחַ. וְכֵן רּוֹאִים בְּבֵיתוֹ שֶׁל אָדָם, אִם הַכֹּל מְסַדֵּר, יֵשׁ לוֹ שֵׁם יָשׁוּב הַדַּעַת, וְאִם הַכֹּל מְהַפֵּךְ, אִז הוּא מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל מְאֹד, כִּי בְּלִי סֵדֵר הַכֹּל הוֹלֵךְ הַהַפּוּךְ מְרַצוֹנוֹ. וְאַמָּנָם אֶת הָאָדָם יְכוּלִים לְהַפִּיר עַל-יְדֵי הַסֵּדֵר בְּחִדְרוֹ, אִם חִדְרוֹ מְסַדֵּר, סִימָן שֶׁהוּא בְּיָשׁוּב הַדַּעַת וּמַחוֹ מְסַדֵּר, וְאִם חִדְרוֹ מְהַפֵּךְ, סִימָן שֶׁמַּחוֹ מְהַפֵּךְ, וְאִינוּ בְּיָשׁוּב הַדַּעַת, וְהוּא מְנַח תַּחַת לַחֵץ גָּדוֹל וְכוּ'. וְכֵן בְּעִנְיַן הַמְּלַבּוּשִׁים, כְּשֶׁאַדָּם הוֹלֵךְ מְלַבֵּשׁ בְּבִגְדִים מְסַדְרִים וּנְקִיִּים, בְּיָדוּעַ שֶׁהוּא מְסַדֵּר וּמִיָּשׁוּב וּבַעַל מַח נְקִי, לֹא-כֵן אִם בְּגָדָיו קְרוּעִים וּמְלַכְלָכִים בְּיָדוּעַ שֶׁמַּחוֹ מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל, רַחֲמָנָא לְצִלּוֹ, וּבַפֶּרֶט עַל הַנְּעֻלִים שֶׁל הָאָדָם יְכוּלִים לְרַאוֹת וּלְהַבִּין אֶת מַהוּת הָאָדָם, אִם הֵן קְרוּעוֹת וּמְלַכְלָכוֹת, בְּיָדוּעַ שֶׁהָאָדָם הַזֶּה אִינוּ בְּיָשׁוּב הַדַּעַת כָּלֵל, וְהוּא מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל מְאֹד מְאֹד, וְעַל-כֵּן הַקְּפִידוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים כָּל-כָּף עַל נְעֻלִים, עַד שְׁאָמְרוּ (שִׁבְתָּ קַכֵּט. וּקְנַב.): לְעוֹלָם יִמְכֹּר אָדָם קוֹרוֹת בֵּיתוֹ, וַיִּקְנֶה מְנַעֲלִים לְרַגְלָיו; כִּי בְּזֶה מְכִירִים אֶת כָּל הָאָדָם. וּבְכֹל פֶּרֶט וּפֶרֶט צָרִיךְ לְהִיּוֹת מְסַדֵּר, הֵן בְּהַנְּהַגוֹתָיו וְהֵן בְּדַבּוּרוֹ וְהֵן בְּלַבּוּשׁוֹ וְהֵן בְּלַמּוּדוֹ, וְעַל-יְדֵי סֵדֵר יִצְלִיחַ בְּגַשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, וְעַל-כֵּן רְאֵה לְסַדֵּר לְעַצְמָךְ סֵדְרִים בְּתִיבָה, וְדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה תִּצְלִיחַ דְּרַבְּךָ. וּמְבַאֵר בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק ב', סִימָן פב): כְּשֶׁהוֹלֵךְ לוֹ שְׁלֹא

אָשֶׁר תַּחַק בְּנִחַל רַלָּה

בְּסֵדֶר, סִימָן שֵׁישׁ לוֹ גְּאֹנָה וְגִדְלוּת, וּמָה תִּקְנָתוֹ? שֵׁישׁ פִּיל עֲצָמוֹ.
וּמוֹכָא בְּשֵׁם הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוּשׁ, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, אָשֶׁר כָּל
הַמְּשַׁנְעִים מְשַׁתְּנְעִים רַק עַל-יְדֵי גְּאֹנָה, כִּי הַגְּאֹנָה וְהַיְשׁוּת שְׁלוֹ,
מְשַׁנְעִים אוֹתוֹ לְגַמְרֵי, וְעַל-כֵּן עָקַר תִּקְנָתוֹ שֵׁישׁ פִּיל עֲצָמוֹ, וְאִז יִלְךְ
כְּסֵדֶר וַיִּרְגֵּישׁ טַעַם בְּחַיֵּיו.

אָשֶׁרֵי מִי שֵׁיכְנִיס דְּבָרִים אֵלּוֹ אֶל תּוֹךְ לְבוֹ, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל
הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ הַטּוֹב בְּאַהֲבָה רַבָּה...

תַּתִּיק.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר נַח ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם אֶל יְדֵי־יְהִיָּה לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבַע מְקוֹר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבָךְ.

רָאָה לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד עַל בְּרִיאוֹת גּוֹפֶךְ, כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (סֵפֶר
הַמִּדּוֹת): תִּקְוֵן הַגּוֹף קִדְּם תִּקְוֵן הַנַּפֶּשׁ. וּמוֹכָא מִהַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב
הַקְּדוּשׁ, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ: כְּשֶׁנַּעֲשֶׂה חוֹר קִטָּן בַּגּוֹף נַעֲשֶׂה חוֹר גָּדוֹל
בַּנַּשְׁמָה, הֵינּוּ כְּשֶׁאֵדָם נַעֲשֶׂה חוֹלָה, חֵס וְשְׁלוֹם, עַל-יְדֵי-זֶה כָּבֵר אֵינּוּ
יְכוּל לְלַמֵּד וְלִהְתַּפְּלֵל וּלְקַיֵּם מִצְוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל-כֵּן שֹׁמֵר עַל
הַבְּרִיאוֹת, וְתִשְׁמֵר מְאֹד מְאֹד לְאֹכַל בְּכָל יוֹם פֶּת שְׁחֵרִית, וְאֵל תִּתְעַנֶּה
כָּלֵל, רַק תִּשְׁתַּדֵּל לְאֹכַל מֵהַ שְׁיֹתֵר מִקִּדְּם, שְׁלֵא תִהְיֶה לָךְ חֵלִישׁוֹת
הַלֵּב, וּבְמִקּוֹם כָּל הַעֲבוּדוֹת וְהַסְּגוּפִים שְׁלָךְ, תִּרְגִּיל עֲצָמְךָ לְהַתְּבוֹרֵד
עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִפְרֹשׂ אֶת כָּל שִׁיחָתְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל
הַיָּמִים. וּמָה טוֹב וּמָה נְעִים אִם תִּחַדֵּשׁ אֵיזָה חֲדוּשׁ בְּעֵת הָאֲכִילָה
אָשֶׁר הוּא דְּבָר גָּדוֹל מְאֹד, כִּי אִז יוֹצֵא כְּרוּז בְּשָׂמִים: "זֶה הַשְּׁלִחָן
לְפָנַי ה'" (אֲבוֹת ג, ג), כִּי בַזְּהַר הַקְּדוּשׁ מְאֹד מְפָלִיג בְּמִי שֶׁמַּחְדֵּשׁ

רלו אשר תתקא בנחל

איזה חדוש בעת האכילה, ואומר תורה, וכן אמרו חכמינו הקדושים: שלשה שאכלו על שלחן אחד ולא אמרו עליו דברי תורה כאלו אכלו מזבחי מתים. כי באמת בתוך המאכלים יש נפשות מגלגלות, וכשאומר תורה, על-ידי-זה עוסק בתקונן, מה שאין בן כשפפפפט דברים בטלים בעת האכילה, על-ידי-זה הם נשארים למטה בלי תקון, והנה כאלו אכלו מזבחי מתים, וחקמנא לצלן. וכן מובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימנים: יז, סב, ובחלק ב', סימנים: ז, עז), אשר דיקא בעת האכילה יכולים להגיע לדבקות גדולה, להארת הרצון וליחוד גדול, וכן להפוך גם לבלבול גדול, והכל באפן הנה, אם אומר דברי תורה בעת הסעדה, אז זוכה לדברים עליונים, ואם לא — אזי נופל, חס ושלום, ועל-כן ראה לומר אילו דברי תורה בעת הסעדה, ותספר איזה ספור מצדיק אמת, ועל-ידי-זה תזכה לישוב הדעת.

הדורש שלומך...

תתקא.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שלישי לסדר נח ה'תשל"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה ירדפו אל אהובי, אחי ורעי, הבחור הנחמד, יקר ערך, אשר נפשי דבוקה בנפשו באהבה אמתית, שותה ממיי החסד מהאי נחלא עמיקא וטמירא, נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, אור האורות, היוצא משלש ראשונות דעתיק וכו' ... גרו יאיר.

אהובי, אחי היקר! את דרישת שלומך קבלתי על-ידי ... גרו יאיר, ואמר לי שאתה עדין מחזיק בתמך, ועדין אורו הגנוז של רבנו ז"ל בוער ולוהט בלבך.

מה אמר לך, ידידי היקר, ממש חיים חדשים נפתח בי, עד

אֲשֶׁר תתקא בנחל רלו

שְׂרָקְדָתִי מְרַב שְׂמַחָה, כִּי נִפְשֵׁי וּלְבָבֵי קְשׁוּרָה בְּנִפְשָׁךְ, מֵאֲזוּ שְׁזִכִּית
 לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנֵנוּ ו"ל עַד הַיּוֹם הַזֶּה, וְאַף שֶׁכָּבַד לֹא רָאִיתִיךָ זֶה זְמַן
 רַב, אֵינְךָ הִרְחִיק בֵּינֵינוּ כִּי אִם בְּגוֹפְנוּ, אֲבָל בְּנִפְשָׁנוּ אָנוּ אֶחָד. וְהִנֵּה
 בְּמָה שֶׁאֲמַרְתָּ לִּי שֶׁאַתָּה חִפֵּץ מְאֹד לְהִסְתִּיר אֶת עֲצָמְךָ, בְּיָדָי אֲתָה
 צוֹדֵק, כִּי כָּבַד אֶמְרוּ חַו"ל (פְּסִיקְתָא דְרַב כְּהָנָא מו): אֵינְךָ לֵךְ יָפָה
 מִהַצְנִיעוּת, וְרַבְּנֵנוּ ו"ל אָמַר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, תְּשׁוּבָה, אוֹת עו): בְּזֶה יִדְעוּ
 הָאָדָם שֶׁבְּאֲמַת הוּא רוֹצֵה לְעַבֵּד, כִּשְׂאִינוּ רוֹצֵה בְּפִרְסוּמוֹ. וְשִׁמְעֵתִי
 מֵר' לִוִי יִצְחָק (תַּלְמִידוֹ שֶׁל ר' אַבְרָהָם, שֶׁהָיָה בְּנוֹ וְתַלְמִידוֹ שֶׁל ר'
 נַחֲמָן טוֹלֵטְשִׁינְעֵר, שֶׁהָיָה תַלְמִידוֹ שֶׁל מוֹהֲרַנ"ת ו"ל, שֶׁהָיָה תַלְמִיד
 רַבְּנֵנוּ ו"ל), אֲשֶׁר כָּל מֵה שֶׁהָאָדָם מְסִתִּיר עֲצָמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, יוֹתֵר
 גְּלוּי וּמְפָרָסֵם הוּא בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן. וְאָמַר אֲזוּ בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: נוֹאֵס
 וְיִנְצִיגְעֵר מְעַן מֵאֲכֹט זֵיף צוּ טָאָהֵן מֵיט אֵיִינְעֵם אוֹיֵף דִּי וִוְעֵלְט
 אַלְטֵץ חֲשׁוֹבְעֵר אוֹן גֶּרְעֵסְעֵר אִיז עֵר אוֹיֵף יַעֲנֵעֵר וִוְעֵלְט^ס. וְעַל-כֵּן
 הִסְתִּירוּ אֶת עֲצָמָם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ בְּכָל מֵינֵי הַסְּתָרוֹת וְכַסּוּיִים, כִּי
 כִּשְׂאָדָם מְכַסֶּה וְגָנוּז וּמְצֻנֵעַ, בְּנִקְל לֹו מְאֹד לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ
 בְּלֵי שׁוּם פְּנִיּוֹת וּמַחְשָׁבוֹת שֶׁל גְּדֻלוֹת וְהַתְּפָאָרוֹת וְרִדִּיפוֹת הַכְּבוֹד,
 וְלֹא כְּמוֹ שֶׁרַב הָעוֹלָם מְדַמֵּים בְּדַעְתָּם, אֲשֶׁר אִם הוּא מְפָרָסֵם גְּדוֹל
 בְּעוֹלָם, בְּיָדָי הִתְחַרַּח שֶׁהוּא צְדִיק, וְהָאֲמַת הִיא שְׁזָה לֹא כָּל כָּף
 נְכוּן, כֹּאֲשֶׁר גָּלָה לָנוּ רַבְּנֵנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן רמג), שֶׁכָּל
 מֵה שֶׁהוּא צְדִיק יוֹתֵר גְּדוֹל, אֵינְךָ הָעוֹלָם יְכוֹל לְסַבֵּל קִדְשָׁתוֹ, וְהוּא
 מְתַעַלֵּם יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְאֵינְךָ רוֹאִים מִמֶּנּוּ שׁוּם קִדְשָׁה יִתְרָה וְכוּ', עֵינַי
 שָׁם; וְדָבָר זֶה רוֹאִים בְּחוּשׁ אֲצֵל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַקְּדוּשִׁים וְהַנּוֹרָאִים,
 שֶׁהֵם חֲדוּשִׁים עֲצוּמִים, אֲשֶׁרֵי עֵינַי רָאִיתָה אוֹתָם, אֶף-עַל-פִּי-כֵן
 מְצַנִּיעֵינִי אֶת עֲצָמָם מְאֹד, וְאֶפְלוּ הִמְעֵט שְׂאֵנוּ יוֹדְעִים מֵהֶם, הוּא גַם
 כֵּן כֹּלָא לְעַרְךָ קִדְשָׁתָם וְדַבְּקוּתָם אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, שֶׁהֵם דְּבוּקִים תְּמִיד
 בּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּבִטּוֹל כָּל הַרְגָּשׁוֹתֵיהֶם וְכוּ', וּמִתְמַיִדִים בְּתוֹרָה וּבְתַפְלָה
 וְהַתְּבוּדוֹת וְיַחֲוּדִים וְכוּ', אֲשֶׁרֵי הַזּוֹכָה לְהִתְחַבֵּר עִמָּהֶם, וְאֲזוּ טוֹב

ס) כְּמָה שֶׁפָּחוּת עוֹשִׂים עֶסֶק מִמִּישָׁהוּ בְּזֶה הָעוֹלָם, כֵּן יוֹתֵר חָשׁוּב וְגְדוֹל הוּא בְּעוֹלָם
 הַהוּא.

לו בְּזָה וּבְבָא.

הדורש שלומך...

מה מאד היית משמח אותי ומחיה אותי, אם הייתי זוכה להתועד עמך וביתך לדבר פנים אל פנים מרבנו ז"ל ועצותיו הקדושות והנוראות.

תתקב.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר נח ה'תשל"ד.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו לאהובי, אחי ורעי, הבחור היקר לי מאד, שותה ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו... נרו יאיר.

מכתבך היקר לנכון קבלתי, ושמחתי לראות את תשוקת לבך אל התכלית הנצחית, חזק ואמץ מאד, ואל תירא ואל תחת משום ברעה שבעולם יהיה איך שיהיה, ואף שעדין עובר עליך מה שעובר וכו', ועדין אמה מתלכלך, רחמנא לצלן, בפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, מרב ההתגברות עליך וכו', תראה לברח אליו יתברך, שתיתך לעצמך מקום פנוי שאין שם בני-אדם, ושם תשב ותשיח עמו יתברך פֶּאֶשֶׁר יספר איש עם רעהו, ותצעק אליו יתברך בצעקות ובשועות, שירחם עליך ויוציאך מהחשך הזה שגלפדת בו.

אהובי, אחי, חמדת לבבי! אם היית יודע מעלת צעקתך ותפלתך לפניו יתברך, היית מתאמץ ומתחזק בזה מאד מאד, כי עקר הסבה שאתה מתרשל מתפלה והתבודדות, זהו מסבת החלישות הדעת שהכניס בך הסמ"ך-מ"ם הרשע, כי לא די שהוא הכשיל אותך בחטא גרוע כזה, עוד בא אליך בהסתות ופתויים, כאלו השם יתברך ברגז ובכעס עליך, חס ושלום, וכאלו אין לך כבר שום תקנה, חס ושלום, תלעג לו, כי, תהלה לאל, זכית

אֲשֶׁר תַּחֲקֹב בְּנַחֵל רַלֵּט

להתקרב אל צדיק פלא בזה, אשר תגר מתניו ללחם עם הסמ"ך-
מ"ם הרשע, ולהכניעו לגמרי, ולבערו מן העולם, והוא אמר והזהיר
מאד למקרביו: "נישט מורא האבן זיך נישט שרעקן"^ע, כי הוא
הולך לפנינו (תי"מ-ה"ר"ן, סימן רכה), והוא לוחם מלחמתנו. והעקר מה
שהוא מבקש ממקרביו — לאחז בתרוב התפלה (עין לקוטי-מוה"ר"ן,
חלק א', סימן ב), ולדקר את הסמ"ך-מ"ם הרשע דקינה אחרי דקינה,
כי על-ידי כל דבור ודבור שמדבר עמו יתברך, הוא דוקר את
הסמ"ך-מ"ם הרשע המחטיאו. ואם יהיה חזק בזה בעקשנות גדולה,
אז סוף כל סוף יזכה לבטלו ממנו לגמרי, ועוד זאת שיוציא בלעו
מפיו, ויהיה מכרח להקיא את כל הקדשות והנצוצות והטפות
שבלע ממך, כי התפלה וההתבודדות שמתפללים ומדברים עמו
יתברך מכניעים לגמרי את הקלפה הזו, אבל דעת לנבון, כי היא
מלחמה ארכה של ימים ושנים ממש, ואם תהיה חזק ואמיץ מדי
יום ביומו לברח למקום מיוחד, ולצעק לפניו יתברך: רבוננו של
עולם, ביטער, ביטער גיוואלד ווי בין איך אריין גיפאלין נעם מיר
פון דעם חשף עגן וערפל ארויס^כ וכו', ויטען לפניו יתברך טענות
יפות, וישיח לפניו יתברך את כל לבו איך בא לחטא החמור הזה,
ומה היה בעכרו לפל ברע בזה, וירחיב דבורו בפיוסים נאים,
שיפייסו יתברך, ויפציר בהפצרות חדשות בכל פעם. מה אמר לך,
אחי היקר, אין לנו בעולם רק אבינו שבשמים, האב הרחמן היודע
תעלומות, אשר הרע המקנה הזה לא עשית מרצון עצמך, אך ורק
מרב ההתגברות עליך, שמתפשט ומתגבר עליך הסמ"ך-מ"ם
הרשע, עד שכמעט בולע אותך, רחמנא לצלן, לגמרי. עשה זאת,
בני, והנצל מיד, וברח לך תמיד רק אליו יתברך, וספר לפניו את
כל לבך, ועל-ידי-זה אתה מוריד מעצמך כל מיני דינים וקטרוגים
וענשים, כי בשעה שהאדם בא לפניו יתברך בתמימות ובפשטות
גמורה, ומתנפל לפניו יתברך, ומספר לו הכל, אז מוריד ממנו כל

(ע) לא לירא ולא להבהל.

(כ) רבוננו של עולם, מר מר אקה! איך נפלת תוציא אותי מהחשך עגן וערפל החוצה...

מיני דינים קשים וְעֹנְשִׁים מְרִים, כי כְּשֵׁישׁ דִּין לְמִטָּה אֵין דִּין לְמַעַלָּה (עֵין דְּבָרִים רַבָּה ה, ה), כי אם מְפָרְשִׁים שִׁיחוֹ וּתְפַלְתּוֹ לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רַעְהוּ, עַל־יְדִי־זָה אֵין לְהַסְמִ"ךְ־מ"ם הַרְשָׁע כְּבָר שׁוּם קְטְרוּגַע עַל זֶה הָאָדָם, אַדְרָבָה בּוֹשׁ יְבוֹשׁ לְבוֹא לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ וּלְקַטְרַג עַל זֶה הָאָדָם, כִּי מֵאַחַר שֶׁהָאָדָם בְּעֶצְמוֹ מְקַדֵּים עֲצָמוֹ וּמְסַפֵּר לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ — רָאָה גַם רָאָה מִי מְבִיא אוֹתִי לְחַטָּאִים מְגַנִּים, עַל־יְדִי־זָה אֵין לוֹ לְהַסְמִ"ךְ־מ"ם הַרְשָׁע שׁוּם פְּתַחוּן פָּה.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! מָאד נִשְׁבַּר לְבִי בְּקַרְבִי בְּקִרְאֵי דְבְרֵיךְ בְּסוּף, מֵה שְׂאֵתָה מַעֲתִיק מְאִיזָה סֵפֶר, אֲשֶׁר מָאד מָאד הִחְלִישׁ דַּעְתְּךָ וְשִׁבַּר רִוְחֶךָ, עַד שְׁחַס וְשָׁלוֹם, עוֹלָה בְּדַעְתְּךָ לְעוֹב הַכַּל וּלְהַתְיָאֵשׁ מִכָּל וְכָל, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן. אֶהוּבִי, אָחִי, זֶה קָשָׁה יוֹתֵר מִכָּל הָעוֹנוֹת מִמֶּשׁ, וְכִבֵּר אָמַר הַחֲכָם מִכָּל הָאָדָם (מְשַׁלֵּי יט, כו): "חֲדַל בְּנִי לְשַׁמַּע מוֹסֵר לְשִׁגוֹת מְאֹמְרֵי דַעַת", הֵינּוּ שְׁמֹזְהִיר מָאד לְבִלִּי לְשַׁמַּע דְּבָרֵי מוֹסֵר כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁר מְרַחֲקִים וּמְטַעִים וְשׁוֹגִים מְאֹמְרֵי דַעַת הָאֲמִתִּיִּים, הֵינּוּ מְאֲמַתַּת הָאֲמִת, כִּי בְּאֲמַת אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעְדָּיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, כִּי הוּא מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין וּבַתּוֹךְ כָּל עֲלָמִין, וְהַכַּל לְכָל עֵצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ מִמֶּשׁ, כִּי דוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר — הֵם אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּלְבוּשֵׁים הָאֵלוֹ, וְאֲשֶׁר בְּשִׁבִיל זֶה נִקְרָא 'עוֹלָם' לְשׁוֹן הָעֵלָם, שְׁנַעְלַמַת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ וּלְרֵאוֹת בְּעֵינֵי הַבָּשָׂר אֶת הַחַיּוֹת אֱלֻקוֹת הַמְצַמְצָמַת בְּכָל דְּבָר, וְכָל מֵה שְׁרוּאָה, תַּכְף־וּמִיד יִרְאֶה אֶת עֵצָם אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ הַמְחִיָּה אֶת הַדְּבָר הַזֶּה. וְכִשְׁתִּתְבַּרֵּר לְךָ יְדִיעָה זֹה, אַז (תְּהִלִּים קלט, יב): "גַּם חֲשֵׁךְ לֹא יַחְשִׁיךְ מִמֶּךָ וּלְלֵלָה כִּיּוֹם יֵאִיר כַּחֲשִׁיכָה כְּאוֹרָה" וְגו'. וְלֹאֹר הַגְּנוּז הַזֶּה שְׁנַגְנוּז לְצַדִּיקִים יְכוּלִים לְזַכּוֹת עַל־יְדֵי רַבּוּי הַתְּבוּדוֹת וּתְפִלָּה וּבְקָשָׁה וְשִׁיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ יָמִים וְשָׁנִים רְצוּפוֹת בְּעַקְשָׁנוֹת גְּדוּלָּה, בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת כָּלֵל, כִּי לְזַכּוֹת לְאֹר הַגְּנוּז, הוּא רַק עַל־יְדֵי תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת (עֵין לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן טו), "רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, בְּאוֹרְךָ נִרְאָה אוֹר", וְכָל עֲבוֹדַת הַסְטֵרָא אַחֲרָא הִיא רַק לְהַסְתִּירוֹ יִתְבַּרֵּךְ, עַד שִׁדְמָה לוֹ,

אֲשֶׁר תַּתְּקַב בְּנַחֵל רְמֵא

שָׁחַס וְשָׁלוֹם הַכֹּל טָבַע גָּמוֹר, שְׁזָהוּ עֵקֶר הַחֲשֵׁף, "חֲשֵׁף הַגְּלוּת", אֲבָל רוּחוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ הִיא "אוֹר הַגְּאֻלָּה", שְׁמַגְלָה אוֹרוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם יְאוֹשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, וּמִכָּל הַמְּקוֹמוֹת הַיְּרוּדִים וְהַמְּגִנִּים יְכוּלִים לְחֹזֵר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, כִּי (שָׁם): "אָנָּה אֵלֶךְ מְרוֹיַחֵךְ וְאָנָּה מִפְּנֶיךָ אֲבָרַח", מֵאַחַר שֶׁגַּם בְּעַמְּקֵי הַחֲשֵׁף וְהִרְעַ שְׁאֲנֵי נִמְצָא, גַּם שָׁם מֵאִיר אוֹרֵךְ יִתְבַּרֵךְ, אֲךֵן נִסְתָּר מִמֶּנִּי בְּכַמָּה לְבוּשִׁים וְהִסְתַּרְוֹת שֶׁל חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת וְהַתְּרַשְׁלוּת וְעֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת וְכוּ', וְעַל-כֵּן אָנָּא, רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, הָאֵר פְּנִיךָ עַל עַבְדְּךָ, וְתֹאִיר עָלַי אוֹרֵךְ הַמֵּאִיר לְאֶרֶץ וְלְדָרִים, וּכְמוֹ שֶׁפְּתוּב (יִחְזַקְאֵל מַג, ב): "וְהָאֶרֶץ הָאִירָה מִכְּבֹדוֹ" וְגו', כִּי אוֹרוֹ יִתְבַּרֵךְ שֶׁהוּא עֲצֻמְיוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֲשֶׁר בְּעֵצִים הַבְּרִיאָה הוּא מְגַלָּה וּמְכַסֶּה, מְגַלָּה לְצַדִּיקִים וּמְכַסֶּה מִרְשָׁעִים, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (בְּרֵאשִׁית א, ד): "וַיֵּרָא אֱלֹקִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב וַיַּבְדֵּל אֱלֹקִים בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֲשֵׁף", וְדָרְשׁוּ חַז"ל (תְּנִינָה יב): רָאָהוּ שְׁאִינוֹ כָּדָאי לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ לְרְשָׁעִים, וְהַבְּדִילוֹ לְצַדִּיקִים. וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצא), שְׁיִכּוּלִים שְׁנֵי בְּנֵי-אָדָם לֵישֵׁב זֶה אֶצֶל זֶה, וּלְאֶחָד יִהְיֶה הַרְגֵּשֶׁת הָאוֹר הַגָּנוּז שֶׁהֵם הַשְּׁ"י עוֹלָמוֹת, וְהוּא הַגֶּזֶן-עֲדוֹן, וְלַחֲבֵרוֹ יִהְיֶה חֲשֵׁף וְלֹא יִרְגִישׁ כָּלֵל, וְתַכְלִית הַהֶפֶךְ יִרְגִישׁ — כָּל מִינֵי מְרִירוֹת וְעֲצָבוֹת, וְכֹל זֶה כִּי לְזֶה יֵשׁ אֲמוּנָה, שֶׁהִיא עֵקֶר הַחַיִּים (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן נג), וְלְזֶה אֵין אֲמוּנָה, שְׂאֹז חֲזִיו מְרוּרִים מִמֶּנֶּה, רַחֲמָנָא לְצִלּוֹן, וְזֶה שְׁמַבְקֵשׁ דְּוֹד הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם (תְּהֵלִים קטו, ח): "כִּי חִלְצָתָּ נַפְשֵׁי מַמּוֹת אֶת עֵינַי מִן דַּמְעָה אֶת רַגְלֵי מִדְּחֵי אֶת-הַלֶּךְ לִפְנֵי הַיְי"ה בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים", כִּי הַסֵּמ"ך-מ"ם הִרְשַׁע רַדְף אַחֲרָיו כָּל יְמָיו, כְּמוּבָא בְּזִהַר הַקְּדוֹשׁ עַל פְּסוּק (שָׁם צד, יז): "כִּמְעַט שָׁכְנָה דוּמָה נַפְשִׁי", וְאֲשֶׁר עַל זֶה צָעַק תְּמִיד אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ (שָׁם קטו, ג): "אֲפַפּוּנֵי חֲבֵלֵי מוֹת וּמְצָרֵי שְׂאוּל מְצַאוּנֵי, צָרָה וַיְגוֹן אֲמָצָא", וְהִזָּה תְּמִיד כְּפִשַׁע בֵּינוֹ לְבֵין הַמּוֹת וְהוּא סוּבָב גַּם עַל אֵלוֹ הַנְּשָׁמוֹת הַגְּדוּלוֹת שֶׁבְּנִשְׁמוֹתֵיהֶן תְּלוּיּוֹת עוֹד נִשְׁמוֹת, כִּי הֵן נִשְׁמוֹת שְׂרָשִׁיּוֹת, וּמִטְמָא אוֹתָן דִּיקָא בְּפָגַם הַבְּרִית, וּמִשְׁבֵּר לְכֵן וְרוּחָן כְּאֵלוֹ אֵין לְהֵן כְּבָר שׁוֹם תְּקוּהָ, כִּי כָּל אֵלוֹ הַנְּשָׁמוֹת שֶׁנִּפְלוּ בְּטִיקְלָא וְנִפְגְּמוּ בְּפָגַם הַבְּרִית — הוּצָאת זָרַע לְבִטְלָה, הֵן בְּעֵצִים נִשְׁמוֹת גְּדוּלוֹת, אֲשֶׁר

בְּנִשְׁמוֹתֵיהֶן תְּלוּיֹת עוֹד נִשְׁמוֹת, כִּי הֵם שְׂרָשִׁים שְׁמֵהֶם יוֹצְאִים
עֲנָפִים וְעֲנָפִים לְעֲנָפִים, וְעַל־כֵּן הַסֵּמ"ךְ־מ"ם מְטַמֵּא רַק אֶת אֱלוֹ
הַנִּשְׁמוֹת, כִּדְי שְׁעַל־יְדֵי שָׁהֶם יִשְׁאָרוּ בְּעֶמְק הַרְע, עַל־יְדֵי־זֶה מְמִילָא
יִשְׁאָרוּ שֵׁם כָּל הַנִּשְׁמוֹת הַתְּלוּיֹת בְּהֵן, וְעַל־כֵּן אֱלוֹ אֲשֶׁר נִפְגְּמוּ
כָּל־כֶּף בַּפְּגָם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, צְרִיכִים לְדַעַת אֶת
הָאֵמֶת, שְׁבִשְׂרָשָׁם הֵם שְׂרָשִׁים גְּדוּלִים, וְעַל־כֵּן לֹא בַחֲנָם טַמֵּא אוֹתָם
כָּל־כֶּף הַסֵּמ"ךְ־מ"ם הַרְשָׁע, וּבִידִיעָה זֹו תִנְצַל מִהַמּוֹת הַרְע הַזֶּה, וְלֹא
יְדַמְעוּ עֵינֶיךָ דְמַעָה תְּמִיד מְרַב מְרִירוֹת וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת שְׁנִכְנְסוּ בָךְ,
עַד שְׁכַמְעַט נִפְלָה רַגְלְךָ אֶל דְּחִי, כִּי, רַחֲמָנָא לְצַלָן, מִי שְׁנִכְשֵׁל
בַּחֲטָא הַזֶּה, אֲזוּ מַכְנִיס בּוֹ הַסֵּמ"ךְ־מ"ם תְּמִיד מְרִירוֹת, וְעֵינָיו דְּמוּעַ
יְדַמְעוּ תְּמִיד מְרַב מְרִירוֹת חַיִּיו, אַבְּל אִם לֹא יִיאַשׁ אֶת עַצְמוֹ כָּלֵל,
רַק יַעֲשֶׂה תְּמִיד כְּמוֹ שְׁעָשָׂה דְּוֹד הַמְּלָךְ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, שְׁבִכָּל עַת
צָרָה וּבְכָל פַּעַם שְׁרַדְפוּ אַחֲרָיו לְהַרְגוֹ וּבִקְשׁוּ נַפְשׁוֹ לְהַמִּיתוֹ, בְּרַח
אֱלוֹי תִּתְבַּרַךְ בַּתְּפִלָּה וְשִׁיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנּוֹ, וְדַרְכּוֹ הַיְתָה לְטִיל
בְּשָׂדוֹת וַיְעָרוֹת, בְּהָרִים וּגְבָעוֹת, וּלְהַתְחַבֵּא בַּמְעָרוֹת צוּרִים, וְשִׁפְךָ
נַפְשׁוֹ וּלְכַבּוֹ לְפָנָיו יִתְבַּרַךְ, אֲזוּ דִיקָא יִזְכֶּה לְהַתְהַלֵּךְ בְּאַרְץ הַחַיִּים,
שְׂאֵף שְׂיִהְיֶה בְּאַרְץ, אַף־עַל־פִּי־כֵן יִהְיֶה דְבוּק בְּחֵי הַחַיִּים, וַיְחַיֶּה
חַיִּים נְצַחִים, חַיִּים מְתַקִּים, חַיִּים נְעִימִים, חַיִּים שְׂמֵחִים. כִּי עַקֵּר
הַמְּתִיקוֹת וְהַנְּעָם וְהַשְּׂמֵחָה הוּא רַק אֲצִלוֹ יִתְבַּרַךְ, שֶׁהוּא יִתְבַּרַךְ
תְּכַלִּית וְעָצֵם הַטּוֹב וְהַשְּׂמֵחָה, וְעַל־כֵּן כָּל מֶה שְׂתִּבְרַח יוֹתֵר אֱלוֹ
יִתְבַּרַךְ, וְתִשִּׁיר לְפָנָיו יִתְבַּרַךְ שִׁירוֹת וְתִשְׁבַּחוֹת, תְּפִלוֹת וְתַחֲנוּנוֹת, יוֹתֵר
תְּתַפְּשֵׁט עַקְמוּמִיּוֹת לְבָבְךָ שְׁנַתְעַקֵּם עַד עַכְשָׁו מִחֲמַת פְּגָמֵי הַבְּרִית
וְכוֹי, וְתִזְכֶּה לְשִׂמְחָה עֲצוּמָה, לְהִיּוֹת תְּמִיד שְׂמֵחַ, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְלַב
לְשִׂמְחָה, כִּי אִם כְּשֶׁתְּתַפְּשֵׁט עַקְמוּמִיּוֹת לְבָבוֹ, וְזֶה זֹוֹכִים עַל־יְדֵי תְּפִלָּה
בְּכַח (עֵין לְקוּסִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ה'), הֵינּוּ לְהַכְנִיס כָּל הַכַּחוֹת
בַּתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, וְאֵף שְׁבַתְחֵלָה יְבוֹא וַיְגִיעַ לָךְ כָּל הַדְּבָר הַנּוֹפֵלָא
הַזֶּה בְּכַבְדוֹת עֲצוּמָה מִפְּאֵת הַעַקְמוּמִיּוֹת וְעַרְבוּב הַדַּעַת שְׂיֵשׁ בָּךְ,
אַף־עַל־פִּי־כֵן, אַחִי, אִם תִּהְיֶה עֲקָשָׁן גְּדוּל, סוּף כָּל סוּף תִּזְכֶּה
לְבַקִּיעַת יַם תְּכַמְתֵּךְ, וְהַכֵּל יִהְיֶה פְּתוּחַ כְּבָר לְפָנֶיךָ, וְתִרְאֶה מְרֵאוֹת
נִפְלְאִים, אִיךָ שְׁכָל הַבְּרִיאָה הִיא עָצֵם אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ מִמֶּשׁ, וּבְכָל

אֲשֶׁר תַּחֲקֹב בְּנַחֵל רמג

תְּנוּעָה וְתַנוּעָה שֶׁם אֱלוֹהֵינוּ שֶׁל עוֹלָם, וְהוּא יִתְבַּרְךָ מִחַיָּה וּמִהַיָּהוּה
וּמִקַּיָּים אֶת כָּל פְּרָט מִפְּרָטֵי הַבְּרִיאָה, וְאִין דְּבַר שֶׁנַּעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ, כִּי
אֶפְלוּ רִישׁ גְּרִיטָתָא מִן שְׁמַיָּא מִנּוּ לִיה (בְּרֻכּוֹת נח.), וְאִין אָדָם נוֹקֵף
אֶצְבָּעוֹ מִלְמַטָּה אֶלָּא אִם-כֵּן מִכְרִיזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה (חֵלֶין ז:), וְאִין
אָדָם נוֹגֵעַ בְּמָה שְׁמוּכָן לַחֲבֵרוֹ (יוֹמָא לח.), וְעַל-כֵּן צָרִיךְ שֶׁתִּדְעַ וְתִתְחַקֵּק
בְּדַעְתָּךְ, אֲשֶׁר כָּל מָה שֶׁתִּתְמַיֵּד עֲכָשׁוּ בַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, וְכָל מָה
שֶׁיַּעֲבֹר עָלֶיךָ יוֹתֵר תִּבְרַח אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, עַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה שֶׁתִּתְפַּשֵּׁט
עַקְמוּמִיּוֹת לְבָבְךָ, וְתִזְכֶּה לְשִׂמְחָה אֲמִתִּית, שֶׁהִיא עֶצֶם אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ,
כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא אֶחָדוֹת אַחַת עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְכָל מָה שֶׁתִּשְׂמַח יוֹתֵר,
תִּהְיֶה אֲדוּק וְדְבוּק בּוֹ יִתְבַּרְךָ, אֲשֶׁר "עֲזוּ וְחַדְדוּהָ בְּמִקְוָמוֹ" (דְּבָרֵי
הַיָּמִים-א טז, כז), וְלִפְנֵי יִתְבַּרְךָ אִין שׁוֹם עֲצָבוֹת כָּלֵל, וְהִסְטָרָא אַחְרָא
הִיא תְּכָלִית הַהַפּוּף מִזֶּה, כִּי אֶצְלָה תְּכָלִית הַמְרִירוֹת וְהַעֲצָבוֹת,
וּבְפָרֵט הַקְּלִפָּה שֶׁל פָּגַם הַבְּרִית הַנִּקְרָאת עַל שֵׁם הַיְלָלָה, אֲשֶׁר
מְכַנֶּסֶת עֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת בְּנִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל, וְעַל-יְדֵי-זֶה הִיא לוֹכֶדֶת
אוֹתָן, כִּי פָּגַם הַבְּרִית בָּא רַק מִחֲמַת עֲצָבוֹת וּמְרָה שְׁחוּרָה, שֶׁהוּא
הוּא עֶצֶם הַסְטָרָא אַחְרָא, חֲשׂוֹף וְהִסְתָּרָה, וְעַל-כֵּן אָמַר רַבֵּנוּ וְ"ל
(לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קסט): כִּשְׁתִּזְכֶּה לְשִׂמְחָה, אֲזֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ
בְּעֲצָמוֹ יִשְׁמַר אוֹתָךְ מִפָּגַם הַבְּרִית וְכוּ', עֵינֵי שֵׁם; כִּי הוּא יִתְבַּרְךָ
בְּעֲצָמוֹ עֶצֶם הַשִּׂמְחָה כְּבִיכּוֹל, וְעַל-כֵּן כִּשְׂאִתָּה שִׂמְחָה, אֵתָּה אֶצְלוֹ
יִתְבַּרְךָ מִמֶּשׁ, כִּי אֲמוּנָה, שִׂמְחָה הַתְּבוּדוֹת תְּלוּיּוֹת זוּ בְּזוּ, כִּי לֹא
יִשְׂמַח הָאָדָם בְּשִׂמְחָה אֲמִתִּית, אִם לֹא שִׂיִּתְבַּרְרָ לּוֹ בִּידֵיעָה בְּרוּרָה
וּמְזַכֶּכֶת, אֲשֶׁר אִין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי יִתְבַּרְךָ, וְכֵן לֹא יִתְפַּלֵּל
הָאָדָם, כִּי אִם כִּשְׂיִדְעַ בִּידֵיעָה בְּרוּרָה, אֲשֶׁר הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ עוֹמֵד עַל
יְדוֹ, וְשׁוֹמֵעַ וּמִקְשִׁיב וּמְאִזִּין אֶת תְּפִלָּתוֹ (עֵינֵי לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן
סב), וְיִדְוֵעַ בְּכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל, שֶׁהַשְּׂכִינָה נִקְרָאת אִשְׁיָה', שְׁזֵהוּ בְּעֲצָמוֹ
אֲמוּנָה, שִׂמְחָה, הַתְּבוּדוֹת, כִּי "הוּא תִּהְלֶתְךָ וְהוּא אֱלֹקֶיךָ" (דְּבָרִים
י, כא), וְזֶה בְּעֲצָמוֹ הַשְּׂכִינָה, וְעַל-כֵּן כִּשְׂהָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי מְשַׂמַּח עֲצָמוֹ
בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְעוֹסֵק בַּתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, אֲזֵי הַשְּׂכִינָה שׁוֹרָה עָלָיו, וְהַפֵּל
פְּתוּחַ לְפָנָיו. וְצָרִיךְ שֶׁתִּדְעַ, אֲשֶׁר כָּל מָה שֶׁתִּחַזֵּק עֲצָמְךָ יוֹתֵר לְשִׂמְחָה
וְלַהַתְּבוּדָה עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, כְּמוֹ-כֵן יִתְמַשֵּׁף וְיִתְפַּשֵּׁט עָלֶיךָ אֹרֶן נֵעִם זִיו

רמד אָשֶׁר תתקב בַּנְחָל

שְׂכִינָתוֹ יִתְבַרֵךְ, וְעוֹלָמָךְ תִּרְאֶה בְּחַיֶּיךָ, וְלִהְפֹךְ כְּשֶׁהוּא, חֵס וְשְׁלוֹם, רְחוּק מִשְׁמַחָה וְהִתְבּוֹדְדוּת שֶׁהוּא אֲמוּנָה, זֶה נִקְרָא גְלוּת הַשְׂכִּינָה, שֶׁהִיא שְׂמֵחָתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל (עֵינִי לְקוּטֵי-הַלְכוּת, הוֹדָאָה, הַלְכָה ו'), וַיֵּשׁ לֹאמַר עַל פִּי זֶה מֵאֲמָרָם ו'ל (יְבָמוֹת סב:): כָּל אִישׁ שָׂאִין לוֹ א'שִׁיה' שְׂרוּי בְּלֹא בְּרָכָה, בְּלֹא שְׂמֵחָה, בְּלֹא טוֹבָה, בְּלֹא חוּמָה, בְּלֹא שְׁלוֹם, כִּי כְּשִׁזְכָּה הָאָדָם לְשִׁלְמוֹת בְּרוּר הָאֲמוּנָה, שֶׁהִיא בְּסוּד א'שִׁיה', שֶׁהִיא הַמְּלָכוּת, אַז שְׂרוּי בְּבְרָכָה, כִּי "אִישׁ אֲמוּנוֹת רַב בְּרָכוֹת" (מְשָׁלִי כח, ט), וַיֵּשׁ לוֹ חוּמָה שֶׁהוּא מְסַבֵּב עִם אֲלָקוֹת כַּחוּמָה, בְּחִינַת (תְּהִלִּים פט, י'): "וְאֲמוּנָתְךָ סְבִיבוֹתֶיךָ", וְהוּא בְּשְׁלוֹם עִם הַכֹּל, מֵאַחַר שִׁיּוּדֵעַ שֶׁהַכֹּל לְכָל עֵצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֲלָקוֹתוֹ יִתְבַרֵךְ, וְהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבַרֵךְ, וְאִז כְּשֶׁאָדָם חִזַּק בְּאֲמוּנָה הַמְּזַכֶּכֶת הַזֶּה, שִׁיּוּדֵעַ בִּידְעָה בְּרוּרָה, אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת — דְּבַר קָטָן וְדְבַר גְּדוֹל אֶפְלוּ בְּעַל בְּחִירָה, שֶׁלֹּא יִהְיֶה גְנוּז שֵׁם רְצוֹן אֱלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲזִי הוּא תָּמִיד בְּשְׂמֵחָה וְחִדּוּהַ עֲצוּמָה, וְשֶׁר שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת, וּמְדַבֵּר תָּמִיד עִמּוֹ יִתְבַרֵךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רַעְהוֹ וְהִבֵּן עִם אָבִיו, וְשׁוֹם דְּבַר אֵינוֹ עוֹשֶׂה אֲצִלוֹ שׁוֹם רָשָׁם לְרַע, חֵס וְשְׁלוֹם, וְהוּא תָּמִיד בְּאֵרִיכַת אַפִּים וּבְטוֹב לֵב.

אָהוּבִי, אַחִי, חֲמֵדַת לְכַבִּי! כָּכָר הָאֲרֻכָּתִי לְךָ קָצַת לְדַבֵּר עַל לְבָבְךָ, שְׁלֵבֶל תַּפַּל בְּדַעְתְּךָ, אַךְ עַדִּין לֹא הִתְחַלְנוּ לְדַבֵּר כְּפִי מֵה שֵׁיִשׁ לְדַבֵּר בְּדַבּוּרֵי אֲמֵת, כִּי דְבָרֵי רַבְּנוּ ו'ל הֵם מִים שָׂאִין לָהֶם סוּף. וְשִׁמְעֵתִי בְּשֵׁם הָאִישׁ הָאֱלֹקִי ר' אַבְרָהָם בְּר' נַחֲמָן ו'ל (בְּעַל מַחְבֵּר הַסֵּפֶר "בְּאוּר הַלְקוּטִים"), שֶׁאָמַר, שָׂאֵם הִנֵּה לוֹ פְּנָאִי, הִנֵּה מַחְבֵּר בְּכָל שְׁבוּעַ סֵפֶר שְׁלָם, חֲדוּשִׁים וּבְאוּרִים בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ו'ל, כִּי הֵם יָם הַחֲכָמִים. וְעֵינִי בְּמִדְרָשׁ שׁוֹחֵר טוֹב (תְּהִלִּים קד, כה), עַל הַפְּסוּק: "זֶה הֵיךְ גְּדוֹל וְרַחֵב יְדֵים", מְדַבֵּר בַּתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (אִיּוֹב יא, ט): "אֲרַכָּה מֵאֲרָץ מִדְּהַ וְרַחֲבָה מִנֵּי יָם" וְכוּ' "שֵׁם אֲנִיּוֹת יִהְלֵכוּן" — אֱלוֹ בְּנֵי הַתּוֹרָה וְכוּ', עֵינִי שָׁם; אֲשֶׁרִי הַמְּכַנִּים מַחוּ וְדַעְתּוֹ וּמַחְשַׁבְתּוֹ וְכָל מַהוּתוֹ בַּתּוֹרָה דְּבָרֵי רַבְּנוּ ו'ל. וְאָמַר מוֹהֲרַנ"ת ו'ל (עֵינִי תִּיִּימוּהֲרָן, בְּמַעֲשֵׂה שֶׁל הַעֲגוּלָה), אֲשֶׁר הַחֲפוּשׁ וְהַבְּקָשָׁה וְהַסְּלִסּוּל בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ו'ל, הֵם תַּקּוּן גְּדוֹל וְהַצְּלָחָה רַבָּה לְנַשְׁמָה, כִּי זוּהִי זְכוּת גְּדוֹלָה לְאָדָם,

אֲשֶׁר תתקב בַּנְחַל רמה

כְּשֶׁזוֹכָה שְׁתֵּהִינָה מִחֲשֻׁבוֹתָיו מְשֻׁטְטוֹת בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ וְ"ל הַקְּדוֹשׁ
וְהַנּוֹרָא מְאֹד, אֲשֶׁר אֵין עֲרֵף אֵלָיו, וְאֵי אֶפְשֶׁר לְסַפֵּר בְּשִׁבְחוֹ הַקְּדוֹשׁ,
שֶׁלֹּא לִפְגַּם בְּכַבּוֹד, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי כָּל הַמוֹסִיף גּוֹרֵעַ וְכוּ', עֵינֵי שָׁם.

וְהִנֵּה, אֶהוּבִי, חֲמֻדַּת לְבָבִי, אֵל תּוֹפֵל בְּדַעְתָּךְ כָּלֵל יִהְיֶה אֵיךְ
שִׁיְהִיָּה, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אִתָּךְ, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ, וְשִׂמַּח אֶת נַפְשְׁךָ
הַאֲמַלְלָה בְּכָל מִינֵי עֲצוֹת וְאַפְגִּימִים וּבְכַפְרֵט בְּשִׁבְת־קִדְשׁ וּבִיָּמִים
טוֹבִים, לְשִׂמַּח בָּהֶם מְאֹד מְאֹד, שְׁתֵּהִלָּה לְאֵל, אִתָּה שׁוֹמֵר שְׁבֵת וּמְקַיֵּם
מִצְוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, וְכֵן בְּכָל יוֹם וְיוֹם תִּהְיֶה זֶהִיר וְזָרִיר לְרִקְדַּת הַרְבֵּה
מְאֹד מְאֹד בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה אֶפְלוּ בִּינְךָ לְבֵין עֲצֻמָּךְ,
וּמִכָּל שֶׁכֵּן בְּשִׁתְּזוּכָה לְהִתְנַעַד עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַקְּדוֹשִׁים, וְאֵז בִּיחַד
תִּהְיֶה הַשְּׂמִיחָה גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד, כִּי בִּיחַד אֹר הַשְּׂמִיחָה מִתְלַהֵט
מְאֹד מְאֹד, בְּסוֹד (מְשָׁלֵי יג, ט): "אֹר צְדִיקִים יִשְׂמַח", כִּי בְּשִׁתְּזוּכָה
נִכְלָלוֹת זֶה בְּזֶה, אֵז נַעֲשֶׂה אֹר גְּדוֹל, וְאֲשֶׁר מְשָׁם נִמְשַׁכַּת הַשְּׂמִיחָה
(עֵינֵי לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סא בְּסוֹפּוֹ), וְהוּא עֵינֵי נוֹרָא וְנִפְלָא
לְהִתְנַעַד תָּמִיד עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים, הֵן לְכוּא לְבֵית-הַמִּדְרָשׁ
חֲסִידֵי בְּרִסְלָב, שְׁשָׁם מְשַׁכְּן הַצְּדִיק, וְכֵן לְהִתְנַעַד עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ
הַיְקָרִים בִּיחַד, וְלִקְבֹּל נִקְדָּתָם כְּפִי שְׂמֵאִיר בָּהֶם אֹרוֹ הַגְּנוּז שֶׁל רַבְּנוּ
וְ"ל.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! מָה אִמַּר לְךָ, רְאוּי לָנוּ לְשִׂמַּח בְּשִׂמְחָה שְׂאֵין לָהּ
קֶץ, אֲשֶׁר זְכִינוּ בְּתַקְוָה הַחֲשֻׁכוֹת וְהַקְּטָנוֹת וְהַדִּינִים וְהַצְּמֻצוּמִים
לְהִתְנַעַד מִרְבִּי אֱמֶת כְּזֶה וּמַעֲצוֹת קְדוֹשׁוֹת כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי
חֲלָקְנוּ וּמָה נַעֲשִׂים גּוֹרְלָנוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה, וּמְצַפֶּה
לְרִאוּתָךְ וְלְשִׂמַּח יַחַד עַל נַעֲם גּוֹרְלֵינוּ.

אֹדוֹת שְׂאִתָּה שׁוֹאֵל, אִם לִילְךָ לְמִצָּא אֵיזוֹ מְשָׁרָה טוֹבָה
בְּפִרְנֶסָה וְלַעֲבֹד בְּמָה שְׁעוֹת, שְׂמַעְתִּי מִר' לׁוֹי יִצְחָק (וְ"ל) [נִרוֹ יֵאִיר],
הִיָּה גְּרָאף אֶחָד, שְׁרָצָה לְתַת לְר' יִצְחָק אֵיזוֹ מְשָׁרָה, כִּי נִשְׂא חֵן

בְּעֵינָיו מָאֵד, וְהִצִּיעַ לְפָנָיו עֲבוּדָה בַּיַּעַר אוֹ בְּתַחֲנוֹת קִמַּח אוֹ בְּדֵאָר, כִּי אֵלוֹ הַמְּשֻׁרוֹת הָיוּ תַּחַת יָדוֹ, וְהִלְךְ לִשְׂאֵל עֲצָה מֵאֲבִיו מוֹהֲרָנִי תָּו"ל, וַיַּעַץ לוֹ לְבַחֵר בַּמְּשֻׁרָה שֶׁל הַדֵּאָר, מִשּׁוּם שֶׁשָּׂם יוֹכַל לְהִיּוֹת יוֹתֵר קָרוֹב לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, וְדִיֵּק ר' לִוִי יִצְחָק, אָבִל לֹא אָמַר לוֹ לֹא לַעֲבֹד, כִּי אֵי אֶפְשֶׁר לִי־עַן לְאַחַד עֲצָה שְׂלֵא יוֹכַל לַעֲמֹד בָּהּ. וְעַל-כֵּן, אֲהוּבִי, תִּבְקֶשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, "וְתִקְנֵנִי בְּעֲצָה טוֹבָה", וְתִרְאֶה אִיךָ שֶׁתַּתְּנֶהֱגַ עִמָּךְ הַהֲשָׁגָה, וּכְבָר אָמַר רַבְּנוּ ו"ל (עֵין חַיִּי-מוֹהֲרָנוּ, עֲבוּדַת הַשֵּׁם, סִימָן נה), שֶׁחֲפִץ מְאֹד שְׂיִהְיֶה לָנוּ אִיזָה מַעֲמַד פְּרָנְסָה, בְּאִפְסָן שְׂלֵא יִתְבַּלְבַּל לְגַמְרֵי וְכוּ', עֵין שָׁם. וּבִפְרֻט שְׂאִתָּה כּוֹתֵב שְׂהַעֲנִיּוֹת מֵעֲבִירָה אוֹתָךְ, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, עַל דַּעֲתָךְ. וְאִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, פָּנִים אֶל פָּנִים אֲדַבֵּר עִמָּךְ בְּפְרָטִיּוֹת.

תתקג.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר נַח ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ אֵל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְהִנֵּה צוִיִּיתִי אֶת בְּרַכְתִּי אֵלֶיךָ עַל הַלְדֹת בְּנֵךְ לְמִזְל טוֹב, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהַכְנִיסוֹ בְּבְרִיתוֹ שֶׁל אֲבִרָהֶם אֲבִינוּ, אֲשֶׁר הִיא מְצוּנָה עֲצוּמָה, וְעַדִּין מְקִיָּמִים אֶת זֶה יִשְׂרָאֵל בְּשִׂמְחָה (שְׂבַח קל.), וּגְדוּלָּה מִיֵּלָה שְׂשִׁקוּלָּה כְּנֶגֶד כָּל הַמְּצוּוֹת שְׂבַתוֹרָה (נְדָרִים לב.). וְיִשְׂאֵלָתָּ אִם יֵשׁ מְקוֹר שְׂהָאֵב וְהַסְּנֶדֶק וְהַמּוֹהֵל מִתְּעַנִּים עַד אַחַר הַבְּרִית וְכוּ', וַיֵּשׁ אֲשֶׁר צוֹחֲקִים מִמֶּנָּה זֶה? בְּאֵמַת "לֹא רְאִינוּ — אִינּוּ רְאִיָּה" שְׂלֵא מִתְּנַהֲגִים כָּךְ, כִּי מוֹבָא בְּסֵפֶר נִפְלָא "זִכְרֵ דְדוּד" (הַמְדַבֵּר מֵעֲנִינֵי מִיֵּלָה לְהַקְדוּשׁ רַבִּי דוּד זְכוּת) (מֵאֲמָר א' פָּרָק נא), שְׂכּוֹתֵב שָׁם הַטַּעַם, לְמָה מִתְּעַנִּים, וְכָךְ מְבִיא: רְאִיתִי זְקָנִים הַחֲרָדִים לְדַבֵּר ה', שְׂמִתְּעַנִּים בְּיוֹם חַפְּת בְּנִיָּהֶם וּבְנוֹתֵיהֶם, וּכְמוֹ-כֵּן נוֹהֲגִים שְׂהַנְּעַר בְּיוֹם שְׂמִתְּחִיל לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין מִתְּעַנֶּה, וּמִכָּל שְׂכָן וְקָל

וחמר בהגיע תור יום המילה העולה על כל המצוות שמכנסת את האדם תחת צלו יתברך ויתעלה וכו', עין שם; הרי שלך לפניך את מקור המנהג. [אגב מנהג אצל אנשי שלומנו אחר קיום מצות מילה מגביה המוהל את סכין המלה, כדי שתסתכלנה על זה הנשים, כי מובא בדברי רבנו ז"ל (ספר המדות, אות מוהל, סימן ב): אשה שאינה יכולה להתעבר תביט על הסכין-של-מלה אחר המלה, עין שם]; העקר ראה לתזק עצמה מאד מאד להיות בשמחה על נעם חלקך שזכית למצוה רבה כזו, ותתפלל הרבה לפניך יתברך קדם הברית שיהיה הילד נוטר הברית ויהיה צדיק ולמדן. ופרשתי פעם מה שאומרים: "כשם שנגנס לברית, כן יגנס לתורה ולחפה ולמעשים טובים", כי קדם שנגנס לו לברית הרי הוא ערל, ולכן בקיום מצות מילה אין לו שום פגיות, כמו-כן יגנס לתורה ולחפה ולמעשים טובים בלי פגיות רק לשם שמים; אשרינו, שיש לנו רבי כזה, טוב להודות להקדוש-ברוך-הוא על כל החסד חנם שעשה עמנו.

הדורש שלומך הטוב באהבה רבה מאד...

תתקד.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר נח ה'תשל"ד.

שלום וברכה אל ידידי הקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך. העקר שמר עצמה מדחיקת השעה שמכרח להיות כך, אשר זה הורג את האדם לגמרי. מוהרנ"ת ז"ל אמר (לקוטי-הלכות גולה, הלכה ד'), אשר כל הצרות והיסורים שרק עוברים על האדם הם מחמת דחיקת השעה, שרוצה דוקא עכשו, ואם לא הוא נשבר לגמרי. ובאמת זו נקראת גולה, שרוצה דוקא כמו שהוא רוצה, ואינו חפץ לבטל רצונו לרצונו יתברך, ובפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כ), שאפלו בתפלה אסור

רמח אָשֶׁר תתקה בַּנְחַל

לדחק את השָׁעָה, שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יתן לי דִּיקָא כְּמוֹ שְׁאֲנִי רוצָה, רק לְבַקֵּשׁ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, אִם יתן – יתן, וְאִם לֹא – לֹא, וּכְשִׁינֻדְעִין יְדִיעָה זֹה, הָרִי זֶה נִגְאָלִין מִכָּל הַצְרוֹת. פִּי בְּאֵמַת צְרִיכִים לְדַעַת אֲשֶׁר אֲנַחְנוּ חַיִּים בְּזֶה הָעוֹלָם רק בְּחֶסֶדוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְגַם הַתְּפִלָּה שְׁלָנוּ הִיא חֶסֶד גָּדוֹל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ב'), אִי לֹא חֶסֶדוֹ טַבְעִינֵן, וּבְעֵצָם הַהִתְקַרְבוּת אֶל רַבְּנוּ ז"ל זֶה חֶסֶד גָּדוֹל מִמֶּנּוּ, וְעַל-כֵּן אֲסוּר לְדַחֵק אֶת הַשָּׁעָה בְּשׂוּם דְּבָר, וְעַל קִטְב זֶה הוּא צְרִיף לְחַיּוֹת. וְסוּד זֶה יִכְנִיֵס מְשִׁיחַ בְּעוֹלָם, הֵינּוּ מַדַּת הַסְּבָלָנוּת הַתְּלוּיָה בַחֲטָם (יִשְׁעִיָּה י"א, א): "וַהֲרִיחוּ בִּירְאֵת הַיְיָ" הַ" בְּרוּךְ הוּא, סוּד הַתְּפִלָּה בְּסִבְלָנוּת גָּדוֹלָה וְלֹא לְדַחֵק אֶת הַשָּׁעָה.

מָה אָמַר לָךְ, אִם תִּכְנִיֵס אֶת הַלְמוּד הַזֶּה בְּתוֹךְ פְּנִימִיּוֹת לְבָבְךָ, אֲזוּ דִיקָא תַתְּחִיל לְחַיּוֹת חַיִּים חֲדָשִׁים, חַיִּים נְעִימִים, חַיִּים מְתַקִּים, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַחֶסֶד הַנִּפְלָא הַזֶּה שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, שְׁאֲנוּ זֹכִים לֵידַע מִרַבּוּנוּ ז"ל, וְעַל-כֵּן רְאֵה לְנַדָּב בְּכָל יוֹם צְדָקָה בְּעֵבוּר הַדְּפֶסֶת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר אֵין עוֹד צְדָקָה יוֹתֵר גָּדוֹלָה מִזֹּו, וְכָל מִחֻף יִהְיֶה אֵיף יִכּוֹלִים לְקַרֵּב אֶת כָּלֵל יִשְׂרָאֵל אֶל הַדַּעַת הַנִּפְלָאָה הַזֹּו לְהַגִּיעַ אֶל אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, וְלִכֵּן רְאֵה לְנַדָּב עַל זֶה, וּבְזָכוּת זֹו תִהְיֶה לָךְ פְּרָנְסָה בְּשַׁפְעָה, פִּי הַצְּדָקָה פּוֹתַחַת פְּתַח, בְּסוּד (דְּבָרִים טו, ח): "פְּתוּחַ תְּפַתַּח" כְּמוֹבָא בְּדִבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ד'); אֲשֶׁרִינוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

תתקה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר נַח ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיְיָקָר וְהַנְּעִלָּה ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבְךָ הָאָרֶץ, אֲשֶׁר בּוּ אַתָּה שׁוֹפֵף אֶת מַר

לבך מכל מה שעובר עליך.

מה אמר לך, חמדת לבבי, בזה העולם צריכים להיות חזקים מאוד במדת האמונה הקדושה, לידע אשר אין בלעדיו יתברך כלל, ובכל מה שעובר עליו יהיה רגיל לומר פסוק (דברים לב): "הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט, אל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא". וצריכים להתדיר בעצמו היטב אשר אין בלעדיו יתברך כלל, דבר גדול ודבר קטן, ואפלו הצרות שסובל מבעל בחירה, שם אלופו של עולם גנוז ונעלם, ואי אפשר לעשות שום דבר, רק לחזר אליו יתברך בלב נשבר ונדכה שבור כחרס הנשבר באף שברים, כלי האי ואולי יאיר עליו מלך עליון באור זיו וחיות ודבקות, כי אי אפשר להשיג שום השגה, אלא כשפא אל בחינת אין, בטל ומבטל לגמרי, ועל-כן בעל הרחמים המרחם על בריותיו רוצה להטעים להם חיותו זיו ודבקות, הוא מסבב סבות שהאדם יפל בצרה, וכשאדם מחזק עצמו ואינו נופל בדעתו, אז ניקא יאיר עליו מלך הכבוד באור עליון, אשרי מי שמקיים כל זאת.

הדורש שלומך...

תתקו.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר נח' התשל"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ... גרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי.

תדע, שאני מזהיר מאוד תמיד למי שאני רואה שתולה בביתו שלט "שויתי ה'ני"ה לנגדי תמיד", שיוריד את זה, כי הילדים מסתובבים עם חתולים וכו' וגם בלי צניעות וכו' וזה בזיון לשם ה'ני"ה ברוך הוא, ועל-כן כל העניות בבית באה רק בכלל זה, ועל-כן צריכים להזהר על זה מאוד, ובאמת חכמינו הקדושים

הַזְהִירוּ מְאֹד עַל שְׁמִיעַת שֵׁם שָׁמַיִם לְבִטְלָה, עַד שְׁאָמְרוּ (נְדָרִים ז:), שְׁכַל מְקוֹם שֶׁהִזְכַּרְתָּ הַשֵּׁם מְצוּיָה שָׁם — עֲנִיּוֹת מְצוּיָה, וְאִף שְׁכַאֲן זֶה לֹא הִזְכַּרְתָּ הַשֵּׁם, רַק תְּלוּי שֵׁם הַשֵּׁם מְגַלָּה, עִם כָּל זֹאת אִיךָ שְׁלֹא יִהְיֶה קוֹרְאִים אֶת זֶה וְכוּ', וּמִסְתּוֹכְבִים בְּלֹא צְנִיעוֹת וְכוּ', וְהִלְדִּים מִסְתּוֹכְבִים בְּחַתּוּלִים מְלַכְלָכִים וְכוּ', זֶה עֲנֵשׁ גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד, וְצָרִיכִים לְהִזְהַר וּלְהַקְפִּיד עַל דְּבָרִים אֵלּוּ וְהִנְרָאָה בְּעֵינֵי כְּתַבְתִּי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ הַטּוֹב בְּאַהֲבָה רַבָּה...

תתקז.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר נַח ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְגִבּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

וְהִנֵּה מִכָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת אֲסוּר לְפַל בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל, וּבַכְּרֵט לֹא לְפַל בְּחַלִּישוֹת הַדַּעַת. עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְנַהֵיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית, דְּבַר גְּדוֹל וְדְבַר קָטָן גַּעֲשֶׂה רַק מִמְּנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־כֵּן מַה וְלָמָּה לְפַל כָּל־כָּךְ בְּחַלִּישוֹת הַדַּעַת, יוֹתֵר טוֹב לְבָרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּשִׂיחָה בֵּינֵנוּ לְבֵין קוֹנֵנוּ, וּלְבַקֵּשׁ רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים, וְאִז תִּרְאֶה אֶת הַנְּסִים שְׂעִיעֶשֶׂה עִמָּךְ, וְעַקֵּר הַתְּפִלָּה הוּא בַּפְּשִׁיטוֹת בְּלִי שׁוּם שְׁכַל וְחֻכְמָה כָּלֵל, רַק כְּמוֹ יֶלֶד קָטָן הַבּוֹכֶה וּמְבַקֵּשׁ מֵאָבִיו כָּל מַה שְׁצָרֶיךָ בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וּכְכֹל שְׂיִפִּיל עֲצָמוֹ יוֹתֵר בְּקִטְנוֹת הֵינּוּ לַעֲשׂוֹת עֲצָמוֹ כְּיֶלֶד קָטָן הַבּוֹכֶה וּמִתְפַּלֵּל וּמִתְחַנֵּן אֶל אָבִיו — מְשַׁבַּח יוֹתֵר, כִּי אֲצִלוֹ יִתְבָּרַךְ חֲשׂוֹבָה הָאֲמֵת, וְעַל־כֵּן בְּזֶה שֶׁתְּסַלֵּק אֶת דַּעְתְּךָ וְתִבְקֵשׁ בַּפְּשִׁיטוֹת, תִּרְאֶה נְסִים נְגִלִים שְׂעִיעֶשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וּפְתָאֵם תְּבוֹא לָךְ יְשׁוּעָה גְּדוֹלָה מִן הַשָּׁמַיִם, שְׁלֹא צְפִיתִי אֵלָיָה כָּלֵל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

תַּתְקַח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר נֹחַ ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הַבְּחֹר שְׁלֹמֵה לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנַּחֵל הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנֶצַח.

מִכְתָּבָךְ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי.

אֶהוּבֵי, אַחֵי, הַיְסוּד שֶׁהִכֵּל תְּלוּי בּוֹ הוּא תְּמִימוֹת וּפְשִׁיטוֹת, לְהִיּוֹת אִישׁ תָּם וְיֵרָא אֱלֹקִים, וְלִבְלִי לְבַלְבַּל עֲצָמוֹ בְּחֻכְמוֹת שֶׁל הֶבֶל הַנוֹהֲגוֹת עֲכָשׁוּ אֶפְלוֹ בֵּין הַפְּשָׁרִים, וְהוּא קְבוּץ שֶׁל הֶבֶל, לְהַתְקַבֵּץ וּלְדַבֵּר דְּבָרִים בְּטָלִים וּפּוֹלִיטִיקָה שֶׁל שְׁקָרִים, כִּי צָרִיךְ שֶׁתִּדַע, אֲשֶׁר יִמְיָנוּ כְּצֶל עוֹבֵר, וּמִי יוֹדֵעַ מַה יֵּלֵד יוֹם, עַל-כֵּן לָמָּה לָךְ לִילֶךְ אֶל אֲסֻפּוֹת שֶׁל מַה בְּכָךְ, כִּי הֲלֹא אֵין שׁוֹם מְצִיאֹת בְּלִעְדֵּי יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וּבְכֹל תְּנוּעָה וְתַנוּעָה שֶׁם אֲלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאֵין שׁוֹם דְּבָר נֶעֱשֶׂה מִעֲצָמוֹ, כִּי הִכֵּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִי פְּרָטִית מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, הָעֵקֶר רַק לְבָרַח תְּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, "בֵּין בְּתוֹרָה" לְשִׁקֵּד מְאֹד מְאֹד עַל דְּלִתוֹת הַתּוֹרָה כְּסֵדֶרֶן, אֲשֶׁר הוֹרְנוּ רַבֵּנוּ ו'ל (עֵין שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן עו), לְלַמֵּד בְּכֹל יוֹם וְיוֹם "מִקְרָא, מְשָׁנָה, גְּמָרָא, מְדָרָשׁ, שְׁלַחַן עָרוּךְ וְסִפְרֵי רַבֵּנוּ ו'ל" בְּשִׁקִּידָה רַבָּה, וְאִז אֲשֶׁרֵי לוֹ, כִּי (זֶהר הַקְּדוֹשׁ ח"א ט:): וְכֵן אֵין אֵינוֹן יִשְׂרָאֵל דְּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוֹרֵיטָא וְיִדְעִין אוֹרְחִין דְּאוֹרֵיטָא דְּבִגְיָנָה יִזְכוּן לְעֵלְמָא דְּאֵתִיָּא. "וּבֵין תְּפִלָּה" — לְהַתְפַּלֵּל הַשְּׁלֵשׁ תְּפִלוֹת: שְׁחֵרִית, מְנַחֶה, מְעָרִיב בְּמִתִּינּוֹת גְּדוּלָה מְלָה בְּמִלָּה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ זְכוּת הָאֲבוֹת (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נה), וְיִבְנֶה לְעֲצָמוֹ הַשְּׁלֵשָׁה מַחִין שְׁיַעֲמָדוּ נֶגֶד כָּל הַתְּאוּוֹת וְהַמְדוֹת רְעוֹת (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ח'). וְעַל כָּלֵם, שְׁיִדְבֵר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כְּאֲשֶׁר יִדְבֵר אִישׁ עִם רַעְהוּ, וְיִסְפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לְבוֹ וְכֹל מַה שְׁעוֹבֵר עָלָיו בְּתַמִּימוֹת גְּמוּרָה, בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּהּ, וְיִהְיֶה עֲקֻשָׁן גְּדוּל

צ) אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שְׁעוֹסְקִים בְּתוֹרָה וְיִדְעִים דְּרַכֵּי הַתּוֹרָה שֶׁבְּגִלְלָה יִזְכּוּ לְעוֹלָם הַבָּא.

על דָּבָר זֶה מְדִי יוֹם בְּיוֹמוֹ, כִּי (זהר הקדוש בהשְׁמָטוֹת): לִית מֵאֵן דְּקֵאִים
 קמיה תְּרַעָא דְצִלוֹתָא^ק. "ובין בְּחֵדוּשֵׁי תוֹרָה" — לְחֵדֵשׁ בְּכָל יוֹם
 אִיזָה חֵדוּשׁ, וְעָקֵר הַחֵדוּשִׁין צְרִיף שְׂיֵהִיָּה לְעֵבְדָּה וּלְמַעֲשָׂה. וְאָמַר רַבְּנֵי
 ז"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קה), שֶׁהוּא תְּקוּן גָּמוּר לְפָנֵם הַבְּרִית
 וְהַרְהוּרִים רְעִים שְׁפָגַם עַד עַכְשָׁו, כִּי (זהר הקדוש בַּהֲקַדְמָה ה.): בְּהֵאִי
 שְׁעֵתָא דְמֵלָה דְאוּרִייתָא אַתְחַדְשֵׁת מִפּוּמִיָּה דְבַר גֵּשׁ הָיִיא מִיָּלָה
 סְלֵקָא וְאַתְעַתְרַת קַמִּיָּה קַדְשָׁא בְּרִיף הוּא, וְקַדְשָׁא בְּרִיף הוּא גֵּטִיל
 לְהֵיָּה מֵלָה וְנִשְׁיָק לָהּ בְּשִׁבְעִין עֶטְרִין גְּלִיפִין וּמְחַקְקִין, "ובין
 בְּצִדְקָה", שְׂיִרְבֶּה לְתַן צִדְקָה בְּכָל יוֹם, כִּי הַצִּדְקָה מְרַחֶבֶת כָּל
 הַפְּתָחִים (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ד'), וּבַפְּרָט כְּשׂוֹזְכָה לְתַן עַל
 הַדְּפָסֶת תּוֹרַת רַבְּנֵי ז"ל, שְׂבִזָּה בְּעַצְמוֹ נִפְתָּחִים כָּל פְּתָחֵי הַקְּדֻשָּׁה,
 כִּי אִי אֶפְשֶׁר לְהַפְּנֵס אֶל שְׁעָרֵי הַקְּדֻשָּׁה, כִּי אִם עַל-יַדֵּי הַעֲצוֹת
 הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל הַצִּדִּיק הָאֵמֶת, כִּי (זהר הקדוש מִקֵּץ ר'): צִדְקָה הוּא
 שְׁלוֹם וּמֵאֵן דְּאִסְגִּי בְּצִדְקָה אִסְגִּי שְׁלוֹם לְעִילָא וְאִסְגִּי שְׁלוֹם לְתַתָּא^ש,
 וּבַפְּרָט, כִּי כְּשֶׁהַצִּדִּיק הוּא בְּעָבוּר גְּלוּי אֱלֻקוֹתוֹ יְתַבְּרֵף, שְׂזָה בְּעַצְמוֹ
 הַשְׁלוֹם, כִּי שָׁמוּ יְתַבְּרֵף הוּא שְׁלוֹם (עֵין שְׁבַת י'), וְהַצִּדִּיק מְגַלֵּה אוֹתוֹ
 יְתַבְּרֵף, וְעַל-פֶּן כְּשׂוֹזְכִין לְתַן צִדְקָה עַל הַדְּפָסֶת סְפָרֵי רַבְּנֵי ז"ל,
 הַמְּשִׁיכִין שְׁלוֹם בְּעוֹלָם וּבֵין אָדָם לְמָקוֹם וְכוּ', בּוֹדָאִי אֵין צִדְקָה
 גְּדוּלָּה מְזוֹ (עֵין לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, בְּרִכּוֹת הַשַּׁחַר, הַלְכָה ה'), "ובין בְּשִׁמְחָה"
 — לְהֵיוֹת תְּמִיד בְּשִׁמְחָה עַל נַעַם חֶלְקֵנוּ, שְׂזִכְנֵנוּ לְהַבְּרָא מְזַרְע
 יִשְׂרָאֵל, וְיֵישׁ לָנוּ, תְּהִלָּה לְאֵל, הַרְבֵּה נִקְדוֹת טוֹבוֹת. וְכָל מַה שְׂיִרְקַד
 בְּהַמְּחָאֵת כֶּף אֶל כֶּף בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, יִמְתִּיק כָּל הַדִּינִין מִמֶּנּוּ וּמְכַל
 הָעוֹלָם (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן י'), כִּי (זהר הקדוש, תְּצוּהָ קַפְד'):
 חֲדוּה דְבַר גֵּשׁ מְשִׁיף לְגַבִּיָּה חֲדוּה אַחְרָא עֲלָאָה^ח.

ק) אין מה שעומד לפני שער התפלה.

ר) בשעה הזו שדבך מהתורה מתחדש בפה האדם, המלה הזו עולה לפני הקדוש-ברוך-
 הוא, והקדוש-ברוך-הוא לוקח את המלה הזו ונושק אותה בשבעים עטרות גלופות
 וחקוקות.

ש) צדקה היא שלום, ומי שמרבה בצדקה, מרבה שלום למעלה ומרבה שלום למטה.
 ח) השמחה של אדם, מושכת עליו שמחה אחרת — עליונה.

אָהוּבִי, אָחִי! אֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוּם דְּבַר שְׂבָעוּלָם, וְאֵל תִּסְתַּכַּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שְׂבָעוּלָם, רַק בְּרַח לְךָ בְּתַמִּימוֹת וּבַכְּפִשִּׁיטוֹת גְּמוּרָה אֲלִיו יִתְבַּרְךָ עַל-יְדֵי תוֹרָה, וּתְפִלָּה, וְחִדּוּשֵׁי דְאוֹרֵי־תָא, וְיַצְדָּקָה וְשִׁמְחָה פְּנִ"ל, וְאִזּוּ יִמְחַלוּ לְךָ כָּל עֲוֹנוֹתֶיךָ, וְאַף שְׁעִשִּׁית עַד עַכְשָׁו מַה שְׁעִשִּׁית, אֵל תִּסְתַּכַּל עַל זֶה כָּלֵל, כִּי אֵין לְשַׁעַר גְּדֹל רַחֲמָנוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ הַמְּרַחֵם עַל בְּרִיּוֹתָיו. וּמִקֵּדָם לְמִדְתִּי בְּתֵנָּא דְבִי אֲלִיהוּ זוּטָא, פֶּרֶק ט' (כְּדַרְכֵי לְלַמֵּד בְּכָל סְעֻדַת מְלוּוֹה מְלַכָּה פֶּרֶק אַחַד בְּתֵנָּא דְבִי אֲלִיהוּ), וְשֵׁם רְאִיתִי גְדֹל רַחֲמָנוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ עַל כָּל בְּרִיָּה מִמֶּשׁ מְבַהִיל הָרַעֲיוֹן, וּכְדָאִי לְךָ לְעֵינַי שֵׁם כָּל הַפֶּרֶק, אִיף שְׁהֵשֵׁם יִתְבַּרְךָ אֵינוֹ חֲפֵץ שְׂיִדְבְּרוּ עַל עֲמוֹ יִשְׂרָאֵל שׁוּם רַע, חֵס וְשְׁלוֹם וְכוּ', וְאַפְלוּ הַגְּרוּעַ שְׂבָגְרוּעִים, אִם חוּזַר בְּתִשׁוּבָה, הוּא יִתְבַּרְךָ מְקַבְּלוֹ: "אַפְלוּ הַגְּדִיל אָדָם הַרְבֵּה עֲבֵרוֹת זֹו לְמַעְלָה מְזוּ, וְאַחַר-כֵּן הוּא חוּזַר בְּתִשׁוּבָה, אָמַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הֲרִינִי עֲמוּ בְּרַחֲמִים, וְאַנִּי מְקַבֵּל אֶת תִּשׁוּבָתוֹ, וְאַפְלוּ אִם עֲמַד וְחַרְף וּגְדַף כְּלָפִי מַעְלָה, וְאַחַר-כֵּן חוּזַר בְּתִשׁוּבָה, אָמַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הֲרִינִי עֲמוּ בְּרַחֲמִים, וְהֲרִינִי מוֹחֵל לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו, שְׁנַאֲמַר (יִחְזַקְאֵל יח, כג): "הַחֲפֵץ אַחֲפֵץ מוֹת רָשָׁע", כִּי אִם בְּשׁוּבוֹ מִדְּרָכּוֹ וְחָזָה, שׁוּבוֹ שׁוּבוֹ מִדְּרָכֵיכֶם הָרַעִים" וְכוּ', עֵינַי שָׁם; אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֲלַקְנוּ, שְׂזַכִּינוּ לְהַתְּוַדַּע מִרְבֵּי אֶמֶת כְּזֶה הַמַּאִיר עֵינֵינוּ לְהַבִּין אֶמֶת דְּבַרֵי חַז"ל הַקְּדוּשִׁים, אֲשֶׁר הֵם סוֹבְבִים גַּם עֲלֵינוּ, וְאַשֶׁר גַּם לָנוּ יֵשׁ עַדִּין תִּקְנוּה גְּדוּלָה לְשׁוּב אֲלִיו יִתְבַּרְךָ; טוֹב לְהוֹדוֹת לְהֵשֵׁם יִתְבַּרְךָ עַל כָּל הַחֲסוֹד חֲנָם שְׁעִשָּׂה עִמָּנוּ, הָעֵקֶר תְּרָאָה לְזַרֵק מִמֶּךָ הַחֲכָמוֹת שְׂאֵינָן חֲכָמוֹת כָּלֵל, שְׁהֵן חֲכָמוֹת הָעוֹלָם, וְתַתְּנֶהג בְּתַמִּימוֹת וּבַכְּפִשִּׁיטוֹת גְּמוּרָה בְּכָל דְּבַר, אִזּוּ תַחֲיָה חַיִּים אֶמֶתִּים וְחַיִּים גְּצַחִיִּים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

תתקט.

בְּעֶזְרַת הָשֵׁם יִתְבַּרְךָ, בֵּין הַשְּׂמֻשׁוֹת שֶׁל יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְר לְךָ-לְךָ ה'תשל"ד.
שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ לְאַהוּבִי, אָחִי וְרַעֲי,

הַאֲבֵרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנְּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, וְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי, וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבֶךָ בְּאַרְיֵכוֹת כְּרִצּוֹנְךָ, אֵין לִי הַפְּנָאִי, וּבִפְרֹט שְׁאֲנִי רְחוּק עֲכָשׁוּ מִיִּשׁוּב הַדְּעַת אֲמַתִּי בְּעֶצְמִי, מִכָּל שֶׁכֵּן לְכַתֵּב לְאַחַר, וְהִנֵּה בְּמָה שְׁאַתָּה מְכַנִּים מִחֶךָ בְּעִיּוּנִים וְרִים, אֲשֶׁר לֹא יוֹצֵאת מִזֶּה שׁוּם תּוֹעֵלֶת, דַּע לְךָ שֶׁזֶּה בְּעֶצְמוֹ מִפִּיל אוֹתָךְ וְכוּ', כִּי אֲצֹל רַבְּנוּ ז"ל הִיָּה הָעֵקֶר פְּשִׁיטוֹת וּתְמִימוֹת, וְאָמַר (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן יט), נְכַסְפֹּתִי מְאֹד לְהַמְשִׁיךְ אֶת הָעוֹלָם אֶל עֲשִׂיָּה, שְׂיִהְיֶה חַיּוֹב אֲצֹל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְלַמֵּד כֶּךָ וְכָךָ בְּכָל יוֹם חֵק וְלֹא יַעֲבֹר, וְזוֹ הִיָּתָה כָּל מְגַמְתּוֹ תְּמִיד רַק לְעִבְדוֹת וְעֲשִׂיּוֹת קְדוּשׁוֹת בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת כָּלֵל לְעֲשׂוֹת לְעֶצְמוֹ סֵדֵר בְּתַנ"ךְ, בְּמִשְׁנֵיּוֹת, בְּגִמְרָא וּבְשִׁלְחַן עֲרוּף וּבְמִדְרָשִׁים וּבְסִפְרֵי הַזֵּהָר הַקְּדוּשׁ וְהַתְּקוּנִים וְכוּ', וְלַלְמֹד כְּסִדְרָן דִּיקָא, הִיָּנוּ לְהַתְּחִיל אֶת הַסִּפֵּר מִהַתְּחִלָּה, לְהִיּוֹת רְגִיל לומר הַרְבֵּה מְאֹד, וְאֶפְלוּ שְׂיִשׁ עֲנִינִים שְׁאִינוּ מִבִּין, אֵל יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ, עַל-יְדֵי רַבּוּי הָאֲמִירָה שְׂיִזְכֶּה לְהַתְּחִיל וְלִסִּים כְּמָה פְּעָמִים יִפְתַּח מַחוּ, וַיְבִין בְּכָל מְקוֹם, וַיִּזְכֶּה בְּאִפְן כְּזֶה לְהִיּוֹת בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן עו), וְאֶפְלוּ בְּכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל הָעֵקֶר לְלַמֵּד כְּסִדְרָן וְלֹא לִפֹּל בְּדַעְתּוֹ, אִם יֵשׁ עֲנִינִים שְׁאִין מִבִּין. וְשִׁמְעֵתִי מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ, כְּשֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל לְמוֹהַרְנ"ת ז"ל לְהַתְּחִיל לְלַמֵּד אֶת הָעֵץ חַיִּים, אָמַר לוֹ: תִּרְאֶה לְלַמֵּד כְּסִדְרָן, וּבְמְקוֹם שְׂיִקְשֶׁה לְךָ מִשֶּׁהוּ תַעֲשֶׂה צִיּוֹן, וְכֵן בְּכָל פַּעַם, עַד שֶׁתְּסִים וְתַתְּחִיל עוֹד פַּעַם, וְאִז אַחַר פַּעַם שְׁנִיָּה אוֹ שְׁלִישִׁית, תִּזְכֶּה כְּבָר לְמַחֵק אֶת הַצִּיּוֹן שְׂצִינָתָה, כִּי כְּבָר יִהְיֶה מִיִּשְׁבֵּל לְךָ הַפֶּל, וְדָבָר זֶה נוֹהֵג בְּכָל הַלְמוּדִים שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, הָעֵקֶר לֹא לְהַתְּבַלְבֵּל וְכוּ', רַק לְלַמֵּד כְּסִדְרָן דִּיקָא, וְצָרִיךְ שֶׁתִּרְאֶה שְׁלֹא יִהְיֶה לְךָ זְמַן פְּנוּי לְחַשֵּׁב מִחֲשָׁבוֹת יַתְרוֹת, אוֹ תִלְמַד בְּהַתְּמַדָּה, אוֹ תַתְּפַלֵּל הֵן הַשְּׁלֵשׁ תַּפְלוֹת וְהֵן הַתְּבוּדוֹת וְתַהֲלִים, וְהֵן לְרַקֵּד וּלְשַׁמַּח עֲצָמָךְ, אֲשֶׁר גִּבְרַאתָ מְזַרַע

אֲשֶׁר תַּתְקִי בְּנַחֵל רְנָה

יִשְׂרָאֵל וְכוּ', הַעֲקֵר וְכוּ', הַעֲקֵר נִישֵׁט אֵיבֵעֵר טְרַאכְטֹן^א, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּצְלִיחַ דְּרַכֶּיךָ.

וּלְמַעַן הַשֵּׁם, בְּרַח לְךָ מִדְּמִיוֹנוֹת וְהִבְלִים, לְהִיּוֹת רַב וְרַבִּי, לְמַדָּן אוֹ בְּעַל מְקַבֵּל, מוֹרָה הוֹרָאָה אוֹ בְּעַל דְּרִשָּׁן וְכוּ', הַעֲקֵר לְהִיּוֹת יְהוּדֵי פְּשׁוּט וּלְקַיִם מְצוּוֹתָיו יִתְבַּרְךָ בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְלְהִיּוֹת דְּבוּק תָּמִיד בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְתִרְאֶה לְבָרַח מִפְּרִסּוּם שֶׁל שֶׁקֶר, כִּי יִמְיָנוּ כְּצֵל עוֹבֵר, וּמִי יוֹדֵעַ מַה יֵּלֵד יוֹם, וְאוּלַי הַיּוֹם הוּא יוֹם הָאֲחֵרוֹן שָׁלוֹ, וְעַל-כֵּן לָמָּה יִבְלָבֵל עֲצָמוֹ בְּדְמִיוֹנוֹת וּפְתוּיִים כְּאֵלוֹ לְהִיּוֹת בְּעַל מְקַבֵּל וְכוּ', בְּרַח לְךָ מִמַּחְשְׁבוֹת הָאֵלוֹ, וְתִלְמַד תּוֹרָה בְּשִׂקְיָהּ נִפְלְאָה וּבְהִצְנַע לְכַת, וְאִז טוֹב לְךָ בְּזֶה וּבְכָא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָה...
...

תַּתְקִי.

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר לְךָ ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֲי, הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחֵל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה.

מִכְתָּבְךָ הַיָּקָר לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְשִׂמְחָתִי מְאֹד לְרֵאוֹת אֶת תְּשׁוּבָתְךָ בְּפִשְׁףְךָ אֶל הַתְּכַלִּית הַנִּצְחִית, וְהִנֵּה בְּמָה שֶׁבִּקְשָׁתָּ לְכַתֵּב לְךָ דְּבָרֵי הַתְּחִיבִּים וְהַתְּעוֹרְרוֹת הַיּוֹצְאִים וְהַנוֹבְעִים מִדְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, הֲלֹא סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּיָדְךָ, תִּכְנִיֵּס כָּל מַחֲדָּ בְּהֵם, וְאִז כְּבָר לֹא תִצְטָרֵךְ לְשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל תִּמְצָא נַחֲמָה וְעִצּוֹת וְהַתְּחִיבִּים וְהַתְּעוֹרְרוֹת לְכָל יָמֶיךָ; אֲשֶׁרֵי מִי שִׂיֵּאֲחִז בְּהֵם. אִךְ מֵאַחֵר שֶׁרַבְּנוּ ז"ל הִזְהִירָנוּ מְאֹד עַל נִקְדַּת הַחֲבֵר, לְדַבֵּר אִישׁ עִם רַעְהוּ

(א) לְחִזּוֹר וּלְהִתְחַבֵּר.

בַּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְהִיא טוֹבָה לְשִׁנְיָהֶם, אֲמַרְתִּי לְנִטּוֹת יְדֵי קֶצֶת
בְּכֶתֶב, אֲוִלִי אֲזַכֶּה עַל-יְדֵי-זֶה גַם-כֵּן לְהִתְעוֹרֵר וְלָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

חֲמִדַת לְבָבִי! בְּמָה שֶׁאַתָּה כּוֹתֵב, שֶׁבְּכָל פֶּעַם יֵשׁ לְךָ יְרִידוֹת
וְהִתְקַרְרוֹת מֵעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ וְכוּ'. וְהִנֵּה רַבְּנוּ ז"ל מְפָרֵשׁ (תהלים
קמח, ח): "רוּחַ סְעָרָה עָשָׂה דְבָרוֹ", עֵקֶר הַרוּחַ סְעָרָה שֶׁנִּתְהַוְּהָ בְּמַחוּ
שֶׁל אָדָם, הוּא עַל-יְדֵי דְבוּרוֹ (עֵינֵי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, סִימָן לח), וְזֶה רוּאִים
בְּחוֹשׁ, כְּשֶׁאָדָם יוֹשֵׁב בְּעֵצְמוֹ, וְאֵינוֹ מִתְעַרֵּב בְּשׁוּם מַחְלָקַת וְסִכְסוּכִים
אוּ וּפּוֹחִים, אֲזוּ מַחוּ מְאִיר מְאֹד, וְהוּא מֵיֵשֵׁב בְּדַעְתּוֹ הַיָּטֵב. וְעַל-כֵּן,
חֲמִדַת לְבָבִי, בְּרַח לְךָ מִכָּל מִינֵי קְבוּצִים שֶׁמִּתְקַבְּצִים וּמְדַבְּרִים שָׁם
דְּבָרִים בְּטִלִּים וְשֶׁל מַה בְּכָף וּמִהַמְּלַחְמָה², אִף שֵׁיֵשׁ לְךָ תְּאוּה גְדוּלָה
לְזֶה, אִף בִּישׁוּב הַדַּעַת אֲמַתִּי תוּכַל לְבַטֵּל תְּאוּתְךָ, כִּי מַה יֵּצֵא מִזֶּה
כְּשֶׁתְּדַבֵּר אוֹדוֹת הַמְּלַחְמָה וְכָל הַפְּרִטִים הַתְּלוּיִים בָּזֶה, הַיַּעֲלָה עַל
דַּעַת מִישָׁהוּ, שֶׁבְּזֶה שֶׁמְדַבְּרִים פְּרִטֵי הַמְּלַחְמָה, וְאִיךָ הִנֵּה צָרִיךְ
לְהִיּוֹת וּמַה יִּהְיֶה, עַל-יְדֵי-זֶה יִתְקַן מִשָּׁהוּ, הֲלֹא הוּא רַק בְּטוֹל זְמַן
וּמְבַלְבֵּל הַמַּחַ, וּמְכַנֵּס מַחְלָקַת וְקִטְרוּגִים וְשִׁנְאוֹת חֲנָם כִּידוּעַ דְּבָר
זֶה. הָעֵקֶר רַק לְבִרוּחַ תְּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ וּלְבַקֵּשׁ רַחֲמִים עַל עַמּוֹ
יִשְׂרָאֵל, שֶׁלֹּא יֵאָרַע שׁוּם רַע אֲפִלּוּ לְצַפְרֵן שֶׁל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, וְיִמְלִיץ
תְּמִיד לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ עַל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל, אֲבָל לֹא לְהִתְקַבֵּץ בֵּין יוֹשְׁבֵי
קְרִנּוֹת הַמְּדַבְּרִים כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחָם וְכוּ', וְעוֹשִׂים וּפּוֹחִים שְׁלֵמִים,
וּבֵין כָּף וּבֵין כָּף נִתְבַטֵּל הַזְּמַן הַיָּקָר, אֲשֶׁר לֹא יִחְזֹר לוֹ כְּבָר
לְעוֹלָמִים, כִּי הַיּוֹם וְהַשָּׁעָה וְהַרְגַע שְׁעוֹבֵר — כְּבָר לֹא יִחְזֹר. "וְאִם
הִנֵּה יוֹדֵעַ דְּבָר זֶה בְּבוֹרֵר הַיָּטֵב, אֲשֶׁר הַזְּמַן פּוֹרֵחַ, אֲזוּ הִנֵּה תְּמִיד
מְדַבֵּר עַמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהִנֵּה עוֹסֵק בַּתּוֹרָה וּבַמְצוּוֹת", וְאֲפִלּוּ כְּשֶׁהִנֵּה
מְדַבֵּר עִם בְּנֵי-אָדָם, כִּי כְּמָה פְּעָמִים מְכַרַח לְדַבֵּר כִּידוּעַ, אִף-עַל-פִּי-
כֵן הִנֵּה מְעַרֵּב בַּתּוֹךְ דְּבוּרוֹ דְּבָרֵי אֲמוּנָה בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִית, אֲשֶׁר
עַל-יְדֵי-זֶה מְמִילָא הָיוּ נִתְעַלִּים כָּל הַדְּבוּרִים שֶׁדִּבֶּר, וְצָרִיךְ לְהַשְׁכִּיל
עַל דְּבָר זֶה מְאֹד מְאֹד, כִּי "כָּל עֲמַל הָאָדָם לְפִיהוּ" (קהלת ו, ז), בְּגִין

(ב) הִנֵּה זֶה מִיָּד לְאַחַר מַלְחַמַת יוֹם-הַכַּפּוּרִים שֶׁהִיְתָה בְּאַרְץ הַקִּדְשׁ.

אָשֶׁר תַּתְּקִי בְּנִחַל רְנֹו

פִּיהוּ דְלֹא נָטִיר לִיה. וְרַבְּנֵנוּ ז"ל אָמַר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת מְרִיבָה): מִי שֶׁעָצוּר בְּמַלְיָן, לֹא יוּכַל לוֹ שׁוּם אָדָם.

וְזָכַר כָּלֵל זֶה תָּמִיד, "שֶׁעָקַר הָאָדָם הוּא הַדְּבֹוּר, וְהוּא הַשְּׁעַר וְהִפְתַּח לְהַפְּגֵס אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ", וְעַל-כֵּן כְּשֶׁשׁוֹמֵר דְּבֹוּרוֹ, וְאִינוּ מְדַבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ, אִזּוּ זֹכָה לְמַח מִיָּשֵׁב, וְהוּא דְּבוּק בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּמֵאִיר לוֹ אוֹרוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּהֶאֱרָה נוֹרָאָה. [וְעַיִן בְּאַגְרַת הַמּוֹסֵר לְהַגְר"א], שֵׁישׁ מְדַרְשׁ, שֶׁעַל כָּל רַגַע שֶׁיִּחַסֵּם הָאָדָם אֶת פִּיו, יֵאִיר עָלָיו אוֹר כְּזֶה, אֲשֶׁר מִלְּאָכִים אֵינָם יְכוּלִים לַעֲמֹד עַל יְדוּן. וְשֶׁמִּעֲתֵי מֵר' לְוִי יִצְחָק (ז"ל) [גְּרוֹ יֵאִיר], שֶׁשְּׂמִירַת הַבְּרִית תְּלוּיָה בְּשְׂמִירַת הַדְּבֹוּר, וְכָל מֵה שֶׁאֶחָד שׁוֹמֵר בְּיוֹתֵר אֶת דְּבֹוּרוֹ, כְּמוֹ-כֵן הוּא מְשַׁמֵּר יוֹתֵר מִפְּגַם הַבְּרִית, וְדַבְּרֵי פִי חָכָם חֲזָן; וְדַבְּרֵי יִסְדֵּתָם בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן י"ט, עַיִן שָׁם.

אָחִי הַיָּקָר! בְּדַרְךָ זֶה צְרִיכִים הַתְּחַדְּשׁוֹת בְּכָל יוֹם, לְהִתְחִיל בְּכָל פַּעַם מִחֻדָּשׁ. כִּי הַדְּבֹוּר נַעֲשֶׂה הַפְּקָר עוֹד מִימֵי הַקְּטָנוּת, וְהָאָדָם רָגִיל בְּזֶה מְאֹד מְאֹד עוֹד מִקְּטָנוּתוֹ, עַל-כֵּן בָּא לוֹ דְּבַר זֶה בְּקִשְׁי וּבְכַבְדוֹת גְּדוּלָה. תִּקְבַּל עַל עֲצָמְךָ לֹא לְהִתְחִיל לְדַבֵּר עִם שׁוּם בְּרִיָּה, אִם יִשְׁאַל אוֹתָךְ תַּעֲנֶה לוֹ וְלֹא יוֹתֵר, וְדַבֵּר זֶה רַק בְּגִשְׂמִיּוֹת, אֲבָל דְּבַרֵי אֶמֶת וְיִרְאַת שָׁמַיִם כְּדָאִי לְהַרְבּוֹת לְדַבֵּר עִם חֲבֵרוֹ, וְלִשְׁיחַ עִמּוֹ כָּל מֵה שֶׁמֵּאִיר בּוֹ, כִּי הוּא דְּבַר גְּדוּל מְאֹד, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְעוֹרֵר אֶת עֲצָמוֹ וּמְעוֹרֵר אֲחֵרִים.

הַהֲכָרַח לְקַצֵּר.

כְּשֶׁאָדָם שׁוֹמֵר דְּבֹוּרוֹ, אִזּוּ עוֹלָה עַד עוֹלָם הַמַּחְשָׁבָה וַיֵּשׁ לוֹ פְּנָאִי לְהִתְיָשֵׁב הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב מֵהַתְּכַלִּית מִכָּל הַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה, וְאִיךָ שָׁאִין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלִעְדֵי יִתְבַּרֵךְ כָּלֵל, כִּי הַכָּל לְכָל עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֲשֶׁר מַחֲיָה וּמְהַיָּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה, כִּי בְּלִעְדֵי יִתְבַּרֵךְ לֹא הָיָה לָהּ קִיּוּם אֶפְלוּ כְּרַגַע, כִּי אִיהוּ מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין, וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין, וּבַתוֹךְ כָּל עֲלָמִין, וְדוֹמֵם, צוֹמַח, חֵי, מְדַבֵּר

— הכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך. וזה בחינת "מי יתן החרש תחרישון ותהי לכם לחכמ"ה" (איוב יג, ה), כי על-ידי ששותק ושומר דבורו, עולה עד סוד החכמה שהוא המחשבה. ומגלה שפחו מ"ה נגדו יתברך; אשרי הזוכה להגיע אל זה. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ו'), שזהו עקר התשובה — לדום ולשתק, ובפרט כשאחד מבנה ומתרחף אותו ושותק ואינו משיבו, אחי היקר, זהו עקר התשובה, ומועיל יותר מכל מיני תעניות וסגופים, כי על-ידי שתיקה, עולה למעלה למעלה עד רישא דלא אתידע וכו'.

הדורש שלומך...

תתקיא.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר לך-לך ה'תשל"ד.

שלום וברכה אל היקר לי ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך. מה אמר לך, החיים של האדם מלאים נסיונות קשים ומרים, ועקר גדלת בר ישראל הוא שיוכל להתזיק מעמד ולא להשבר משום דבר שבעולם יהיה מה שיהיה, ואיך שהוא עליך לברח רק אליו יתברך, ותשתדל להתחמק מבני-אדם אשר ממילא אינם יכולים לעזור לך, רק להחליש את דעתך וכו', ועל-כן מה אתה צריך את זה, מספיק יש לך חלישות הדעת מעצמך, מה אתה צריך עוד חלישות הדעת גם מאחרים על לא דבר. ואם חכמינו הקדושים אמרו (עין אבות א, ה): אל תרבה שיחה עם האשה כי סופו יורש גיהנום, כי כשאדם מפטפט כל העולה על רוחו עם אשתו, לבסוף באים לידי ופוחים ומריבות, והביט נתהפך לגיהנום ממש, ומכל שכן עם אחרים שאינם בביתך, מה לך להרבות בפטפוט דברים לדבר עמהם כל העולה על רוחך, שעל-ידי-זה אתה מנתק עצמך משרשך, ולכן ראה, להרגיל עצמך

אָשֶׁר תַּתְּקִיב בְּנַחַל רַנַּט

לְהַתְּבוֹדֵד רַק עִמּוֹ יִתְּבַרְךָ, וְעַל־יְדֵי־זֶה תַּצְלִיחַ דְּרָכְךָ תָּמִיד; אֲשֶׁר־י
מִי שְׁמַצִּית אֶת רַבְּנוּ וְ"ל בְּעֵנֶיךָ זֶה, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

זָכֹר כִּי הַתְּבוֹדוֹת הֵיא מַעֲלָה עֲלִיוֹנָה מִהַפֵּל, וְזֶה עֵקֶר הַשַּׁעַר
וְהַפֶּתַח לְהַפְּנֵס אֵלָיו יִתְּבַרְךָ (עֵינ לְקוּשִׁי־מוֹהַר"ן, סִימָנִים: כה, פד). אֲשֶׁר־יִנּוּ
שֵׁשׁ לָנוּ רַבֵּי כְּזֶה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

תַּתְּקִיב.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר לְךָ־לֶךְ ה'תשל"ד.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֲהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הַבְּחוּר הַיָּקָר
לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה בְּצִמָּא מִמֵּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן
עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה.

מִכְתָּבְךָ הַיָּקָר עֲכָשׁוּ קִבְּלָתִי, וְחִשְׁתִּי וְלֹא הִתְמַהְמַהְתִּי לְהַשִּׁיבְךָ,
כִּי אֲנִי רוֹאֶה מִפְתָּלִי מִכְתָּבְךָ, שֶׁהַבְּעַל־דְּבָר בּוֹלֵעַ אוֹתְךָ, רַחֲמָנָא
לְצַלֵּן, לְגַמְרִי, וְעַקֵּר בְּלִיעֵתוֹ שְׁבוֹלֵעַ אֶת הָאָדָם, הוּא שְׁמַכְנִיס בּוֹ
יְאוּשׁ וְעֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת, וּמִחֲשִׁיב וּמְמַרֵּר חַיָּיו, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, חֵס
וְשְׁלוֹם וְכוּ', לֹא דֵי שֶׁהוּא מְכַשִּׁיל אֶת הָאָדָם בְּמָה שְׁמַכְשִׁיל, כָּל אֶחָד
כְּפִי עֵנֶינּוּ וּמַצְבּוֹ וּבְחִינָתוֹ וְכוּ' וְכוּ', עוֹד זֹאת, שְׁמַכְנִיס בּוֹ יְאוּשׁ
לְגַמְרִי, כְּאֵלּוֹ אֶבְדָּה, חֵס וְשְׁלוֹם, תִּקְוָתוֹ, וּכְאֵלּוֹ כְּכִיכּוֹל הַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ
בְּרַגְזוֹ וּבְכַעַס עֲלָיו, וּכְאֵלּוֹ מִהַמְּצַר וְהַדְּחָק הַזֶּה כְּבָר לְעוֹלָם לֹא יֵצֵא
וְכוּ'. וּבְקָמַת זוֹ טְעוֹת גְּמוּרָה, וְזֶה עוֹד קֶשֶׁה יוֹתֵר מִכָּל הַחֲטָאִים
וְהַעוֹנוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, כִּי הַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ הוּא אֵינן סוֹף בְּרוּךְ הוּא,
וּכְמוֹ שֶׁלְגַדְּלָתוֹ יִתְּבַרְךָ אֵינן חֶקֶר, כְּמוֹ־כֵן אֵינן חֶקֶר לְרַחֲמָנוֹתוֹ, כִּי
הוּא יִתְּבַרְךָ מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם וְאֵינן הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ, וְהוּא יוֹדֵעַ מְקוֹם
שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְאֵיךְ שֶׁהִסְמִיךְ־מ"ם מִתְּגַבֵּר עֲלָיו דִּיקָא
בְּהַתְּגַבְּרוֹת הַזֶּה וְכוּ', וְעַל־כֵּן הוּא יִתְּבַרְךָ דֵּן אֶת הָאָדָם לְכַף זְכוּת

(עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן א'), ומחכה ומקנה שישוב האדם אליו יתברך, כי (מדרש שוחר טוב, תהלים ה'): עומד אדם ועושה גדישין של עברות, אומר הקדוש-ברוך-הוא יעשה אדם תשובה, וכמי שלא חטא וכו', עין שם, וכל העושה תשובה מעברה שפידו, הקדוש-ברוך-הוא מוסיף לו כבוד, וקורא לו שם חביב (שם יח), ועקר התשובה הוא לשוב אליו יתברך בכל עצמותו, כמו שאדם שב אל חברו שהיה רחוק ממנו עד עכשו. ומהו עצמיות האדם? הוא הדבור, כמו שנאמר (בראשית ב, ז): "ויפח באפיו נשמת חיים", (ומאן דנפח, מתוכו נפח, שהוא עצמות אלקות), "ויהי האדם לנפש חיה" (והרגומו: והנה באדם לרוח ממללא), כי על-ידי הדבור יכולים לשוב אליו יתברך, שתברח לה עכשו למקום מיחד שאין שם בני-אדם, ושם תשיח ותספר לפניו יתברך את כל לבך וכל מה שעובר עליך, ואיך שאתה נטבע ממש בטיט היזן פגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, רחמנא לצלן, מחשבות זרות ועיונים רעים ומח מבהל מאד מאד, ותרחיב את הדבור בזה מאד בכמה מיני טענות ואמתלאות יפות, ותפציר בפיוסים נאים לבקשו יתברך ולהתחנן מלפניו יתברך שירחם עליך, ותתמיד בדבר זה מאד מאד, ואף שעדין חשך, ענן וערפל סביבך, ונדמה לה שאבדת עולמך, וחשך בעדך ולא אור לה, רחמנא לצלן, מרב צרות וירידות ונפילות וכו', אחי, אחי, עשה זאת, בני, וברח לה רק אליו יתברך, והנצל מיד, כי כשאדם בקטנות עצומה תהו ובהו, ושרוי בעצבות ומרירות, וברח אליו יתברך, אין לשער ואין לספר את גדל נפלאות ערכות השעשועים שגורם למעלה למעלה אצלו יתברך בכל העולמות וכו', כי על-ידי בכיתו ושיחתו ולבו הנשבר מנענע כל העולמות ממש, והשכינה יושבת כנגדו ומנחמת אותו — אל תפחד, אני אתקן הכל (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רנט). וכבר אמרו חז"ל (בשוחר טוב, תהלים קיט): "וישאבו מים" (שמואל-א ז, ו), ואיזו מים היו שואבים ושופכים? אלא שעשו תשובה ושפכו לבם כמים לפני הקדוש-ברוך-הוא בתשובה שלמה וכו', עין שם. ובפרטיות אלו אשר נכשלו בפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, פשהם

מִרְחָמִים עַל עֲצָמָם, וּבִוְרָחִים לְמָקוֹם פְּנוּי שְׁאִין שָׁם בְּנֵי-אָדָם,
 וּמִסְפָּרִים לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת מֵר לְבָבָם וְרַע מֵצָבָם, וְשׁוֹפְכִים לְבָבָם
 כַּמִּים, אִין לְשַׁעַר מָה שְׁנַעֲשֶׂה מִזֶּה לְמַעַלָּה, וְהַמְּלֶאֶךְ הַמְּמַנֶּה עַל
 אֱלוֹ הַנְּפֹשׁוֹת שְׁנִלְכְּדוּ בְּמִצְוֵתָה הַרְעָה הַזֶּה, בּוֹנֵה מִתְּפִלָּתָם וְשִׁיחַתָּם
 הַיְכָלוֹת נוֹרְאִים וְנִפְלְאִים מְאֹד מְאֹד, כִּי (זֶהר הַקְּדוּשׁ): אֲתֵר דְּמֵאֲרִיהוּן
 דְּתִשׁוּבָה, קִימוּ בֵיה בְּהֵהוּא עֲלֵמָא צְדִיקִים גְּמוּרִים לִית לוּן רְשׁוּתָא
 לְקִימָא בֵיה, בְּגִין דְּאִינוּן קְרִיבִין לְמִלְכָּא יִתִיר מִכְּלָהוּי וְכוּ', עִין שָׁם.

חֲמַדַּת לְבָבִי! הִיָּה רְאוּי לִי לְהֶאֱרִיף לָךְ, אַף אָפֶס הַפְּנָאִי,
 וְטְרִדוֹתַי רַבּוּ מְאֹד, בְּעִוְנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, עַל-כֵּן אִמְרַתִּי לְקַצֵּר עֲכָשׁוּ,
 וּמָה טוֹב וּמָה נָעִים אִם הֵיִינוּ זֹכִים לְהִתְדַוֵּעַ יַחַד פְּנִים אֶל פְּנִים
 לְדַבֵּר דְּבָרֵי הַנְּחַל הַמְּטַהֲרִים מִכָּל הַכְּתָמִים, וּמְחַיִּים וּמְשִׁיבִים נִפְשׁ
 כָּל חַי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

אַהוּבִי, אַחִי! מוֹהֲרַנְיָתָ גַּתְן תְּשׁוּבָה לְאַחַד מִתְּלַמִּידֵי, שְׁיִרְקַד
 בְּכָל יוֹם, עַל-כֵּן, אַהוּבִי, יְדִידִי הַיְקָר, רְאֵה גַם רְאֵה לְקִיָּם זֹאת,
 וְלְרִקְדָּא בְּכָל יוֹם, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּמְתִּיק מִמָּךְ כָּל הַדֵּינִים וְכוּ' (עִין
 לְקוּשֵׁי-מוֹהֲרַנְיָן, חֵלֶק א', סִימָן י'), וְצָרִיף שְׁתַּדַּע שְׁעַל-יְדֵי כָּל רְקוּד וְרִקְוּד
 דְּוֹרְכִים עַל הַסְּטָרָא אַחְרָא, עַל-כֵּן בָּא הַדְּבָר הַזֶּה בְּקִשֵׁי רַב, כִּי הֵם
 אִינָם רוֹצִים לְהִתְבַּטֵּל מִהָאָדָם כְּפִדוּעַ, עַל-כֵּן תִּהְיֶה "בְּרִיָּה", וְרִקְדָּא
 בְּכָל יוֹם בֵּינָךְ לְבִין עֲצָמָךְ הַרְבֵּה מְאֹד, כִּי תִהְלֶה לְאֵל, אָנוּ יוֹדְעִים
 מִרְבִּי כְּזֶה וּמֵאֲנָשֵׁי שְׁלוּמָנוּ קְדוּשִׁים כְּאֵלוּ; אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִינוּ!

א) בְּמָקוֹם שֶׁבְּעָלִי הַתְּשׁוּבָה עוֹמְדִים בְּעוֹלָם הַהוּא, לְצְדִיקִים הַגְּמוּרִים אִין רְשׁוּת לְעַמְד
 שָׁם, בְּגִלְל שְׁהֵם קְרוּבִים לְמִלְךָ יוֹתֵר מִכָּלֵם.

תתקיג.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר לך-לך ה'תשל"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה ירדפו ויגיעו אל אהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, שותה ממיי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך היקר המשמח את הלב לשמע בשורה טובה, שעדין אתה מחזיק בתמך לשמות ממי הנחל, לנכון קבלתי עוד קדם הקג, וגם התחלתי לכתב לך, והנה ברצוני לכתב לך באריכות, אף מרב טרדותי, בעוונותינו הרבים, ברוחניות ובגשמיות נדחה מיום ליום, ועתה אמתתי ויהי מה ארוצה שורותי אלה אליך, למען יעמד הקשר בינינו לעד ולנצח.

אהובי, אחי היקר! מוהרנ"ת ז"ל דבר פעם עם אנשי שלומנו היקרים בסעדה שלישית של פרשת לך-לך, ופרש: "לך-לך" — שהשם יתברך אמר לאברהם גיי צו דיר, שזהו עקר השלמות שצריך לבוא בזה העולם, שילך אל עצמו, ער זאל גיין צו זיך, ודברי פי חכם חזן; ויש בדבורים אלו עמקות נפלאה מאד, עמק עמק מי מציאנו. פי' דוע אָשׁר דברי רבנו ז"ל הם תמימות ופשטות גמורה, אבל דיקא התמימות והפשטות הן עמקות מאד מאד.

והנה תכלית ירידת האדם אל זה העולם היא להפירו יתברך (עין זהר בא מב.), כי הנשמה היא חלק אלוק ממעל, אור רוחני עצם אלקותו יתברך. ובשכיל זה נקרא 'עולם' — לשון העלם, שנעלמת אלקותו יתברך, ועבודת איש ישראל היא להסתפל בשכל ובחיות אלקות שיש בכל דבר (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן א'), ולגלות אותו יתברך. וזה זוכים על-ידי התורה והמצוות, פי נקראת 'תורה' —

דְּמוּרָה וּמַגְלִי מֵאֵי דְהֵנָּה סְתִים מִמְּנֵי (וְהָר הַקְּדוּשׁ מְצוּרַע נב:),
וְהַמְצוּוֹת הֵן אֲחֻדוֹת אַחַת עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, כְּמוֹ שֶׁהֲרָצוֹן הוּא אֲחֻדוֹת
אַחַת עִם הָאָדָם, כֵּן כְּבִיכּוֹל בְּרוּחַנִיּוֹת הַמְצוּוֹת הֵן רְצוֹנוֹ יִתְבַּרְךָ,
שֶׁהִיָּה בְּרָצוֹנוֹ שֶׁהַתְּפִלִּין יִהְיוּ כֶּף שֶׁל עוֹר וְלֹא שֶׁל כֶּסֶף אוֹ זָהָב וְכוּ',
וְכֵן כָּל מְצוּהָ וּמְצוּהָ בְּסֹדֶר זֶה דִּיקָא כְּמוֹ שֶׁגִּלּוֹ לָנוּ חו"ל הַקְּדוּשִׁים,
שֶׁהִיא תוֹרָה שֶׁבְּעַל-פִּיהָ שֶׁלְמַד מִשָּׁה רַבְּנֵנוּ בְּסִינֵי, כְּמֵאמָרָם ו"ל
(בְּרִכּוֹת ה.): מֵאֵי דְכְּתִיב (שְׁמוֹת כד, יב): "וְאֶתְנָה לָךְ אֶת לַחֹת הָאָבֶן
וְהַתּוֹרָה וְהַמְצוּהָ אֲשֶׁר כְּתַבְתִּי לְהוֹרֹתָם", לַחֹת הָאָבֶן — אֱלוֹ
עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת, וְהַתּוֹרָה — זֶה מִקְרָא, וְהַמְצוּוֹת — זֶה מִשְׁנָה, אֲשֶׁר
כְּתַבְתִּי — אֱלוֹ נְבִיאִים וְכַתוּבִים, לְהוֹרֹתָם — זֶה גְּמָרָא, מִלְּמַד
שְׁכֵלָם גָּתְנוּ לְמִשָּׁה מִסִּינֵי, עֵינֵי שָׁם.

וְעַל-כֵּן כְּשֶׁלּוֹמַד תּוֹרָה, מְקַשֵּׁר וּמְדַבֵּק עֲצָמוֹ בְּשִׁכְלוֹ יִתְבַּרְךָ
כְּבִיכּוֹל, וְעַל-יְדֵי קִיוּם הַמְצוּוֹת מוֹצִיא מֵהַכַּח אֶל הַפְּעַל רְצוֹנוֹ יִתְבַּרְךָ
כְּבִיכּוֹל, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְפִירוֹ יִתְבַּרְךָ מִכָּל פְּרִטֵי הַבְּרִיאָה; כִּי עַקֵּר כָּל
הַמְצוּוֹת הֵם מְדַבְּרִים גְּשָׁמִיִּים דִּיקָא, שֶׁלּוֹקְחִים עוֹר בְּהֵמָה וְעוֹשִׂים
מְזֵה תְּפִלִּין, לּוֹקְחִין צָמֵר רְחֵלִים וְעוֹשִׂים מְזֵה צִיצִית, לּוֹקְחִין קֶרֶן
שֶׁל אֵיל וְעוֹשִׂין מְזֵה שׁוֹפָר, לּוֹקְחִין פְּסֻלַת גֶּרֶן וְיַקֵּב וְעוֹשִׂין מְזֵה
סִפָּה, לּוֹקְחִין קֶמַח וְעוֹשִׂין מְזֵה מִצּוֹת, וְכֵן כָּל פְּרִטֵי הַמְצוּוֹת,
שֶׁעוֹשִׂים מְדַבְּרִים גְּשָׁמִיִּים דִּיקָא, אֲשֶׁר לְפִיּוֹם רִיחָא" גְּדָמָה לְגִשָּׁם
מִמֶּשׁ, אֲבָל עַל-יְדֵי שֶׁעוֹשֶׂה וּמְקַיֵּם מְצוּוֹתָיו יִתְבַּרְךָ מֵהֵם, בְּזֵה אָנוּ
מַגְלִין אֲשֶׁר גַּם הַגְּשָׁמִי הוּא רוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ הַמְּלַבֵּשׁ
בְּלָבוֹשׁ הַזֶּה, כִּי הֵלֵא כְּשֶׁנַּעֲשִׂית מְצוּהָ מְזֵה הַדְּבָר הַגְּשָׁמִי — עוֹר
בְּהֵמָה, כְּבָר רּוֹאִים בְּעֵצָם שֶׁהוּא עֵצָם אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, כִּי הַתְּפִלִּין
הֵם הֵם כְּתָרָא דְּמִלְכָּא עֲלָאָה' (עֵינֵי לְקוּטִי-מוֹהֲרָ"ן, חֶלֶק ב', סִימָן עב), וְכֵן
עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה גְּתַגְּלָהּ אֲשֶׁר גַּם בְּתוֹךְ הַדְּבָרוֹת שֶׁהַעוֹלָם
מְדַבְּרִים, הֵם תּוֹרָה מִמֶּשׁ (עֵינֵי חַי-מוֹהֲרָ"ן, סִימָן רמג), וּכְכֹל מֵה

ד) שְׁמוֹרָה וּמַגְלָה מֵה שֶׁהִיָּה סְתוּם מִמְּנֵי.

ה) בְּהַשְׁקָפָה שְׁטַחִית.

ו) הַכְּתָר שֶׁל הַמְּלַךְ הָעֲלִיוֹן.

שְׁהַמָּקוֹם נִמְדָּה יוֹתֵר, שֶׁם דְּוָקָא גְנוּזִים סְתָרֵי תוֹרָה (עֵין לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נו), כִּי כָּל הַדְּבוּרִים וְהַמְּשָׂא וּמִתָּן הֵם תוֹרָה מִמֶּשׁ (עֵין שֶׁם, סִימָן רפ), וּמִי שְׁזוּכָה לְמַח בְּרוּר וּמְזוּכָּה, וְהוּא בְּקִי בְּהַאי אוֹרֵי־תֵא דְעֵתִיקָא סְתִימָאָה, הוּא יָכוֹל לְגַלּוֹת וּלְפַעֲנַח אֶת כָּל סְתָרֵי הַתּוֹרָה וְהַחֲדוּשִׁים וְהַנִּפְלְאוֹת הַגְּנוּזִים בְּדַבְּרֵי הָעוֹלָם (עֵין יַחֲוֹת־הַר"ן, סִימָן רד), כִּי כְּשֶׁאָדָם זוּכָה עַל־יָדֵי שְׂקִידָה רַבָּה בַּתּוֹרָה וּבַמְצוּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וּבִיּוֹתֵר עַל־יָדֵי שְׂקִידָה בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדָּוּת, נִפְתָּחִין לוֹ שְׁעָרֵי הָאֱמוּנָה בְּגִלּוּי אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּהֶאֱרָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה, עַד שְׁאֵפְלוּ דְבָרִים בְּטָלִים שֶׁל הָעוֹלָם מְעוֹרְרִים אוֹתוֹ לְחֹזֵר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי מִהֶכַל צוּעֵק כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְהֶכַל מְעוֹרְרִים וּמְרַמְזִים רְמִזִּים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ (עֵין שִׁיחֹת־הַר"ן, סִימָן נב), וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְצַמְצֵם עֲצָמוֹ מֵאִין סוּף וְעַד אִין תַּכְלִית בְּדוּמָם, צוּמַח, חֵי וּמְדַבֵּר, וּבְמַחֲשָׁבָה, דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל שְׁעָה (עֵין לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נט), לְגַלּוֹת לוֹ רְמִזִּים לְהַתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שְׁזָהוּ בְּעֲצָמוֹ סוּד הַנְּבוּאָה, קָשׁוּר בֵּין שְׁנֵי הַפְּרוּבִים, בְּסוּד (שְׁמוֹת כה, כב): "וְדַבְּרָתִי אֶתְּךָ מֵעַל הַכַּפְּרֵת מִבֵּין שְׁנֵי הַפְּרֻבִּים אֲשֶׁר עַל אַרְוֹן הָעֵדוּת אֶת כָּל אֲשֶׁר אֶצְוֶה אוֹתְךָ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (בַּמִּדְבָּר ז'): "מִבֵּין שְׁנֵי הַפְּרוּבִים וַיְדַבֵּר אֵלָיו", שְׁזָהוּ סוּד בִּינָה וּמְלָכוּת, יַחֲוֹד בֵּין שְׁתֵּי הַצְּפָרִים (עֵין לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ג'), שֶׁמְתַבּוֹנֵן בְּ"מְלָכוּתוֹ [יִתְבָּרַךְ] אֲשֶׁר בְּכָל מְשָׁלָה" (תְּהִלִּים קג, יט), וְעוֹשֶׂה מִהֶכַל תּוֹרָה, וּמִבֵּין הַצְּפוּנוֹת וְהַנְּסֻתָּרוֹת מְכַל פְּרֻטֵי הַבְּרִיאָה.

וְזֶה מֵה שְׁאֲמָרוֹ חו"ל בַּמִּדְרָשׁ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה כז, א): גְּדוֹל כְּחֹן שֶׁל נְבִיאִים, שְׁמַדְמִים צוּרָה לְיוֹצְרָה; כִּי אֵינָם רוֹאִים מְשׁוּם דְּבָר רַק עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, הַמְּחִיָּה וְהַמְּהִיָּה וּמְקִיָּם אֶת כָּל פְּרֻטֵי הַבְּרִיאָה, כִּי אִין בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֶׁם אֵלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם מִמֶּשׁ, וְזֶהוּ "מִבֵּין שְׁנֵי הַפְּרוּבִים אֲשֶׁר עַל אַרְוֹן הָעֵדוּת" — אַרְוֹן הָעֵדוּת דִּיקָא, כִּי צָרִיךְ לְקַשֵּׁר הֶכַל אֶל אַרְוֹן

(ז) בַּתּוֹרָה הַזֹּאת שֶׁל הַעֲתִיק הַנְּעֻלָּמָת.

הַעֲדוּת, שֶׁהִיא הַתּוֹרָה, כִּי בְּלַעֲדֵי הַתּוֹרָה לֹא יָבִין כָּלֵל, וְזֶהוּ בְּעֶצְמוֹ סוּדָם שֶׁל הַדְּבָרִים שֶׁגֵּלָה לָנוּ רַבְּנּוּ ו'ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִמָּן ג'), שֶׁעַל-יָדֵי לַמּוֹד גִּמְרָא יִזְכֶּה לִיַּחַד בֵּין הַפְּרוּבִים (שְׁתֵּי הַצַּפְרִים) לַעֲלוֹת אֶת הַמְּלָכוֹת עַד שֶׁרָשָׁה, וַיִּשְׁפַּע עָלָיו סוּד הַנְּבוּאָה גִּמְרָא דִּיקָא, שֶׁהוּא סוּד תּוֹרָה שֶׁבְּעַל-פִּיהָ; שֶׁעָשׂוּ הַתַּנָּאִים וְהָאֻמְרָאִים תּוֹרָה מִכָּל דְּבָר וְדו"ק; וְעַל-כֵּן הִזָּה בְּכַחַן לְהַחֲיוֹת מֵתִים, יִדְעָנָא זוּטֵי דְאִית בְּכוּ מְחִיָּה מֵתִים" (עֲבוּדָה זָרָה י:), כִּי הָיוּ נִכְלָלִין לְגִמְרֵי בּוּ יִתְבַּרְךָ מְרַב דְּבִקוּתָם וַיִּדְעוּתָם, וְעַל-יָדֵי-זֶה הָיוּ אֶצְלוּ יִתְבַּרְךָ מִמֶּש, כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַחֶכֶם: אֵלּוּ יִדְעוּתֵינוּ — הַיִּיתֵינוּ, וְכָל מָה שֶׁנִּכְלָלִין יוֹתֵר בּוּ יִתְבַּרְךָ, יוֹתֵר חַיִּים לְנִצְח (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִמָּן כֵּא), כִּי סוּד הַמִּיתָה הוּא רַק הַפְּשֻׁט הַלְּבוּשׁ הַגָּשְׁמִי מִמֶּנּוּ, וְהַצְּדִיקִים כָּבֵר הַפְּשִׁיטוּ מַעֲצָמָם עוֹד בְּחַיִּים חַיּוּתָם אֶת לְבוּשָׁם, כִּי כָּל שְׂמֵפִירִים אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, יוֹתֵר סְמוּכִין אֵלָיו, וְכְמוֹ-כֵן גַּתְפֻּשְׁט מִמֶּנּוּ הַלְּבוּשִׁים הַמְּסֻתִירִים אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִמָּן לֵג).

וְעַל-כֵּן נִקְרָאִים הַצְּדִיקִים חַיִּים (בְּרִכוֹת יח:): "בֵּן אִישׁ חַי" (שְׁמוּאֵל-ב כג, כ) — שֶׁאֶפְלוּ בְּמִיתָתוֹ קְרוֹי חַי, כִּי זָכוּ לְהַפְּלֵל בּוּ יִתְבַּרְךָ עַל-יָדֵי תַּקְוָה אֲמוּנָתָם בּוּ יִתְבַּרְךָ, כְּפָתוּב (בְּרֵאשִׁית ה, כב): "וַיִּתְהַלֵּךְ חֲנוּךְ אֶת הָאֱלֹקִים וְאִינְנוּ כִּי לָקַח אוֹתוֹ אֱלֹקִים", מְרַב דְּבִקוּתוֹ שֶׁהִיָּה דְבוּק תְּמִיד עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ כְּאֲשֶׁר יִדְבֹר אִישׁ עִם רַעְהוּ, וְקָשֶׁר עֲלֵמָא הַדִּין בְּעֲלֵמָא דְאִתִּי, שֶׁהוּא קָשׁוּר בֵּין הַחַי"ת וְהַנּוֹ"ן (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִמָּן א'), עַל-יָדֵי-זֶה הָאִיר תְּמִיד לְפָנָי עֵינָיו שֵׁם הַנּוֹ"ה בְּרוּךְ הוּא, בְּסוּד (תְּהֵלִים טז, ח): "שְׁוִיתִי הַנּוֹ"ה לְנִגְדֵי תְּמִיד", וְעַל-יָדֵי-זֶה נִכְלָל לְגִמְרֵי בְּאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, בְּחִינַת "וְאִינְנוּ" — שֶׁנִּכְלָל בְּאִין (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִמָּן כב), וְזֶה מְרַמֵּז בְּשֵׁמוֹ בְּעֶצְמוֹ חַי"וֹדָ' (חַי"ת וְהַנּוֹ"ן וְשֵׁם הַנּוֹ"ה שֶׁעוֹלָה כ"ו), כִּי הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִיִּים אֲשֶׁר זוֹכִים לְקָשֶׁר בִּינָה לְמְלָכוֹת, הֵינּוּ שְׂמֵתְבוֹנְנִים בְּכָל דּוֹר בְּמְלָכוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, עַל-יָדֵי-זֶה שֵׁם הַנּוֹ"ה תְּמִיד

(ח) אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁהֶקְטָן שֶׁבְכֶם מְחִיָּה מֵתִים.

לפני עיניהם, ועל-ידי-זה מוצאים ח'ן בעיני כל רואיהם, וזה בחינת (בראשית ו, ח): "ונח מצא חן בעיני הוי"ה", וגם הוא התדבק תמיד עמו יתברך, על-ידי-זה מצא ח'ן, כמו שכתוב (שם ו, ט): "את האלקים התהלך נח", שתמיד הלך עמו יתברך, והפונה שתמיד דבר עמו יתברך, ובכל מקום שהלך, הלך עמו יתברך כדרך שני בני-אדם המטיילים יחד, אשר כל זה הוא ההתגלות הנוראה של רבנו ו"ל שזכינו, פי הוא האי אור היוצא משלש ראשונות דעתיק וכו', ויתגלה אורו ודעתו בביאת משיח צדקנו, אשר בדעתו ילחם וכבש את כל העולם, ואז יקים (ויקרא כו, יב): "והתהלכתי בתוככם והייתי לכם לאלקים ואתם תהיו לי לעם", ודרשו חז"ל (בתורת כהנים והובא גם בפרוש רש"י): עתיד הקדוש-ברוך-הוא לטיל עם הצדיקים יחדו וכו', עין שם; כי מגדל נפלאות ערכות נעימות אורו יתברך שיתגלה, כמו שכתוב (ישעיה יא, ט): "כי מלאה הארץ דעה [לדעת] את ה'", על-ידי-זה בכל מקום שרק יהיה, יזכה להתקשר ולדבק עצמו בו יתברך, כי אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל. ועל-כן יקים אז (צפניה ג, ט): "כי אז אהפך אל [כל] עמים שפה ברורה לקרא כלם בשם ה'", והכל ידברו עמו יתברך, שזו עבודת ההתבודדות שנקראת "תפלת המשיח"; כי דבר זה יכניס משיח בעולם, אשר על שם זה נקרא 'משיח' לשון 'משיח' אלמים (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פג), כי על-ידי הארת הדעת האמת הזו ברור וזכוף האמונה, אשר מלא כל הארץ כבודו, על-ידי-זה שומעים את הפרוץ: "קיינ יאוש איז גארניט פארהאנדן"^ט (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן עח), פי (תהלים קלט, ו-ז): "אנה אלה מרויחך ואנה מפניך אברח, אם אסק שמים שם אתה, ואציעה שאול הנך" וגו', ואז על-ידי תפלה ושיחה בינו לבין קונו, ומספר עמו יתברך באשר יספר איש אל אחיו, בזה נשלמת פונת כל הבריאה, כי נתעלים מין נוקבין, שהיא אתעוררותא דלתתא, ואז יש לו כלים לקבל כל האורות הגדולים, שפע גלוי הכתר, כי בלא כלים, אי אפשר לקבל שום אור וחיות כלל. ועקר

ט יאוש אינו בנמצא כלל.

הכלים הם הדבורים, כמו שכתוב (דברים א, יא): "ויברך אתכם באשר דבר לכם", הינו לפי הדבור — בן השפע, אם הדבור, הינו כלי השפע, הוא בשלמות ובמלאו, אזי יכולין לקבל בו רב שפע (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לד), כי בלא אתערותא דלתתא אין לו כלים כלל, ונעשה רבוי אור, שמזה בעצמו נעשה כל השבירה, ועל-כן כל ענין רבנו ז"ל הוא אתערותא דלתתא נפלאה ונוראה מאד, וכמו שרואים תכף-ומיד כשרק נוגעים וטועמים ממעט מתיקות נעם אורו הגנוז, תכף-ומיד מתלהב הלב מאד מאד בתשוקה עצומה אליו יתברך, ומתחיל לדבר עמו יתברך, כי כששומעים כל ההתעוררות של הצדיק האמת הזה, תכף-ומיד נפתח הפה לדבר עמו יתברך (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס'), באשר רואים דבר זה בחוש, ונתעוררין אחר-כך בכל פעם לשוב אליו יתברך, ונמשך הלב אחריו יתברך תמיד, שזה בעצמו קשור ויחוד שני העולמות, פי האדם "ממצב ארצה וראשו מגיע השמימה" (בראשית כח, יב), שצריך למצא אותו יתברך בכל מקום ובכל ירידה ונפילה ובכל ענינו בפרטי פרטיות, וזה בעצמו מרמז בשמו הקדוש של רבנו ז"ל: ג'ח'מ'ן', פי כל ענינו הוא מין נוקבין (אתעוררותא דלתתא נפלאה ונוראה), ומקשר בין החי"ת ובין הנו"ן, שהוא קשור כל העולמות, וקבץ.

וזה שנאמר על עת הגאולה (זכריה יב, י): "ושפכתי על בית דוד ועל יושב ירושלים רוח חן ותחנונים" וגו', רוח ח"ן ותחנונים דוקא, פי זה ח"ן, פי מקשר עלמא הדין בעלמא דאתי, וזה שאיתא במכילתא (פרשת בא) על הפסוק (שמות ג, כא): "ונתתי את חן העם הזה", מלמד ששרתה עליהן רוח-הקדש וכו', עין שם; פי זה בעצמו סוד רוח-הקדש ונבואה — כשזוכה לקשר וליחד הכל אליו יתברך, ועין בקהלות יעקב (ערך חן), דבחינת נבואה ורוח-הקדש אקרי חן, כמו שכתב התרגום על הפסוק (תהלים מה, ג): "הוצק חן בשפתותיך" וגו' אתייהבית רוח נבואה, ועל-כן ח'ן ראשי תבות: ח'ונים ג'ביאים וכו', עין שם.

והנה חו"ל הקדושים (סנהדרין לו) אמרו, ח"ב כל אדם לומר

בשְׂבִילֵי נִבְרָא הָעוֹלָם, וְרָאוּ לֹא לַחֲשֹׁב אִיךָ שְׁכַל הָעוֹלָם וּמְלוֹאוֹ
 נִבְרָא וְעוֹמֵד רַק בְּשִׂבְלוֹ, וְהִפֵּל תְּלוּי בּוֹ, הֵן הַטּוֹבוֹת הַבְּאוֹת עַל
 הָעוֹלָם וְהֵן, חֵס וְשְׁלוֹם, לְהַפֵּךְ, הַכֹּל בְּשִׂבְלוֹ. וְאָמַר רַבְּנּוּ וְ"ל
 (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ה'), נִמְצָא כְּשֶׁהָעוֹלָם נִבְרָא בְּשִׂבְלִי, צָרִיךְ
 אֲנִי לִרְאוֹת וּלְעֵיִן בְּכָל עֵת בְּתַקּוֹן הָעוֹלָם, וְלִמְלֵא חֲסֵרוֹן הָעוֹלָם
 וְלְהַתְּפִיל בְּעִבּוּרָם, כִּי הָאָדָם נִקְרָא עוֹלָם קָטָן, וּמֵה שְׂיִישׁ בְּכָלֵל יֵשׁ
 בְּפֶרֶט, וְכֵן לְהַפֵּךְ — מֵה שְׂיִישׁ בְּפֶרֶט בֵּן יֵשׁ בְּכָלֵל. וְעַל-כֵּן אָמְרוּ
 חו"ל (יוֹמָא פו:): יְחִיד שֶׁעָשָׂה תְּשׁוּבָה, מוֹחֲלִין לוֹ וְלִכְל הָעוֹלָם כְּלוּ,
 כִּי הַכֹּל תְּלוּי בָּךְ (וּכְמוֹ-כֵן בְּלַמּוּד בְּתַבִּי הָאֲרִיז"ל וְסֹדֵר הָעוֹלָמוֹת
 וְהַשְּׂמוֹת וְהַחֲדוּשִׁים, הַכֹּל הוּא בְּכָלֵל וּבְפֶרֶט, הֵינּוּ כְּמוֹ שֶׁבְּכָלֵלִיּוֹת
 כָּל הָעוֹלָמוֹת יֵשׁ סֹדֵר זֶה, כְּמוֹ-כֵן בְּכָל אֶחָד בְּפֶרֶטִיּוֹת יֵשׁ אֲצֵלוֹ סֹדֵר
 זֶה, הֵינּוּ עוֹלָמוֹ הַפֶּרֶטִי, וְאֵין בָּאֵן הַמְּקוֹם לְהֵאָרִיךְ בְּזֶה), וְכֹל הַזְּמַן
 שֶׁאֵין הָאָדָם חוֹשֵׁב מֵעֲצָמוֹ, וְאֵינוֹ מֵיֹשֵׁב אֶת עֲצָמוֹ, אִזּוּ כְּפִי בְּחִינַתוֹ
 יֵשׁ קְלָקוּל, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, בְּכָל הַבְּרִיאָה, כִּי הַכֹּל תְּלוּי בּוֹ, וְעַל-כֵּן
 כָּל עֲבוֹדַת הָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי לְלַכֵּת תְּמִיד אֶל עֲצָמוֹ: לְתַקֵּן אֶת עֲצָמוֹ,
 וְלַחֲשֹׁב עִם עֲצָמוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה מִמִּילָא כְּשֶׁיִּתְקַן הַפֶּרֶט, יִזְכֶּה שְׂיִתְקַן
 הַכָּלֵל, וְזֶה בְּחִינַת "לֶךְ-לֶךְ", וְתַבַּת "לֶךְ" אֵינָה מוּבְנֶת כָּלֵל, כְּאֲשֶׁר
 נִדְחַק רַש"י הַקְּדוֹשׁ בְּזֶה, וּפִרְשׁ "לֶךְ" — לְטוֹבָתְךָ וְכוּ', עֵינֵי שָׁם;
 אִךְ עַל-פִּי הַנ"ל יוֹבֵן הַיֵּטֵב, שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְמַשֵּׁךְ עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ,
 אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדָּיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וְהוּא מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל
 עֲלָמִין, וְאִף שֶׁנֶּפֶל לְעַמֵּק הַכִּי גְרוּעַ, גַּם מִשָּׁם יְכוֹל לְצֵאת, כִּי אֶפְלוֹ
 בְּתַקֵּן הַקְּטָנוֹת וְהַחֲשֻׁכוֹת וְכוּ', מֵאִיר אֹרֹךְ יִתְבַּרֵּךְ, וְהוּא בְּעֲצָמוֹ עֲצָם
 אֲלֵקוּתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְכָל חַיּוֹתוֹ הֵיא רַק מְמַנּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וּכְשִׁיּוֹצִיא חַיּוֹתוֹ,
 מִיָּד יִתְבַטֵּל לְגַמְרִי, וְיִהְיֶה כְּאֵין מִמֶּשׁ, כִּי הוּא יִתְבַּרֵּךְ מְקַיְּמוֹ וּמְחִיָּהוּ,
 וְזֶהוּ "לֶךְ-לֶךְ", "לֶךְ" בְּדוּקָא, שְׁכַל הַלּוֹכֵךְ וּנְסִיעֶתְךָ יְהִי לְךָ וְאֵלֶיךָ
 לְבַד, הֵינּוּ לְעֲצָם נִקְדַּת הָאֲמֶת, שֶׁהֵיא אֲמֶתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, שְׁזֶה עֲקָרָךְ
 וְחַיּוֹתְךָ.

כִּי עֲקָר הָאָדָם הוּא הַנְּשָׂמָה הַקְּדוּשָׁה שְׂבוּ, שְׁזֶה כָּל הָאָדָם,
 וְכְמוֹכָא בְּלְקוּטִי-מוֹהֲר"ן (חֵלֶק א', סִימָן כב), שְׁמָה שֶׁנִּקְרָא אֲצֵל הָאָדָם

אָנִי, הוּא רַק עֵצֶם הַנְּשָׁמָה, כִּי בֶּשֶׁר הָאָדָם נִקְרָא רַק הַבֶּשֶׂר שֶׁל הָאָדָם, וְעַקֵּר הָאָדָם בְּעֵצְמוֹ הוּא הַנְּשָׁמָה, וְהַנְּשָׁמָה הִיא חֵלֶק אֱלוֹהִים מִמַּעַל שֶׁהוּא עֵצֶם הָאָמֶת, וְעַל-כֵּן נִקְרָא אָדָם לְשׁוֹן אֲדָמָה לְעֵלְיוֹן, כַּמּוּבָא בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, וְזֶה בְּחִינַת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁהִתְחִילוּ מֵאַבְרָהָם, שֶׁנֶּאֱמַר עֲלֵיהֶן "כֹּלֵה זֶרַע אָמֶת" (יִרְמְיָה יב, כא), וְזֶה שֶׁאֵמַר לוֹ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: "לֵךְ-לֵךְ", הֵינּוּ שֶׁתֵּלֵךְ לֵךְ לְעֵצְמָךְ, דְּהֵינּוּ לְעֵצֶם הָאָמֶת שֶׁלֵךְ הַמְשַׁרְשֵׁת בָּךְ, שֶׁרַק זֶה נִקְרָא אָנִי, כְּשֶׁהָאָדָם מְדַבֵּר עַל עֵצְמוֹ, וְכֵן רַק זֶה נִקְרָא אִתָּה אוֹ לֵךְ, כְּשֶׁמְדַבְּרִים עִמּוֹ לְנֹכַח, הֵינּוּ שֶׁבְּכֹל הַלּוֹכֵךְ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת תֵּלֵךְ רַק לֵךְ לְעֵצְמָךְ, לְעֵצֶם נִקְדַּת הָאָמֶת הַמְשַׁרְשֵׁת בָּךְ, וְלֹא תִסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם הַסְּתוּת וּפְתוּיִים שֶׁל הַשָּׂקֶר הַמְחַשִּׁיף אֲנִפֵי בְרִיתֵא, עַד שֶׁשָּׁקְשָׁה וְכָבַד מְאֹד לְעַמּוֹד עֲלֵיהֶם, מִי שֶׁאֵינוֹ מִשְׁתַּדֵּל לְחוּס עַל עֵצְמוֹ לְחַפֵּשׁ תָּמִיד הָאָמֶת לְאַמְתָּה לְבַל יִטְעֶה אֶת עֵצְמוֹ, וְזֶהוּ "לֵךְ-לֵךְ מֵאַרְצֶךָ וּמִמּוֹלַדְתֶּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ", כִּי כַּמָּה מֵינֵי חֻשְׁףֵי וּשְׁקָרִים הַנּוֹמְשִׁים מֵאַרְצֶךָ, דְּהֵינּוּ מֵהַעִיר וְהַמְּדִינָה שֶׁנִּתְגַּדֵּל בָּהּ, כִּי זֶה יְדוּעַ, שֶׁהַקְּלָפָה קֹדְמָה לְפָרִי, וּבְכֹל הָאָרֶץ וּבְכֹל הַמְּקוֹמוֹת, אֶף-עַל-פִּי שֵׁישׁ שֶׁם הַרְבֵּה טוֹב, אָבֵל יֵשׁ גַּם בְּכֹל מְקוֹם כַּמָּה מֵינֵי חֻשְׁכוֹת הַמְּחַשִּׁיכִים אֶת הָאָמֶת, דְּהֵינּוּ מֵהַ שֶׁבְּכֹל אָרֶץ רַבָּם רוֹדְפִים אַחַר תְּאוֹתָהּ, וּבְפֶרֶט אַחַר הַמָּמוֹן, שֶׁזֶהוּ עֲבוּדָה זָרָה מִמֶּשׁ (עֵין לְקוּשִׁי-מִוְהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כג) וְהַכְּבוֹד וְכוּ', שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְרַחַק הָאָדָם מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְכַל-כָּךְ מִשְׁקָעִים בְּזֶה, עַד שֶׁנִּגְדָּמָה כְּאִלוֹ זוֹ הַדְּרָךְ נִתְּנָה מִסִּינֵי, חֵס וְשְׁלוֹם, וְצָרִיךְ לְהִתְרַחַק מִזֶּה וּלְצִאת "מֵאַרְצֶךָ", וְתֵלֵךְ לֵךְ לְעֵצְמָךְ לְנִקְדַּת הָאָמֶת, שֶׁזֶה עַקֵּר עֵצְמָךְ, כִּי אִם תִּסְתַּכֵּל עַל הָאָמֶת, תִּבְיִן הֵיטֵב כִּי לֹא זוֹ הַדְּרָךְ לְבֹא לְתַכְלִית הַנּוֹצְחִית לְעוֹלָם הַבָּא, וְכֵן "מִמּוֹלַדְתֶּךָ" — דְּהֵינּוּ שֶׁיֵּצֵא מֵהַרְעַ וְהַחֻשְׁףֵי שֵׁישׁ בּוֹ מִצַּד הַתּוֹלְדָה, וְכֵן "מִבֵּית אָבִיךָ" — שֶׁהִיא מִשְׁפַּחְתּוֹ, כִּי יֵשׁ כַּמָּה שְׁטִיּוֹת וּשְׁקָרִים שֶׁנִּדְבָּקוּ בּוֹ מִצַּד מִשְׁפַּחְתּוֹ, שֶׁמְחַזְּקִים עֵצְמָם לְמִיחָסִים גְּדוּלִים, וּכְאִלוֹ כֹּל הַכְּבוֹד שֶׁיֵּךְ לָהֶם וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה שֶׁאֵר שְׁטִיּוֹת וּבְלִבּוּלִים, וּמְכַלֵּם צְנוּה

לו השם יתברך שיצא מזה וילך מהם "לך" דיקא דהינו לעצמך, שהוא עצם נקדת האמת, ואז "תבוא אל הארץ אשר אראך", שהיא הארץ העליונה ארצות החיים, שלמות וברור וזכוף האמונה. פי כשאדם מסתפל תמיד רק על עצמו, ובורח תמיד אליו יתברך, אז דיקא יזכה להגיע אל שלמותו בזה העולם. וכל זה אי אפשר לברר בכתב, רק מי שחפץ באמת, יבין כי כבר מבאר בדבריו הקדושים, אשר בני-אדם הם מונעים גדולים יותר מהיצר הרע ולא מפעיא רשעים וקלי עולם יכולים להטותו מהאמת, אף גם יראי השם יכולים לפעמים לבלבל את האדם בעצתם שאינה טובה לפניו לפי דרכו, ויש בזה כמה וכמה בחינות בלי שעור, ועל-פן החפץ באמת להתקרב אליו יתברך, העקר והיסוד שהפל תלוי לא להתבלבל מאחרים כלל, אין לי בעולמי רק אני והוא יתברך, ולא יראה ולא ישמע משום דבר רק אורו יתברך, אז דיקא יזכה להגיע אל ענינו, ובפרט אברך שהוא עדין בשנה הראשונה, ובוצר לבו מאד מאד לעבודת השם יתברך בנהוג, העקר שילך בדרך הקדושה והנוראה הזו שהיא דרך התם הקדוש, שלעולם לא התבלבל מאחר כלל, רק אמר: זה מעשה שלו, וזה מעשה שלי, פי בדרך כלל נופל בדעתו כשמסתפל על אחרים, אבל כשקובע לעצמו קביעות חזקה שהוא יברח תמיד רק אליו יתברך, וכל מה שייצטרך בין בגשמי ובין רוחני ירדף תמיד רק אליו יתברך, אז כבר לא יתבלבל מאחרים, וכן בעניני הלמוד יקבע לעצמו קביעות חזקה בלמוד התורה הקדושה בכל יום: מקרא, משנה, גמרא, מדרש, שלחן ערוך וספרי רבנו ז"ל וכו' וכו', וגם בזה אסור להסתפל על אחרים כלל, רק כפי כחו וכפי בחינתו ילמד, אז יצליח דרכו תמיד.

אהובי, אחי! יש עוד להאריך אלה עמודים, ולתפש ולסלסל בתורתו של רבנו ז"ל, שהוא מעין הנובע מאין סוף ממש, אף טרדוטי רבו עכשו מאד, וגם כל זה אני כותב בדרך, על-פן ההכרח לקצר, ואקנה, אם ירצה השם, בקרוב לכתב לך עוד.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

הַסֵּפֶר כָּבֵד נִגְמָר, בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, בְּאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל, וְאַקְוָה שְׂיִגִיעַ
לְכָאן עוֹד עֲשָׂרָה בְּטַבַּת הַלּוּלָא דְמוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, וְאִזּוּ אֲשַׁלַּח לָךְ.

תּתְקִיד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר לָךְ-לָךְ ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ, הַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם מְלֵאִים נִסְיוֹנוֹת
קָשִׁים וּמְרִים עַד מְאֹד, וְעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד מֵה שְׁעוֹבֵר, הַעֲקָר הוּא
רַק הַתְּחִזּוֹת, לְהַתְּחִזֵּק בְּכָל מִינֵי אַפְנִים, כִּי לִפְל בְּדַעְתּוֹ אֵין זֶה עֲצָה,
וּמִכָּל שְׂפֵן לְהַתְּיָאֵשׁ מִן הַחַיִּים זֶה שְׁטוּת, כִּי עַל כְּרַחֲךָ אַתָּה חַי בֵּין
שְׂאֵתָה רוּצָה וּבֵין שְׂאֵינְךָ רוּצָה וְכוּ', וְעַל-כֵּן מֵה שְׂיָךְ לְהַתְּיָאֵשׁ
וְלַחַיּוֹת חַיִּים מִמְרָמְרִים מְאֹד, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, לְהַרְגִישׁ אֶת הַגִּיהֵנוֹם
עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם וּמֵאוּמָה לֹא יִהְיֶה לָךְ, יוֹתֵר טוֹב לְכַרַח אֱלִיּוֹ יִתְבָּרֵךְ
וְלַהֲפֹךְ אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה לְגַן-עֵדֶן, כִּי אֵין הָעוֹלָם הַזֶּה, כִּף אָמַר רַבֵּנוּ
ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרַנְ"ו, חֶלֶק ב', סִימָן קִיט), אוֹ עוֹלָם הַבָּא אוֹ גִיהֵנוֹם, וְזֶה
כְּשֶׁמְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ אֱלִיּוֹ יִתְבָּרֵךְ וּמִסְתַּפֵּל בְּעֵין אֲמַת רַק אֵל תִּכְלִיתוֹ,
עַל-יְדֵי-זֶה יֵשׁ לוֹ עוֹלָם הַבָּא, כִּי חַי בְּדַגְמַת עוֹלָם הַבָּא, לֹא-כֵן
כְּשֶׁמְפָרִיד עֲצָמוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, אִזִּי טוֹעֵם כָּל מִינֵי מְרִירוֹת שֶׁל
הַגִּיהֵנוֹם עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם, וּמְרִים לוֹ הַחַיִּים מְאֹד מְאֹד. וְתַדַּע לָךְ,
יְדִידֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר זֶה הִיא הַמְּצִיאוֹת, וְאַף שְׂאֵנִי יוֹדַע שְׂיֵשׁ בְּנֵי-אָדָם
שְׂשׁוּחִקִים מְדַבּוּרִים אֵלוֹ — מֵה בְּכָךְ, יָבֵא הַיּוֹם הָאֲחֵרוֹן שְׁלֵהֶם,
אוֹ יָבֵא הַיּוֹם וְיִפְלוּ לְמִשְׁכָּב, וְאִזּוּ נִרְאָה בְּאֵילוֹ פָּנִים יִהְיוּ. וּכְכֹר רְאִיתִי
דְּבָרִים כְּאֵלוֹ הַמוֹן פְּעָמִים, בְּשַׁעַה שְׂדַבְרָתִי מִרַבֵּנוּ ז"ל וּמֵהַתְּכִלִּית
הַנּוֹצְחִית, הִיוּ כְּאֵלוֹ שְׂעָמְדוֹ מִן הַצַּד וְשַׁחְקוֹ מִמֶּנִּי, וְהַכֵּל הִיָּה אֲצֵלָם
כְּלִי צְנוּת גְּדוּלָה, אֲבָל לְבִסוּף נִפְלוּ וְנִכְנְסוּ בְּאִיזוֹ צָרָה, זֶה בְּחוֹבוֹת

ערב אָשר תתקטו בנחל

וְזֶה בְּבְרִיאוֹת עַד שֶׁהִתְיַאֲשׁוּ מִן הַחַיִּים לְגַמְרֵי, וְעִבְרָה עֲלֵיהֶם מְרִירוֹת דְּמְרִירוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה, וְאִז הִסְתַּפְּלַתִי מִהַצַּד וְאָמַרְתִּי לְנַפְשִׁי: "נֹה, עֲכָשׁוּ מִי צוֹדֵק".

הַכֶּלֶל, יְדִידֵי הַיְקָר, דְּבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל הֵם אָמֶת וַיִּצְיֵב, וְאִף שְׂרֹאִים שֶׁעֲכָשׁוּ הַרְשָׁעִים מִצְּלִיחִים, תִּדְעַ שְׁזֶה רַק לְפִי שְׁעָה, אֲבָל לְבִסּוֹף כָּלָה וְנִכְרַת, כַּמּוּבָא בְּדְבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ח). מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר, רְאוּי לָנוּ לְשִׁמְחַ מְאֹד מְאֹד עַל נַעֲם חֶלְקֵנוּ, שְׂאָנוּ יוֹדְעִים מִרַבֵּנוּ ז"ל, וְצָרִיכִים רַק לְבָרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי רַק שֵׁם הוּא הָאָמֶת, וְתַכְף-וּמְיָד כְּשֶׁאֲדָם מְנַתֵּק עֲצָמוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, הוּא כָּבֵד מִנְּחַ בְּשִׁקָּר, וְצָרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים שְׁלֹא יִטְעֶה עֲצָמוֹ וְלֹא יִטְעֶה אַחֲרָיִם, כִּי הַכֹּל שִׁקָּר וְכֹזֵב, יְכוּלִים לִהְיוֹת רַב, רַבִּי וְרַבֵּן וְכוּ', וְשִׁקְרָן גְּדוֹל, רַחֲמָנָא לְצִלּוֹן, וְכֵן הִיא הַמְצִיאוֹת, וְאִף שְׁזֶה כּוּזָב, אִף בְּלִי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַכֹּל שִׁקָּר, וְעַם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַכֹּל אָמֶת, צָרִיכִים לְהַכְנִיֵס בְּחַיָּיו הַפְּרִטָּיִים רַק אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִז יֵאִיר עֲלָיו אוֹר הָאָמֶת.

נָא וְנָא חֲזַק עֲצָמְךָ וְאַל תַּחְלֵשׁ דַּעְתְּךָ, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

תתקטו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר לָךְ-לָךְ ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלַתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ. רְאֵה לְחֲזַק עֲצָמְךָ בְּהַתְמַדַּת לַמּוֹד סְפָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה תוּכַל לְקַבֵּל חַיּוֹת חֲדָשָׁה בְּכָל פַּעַם, כִּי רַבֵּנוּ ז"ל לֹא יָנִיחַ אוֹתְךָ לְפַל, אִף עֲלֶיךָ לְדַעַת, אֲשֶׁר עַל כָּל פְּרִט וּפְרִט מְדַבֵּר רַבֵּנוּ ז"ל, רַבּוֹ הַמְּנִיעוֹת כְּמוֹ שְׂרַבּוֹ, וְצָרִיכִים לְהַתְחַזֵּק

וְלִהְיוּ מִעַמְדֵי יְהוָה אִיךָ שְׂיֵהְיֶה וְיֵהְיֶה מִה שְׂיֵהְיֶה, הָעֵקֶר אָסוּר לִפְלֵי בְדַעְתּוֹ כָּלֵל בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן, וְדִקְא עַל-יְדֵי-זֶה יִצְלִיחַ דְּרָכּוֹ תָּמִיד. וְעֵלֶיךָ לְדַעַת, כִּי כָּל עֲנִינֵי רַבְּנוּ ז"ל הוּא עֲצָם בְּגֵרוֹן הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, וְהוּא מִכְרַח לְהִקְיֵא הַקְּאוֹת (כְּמוֹבָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ח), בְּסוּד (אִיּוֹב כ, טו): "חֵלֵל בָּלַע וְיִקְיֵאנוּ", הֵינּוּ שֶׁהִצְדִּיק נִכְנָס בְּתוֹךְ בֵּית הַבְּלִיעָה שֶׁל הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, וְהוּא מִכְרַח לְהִקְיֵא אֶת הַנְּשֻׁמוֹת שֶׁבָּלַע, וְעַל-כֵּן לֹא בָחַנְּם שׁוֹנֵא כָּל-כֶּף הַסֵּמ"ךְ-מ"ם אֶת רַבְּנוּ ז"ל. וְכְמוֹבָא אֲצִלְנוּ הַסְּפוּר מִה שֶׁקָּרָה קֹדֶם שֶׁיִּרְדֶּה נִשְׁמַת רַבְּנוּ ז"ל לְעוֹלָם (עֵינֵי סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה ז'); וְלִכֵּן רָאָה לְהַתְמִיד בְּיוֹתֵר בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְאָז תִּרְאֶה מִה יֵהְיֶה לָךְ לְבִסּוּף. וְאֲנִי יוֹדֵעַ וּמֵאֲמִין בְּאִמּוּנָה שְׁלֵמָה, כִּי סוּף כָּל סוּף נִרְאֶה נִסִּים נִגְלִים, אִיךָ שֶׁדָּבַר רַבְּנוּ ז"ל יִכְבַּשׁ אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְכֻלָּם יִסְעוּ אֶל צִיּוֹנוֹ הַקְּדוֹשׁ, וְאִךָ שֶׁעָכְשׁוּ כָּל הָעֲנִינֵי נִרְאֶה כְּחִלּוּם, אִךָ יֵשׁ לִי קִבְלָה וְכוּ' שֶׁכֶּף יֵהְיֶה. הֵן אָמַת כָּל הַחַצִּים עֲלֵי, אִךָ אֲנִי מִקְּוִיָּה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁיִּקְיֵם דְּבִירוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁאָמַר: נִצְחָתִי וְאֲנִיצַח, כִּי מִדְּתוֹ נִצַּח. וְכִמוֹ שֶׁאָמַר פְּעַם בְּלִשׁוֹן תְּמָה: אִיךָ הָאֵב נִישַׁט אוֹיִם גְּעַפִּירֵט? נִצְחָתִי וְאֲנִיצַח. וְעֲנִינֵי הַנִּצְחוֹן הַזֶּה הוּא נִצְחוֹן נִצְחִי, שֶׁאֵין רוּאִים בְּחוּשׁ, כִּי כָּל עֲנִינֵי רַבְּנוּ ז"ל הוּא גְּלוּי אֱלֻקוֹת בְּמִדְּרָגָה עֲלִיוֹנָה, כִּי רַבְּנוּ ז"ל מְגַלֶּה אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַד שֶׁכָּל אֶחָד יִרְגִישׁ אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְיִתְחִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ כְּאִשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהֵבִין אֶל אָבִיו, אֲשֶׁר דָּבַר זֶה הוּא הַמְּדֻרָּגָה הָעֲלִיוֹנָה יוֹתֵר מִהַכֵּל, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל בְּפִירוּשׁ (לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כה): הַתְּבוּדוֹת הֵיא מְדֻרָּגָה עֲלִיוֹנָה מִהַכֵּל, וְהָעֵקֶר לֹא לִפְלֵי בְדַעְתּוֹ כָּלֵל, כִּי הַמְּלַחְמָה אֲרָכָה, וְכִמוֹ שֶׁאָמַר הַחֲסִיד בְּחֻבַּת הַלְּבָבוֹת, שֶׁכִּתְּם מִמְּלַחְמָה קְצָרָה, עֲדִין יֵשׁ לָכֶם מְלַחְמָה אֲרָכָה, שְׂזוֹ מְלַחְמַת הַיָּצֵר. כִּי קָל יוֹתֵר לְכַבֵּשׁ עִיר וּמְדִינָה מֵאֲשֶׁר לְכַבֵּשׁ אֶת עֲצָמוֹ, כִּי עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּכָל יוֹם וְיוֹם מִה שֶׁעוֹבֵר, וְלוֹלָא עֲצוֹת רַבְּנוּ ז"ל יְכוּלִים לִפְלֵי בְּנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּה, וְעַל-כֵּן הַתְּמִד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה בְּכָל יוֹם, וְהַכֵּל עַל-פִּי סֹדֵר דְּרָף הַלִּמּוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁאֵז תִּצְלִיחַ דְּרָכְךָ בְּיוֹתֵר, וְשׁוּם דְּבַר לֹא יוּכַל לָךְ בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמְתַמִּיד בְּכָל יוֹם בְּסִפְרֵי

רבנו ז"ל, ואז טוב לו כל הימים.

הדורש שלומך כל הימים...

תתקטז.

בעזרת השם יתברך, אור ליום רביעי לסדר דף-לך ה'תשל"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי,
האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו
יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך היקר לנכון קבלתי, ואיני מבין למה פתבת לי, הלא
קטנך עבה ממתני, ואתה כבר שותה ממי הנחל זה ימים ושנים
וכו', אף כבר הורה לנו רבנו ז"ל לקבל דין מן דין (עין לקוטי-מוהר"ן,
חלק א', סימן לד) ודבר הרבה, שנתועד תמיד יחד באהבה אמיתית,
ונדבר איש עם רעהו כאשר ידברו שני אחים ממש, וקדם שיצא
מעיר ברסלב לנסע לעיר אומן להסתלק שם, בעת שיצא מפתח
הבית עמד על יד המזוזה, והניח ידו על המזוזה, ואמר לאנשי
שלומנו: תראו להתקבץ יחד ולהתפלל יחד, כי אם תתפללו בכונה
אולי תוכלו למשוך אותי אליכם (עין חיי-מוהר"ן, סימן קפז), ובפרט
כשזוכים לדבר ממנו, ממשכים אותו אלינו, כי על-ידי שחוזרים
על דבוריו הקדושים והנוראים, על-ידי-זה נתדבקת רוחנו ברוחו
(עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יב).

והנה במה שאתה כותב ושופך את נפשך האמללה, אשר
עוברים עליך צרות ויסורים מבגד, וממרר חייך, אהובי, אחי היקר,
בנדאי צערך הוא צער קשה מאד, אבל הלא כל ספרי רבנו ז"ל
בידך, ולא כף קבלנו ממנו, להמשיך את עצמו כל-כף אל הצער,
כי אדרבה, כל מה שימשוך עצמו אל הצער יותר, יסתבך בצרות
גדולות יותר, רחמנא לצלן.

וְצָרִיךְ שֶׁתַּדַּע, שְׁכָל אָדָם בְּעוֹלָם, עוֹבְרִים עָלָיו יְסוּרִים וְצָרוֹת
 הַרְבֵּה וְהַרְפָּתָקָאוֹת שׁוֹנוֹת בְּלִי שְׁעוֹר, הֵן בְּעֵנֵן הַפְּרִנְסָה (שֵׁישׁ
 בְּנֵי-אָדָם שֵׁישׁ לָהֶם דְּחֻקוֹת עֲצוּמָה, וְאֵין לָהֶם שׁוּם מְשָׁרָה שֶׁל
 פְּרִנְסָה, וַיֵּשׁ אֲשֶׁר יֵשׁ לָהֶם מְשָׁרָה אֶךְ מְצַעְרִים וּמְכַאֲיִבִים לָהֶם שָׁם
 מְאֹד וְכוּ'), הֵן בְּבְרִיאוֹת הַגּוֹף (שֵׁישׁ בְּנֵי-אָדָם שְׁסוּבְלִים חֲלָאִים
 שׁוֹנִים וּמַחֲלוֹת וּכְאֻבִים גְּדוֹלִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן וְכוּ'), וְהֵן בְּעֵנֵן
 אֲשֶׁתּוֹ וּבְנָיו וּבְנֵי בֵיתוֹ (שֵׁישׁ לוֹ אִשָּׁה רְעָה הַמְּמַרְרֶת חַיּוֹ, וַיֵּשׁ שֵׁישׁ
 לָהֶם צָרוֹת וְהַרְפָּתָקָאוֹת מְבַנְיָהֶם), וְהֵן מְשַׁכְּנִים (שֵׁישׁ לוֹ שְׁכֵנִים
 רְעִים גּוֹיִים אוֹ פְדוּמָה, וּמְבַלְבְּלִים דַּעְתּוֹ בְּבַלְבּוּלִים וְקִטְנוּת), וְאֵין
 נִמְצָא אָדָם בְּעוֹלָם שֶׁלֹּא יַעֲבִרוּ עָלָיו יְסוּרִים וְהַרְפָּתָקָאוֹת הַרְבֵּה, כִּי
 "אָדָם לְעַמֵּל יוֹלֵד" (תְּהִלִּים קמ"ד, ד) וְכָל יָמָיו מְכַאֲבִים וְכַעַס, וְאֶף
 שֶׁנִּדְמָה עַל אֶחָד שֶׁהוּא עֹשִׂיר גְּדוֹל, וַיֵּשׁ לוֹ כָּל הַנְּחִיאוֹת הַנְּהוּגָה
 עֲכָשׁוֹ וְכוּ', אֶף-עַל-פִּי-כֵן אִם יִסְתַּכֵּל הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב בְּעֵין הָאֱמֶת, יִרְאֶה
 שְׁגָם עָלָיו עוֹבְרֶת כּוֹס הַתְּרַעְלָה. לְזֶה אֵין בְּנִים וְעוֹלָם חֲשׂוֹף בְּעֵדוֹ
 לְגַמְרִי, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲזוֹ"ל בַּמִּדְרָשׁ (רַבָּה מַה): כָּל מִי שֶׁאֵין לוֹ בֵּן
 כְּאִלוֹ הוּא מֵת, כְּאִלוֹ הוּא הָרוֹם, עֵינֵן שָׁם; וּבִזְהַר הַקְּדוּשׁ (פְּרָשַׁת פְּנִיחָס
 רטו): מֵאֵן דְּלִית לִיהּ בֵּן לָאוּ מְבַנְי עֲלֵמָא דְאֵתִי, עֵינֵן שָׁם; וְעַל-כֵּן
 מַה לוֹ כְּבֹר עִם הָעֲשִׂירוֹת שְׁלוֹ. וְכֵן בְּכַמָּה וְכַמָּה אָפְנִים עוֹבְרִים עַל
 עֹשִׂיר צָרוֹת וְיְסוּרִים יוֹתֵר מֵעֲנִי, כִּי הָעֲנִי עַל-פִּי-רַב אֵין לוֹ כָּל-כֶּף
 פְּתָדִים מְגַנְבִים וּמְרוֹצְחִים, כִּי מַה יְכוּלִים לְקַחַת מִמֶּנּוּ, כִּי אֵין לוֹ
 כִּי אִם בְּגָדוֹ שֶׁעָלָיו, אֲבָל לֹא-כֵן הָעֹשִׂיר, אֲשֶׁר כָּל שְׁעָה וְשְׁעָה דוֹאֵג
 עַל אֲבוֹד מְמוֹנּוֹ, וְכֵן כָּל מִי שֶׁמְסַתְּבֵף בְּעַסְקִים גְּדוֹלִים, מְכַל שְׁכֵן
 מִי שֶׁעַסְקָיו גַּם מֵעֵבֶר לָיִם, אִזּוֹ גַּם בְּלִילָה לֹא יִשְׁכַּב בְּמִנוּחָה
 בְּדַאֲגוּתָיו פֶּן וְאוּלַי יִהְיוּ לוֹ הַפְּסָדִים אוֹ יֵאָבֵד אֶת כָּל עֲשִׂירוֹתָיו. וְדָבָר
 זֶה רוֹאִים בְּכָל הָעוֹלָם, אֲשֶׁר סֶתֶם פּוֹעֵל אֵין לוֹ כָּל-כֶּף דַּאֲגוּת כְּמוֹ
 בְּעַל-הַבַּיִת שְׁלוֹ, אֲדַרְבָּה הוּא שָׁב לְבֵיתוֹ וְשׁוֹכַח מֵהַכֵּל, וַיֵּשׁ לוֹ
 מְנוּחָה, וְאֶף שֶׁעַל-פִּי-רַב פְּרִנְסָתוֹ בְּצַמְצוּם, אֶף-עַל-פִּי-כֵן (בְּרֵאשִׁית
 מט): "וַיִּרְא מְנוּחָה כִּי טוֹב וַיֵּט שְׁכֵמוֹ לְסַבֵּל", כִּי עַל-יְדֵי שְׁסוּבְל

(כ) מִי שֶׁאֵין לוֹ בֵּן, הוּא לֹא בֵּן עוֹלָם הַבָּא.

דַּחֲקוּ, זוֹכֵה לְרֵאוֹת מְנוּחָה, אָבֵל לֹא-כֵן בְּעַל-הַבַּיִת שָׂאֵי אֶפְשָׁר לוֹ לְהִיּוֹת בְּמְנוּחָה, כִּי גַם בְּבוֹאוֹ אֶל בֵּיתוֹ, כָּל עֶסֶק הַמְּשָׂא וּמִתֵּן וְהַעֲסָקִים קְשׁוּרִים וְדְבוּקִים בְּמַחוּ, וּמָה אִם לַפְעָמִים נֶאֱרַע לוֹ אֵיזָה הַפֶּסֶד גָּדוֹל, אִזּוֹ הוּא אוֹיֵס מְעַנְטֵשׁ אֵינְגְּאֶנְצֵן¹, וְכַמָּה פְּעָמִים שׁוֹמְעִים עַל כְּאֵלוֹ הַמְּאֻבָּדִים עֲצָמָם לְדַעַת, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, מְרַב הַרְפַּתְקָאוֹת שְׁעוֹבְרוֹת עֲלֵיהֶם, וְדָבָר זֶה בְּרוּר וּמְפָרָסָם בְּעוֹלָם, וְעוֹד שְׁנוּיִים רַבִּים שְׂיֵשׁ בֵּין אָדָם לְחֻבְרוֹ לֹא יִכִּילְהוּ הַרְעִיּוֹן וְהַמַּחְשָׁבָה כָּלֵל מֶה שְׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת בְּאֶפְנִים וּבְשְׁנוּיִים אַחֲרֵים, צְרוֹת וַיְרִידוֹת וַיִּסְוִרִים וְדַחֲקוֹת וּמְרִירוֹת וְהַרְפַּתְקָאוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָהּ...

תַּחֲקִיז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר לְדִלְגָה ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, הַאֲבֵרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנַּחֲל הַגּוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְשִׂמְחָתִי מְאֹד לְקִרְאָה הַדְּבוּרִים טוֹבִים שֶׁלָּךְ, הַמְּחַיִּים וּמְחַזְקִים הַרְבֵּה; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלֻקְנוּ, שְׁזָכִינוּ לְהִיּוֹת בְּצוֹתָא בֵּין חֲבֵרִים קְדוֹשִׁים כְּאֵלוֹ, אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ הַיָּקָרִים, שֶׁהֵם הֵם הַצְּדִיקֵי אֲמֶת שְׁבַדוֹר הַזֶּה, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֶסֶד חֲנּוּם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, שְׁזָכִינוּ לְהִתְנוּדַע מְרַבֵּי אֲמֶת כְּזֶה, וְצָרִיף תְּמִיד לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ אַחֲרָיו (עֵין לְקוּיֵי-מוֹהַר"ן, חֲלֵק ב', סִימָן ח'), כִּי יִכּוֹל לְהִיּוֹת שְׂיֹשֵׁב אֶצְלוֹ וְאוֹרוֹ הַגָּדוֹל נִחְשֵׁף מִמֶּנּוּ (עֵין שֵׁם, חֲלֵק א', סִימָן יז), וְעַקֵּר הַבְּקָשָׁה וְהַחֲפוּשׁ אַחֲרָיו הוּא עַל-יְדֵי שְׁלֹשׁ עֲצוֹת:

(ל) לְגַמְרֵי לֹא בְּנֵי-אָדָם.

א. לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה: "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, זַכְּנוּ לְהִתְקַרֵּב בְּאַמֶּת אֶל רֹאשׁ צְדִיקִיךָ, אֲשֶׁר כָּל תְּקוּנֵי וְתַקּוּן כָּל הָעוֹלָמוֹת תְּלוּי עַל יָדוֹ שְׂאֵזְכָּה לְהִמְשִׁיךְ עָלַי אֹרֹךְ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא. אָנָּה, אָבִי שְׂבִשְׂמִים, זַכְּנוּ לְחַפֵּשׂ אַחֲרָיו מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ וּמִדֵּי שְׁעָה בְּשְׁעָה, עַד שְׂאֵזְכָּה לְמַצְאוּ בְּאַמֶּת בְּלִי שׁוּם טְעוֹת וְדַמְיוֹן, זַכְּנוּ לְצִיַּת אוֹתוֹ וְכָל מָה שְׂמַצְוָה אוֹתִי אֲזַכָּה לְקִיָּים בְּשִׁלְמוֹת, וְאֲזַכָּה לְהַכְּלִל בּוֹ לְגַמְרִי, עַד שְׁנֵהִיָּה יַחַד אַחֲדוֹת אַחַת."

ב. לְהִתְחַבֵּר עִם חֲבֵרִים טוֹבִים מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים, אֲשֶׁר אֵינָם מְטַעִים עַצְמָם, וְיִרְאֶה לְדַבֵּר עִמָּהֶם בְּכָל יוֹם וְיוֹם מִהִתְכַּלִּית הַנְּצַחִית, וְיַחְזְקוּ אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁיטוֹת גְּמוּרָה. וְצָרִיכִים לְבָרוּחַ מִהַפְּכוּד הַמְדַמָּה שֶׁל הֶבֶל וְרִיק, כְּאִלוֹ הוּא מְנַהִיג וְרֹאשׁ, רַק כְּלָנוּ חֲבֵרִים אֲהוּבִים, וְאֵין אַחַד גְּדוֹל מִחֲבֵרוֹ. וְשִׂמְעָתִי מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, שְׁגַם בְּדַבַּר רַבְּנוּ ז"ל יֵשׁ עֲנִיָן וּפְגָם שֶׁל מְפָרְסָם שֶׁל שְׁקָר, כִּי כָּל מִי שְׁרַק רוֹצֵה לְהִתְנַשֵּׂא עַל חֲבֵרוֹ מְאִיזוֹ סִבָּה שְׁרַק תִּהְיֶה, הוּא כְּבָר מְפָרְסָם שֶׁל שְׁקָר. וְאָמַר ר' לִוִי יִצְחָק [נִרוֹ יְאִיר] (ז"ל), שְׁנִקְדַת רַבְּנוּ ז"ל הִיא בְּאַמֶּת טוֹן אֹהֵן טוֹן אֹהֵן דּוֹ בִּיסֵט גְּאֻרְנִישְׁט^מ, וְדַבְּרֵי פִי חֲכָם חַן. וְהֶעֱקַר וְהֶעֱקַר מִה שְׁצָרִיכִין לְדַבֵּר עִם חֲבֵרוֹ, הוּא רַק שְׁכַף הַזֵּה רְצוֹנוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, אֲבָל לֹא, חַס וְשָׁלוֹם, לְהִתְנַשֵּׂא עַל זוֹלָתוֹ. וְכָל מָה שֵׁישׁ יוֹתֵר אָמֶת בְּאָדָם, יוֹתֵר מִתְחַבֵּא וּבוֹרֵחַ מִהִתְנַשֵּׂאוֹת. וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל, שְׁהֶעֱקַר מִה שְׂיָקוּם בְּתַחִית הַמֵּתִים הוּא הַשְּׁפָלוּת שֶׁל הָאָדָם (עֵיִן לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן עב).

ג. לְהִתְמַיֵּד מְאֹד בְּסַפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם עַל-כָּל-פָּנִים תּוֹרָה אַחַת מִלְּקוּטִי-מוֹהֲר"ן, וְלוֹמַר עָלֶיךָ הַתְּפִלָּה מִלְּקוּטִי-תְּפִלוֹת, וְאִם תִּתְנַהֵּג כִּךָ כָּל יוֹם תּוֹרָה אַחַת וְהַתְּפִלָּה עָלֶיךָ, אֲזוֹ בְּמִשְׁךְ פְּמָה חֲדָשִׁים תִּזְכָּה לְסִיָּים, וְאֲזוֹ תִתְחַיֵּל עוֹד פַּעַם; אֲשֶׁרִי שְׂיֵאחֲזוּ בְּזוֹה, כִּי זוֹהִי זְכוּת גְּדוֹלָה לְנִשְׁמָה כְּשִׁזְזוּכָה לְשִׁקְד בְּאוֹרֵייתָא דְעִתִּיקָא סְתִימָאָה שְׂקַבְּלָנוּ עַל-יְדֵי רַבְּנוּ ז"ל. וְכֵן תִּרְאֶה לְחֹזֵר הַרְבֵּה אֶת

(מ) לַעֲשׂוֹת וְלַעֲשׂוֹת, וְאִתָּה כְּלוּם.

השיחות והספורים של רבנו ז"ל בשיחות-הַר"ן ובתי-מוהר"ן, אֲשֶׁר כָּל יְדִיעָה וְיְדִיעָה מֵה שְׁנֵי אַרְבַּע עִם רַבְּנוּ ז"ל הִיא הַצְּלָחָה נְצִיחִית. וְעַל כָּלֵם לְקַשֵּׁר עֲצָמָךְ אֶל הַלְקוּטֵי-הַלְכוֹת, שֶׁשֵּׁם מִתְגַּלֶּה בְּעֲצָם אוֹרוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, כִּי לֹא הָיָה מִי שְׂיָבִין אֶת רַבְּנוּ ז"ל כִּי אִם מוֹהֲרֵי ז"ל, כֹּאֲשֶׁר הָעִיד עָלָיו רַבְּנוּ ז"ל, וְעַל-כֵּן אֵי אֶפְשָׁר לְהַבִּין וּלְהַרְגִישׁ אוֹרוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, כִּי אִם עַל-יְדֵי מוֹהֲרֵי ז"ל בְּלְקוּטֵי-הַלְכוֹת שְׁלוֹ; אֲשֶׁרֵי שֵׁיֵאֱחֹז בְּאֵלוֹ הַשְּׁלֵשׁ עֲצוֹת, שְׂאֹז יִזְכֶּה לְשֹׁבֵר אֶת כָּל הַחֲרָפוֹת הַשּׁוֹרוֹת עַל לְבוֹ (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵי ז"ל, חֶלֶק א', סִימָן לר), וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְקַבֵּל מֵהַצְּדִיק הָאֱמֵת.

הדורש שלומך...

תתקיה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר לְךָ-לְךָ ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ יָאִיר.

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אוֹדוֹת בְּנֶךָ, רְאֵה לְגַדְלוֹ וּלְפָאֲרוֹ, כִּי טַבַּע שֶׁל קָטָן, שְׂאוֹהֵב שְׂמֵשֶׁבַחִים וּמְפָאֲרִים וּמְגַדְלִים אוֹתוֹ, וּבְזֶה הוּא מִתְפַּתַּח יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי סוֹף כָּל סוֹף אֵתָה צָרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל עַל טוֹבַת יְלָדֶיךָ, וּבְנֹדָאֵי אֵתָה רוֹצֶה לְרוֹוֹת רַב נַחַת מֵהֶם, וְעַל-כֵּן עָקֵר הָעֲצָה בְּהַצְּלַחַת הַיְלָדִים — לְגַדְלֵם וּלְפָאֲרֵם וּלְשַׁבְּחֵם וּלְהַגְבִּיחֵם, וְדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה יִתְרַחֵב לְכֶם וְדַעְתֶּם וְיִצְלִיחוּ מְאֹד. וְעַל-כֵּן רְאֵה לְשֹׁמֵר עֲצָמָךְ מְאֹד מְאֹד לֹא לְהַשְׁפִּילֵם וְלֹא לְשַׁבְּרֵם, כִּי בְּזֶה לֹא תִגִּיעַ אֶל שׁוֹם דְּבָר, רַק יִתְפָּרְעוּ לְךָ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וּמֵה גַם שְׂיִתְגַּלוּ כְּבַעֲלֵי מוּמִין בְּנַפְשָׁם, כִּי יִחְשְׁבוּ: "מִמִּילָא אֲנִי לֹא יָכוֹל, אֲזִי מֵה טַעַם לִי לְהִיּוֹת מְמַשְׁמַע וּלְצִיּוֹת, אֲנִי אֲרָאָה לְכֶם, אֵיךְ תִּתְּנוּ לִי תְשׁוּמַת-לֵב" ... וְהוּא יִתְחַיֵּל לְהִיּוֹת רַע, וְתִכּוֹ אוֹתוֹ, וְאֲזִי יִגִּיעַ אֶל מְשִׁימַתּוֹ שְׂרָצָה תְשׁוּמַת-לֵב, וְהוּא הַשִּׁיג אֶת שְׁלוֹ,

אֲשֶׁר תַּתְקִיט בְּנַחַל רַעַט

וּמָה גַם שֶׁגִּדַל בְּעַל מוֹם בְּנִפְשׁוֹ, רַחֲמָנָא לְצֻלָּן, לֹא-כֵן אִם תִּתְּנוּ לוֹ תְּשׁוּמַת-לֵב וְתִגְבִּיהוּ וְתִשְׁבְּחוּ וְתִפְאַרוּ אוֹתוֹ, דִּיקָא עַל-יְדֵי-זָה יִצְלִיחַ יוֹתֵר. וְעַל-כֵּן רַבְּנֵנוּ ז"ל לֹא הִחְזִיק מְלַהֲכוֹת יֶלֶד, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנֵנוּ ז"ל לְמוֹהֲרַנ"ת ז"ל: אִין וְיִדְעַר אַ קִינַד שְׁלֹא גִט מְעַן?! אַקְנֵה שְׁתַּבִּין דְּבַר מִתּוֹף דְּבַר, וְעַל-יְדֵי-זָה תִּצְלִיחַ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

תַּתְקִיט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר לְדִלְךָ ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנַחוּן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵג אֶת עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה נִפְלְאוֹה, וְהַפֵּל מִמֶּנּוּ דְּבַר גְּדוֹל וְדְּבַר קָטָן לֹא נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ, וְעַל-כֵּן אֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, כִּי מָה יַעֲשֶׂה לְךָ אָדָם מִבְּלַעֲדֵי רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ. רַבְּנֵנוּ ז"ל לִמַּד אוֹתָנוּ רַק דְּרָךְ אַחַת, וְהִיא תַּפְלָה וּבִקְשָׁה, צְרִיכִים מִשְׁהוּ, אֲזִי בָּאִים אֶל הָאָבָא וּמִבְּקָשִׁים מִמֶּנּוּ כְּמוֹ יֶלֶד קָטָן שֶׁכָּל מָה שֶׁצָּרֶיךָ הוּא רִץ אֶל הָאָבָא, וּבוֹכָה וְדוֹפֵק רֹאשׁוֹ בְּקִיר עַד שֶׁפּוֹעֵל וּמִקְבֵּל מָה שֶׁרוֹצֶה. וַיֵּשׁ דְּבִיּוֹר מִרַבְּנֵנוּ ז"ל: "אֲנִי הַכֹּנְסֵתִי בְּאֲנָשִׁי, מָה שֶׁהָעוֹלָם לוֹקָחִים בְּסוֹף, הֵם יִקְחוּ בְּהִתְחַלָּה", הִינּוּ בְּדִרְךָ כָּלֵל כְּשַׁעוֹבֵר אֵיזָה מִשְׁבֵּר עַל הָאָדָם, הוּא עוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת לְצֵאת מִהַצָּרָה וּמִהַמְשָׁבֵר, וּכְשֶׁכָּבַר כְּלוֹ כָּל הַקְּצִין, וְרוֹאֶה שְׁאִין בְּרַרְה, וְהַפֵּל יִיאֲשׁוּ אוֹתוֹ, אֲזִי לוֹקַח אֶת הַתְּהִלִּים וְהַתְּפִלוֹת, וּמִתְפַּלֵּל, אָבֵל אֲנִי הַכֹּנְסֵתִי בְּאֲנָשִׁי שְׁלֹכְתַחֲלָה יִקְחוּ עֲצָמָם אֶל הַתְּהִלִּים וְהַתְּפִלוֹת, וְזָה בְּוַדַּאי יוֹעִיל, וְהֵבֵן לְמַעֲשֶׂה. וּבְאַמַּת זְכוּר תִּזְכֹּר מָה שֶׁתְּפִלָּה פּוֹעֵלֶת, שׁוֹם דְּבַר בְּעוֹלָם אֵינּוּ פּוֹעֵל, כִּי תְּפִלָּה

היא בסוד: "נתיב לא ידעו עיט" (איוב כח, ז), כי אין יודעים היכן התפלה עולה ומה פועלת.

הדורש שלומך באהבה רבה...

תתקכ.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר לך-לך ה'תשל"ד.

שלום וברכה אל הבחור יניק וחסנים ... גרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי.

הנה אם אתה רוצה להצליח בלמוד התורה הקדושה, טוב מאד שתעין היטב בשיחות-ה"ן, סימן עו, וזה סדר דרך הלמוד של רבנו ז"ל, ועל זה אין מה לחלק ולהתופת, וכן טוב שתעין בשבחי-ה"ן, איך שרבנו ז"ל בימי קטנותו שלם למלמד על כל דף גמרא שלמד עמו, ומחמת שהמלמד היה עני, ועל-פני התמיד ללמד עם רבנו ז"ל, שהיה אז בגיל קטן כבן שש או שבע, הרבה דפי גמרא, כי באמת העקר הוא למוד גמרא, שמבער את כל הקלפות, שנדבקו באדם על-ידי עוונותיו, כי 'תלמוד' גימטריה שמה של הקלפה המחטאת את האדם (עין לקוטי-מוה"ן, חלק א', סימן ריד), שיש פח בלמוד התלמוד לשבר אותה לגמרי; ועל-פני העקר הוא להרבות בלמוד גמרא בסדרן, וטוב שתתחיל את הש"ס מההתחלה, ולומר בכל יום הרבה דפי גמרא בלי שום פרושים, רק כדי שתהיה רגיל בלמוד גמרא, וכך תסיים את כל הש"ס. ושעור אחד תקח מסכת ותלמד בעיון רב עם כל המפרשים פעמים אין מספר, וכשתהיה בקי במסכת זו, תקח מסכת אחרת, וכך תתנהג כל ימי חייך, וכך הרווחת שני שעורים בגמרא — אחד לבקיאות ואחד לעיון.

הדורש שלומך באהבה רבה...

תתקכא.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב־שבת־קדש לסדר לך־לך ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ
מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת הַמִּכְתָּב עִם הַפֶּסֶף לְצַדִּיקָה, יְהִי רְצוֹן שְׂיִמְתְּקוּ
מִמֶּךָ כָּל הַדֵּינִים עַל־יְדֵי פֶלֶא עֲלִיוֹן בְּזְכוּת רַבֵּנוּ וְ"ל הַיּוֹדֵעַ לַעֲשׂוֹת
פְּדִיוֹן.

מָה אָמַר לְךָ, הַמְדַרְגָּה הַכִּי גְדוֹלָה וְעֲלִיוֹנָה לְזִכּוֹת אֵלֶיךָ בְּזֶה
הָעוֹלָם הַיָּא לֹא לְהִיּוֹת בְּכַעַס כָּלֵל, וְשׁוֹם דְּבָר שְׁבַעֲוֹלָם לֹא יוּכַל
לְעַצְבֵּן אוֹתוֹ יְהִיֶּה אִיךָ שְׂיִהְיֶה, וְאֶפְלוּ יִגְרְמוּ לוֹ הַפֶּסֶדִים וְעִגְמַת נֶפֶשׁ
גְדוֹלָה, אֲסוּר לְהִיּוֹת בְּכַעַס כָּלֵל, וְיִרְגִישׁ עֲצָמוֹ כְּאִלּוּ הוּא עֹבֵר וּבִטֹל
מִהָעוֹלָם, לֹא אֲכַפֵּת לוֹ שׁוֹם דְּבָר, נִכְלָל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא,
וַיֵּדַע אֲשֶׁר דְּבָר גְּדוֹל וְדְבָר קָטָן הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וּבְכָל תְּנוּעָה
וּתְנוּעָה שֶׁם אֲלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וּכְשׁוֹזוּכָה לְהַגִּיעַ אֶל בְּטוֹל כְּזֶה, אֲזוֹ
שׁוֹם דְּבָר שְׁבַעֲוֹלָם לֹא יוּכַל לוֹ בְּשׁוֹם פְּנִים וְאֶפֶן, כִּי הַכַּעַס
וְהַקְפִּידוֹת בְּאִים מִקְלָקוּל הָאֱמוּנָה, וְעַל־כֵּן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים
(זֶהוּ בְּרֵאשִׁית כו.): כָּל הַכּוֹעֵס כְּאִלּוּ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה, כִּי הַמְאֲמִין
הָאֱמִתִּי שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, לְעוֹלָם לֹא יְהִיֶּה בְּכַעַס, הֲלֹא הַכֹּל מִמֶּנּוּ
יִתְבָּרַךְ, וְאִם־כֵּן מָה וְלָמָּה לְהִיּוֹת בְּכַעַס וְלְהַתְעַצְבֵּן. וּכְשִׁמְגִיעַ אֶל
מְדַרְגָּה זוֹ, אֲזוֹ זוּכָה לְהַגִּיעַ אֶל תְּכֵלִית הַשְּׁלֵמוֹת שְׂאִין שְׁלֵמוֹת
אַחֲרֶיהָ. אִךָ מְדַרְגָּה זוֹ הִיא הַכִּי קָשָׁה לְהַגִּיעַ אֵלֶיךָ, כִּי טִבֵּעַ שֶׁל כָּל
אָדָם לְהַתְעַצְבֵּן עַל כָּל דְּבָר קָטָן, וְזֶה הוֹרֵס אוֹתוֹ לְגַמְרֵי; וְעַל־כֵּן
אֲשֶׁרֵי מִי שְׁוֹזוּכָה לְהַגִּיעַ אֶל מְדַרְגָּה עֲלִיוֹנָה זוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

תתקכב.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר לך-לך ה'תשל"ד.

ששון ושמחה ישיגו ויךדפו אל אהובי, אחי ורעי, הבחור היקר לי מאוד, שותה בצמא ממי הנחל הנובע מקור החכמה הקדומה, אור האורות, היוצא משלש ראשונות דעתיק וכו' ... גרו יאיר.

מכתבך היקר קבלתי בערב-שבת-קדש, וחסתי ולא התמהמהתי לכתב לך, אף שטרדתי רבו עכשו להשיב למכתבים אחרים המתכים לתשובה, אף מעצם אהבתי אליך אשר נפשי קשורה בנפשך באהבה מגלה ומסתרת אמרתי להקדים לך.

והנה שמחתני מאוד מאוד בבשורה הטובה שזכית להתועד עם אחד מאנשי שלומנו, וביחד למדתם לקוטי-מוהר"ן וספורי-מעשיות. מה אמר לך, אהובי, אחי, אין עוד דבורים שיכולים להסביר עצם המעלה הנפלאה הזו כשזוכים להתחבר יחד ולדבר ממנו ו"ל, וללמד תורתו, שהיא אורייתא דעתיקא סתימאה, אשר עתידה להתגלות בקרוב על-ידי משיח צדקנו, אשר יהיה מיוצאי חלציו ברוחניות ובגשמיות (עין חיי-מוהר"ן, סימן רעד) וכו'.

וידוע באשר מדברים מרבנו ו"ל, נכנס באדם הרהור תשובה נורא ונפלא מאוד מאוד בתשוקה עצומה אליו יתברך בכלות הנפש וכו' וכו', והבעל-דבר יודע זאת, על-פן עושה מה שעושה לכלי לזכות להתועד יחד ולדבר יחד מרבנו ו"ל, כי על-ידי שמדברים מרבנו ו"ל ומתורתו ועצותיו הקדושות, ממשיכים אורו של משיח בעולם. ועין בספר המדות (אות משיח, סימן א'): על-ידי ספורי-מעשיות של צדיקים, ממשיכים אורו של משיח בעולם ודוחה הרבה חשך וצרות מן העולם וכו', עין שם; ואמרו אנשי שלומנו הקדושים, מכל שפן כשזוכים ללמד ולשמר ולקיים עצותיו הקדושות, ובפרט יסוד עצותיו הקדושות, שהוא: תפלה

אֲשֶׁר תַּחֲקֹכַב בְּנִחַל רַפָּג

וְהַתְּבוֹדְדוּת, עַל אַחַת בְּמָה וּכְמָה שְׂזוּכִים לְהַמְשִׁיךְ רוּחוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ בְּעוֹלָם, וְדַבְרֵי פִי חֲכָם חָן; וּמְצֵאתִי יְסוּד מוֹסֵד עַל זֶה, הֵינּוּ שְׂפָל מֵהַשְּׂמֵרָבִים בְּהַתְּבוֹדְדוּת וְשִׂיחָה בֵּינֵנוּ לְבֵין קוֹנֵנוּ, שֶׁהוּא יְסוּד דְּעֵתוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ וְ"ל, גְּמֻשָּׁף עַל-יְדֵי-זֶה אֹרֹו הַגְּנוּז שֶׁל מְשִׁיחַ בְּעוֹלָם. בַּפְּסִיקְתָא דְרַב כְּהֵנָּא (לד, ו) כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית א, ב): "וְרוּחַ אֱלֹקִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם", מֵהוּ "וְרוּחַ אֱלֹקִים מְרַחֶפֶת"? זֶהוּ מְלִיךְ הַמְּשִׁיחַ, וְכֵן הוּא אוֹמֵר (יְשַׁעְיָה יא, ב): "וְנִחָה עָלָיו רוּחַ ה'", וְאֵימְתִי מְרַחֶפֶת רוּחוֹ עַל פְּנֵי הַמַּיִם? כִּשְׁתִּשְׁפְּכוּ לְבַבְכֶם בְּמַיִם. וְכֵן הוּא אוֹמֵר (אֵיכָה ב, יט): "שְׂפָכִי כַמַּיִם לְבֶרֶךְ נֹכַח פְּנֵי ה'", הֵינּוּ בְּשַׁעֲהַ שְׁתִּשְׁפְּכוּ לְבַבְכֶם בְּמַיִם, אֲזוּ רוּחוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ תִּהְיֶה מְרַחֶפֶת עֲלֵיכֶם, עַיִן שָׁם וְדו"ק מְאֹד.

וּכְבָר יְדַעַת וְהַבְנֵת, חֲמֻדַת לְבָבִי, אֲשֶׁר הַתְּבוֹדְדוּת נִקְרָאת "תְּפִלַת הַמְּשִׁיחַ", כִּי בְיָמֵינוּ יִקְרָא (צְפַנְיָה ג, ט): "אֲזוּ אֶהְפֹּךְ אֶל עַמִּים שְׂפָה כְרוּרָה לְקֹרֵא כָלֵם בְּשֵׁם ה'".

אֶהוּבִי, יְדִידִי! יְדַעְתִּי וְהַבְנֵתִי וְגַם סִפְרַת לִי מְכֹאוּבֵי נִפְשָׁךְ בְּמָה שְׂעוּבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׂמִיּוֹת, וּבְכַרְטִיּוֹת בַּפֶּגֶם הַבְּרִית הוֹצֵאת זֹרַע לְבַטְלָה, רַחֲמָנָא לְצַלֵן, בּוֹדָאֵי צְרַתְךָ צְרָה גְדוֹלָה וּמְרָה, אִךְ כְּנֻגַד זֶה צְרִיף שְׂתַדַּע, שְׂבּוֹדָאֵי בְּשֵׁרֶשׁ נִשְׁמַתְךָ תְּלוּיּוֹת עוֹד הַרְבֵּה נִשְׁמוֹת וְכוּ', וְעַל-כֵּן לֹא בַחֲנָם מְטִמָּא אוֹתְךָ הַבַּעַל-דְּבָר כָּל-כֶּף בְּכָל פַּעַם, וְיֹוֹתֵר מֵהַכָּל מְכַנִּים בְּךָ יְאוּשׁ וְהַתְּרַשְׁלוּת גְּדוֹלָה מְאֹד, כִּי הוּא יוֹדַע כַּאֲשֶׁר אַתָּה תִּבְרַח אֵלָיו יְתַבְּרָךְ, וְתִסְפֹּר לְפָנָיו יְתַבְּרָךְ אֵת כָּל מֵר נִפְשָׁךְ וְכָל מֵה שְׂעוּבֵר עָלֶיךָ בְּכַרְטִי פְּרִטִיּוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה יְתַבְּטַל לְגַמְרִי, וְלֹא רַק שְׂאֵתָה תִזְכָּה סוּף כָּל סוּף לְשׁוֹב אֵלָיו יְתַבְּרָךְ וְלִהְיֵל לְבוּ יְתַבְּרָךְ, אִךְ גַּם תִּזְכָּה לְהוֹצִיא עוֹד אֵת כָּל הַנִּשְׁמוֹת הַתְּלוּיּוֹת בְּנִשְׁמַתְךָ. עַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אַחִי! חֹזֵק וְהַתְּחַזֵּק וְהִיִּיתָ לְאִישׁ (שְׂמַעְתִּי מֵאֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, אֵיִשׁ רְאִישֵׁי תְּבוֹת: אֵיִן שׁוֹם יְאוּשׁ), וְתִתְחִיל בְּרַגַע זֶה הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה לְגַמְרִי, וְתִשְׁכַּח וְתַעֲבִיר מִדַּעְתְּךָ לְגַמְרִי כָּל מֵה שְׂעוּבֵר עָלֶיךָ עַד רַגַע זֶה, וּבְרַח לְךָ לְמָקוֹם מֵיחָד שְׂאִין שֵׁם אָדָם, וְתִפְרֹשׁ שִׂיחַתְךָ אֵלָיו יְתַבְּרָךְ בְּלִשׁוֹן שְׂאֵתָה רְגִיל בָּהַ כַּאֲשֶׁר

יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ בְתַמִּימוֹת וּבְכַפְשֵׁיטוֹת גְּמוּרָה, וּתְסַפֵּר לְפָנָיו אֶת כָּל לִבָּהּ וְאֵיךְ שָׂאתָה גִלְכַד בְּזֶה בְּכָל פַּעַם וְכוּ'. וּכְבָר אָמְרוּ חַז"ל (הוּבָא בְּיַלְקוּט תְּהֵלִים, רִמְזוּ תַשְׁסוּד): מִי שִׁיּוֹדֵעַ בּוֹ שְׁחָטָא וּמְתַפְּלֵל בְּכָל יוֹם עַל הַחָטָא, וְנוֹשֵׂא וְנוֹתֵן עִם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — מוֹחֵל לוֹ וְכוּ', עֵינַי שָׁם; וְאֵיזָה מַשָּׂא וּמִתֵּן יֵשׁ בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ? כְּמוֹ הַהֲתַגְלוֹת הַנּוֹרָאָה שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבְּנֵנוּ ז"ל, וַיְגַלֶּה אֶת זֶה מִשִּׁיחַ לְכָל הָעוֹלָם, וְהוּא "הַתְּבוּדוֹת" — לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְּרֶהּ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּהּ, וְכָל מֵה שֶׁצָּרִיךְ בְּפֶרֶט וּבְכָלֵל הַכֹּל לִפְלֵי יְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְּרֶהּ, וַיִּבְקַשׁ מִמֶּנּוּ יְתַבְּרֶהּ כַּאֲשֶׁר יִבְקַשׁ הַבֵּן מֵאָבִיו. וְעֵינַי הַהֲתַבּוּדוֹת וְהַשִּׁיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ צָרִיךְ שִׁיְהִיָּה דוֹקָא בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּהּ, וּבִאֲפֹן בְּזֶה נִקְלַל לוֹ בְּיֹתֵר לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְּרֶהּ. וְעֵינַי בְּיַלְקוּט וְאֶתְחַנֵּן (רִמְזוּ תַתְּכָה): "בְּכָל קְרָאֵנוּ אֵלָיו" (דְּבָרִים ד, ז) — בְּכָל לִשׁוֹן שִׁישְׂרָאֵל קוֹרְאִין לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹנֶה אוֹתָם וְכוּ', עֵינַי שָׁם. וְזוֹ כָּל הַהֲתַגְלוֹת שֶׁגִּלָּה עֲצָמוֹ הַשֵּׁם יְתַבְּרֶהּ אֶל אַבְרָהָם אָבִינוּ, וְאָמַר לוֹ: "לֵךְ-לֵךְ מֵאַרְצְךָ" וְגו' "אֵל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ", וּפְרַשׁ רַש"י: וְלֹא גִלָּה לוֹ הָאָרֶץ מִיָּד, כְּדֵי לְחַפְּכָהּ בְּעֵינָיו וְלִתֵּן לוֹ שָׂכָר וְכוּ', וְכֵן "עַל אֶחָד הַהָרִים אֲשֶׁר אָמַר אֵלָיךְ", וְכֵן "וַיִּקְרָא אֵלָיָהּ אֶת הַקְּרִיאָה" וְכוּ', שְׁכָל זֶה הוּא הוֹרָאָה, שֶׁגַּם עַל גְּדוּלֵי הַצְּדִיקִים עוֹבֵר בְּתַחֲלָה מֵה שֶׁעוֹבֵר — כָּל אֶחָד כְּפִי בְּחִינָתוֹ וּמְדַרְגָּתוֹ וְשִׁרְשׁ גִּשְׁמָתוֹ, שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו סְפָקוֹת וּבִלְבוּלִים וִירִידוֹת (עֵינַי לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, גְּפִילַת אַפִּים, הַלְכָה ר'), וְזֶהוּ מֵה שֶׁלֹּא גִלָּה הַשֵּׁם יְתַבְּרֶהּ לְאַבְרָהָם אֶת הָאָרֶץ מִיָּד, כְּדֵי שִׁיִּצְטָרֵךְ לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ אַחֵר רְצוֹנוֹ יְתַבְּרֶהּ הַיֵּטֵב, וְזֶה עַקֵּר הַנְּסִיּוֹן שֶׁלּוֹ וְשֶׁל כָּל הַצְּדִיקִים וְשֶׁל כָּל אָדָם, שֶׁעוֹבֵר עָלָיו מֵה שֶׁעוֹבֵר, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ לְשִׁית עֲצוֹת לְנַפְשׁוֹ, וּבְכָל פַּעַם נִדְמָה לוֹ כִּאֲלוֹ אָבֵד מְנוּס מִמֶּנּוּ, חַס וְשְׁלוֹם, וּכְאֲלוֹ לְעוֹלָם לֹא יוּכַל לְצִאת מִהַמְּקוֹם הָרַע וְהַמְּגִנָּה שֶׁנִּפְלַל בְּזֶה, כָּל אֶחָד כְּפִי בְּחִינָתוֹ וִירִידָתוֹ. וְאָמַר מוֹהַרְנַ"ת ז"ל, שֶׁשָּׁמַע מִרַבְּנֵנוּ ז"ל, שֶׁבִשְׁעַת הַנְּסִיּוֹן שֶׁל כָּל אָדָם, אֵינִי הָאָדָם בְּדַעְתּוֹ בְּשִׁלְמוֹת בְּעֵינַי הַנְּסִיּוֹן, כִּי אִם הִיָּה בְּדַעְתּוֹ שֶׁלֵּם בְּזֶה, וְהִיָּה יוֹדֵעַ שְׁכָל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו הוּא רַק גְּסִיּוֹן לְרֵאוֹת אֵיךְ יְתַחַזֵּק, וְוִי עַר וְעוֹט זֵיךְ דַּעַר הַאֲלֵטָן, לֹא הִיָּה לוֹ גְּסִיּוֹן כָּלֵל, וְכָל זֶה הָעֵינַי הַנִּזְכָּר, שֶׁהַשֵּׁם יְתַבְּרֶהּ גָּסָה אֶת

אֲשֶׁר תַּחֲכַב בְּנַחַל רַפָּה

אֲבָרְהֶם וְלֹא גָלָה לוֹ אֶת הָאָרֶץ מִיָּד, כִּדְבַר שִׁיחֵיהֶּ נְבוּדָה וּמִסָּפֵק מְאֹד
מְאֹד מֵהַ לַעֲשׂוֹת וְהִיכֵן לְלָכֶת וְאִיךָ יִפְלֵךְ דְּבַר וְכוּ' וְכוּ', וְאַף־עַל־פִּי־כֵן
יִחַפֵּשׂ וַיִּבְקֹשׂ אַחֵר רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה דִּיקָא יִזְכֶּה שֶׁהַשֵּׁם
יִתְבַּרֵךְ יִגְלֶה לוֹ רְצוֹנוֹ, וְיִרְבֶּה שְׂכָרוֹ עַל־יְדֵי־זֶה, כִּי דִיקָא עַל־יְדֵי
הַבְּקֻשָּׁה וְהַחֲפוּשׁ אַחֲרָיו יִתְבַּרֵךְ, עוֹלָיִם אֶל תְּכַלִּית הַמַּעֲלָה עַד רִישָׁא
דְּלֹא אֲתִיבָה סוּד הַכֶּתֶר, בְּחִינַת אִי"ה, לִידַע שְׂאִין יוֹדְעִים כָּלֵל (עֵין
לְקוּטִי־מוֹהַר"ז, חֶלֶק ב', סִימָן יב), וְכֹל מֵהַ שְׂאֵדָם נוֹפֵל בְּעַמֻּק רַע וּמַגְנָה,
עַד שְׁלִבּוֹ עָקָם מְאֹד מְאֹד, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וְלִבּוֹ סוֹחֲרָתָא לְגַמְרֵי,
אַף־עַל־פִּי־כֵן אֵינוֹ מִתִּיאַשׁ, רַק מִחַפֵּשׂ וּמִבְקֹשׁ אַחֲרָיו יִתְבַּרֵךְ אַחֲרֵי
רְצוֹנוֹ דִּיקָא, עַל־יְדֵי־זֶה עוֹלָה אֶל תְּכַלִּית הָעֲלִיָּה, וּמִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ
סוּף פֶּל סוּף גְּלוּי שְׂכִינָה וְכוּ'. וְכֵן בְּעַקְדָה הִיָּה זֶה הָעֲנִיָּן, שְׂקָדָם
הַסְתִּיר עֲצָמוֹ הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ בְּכֹמָה וְכֹמָה הַסְתִּירוֹת, שְׂנֹאֲמַר בּוֹ (שֵׁם
כב): "עַל אַחַד הַהָרִים" וְלֹא גָלָה לוֹ בְּפִרְטִיּוֹת, עַד שֶׁהָיוּ לְאַבְרָהָם
אֲבִינוֹ בְּמָה סִפְקוֹת וְחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת, כַּמּוּבָא בַּמְדְּרָשׁ שֶׁהַשֵּׁטֶן הִטְעָה
אוֹתוֹ וְכוּ' וְכוּ', וְכֵן בְּיוֹנָה, שְׂנֹאֲמַר בּוֹ (יוֹנָה ג, ב): "וַיִּקְרָא אֶלֶיָּה אֶת
הַקְּרִיאָה", כִּי יוֹנָה לָפִי דַעַתוֹ לֹא הוֹטְבָה בְּעֵינָיו שְׁלִיחוֹת זֶה לְנִינּוּהָ,
כִּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ חַז"ל וְהוּבָא שֵׁם בְּפִרוּשׁ רַש"י, כִּי לֹא הִבִּין עַד הֵיכֵן
רַחֲמֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ הַמַּגִּיעִים אֶפְלוֹ וְכוּ', אִם הֵם רַק שְׂבִיִּים אֵלָיו
יִתְבַּרֵךְ, וְעַל־כֵּן לֹא גָלָה לוֹ מִיָּד, רַק הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ גָּתָן לוֹ אֶת הַבְּחִירָה
שִׁיבְחָתָא וַיִּחַפֵּשׂ אַחֲרָיו יִתְבַּרֵךְ, עַד שִׁישִׁיג עֲצָם רַחֲמָיו יִתְבַּרֵךְ אִיךָ
שְׂמִרְחָם עַל בְּרִיּוֹתָיו, אִם חוֹזְרִים וְשְׂבִיִּים אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְאִם אֵינָם
מִתִּיאַשִּׁים לְחַפֵּשׂ אַחֲרָיו, וּמִתְבּוֹדְדִים וּמִדְּבָרִים עִמוֹ יִתְבַּרֵךְ. וְרַבְּנּוּ
ז"ל אָמַר פַּעַם לְמוֹהַר"ן ת"ז: דַּעַר עַקָר אִיז "מִבְּטָן שְׂאוֹל שׁוֹעֲתִי",
שְׂאֶפְלוֹ אַחַד נָפֵל וְנִבְלַע בְּבְטָן הַסְטֵרָא אַחֲרָא, וְכַמְעַט כַּמְעַט שֶׁהוּא
בְּעֵינָיו, שְׂאֲבָדָה תִּקְוָתוֹ, חַס וְשְׁלוֹם, מֵרַב טְמֵאָתוֹ וְזִהְמָתוֹ הַגְּדוּלָּה,
אַף־עַל־פִּי־כֵן אֵל יִתִּיאַשׁ מְלִילָךְ בְּכָל יוֹם לְמָקוֹם מְיָחָד, וַיִּדְבֵּר עִמוֹ
יִתְבַּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת גְּמוּרָה, וְכִמוֹ שְׂרוּאִים בְּיוֹנָה בְּעֲצָמוֹ,
כַּאֲשֶׁר נִבְלַע בְּמַעֲי הַדָּגָה הַזֶּה עַל גְּדֹל רַחֲמָיו יִתְבַּרֵךְ, וְצַעֲקָא וּבְכָה
שֶׁשָּׂגָה בָּזָה, כִּי רַחֲמָיו יִתְבַּרֵךְ הֵם אֶפְלוֹ עַל בְּנֵי בְנֵי רַחֲמָיו, עִם
יִשְׂרָאֵל, אִם הֵם שְׂבִיִּים — אֵין לְשַׁעַר וּלְסַפֵּר כָּלֵל גְּדֹל הַרַחֲמָנוּת

שׁיֵשׁ לוֹ יִתְבַרֵךְ עֲלֵיהֶם. [וְעַיִן בְּתוֹא דְבִי אֵלֵיהוּ זוטא, פֶּרֶק ו'), מִמַּדַּת דְּרַכְיוּ שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵתָה לְמַד, שְׂרַחֲמִי מְרַבִּין בְּעוֹלָם וְכוּ', עַיִן שָׁם]. וְעַקֵּר צַעֲקַת יוֹנָה הִיְתָה (שָׁם): "מִבְּטֵן שְׂאוּל שׁוּעָתִי שְׁמַעְתָּ קוֹלִי" וְגו', "וְאֲנִי אֲמַרְתִּי נִגְרַשְׁתִּי מִנְגֵד עֵינֶיךָ" וְגו', "כָּל מִשְׁבְּרֶיךָ וְגִלְיָד עָלַי עָבְרוּ, אֵף אוֹסִיף לְהַבִּיט אֶל הַיֵּכַל קִדְשְׁךָ" וְגו', שְׁכַל זֶה הוּא הַבְּקָשָׁה וְהַחֲפוּשׁ וְהַתְּבוּדוֹת שֶׁלוֹ, שְׁחַפֵּשׁ וּבַקֵּשׁ אוֹתוֹ יִתְבַרֵךְ, עַד שֶׁנִּתְגַּלָּה לוֹ הַשֵּׁם יִתְבַרֵךְ, וְהַבִּין רַחֲמֵי יִתְבַרֵךְ, אֲשֶׁר רַחֲמֵי מְרַבִּים אֶפְלוּ עַל אַמּוֹת הָעוֹלָם — אִם הֵם שָׁבִים אֵלָיו יִתְבַרֵךְ, וּמִכָּל שֶׁפֶן עַל יִשְׂרָאֵל כְּשֶׁשָּׁבִים וּמִחֲפָשִׁים אַחֲרָיו יִתְבַרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, אֵינן לְשַׁעַר וְאֵינן לְסַפֵּר מֵה יְכוּלִים לְזַכּוֹת וְכוּ', לֹא רַק שְׁיִמְשִׁיכוּ רַחֲמֵי יִתְבַרֵךְ עֲלֵיהֶם, אֲלֵא גַם יְזַכּוּ לְהַמְשִׁיף רַחֲמֵי יִתְבַרֵךְ עַל כָּל הַנְּפוּלִים וְהִירוּדִים, אִם לֹא יִיָּאֵשׁ עֲצָמוֹ מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ לְבָרַח אֵלָיו יִתְבַרֵךְ, וְאֶפְלוּ מֵעַמְק הָרַע שֶׁנִּפְלַ וְנִבְלַע לְשָׁם, גַּם-כֵּן יִצְעַק וּיְבַקֵּשׁ אַחֲרָיו יִתְבַרֵךְ כְּאֲשֶׁר עָשָׂה יוֹנָה. וּבִזְהַר הַקְדוּשׁ (פָּרַשַׁת וַיִּקְהַל קַצַּט). מְפָרֵשׁ כָּל עֲנִין יוֹנָה הַנְּבִיא, שְׁזָה סוֹבֵב עַל כָּל אַחַד מִיִּשְׂרָאֵל בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת, יוֹנָה דְנַחֲתִית לְסַפִּינָה דָּא נִשְׁמַתָּא בַר נִשׁ דְנַחֲתִית לְהֵאֵי עֲלֵמָא בְּגוּפָא דְבַר נִשׁ וְכוּ', וְאָדָם חוּטָא וְהֵאָנִיָּה חֲשָׁבָה לְהַשְׁבֵּר, וְרַב הַחוּבֵל צוּעַק: "מֵה לָךְ נִרְדָּם, קוּם קְרָא לְאַלְקִיךָ" וְכוּ', עַיִן שָׁם נִפְלְאוֹת, וְתוֹצִיא לְעֲצָמְךָ אֵילוּ עֲצוֹת וְהַתְּחַזְּקוֹת, שְׁאָסוּר לְהַתִּיאֵשׁ בְּשׁוּם אִפֶּן שְׁבַעוֹלָם יִהְיֶה אִיף שְׁיֵהִיָּה, אֶפְלוּ שֶׁהוּא כְּבָר פָּגוּם מְאֹד מְאֹד, וְלוּלֵא דְמִסְתַּפְּינָא, הֵייתִי אוֹמֵר שְׁזָה רָמְזוֹ לְנוֹ חַז"ל הַקְדוּשִׁים, שְׁאָמְרוּ (מְגִלָּה לֵא): בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים בְּמִנְחָה קוֹרִין בְּעֵרִיּוֹת וּמִפְטִירִין בְּיוֹנָה, וְלִכְאוּרָה מֵה הַהֶקְשֵׁר בְּיִגִּיָּהֶם? וַיֵּשׁ לוֹמַר עַל-פִּי כָל הַנ"ל, אֵף שְׁאָחַד נִטְמָא כְּבָר בְּעֵרִיּוֹת, רַחֲמֵנָא לְצִלָּן, אֵף-עַל-פִּי-כֵן אָסוּר לוֹ לְהַתִּיאֵשׁ בְּשׁוּם אִפֶּן שְׁבַעוֹלָם, כְּאֲשֶׁר רוּאִים מִכָּל הַסְּפּוּר שֶׁל יוֹנָה, שְׁעֵרִין יֵשׁ תַּקְוָה אִם לֹא יִתִּיאֵשׁ מִצְעָקָה וּבַקֵּשָׁה אַחֲרָיו יִתְבַרֵךְ, וְיִקְבַּל עַל עֲצָמוֹ מְרַגַע זֶה לֹא לְעֲשׂוֹת עוֹד מֵה שְׁעָשָׂה, אֲזוּ "וְשָׁב הַנְי"ה וְרָפָא לוֹ וּמַחֵל לוֹ".

וְהַגְמָרָא אוֹמְרַת (בְּתַעֲנִית טו.): זְקַנִּי בֵּית דִּין הִיוּ אוֹמְרִים אַחֲיֵינוּ

לא נאמר באנשי ניגנה וינרא אלקים את שקם ואת תעניתם, אלא וינרא את מעשיהם, ורבונו ו"ל אמר, שעקר התשובה היא, כשבא עוד פעם לאלו המקומות שהיה כבר שם, ומתגבר על יצרו, ואינו עושה, זהו עקר התשובה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן מט). וזה כל ענין לקיחת שנה לבית פרעה, הכל היה בשביל כל הנ"ל שהצדקת הכרחה לירד אל מקום טמא ומטנף כזה עד שבפעם כחה תבקש ותחפש שם אחרי השם יתברך, ועל-ידי-זה תעלה עם אברהם בעליה גדולה, כמו שפיתוב (בראשית יג, א): "ויעל אברהם ממצרים" וגו', ועל-ידי-זה הוכנה הצלה וישועה גדולה לישראל בגלות מצרים, שעל-ידי-זה לא יכלה טמאת מצרים לשלט בהם וכו', וכזה שהיא ירדה למקום מטנף ומגנה כזה, אבי אבות הטמאה וכו', ולא התיאשה, רק צעקה ובקשה אחריו יתברך, בזה המשכה הדרוך הקדושה הנ"ל "מבטן שאול שועתי אליך", שבכל מקום שהיו ישראל בגלות, אפלו במקומות הכי גרועים והכי מטנפים, אם לא יתיאשו מלחפש אחריו יתברך, על-ידי-זה יזכו גם-כן להתעלות אל תכלית העליה וכו'. וכן היה אצל אסתר, שגלקחה למקום מזהם כזה, שהוא אחשוורוש, והיא לא התיאשה כלל, רק צעקה (תהלים כב, א): "אלי אלי למה עזבתני" וגו', כמו שאמרו חז"ל (מגלה טו), על-ידי-זה דיקא היתה מפלת המן עמלק, שפל ענינם הוא רק חלישות הדעת וספקות, ועל-ידי תפלה מבטלים אותם לגמרי.

אהובי, אחי, יש ויש עוד להאריך בזה אלפים ורובות עמודים, לדבר ולשיח מתורת הנחל, אך טרדוטי רבו מאד מאד, בעוונותינו הרבים.

והנה במה שספרת לי שמצאת חבר טוב בישיבה, והוא מתחיל להתענין אל דבר רבנו ו"ל, דעתי נוחה יותר שתדבר יותר טוב רק עמו מלילך אל אחרים, כי תדע שיש לך כחות עצומים לדבר עם חברים, ולגלות להם אמתת עצות ודרכי רבנו ו"ל, ולא בחנם השליך אותך הסמ"ך-מ"ם במקום שהשליך אותך, באפן כשאטה תזכה להתעורר בתשובה, תזכה להמשיך עמך עוד אלפים ורובות

רפח אָשֶׁר תתקבג בַּנְחַל

נְשִׁמוֹת וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן אֶהוּבִי, אָחִי, אֵל תְּהִיָּה בְטָלָן, וְאֵל תִּחְלַשׁ דְּעַתְּךָ, דַּע
לְךָ שְׂרַבְנוּ וְ"ל עֲמָךְ, אֶתְךָ וְאַצְלָךְ, תִּרְאֶה לְגִלוֹת אֶת רַבְנוּ וְ"ל לְכָל
חֲבֵרֶיךָ, וְאֵל תִּבְלַבֵּל עֲצָמְךָ מֵאַחֲרִים כָּלֵל, וְאַיִנְךָ צָרִיךְ לְאַחֲרִים כָּלֵל,
רַק אֶתְךָ בְּעֲצָמְךָ חֲזַק וְהִתְחַזַּק לְמַכּוֹר הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים שְׁלָנוּ,
וּתְדַבֵּר וְתוֹשִׁיחַ עִם חֲבֵרֶיךָ בְּיִשְׁבִּיבָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

תתקבג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיֵּרָא ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְחִזּוֹק עֲצָמְךָ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְתִרְקַד בְּכָל יוֹם אֶפְלוּ בִּינְךָ
לְבִין עֲצָמְךָ, כִּי מַעֲלַת הַרְקוּדִין — שְׂמִמְתִּיקִים כָּל הַדִּינִים, וְאֵל
תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, הַעֲקָר הוּא שְׂמִחָה וְרִקוּדִין, וְתִבְרִיחַ
מִמֶּךָ כָּל מִינֵי עֲצָבוֹת וְדִכְאוֹן אֲשֶׁר הוֹרְסִים אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, וְאִין
זוֹ עֲצָה לְהַמְשִׁיךְ עֲצָמוֹ אֶל הַצָּעֵר וְעִגְמַת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר אֵל מְאוּמָה לֹא
יְבִיאוּ אוֹתָךְ, כִּי אִם לְפַל בְּשִׂאוֹל תִּחְתִּית, חַס וְשְׁלוֹם, וְעַל-כֵּן רְאֵה
רַק לְשִׂמְחַת עֲצָמְךָ בְּרִקוּדִין וּבְשִׁמְחָה, וְתִשְׁתַּדֵּל לִיצֵר סְבִיבוֹתֶיךָ אֲוִיבָה
שֶׁל שְׂמִחָה עַד כְּדֵי כָּךְ, שְׂמִי שֶׁרַק יְבוֹא אֵלֶיךָ יִרְגִישׁ שְׂמִחָה אֲמִתִּית.
וְלְהַחֲיוֹת בֵּר יִשְׂרָאֵל הוּא דְבַר גְּדוֹל מְאֹד וְגוֹרָם יְחוּד עֲלִיּוֹן
בְּשִׂמִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

תתקכד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיֵּרָא ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכוּן קִבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ, אֶף אֵין לִי הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיבְךָ
בְּאֲרִיכוֹת כְּרָצוֹנְךָ.

הַעֲקָר לְשֹׁמֵר עַל הַזְּמַן הַיְקָר, כִּי אֵין לְךָ אֲבֹדָה כְּאֲבֹדַת הַזְּמַן,
אֲשֶׁר בְּשׁוּם כֶּסֶף לֹא תוּכַל לְקַנּוֹת אוֹתָהּ, חֲבַל עַל כָּל רִגְעַ כְּמִימְרִיָּה,
וּמִכָּל שָׁפָן עַל כָּל שְׁעָה, וּמִכָּל שָׁפָן וְכָל שָׁפָן עַל כָּל יוֹם, כִּי "יוֹם
לְיוֹם יִבְיַע אִמֶּר" (תהלים יט, ג), כָּל יוֹם אוֹמֵר וּמְסַפֵּר מָה עָשׂוּ וּפְעָלוּ
בוֹ, וּכְנֻגָד כָּל יוֹם לְמַטָּה יֵשׁ יוֹם לְמַעְלָה, וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שֶׁשׁוֹמֵר
אֶת יָמָיו, וְשׁוֹמֵר אֶת פִּיו וְאֶת מַעֲשָׂיו וְאֶת מַחְשְׁבוֹתָיו, כִּי כָל מַחְשָׁבָה,
דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה עוֹשִׂים רָשָׁם גְּדוֹל לְמַעְלָה, כִּי הַמַּעֲשֵׂה הוּא נִגְדָה עוֹלָם
הָעֲשִׂיָּה, וְהַדְּבוּר נִגְדָה עוֹלָם הַיְצִירָה, וְהַמַּחְשָׁבָה נִגְדָה עוֹלָם הַבְּרִיאָה,
שְׁזָה נֶפֶשׁ, רוּחַ, נְשָׁמָה, וּכְשׁוֹזוּכִים לְקִדְשָׁם וּלְטָהָרָם וּלְזוּכָכָם וּלְשֹׁמְרֵם
עֲלֵיכֶם, אֲזוּ מִמְּשִׁיף עַל עֲצָמוֹ אוֹר הָאֲצִילוֹת נְשָׁמָה לְנְשָׁמָה, וּבְמִשְׁפָּח
הַזְּמַן יְכוּלִים לְהַמְשִׁיף לְעֲצָמוֹ גַּם יְחִידָה שֶׁהִיא סוּד הַבְּטוּל אֶל אֵין
סוּף בְּרוּךְ הוּא, בְּבַחֲיַנְת מְטִי וְלֹא מְטִי הַמוּבָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֲלֵק
א', סִימָן כד), וְלִכְּן הַעֲקָר לְהִתְחִיל לְשֹׁמֵר אֶת הַזְּמַן הַיְקָר מִכָּל, או
לִישֵׁן שְׁיֵהִיָּה לוֹ נִיחָא לְמַחִין, או לְאָכַל שְׁיֵהִיָּה לוֹ כַּח לְעַבּוּדַת הַשֵּׁם
יְתָבָרַךְ, או לְלַמֵּד, או לְהִתְפַּלֵּל, או לְקַיֵּם מִצְוֹת, וְיֹתֵר מִזֶּה אֵין שׁוּם
זְמַן כָּלָל וּכְלָל בְּשִׁבִיל פְּטוּטֵי דְבָרִים בְּטִלִים, וּמִכָּל שָׁפָן בְּשִׁבִיל
מַחְלָקַת וּמְרִיבוֹת, וּכְוֹחִים וְכוּ' וְכוּ', אֲשֶׁר סֵתָם שׁוֹרְפִים אֶת הַזְּמַן הַיְקָר
בַּחֲנָם עַל לֹא דְבָר, וְלֹא יוֹצֵא מִזֶּה שׁוּם דְּבָר וְשׁוּם תּוֹעֵלַת רַק הַזְּקָה
גְּדוֹל לְנְשָׁמָה וְגַם לְגוּף, וְהוֹרֵס אֶת כָּל הַחַיִּים שְׁלוֹ הַרוּחָנִיִּים
וְהַגְּשָׁמִיִּים גַּם יַחַד.

רֵאָה תְּכִיד לְהַחְזִיק בְּיָדְךָ או שְׁלִחַן עָרוּךְ קִטָּן לְהַתְּמִיד סְעִיף

אחר סעיף, או משניות להתמיד משנה אחר משנה, או תהלים לומר
מזמור אחר מזמור, או תדבר דבורים עמו תברך, וזה טוב לך לנצח
נצחים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

תתקכה.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וירא ה'תשל"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל השותה ממי הנחל
נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך עם המעות לפדיון, יעזר הקדוש-
ברוך הוא שימסקו ממך כל הדינים על-ידי פלא עליון, וילך לך
כבר הכל פסדר. העקר בזה העולם לבטל עצמו לגמרי אליו יתברך
(כמוכא בלקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן פב), כשאדם מבטל עצמו לגמרי
אליו יתברך, אז הולך לו הכל פסדר, ולהפוך כשיש לו גאות, אז
הולך לו שלא פסדר, וכן הוא שם (חלק א', סימן צה), כשאין לו בחינת
מ"ה, על-ידי-זה נעשה פ"ה שמדברים עליו, עין שם.

תאמין לי, שראוי לרקד בכל יום בשמחה עצומה שיש לנו
למודים כל-כך עמקים בדרכי רבנו ז"ל, ומה עלינו להתבלבל
מאחרים, הן אמת שכואב הרבה מאד אשר אלו הצבועים עושים
חיל וכו', אבל תאמין לי עם דבקות אחת בו יתברך יכולים לעבר
על הכל, וכבר חיים בעולם אחר לגמרי, ועל-כן פדאי להסיח דעת
מהכל, ורק להמשיך עצמו אליו יתברך, ולהתמיד בתורה הקדושה
בכל מקצועות התורה: מקרא, משנה, גמרא, מדרש, רמב"ם, טור,
ושלחן ערוך, וספרי הזהר והתקונים, אשר אין לך טוב מהם, והכל
על-פי ההקדמות הנוראות שקבלנו מרבנו ז"ל, העקר הוא הבטול,
לזכות להיות בטל ומבטל באין סוף ברוך הוא: "איני צריך שום

דְּבָרִי, "וְאֵין לִי שׁוּם דְּבָרִי", "וְלֹא אֶכְפַּת לִי שׁוּם דְּבָרִי", רַק לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּאַמְתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה תִּצְלִיחַ דְּרַבְרָךְ תְּמִיד; אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה וְנִגְיַע אֶל מְדֻרְגַת הַבְּטוּל, לְהִיּוֹת בְּבַחֲיִנַת מ"ה, שְׁזוּ הַמְדֻרְגָה הַכִּי עֲלִיוֹנָה לְזָכוֹת אֲלֶיהָ בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי הָעוֹלָם הַזֶּה הוּא בְּסוּד ב"ן, וְהוּא עוֹלָה בְּגִימְטְרִיָּה בְּהַמ"ה, אֲשֶׁר רַבְּנוּ ו"ל גָּלָה לָנוּ אֲשֶׁר הִיא חֻכְמָה גְּדוּלָה לְעֲשׂוֹת עֲצָמוֹ כְּמוֹ בְּהַמ"ה (עֵין שִׁיחוֹת-הַר"ן), שְׂאִינוּ יוֹדְעֵ שׁוּם דְּבָרִי, וְהַסּוּד בְּזֶה הוּא דִיקָא בְּעוֹלָם הָעֲשִׂיָּה, שְׂמַאִיר שֵׁם ב"ן, שֶׁהוּא סוּד הַרְוֵי"ה בְּרוּךְ הוּא בְּמַלּוֹי הַזֶּה: יו"ד, ה"ה, ו"ו, ה"ה, דִיקָא כָּאֵן צְרִיכִים לְהִיּוֹת כְּמוֹ בְּהַמ"ה לֹא לְשָׂאֵל שׁוּם קְשִׁיּוֹת וְסִפְקוֹת אַחֲרָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאִף שְׁעוֹבֵר מֵה שְׁעוֹבֵר וְנִכְנָסִים בְּכָל פַּעַם בְּפַעַם קְשִׁיּוֹת וְסִפְקוֹת אַחֲרָיו יִתְבָּרֵךְ וְאַחֲרֵי הַנְּהַגוּתוֹ וְכוּ', כִּי גִדְמָה שֶׁהַכֹּל הוֹלֵךְ לְהַפּוּךְ וְכוּ', וְדָבָר זֶה מִפִּיל אֶת הָאָדָם, כִּי הַנְּפִילוֹת הֵן כְּשֶׁרוֹאֶה שֶׁהוֹלֵךְ לוֹ שְׂלֵא כְּסֻדְרִי, אֲבָל בּוֹ בְּרַגַע שֶׁהוּא זוֹכֶה לְבִטֹל עֲצָמוֹ וְנִעְשֶׂה בְּחִינַת מ"ה, אֵינִי יוֹדְעֵ שׁוּם דְּבָרִי, וְאֵין לִי שׁוּם קְשִׁיּוֹת וְסִפְקוֹת עֲלָיו יִתְבָּרֵךְ, אִזְ דִיקָא זוֹכֶה לְהִגִּיעַ אֶל הַמְדֻרְגָה הָעֲלִיוֹנָה, לְזָכוֹת לְבִטֹל עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֲלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְכִבְרֵי אֵין לִי שׁוּם קְשִׁיּוֹת וְסִפְקוֹת, אִף שֶׁהוֹלֵךְ הַכֹּל הַהַפּוּךְ מְרֻצוֹנֵי אֵין כָּאֵן הַפּוּךְ כָּלֵל, רַק זֶהוּ רְצוֹן הַקְּדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא וּמָה עָלֵי לְהַתְּנַכַּח, "אֲזוּי אִיזוֹ דָּאס, אִיזוֹ וָוַאס שִׁיךְ צוֹ חַקְרֵעֲנֵעֵן"¹; אֲשֶׁרִי מִי שְׂמַגִּיעַ אֶל זֶה, וְעַל-כֵּן דִיקָא בְּעוֹלָם הָעֲשִׂיָּה שְׂמַאִיר שֵׁם ב"ן, דִיקָא שֵׁם הוּא סוּד בְּהַמ"ה, שֶׁהוּא אוֹתִיּוֹת ב"ה מ"ה, הֵינּוּ דִיקָא כָּאֵן בְּעוֹלָם הָעֲשִׂיָּה צְרִיךְ לְהַמְשִׁיךְ בְּחִינַת מ"ה, שְׂאֵין קֶשֶׁה לִי שׁוּם קְשִׂיָּה כָּלֵל; אֲשֶׁרִי הַזוֹכֶה לְהַכֵּלֵל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא תְּמִיד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד מְאֹד...

(ג) כִּי זֶה, אִזְ מֵה שִׁיךְ לְחַקֵּר?

תתקבו.

בעזרת השם ותפריך, יום שני לסדר וירא ה'תשל"ד.

שלום וברכה אל ידידי היקר לי מאד ... גרו יאיר.

אודות שאתה כותב שיש לך בלבולי הדעת, כבר הקדים הקדוש-ברוך-הוא רפואה למכה, וגלה לנו תורה נוראה ונפלאה בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רלד, וראוי לך ללמד עכשו תורה זו ולומר עליה התפלה מלקוטי-תפלות, כי שם מדבר רבנו ו"ל, שעצה לבלבול הדעת ומחשבות זרות ומבהלות הוא לספר ספורי צדיקים, ועל-פן מה טוב ומה נעים אם תכניס עצמך בספורי רבנו ו"ל, ותספר לחבריך ול ידידיך וקרוביך, ולאשתך ולכל משפחתך רק ספורי צדיקים מרבנו ו"ל, ועל-ידי-זה תטהר את מחשבתך. וכן אמר פעם רבנו ו"ל לכתו אדל את הפסוק (תהלים יח, נא): "מגדיל ישועות מלכו ועושה חסד למשיחו", הינו מי שמגדיל את הישועות של הצדיקים הנקראים מלכים, כי "מאן מלכי רבנן" (גטין סב.), על-ידי-זה הקדוש-ברוך-הוא ממשיך עליו ישועות גדולות, וזה "ועושה חסד למשיחו", הינו מי שמשיחו הינו מי שמשיח ומספר ומגדיל את הישועות של המלך שהוא הצדיק, על-ידי-זה הקדוש-ברוך-הוא עושה עמו חסד, ועל-פן תהיה רגיל לספר בכל יום איזה מעשה מרבנו ו"ל או מתלמידיו הקדושים שבכל דור ודור, ועל-ידי-זה ימתקו ממך כל הדינים, ותמשך עליך טהרת וקדשת המחשבה. נא ונא אל יהיה נקל בעיניך מכתיבי זה.

הדורש שלומך באהבה רבה...

תתקבו.

בעזרת השם ותפריך, יום שלישי לסדר וירא ה'תשל"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו לאהובי, אחי ורעי,

אָשֶׁר תתקכו בַּנְחַל רצג

הַבְּחֹר הַיֶּקֶר לִי, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנְּחַל הַנּוֹבֵעַ בּוֹ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצֵחַ נֹצְחִים.

אַהוּבִי, אָחִי, חֲמֻדַּת לְבָבִי! בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, לֹא זָכִיתִי לְהִתְנַעַד עִמָּךְ בְּהִיוֹתְךָ פְּעָמִים בְּבֵיתִי, עַל־כֵּן אֲמַרְתִּי אַרְוֶצָה דְּבָרִי אֵלֶיךָ עַל־כָּל־פְּנִים בְּכֹתֵב, וַיְהִיֶּה נֶחֱשָׁב כְּאִלוֹ אֲנִי מְדַבֵּר עִמָּךְ פְּנִים אֶל פְּנִים, כִּי הַכּוֹתֵב מְכַנֵּס פְּנִיו, שְׂכָלוֹ וְחֲכָמְתוֹ בְּתוֹךְ הַפֶּתַח, וְעַל יְדֵי הַפֶּתַח מְפִירִים אֶת פְּנִימִיּוֹת הַנֶּפֶשׁ (עֵיִן לְקוּיִטִּי־מֹהֲרָ"ן, חֶלֶק א', סִימָנִים: קעג, קצב).

אַהוּבִי, יְדִידִי! צָרִיךְ לְהִתְחִיל לְחַפֵּשׁ בְּעֵצְמוֹ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם מִחֲדָשׁ הַיֶּכָן אוֹחֵז בְּאַמוּנָה (עֵיִן שָׁם, חֶלֶק ב', סִימָן ה'), כִּי כָל מֵה שֶׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד הוּא כְּפִי מַעוּט מְדַרְגָּתוֹ בְּאַמוּנָה, כִּי כְּשׁוֹזָכָה לְהִגִּיעַ לְבְרוּר וְזִכּוּף אַמוּנָה אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, כִּי הַכָּל לְכָל עֵצֶם עֵצְמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְדוּמָם, צוּמָח, חִי, מְדַבֵּר — הֵם פְּלִים לְקַבֵּל בָּהֶם אוֹרוֹ הָאֵין סוּף בְּרוּף הוּא, בִּידִיעָה זֹו נִבְדֵּל מִכָּל צְרוּתֵיו, וְחִי חַיִּים טוֹבִים; כִּי מִי שֶׁאַמוּנָתוֹ בְּרוּרָה וּמְזוּכָּת, אֲזִי חַיִּיו — חַיִּים (עֵיִן שִׁיחוֹת־הֲרָ"ן, סִימָן ג), כִּי כָל הַגְּלוּת בְּכָל־לִיּוֹת וּבִפְרָטִיּוֹת וּבִפְרָטִי פְּרָטִיּוֹת הִיא רַק מִחֲמַת חֶסֶד אַמוּנָה (עֵיִן לְקוּיִטִּי־מֹהֲרָ"ן, חֶלֶק א', סִימָן ז'), וְעַל־כֵּן אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת־הֲרָ"ן, סִימָן לג): אֲצֵל הָעוֹלָם אַמוּנָה הוּא דְבַר קָטָן, אֲבָל אֲצֵלִי הָעֵקֶר הוּא אַמוּנָה; עַל כֵּן צָרִיךְ תָּמִיד לְהִתְחִיל לְפַשְׁפֵּשׁ בְּעֵצְמוֹ הַיֶּכָן עוֹמֵד בְּמִדַּת הָאַמוּנָה, וּבִפְרָט בְּכָל יוֹם צָרִיךְ לְהִתְחִיל מִחֲדָשׁ לְחַפֵּשׁ אַחֲרָיו יִתְבַּרֵּךְ, כִּי יָכוֹל לְהִיּוֹת שְׁבִיּוֹם הַקּוֹדֵם אוֹ בְּשַׁעַת הַקּוֹדֶמֶת הִיְתָה אַמוּנָתוֹ בְּרוּרָה וּמְזוּכָּת, וְלֹא רָאָה וְלֹא שָׁמַע מְשׁוּם דְּבַר רַק קוֹל הַפְּנִימִי, שֶׁהוּא קוֹל הַחַיּוֹת אֱלֻקוֹת הַמְּצַמְצָם וּמְלַבֵּשׁ בְּאוֹתוֹ קוֹל וְדַבּוּר וְעֲשִׂיָה וְכוּ', אַךְ־עַל־פִּי־כֵן כְּפִי שְׁנוּי מַצַּב הָעוֹלָמוֹת וְכִפִּי הַקְּלָפָה הַמְּסַבֶּכֶת עַל תַּרְעָא עֲלָאָה^ס, שֶׁהֵם פֶּתַח הַדְּמִיוֹן הַמְּסַבֵּב וְרוֹדֵף אַחַר כָּל אָדָם בִּפְרָטִיּוֹת כְּפִי עֲנִיָנוּ (עֵיִן לְקוּיִטִּי־מֹהֲרָ"ן, חֶלֶק א', סִימָנִים:

כה, כו), יכול להיות שעכשו נתקרה ונחלשה אמונתו וידיעתו בו יתברך, ובשביל זה עוברות עליו קנאה, תאנה וכבוד; כי אם היתה אמונתו מזפכת, שאין בלעדיו יתברך כלל, ובכל תנועה ותנועה ממש שם אלופו של עולם עצם אלקותו יתברך, אזי לא היה מקנא בשום ברה, כי היו ברורים ומזפכים אצלו הידיעה והגלוי שגלו לנו חז"ל הקדושים (יומא לח:): בשמך יקראוך ובמקומך יושיבוך, אין אדם נוגע במה שמוכן לחברו ואין מלכות נוגעת במלכות חברתה אפלו כמלא נימא, כי אפלו ריש גרתיא מן שמיא מנו ליה (ברכות נח), ועל-כן למה לקנא בחברי, כי הלא מה ששיף לו בין ברוחני ובין בגשמי לא יגיע אלי, ומה ששיף לי בין ברוחני ובין בגשמי לא יטלו ממני, וזה ברור מאד מאד למי שיש לו לב ומח נקי, ואשר זו היתה מדרגת הפס, שהיה תמיד בשמחה, והיה רגיל לומר: זה מעשה שלי וזה מעשה שלו, ולא התבלבל מאחרים כלל יהיה איך שיהיה, אף שהיתה עבודת חברו במעלה יתרה מעבודתו וכו'. וכן על-ידי ברור וזכוף האמונה שאין שום מציאות בלעדיו יתברך, יתבטלו ממנו כל מיני תאוות, מאחר שחקוק בדתו ובמחו שהפל אלקות, ועל-כן מובא בזהר הקדוש (קדושים פד): וכף הנה רבי שמעון עבד כד הנה אזיל במתא והווי חבריא אזלין אבתריה וחתמא לאינתו שפיראן מאיף עיניה, והנה אמר לחבריא: "אל תפנו אל האילים ואלהי מסכה לא תעשון" (ויקרא יט, ד), כי נאוף שהוא כלל התאוות זהו אלהים אחרים, עבודה זרה ממש, כי מאחר שמפריד את הדבר ממנו יתברך ומרהר בה, זהו עבודה זרה ממש. וזה שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן לו), שתקון להרהורי נאוף הוא קריאת שמע, שהיא אמונת היחוד, קריאת שמע דיקא, כי על-ידי ששמשיף על עצמו אמונה באחדותו יתברך, שאין בלעדיו יתברך כלל, על-ידי-זה לעולם לא יבוא לשום הרהורים ומחשבות זרות ורעות, כי בכל דבר יזכיר עצמו שהוא אלקותו יתברך מלבש

(ע) וכך היה רבי שמעון בר יוחאי עושה כשהיה הולך בעיר והחבריה הולכים אחריו, וראה נשים יפות, השפיל עיניו, והיה אומר לתלמידיו בני החברה...

אֲשֶׁר תתקכו בנחל רצה

בִּלְבוֹשׁ הַזֶּה, וְעַל-כֵּן אָמַר רַבֵּנוּ ו'ל (שְׂבַח-הַר"ן, סִימָן יח), שְׂאֲצִלוֹ אִישׁ וְאִשָּׁה שְׂוִין, הֵינּוּ שְׂאִין מַגִּיעַ לוֹ שׁוּם צַד מִחֻשְׁבָּה כְּשֵׁרוּאָה אִשָּׁה, וְהַפֵּל שְׁוֵה אֲצִלוֹ, עֵינֵי שָׁם; כִּי מֵרַב זַכּוּף וּבְרוּר אֲמוּנָה, כָּבַר אֵין שׁוּם תַּאוּת, וְכֵן כְּשִׁזּוּכָה לְהַרְבּוֹת בְּכַבּוּד הַמְּקוּם בְּרוּף הוּא, לִידַע שְׂמֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאִיהוּ מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין, עַל-יַדֵּי-זֶה נַעֲשֶׂה כְּבוֹדוֹ לְאֵין (עֵינֵי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ו'), וְכָל מֵה שְׂמַמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ יַדִּיעָה זֶה, יוֹתֵר מִמַּעַט בְּכַבּוּד עֲצָמוֹ, וּבִזְרוּחַ מִהַכְּבוֹד, כִּי הֵלֵא הַכְּבוֹד שְׁיָף רַק אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, אֲשֶׁר כְּבוֹדוֹ מְלֵא עוֹלָם, וְעַל-כֵּן עַל-יַדֵּי אֲמוּנָה זֹכָה לְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל וּלְגַרֵּשׁ מִמֶּנּוּ קִנְיָה, תַּאֲנָה וְכַבּוּד, שֶׁהִיא קִלְפָה עֲצוּמָה הַמוֹצִיאָה אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם (אָבוֹת ד, כא), וּפִרְשׁ הַ"תַּפְּאֶרֶת יִשְׂרָאֵל": מִן הָעוֹלָם — רַצָּה לוֹמַר מֵעוֹלָמוֹ, כִּי כְּשֶׁהוּא מְזַכֵּךְ בְּאֲמוּנָה, הָרִי דָר בְּעוֹלָמוֹ, וְאֵין שׁוּם בְּרִיָּה יְכוּלָה לְדַחֲוֹתוֹ מֵעוֹלָמוֹ, כִּי כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק יֵשׁ לוֹ עוֹלָם בְּפָנָיו עֲצָמוֹ וְגַן עֵדֵן בְּפָנָיו עֲצָמוֹ, כַּמּוּבָא בַּמְדָּרָשׁ (שְׁמוֹת רַבָּה גב, ג), שְׂנֵאָמַר (קִהְלַת יב, ה): "כִּי הִלֵּךְ הָאָדָם אֶל בֵּית עוֹלָמוֹ", עוֹלָמִים אֵין כְּתִיב כָּאֵן אֶלֵא עוֹלָמוֹ וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְכֵן הוּא (תַּעֲנִית ט:): כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מַעֲלָה לוֹ חֲזִיזוֹ בְּפָנָיו עֲצָמוֹ וְכוּ', עֵינֵי שָׁם.

וְעַל-כֵּן בִּידִיעָה זֶה יְכוּלִים לְחַיּוֹת חַיִּים אֲמִתִּיִּים וְנִצְחִיִּים, וְשׁוּם דְּבַר שְׂבַעֲוֹלָם לֹא יוּכַל לְהַפִּילוֹ וּלְהַרְחִיקוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ יְהִיָּה אִיף שִׁיְהִיָּה בֵּין בְּעֲלָיָה וּבֵין בִּירִידָה, תְּמִיד יִמְצָא אֶת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, וַיִּדְבֵּר אֵלָיו כַּאֲשֶׁר יִדְבֵּר אִישׁ אֶל רַעְהוֹ, וְאִף שְׂעַדִּין הוּא מְסַבֵּב עִם תְּלָאוֹת וְהַרְפַּתְקָאוֹת, וְעַדִּין עוֹבֵר עָלָיו מֵה שְׂעוֹבֵר, בְּפִרְט בְּפִגְם הַבְּרִית וּמִחֻשְׁבוֹת זְרוּת וְהַהֲוִירִים מְגַנִּים וְרַעֲיוֹנוֹת מְזַהְמִים וְכוּ' וְכוּ', הָעֵקֶר לְהַשְׁתַּדֵּל לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, אִף שֶׁהוּא רְחוּק מִהַאֲמוּנָה הַמְּזַכֵּכַת הַזֶּה שְׂאִין בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרֵּךְ, יְהִיָּה רְגִיל לְדַבֵּר דְּבוּרָיו בְּאֲמֵת, וְאִז עַל-יַדֵּי אֲמֵת יִשְׁרָה הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ עִמָּךְ (עֵינֵי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ט). וְהָעֵקֶר שְׂצָרִיף לִידַע וּלְחַקֵּק בְּדַעְתּוֹ, אֲשֶׁר אֵין לִי שׁוּם עֲצָה אַחֲרַת מְכַל מֵה שְׂעוֹבֵר עָלַי, רַק לְבַרַח אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְאִף שְׂעַדִּין אֵינִי זֹכָה לְהַרְגִּישׁוֹ יִתְבַּרֵּךְ עוֹמֵד עִמִּי וְאֲצִלִּי,

רצו אשר תתקח בנחל

עם כל זה העקר להמשיך עצמו אל האמת, ואף שהדבורים אינם ברוכים, אף-על-פי-כן על-ידי שיכריח עצמו לדבר עמו יתברך בכל יום באמת, על-ידי-זה יהיה נעשה בחינת חלון, והצדיק האמת יאיר אורו יתברך בו. "וכפי בהירות וצחות החלון, דהינו הדבור יהיה עם אמת, כן הצדיק שהוא עצם האמת, יאיר בו". וזה שרואים שאחד מקבל מהצדיק יותר זהו סימן שעוסק בתפלה והתבודדות יותר, כי זה תלוי בזה (כמוכא מזה במקום אחר באריכות).

ההכרח לי לקצר, אף שמרב תבערת נפשי ולכבי באהבה אמתית אליך, הנה ראוי להאריך באלפי עמודים, אף ספרי רבנו ז"ל בידך, ובפרטיות ה"לקוטי-הלכות", הפך בהם דכלא בהם, עצות והתחזקות והנהגות ישרות.

הדורש שלומך...

תתקח.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וירא ה'תשל"ד.

שלום וברכה אל היקר לי מאוד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך. אודות מה שעובר עליך וכו', הרגל עצמך בבקר אחרי שגמרת את סדר תפלת שחרית והלמודים שאחריה בנהוג, תפנס אל חדרך, ותאמר שם את התקון הכללי עם התפלה שאחריה ממהרהנ"ת ז"ל, ותזיל דמעות פנים, ואז בודאי אם תחזיק כף משה ימים ושבועות וחדשים וכו', תראה שינוי לטובה, כי העשרה מזמורי תהלים הם תקון נפלא לפגם הברית, והתפלה שאחריה מעוררת ומרחצת את הלב מכל מיני חלדה, ובפרט כששופכים דמעות ורוחצים את המצח עם הדמעות, אין למעלה מזה, ורבנו ז"ל גלה, שאמירת תקון הכללי שהוא העשרה מזמורי תהלים הם תקון גמור לפגם הברית. ואנשי-שלומנו שהיו

אָשֶׁר תַּחֲכַט בְּנַחַל רִצּוֹ

רְגִילִים לֹאמַר הָעֶשְׂרָה מְזֻמּוֹרֵי תְהִלִּים, הֵם הַנְּתוּחַ שְׁעוֹשֶׂה רַבְּנוּ ז"ל וּמוֹצִיא אֶת הָרַע, וְהַתְּפִלָּה שְׁאַחֲרֶיהָ שְׁתַּקֵּן מוֹהַרְנ"ת ז"ל הֵם הַמִּים שְׁרוּחָצִים הַכֹּל וְגַם הַתְּחַבֵּשֶׁת וְכוּ', עִם כָּל זֹאת הָעֶקֶר הוּא רַק הָעֶשְׂרָה מְזֻמּוֹרֵי תְהִלִּים, אִם אֶפְשָׁר גַּם הַתְּפִלָּה — מֵה טוֹב, אֲבָל אִם לֹא, גַּם-כֵּן טוֹב, תַּעֲשֶׂה זֹאת מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

תַּחֲכַט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיֵּרָא ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה אֶל הָאֲבֵרָךְ הַיָּקָר ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

בְּעֵינַי צוּרוֹת בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת, אֲסוּר לַעֲשׂוֹת כָּלֵל בֵּן דַּעַת רַב הַפּוֹסְקִים, וְאֶף שֵׁישׁ כְּאֵלוֹ הַמְּקַלִּים, כִּי אִם כְּבָר עָשׂוּ הַנּוּחַ לְיִשְׂרָאֵל וְכוּ', אֲבָל לְכַתְּחִלָּה אֵין הֵתֵר לַעֲשׂוֹת שׁוּם צוּרוֹת, וּבַפְּרָטִיּוֹת עַל הַפְּרָכֶת צוּרוֹת אֲרִיּוֹת וְכוּ', וְאֶף שְׁאַצְּלֵי בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת יֵשׁ בֵּן, זֶה נַעֲשֶׂה נֶגֶד רְצוֹנִי, וְכַדִּי שְׁלֹא לְהִרְבוֹת בְּמַחֲלָקֶת וְכוּ', וּבַפְּרָט לְמִי שְׁתָּרַם אֶת זֶה וְכוּ', אֲבָל הוֹדַעְתִּי דַּעְתִּי, שְׁמַכְּאֵן וְלִהְבֵּא לְהַשְׁמֵר מְאֹד מְאֹד, כִּי אֲנִי רוֹאֶה אֲנָשִׁים מְשִׁתְּחוּיִם בְּעַת הַתְּפִלָּה, וְגִנְאֵי שְׁתַּהֲיֶה הַהַשְׁתַּחֲוּיָה נֶגֶד אֵיזוֹ שֶׁהִיא צוּרָה, וְעַיִן בְּסִפָּר אוֹצֵר הַחַיִּים לְהִרְבֵּה הַקְּדוּשׁ מְקוֹמָרְנָא, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, שְׁכַתָּב לְגֵאוֹן הַצַּדִּיק רַבִּי שְׁמוּאֵל הָעֲלִיר ז"ל מְצַפֵּת בְּאֲרִיכוֹת בְּעֵינַי זֶה, וּבִרְרֵ לּוֹ לְהִלָּכָה שְׁאֲסוּר, עַיִן שָׁם בְּאֲרִיכוֹת; וְכֵן גִּדְפָס סִפָּר "טְהִרַת הַקְּדוּשׁ" מֵר' שְׁמוּאֵל הָעֲלִיר ז"ל פָּסַק דִּין בְּעֵינַי אֲסוּר צוּרוֹת בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת, וְהַנְּרָאָה בְּעֵינַי כְּתַבְתִּי.

עֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי אֲמוּנָה בְּאֵל עוֹלָם צָרִיךְ לְהִיּוֹת בְּטַל וּמִבְטָל

בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא בְּלִי שׁוּם דְּמוּת וְצֶלֶם וְתַבְנִית וְכוּ', רַק לִידַע
שְׂאֵין יוֹדְעִים כָּלֵל, וְלִשְׁפָּךְ אֶת הַנֶּפֶשׁ לְאֵל עוֹלָם בְּתַמִּימוֹת
וּבְפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה.

הַדּוֹרֵשׁ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

תתקל.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיְרֵא ה'תשל"ד.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיגוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֱהוּבָי, אַחֵי וְרַעֵי, הַבְּחוּר הַיָּקָר
לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַחֶסֶד,
מִיָּם הַמְטֵהֲרִים מִכָּל הַפְּתָמִים, הַנוֹבְעִים מִהַנְּחַל הָעֲלִיּוֹן שְׁבוּ הוּא
מְקוֹר הַחֶכְמָה הַקְּדוּמָה מִסּוּד שֶׁלֹּשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעֵתִיק וְכוּ', רִישָׁא
דְּלֹא אֶתְיַדַּע וְלִית מֵאֵן דְּקִימָא בֵּיה ... נְרוּ יְאִיר.

מְכַתְּבָךְ הַיָּקָר לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְשִׁמְחָתִי מְאֹד מְסֻטְרָא חֲדָא
לְרֵאוֹת וְלִשְׁמַע אֵיךְ שְׁאַתָּה מְסֻתּוֹבֵב בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוּמֵנוּ הַיָּקָרִים, אָבֵל
מְסֻטְרָא חֲדָא מְאֹד נִשְׁבֵּר לְבִי בְּקִרְאֵי אֶת כָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלַיךְ עֲדִין
בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת. וְהִנֵּה לְהַחְיּוֹתְךָ הֲלֹא סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּיַדְךָ, וְכֵן
כָּבֵר דְּבַרְנוּ זֶה כְּמָה שְׁנַיִם הַרְבֵּה מְאֹד, וְהַבְּנֵת קֶצֶת, אֵיךְ שְׁצָרִיךְ
לְחַזֵּק עֲצָמוֹ מְאֹד מְאֹד בְּכָל יוֹם וּבְכָל שְׁעָה מִחֲדָשׁ מִמָּשׁ, כִּי כְּפִי
הַתְּגַבְּרוֹת הַסֵּמ"ךְ-מ"ם שְׁמֵתְגַבֵּר וּמִתְפַּשֵּׁט עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּפִרְטֵי
פִּרְטִיּוֹת, אֲשֶׁר מִתְּגַבֵּר בְּכָל פֶּעַם מִחֲדָשׁ, וּבְפִרְטִיּוֹת עַל אוֹתָן
הַנִּשְׁמוֹת הַגְּבוּהוֹת מְאֹד שְׁטַמָּא אוֹתָן בְּפָגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע
לְבַטְלָה, עֲלִיָּהֶן אוֹרֵב בְּיוֹתֵר, וְרוֹצֵה לְבַלְעַ אוֹתָן לְגַמְרֵי, לוֹלֵא חֲסֵדִי
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁהוֹרִיד בְּדוֹרוֹת אֱלוֹ אֶת נִשְׁמַת רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהִיא
כְּלָלִיּוֹת שְׁבַעַת רוּעֵי יִשְׂרָאֵל, וְהִיא שְׂרָשׁ מְלָכוֹת הַמְּשִׁיחַ, אֲשֶׁר יִתְגַּלֶּה
בְּקָרוֹב עַל-יְדֵי יוֹצְאֵי חֲלָצִיו בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת וְכוּ' (עֵין חַיִּי מוֹהַר"ן,

אֲשֶׁר תתקל בַּנְחַל רצט

סימנים ועד, תריג), הַיִּינוּ נֶאֱבָדִים לְגַמְרֵי, כִּי רַבְּנוּ ז"ל נִכְנָס אֶל תּוֹךְ בֵּית הַבְּלִיעָה שֶׁל הַסֵּמ"ך-מ"ם, וְהוּא מְכַרַח לְהַקִּיא אֶת כָּל הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁלְקַט וּבָלַע, וְעַל-כֵּן מִתְפַּשֵּׁט עֲצָמוֹ הַסֵּמ"ך-מ"ם מְאֹד מְאֹד עַל עֲצָם הַהִתְקַרְבוֹת אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וּמוֹנֵעַ בְּמַנְיַעוֹת עֲצוּמוֹת, וּמַחְלִישׁ אֶת הַדַּעַת שֶׁל כָּל אֶחָד הַרוֹצֵה לְהַפְגֵּס אֶל חֹדֶר רַבְּנוּ ז"ל, כִּי הַסֵּמ"ך-מ"ם יוֹדֵעַ אֲשֶׁר עַל-יַדֵּי רַבְּנוּ ז"ל אֵף הַגְּרוּעַ שֶׁבְּגְרוּעִים יְכוּל לְצַאת וְלַעֲלוֹת אֶל תְּכֵלִית הָעֲלִיָּה, אִם יִזְכֶּה לְהַשְׁלִיךְ חֲכָמְתוֹ הַמְדַמָּה, וְיִצִּיַּת אוֹתוֹ עַל כָּל אֲשֶׁר יֹאמֵר כִּי הוּא זֶה (עֵין לְקוּיטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כג), וְזֶה רוֹאִים בְּחוּשׁ, אֲשֶׁר עַל שׁוֹם דָּבָר אֵין כָּל-כָּף מַנְיַעוֹת עֲצוּמוֹת וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת וּמַחְלַקֶת הַקְּטְרוּגִים כְּמוֹ עַל עֲצָם הַהִתְקַרְבוֹת אֶל רַבְּנוּ ז"ל, כִּי רַבְּנוּ ז"ל הוּא נֶהַר הַמְטָהָר מִכָּל הַכְּתָמִים (עֵין תִּי-מוֹהֲר"ן, סִימָן שלב), אֵף מִי שֶׁחָטָא וּפָגַם בְּחֻטָּאִים הֲכִי גְרוּעִים שֶׁבְּעוֹלָם, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, עַל-יַדֵּי עֲצוּתוֹ הַקְּדוּשׁוֹת יְכוּל לְהַפִּיךְ אֶת כָּל הָעוֹנוֹת לְזָכוֹת, וְיְכוּל לַעֲלוֹת אֶל תְּכֵלִית הָעֲלִיָּה וְכוּ', אִם לֹא יֵאָשׁ עֲצָמוֹ, וְאִם לֹא יִכְרַח מֵרַבְּנוּ ז"ל, יִהְיֶה מֶה שִׁיְהִיָּה וְיִהְיֶה אֵיךְ שִׁיְהִיָּה, וְצָרִיךְ לֵישֵׁב עֲצָמוֹ אֵיךְ פָּגַם וְחָטָא וְלִכְלַף עֲצָמוֹ בְּפָגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וּבְכָל מִינֵי חֻטָּאִים וְעוֹנוֹת וּפְשָׁעִים כְּאֲשֶׁר יוֹדֵעַ כָּל אֶחָד מִכְּאוּבֵי נַפְשׁוֹ; וְעַל-כֵּן הַהִכְרַח שֶׁתַּעֲבֹרְנָה עָלָיו מַנְיַעוֹת עֲצוּמוֹת וּמְרִירוֹת עֲצוּמָה, וְלֹא יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שְׁלֹא יִתְרַחַק מֵרַבְּנוּ ז"ל בְּשִׁבִיל זֶה, כִּי רַבְּנוּ ז"ל יִנְקָה וְיִכְבֵּס אוֹתוֹ, וְרַק רַבְּנוּ ז"ל יִתְקַן אוֹתוֹ, וְאֵף-עַל-פִּי שְׂרוּאָה שֶׁהַמְנִיעוֹת וְהַמְסַפִּים מִתְפַּשֵּׁטִים כְּנִגְדּוֹ מְאֹד מְאֹד, וּבְפֶרֶט כְּשֶׁמִּתְחִיל בְּכָל פַּעַם, וּכְבָר הַתְּחִיל הַרְבֵּה פְּעָמִים, וְרוּאָה שֶׁבְכָל פַּעַם מִשְׁתַּטְחוֹת כְּנִגְדּוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר מְרִירוֹת וְיִרִידוֹת וּנְפִילוֹת, וְלִפְעָמִים רוּאָה שֶׁאַחַר כְּמֵה יָמִים וְשָׁנִים שֶׁנִּדְמָה לוֹ שֶׁכְּבָר הַתְּחִיל לְטַהֵר עֲצָמוֹ קֶצֶת, חֹזֵר וְנִפֵּל וְהַתְּגַבְּרוֹ עָלָיו כָּל הַתְּאֻוֹת וְהַהֲרֹהֲרוֹת הַרְעִים וְהַמְגִנִּים בְּהַשְׁתַּטְחוֹת עֲצוּמָה מְאֹד, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְנִכְשֵׁל יוֹתֵר וְיוֹתֵר בְּפָגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, צָרִיךְ שִׁידַע, שֶׁכָּל זֶה נִמְשָׁךְ מֵהַבְּגָדִים הַצּוֹאִים שֶׁמְלַבֵּשֵׁת בָּהֶם נִשְׁמָתוֹ, עַדִּין לֹא זָכָה לְהַפְשִׁיטָם מִמֶּנּוּ, וּמֵהֶם נִמְשְׁכוֹת כָּל הַמַּנְיַעוֹת וְכָל הַהִתְגַּבְּרוֹת

(עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יד, ובלקוטי-הלכות, בציעת הפת, הלכה ה'),
 כי באמת כשאדם זוכה כבר להפשיט מנשמתו כל המספים
 המסתירים ומכסים אותה, אז זוכה לראות ולהתענג בנעם זיו
 שכנתו יתברך אשר מאירה בכל העולם, כמו שכתוב (יחזקאל מג,
 ב): "והארץ האירה מכבודו וגו', ומרגיש ומבין אשר אין בלעדיו
 יתברך כלל, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, כי הלא מלא
 כל הארץ כבודו, והכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, כי
 גם דומם, צומח, חי, מדבר — הם אלקות בהתלבשות פזו, פי הם
 הפלים בעצמם אורות, רק שנתעבו, פמוכא בכתבי הארז"ל.
 ובידיעה זו אין שום יאוש בעולם כלל, כי יכול למצא אותו יתברך
 גם מתקף הקטנות והדחקות והמרירות, כי יכולים להתקרב
 ולהתדבק אליו יתברך גם מהשואל תחיתות, ובפרטיות על-ידי יסוד
 כל העצות של רבנו ז"ל, והוא תפלה והתבודדות, שנקראת: "תפלת
 המשיח", יכולים לצאת גם מהמקומות הכי גרועים, כי הדבור הולך
 עם האדם אף במקומות המטנפים (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן עח),
 ועל-ידי שמרגיל עצמו לדבר עמו יתברך במקומו דיקא, יכול
 להמשיך על עצמו אורות נוראים ונשגבים, ולא רק שיאיר לעצמו,
 אלא גם יזכה להאיר לכל אלו הנפשות המנחות גם-כן בשואל
 תחיתות ומתחיתו שהוא מנח שם, ושכרו הרבה מאד מאד. אבל
 להפשיט מעצמו הבגדים צואים, זה לא זוכים כי אם על-ידי הצדיק
 האמת שמאיר בו הדעת האמת, אשר אין שום יאוש בעולם כלל,
 כי אלו החלישות הדעת והיאוש והמרה שחורה שמסבבים את
 נשמת כל אחד מישראל, אלו בעצמם הבגדים הצואים שהוא מסבב
 בהם, ועל-כן הסמ"ך-מ"ם מונע מאד מאד ומתפשט על כל מי
 שרוצה להתקרב אל זה הצדיק האמת, אשר על ידו בני-אדם
 מפשיטים מעצמם הבגדים צואים; ועל-כן כל מה שאדם זוכה
 להתקרב יותר ויותר אל הצדיק האמת בקיום עצותיו הקדושות,
 ובפרט יסוד עצותיו הקדושות: "שמחה והתבודדות", מצד אחד
 — להחיות עצמו מאד מאד על כל נקדה ונקדה טובה שזוכה
 לחטף, וישמח וירקד בכל יום וקודין, וישיר לעצמו נגונים של

אֲשֶׁר תתקל בַּנְחַל שׂא

שְׁמִיחָה, וּמִצַּד שְׁנֵי — לְשִׁפּוֹף נִפְשׁוֹ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ בְּכָל יוֹם, וְלִסְפָּר לְפָנָיו אֵת כָּל מַכְאוּבֵי נִפְשׁוֹ וְכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בַּפְּרָטִי בַּפְּרָטִיּוֹת, כְּמוֹ-כֵן יִזְכֶּה תָּמִיד לְכִנּוּס אֵלָיו יִתְבַּרְךָ. וּבְאַמֶּת זוֹהִי בְּעֲצָמָה הַבְּקִיאוֹת שְׁצָרִיכִים לְקַבֵּל מִהַצְדִּיק הָאֵמֶת (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק א', סִימָן ו'), "לֵהִיּוֹת בְּקִי בְּשׁוֹב" — זֶהוּ תִּקְוַת הַשְּׁמִיחָה וְהַרְקוּדִין, שְׁצָרִיף לְהַרְגִּיל עֲצָמוֹ לְשִׂמְחָה וְלִרְקֹד וְרִקוּדִין בֵּינוֹ לְבֵין עֲצָמוֹ, וּמִכָּל שֶׁפֶן כְּשֶׁאֲחֵרִים רוֹקְדִים, שִׁירְקֹד עִמָּהֶם, שְׂזוּהִי מִצְוָה רַבָּה וְהַמְתַּקֵּת הַדִּינִים, וּכְכֹל שֶׁאֲדָם זֹכֶה לִרְקֹד יוֹתֵר, כְּמוֹ-כֵן זֹכֶה יוֹתֵר לְדַרְוֵה עַל הַסֵּמ"ף-מ"ם, וְנִצּוּל מִפְּגָם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, שֶׁעֲקָרוֹ הוּא רַק מִחֲמַת עֲצָבוֹת וּמְרָה שְׁחוּרָה. וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי שְׁמִיחָה נִצּוּל מִפְּגָם הַבְּרִית, וְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ שׁוֹמֵר אוֹתוֹ (עֵין שָׁם, סִימָן קס"ט), כִּי הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ הוּא עֲצָם הַשְּׁמִיחָה, וּכְשֶׁאֲדָם מְשִׂימָה עֲצָמוֹ, אִזּוֹ הוּא אֲצִלוֹ יִתְבַּרְךָ מִמֶּשׁ, וּמִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ יְדִיעָה שֶׁל "מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ". "לֵהִיּוֹת בְּקִי בְּרִצּוֹא" — זֶהוּ כָּל עֲגִין הַהִתְבּוֹדְדוֹת, לְבַקֵּשׁ עַל נִפְשׁוֹ פֶּן מִטְעָה אֵת עֲצָמוֹ, וְלִידַע תָּמִיד, שְׂאִינוֹ יוֹדַע כְּלוּם, וְיִפְצִיר בַּתְּפִלָּה וּבִקְשָׁה אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְיִחַפֵּשׂ אַחֲרָיו יִתְבַּרְךָ, שְׂזוּהִי בְּעֲצָמָה יְדִיעָה שֶׁל "אִיִּה מְקוּם כְּבוֹדוֹ". וְעַל-יְדֵי שְׁתֵּי יְדִיעוֹת אֵלוֹ, מִצַּד אֶחָד לֵהִיּוֹת תָּמִיד בְּשְׁמִיחָה וּמִצַּד שְׁנֵי לְבַקֵּשׁ תָּמִיד אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, עַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה נִעֲשֶׂה בֵּן וְתַלְמִיד (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק ב', סִימָן ז') וְיִבּוֹא אֶל שְׁלֵמוֹתוֹ שְׁצָרִיף לְהַגִּיעַ אֵלֶיהָ בְּזֶה הָעוֹלָם.

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ שְׂזוּכִינוּ לְהַתְּנִידַע מִרְבֵּי אֵמֶת כְּזֶה, הַמְּחִיָּה וּמְחִזֵּק אוֹתָנוּ בְּתִקְוַת קִטְנוּתָנוּ וְדַחְקוֹתָנוּ וִירִידָתָנוּ, וְלִמְעַן טוֹבְתָךְ הַנּוֹצְחִית, אֵל תְּבַלְבֵּל עֲצָמְךָ מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם. וּכְכֹר אָמַר הַתַּנָּא (אָבוֹת ו, ד): "אֵל תִּתְאַוֶּה לְשִׁלְחָנָם שֶׁל מְלָכִים, כִּי שִׁלְחָנְךָ גְּדוֹל מִשִּׁלְחָנָם". וְאִף שְׁעֵדִין אֶתְּהָ רוֹאֶה שֶׁעָלֶיךָ עוֹבֵר מַה שֶׁעוֹבֵר — מְרִירוֹת וְיִגִּיעוֹת עֲצוּמוֹת קִדָּם שֶׁאֶתְּהָ זֹכֶה לְעֲשׂוֹת אִיזָה דְּבָר שְׁבַקְדָּשָׁה וְכוּ', אִף-עַל-פִּי-כֵן כְּנִגְדָּה זֶה צָרִיף שִׁתְּדַע, שְׁגְדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב כַּחוֹ, וּבּוֹדָאֵי כָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עַל אֶחָד יוֹתֵר מִחֲבָרוֹ וְהוּא מִתְּחַזֵּק וְאִינוֹ נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ, כֵּן בּוֹנֶה לְעֲצָמוֹ כְּלִים גְּדוֹלִים (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרָן,

חלק א', סימן קפה), כי כמו שעתה הבעל-דבר והסטרא אחרא מתפשט יותר ויותר מימי קדם, כמו-כן לעמת זה כבר חמל עלינו השם יתברך והקדים רפואה למכה, ושלח לנו את ראש הצדיקים, שהשאיר אחריו ברכה — ספרים נוראים פאלה, שלא היו מימי קדם, אשר על ידם אנו יכולים להתחזק ולהחיות עצמנו עתה גם עתה, להשאיר על עמדנו, להמשיך את עצמנו להשם יתברך בכל פעם, אף-על-פי שעוברים עלינו שטף מים רבים, מים הזדווגים פאלה, רחמנא לצלן, כי דבריו פלולים מהכל מפרד"ס, וכן פלולים מפל העולם וממה שעובר עליהם בכלליות ובפרטי פרטיות, כל אחד יכול למצא את עצמו בהם.

אהובי, אחי! חזק ואמץ מאד מאד ואל תפל בדעתך משום דבר ומשום בריה שבעולם, רק חזק והתחזק לומר בכל יום פרקים משניות ודפים גמרא וסימנים שלחן ערוך ומזמורי תהלים, וללמד בכל יום פרשה חמש עם רש"י והתרגום (שנים מקרא ואחד תרגום), באפן שעד יום ששי — ערב-שבת-קדש כבר תזכה לסיים כל הפרשה, והוא תקון גדול לפגם הברית [עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יט, ובתפלה שעליה^ז], ואף שמובא שם: ותזפני לעבר את הסדרא שנים מקרא ואחד תרגום בערב-שבת-קדש, עין שם, זוהי מצוה מן המבחר, אבל בשלחן ערוך (סימן רפה, סעיף ג') איתא: מיום ראשון ואילף נקרא עם הצבור, עין שם; והלואי שתקים זאת, כי עובר שבוע אחר שבוע ומתראשלים מזה, וכבר אמרו חז"ל (ברכות ח): כל המשלים פרשיותיו עם הצבור, מאריכין לו ימיו ושנותיו; ועל-פן מה טוב לחטף בכל יום פרשה, חמש ורש"י והתרגום, והוא תקון הברית כמובא בתפלה, סימן יט, עין שם]. ועל כלם להתמיד מאד בספרי רבנו ז"ל — "לקוטי-מוהר"ן", ועל כל תורה לומר התפלה שעליה ושעור כסדרן מדי יום ביומו ה"לקוטי-הלכות", וכן לחזר הרבה בספר המדות, שאמר רבנו ז"ל: אט דאס האט מיר גימאכט

פאר איין איד^ק; וְצָרִיךְ שְׁתַּדַּע אֲשֶׁר הָעֵקֶר לְזִכּוֹת לְהַפְשִׁיט מִמֶּנּוּ אֶת
 בְּגָדָיו הַצּוּאִים שְׁנֹת־לֵבָשׁ בָּהֶם עַל-יְדֵי עֲוֹנוֹתָיו, הוּא עַל-יְדֵי שְׁקִידָה
 נִפְלְאָה בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת, כַּאֲשֶׁר הוֹרָה לָנוּ רַבֵּנוּ
 וְ"ל, כִּי הַתּוֹרָה הִיא מְקוּר מִיָּם חַיִּים שְׁמֹטְהֶרֶת מִכָּל הַגְּלוּלִים
 וְהַטְּנוּפִים, בְּחִינַת מִיָּם טְהוֹרִים, בְּחִינַת (יְחֻזְקָא לֹ, כה): "וְנִרְקַתִּי
 עֲלֵיכֶם מִיָּם טְהוֹרִים וּטְהַרְתֶּם מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גְּלוּלֵיכֶם", וְזֶה
 צָרִיךְ כָּל אָדָם לִידַע, שְׂאֵפְלוֹ אִם הוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא, וְאֵפְלוֹ הוּא נִטְמָא
 מְאֹד מְאֹד, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, אִם יִבְרַח בְּכָל יוֹם אֶל הַתּוֹרָה — הֵן מַעֲט
 וְהֵן הַרְבֵּה, אִף שֵׁישׁ לוֹ מְנִיעוֹת מַחֲמַת פְּרִנְסָה אוֹ מְנִיעוֹת אַחֲרוֹת,
 עַל-כָּל-פְּנִים שְׁבֹרַח בְּכָל יוֹם קֶצֶת אֶל תּוֹךְ דְּלִתוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה
 יִהְיֶה אִיךְ שִׁיְהִי וַיַּעֲבֹר עָלָיו מֵה שִׁיעֵבֵר, אֲזִי בְּוֵדָאִי סוּף כָּל סוּף
 יִהְיֶה נִטְהָר מִכָּל הַבְּגָדִים הַצּוּאִים, וַיִּתְקַרֵּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּאַמְתָּ.
 כִּי אֶף-עַל-פִּי שֶׁהַסֵּמ"ךְ-מ"ם נִסְתַּבֵּךְ בְּאָדָם מְאֹד מְאֹד, בְּפֶרֶט בְּמִי
 שְׁנִכְשַׁל בְּפָנָם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, זֶה
 יָמִים וְשָׁנִים, וְכַל-כֵּף נִתְרַגַּל בַּחֲטָא הַחֲמוֹר הַזֶּה, עַד שֶׁשָּׁקְשָׁה וְכָבַד
 לוֹ לְצֵאת מִהַרְע הַמְּאוּס הַזֶּה, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אִם יִבְרַח בְּכָל יוֹם וַיּוֹם
 אֶל תּוֹךְ הַתּוֹרָה בְּעַקְשָׁנוֹת גְּדוּלָה, וְאִף שְׂאִינוּ מִבֵּין כָּלֵל מֵה שְׁלוּמֵד,
 יִהְיֶה רְגִיל בְּאַמִּירָה בְּעֵלְמָא פְּרָקִי מְשֻׁנּוֹת וְדַפִּי גְּמָרָא וְסִימְנֵי שְׁלַחַן
 עֲרוּף, וְלֹא יִנִּיחַ מְקוֹמוֹ בְּשׁוּם אַפֵּן שְׁבַעוּלָם, אֲזִי בְּוֵדָאִי סוּף כָּל סוּף
 הַתּוֹרָה תַּטְהֵרוּ, וַיִּזְכֶּה שִׁיתְגַּלֶּה אֵלָיו עֶצֶם נִשְׁמָתוֹ, וְהִיא תִלְמָדוּ
 עֲצוּתוֹ וּדְרָכָיו שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֱמֵת, וְלֹא דֵי שִׁילְמַד עִמּוֹ, רַק תְּאִיר בּוֹ
 אוֹר הַצַּדִּיק, עַד שִׁיּוּכַל לְלַמֵּד עִם אַחֲרִים, שְׁזָהוּ עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת —
 לְלַמֵּד עַל מְנַת לְלַמֵּד (עֵינ בְּפָנִים לְקוּטִי-מוֹהֲרֵן, חֶלֶק א', סִימָן יד), לְקַיֵּם
 (מְשַׁלִּי ה, טו): "יִפּוּצוּ מְעִינְתֶיךָ חוּצָה", לְהַשְׁקוֹת אוֹתָם בְּגִי-אָדָם אֲשֶׁר
 הֵם בַּחוּץ. וְכָל זֶה תִּזְכֶּה אִם תִּתְחַזֵּק וְלֹא תִפֹּל בְּדַעְתְּךָ מִשׁוּם דְּבָר
 וּמִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, רַק תַּעֲמַד בְּהִיכַל הַצַּדִּיק הָאֱמֵת.

וְהִנֵּה בַּפְּסוּק (בְּרֵאשִׁית יח, ה): "וְאָקַחְהָ פֶת לַחֵם וְסַעְדוּ לְבָבְכֶם

ק) תְּרִי זֶה עֲשֵׂה אוֹתִי לִיהוּדִי.

אחר תעברו, כי על-כן עברתם על עבדכם, ויאמרו כן תעשה באשר דברת. והקשה מוהרנ"ת ז"ל, למה הצריך להתנגע לקחת קמח וללויש ולאפות להם (למאן דאמר שנגלו אליו כמלאכים ממש)? ותרץ, כי הנה אמרו חז"ל במדרש (בראשית רבה): בשעת בריאת העולם קטרגו המלאכים על בריאת האדם, ואמרו "מה אנוש כי תזכרנו" (תהלים ח, ה), עתיד למחטא קמך, ועל-כן עכשו פשבאו המלאכים אל אברהם, רצה לרמוז להם שלא יקטרגו על האדם, ועל-כן נתן להם פת ואמר להם: אפה יודעים איך עושים פת, ומה שעובר עליה עד שראויה לאכילה? קדם מניחין גרעין בארץ עד שנקב שם לגמרי, ויורד על האדמה גשם עד שנתרפף, ואחר-כך מתחלת לצאת מהאדמה וצומחת וכו', ועובר עליה גשמים ורוחות וכו', עד שנגמר כבר, קוצרים אותה ודשין אותה לבררה ממוץ ותבן וכו', ואחר-כך טוחנין אותה ברחיים ועושים מזה עסה ואופין אותה, עד שנגמר למאכל אדם, כמו-כן עובר על כל אחד מישראל מהתחלה עד הסוף האחרון, שעובר עליו קטנות דקטנות ועבור ולידה וכו' וכו', וכל מיני צרות ויסורים ומרירות ודינים והרפתקאות, אף-על-פי-כן הוא מחיה עצמו, און דער האלט זיך מי ומה מסבב לו, שיבואו לו כל אלו החטאים והעוונות, ויאמרו: כן תעשה באשר דברת, שחזורו והודו לו שאין לקטרג על האדם בזה העולם השפל, אדרבה זהו עקר גדלתו ומעלתו, שעובר עליו מה שעובר — ירידות ונפילות והשליכות כאלו, ונכשל בכל פעם במה שנכשל, אף-על-פי-כן מתחיל התחלה חדשה, ואינו נופל בדעתו, זוהי עקר מעלתו יותר ממלאכים והבן, כי נפלא הוא בעזרת השם יתברך (עין לקוטי-הלכות, בציעת הפת, הלכה ה', אות מט, בתוספת באור קצת).

ההכרח לי לקצר עכשו מרב טרדותי.

(ר) עתיד לחטא לפניך.
(ש) ומחזיק מעמד.

אֲשֶׁר תתקלא בנחל שוה

הדורש שלומך ומאחל לך הצלחה נצחית לנצח
נצחים, ומבקש אותך אל תפחד משום בריה
שבעולם, כי ה' עמך, אתך ואצלך

תתקלא.

בעזרת השם יתברך, אור ליום חמישי לסדר וירא ה'תשל"ד.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו אל אהובי ורעי, הבחור היקר לי
מאד, נזר ראשי, שותה ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן
עלינו ... נרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

מה מאד שמחתי לקרא את הבשורה הטובה טובה, שנכנסת
לישיבה חדשה ללמד שם בזמן הפא עלינו לטובה, בחרף הזה,
וביותר גדלה שמחתי, שתהלה לאל, בוער בלבך אורו הגנוז של
רבנו ז"ל, עד שהמים עברו גדותיהם, והתחלת לדבר עם בחורים
מרבנו ז"ל, ותהלה לאל, דבוריך עושים רשם טוב, עד שאתה כבר
מבקש שאשלח לך ספרי רבנו ז"ל למכר להם. מה אמר לך, אהובי,
אחי, ידידי, התחלתי לרקד מרב שמחה, כי לא דבר ריק הוא כל
המעשה אשר נעשה עכשו בזה העולם ובדור הזה בענין ספרי
הקדושים, ובענין גלוי אורו הגנוז לכל ישראל, לכן אנחנו צריכים
עכשיו לאחד כל כחותינו וחריצותנו לדבר הזה, כי מאד עמק העסק
הזה, וכל גאלתנו תלויה בזה — לגלות ולפרסם למודו ועצותיו
הקדושות, השם יתברך יזכנו שיפוצו מעינותיו חוצה, להיטיב
מטובו לכל העולם, שכלם צריכים ליהנות מתורתו, שהיא "אורייתא
דעתיקא סתימאה", וכל העולמות ובפרט זה העולם תלויים בו
וכו'. והשם יתברך ירחם על כלל ישראל בכלליות ובפרטיות, ויקים
(מ"ה ז, כ): "תתן אמת ליצקב", שתתגלה האמת בעולם. וכבר אמר
רבנו ז"ל (ת"י מוה"ר"ן, סימן שעג), שרצונו חזק מאד מאד להשאיר
תלמידים, שאלו התלמידים יעשו תלמידים אחרים, וכן התלמידי

תְּלִמְיָדִים יֵאִירוּ לְהֵלֵךְ יוֹתֵר וְיוֹתֵר וְכֵן לְדוֹרֵי דוֹרוֹת, וְזֶהוּ עֵקֶר גְּדֻלַּת
הַצְּדִיק הָאֵמֶת, שְׂשׂוּבָה מַעֲלָתוֹ כָּל-כֶּה, שֵׁישׁ לוֹ כַּח גְּדוֹל וְנִפְלֵא כְּזֶה,
שְׂיִכּוֹל לְהֵאִיר הַדְּעַת הַקְּדוּשָׁה שֶׁל בְּרוּר וְזִכּוּף הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה,
אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְאִיהוּ מִמְּלֵא כָּל עֲלָמִין
וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין וּבְתוֹךְ כָּל עֲלָמִין, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה מִמֶּשׁ שֵׁם
עֲצָם עֲצָמִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמֵאִיר בְּכָל הַקְּטָנִים וְהַנְּפוּלִים
וְהַיְרוּדִים, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עֲדִין עִמָּם וְאִתָּם וְאֶצְלָם, כִּי אֵין שׁוּם
יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְעַל-יְדֵי-זֶה מוֹצִיאָם מֵעוֹנוֹת (עֵין לְקוּשִׁי-מוֹהַר"ן,
חֵלֶק ב', סִימָן ז'; וּבְלִקוּשֵׁי-הַלְכוֹת, גְּדָרִים, הַלְכָה ד'), וְלֹא דִי שֶׁהוּא מְקִים
מִעֲפָר דָּל וּמֵאֲשָׁפוֹת יָרִים אֲבִיוֹן, שֶׁמְקִים וּמְרִים הַנְּמוֹכִים וְהַיְרוּדִים
מְאֹד מְאֹד מִעֲפָר וּמֵאֲשָׁפוֹת מִמֶּשׁ, וּמְקִיץ וּמְעוֹרֵר אוֹתָם, בְּבַחֲנִיַּת
(יִשְׁעִיָה כו, יט): "הִקִּיצוּ וְרַנְּנוּ שְׂכְנֵי עֶפְרָיִם", וּמְחִיָּה וּמְחִזֵּק אוֹתָם שְׁלֹא
יִתְיַאֲשׁוּ כָּלֵל, רַק שְׂיִיחְדוּ לְעֲצָמָם מְקוּם מְיֻחָד שְׂאִין שֵׁם בְּגִי-אָדָם,
וְיִשְׁיחוּ וְיִסְפְּרוּ לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֵת כָּל לְבָבָם וְכָל מַה שְׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם
וְכוּ', אַף גַּם הוּא נוֹתֵן בָּהֶם כַּח כְּזֶה, וּמֵאִיר בָּהֶם הַדְּעַת הָאֵמֶתִית,
עַד שֵׁישׁ לָהֶם כַּח לְהֵאִיר הַדְּעַת גַּם בְּאַחֲרֵים, עַד שְׂגָם הֵם עוֹסְקִים
בְּיִשׁוּב הָעוֹלָם לְהַעֲמִיד בְּנִים וְתִלְמִידִים, וְגַם הֵם מְקִימִים יְרוּדִים
וְנִפְּוּלִים מִעֲפָר וּמֵאֲשָׁפוֹת, וּמֵאִירִים בָּהֶם הַדְּעַת הָאֵמֶת וְכוּ', וְכֵן
צָרִיף לְהִיּוֹת מְדוּר לְדוֹר, כִּי הוּא צוּרִי וְאִזְהָרָה נוֹרָאָה מִרְבְּנוּ ז"ל (עֵין
שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן רט): לְהוֹדִיעַ לְדוֹרוֹת הַבָּאִים אֵת כָּל מַעֲשֵׂי ה' הַגְּדוֹל
וְהַנְּפִלֵא שְׂעִשָׂה עִמָּנוּ, וְהוֹרִיד אֵל זֶה הָעוֹלָם נִשְׁמַת רַבְּנוּ ז"ל וְתוֹרוֹת
וְעֲצוֹת נִפְלְאוֹת כְּאֵלוֹ, וְזֶה שִׁיף לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּלִי
יּוֹצֵא מִן הַכָּלֵל; וְעַל-כֵּן צָרִיף לִידַע, אֲשֶׁר דָּבַר רַבְּנוּ ז"ל אֵינוֹ
מִצְמָצָם אֶצְל אָדָם פְּרָטִי כָּלֵל, כִּי הוּא מִתְּנָה לְכָלֵל יִשְׂרָאֵל, וְהַחֲיוֹב
מִנָּח עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הִקְרִים לְגִלּוֹת וּלְפָרְסָם אֵת
רַבְּנוּ ז"ל. וְכִבֵּר יְדַעַת מַה שְׂאָמַר מוֹהַרְנֵי"ת ז"ל קִדְּם הַסְּתַלְקוֹתוֹ,
שֶׁהוּא מְכִין הַכֵּל עִם הָעֵט, בְּאִפְּן שְׂגָם ר' נַחֲמָן טוֹלֵט־שִׁינְעַר ז"ל זֹאל
אוּיף קַעֲנָעַן פִּירְעָן דָּאָס רַעֲדִיל"ת, הֵינּוּ לְהַנְהִיג אֵת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ.

(ת) שְׂיִכּוֹל לְהֵנִיעַ אֵת הַגְּלָגַל.

ואמרו על זה אנשי שלומנו, שהדבור הזה טוב על כל אחד מאנשי שלומנו, מאחר שפבר הכין מוהרנ"ת ז"ל הכל עם העט, הינו שפכתב חבוריו היקרים, כל אחד מאנשי שלומנו יכול לדבר ולגלות דבוריו היקרים, ולהחיות עם רב; אשרי מי שיאחז בזה, ולא יסתפל על שום מונע מבית ומבחוץ, ואז טוב לו לנצח, כי הצדיק על-ידי שפאיר במקרביו אור עליון ונורא בזה בגלוי, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, על-ידי-זה נתאחדות הנשמות עמו יתברך, עד שגם אצלם נכנסת תשוקה עצומה לגלות אלקותו יתברך לדרי מטה, עד שהם מעמידים תלמידים אחריו וכן התלמידי תלמידים מדור דור, עד שיתמלא כל העולם עם בני דעה שיזכו להכירו יתברך ולדבר עמו יתברך; כי הצדיק מאיר דעת אמתית ונפלאה פזו, עד שכל מי שזוכה לקבל הארה בדעתו, יש לו כח להאיר יותר ויותר לחבריו ותלמידיו, "אפלו אם הוא בעצמו קטן במעלה מאד", כי דעתו נשגבה מאד, עד שכל בני-אדם גדולים וקטנים יכולים לקבל את דעתו, ולהאיר להלן לחברים ולתלמידים, וכמו שאמר פעם רבנו ז"ל לאיש פשוט מאד, שגם לו יש כח לעורר בני-אדם בתשובה, ואמר לו: א שפענדעלע קען א קלאץ אונטער צינדן" (ת"י-מוהר"ן, סימן שח). וכן אמרו רבותינו, זכרונם לברכה (תענית ז): מה עץ קטן מדליק את הגדול, אף תלמידי חכמים קטנים מחדדים את הגדולים וכו', עין שם; והכל בכח הצדיק. והעקר לעורר אותם על תפלה והתבודדות, לברח אליו יתברך ולדבר עמו יתברך כאשר ידבר איש עם רעהו, וכן לעורר הרבה על למוד פסדן, כי אם אין מעוררין אנשים לברח אליו יתברך, הרי הוא מפרסם של שקר, שעתיד לתן את הדין שגזל את המחין ואת הממון של אחרים, כי עקר הפונה צריך רק להיטיב לאבינו שבשמים את בניו, שתעו ונפלו במקום שנפלו. ורבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד לדבר עם בני-אדם בעבודת השם יתברך, וכמה פעמים בזה אותנו וקרא אותנו עצים יבשים שאינם עושים פרות. ואמר: אפלו אם לא פועלים אצל חבריו רק

(א) עץ קטן יכול להדליק ולהבעיר עץ גדול מאד.

שח אָשׁר תתקלב בַּנְחָל

איזו העֶתְקָה, מִשֶּׁהוּ שְׁנַעְתָּק בְּדַעְתּוֹ לַחֲשֹׁב אוֹלֵי הַלָּה צוֹדֵק, שְׂאִין שׁוּם עֲצָה אַחֲרֵת בְּעוֹלָם, רַק לְבָרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, גַּם-כֵּן כְּדָאֵי, מְכַל שְׂכָן שְׁעַל-פִּי-רַב עַל-יְדֵי רַבּוּי דְּבוּרִים פּוֹעֲלִים הַרְבֵּה כִּידוּעַ לְנוּ. וְרֵאוי לָךְ לְעֵין בְּמַעֲשֵׂה שְׁל הַבְּעַל תְּפִלָּה וּבְרַמְזֵי הַמַּעֲשִׂיּוֹת מִהַרְבּ מִטְּשֵׁהרִין ז"ל, וְשֵׁם תְּרָאָה כְּמָה כְּדָאֵי לְבָלוֹת הַזְּמַן בְּשָׂבִיל זֶה. וְהַעֲקֹר לֹא לְהַטְעוֹת אֶת עֲצָמוֹ, חַס וְשָׁלוֹם.

הַהֲכַרַח לִי לְקַצֵּר, מִפְּנֵי הַטְּרֵדָה שְׁנַתְּהוּתָה לִי עַכְשָׁו, וְאַקְוָה לְשִׁמְעַ מִמֶּךָ בְּשׁוּרוֹת טוֹבוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

תתקלב.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְרֵא ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל ... גְּרוֹ יְאִיר.

תִּדְעַ שְׂכָל דְּבוּר שְׂרַק מְדַבְּרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, זוֹהִי הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ שְׂאִין לְתַאֵר וּלְשַׁעַר כָּלֵל, וּמִמְשִׁיךְ עָלָיו אוֹר נְצַחִי, וְאִם לֹא זָכִינוּ לְהַתְקַרֵּב לְרַבְּנוּ ז"ל רַק כְּדֵי לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ הַנְּהַגָּה זוֹ, גַּם-כֵּן הָיָה כְּדָאֵי, וּמְכַל שְׂכָן וְכָל שְׂכָן שְׁזָכִינוּ לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ עוֹד הַמּוֹן עֲצוֹת, אֲשֶׁר אֵין עֶרְךָ לְעֲצוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, אֵיךְ שְׁמַדְרִיךְ וּמְנַהִיג אֶת הָאָדָם לְהַתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֵיךְ שְׁיַחְזֵק עֲצָמוֹ בְּכָל מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, כִּי בְּאַמַּת עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם מָה שְׁעוֹבֵר, וְאֵי אֶפְשָׁר לְהַחְזִיק מִעֲמֵד בְּאַמַּת, כִּי אִם עַל-יְדֵי שִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, וְהַנְּהַגָּה זוֹ הִיא מִמֶּשׁ מִתְּנָה שְׁנַתְּנָה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל-יְדֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְתַתְּגִלָּה לְכָל הָעוֹלָם כְּלוֹ, עַל-יְדֵי מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ, אֲשֶׁר אָז יָקִים (צְפַנְיָה ג, ט): "כִּי אָז אֶהְפֹּךְ אֶל עַמִּים שְׂפָה בְּרוּחָה לְקֵרָא כָּלֵם בְּשֵׁם ה'".

הַדּוֹרֵשׁ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

תתקלג.

בעזרת השם יתברך, בין השמשות ה' לסדר ויגא ה'תשל"ד.

סימן טוב ומזל טוב יגיעו ויךדפו לאהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד, שותה ממי החסד הנובע מהנחל העליון שבו היא החכמה הקדומה מסוד שלש ראשונות דעתיק וכו' ... גרו יאיר ויזרח לנצח ונצחים.

מכתבך היקר לנכון קבלתי, ושמחתי מאד לקראת הבשורה הטובה, שנולד לך בן למזל טוב, יהי רצון שתזכה להכניסו בבריתו של אברהם אבינו, עליו השלום, ותגדלו לתורה וליראת שמים, ויצמח לאילנא רברבא², וישתה מים מהנחל כל ימי חייו.

והנה אודות ששאלת בענין נתינת שם לבנך "נחמן" אחרי רבנו ז"ל, אם מותר להוסיף עוד שם, תדע ששאלתי את ר' לוי יצחק [גרו יאיר] (ז"ל) (אשר כל השארת רבנו ז"ל אצלו, הוא תלמיד ר' אברהם בר' נחמן, שהיה בנו ותלמידו של אביו ר' נחמן טולטשינער, שהיה תלמיד מוהרנ"ת ז"ל, שהיה תלמיד רבנו ז"ל). ואמר לי, שאנשי שלומנו הקפידו להוסיף דוקא עוד שם אל שמו של רבנו ז"ל, ויש הרבה שלא הוסיפו להם עוד שם, לא עלתה להם יפה, והוא ראה זאת בעיניו, כף אמר לי בפרוש. והיו אז עוד מאנשי שלומנו, ששמעו זאת מפיו הקדוש.

והנה בעצם השם לתת שם אחר צדיק גדול מאד, ששמעת שהעולם מקפידים לא לתת, זהו אינו אמת כלל, עין בנעם אלימלך (פרשת במדבר) בפסוק (במדבר כו, ב): "שאו את ראש בני ישראל", כשנתגלגל איזה אדם בעולם, ונותן לו שם בשם צדיק אחד שהיה כבר בעולם, זה גורם לאיש הלזה שיהיה גם כן צדיק, מתמת

(ב) לאילן גדול.

שי אשר תתקלג בנחל

שנתעורר האור של הצדיק שהוא בעולם העליון וכו', עין שם; ועל-כן אין בדברי העולם שום ממש (אם לא שהיו כאלו שמקפידים לא לתת שם אחריהם). ועין בעשרה מאמרות (מאמר אם כל מי חלק ב', סימן לג): יש בשמות הצדיקים הנהגה גדולה להשרות עליהם השפע האלקי, כמו שכתוב בבצלאל (שמות לא, ב): "ראה קראתי בשם", ואחר-כך "ואמלא אותו רוח אלקים" וכו', עין שם. והנה במה שיש איזה סכסוך בין אביה ובין חמיה, שכל אחד רוצה לתת השם אחרי אביו ואתה אינה יודע לשית עצמה, כי הדבר משבר את השלום-בית שלה, כי היא נמשכת אחרי אביה, ואתה אינה יכול לשנות רצון אביה, איני יודע מה להשיב לה, שלום-בית הוא דבר גדול מאד, ואם אפשר להסביר לאביה שאינו פדאי להתעקש, הנה טוב מאד.

הרמב"ן מביא בפסוק (בראשית לח, ה): "ותקרא את שמו שלה", כי היתה דרכם שיקרא האב שם הבכור, ותקרא האם שם השני, עין שם; והוא הפוך לגמרי ממה שנוהגים העולם עכשו, ששייך הראשון לאשתו. ובספר "זוהר הברית" מישב קצת מנהג העולם, שהשם הראשון שייך לאשתו, כי על-פי-רוב אכלו קעסט¹ אצל חמיו, ועל-פי-רוב היילד הראשון נולד בבית חמיו, ולכבודו הנה השם וכו', עין שם; וזה טעם דחוק לפי דעתתי, כי עין בעקרי דינים שבסוף יו"ד, וזו לשונו: ולא יבזבו בכבוד אביו לקרות לראשון בשם חמיו, והשני לשם אביו, דשמה לא יזכה לבן שני, ואף אם יזכה לא יפה עושה להקדים שם חמיו לשל אביו, עין שם; ולפי זה אביה צודק, ואולי יש לחלק, שזה שייך כששניהם כבר אינם בחיים, אז מגיע קדם השם לאביו ואחר-כך לאביה, אבל בנידן דידן² לא. ובאמת איני רואה למה לחלק, האדם חייב קדם בכבוד אב ואחר-כך בכבוד חמיו; ועל-כן אם אפשר להסביר לחמיה זאת, הנה טוב מאד. ועין עוד שם בעקרי דינים ענין נפלא מחז"ל הקדושים: אהרן נתן שם

ג) שהחתן הנה סמוך על שלחן חמיו.
ד) בנדון שלגו.

אֲשֶׁר תתקלד בנחל שיא

בנו הראשון: "נדב" על שם חמיו, שאלישבע אשתו היתה בת עמינדב, ושם בנו השני: "אביהו" על שם אביו, מלשון אבי הוא, ונענש על הקדמת השמות, עין שם; (וזה פלא) על-כל-פנים לכאן ולכאן, העקר לברח ממחלקת, כי השלום הוא כלי להשראת השכינה.

אהובי, אחי! תזכר דברי רבנו ז"ל (ספר המדות, אות מוהל, סימן ו'): מי שגומל חסד, שם אשר יקרא — יתקיים. בשביל זה קדם שיקרא שם לתינוק גמל חסד, ועל-ידי-זה יתקיים השם, ועל-פן תראה לתת איזה סכום צדקה קדם שתתן שם לבנה, והשם יתברך יזכה אותך שיתקיים השם לדורי דורות, ותרוה ממנו רב נחת.

הדורש שלומך...

תתקלד.

בעזרת השם יתברך, יום ששי — ערב-שבת-קדש לסדר וירא ה'תשל"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי היקר, חמדת לבבי, אשר אהבת עולם אהבתיך, אהבה שאינה תלויה בדבר בטל, רק מפאת קשור ויחוד נשמתנו בשרשנו, ואנו שותים מהמעין היוצא מבית ה', שהוא נהר המטהר מכל הפתמים, נחלא עמיקא וטמירא דנביע ביה מקורא דחכמתא עלאה, מסוד שלש ראשונות דעתיק וכו' ... גרו יאיר.

מכתבך היקר לנכון קבלתי, ומאד נשבר לי בקרבי בקראי את כל דבריך, וכל מה שעובר עליך, ואיך שאתה נופל בכל פעם בבור עצמך יותר ויותר וכו'.

אהובי, אחי, חמדת לבבי! זכור ואל תשכח את כל מה שדברנו יחד פנים אל פנים, כי ההכרח שיעבר מה שיעבר על כל הרוצה להכנס אל הקדשה, ואם יהיה עקשן גדול, ולא יפל בדעתו כלל

שיב אשר תתקלד בנחל

משום דבר שבעולם, ולא יסתכל על שום ברִיָּה שבעולם, אז סוף כל סוף יזכה להגיע אל שלמותו. כי עקר ירידת ונפילת האדם הוא כשמתבלבל מאחרים, שרואה שחבריו עומדים במעלה יתרה ממנו, ואיך שהם מתמידים ורציניים, והוא עדין עומד בחוץ לגמרי וכו' וכו'. ובאמת בזה העולם אי אפשר לידע ולהבין מי גדול ממי וכו' בשום אופן שבעולם, כמו שכתוב (שמואל-א טז, ז): "ויאמר הוֹי"ה אל שמואל אל תבט אל מראהו ואל גבה קומתו, כי מאסתיהו, כי לא אשר יראה האדם, כי האדם יראה לעינים והוֹי"ה יראה ללֵבב". ומזה נתהוה רעת המפרסמים של שקר, אשר נתפרסמו רק על ידי בני-אדם, והשם יתברך האמת יודע האמת מה שבלבכם, ומזה יש הרבה שנופלים, מאחר שנדמה להם, היות שאין מי שיודע ממנו הסימן שהוא אינו איש כשר. ובאמת זוהי שטות גדולה, כי עקר שלמות האיש כשר והצדיק הוא, כשהוא גנוז ונסתר מכל העולם, עד שתכלית ההפוך נדמה עליו, שהוא קל וריק וצבוע וכו' וכו'. וכבר אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רמג) על הפסוק (ידים, פ"ק שלישי): "כל הכתובים קדש ושיר השירים קדש קדשים", שדיקא על קדשה גדולה ונצומה נדמה תכלית ההפוך והאיש הכשר, מבחוץ הוא נראה כמו כל אחד אחר לגמרי, והעקר הוא הפנימיות שלו, וזה אינו נראה מבחוץ כלל. וכעין שאמרו חז"ל (פסחים נד:): אין אדם יודע מה שבלב חברו; ופעם הביאו אנשי שלומנו אל רבנו ז"ל איש אחד, שנראה חשוב מאד מאד עם בגדי משי (שלבש א זידינע קאפעטע) בימות החל כמו גוטער איד, וחשבו שבודאי יהנה רבנו ז"ל מזה מאד, שקרבו אליו העכט פנה! וכשהלך מרבנו ז"ל, שאל רבנו ז"ל את אנשי שלומנו: וואס האט איר מיר גיברענגט, א פעסל קישקעס!, כי עקר האדם הוא המוח,

(ה) יהודי טוב.

(ו) דג גדול שנקרא העכט, על-פי ספור שפעם אחת אמר רבנו ז"ל למישהו, שעל-ידי דג קטן אפשר לתפס העכט, ובסוף ארע שהתגלגלה על ידו זכות שקרב יהודי בשם העכט ליהדות.

(ז) מה הבאתם לי? חבית עם קורקבן.

אֲשֶׁר תתקלד בנחל שיג

והיכן שחושב שם כל האדם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כא),
ואחרת הרי הוא רק חבית של דקין ופרכשין "קישקעס", והאיש ההוא
לא היה תוכו פָּרוּ. וכבר דבר עמנו רבנו ז"ל פעם, שאיש פָּשׁוּר
יושב בקרן זוית, ושום ברֵיה אינה יודעת ממנו, והוא צוחק מפל
העולם.

ועל-כן, אהובי, אחי, מה אתה יודע איך חשוב אתה אצלו
יתברך, העקר שתקשר מחשבתך אליו יתברך תמיד, ותחשב תמיד
ממנו יתברך, איך שהוא אתך, עמך ואצלך, ואף ממקומך אתה יכול
לדבק עצמך אליו יתברך. והעקר — בהצנע לכת, לברח תמיד אליו
יתברך, ולדבר עמו שעות שעות בתודה והודאה, שירות ותשבחות,
תחינות ובקשות, ולא להסתפל על שום ברֵיה שבעולם, ויאמר
תמיד: מה לי ולָהֶם, יאחז כל אחד דרכו, ואני אסדר לעצמי דרך
כפי מדרגתי וכפי הבנתי באורו של ראש הצדיקים שהוא גם עלאה,
נחל הנובע בו מקור החכמה הקדומה, וכמו שבגשמיות כדי לעבר
ביום צריך לספינה, וכן הרוצה לשותות מים מהים, יש לו כלי לקבל
בו המים, ואין כלי וספינה דומה לחברתה, רק כל אחד יש לו
ספינה אחרת וכלי אחר, כמו-כן ברוחניות, צריך כל אחד לבנות
לעצמו ספינה אחרת לשוט במימי הדעת, וכן כלי אחד לשותות בו,
ואסור להסתפל על אחר כלל, ומפל שפן פשיזפה לבנות לעצמו
ספינה טובה, יזכה עוד להגביה ולהרים גפשות אחרות, וכן
פשיעשה כלי טוב, עוד יוכל להשקות אחרים. וצריך שתדע,
שהצדיק האמת הוא מתנה לכלל ישראל, ועל-כן אינו מצמצם אצל
יחיד וכו', אדרבה כל מה שאחד מקבל יותר מהצדיק, הצדיק שורה
אצלו יותר, ועל-כן בדבר רבנו ז"ל אין שף שום ירושה, כי כתר
תורה מנח, ומי שרוצה יכול לזכות בו; ועל-כן אל ירע לבבך
ונפשך מחבריך, אתה ברח לך אל תוף ספרי רבנו ז"ל, והתמד בהם
בהתמדה רבה ובשקינה נפלאה, ואז תזכה שרבנו ז"ל יהיה אצלך.

אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו להתודע מרבי אמת כזה, אשר
כל מי שרוצה לפתח לו לבו ודעתו, יכול לזכות שיכלל לגמרי בו,

שיד אָשֶׁר תתקלה בַּנְחֹל

כְּאֲשֶׁר אָמַר: אֲנִי יְכוּל לַעֲשׂוֹת צְדִיקִים כְּמוֹנֵי מִשְׁ. וְשִׁמְעָתִי מֵאֲנָשִׁי
שְׁלוֹמְנוּ, הוּא כְּשֶׁמְסַלֵּק אֶת דַּעְתּוֹ לְגַמְרֵי וּמְצִיַת אוֹתוֹ, וְכָל אֲשֶׁר
יֹאמַר כִּי הוּא זֶה יְקִים. הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִזְכְּנוּ לְהַגִּיעַ לְכָל זֶה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

תתקלה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר חַיֵּי שָׂרָה הִתְשַׁלֵּד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רְאֵה לְמִסֵּר אֶת נַפְשֶׁךָ רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, כִּי רַק הוּא יִתְבָּרֵךְ יְכוּל
לַעֲזֹר לָךְ, וּכְבֹר תַּעֲזֹב אֶת הַשְּׂטִיּוֹת שֶׁלָּךְ שֶׁנִּדְבְּקוּ בְּךָ עַל-יְדֵי
עוֹנוֹתֶיךָ, כְּאֵלּוּ יִשְׁוּעָתְךָ תְּלוּיָהּ בְּיַד בֶּשֶׁר וְדָם וְכוּ', כִּי הוּא הַבֶּל
וְרַעוּת רוּחַ וּמְלֵא מִינּוֹת וּכְפִירוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, כִּי דְבַר גְּדוּל וְדְבַר
קִטָּן אֵינּוּ נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ כָּלֵל, רַק הַכֹּל מִהַשְׁנֹחַת הַמְּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן
בְּרוּךְ הוּא, וְעַל-כֵּן מִי שֶׁצָּרִיךְ לִישׁוּעָה אוֹ לְרַפּוּאָה אוֹ לְהַצְלָחָה,
שִׁיפְנֵה רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וַיִּדְבֵר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּהּ, וְרַק
בְּזֶה תְּלוּיָהּ יִשְׁוּעָתוֹ.

נָא וְנָא הַזֶּהר בְּשִׁלְשׁ הַתְּפִלוֹת: שְׁחֲרִית, מְנַחֵה, מְעֲרִיב, לְהַתְּפַלֵּל
בְּכּוֹנֵנָה וּמִתּוֹךְ הַסְּדוּר דִּיקָא, וְכֵן תִּהְיֶה זֶהִיר בְּקִרְיַאת שְׁמַע שְׁעַל
הַמְּטָה לְפִי סֵדֵר גִּסְח הָאֲרִיז"ל, שֶׁהוּא תְּקוּן הַבְּרִית, וְתֹאמַר מִתּוֹךְ
הַסְּדוּר דִּיקָא וְכֵן בְּרַכַּת הַמְּזוּן, שִׁיְהִי מִתּוֹךְ הַסְּדוּר מְלָה בְּמְלָה
בְּכּוֹנֵנָה גְּדוּלָה, וְאִז טוֹב לָךְ לְנַצַּח.

אֵל יִהְיוּ דְבָרִים אֵלּוּ קָלִים בְּעֵינֶיךָ, כִּי הֵם עֲקָרִים גְּדוּלִים, וְכָל
הַיְרֵאת שְׁמַיִם שֶׁל הָאָדָם גְּמֻדָּת כְּפִי שְׁמִתְפַּלֵּל וּמְבָרֵךְ בְּרַכַּת-הַמְּזוּן

שטו בנחל תתקלה אָשֶׁר

וקורא קריאת שעל המטה. וראה להזהר מכל מיני חברים רעים, שלכל תהיה לה שום שיכות עמהם כלל, רק הדבק בו יתברך, ואז טוב לה כל הימים.

נא ונא התמד בספרי רבנו אשר אין טוב מהם, ותחזר על "לקוטי-הלכות" כסדרן, ומהרנ"ת ז"ל לא יתן לה לפל, ר' נתן וועט דיר נישט לאזן פאלן; אשרינו שיש לנו את ר' נתן ז"ל אשר אנשי שלומנו רגילים לומר: "ולא נתן מוט רגלינו" אם לא ר' נתן, הנה למוט רגלינו, חס ושלום; ועל-כן אנו רואים שהמתנגדים ארבו ביותר רק על מהרנ"ת ז"ל, כי הוא אשר גלה ופרסם את דעת רבנו ז"ל בעולם, ועל-כן שגא אותו כל-כף הסמ"ך-מ"ם יותר מכלם, כי מי שעוסק בפרסום שם רבנו ז"ל בעולם עליו נתפשט הסמ"ך-מ"ם יותר מכלם. ועל-כן ראה להתמיד בלמוד "לקוטי-הלכות", ואל תאבה ואל תשמע מה שאמר לה וכו', כי הכל ורעות רוח וכו', ואף שהוא איש פשוט וירא שמים, עם כל זאת מה שמדבר נגד מהרנ"ת ז"ל לא מדעת זה, רק מחסרון הדעת וכו'. ועיין בלקוטי-מהר"ן (חלק א', סימן קנב), פשיורדת נשמה מעמידים ירא שמים על הפתח וכו', עיין שם; וזהו הראש ושיבה שלך שאני מכיר אותו היטב, אך מה שנוגע למהרנ"ת ז"ל, הוא אינו יודע מאומה, וזה ברור.

...הדורש שלומך...

אחי, אחי, חזק ואמץ מאד מאד בכל מה שעובר עליך. ועקר החזק זוכים רק על-ידי שתכניס בעצמך תקף האמונה הקדושה, שתדע בידעה ברורה ומחלטת, כי הכל לכל אין סוף ברוך הוא, ולית אתר דפנוי מניה, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, ואין שום טבע ומקרה או מזל כלל, כי הכל מתנהג בהשגחתו יתברך הפרטי פרטית, ובידיעות אלו תוכל לעבר על כל העובר עליך, כי בכל פעם תברח אליו יתברך, ותרגיל את עצמך לדבר עמו יתברך בלשון שאתה רגיל בה, וזה יחזק ביותר את אמונתך, כי בזה שאתה מדבר אליו יתברך, ומספר לפניו את כל לבך וכל מה שעובר

עליך, בזה אתה מגלה טהר לבך, שבאמת אתה חפץ להתקרב אליו, ולהיות כרצונו יתברך, אף הרע והחשך מרחיק ומסתיר אותך, ועל-כן ראה להיות רגיל לברח תמיד רק אליו יתברך מכל מה שעובר עליך, ותמיד תכניס את האמונה הקדושה בתוך לבך ודעתך, ועל-ידי-זה תזכה לעבר את החיים בשלום.

תתקלו.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר חיי-שרה ה'תשל"ד.

שלום וברכה אל ... נרו נאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך עם כסף הפדיון יעזר הקדוש-ברוך-הוא שימתקו הדינים ממך על-ידי פלא עליון.

העקר ראה לחזק עצמך ותחזק את אחרים, וזו המצנה הכי גדולה, וממש מקיים מצנה של "וחי בהם" וכו', כי בזה שמחיה עצמו ומחיה אחרים, וממש מחיה את כלם; אשרי מי שמחזק ומחיה עצמו, ואשרי ואשרי מי שמחזק ומחיה גם את אחרים.

העקר שבכל העקרים להיות בשמחה תמיד, ולא להסתפל על העבר כלל, ותכף-ומיד בשרק עובר לשכח את כל העבר, ולעשות התחלה חדשה.

למען השם לטובתך הנצחית, שמר על השנה, כמו שאמר רבנו ז"ל: "מען דארף הוטן דעם שלאף", כי כשאין אדם נזהר בשנה, אז כל היום הוא מבהל ומבלבל, ועל-כן טוב ללכת לישן מקדם, כדי שיוכל לקום לחצות, או על-כל-פנים קדם אור היום, כי מה שלומדים אז, זה יותר מכמה שעות במשך היום.

הדורש שלומך באהבה רבה...

תתקלוז.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר חַיֵּי-שָׁרָה הִתְשַׁלֵּד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה אֶל יְדֵי הַחֶתָּן ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנֶכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּעֵינַי הַנְּהֻגוֹת, זֶה דְּבַר שְׂאֵי אֶפְשֶׁר לְכַתֵּב עַל פְּנֵי הַכְּתָב, אֶךְ צְרִיכִים לְשַׁמֵּר מְאֹד מְאֹד עַל יוֹם הַחֶפֶה שֶׁלֹּא יַעֲבֹר בְּהֶבֶל וְרִיק, רַק תְּשׁוּבָה, חֲרָטָה, תְּפִלָּה, וְדוּי, צְדָקָה כָּל הַיּוֹם, וְלִהְיֵת בּוֹדֵד עֲצָמוֹ הַרְבֵּה אֲזַעֲמוּ יִתְבָּרַךְ בְּחֻדְרֵי חֻדְרֵים, וַיַּעֲשֶׂה לְעֲצָמוֹ חֻשְׁבוֹן הַנֶּפֶשׁ, וּבַיּוֹם הַזֶּה מוֹחֲלִין לוֹ עַל כָּל הַעֲוֹנוֹתָיו, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יְרוּשָׁלַיִם מְגִלָּה ג, ג) עַל פְּסוּק: "וַיִּקַּח אֶת מַחְלַת", וְנוֹהֲגִים לְגַמֵּר כָּל סֵפֶר תְּהִלִּים בַּיּוֹם הַזֶּה בְּבִכְיָה וּבְהַשְׁתַּפְּכוֹת הַנֶּפֶשׁ, וְכֵן תְּפַלֵּת מִנְחָה כְּסֵדֶר יוֹם כְּפוּר עִם הַיְּהוּדִי הָאָרֶץ, וְטָבִילַת מְקֻנָּה, וּבִלְיָלָה כְּשֶׁתִּגְיַע לְאוֹלָם כְּכֹר תְּהִיָּה שֶׁשׁ וְשִׁמְחָה עַל גְּדֹל הַיְּשׁוּעָה שֶׁעָשָׂה עִמָּךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלֹא כְּמוֹ שְׁנוֹהֲגִים הַחֶתָּנִים שֶׁמְבַטְלִים כָּל הַיּוֹם בְּהֶבֶל וְרִיק, וּבִלְיָלָה בּוֹכִים מְמַשׁ כְּמוֹ שְׂמֵתוֹ מְטַל לְפָנָיו...

וְעוֹד לֹקַחְתִּין בְּדַחַן שְׂמֵתֶאֱפֵק מִלְּצַחוֹק וּמִעוֹרֵר אֶת הַחֶתָּן לְכַפּוֹת... כִּי בְּאַמַּת עֵקֶר הַבִּכְיָה וְהַתְּשׁוּבָה הוּא כָּל הַיּוֹם, וּבַעֲתָה קִבְּלַת פָּנִים וְהַחֶפֶה אֲזַכְּבֶר יִהְיֶה בְּשִׂמְחָה וַיִּקְדַּשׁ אֶת מַחְשַׁבְתּוֹ רַק לְחֶשֶׁב אֲזַמְחַשְׁבוֹת טוֹבוֹת, וְלִהְיוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבַעֲתָה הַחֶפֶה לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנּוֹ כָּל מֵה שֶׁצָּרִיךְ לְכָל הַחַיִּים, אֲבָל לֹא שִׁיעֵמֵד וַיִּבְכֶּה... זֶה עוֹשִׂים בְּמִסְתָּרִים בְּחֻדְרֵי חֻדְרֵים.

וְתִדַּע שְׂאֵחֵר שְׂיֻצָּאִים מִחֻדְרֵי הַיְּחֻד, הַכְּלָה צְרִיכָה לְלַכֵּת אֶל בֵּית הַנָּשִׁים, וְהַחֶתָּן הוֹלֵךְ אֶל הָאֲנָשִׁים, וְלֹא כְּמוֹ שֶׁהַנְּהִיגוֹ קָלִי עוֹלָם מְנַהֵג בּוֹרוֹת, שֶׁהַחֶתָּן צָרִיךְ לֵישֵׁב בֵּין הַנָּשִׁים, אִין עַל זֶה שׁוֹם מְקוֹר, וְאֶף אַחַד שֶׁלֹּא יִסְפֹּר לָךְ שֶׁזֶה מְנַהֵג אֲצֵל צְדִיקִים, הַכָּל הֶבֶל וְרַעוּת רִיחַ, כִּי עֵקֶר הַיְּחֻד הַשָּׁלֵם הוּא בְּחֻדְרֵי הַיְּחֻד, שֶׁשָּׂם יוֹשְׁבֵים הַחֶתָּן

שיח אָשׁר תתקלח בנחל

והפלה בִּיחוד וְאוֹכְלִים יחד, אֲבָל אַחֲר־כֵּן אֵין לְזֶה שׁוּם מְקוֹר לִישָׁב
בֵּין הַנָּשִׁים, וְחִסְבִּכְנֵה הַנָּשִׁים פְּאָרְזִים וְכוּ', וְהַחֲתָן שֶׁקִּדַּשׁ וְטָהַר
עֲצָמוֹ כָּל הַיּוֹם דִּיקָא עֲכָשׁוּ בַעַת חֲתָנְתּוֹ וַיּוֹם שֶׁמִּחְתּוֹ יֵשֵׁב בֵּין נָשִׁים,
וְכֵלֶן מִסְתַּכְלוֹת עָלָיו וְכוּ', וְהוּא צָרִיךְ לְקַדַּשׁ אֶת הָעֵינַיִם וְהַמַּחְשָׁבָה
וְכוּ', וְאֵיךְ זֶה שֶׁיֵּךְ בְּכָלֵל, וְעַל-כֵּן אֵין לְזֶה שׁוּם מְקוֹר, וְאִפְלוּ שִׂיאֵמַר
בְּשֵׁם פְּלוֹנִי אוֹ בְּשֵׁם אֱלִמוֹנִי, אָנוּ אֵין לָנוּ אֶלָּא מְנַהֵג אַבּוֹתֵינוּ
וְרַבּוֹתֵינוּ שֶׁצָּרִיכִים בְּלִילָה זֶה לְקַדַּשׁ מְאֹד מְאֹד אֶת הָעֵינַיִם
וְהַמַּחְשָׁבָה, כִּי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם אוֹרֵב מְאֹד מְאֹד לְהַפְנוֹס בְּחֲתָנָה עַל-יַדֵּי
רְקוּדֵי תַעֲרוּבוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, אוֹ שֶׁהַנָּשִׁים תִּסְתַּכְבְּנָה בֵּין הַגְּבָרִים,
רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, וְצָרִיכִים לְהִזְהַר עַל זֶה בְּיוֹתֵר, וְעֵינַיִן בְּשִׂאֵלוֹת
וְתַשׁוּבוֹת "גַּנְת וְרָדִים", שֶׁנִּדְפַס עוֹד לְפָנַי שְׁלֹשׁ מְאוֹת שָׁנָה (בְּחֵלֶק
אֶרֶץ חַיִּים, סִימָן כה), שֶׁמְדַבֵּר שָׁם בְּעֵינַיִן הַחֲפָה וְהַיְחוּד, וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ:
"שֶׁמֶיֶד מִתְפָּרְדִּין זֶה מִזֶּה שֶׁהַכֹּלָה הוֹלֶכֶת לְחֵדֵר וְהַחֲתָן נִפְנֵה לְתַת
שְׁלוֹם וְחֵינּוֹת לְכָל הַבָּאִים אֵלָיו", עֵינַיִן שָׁם; וַיֵּשׁ עוֹד לְהַאָרִיךְ הַנְּהַגוֹת
טוֹבוֹת לְחֲתָן בְּיוֹם חֲפָתּוֹ, אֵךְ אֶת הָעֲקָרִים כְּתַבְתִּי לָךְ.

הדורש שלומך באהבה רבה ובהצלחה מרובה...

תתקלח.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר חַיִּי-שָׂרָה ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל אֶהוּבִי, אַחֵי וְרַעֵי
הַיָּקָר ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח, גֵּר יָקָר הַרוּצָה לְהַדְלִיק עֲצָמוֹ בְּאוֹר הָאוֹרוֹת
שֶׁל הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.

מֵה מְאֹד נִפְלָא בְּעֵינַי אַחֲרֵי שֶׁבִקְיָן שֶׁעֲבַר נִתְעוֹרַרְתָּ מִהַתְעוֹרְרוֹת
דְּקִדְשָׁה, וְנִצְטַרְפַּת עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיָּקָרִים, וּמֵאֵז וְעַד עַתָּה כִּמְעַט
שֶׁכָּבֵה, חֵס וְשְׁלוֹם, גֵּרָךְ, וְאֵין אָנוּ רוֹאִים אוֹתְךָ, וּמְכָל שָׁכֵן שֶׁאֵין
שׁוֹמְעִים קוֹלְךָ הַיָּקָר, וְהִנֵּה אֲנִי מְבִין מְאֹד מִרְחוֹק מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ
כִּמֵּה מִיַּנִּי מְנִיעוֹת וְחִלְישוֹת הַדַּעַת וְסִפְקוֹת שׁוֹנוֹת, עַל-כֵּל-פָּנִים אֵיךְ

אֲשֶׁר תתקלח בַּנְחַל שֵׁט

שהוא חזק ואמץ לבא בין אנשי שלומנו לפחות פעם אחת בשבוע כמו בליל רביעי, שאנו לומדים בצותא ספרי רבנו ז"ל שעה אחת, ואף שיש לך אילו תרוצים, שקשה וכבד עליך הדבר מעצם המניעות של החברותא שלך וכו' וכדומה, מדוע לא תזכר דברי רבנו ז"ל (ספר המדות, סימן צדיק, אותיות: יב, נה): "להתקרב לצדיקים בטרחא מסתייעא מלתא טפיט לעבודת הבורא", "טוב לבלות זמן רב בשביל שעה אחת שיתקרב לצדיק". ואמר מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות, תפלין, הלכה ב'), כי אי אפשר לקבל מהצדיק, כי אם על-ידי שנוכלין יחד נשמות ישראל, ומכינים את עצמם יחד לקבל אורו הגנוז, ואז על-ידי שנתחברים ונכללים יחד נשמות ישראל, אזי כל אחד יכול לקבל נקדתו הטובה, וזו כל המעלה הנוראה והנפלאה שיש, כשנמצאים רב עם ישראל אצל הצדיק, שאז עקר הקבלה מן הצדיק שדורש ברבים, כי על-ידי רבים יכולים לקבל הארתו הגדולה, וכל מה שנסתופפים יחד יותר נשמות ישראל לדבר מזה הצדיק, יותר נמשכת עליהם הארתו הקדושה והנוראה, עד שאפלו אלו הנשמות שנופגמו מאד מאד בפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, רחמנא לצלן וכו' וכו', יכולים גם-כן לקבל תקונם, כי אור הצדיק הוא גבוה מאד מאד, ואי אפשר לקבלו רק בין אנשיו, אנשי שלומנו היקרים; ועל-כן במקום שמתקבצים אנשי שלומנו הקדושים, ומדברים בתמימות ובפשיטות גמורה דבוריו היקרים של רבנו ז"ל, ראוי למסר נפשו ולילך שם, כי על-ידי-זה גם כל אלו השומעים יכנסו בהם הרהורי תשובה, וגם הם יזכו להתעורר ולהתחיל התחלה חדשה לצאת ממקומם המגנה שגלפדו שם.

אהובי, אחי, אל ירע לךבך על מה ולמה אני כותב לך דבר זה, כי כל זה מרב אהבתי אליך, ואני יודע בפרטיות, שכל אלו הנשמות היקרות שנתחברו יחד עם אנשי שלומנו, סוף כל סוף גדלו

שכ אָשֶׁר תתקלט בַּנְחָל

והצליחו בעבודת השם יתברך ונעשו צדיקים ממש, וגם זכו את אחרים; מה שאין בן אלו הנשמות שחשבו, שאפשר להיות איש קשר מבלי להתחבר עם אנשי שלומנו, לבסוף נתקררו מאד מאד בעוונותינו הרבים.

על הכל, אהובי, אחי, העבר אין, ראה וגם ראה לשבר כל המניעות שיש על זה, ובא תבוא בשמחה להתוועד יחד עם אנשי שלומנו היקרים, על-כל-פנים פעם אחת בשבוע, ואז טוב לך לנצח נצחים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד
ומצפה לראותך בין אנשי שלומינו...

תתקלט.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר חיי שרה ה'תשל"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה לחזק עצמך ביותר, כי יש לפעמים שאדם מגיע למצבים קאלו שאין רואה שום ישועה וכו' ושום אור וכו', ואדרבה כלם כנגדו, כמו שארע לדוד המלך שהיו כלם כנגדו, הן אשתו והן ילדיו והן שונאיו והן ידידיו, כשארע מעשה צקלג מה שכתוב (שמואל-א ל, ו): "ויתחזק דוד בהגוי"ה באלהיו", הינו כשראה שכלו כל הקיצים וכלם כנגדו, התחזק רק בהגוי"ה אלהיו, כי ראה בחוש שאין לו רק הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, וזו היתה התחזקותו, וכן פירש רבנו ז"ל (לקוטי-מורה"ן, חלק א', סימן ד') על הפסוק (תהלים קד): "אנכי אשמח בהגוי"ה יתמו חטאים מן הארץ", תכף-ומיד כשאדם ישמח רק בו יתברך, על-ידי-זה מתמלאים לו כל חסרונותיו, וזוהי להתעלות אל הארץ העליונה שהיא השכינה; אשרי מי שמגיע

אֲשֶׁר תתקמ־תתקמא בנחל שכא

למדרגה זו, ואז טוב לו לנצח.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

תתקמ.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר חיי שרה ה'תשל"ד.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

העצה היעוצה לך היא רק התבודדות, שתלך עכשו למקום שאין שם בני-אדם, ותפרש את כל שיחתך אליו יתברך, ותספר לפניו יתברך את כל אשר עם לך בפרטי פרטיות בלי שום חכמות כלל, ואז תצליח, כי עקר ההצלחה בזה העולם רק לברח אליו יתברך, וזו עצת רבנו ז"ל. ופעם אחת התבטא ואמר בזו הלשון: "מה שהעולם עושים לבסוף, אני מורה לאנשי לעשות בהתחלה", הינו דרך העולם כשיש לאדם צרה הוא משתדל קדם לעשות כל מיני פעולות שבעולם להציל נפשו משחת, אבל כשרואה שכלו כל הקצים, רק אז הוא בורח אליו יתברך, אבל רבנו ז"ל מגלה לנו לפני שעושים איזו השתדלות, ומה שהעולם עושים בסוף אני עושה בהתחלה, ודו"ק, כי צמק הוא.

הדורש שלומך באהבה רבה...

תתקמא.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר חיי-שרה ה'תשל"ד.

ששון ושמחה יגיעו ויךדפו אל אהובי, אחי ורעי, הבחור הנקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, שותה ממני הנחל

הנובֵּעַ מקור חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

אם שְׁלֵבֵי הוֹלֵךְ אַחַת הֵנָּה וְאַחַת הֵנָּה אִם לְכַתֵּב לָךְ אוֹ לֹא, אַף מְרַב אֶהְבְּתִי אֵלֶיךָ, וְאֲשֶׁר נִפְשֵׁי קְשׁוּרָה בְּנִפְשֶׁךָ, וְלִמְעַן שְׁלֹא יִהְיֶה לָרִיק יְגִיעִי, חֵס וְשְׁלוֹם, אֲמַרְתִּי אֲרוּצָה דְּבָרֵי אֵלֶיךָ בְּכַתֵּב, וַיִּהְיֶה נִחְשָׁב כְּאִלוֹ דְּבַרְתִּי עִמָּךְ פָּנִים אֶל פָּנִים; כִּי הַכּוֹתֵב מְכַנִּים פָּנָיו, שְׁכָלוֹ וְחֲכָמְתוֹ בְּתוֹךְ הַכְּתָב, וַיְכוּלִים לְהַפִּיר אֶת הַנֶּפֶשׁ וּפְנִימִיּוּתָהּ עַל-יְדֵי הַכְּתָב (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרָ"ן, חֶלֶק א', סִימָנִים: קַעג, קַצב).

וְהֵנָּה אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר, יִדְעָתִי וְגַם יִדְעָתִי כָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ וְלֹא נִפְלְאָה בְּעֵינַי, מֵאַחַר שְׁאַתָּה פּוֹנֶה עֲרֵף כָּל-כָּף מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיָּקָרִים, וְאֵינְךָ מִתְחַבֵּר עִמָּהֶם, וּמְכַל שְׂכָן שְׁאִין אַתָּה מִתּוֹעֵד עִמָּהֶם אֲפִלוּ פַּעַם אַחַת בְּשָׁבוֹעַ עַל-כָּל-פָּנִים לְשַׁעַה אַחַת, כְּאֲשֶׁר אָנוּ מִתּוֹעֲדִים יַחַד, וּמְדַבְּרִים מִרְבֵּנוּ ו"ל, אֲשֶׁר רְבֵנוּ ו"ל הוּא אֲזוֹ אַתָּנוּ יַחַד, כִּי כְּשֶׁעֲשָׂרָה מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יוֹשְׁבִים יַחַד וּמְדַבְּרִים מִרְבֵּנוּ ו"ל, אֲזוֹ הוּא שֵׁם מִמֶּשׁ. וְכָכָר אָמַר רְבֵנוּ ו"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת צְדִיק, סִימָן נה): "טוֹב לְבַלּוֹת זְמַן רַב בְּשָׁבִיל שְׁעָה אַחַת שְׁיִתְקַרֵּב לְצַדִּיק". וּמוֹהֲרָנִ"ת ו"ל דִּבֶּר הִרְבֵּה עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מִהֶעֱנָן הַנוֹרָא הַזֶּה שְׁיִרְאוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּכָל פַּעַם לְהִתְקַבֵּץ בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ, וְלִדְבֹר מִרְבֵּנוּ ו"ל, כִּי זֶהוּ בֵּית-מִקְדָּשׁ מְעַט, וְהַצַּדִּיק עַל-יְדֵי אוֹר תּוֹרָתוֹ יְכוּל לְהִגְבִּיחַ כָּל הַנֶּפְשׁוֹת שְׁבָעוּלָם אֲפִלוּ אִלּוּ אֲשֶׁר פָּגְמוּ מְאֹד מְאֹד, וְהֵם מְסַבְּבִים עֲדִין בְּבִגְדֵים צוּאִים וְכוּ' (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרָ"ן, חֶלֶק א', סִימָן יד), וְקִדְשַׁת תּוֹרָתוֹ צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ עַל-יְדֵי שְׁיִחְבֹּר עֲצָמוֹ לִירָאִים שֶׁהֵם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַמְקַשְּׂרִים לְצַדִּיק הָאֱמֶת (עֵין לְקוּטִי-הַלְכוֹת, בְּצִיעַת הַפֶּת, הַלְכָה ה'), בְּבַחֲיִנַת (תְּהִלִּים קיט): "חִבֵּר אֲנִי לְכָל אֲשֶׁר יִרְאוּךָ וְלִשְׁמוֹרֵי פְקוּדֶיךָ", כִּי בְּנִדְאֵי אִישׁ אֶחָד לְבַדּוֹ קָשָׁה לוֹ לְזָכוֹת לְהַמְשִׁיךְ עָלָיו הָאֲרֶת הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, אֲבָל כְּשֶׁמִּתְחַבְּרוֹת הִרְבֵּה נִפְשׁוֹת יַחַד, וּמִתְקַבְּצוֹת בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ הַנִּקְרָא עַל שְׁמוֹ ו"ל, וּמְדַבְּרִים מִמֶּנּוּ, עַל-יְדֵי-זֶה מְמַשִּׁיכִים עַל עֲצָמָם קִדְשַׁת וְאוֹר הַצַּדִּיק, וַיְכוּל לְזָכוֹת בְּמִשְׁךְ הַזְּמַן לְהַפְשִׁיט מֵעֲצָמוֹ בְּגָדָיו הַמְזוּהָמִים, כִּי בַיַּחַד אֲזוֹ הֵן "אֵל כְּפִיר לֹא יִמָּאֵס", כִּי זְכוּתָא דְרַבִּים עָדֶיךָ, וְגַם

מחמת שהם רבים וכל אחד יש לו שרש בתורה, ועל-כן כשזוכים להתאסף יחד, אז נתעוררים ומאירים ומתנוצצים הרבה אותיות התורה, ומאירים זה לזה, עד שנתעוררין יחד, ואין זדים משם עד שגכנס בהם הרהור תשובה, ונדע לה שהבעל-דבר יודע זאת היטב, שעל-ידי שבאים ותוחכים ראשם להיות חכם וצותא עם אנשי שלומנו היקרים "חסידי ברסלב", יזכו לתשובה אמיתית, ויהיו נעשים צדיקים גמורים, על-כן מתגבר ומתפשט על זה יותר מהכל, כי אין לה עוד דבר קשה בעולם מלהתקרב אל רבנו ז"ל, שהבעל דבר מתפשט על דבר זה לארכו ולרחבו ויניח לו הכל, רק להתקרב אל הצדיק האמת, זה לא יניח לו בשום אופן, אם לא שיקבל על עצמו מסירות גפש ממש, כי אחרת בלי ספק שיעמד בחוץ, וכל אנשי שלומנו היקרים עבר עליהם מה שעבר עד שזכו לעמד על עמדם, ואינם בורחים מכלל הקבוץ הקדוש של אנשי שלומנו, חסידי ברסלב, מפל שפן שאינם כבר מתבישים ששם הצדיק נקרא עליהם, אדרבה זהו עקר פבודם לגצח, שתהלה לאל, עדין שם הצדיק נקרא עליהם ותהלה לאל, זוכים להפנס בכל פעם אל בית מדרשו של הצדיק האמת. וכבר ידוע לה מה שאמר מוהרנ"ת ז"ל קדם הסתלקותו לעילא וכו', מען וועט זיך מווען צינויף קומען [יהיה ההכרח להתקבץ יחד]. ושאלו אחד מאנשי שלומנו ר' זאב: איפה? והשיב: אויף יענע וועלט [בעולם העליון]. ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות צדיק, סימן עד): "המקרבים שיש לצדיק בחייו הם יהיו מקרבים במוותם", ואמרו אנשי שלומנו, בזה שנתחד ונתקבץ פה למטה בבית מדרשו, ונדבר מרבנו ז"ל, אז נזכה גם-כן להתקבץ בעולם העליון בבית מדרשו של רבנו ז"ל, כי עקר שלמות בית-המדרש הוא כשגקרא על שם הצדיק האמת, שאז כשזוכה רק להפנס שם הוא טובה גדולה מאד מאד, מפל שפן כשזוכה לדבר שם מהצדיק, זה עולה על הכל, ועל-כן צריכים להזהר מאד מאד לדבר בבית מדרשו רק דבוריו הקדושים והנוראים, ולהשמר ולהזהר מליצנות ודברים בטלים, כי עקר ענינו של הצדיק הוא לקשר גשמות ישראל אליו יתברך, ולעלות ולהגביה כל הנפשות

שכד אָשׁוּר תתקמא בַּנְחַל

הפגומות שבעולם, ועל-כן צריך לידע שיתפשטו על דבר זה מאד מאד המניעות, ויתלבש עצמו הסמ"ך-מ"ם בכל מיני לבושים פעם "מבחוץ" — שישמע התנגדות מה ולמה לך להפגס שם, הלא ... מען האט נישט גיהאלטן פון זיי [לא אחזו מהם]... ופעם יתלבש עצמו "מבפנים" בלצים אשר יעשו ליצנות או בעלי מחלקת או סתם פחותים, וידמה בדעתו אם אלו אנשי בית-המדרש, על-כן מה ולמה להפגס שם. ובאמת לא-כן, אהובי, אחי, הבעל-דבר הוא ערום, בחינת (בראשית ג): "והנחש היה ערום מכל חית השדה" וגו', וכך אמנותו של היצר הרע (שבת קה:): היום אומר לך עשה כף, ולמחר אומר לך עשה כף, עד שאומר לו לך עבד עבודה זרה, והולך ועובד, רחמנא לצלן, פי בזה שנתרחקים עצמן מן האמת, על-ידי-זה סוף כל סוף נופלים לבאר שחת, וכמאמר הבעל-שם-טוב הקדוש על פסוק: "וסרתם" — תכף-ומיד פשרק סרים, על-ידי-זה "ועבדתם אלהים אחרים", פי הצדיק האמת הוא קוצא דאות ד' דאחד פי הוא המגלה אמונתו ואמתתו ואחדותו יתברך.

ועל-כן אמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן לו): פשוטה לנסע להצדיק, הוא משליך ממנו משאו הגדול של האפיקורסות, רחמנא לצלן, מאחר שקבר נוסע יש לו אמונה שהיא הפך אפיקורסות, פי מה שאינו נוסע להצדיק, רק מרב עקמומיות שונכנסה בלבבו מרב פגמי הברית, עד שאומר בדעתו: מה תועיל לי כל ההתקרבות וכו', וכו', ועל-ידי-זה מתגברות ומתפשטות בו לאט לאט יותר והפכירות והאפיקורסות, עד שיש שונכנסו בלבבם מחשבות גרועות ופגומות לעזב את כל היהדות, חס ושלום, חס ושלום.

על-כן, אהובי, אחי, העבר אין, עשה התחלה חדשה, וברח לך מדי פעם בפעם אל קבוץ אנשי שלומנו חסידי ברסלב, ותעשה עצמך כאסקופא הנדרסת, ושמע וקבל את האמת ממי שאמרה, ועל-ידי התקרבותך אל הצדיק האמת, תזכה לטעם טעם גן-עדן (עין שיחות-הר"ן, סימן רנב).

אֲשֶׁר תתקמב בַּנְחַל שכה

וְהִיָּה רְאוּי לְהֶאֱרִיךְ בְּעֵנָן יְסוּדֵי וְנִשְׁגָּב זֶה, אִף בְּעוֹנוֹתֵינוּ
הַרְבִּים, אֵינְנִי עֹכְשׁוּ בְּקוֹ הַבְּרִיאוֹת, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִשְׁלַח לִי רְפוּאָה
שְׁלֵמָה בְּתוֹךְ שָׁאֵר חוֹלֵי יִשְׂרָאֵל בְּזִכּוֹת רַבְּנוּ ז"ל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

תתקמב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר חַיֵּי שָׂרָה ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אָהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֲי
הַיָּקָר, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנְּחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ
יְאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הַיָּקָר לְנֶכּוֹן קִבְּלָתִי וְאִם מִסְטָרָא חֲדָא' שְׁמַחְתִּי מְאֹד
לְשִׁמְעַע מְשְׁלוֹמָךְ הַטּוֹב אַחֲרֵי שֶׁזֶה פְּמָה חֲדָשִׁים לֹא זָכִינוּ לְהַתְנוּעַד
יַחַד, אָבֵל מִסְטָרָא חֲדָא אֲנִי שְׁבוּר מְאֹד מִמָּה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוֹת
וּבְגִשְׁמִיּוֹת וְכו'.

וְהִנֵּה לְנַחֲמָךְ וּלְדַבֵּר עַל לְבָבְךָ הוּא לְדַעְתִּי אִף לְמוֹתֵר, כִּי הֲלֹא
סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּיָדְךָ, וּבִפְרָטִיּוֹת סִפֵּר "עֲלִים לְתַרוּפָּה", שֶׁהֵם מִכְתָּבֵי
מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, אִם תְּשִׁים עֵינֶיךָ בָּהֶם מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְתִקְרָא פְּמָה
מִכְתָּבִים, כָּבֵד לֹא תִצְטָרֵךְ לְמִכְתָּבֵי, כִּי שָׁם תִּמְצָא מְרֻגָּע לְנַפְשֶׁךָ,
כִּי מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל כָּאֵב יִנְחֵם וְיִחַזַּק אוֹתְךָ. וְלֹא בַחֲנָם הִיָּה שְׁגוּר בְּפִי
ר' אֶפְרַיִם מִפְּשַׁעְדְּבוֹרֵז' ז"ל: "וְלֹא נָתַן לְמוֹט רַגְלֵינוּ", אִם לֹא רַבֵּי
נָתַן ז"ל, הִיָּה, חֵס וְשְׁלוֹם, לְמוֹט רַגְלֵינוּ, וְדַבְרֵי פִי חֲכָם חֵן. כִּי הוּא
הִיָּה הַתְּלָמִיד בַּחֲנִינֵת יְהוֹשֻׁעַ, שְׁלוֹמֵד עִם הַדְּרֵי מִטָּה (עֵין לְקוּיטֵי-מוֹהֲרַנְ"ן,
חֶלֶק ב', סִימָן ז'): לְהַחֲיוֹת וּלְהַקִּים כָּל הַנְּפֹשׁוֹת הַעֲצִיפּוֹת וְהַנְּפּוּלוֹת
וְהִירוּדוֹת, וּלְגַלּוֹת לָהֶם אֲשֶׁר עַדִּין הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֶתְךָ, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ;

שְׂכוּ אֲשֶׁר תַּתְקַמַּב בַּנְחָל

וְעַל-כֵּן עָלִינוּ לְבָרֵךְ בְּכָל יוֹם בְּרַכַּת שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ, עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם
(מְלָכִים-א ח, נו): "בְּרוּךְ ה' אֲשֶׁר עָתָן מְנוּחָה' לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל" וְגו',
שְׁזָה סוֹכֵב עַל רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁמִּמֶּנּוּ עָקַר הַמְּנוּחָה, וְעַל מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל.

וְעַל-כֵּן, אֶהוּבִי, אַחִי, בְּרַח לָךְ אֶל תּוֹף סִפְרֵיהֶם הַקְּדוּשִׁים, אֲשֶׁר
בָּהֶם נִצָּא מִן גְּלִיּוֹתֵינוּ, וְתִלְמַד בְּכָל יוֹם תּוֹרָה מִ"לְקוּטֵי-מוֹהֲרַ"ן",
וְלוֹמַר הַתְּפִלָּה מִ"לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת" עָלֶיךָ, וְכֵן תִּתְּנֶהג כָּל יָמֶיךָ, עַד
שְׁפָרְבוֹת הַזְּמַן תִּזְכֶּה לְסִימָם, וְתִתְחִיל עוֹד פַּעַם, כָּף תִּתְּנֶהג כָּל יָמֵי
חַיֶּיךָ עַד הַיּוֹם שֶׁתִּצְטָרֵף לְשׁוֹב אֶל עֲלָמָא דְאַתִּי וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה
תִּזְכֶּה לְהִיּוֹת דְּבוּק אֶל רַבְּנוּ ז"ל וּמוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, וְאֵין לָךְ מִמָּה
לְהִתְפַּחַד כְּלָל. וְכִבֵּר אָמַר רַבְּנוּ ז"ל לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ: מַה לָּכֶם לְדַאֵג,
מֵאַחַר שֶׁאֲנִי הוֹלֵךְ לְפָנֶיכֶם (עֵין תִּי-מוֹהֲרַ"ן, סִימָן רַכָּה). וְצָרִיךְ שֶׁתִּדְעַ
שֶׁהֵיא סְגֻלָּה נִפְלְאָה וְהַצְּלָחָה רַבָּה וְזִכּוֹת גְּדוֹלָה לְנִשְׁמָה לְלַמֵּד בְּכָל
יוֹם עַל-כָּל-פָּנִים תּוֹרָה אַחַת, וְלוֹמַר עָלֶיךָ הַתְּפִלָּה, וְעַל-יְדֵי-זֶה
יִמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ אוֹרוֹ הַגָּנוּז שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְיִמְחַל כָּל עוֹנוֹתָיו,
וְיִתְבַטֵּל מִמֶּנּוּ יִצְרוֹ הַבּוֹעֵר בּוֹ, וּמַה טוֹב וּמַה נָּעִים לִילֵךְ רַקוּד
אַחֲרֶיךָ וְלִשְׂמַח מְאֹד, שֶׁתִּהְיֶה לְאֵל, נִגְעָנוּ אֶל אוֹרוֹת צַחְצַחוֹת
כְּאֵלוֹ, אוֹרֵיָתָא דְעִתִּיקָא סְתִימָאָה, שֶׁמְשִׁיחַ יֹאמַר עָלֶיךָ פְּרוּשׁ (עֵין
שֵׁם, סִימָן קַעג), וְיִכְבֹּשׂ אֶת כָּל הָעוֹלָם עִמָּהֶם וְכוּ' וְכוּ'. וְר' אַבְרָהָם
בֶּר' נַחְמָן ז"ל אָמַר, שֶׁכָּל מַה שֶׁרַבְּנוּ ז"ל מְדַבֵּר הַרְבֵּה מִגְּדֻלַּת
הַתּוֹרָה, בִּיּוֹתֵר סוֹכְבֵת עַל תּוֹרָתוֹ בְּעַצְמוֹ, שֶׁזִּכְיָנוּ אֵלֶיךָ עַל יָדוֹ, כִּי
הֵם אוֹרוֹת וְרַפּוּאוֹת לְרַפָּא וּלְתַקֵּן אֶת כָּל מְכַאוּבֵינוּ וּמַחְלוּתֵינוּ;
אֲשֶׁרֵי הַזִּזְכָּה לְקַיֵּם זֹאת בְּכָל יוֹם וְיוֹם, אֲזוּ בֵּא יְבוֹא עַל שְׁכָרוֹ.
וּמוֹהֲרַנְ"ת ז"ל אָמַר פַּעַם לְאַבְרָהָ אָחִיד: "וַיּוֹנְגְעַרְמָאן, חֲזוֹר לְקוּטֵי-
מוֹהֲרַ"ן, וְוָאוּם אֵין דְּעַם גּוֹף וְוָאס וְוַעַט זַיִן דְּעַר לְקוּטֵי-מוֹהֲרַ"ן'
וְוַעֲלֵן דִּי וְוַעֲרִים אֵין קָבֵר נִישְׁט צוֹ קוּמְעֵן"^כ. וְצָרִיךְ כָּל-כָּף לְחֲזוֹר
עַל דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, עַד שֶׁיִּכְלְעוּ בְּתוֹף דְּמִיו, וּמִכָּל מַה שֶׁיִּרְאֶה
וְיִשְׁמַע, תִּכְף-וּמְיָד יִקְשְׁרֵנוּ אֶל דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, כִּי צָרִיכִים לְחִיּוֹת עִם

(כ) אַבְרָהָ, חֲזוֹר עַל הַלְקוּטֵי-מוֹהֲרַ"ן, כִּי בְּגוֹף שֶׁהֵיָה הַלְקוּטֵי-מוֹהֲרַ"ן, הַתּוֹלְעִים בְּקָבֵר לֹא יִגְשׁוּ.

אֲשֶׁר תתקמג בנחל שכו

רבנו ז"ל, "לעבן מיטן רעביץ", אֲשֶׁר הוא ז"ל מגלה אלקותו יתברך, שגזקה למצא אותו יתברך אפלו בתקף קטנותנו ודחקותנו וכו', פי באמת אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, ומכל המקומות יכולים לחזור אליו יתברך, והכל לכל דומם, צומח, חי, מדבר — עצם אלקותו יתברך, ועל-כן גנוזה שם תורה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נו). ואיך זוכים למצא את התורה הגנוזה שבכל פרטי הבריאה? כשזוכה לקשרם אל דברי רבנו ז"ל; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלֵקְנוּ, שְׁזַכֵּינוּ לְהַתְּדַע מְרַבֵּי אֵמֶת כְּזֶה, וְרֵאוּי לְשִׁמְח וְלִרְקֹד עַל זֶה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, שֶׁשָּׁם נִפְשָׁנוּ בְּחַיִּים; טוֹב לְהוֹדוֹת לַהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסֵד חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

הדורש שלומך...

נא לבקש בעדי שתהיה לי רפואה שלמה בתוך חולי ישראל, כי בעוונותי הרבים, אני חלש מאד מאד כל השבוע, ואני נצרך לישועה ורחמים רבים, שאזכה להשאר בחיים בעלמא הדין, עד שאזכה לשוב בתשובה שלמה באמת ובתמים.

אהובי, אחי! פתיב (משלי טו, לב): "טוב ארך אפים מגבור ומשל ברוחו מלכד עיר". פי הגה חז"ל אמרו (אבות ד, א): "איזהו גבור הכובש את יצרו", ועקר היצר הרע נמשך מדמים שבחלל השמאלי (עין שם, סימן ו'). ואיך זוכים להכניע את תקף הדמים שבוערים בו? על-ידי ששומע בזיונו ושותק, על-ידי-זה זוכה להפטר מכל היצרים הרעים, כי מדת הנצחון והנקמה נמשכת מהדמים שלא עבד בהם את השם יתברך (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן עה), וצריך לדבר הרבה בתורה ובתפלה, עד שיתקדש דמו, עד שיהיה נח ומישב, ושום דבר כבר לא יוכל להפילו ולהשליכו וכו'. ובכלל הדמימה והשתיקה הוא לסבל כל מה שמבזים אותו בני-אדם וכן מתביש מהם וכו', על-ידי-זה נעשה בסוד חיריק, שהיא נקדה זעירתא, ואז זוכה להתבטל בו יתברך לגמרי, וטועם טעם עולם הבא בעולם הזה ממש, כי בשעה שאדם בא לנקדה

הדקה הזו, עד שמתאש מהעולם הזה והעולם הבא, אז הוא דבוק בו יתברך בבטול גמור כאחד הצדיקים הקדמונים, ורב בגי'אדם אינם יודעים מזה, אדרבה כשבא להם זמן כזה, שמרגישים עצמם רחוקים מאד, ונדמה להם שנגאבד מהם העולם הזה והעולם הבא, חס ושלום, אזי מתאששים לגמרי, רחמנא לצלן, אבל באמת לא דעת ותבונה בהם, כי דיקא שם אלופו של עולם גנוז, ודיקא אז יכולים להיות סמוכים אליו יתברך, העקר תלוי באריכת אפים, להיות מאריך אף מאד מאד, ולבלי לכעס ולהקפיד פלל, אפלו כעס והקפדה פל שהיא, כי על-ידי כעס וקפידות עוקר עצמו ממנו יתברך, כי על-ידי שלמות ברור וזכוף האמונה, שהכל הוא ממנו יתברך, אף אלו הירידות שנפל בהם, על-ידי-זה שום דבר לא יוכל להפילו ולהורידו ממנו יתברך (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קנה), ויזכה לצמח בעבודת השם יתברך תמיד. ובפרט אלו הנשמות, שפגמו עד עכשו בפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, הם צריכים להזהר מאד מאד מבעס וקפידות, כי החטא הזה נקרא רע מלשון ביזו, שהוא תמיד בכעס (עין שיחות-הר"ן, סימן רמט), ובהו שישבר כעסו וקפידתו אף שפואב לו מאד מאד מהצער שמצערים אותו, זה בעצמו תקונו לנצח. ושמעתי מאנשי שלומנו, שהקדמונים נתנו תקונים על כל מיני חטאים, תעניות וסגופים וכו', אבל רבנו ז"ל לקח את כל זאת, והחליף הכל בבזיונות ובשפיות דמים, ועל-פן צריך להיות מאריך אף על כל מה שעובר עליו, ויהיה סבלן גדול, ואז סוף כל סוף יזכה להגיע לענינו "קומען צו זיין זאך". ואמר ר' אברהם בר' נחמן ז"ל: אם היה האדם יודע מעלת בזיון אחד מה שזוכים על-ידי-זה, היה רץ קדם למקנה כמו שרצים למקנה קדם קבלת קדשה עצומה. ואף שאני יודע שהוא דבר הכי קשה להיות מאריך אף ולא לצאת להתקוטט עם המצערים והמבזים אותו, אף-על-פי-כן הוא הכרח גדול בהמשכת רוחניות אלקותו יתברך אליו, כי אי אפשר להיות נעשה כלי לקבל אורו יתברך אלא כשיהיה נעשה כאסקפה הנדרסת, ולא יענה למתפרו ולמצערו שום דבר, ויקבל הכל באהבה. וצריך לחקק בדעתו, ולומר לעצמו: "איני

אֲשֶׁר תַּתְּקַמַּג בְּנִחַל שַׁכַּט

צָרִיךְ כְּלוּם רַק אוֹתוֹ יִתְּבַרֵךְ, "אִיךְ נִאֲרָךְ גְּאֲרָנִישֵׁט אֹנִן אִיךְ וּוִיל גְּאֲרָנִישֵׁט, נָאֵר דִּיר אַלִּיין"ל. וְאָז בְּאַפֵּן פֶּזֶה שׁוּם בְּרִיָּה לֹא תוּכַל לְהַפִּילָךְ אוֹ לְהַחֲלִישׁ אֶת דְּעַתָּךְ, מֵאַחַר שְׂאִינְךְ צָרִיךְ אֶת שׁוּם בְּרִיָּה, וְאִינְךְ צָרִיךְ מִשׁוּם בְּרִיָּה, רַק אוֹתוֹ יִתְּבַרֵךְ, וְאוֹתוֹ יִתְּבַרֵךְ יְכוּלִים לְמַצֵּא בְּכָל מְקוֹם: בְּבֵיתוֹ וּבְלִכְתּוֹ בְּדַרְךְ, בְּשִׁכְבְּךְ וּבְקוּמָךְ, בְּעֲלִיָּה וּבִירִידָה וְכוּ' וְכוּ'.

אַחֵי הַיְּקָר! זֵי נִישֵׁט אַזױ גִּיפֵאלִין בֵּי דִיר^מ, כִּי הַשֵּׁם יִתְּבַרֵךְ אַתָּךְ, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ, תְּבָרַח אֲלֵיו יִתְּבַרֵךְ, וְתִדְבֵר עִמוֹ יִתְּבַרֵךְ, וְתִשְׁחַח וְתִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְּבַרֵךְ אֶת כָּל לִבְךְ וְכָל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְכָל דְּבוּר וְדְבוּר שְׂאֵתָה מְדַבֵּר עִמוֹ יִתְּבַרֵךְ, הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית.

תַּתְּקַמַּג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְּבַרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר חֲמִישֶׁה ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל יְדִידֵי הַיְּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַחֲבִילָה שֶׁל הַסְּפָרִים, וְתִשׁוּאוֹת חֵן לְךָ עַל זֶה, כִּי זֶה כָּל חַיּוּתִי וְכָל סֵפֶר חֲדָשׁ שֶׁבָּא אֵלַי, זֶה מִמֶּשׁ חַיּוּת נִפְשִׁי, כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ו"ל, שְׂרָאוּי לְאָדָם שְׂיַעֲבֵר וְיִלְךְ בְּזֶה הָעוֹלָם בְּכָל הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים, וְיִלְמַד בְּכָלֵם (שִׁיחֹת-הַר"ן, סִימָן כח), וְאִנִּי מֵעוֹדֵי מוֹסֵר אֶת נִפְשִׁי לְקַיָּם אֶת כָּל שִׁיחָה מִרַבְּנוּ ו"ל כְּפִשׁוּטָה, וּבְפָרֵט שְׁעַל-פִּי הַהַקְּדָמוֹת הַנּוֹרְאוֹת מִרַבְּנוּ ו"ל יְכוּלִים לְהִבִּין הַכֹּל בְּגִנְקַל, כִּי סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל הֵם כָּלֵם הַקְּדָמוֹת לְהִבִּין וּלְהַשְׁכִּיל עַל יָדָם בְּכָל חֲלָקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה נִגְלָה וְנִסְתָּר. וְעַיִן בְּסוֹף הַתּוֹרָה כ"ג, מַה שְׁכַתֵּב מוֹהֲרָנ"ת ו"ל: עַל-פִּי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה יְבִין הַמְּשֻׁכָּל לְפָרֵשׁ כָּל סִגְיָה דְּהִזְהָב קוֹנֶה אֶת הַפֶּסֶף וְהַכֶּסֶף אִינוּ

(ל) אִנִּי לֹא צָרִיךְ כְּלוּם, אִנִּי לֹא רוֹצֶה כְּלוּם, רַק אוֹתָךְ לְבַד.
(מ) אֵל תִּהְיֶה כָּל-כֶּךָ נְפוּל בְּעֶצְמָךְ.

של אשר תתקמד בנחל

קונה וכו', עין שם; כי כל סגיה בנגלה יכולים לפרשה על-פי דברי רבנו ז"ל, ומכל שכן גם בנסתר; אשרי מי שמתמיד בספרי רבנו ז"ל, עד שהוא בקי בהם בעל-פה, ואז יבין וישפיל בכל הספרים שבעולם, ומי שאומר לה שאסור ללמד בספר אחר, הוא סתם שוטה וגם רוח או אפיקורוס, רחמנא לצלן, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סא), אשר יש ספרים ועתידין להיות ספרים, וכלם נצרכים לעולם וכו', ומי שלועג על דברי חכמים ידון בצואה רותחת, עין שם.

אודות אשתך וכו', ראה להשלים עמה, ולא פדאי לה להחזיק במחלוקת עם המשפחה וכו', החיים הם כל-כף קצרים, הנה אנחנו כאן, והנה כבר נצא מכאן ממש כהרף עין, ועל-כן מה ולמה פדאי למרר את החיים בהבל וריק, חבל על הזמן היקר, שאין לקנותו בשום כסף שבעולם, העקר להדביק עצמו בתורה הקדושה, ויש כל-כף הרבה ללמד: תנ"ך, ששה סדרי משנה, בבלי, ירושלמי, תוספתא וכל המדרשים וכל ספרי הפוסקים וכל כתבי האריז"ל והזהר והתקונים וכל ספרי מוסר, אין זמן לפטפט וכו' ולהחזיק במחלוקת וכו', ובפרט מחלוקת במשפחה.

אשרינו שזכינו להתקרב אל רבנו ז"ל, וראוי לה לרקד בכל יום, ולא להסתפל אפלו על אנשי שלומנו היקרים בדבר זה, רק תצית לרבנו ז"ל בתמימות ובפשיטות גמורה.

הדורש שלומך באהבה רבה...

תתקמד.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר חיי-שנה ה'תשל"ד.

שלום וברכה אל האברך השותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

אֲשֶׁר תתקמד בנחל שלא

לנכון קבלתי את מכתבך, ושמתתי מאד שעדין אתה מחזיק בתקדך ולומד ספרי רבנו ז"ל, כי ההכרח לומר עליך, כי הסמ"ך מ"ם עוזב את כל העולם פלו ולוקח עצמו על כל אלו הרוצים להחזיק עצמם ברבנו ז"ל, והוא שובר אותם העקר שיעזבו את דעת רבנו ז"ל שהיא "תפלה והתבודדות", כי כל דבור ודבור שמדברים עמו יתברך, הוא ממש חצים בעיני הסמ"ך-מ"ם, והורס אותו, כי כל ענינו הוא רק העלמה והסתרה, להעלים ולהסתיר את אמתת מציאותו יתברך עד שיחשב האדם, כי "כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה" (דברים ח, יז), ולית דין ולית דין, וכשאדם מדבר עמו יתברך, הרי הוא ממשיך על עצמו השגחה פרטית, השגחה נפלאה, ועל-כן לא בחנם הסמ"ך-מ"ם אורב על כל מקרב אל רבנו ז"ל, ומתלבש עצמו במי שמתלבש אפלו בלבוש חרדי וכו', והעקר תברחו מרבנו ז"ל, כי הוא עצם בגרונו, ועלינו לגלות לכל העולם פלו את דעת רבנו ז"ל, הינו שלא רק אנוחנו נאחו ברבנו ז"ל, ונקים את דבריו הקדושים של תפלה והתבודדות, אלא עוד נפרסם את הדעת הזו לכל העולם פלו, ואף שאני יודע שיש הרבה מתלוצצים מדברים אלו — מה בכך, עלינו לעשות את שלנו, לגלות ולפרסם את דעתו הקדושה שהיא "תפלה והתבודדות", שירגיל עצמו כל בר ישראל לדבר עמו יתברך, וכל מה שצריך ידבר רק אליו יתברך, ואל יבטח בשום בשר ודם אשר הוא מלא שקרים וישות וכו', ויקבל ממנו רק אכזבות וכו', ועל-כן מדוע תרוץ אחר בשר ודם, יותר טוב לך לברח רק אליו יתברך, ואז תושע בכל מה שאתה צריך, כי הוא יתברך אב הרחמן, והכל יכולים לפעל אצלו יתברך, צריכים רק לבוא ולהתחנן אליו תמיד, ואז ימלא משאלות לבנו לטובה.

הדורש שלומך באהבה רבה...

תתקמה.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר חיי-שנה ה'תשל"ד.

ששון ושמחה ישיגו לאהובי, אחי ורעי, הבחור הנקר לי מאד, שותה ממני הנחל נובע מקור חכמה, זכותו נגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך בתוך מכתב אחיך, גרו יאיר, לנכון קבלתי, ונהגתם לי עכשיו לקצר מהטעם שפכתתי לאחיק, אף שרצוני חזק לבא בכתובים ארפים אליכם, מרב אהבתי אליכם, אהבה שאינה תלויה בדבר בטל, אף קשה עלי עכשו הכתיבה.

והנה במה שבקשתי לכתב לך הרבה בעניני קדשת אכילה, הלא ספרי רבנו ז"ל בדרך, הפך בהם, ושם תמצא מרגוע לנפשך.

העקר הוא, אחי, לא להתבלבל בענינים אלו, רבנו ז"ל רצה העקר נקדת האמת, ולא להטעות את עצמו, "זיך גישט לאזן נארן", ועל-כן עקר הכסופים של האדם צריך להיות רק לשוב אליו יתברך, ולהתמיד בתורה ובמצוות, ולהיות תמיד בשמחה על נעם חלקו, שזכה להולד מזרע ישראל ולא עשנו גוי. ולזה צריכים פחות רבים, ועל-כן ראה גם ראה לבלי לסגף עצמך, חס ושלום, רק כשתהיה רעב, תכף-ומיד "זיך וואשען און עסן איין סעדה"^ג, ובזה מקימים כמה וכמה מצוות פידוע ובפרט ברפת המזון, שהיא מצוה גדולה עד מאד, והפליגו בזה מאד מאד בזהר הקדוש (פרשת ויקהל ריח): ברפת מזונא חביבא קמי קודשא בריך הוא^ס וכו', עין שם; ומעת שגלה לנו רבנו ז"ל יסוד דעתו הקדושה, והיא: תפלה והתבודדות, אסר עלינו תעניות וסגופים פידוע דבר זה לאנשי שלומנו, אף צריך לאכל במתינות ובדרך ארץ, ולא לדקדק הרבה איזה מאכל טוב יותר וכו', העקר שיהיה לו כח לעבד אותו יתברך. וכן בענין השנה,

ג) לטל ידים ולאכל סעדה.

ס) ברפת המזון חביבה לפני הקדוש-ברוך-הוא.

אשר תתקמה בנחל שלג

אסור לסגף את עצמו "אז מ'איז שלעפערק זאל מען גיין שלאפן". העקר בשעה שהוא ער לא לבלות הזמן היקר בפטפוטי דברים בטלים, רק או ללמד, או להתפלל, או להתבודד עמו יתברך בשיחה בינו לבין קונו, או לרקד במחיאת כף אל כף על נעם חלקו שזכה להברא מזרע ישראל, או לדבר עם חבריו ביראת שמים, ובדרך זו תהיה לה הצלחה רבה. וצריכים לברח מדמיונות וחקירות יתרות, כי על-ידי מעט תפלה והתבודדות — לשיח ולספר עמו יתברך את כל לכבו ונפשו ומה שעובר עליו ברוחניות ובגשמיות, יכולים לפעל יותר מתעניות וסגופים וכו'.

ועל פגם הברית הזוהיר רבנו ז"ל לומר העשרה מזמורי תהלים, שהם ה"תקון הכללי", און מער גישט איבער טראכטן, כי בנדאי נתקן הכל.

ובענין ששאלת כמה שאלות על אודות התקון הכללי:

א. האם ההכרח לתקון לומר גם התפלה שאחרי המזמורים שתקן מוהרנ"ת ז"ל? שמעתי מר' לוי יצחק [גרו זאיר] (ז"ל): העשרה מזמורים הם כמו הנתוח שמנתח ומוציא מהאדם כל מיני חלאים, והתפלה שאחריה היא כמו המים שמרחצים אחר הנתוח. ועל-כן מה טוב ומה נעים לומר את שניהם, אך אם אי אפשר, יאמר רק העשרה מזמורים, "והם הם עקר התקון הכללי". ותכף-ומיד כשאומרים העשרה מזמורים, אין צריך כבר לחשב כלל, כי בנדאי נתקן הכל, ורבנו ז"ל אמר שהוא ערב על זה.

ב. האם צריכים לבון את השמות א"ל אלקי"ם בשעת אמירת העשרה מזמורים? ומתי צריכים לבונם? שמעתי מאנשי שלומנו, שאם מכון, יבון באמירת מזמור ע"ז, בהגיעו אל תבת קולי א"ל אלקי"ם ואצעקה, קולי א"ל אלקי"ם והאזין אלי. אבל גם אם אינו

(ע) כשרדומים, ללכת מיד לישן.

(ב) לא לחשב מזה יותר.

שלד אָשׁר תתקמה בַּנְחַל

זוכה לבזון, גם-כן נעשה התקון, כי באמירה בעלמא נתקן, ואין צריך לבלבל את עצמו בזה כלל, כי יש כח באמירה לבד לתקן הכל.

ג. האם צריך לאמרו תכף-ומיד אחרי המקנה, או יכול לומר אפלו כמה שעות אחרי המקנה? רבנו ז"ל אמר: דאס ערשטע איז מקנה^צ, הינו אם ארע לו איזה פגם הברית, חס ושלום, ילף למקנה תכף-ומיד. אבל את העשרה מזמורים נוהגים אנשי שלומנו לאמרם בפשעה שיש להם פנאי, ואינו קשור אל המקנה. ומטעם זה פשיש לו איזה אנס, כגון שאין מקנה, או הוא חולה, חס ושלום, ואינו יכול לילף למקנה, על-פל-פנים יכול לומר העשרה מזמורים גם בלי מקנה, והוא תקון גמור, ואין צריך לחשב עוד בזה, כי יש כח באמירה בעלמא לתקן את החטא.

ד. האם אסור להפסיק בין המזמורים? שמעתי מאנשי שלומנו, לכתחלה יזהר לבלי להפסיק, ועל-כן לא יתחיל לומר בפשעה שיודע שיהיה לו הפסק לקדשה או לאמירת "אמן יהא שמייה רבא", כי יותר טוב לבלי להפסיק אפלו לקדשה וכו', ומכל שכן שלא ידבר שיחת חלין ביניהם.

ה. האם כשאומרים כל התהלים מראשו לסופו, נחוץ לומר גם-כן התקון הפללי? הם שגיי עננינים, תהלים הוא סגלה גדולה לתשובה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן עג), ולתמשיך עליו כל הטובות שבכל העולמות, והתקון הפללי הוא תקון גמור לפגם הברית ולכל העוונות, ואין אחד תלוי בתכרו.

ו. האם מצוה לפרסמו לכל ישראל? רבנו ז"ל הזהיר אותנו מאוד לגלות ולפרסם את התקון הפללי לכל ישראל, ואמר שמחמת שהוא תקון פל-כף קל לומר רק עשרה מזמורים, יתגבר הבעל-דבר על דבר זה, ויתפשט לארכו ולרחבו, ולא יניח לאמרו, הן שלא

צ) הראשון הוא מקנה.

אֲשֶׁר תתקמו בנחל שלה

יִרְצוּ לְהֶאֱמִין שְׂבֵאֲמִירַת הַעֲשָׂרָה מְזֻמְרִים יִזְכֶּה לְתִקּוֹן גָּמוּר, וְהֵן לְמָה לֹא גָלָה דְבַר זֶה אַחַר וְכוּ' וְכוּ' וְכַדּוּמָה שְׁטִיּוֹת וְקִשְׁיוֹת, וְעַל-כֵּן עָלִינוּ לַעֲשׂוֹת אֶת שְׁלֵנוּ, הֵן לְאֶמְרוֹ בְּכָל יוֹם וְיוֹם שֶׁהוּא תִקּוֹן גָּמוּר, וְכֵן מוֹעִיל עַל פְּרִנְסָה בְּנִקְל וְרַפּוּאָה וְכוּ' (עַן לְקוּטֵי-מוֹהֲרִ"ן, חֶלֶק א', סִימָן כט), וְהֵן לְפִרְסָמוּ בְּפָנֵי הַכָּל.

אֶהוּבִי, אַחִי, חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד בְּכָל יוֹם וְיוֹם לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, שְׂתִהְלֶה לְאֵל זְכִינוּ לְהִתְנַדֵּעַ מֵרַבִּי אֲמַת כְּזֶה, וְתִרְאֶה לְהִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, פְּשׁוּט לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְזוּהִי שְׁלֵמוֹת הַהִתְבּוֹדְדוּת, זִיף אוֹיִס רְעֵדָן דָּאִס הָאֵרֶץ פֶּאֶר הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ וְוִי פֶאֶר אֵיִן אֲמַתָּין גּוֹטְעֵן חִבְרִי.

הַהֲכָרַח לְקֶצֶר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ וּמְבַקֵּשׁ לְהִתְפַּלֵּל בְּעַדִּי.

וְשְׁלוֹם לְאַחִיךָ ... וְתֹאמַר לוֹ שְׁלֵבֶל יְדָאָג, כִּי בֹא יְבוֹא יוֹם יִשׁוּעָתוֹ וְיִמְצָא זְוִיגּוֹ. הַעֲקֹר שְׁלֵא לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מְעוֹת שְׁקוֹרִין גְּדוּן, כִּי הַעֲשֶׂר הוּא רַק אֶצְלוֹ יִתְבַּרְךָ.

תתקמו.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, מוֹצֵאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדֵּר חַיִּי-שָׁרָה הַיְתַשְׁלִ"ד.

שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׂיִגּוּ וְיִרְדְּפוּ לְאַהוּבִי, אַחִי וְרַעִי, הַבְּחוּר הַחֲתָן יִקָּר הַעֲרֵף, הַשׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ הִיָּקַר מֵעֶרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְךָ-לְךָ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְשִׂמְחָתִי מְאֹד מְאֹד לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ. וְהִנֵּה לֹא אוֹכַל לְהֶאֱרִיךְ לְךָ עֲכָשׁוּ, כִּי

ק) לְשַׁפֵּךְ אֶת כָּל הַלֵּב לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ כְּמוֹ לְפָנֵי חֵבֵר טוֹב אֲמַתִּי.

שלו אשר תתקמו בנחל

הייתי כל השבוע עצור במטתי, כי לא הייתי בקו הבריאות, לא עלינו.

אהובי, אחי, רבנו ז"ל אמר: העקר הוא הרצון, שיהיה רצונו חזק ואמץ להתקרב אליו. ותברך, ומרצון בעצמו נעשים דברים עליונים למעלה, מכל שכן בשזוכה להוציא את הרצונות מפיו, וידבר לפניו. ותברך באשר ידבר איש עם רעהו, ויגלה לפניו. ותברך את רצונותיו שיש לו לצאת מהרע ולהפיל בו. ותברך, אין למעלה מזה, כי נארגים מזה עולמות חדשים למעלה (עין לקוטי-מורה"ן, חלק א', סימן לא, ובצלים לתרופה, מכתב נו). כי באמת עקר תכלית הטוב של הנשמה הקדושה הוא, שתזכה לתכלית שלמות הרצון, לחזור להפיל בו. ותברך, כי עקר ירידת הנשמה לזה העולם העכור והשפל, הוא רק בשביל הרצון, כדי שתזכה לרצון בשלמות, ובשביל זה הכרחי הנשמה לירד ולהתרחק ממקום מעלתה ולבוא לעולם הגשמי העכור והשפל, ולהתלבש בגוף גשמי ובחמר עב ומגשם בזה עולם העשייה בתכלית הרחוק ממקום כבודה, וכל זה היה בשביל הרצון, "כי השם. ותברך רצה לזכות את ישראל, שיוכו לכל טוב האמתי בשלמות העולה על הכל, והשם. ותברך יודע שעקר תכלית הטוב הוא לזכות לרצון בשלמות, על-כן הכרחי הנשמה להתרחק ממקום כבודה, ולירד אל זה העולם הגשמי, כדי שיתגבר הרצון בשלמות יותר ויותר", כי זה ידוע בחוש, שכל מה שמתרחקין ביותר, מתגבר הרצון יותר, כי הבן כל זמן שהוא אצל אביו, אף-על-פי שאהבתו חזקה מאד מאד, אף-על-פי-כן אין שיף לומר, שיש לו רצון וגעגועים לאביו, מאחר שהוא אצלו תמיד, אבל כשהבן נוסע מאביו לאיזה מקום, אז הוא מתגעגע ברצון חזק לאביו, וכל מה שבהן נתרחק יותר מאביו, יותר מתגברים הרצונות והכסופים אל אביו, ועל-כן הכרחי הנשמה לירד ממקומה הגבה מאד מאד, ולהתלבש בזה העולם הגשמי, כדי שיתגברו הרצונות והכסופים לחזור אליו. ותברך.

וזה כל ענין התשובה, שגדולה מאד מאד, עד שיכולין לזכות

אֲשֶׁר תתקמו בַּנְחַל שלז

על-ידי התשובה שיתהפכו העוונות לזכיות (יומא פו:). ואמר במדרש (דברים רבה ב, טו): וְשָׁבַת עַד ה' אֶלְקֶיךָ — אין לך דָּבָר גָּדוֹל מִן הַתְּשׁוּבָה, כִּי כָּל מֵה שֶׁאָדָם נִתְרַחֵק בְּתַחִילָה יוֹתֵר, וְהוּא שָׁב אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, זֶה עָקֵר גִּדְּלָתוֹ וּמַעֲלָתוֹ, וְזֶהוּ גַם-כֵּן עֲגִיז שֶׁל יְרִידָה קָדָם עֲלֶיהָ, שֶׁקָּדָם שָׁיֵשׁ לְאָדָם עֲלֶיהָ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, צָרִיךְ שֶׁתִּהְיֶה לוֹ יְרִידָה קָדָם הָעֲלִיָּה, כִּי הִירִידָה הִיא תְּכֵלִית הָעֲלִיָּה. וְלִכְאוּרָה הַדָּבָר תְּמוּנָה וְאִינוּ מוּבָן, מִדּוּעַ עַל-יְדֵי הִירִידָה דִּיקָא יִזְכֶּה לְעֲלִיָּה, אִךְ עַל-פִּי הַנַּ"ל מוּבָן הֵיטֵב; כִּי עָקֵר מֵה שֶׁבָּא הָאָדָם לְעוֹלָם הַזֶּה, הוּא בְּשָׂבִיל הַרְצוֹן, אֲשֶׁר בְּשָׂבִיל זֶה הִכְרַחָה הַנֶּשְׁמָה לִירֹד לְזֶה הָעוֹלָם הַרְחוּק בְּיוֹתֵר, כְּדֵי שֶׁיִּתְגַּבֵּר הַרְצוֹן בְּיוֹתֵר לְגַדֵּל הַהִתְרַחֲקוּת, עַל-כֵּן כְּשִׁיֹּרֵד וְנוֹפֵל, חֵס וְשְׁלוֹם, לְאִיזוֹ תֵּאָוֶה רָעָה אוֹ עֲבָרָה, חֵס וְשְׁלוֹם, וְאִזִּי נִתְרַחֵק יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְאִזִּי אִם זוֹכֵה אַחֲר־כֵּן לְהִזְכִּיר לְעֲצָמוֹ הֵיכָן הוּא בְּעוֹלָם, וְחוֹזֵר בְּתְשׁוּבָה לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, אִזִּי אַחֲר־כֵּן בּוֹדָאי מִתְגַּבֵּר הַרְצוֹן יוֹתֵר וְיוֹתֵר, מִחֲמַת שִׂיּוּדָע בְּעֲצָמוֹ גִּדְּל רַחוּקוֹ מֵהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ עַל-יְדֵי רַבּוּי עוֹוֹנוֹתָיו, עַל-כֵּן בּוֹדָאי רְצוֹנוֹ חֲזַק וְתַקִּיף וְאִמִּיץ מְאֹד מְאֹד לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ בְּלִי שְׁעוֹר וְעָרָף, וְעַל-כֵּן יְכוּל לְזַכּוֹת עַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא לְמַעֲלוֹת גָּדוֹלוֹת, כִּי בְּמִקּוֹם שֶׁבְּעֲלִי תְשׁוּבָה עוֹמְדִים, שָׁם צְדִיקִים גְּמוּרִים אֵינָם יְכוּלִים לְעַמֵּד (בְּרִכוֹת לד:), כִּי בְּעֲלִי הַתְּשׁוּבָה יֵשׁ לָהֶם רְצוֹן חֲזַק יוֹתֵר וְיוֹתֵר לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, מֵאַחַר שֶׁהֵם יוֹדְעִים שֶׁחָטְאוּ, וְעַל-כֵּן הֵם מִתְגַּבְּרִים בְּכָל פַּעַם בְּרְצוֹנוֹת וּבְכִסּוּפִים חֲדָשִׁים, וְעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִים לְהִתְגַּלוֹת מְלֶךְ הַכְּבוֹד, שֶׁמֶלֶךְ כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ בְּכָל פַּעַם בְּהִתְגַּלוֹת יוֹתֵר גָּדוֹלָה.

אך הצדיקים הגדולים הם בעצמם עושים תמיד תשובה על תשובה (עין לקוטי"מורה"ן, חלק א', סימן ר'), ובכל פעם או חזים את עצמם שהם הגורעים בכל העולם, ועל-כֵּן הם רוצים לעשות עכשוו התחלה חדשה, ושבים בתשובה, ועל-כֵּן על-יְדֵי-זֶה דִּיקָא הֵם חוֹזְרִים בְּכָל פַּעַם לְמַחִין וּלְהַשְׁגוֹת חֲדָשׁוֹת; אֲשֶׁרֵי לָהֶם. וְדָבָר זֶה יְכוּל לְעֲשׂוֹת כָּל אֶחָד וְאֶחָד, לְהִתְחִיל בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ, וּלְהִתְחִיל לְהִשְׁתַּוְּקֵק אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ. אִךְ מִי שֶׁנִּשְׁכַּח לְכַבֵּר בְּמֵה שֶׁנִּשְׁכַּח, עָלָיו

שלח אשר תתקמו בנחל

הספנה גדולה מאד מאד, מצד אחד — אם זוכה להתקרב אל הצדיק האמת, ומשליך חכמתו ודעת עצמו, ושומע ומצית את הצדיק, ועל כל אשר יאמר כי הוא זה מקבל דברו (עין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קכג), הוא יכול סוף כל סוף על-ידי תקף הרצון והכסופין לצאת ממקומו המגנה שנפל לשם. אבל מצד שני פשאינו מצית את הצדיק, אז, חס ושלום, נופל ביאוש גדול, רחמנא לצלן, עד שנופל יותר ויותר לנוקבא דתהומא רבה, רחמנא לצלן, ונתארכת גלותו, השם יתברך ירחם.

הכלל, אהובי, אחי, שאין שום יאוש בעולם כלל, ואפלו אם האדם כמו שהוא, כל זמן שעדין הוא זוכר את השם יתברך, ויש לו רצון לשוב אליו יתברך, אף-על-פי שזה במה אשר הוא כוסף לשוב אליו יתברך, ועדין לא זכה לתשובה, אדרבה פגם יותר והוסיף חטא על פשע, חס ושלום, אף-על-פי-כן יחזק את עצמו ברצון יותר ויותר, ויגזיל עצמו כל העת לכסף ולהשתוקק להשם יתברך תמיד בכל עת, ועל-ידי-זה בודאי סוף כל סוף יזכה לצאת משטיותו, ויזכה בודאי לתשובה בלי שום ספק. ודרך זו היא עצה טובה ונכונה לכל אדם בעולם מגדול ועד קטן, הן צדיק גדול מאד, או איש פשוט באמת הצריך לצאת מדרך זה לדרך גבוהה יותר, והן אנשים קטנים במעלה מאד, ואפלו המנחמים בשאול תחתיות ומתחיתו, המלכלכים במעשים רעים מאד, אף-על-פי-כן על-ידי הרצון, הכל יכולים לעלות מתכלית הדיוטא התחתונה עד רום המעלות.

וזה כל ענינו של רבנו ו"ל, שסודו הוא "פתר", ששם הוא רעוא דכל רעוין, רצון שברצונות, ושם נתהפכין כל העוונות לזכיות. ועין בקהלות יעקב (ערוך פת), אשר הוא כלול ממלכות, בסוד אור חוזר שעולה המלכות עד הפתר, שזה בחינת געוץ סופו בתחלתו, וכן יורד בסוד אור ישר עד המלכות, ותחלתן בסופו, אשר זהו סוד פת מלכות, שהמלכות כלולה בפתר וכו', עין שם; הינו

אֲשֶׁר תתקמו בנחל שלט

כי ידוע אֲשֶׁר מלכות היא הַפָּה (מקוני-זהר יז.), וְהַמַּח הוּא סוֹד הַכֶּתֶר, וְכָל עֲגִין רַבְנוּ ז"ל הוּא לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ בְּשִׂיחָה וּבְתַפְלָה, וְלִגְלוֹת לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ אֶת כָּל הַרְצוֹנוֹת וְהַכְּסוּפִים שֵׁישׁ לוֹ, שְׁעַל-יָדֶי-זֶה זוֹכֶה אַחֲר־כֶּךָ שְׁנֹשְׁפַעַת עָלָיו הָאֶרֶה עֲצוּמָה מִהַכֶּתֶר הָעֲלִיּוֹן וְכוּ'. וְכֵן בְּכָל פֶּעַם שֶׁהָאָדָם זוֹכֶה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, זוֹכֶה יוֹתֵר וְיוֹתֵר לְהִשְׁפַּעַת הַכֶּתֶר, וְיֵשׁ לוֹ כְּסוּפִין חֲדָשִׁים לְהִתְחִיל בְּכָל פֶּעַם בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, אֲשֶׁר זֶה עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת, לַעֲשׂוֹת בְּכָל פֶּעַם בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, אֲשֶׁר זֶהוּ עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת לַעֲשׂוֹת בְּכָל פֶּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה.

הַהֲכָרַח לְקַצֵּר, תַּתְּפַלֵּל בְּעַדִּי שְׁתִּהְיֶה לִּי רְפוּאָה שְׁלֵמָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

תתקמו.

בְּעִנְיַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעִי, הַבְּחוּר הַיָּקָר מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ, אוֹר הָאוֹרוֹת הַיּוֹצֵא מִשְׁלֵשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעַתִּיק וְכוּ' ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ הַיָּקָר קִבַּלְתִּי כְּכָר פְּעֻמִּים, וּבְכָל פֶּעַם הָיָה בְּדַעְתִּי לְכַתֵּב לְךָ בְּאֲשֶׁר הִזְהִירָנוּ רַבְנוּ ז"ל לְדַבֵּר אִישׁ עִם רַעְהוּ וּלְקַבֵּל נִקְדָּתוֹ הַטּוֹבָה (עֵין לְקוּשִׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִמֵּן לד). וּמִוִּהַרְנִי"ת ז"ל הִזְהִיר לְכַתֵּב אֶחָד לְחֻבְרוֹ, וְאָמַר לְאַנְשֵׁי שְׁלוּמֵינוּ (עֵין עֲלִים לְתְרוּפָה, מְכַתֵּב ב'): הַכְּתָב גַּחוּץ מְאֹד מְאֹד לְאַנְשֵׁי שְׁלוּמֵנוּ לְמַעַן זְכוּת הַרְבִּים וְכוּ', עֵין שָׁם; אִךְ מֵרַב טְרִדוֹתֵי, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, נִתְעַכֵּב, וְגַם עֲכָשׁוּ לֹא אוֹכַל לְהֶאֱרִיךְ לְךָ כְּרִצוֹנְךָ, כִּי הֵייתִי עֲצוּר בַּמָּטָה כָּל הַשָּׁבוּעַ, כִּי לֹא הֵייתִי בְּקוֹ הַבְּרִיאוֹת, לֹא עָלֵינוּ.

אַהוּבֵי, אַחֵי הַיָּקָר! חֲזוּק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ

כְּאֲשֶׁר הוֹרָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, וְצָרִיכִים לְתֵן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהֵשֶׁם יתְבַרַךְ בְּכָל יוֹם מִחֲדָשׁ, שְׁזָכִינוּ לְהַתְּוֹדֵעַ מֵרַבֵּי אֲמַת כּוֹה, אֲשֶׁר עַל יְדוּ בְּנֵדָאֵי נִזְכָּה סוּף כָּל סוּף לְצֵאת מִמַּעֲשֵׂינֵנוּ הַמְּגֻנִים, וְנִזְכָּה לְחַזוֹת בְּנַעַם ה' וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ — אִם נִצִּית אוֹתוֹ. וּבִפְרָטִיּוֹת עַל-יְדֵי שְׁנֵי הַגְּדָרִים שֶׁגִּדַר רַבְּנוּ ז"ל עַל הַגָּשָׁר צַר שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, גִּדַר אֶחָד מִזֶּה הוּא "שְׂמֻחָה", לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשְׂמֻחָה עַל נַעַם חֻלְקָנוּ, שְׁזָכִינוּ לְהִבְרָא מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל, וְלֹא עָשָׂנוּ גוֹי, וּתְהִלָּה לְאֵל, אָנוּ מְלֵאִים מִצְּוֹת כְּרַמּוֹן: מִנִּיחִין בְּכָל יוֹם צִיּוּת וּתְפִלִּין וְכוּ', וּתְהִלָּה לְאֵל, אָנוּ שׁוֹמְרִים שְׁבֶת-קִדְשׁ וְכוּ', אֲשֶׁר שְׂמֻחָה זוֹ עוֹלָה עַל כָּל הַשְּׂמֻחוֹת, וְרֵאוּי לְנִכּוֹן לְרִקֵּד בְּכָל יוֹם וְיוֹם עַל נַעַם חֻלְקָנוּ וְגוֹרְלָנוּ, שְׁזָכִינוּ לְהִיּוֹת מֵעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל. וְגִדַר אֶחָד מִזֶּה הוּא "הַתְּבוּדָּוֹת" — לְיַחַד לְעַצְמוֹ מְקוֹם פְּנוּי שְׂאִין שֵׁם בְּנֵי-אָדָם, וּיְפָרֵשׁ כָּל שִׂיחָתוֹ וְכָל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׂמִיּוֹת לְפָנָיו יתְבַרַךְ, וּיְסַפֵּר לְפָנָיו יתְבַרַךְ אֶת כָּל לְבוֹ, וְכָל מֵה שֶׁרַק עוֹלָה עַל לְבוֹ יְשִׁיחַ וּיְסַפֵּר לְפָנָיו יתְבַרַךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ. וְאִם יִזְכָּה לְאַחֵז עַצְמוֹ בְּשְׁנֵי הַגְּדָרִים הָאֵלּוּ, אִזּוֹ לְעוֹלָם לֹא יִפֹּל מִהַגָּשָׁר הַצָּר שֶׁהוּא הָעוֹלָם הַזֶּה, כִּי בַלְעָדֵי שְׁנֵי הַגְּדָרִים, סִכְנָה גְּדוֹלָה כִּידוּעַ. וּמוֹבָן מֵה שֶׁעוֹבֵר עַל מִי שְׂאִינוֹ חֲזַק בְּשְׁנֵי הַגְּדָרִים הָאֵלּוּ, וְהֵם בְּחִינַת שְׁתֵּי הַבְּקִיאוֹת שְׁצָרִיכוֹת לְהִיּוֹת לְכָל אִישׁ יִשְׂרָאֵלִי: בְּקִי בְּשׁוֹב — הוּא תְּקֵף הַשְּׂמֻחָה, לְשִׂמַּח אֶת עַצְמוֹ עִם הַנְּקֻדוֹת הַטּוֹבוֹת שֵׁישׁ לוֹ (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרֵן, חֵלֶק א', סִמֵּן רַפּ"ב), וּבְקִי בְּרִצּוֹא — הוּא תְּקֵף הַחֲפוּשׁ שְׁצָרִיף לְחַפֵּשׁ אַחֲרָיו יתְבַרַךְ, וְלִידַע שְׂאִין יוֹדְעִים כָּלֵל (עֵין שֵׁם, חֵלֶק ב', סִמֵּן י"ב), וּבְלְקוּטִי-הֶלְכוֹת, עֵרוּבֵי תְּחוּמִין, הֶלְכָה ו' מְפָרֵשׁ מוֹהֲרֵנ"ת ז"ל, שֶׁשְׁתֵּי הַבְּקִיאוֹת הָאֵלּוּ הֵם שְׁנֵי אֲלָפִים אִמָּה תְּחוּם שְׁבֶת, כִּי מִי שְׂאוּחֵז בָּהֶם, הוּא יִשְׂאָר תְּמִיד קְבוּעַ בְּקִדְשַׁת שְׁבֶת-קִדְשׁ, שֶׁהִיא הָאֲרֶת הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְיִזְכָּה לְאֲמוּנָה בְּרָה וּמְזַכֶּת אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בַּלְעָדָיו יתְבַרַךְ כָּלֵל, וּבְכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שֵׁם אֲלוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְעַל-כֵּן אֵין שׁוּם יְאוּשׁ כָּלֵל, וְאֲפִלוֹ שְׂכָבֵר נִפְל לְמְקוֹם שְׁנַפֵּל, מִשֵּׁם יְכוּלִים לְצֵאת עַל-יְדֵי קִיוּם שְׁתֵּי הָעֲצוֹת הָאֵלּוּ.

אָשֶׁר תתקמח בַּנְחַל שמא

אהובי, אחי! אל תפל בדעתך כָּלֵל יְהִיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה, תְּהִלָּה לָאֵל, אַתָּה מִסְתּוֹכֵב בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַקְּדוֹשִׁים, עֲשֵׂה אֲזַנְךָ כְּאַפְרִכָסֶת, וְקַבֵּל אֶת נִקְדַּת כָּל אֶחָד וְאֶחָד. וְהַעֲקֵר לֹא לְהִתְבַּלְּבֵל מֵאַחֲרִים כָּלֵל, כִּי כָל אֶחָד וְאֶחָד הוּא עֲנִיָּן אַחֵר לְגַמְרִי, וְאִין שְׂגִי בְּגִי-אָדָם שְׁוִין כָּלֵל, וְאִין אָדָם נוֹגֵעַ בְּמָה שְׁמוּכָן לְחִבְרוֹ, וְאִין מְלָכוֹת נוֹגַעַת בְּמְלָכוֹת חִבְרָתָהּ אֶפְלוּ כְּמֵלֵא נִימָא (יּוֹמָא לַח). וְזוּ הִיְתָה מְדַרְגַּת הַתָּם הַקְּדוֹשׁ, שְׂהִיָּה תְּמִיד בְּשִׁמְחָה, וְלֹא הִסְתַּכַּל עַל אַחֲרִים כָּלֵל, עַל-כֵּן זָכָה לְהִתְעַלּוֹת וְכוּ', עַד שְׂדַבֵּר עִם הַמְּלָךְ מְלָכֵי הַמְּלָכִים — הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא פָּנִים אֶל פָּנִים. וְכִבֵּר אָמַר אֵלֶיהוּ הַנְּבִיא (תְּנֵא דְבִי אֵלֶיהוּ רַבָּה, פָּרַק כַּה): לְפִי שְׁפָל הַמְּרַבָּה שִׁיחוֹת וְתַפְלוֹת, הֵם מְלוּיִם אוֹתוֹ עַד שְׁמַגִּיעַ אֶל בֵּית עוֹלָמוֹ וְכוּ', עֵינַן שָׁם. וְכִמוֹ שְׂאֹז יְהִיָּה יְחִידִי, צָרִיךְ לְהַרְגִיל עֲצֻמוֹ גַּם עַכְשָׁיו לְהִיּוֹת בִּיחִידוֹת וְלֹא לְהִתְבַּלְּבֵל מֵאַחֲרִים, וּבִאֲפִן כְּזֶה תְּמִיד יִצְלִיחַ דְּרַכּוֹ.

הַהֲכַרְח לִי עַכְשָׁיו לְקַצֵּר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

פַּה תְּקַבֵּל עֲשָׂרָה קוֹנְטֵרְסִים שְׁבַקְשָׁתָּ, וּבְקָרוֹב, אִם יִרְצֶה הַשָּׁם, אֲשַׁלַּח לְךָ עוֹד, וְתִרְאֶה לְכַתֵּב לִי אִם קִבַּלְתָּם.

יִמָּה שְׁבַקְשָׁתָּ לְכַתֵּב לְךָ דְּבָרֵי הַתְּעוֹרְרוֹת וְהַתְּחִיזוֹת בְּעֲנִין סֵדֵר הַלְמוּד לְלַמֵּד כְּסֵדֵרֵן כְּדַעַת רַבְּנוּ ז"ל, עֵינַן הֵיטֵב בְּסִפְר "אֲשֶׁר בַּנְחַל", חֵלֶק א', מְכַתֵּב כ"ו [חֵלֶק ה', מְכַתֵּב תַּרְל — דְּפוּס חֲדָשׁ], וְעֲלִיו אִין לְהוֹסִיף, רַק לְהַטּוֹת אֲזַן וּלְקַיֵּם כָּל הַנֶּאֱמָר שָׁם.

תתקמח.

בְּעֲזַרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר תּוֹלְדוֹת ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִיעוּ אֵל ... גְּרוּ יְאִיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך, אם אתה רוצה להצליח בסייף, עליך רק לקחת עצמך בידך, כי אחרת אתה בסכנה גדולה. עליך לדעת אחת ולתמיד, אם אתה לא תרחם על עצמך, אף אחד לא ירחם עליך, וכבר אמר החכם מכל אדם: "אם חכמת — חכמת לך, ולצף — לבדך תשא" (משלי ט, יב), וזה ברור בפשט בצורה, ועל-כן אל תהיה בטלן, ותקח עצמך בידך. ואל כל זה תזכה על-ידי שתרגיל עצמך לדבר עמו ותברך בלשון שאתה רגיל בה, שזה נקרא אצל רבנו ז"ל: "התבודדות", ללכת אל מקום פנוי שאין שם אדם, ולהתחיל לדבר עמו ותברך באשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו; ואף שבתחלה ידמה לו כאלו אין מי ששומע אותו, ואין מי שיציית לו, כל זה בא מחמת רבוי עוונות, שעל-ידי-זה נעלם ונסתר ממנו אורו ותברך, כמו שכתוב (ישעיה נט, ב): "וחטאתיכם הסתירו פנים מכם משמוע", כי העוונות של האדם מעלימים ומסתירים את אמתת מציאותו ותברך, וכן כתב רבנו ז"ל (ספר המדות, אות אמונה, סימן כב): הפשע של האדם מכניס בפירה לאדם, ותכף-ומיד כשנסתם פיו של אדם, סימן שיש אצלו העלמה והסתרה של אורו ותברך, ולהפוך כשמתחיל להאיר לו איזה אור, זה סימן שנבקעה אצלו הכפירות והאפיקורסות, ומתחיל להתנוצץ לו בעת תפלתו, כי כפי שנפתח לו אורו האין סוף ברוך הוא, כן אומר את הדברים בדבקות (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ד), כי באמת אפיקורסות וקשיות עליו ותברך יש לכל אחד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סב), וצריכים להשתדל לתרץ לעצמו כל הקשיות, וזה זוכים על-ידי למוד פוסקים, עין שם; ובאמת תכף-ומיד כשאדם רק מדבר עמו ותברך, הוא כבר פורץ את העלמה והסתרה, ומתחיל להתנוצץ אליו איזה אור מאורו האין סוף ברוך הוא. ואל כל זה יכולים לזכות על-ידי רבנו ז"ל, שמחזק ומעורר ומנהיג אותנו ללכת בדרך זו, לדבר אליו ותברך, ואז כשאדם מתנהג עצמו בזה, הוא אינו צריך את אף אחד, ויודע באמת שאין מי שייעזר לו, רק

אֲשֶׁר תתקמט בנחל שמג

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֶצְמוֹ; אֲשֶׁרֵי מִי שְׁמֹכְנִים בְּעֶצְמוֹ דְּבוּרֵי
הַמוֹעֲטִים, וְאִז טוֹב לוֹ לְנֹצַח.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

תתקמט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, בֵּין הַשְּׂמֻשׁוֹת א' לְסֹדֵר תּוֹלְדוֹת ה'יִתְשַׁל"ד.

חַיִּים וּבְרָכָה, שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיֵגוּ וְיִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי אַחֵי וְרַעֲי,
הַבְּחוּר הַיָּקָר, יְנִיק וְחַפִּים, הַשׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוּר חֲכָמָה,
זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח לְנֹצַח.

הַיּוֹת שְׁכַתְּבָתִּי אֶתְמוּל בְּלִילָה לְשָׁנֵי אַחִיךָ, אֲמַרְתִּי לְנִטוֹת יָדֵי
לְכַתֵּב גַּם לָךְ, וְלַעוֹרֵר אֶת הָאֵהָבָה הַיִּשְׁנָה שֶׁהֵיְתָה לָךְ לְשָׁתוֹת מִמֵּי
הַנַּחַל.

זְכֹר, אַהוּבֵי, אַחֵי, מְאֲמָרִם ו"ל (שְׁבַת קִנְב.): יְנִקוּתָא פְּלִילָא
דְּיִרְדָּאֵי, וְרַבְנֵנוּ ו"ל אָמַר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת תְּשׁוּבָה, סִימָן עג): הַעֲבוּדָה
שְׂאֲדָם עוֹבֵד אֶת ה' בְּבַחֲרוּתוֹ, כָּל יוֹם עֶרְפָּה יָקָר מִשְׁנַיִם רַבּוֹת שֶׁל
עֲבוּדָה לְעַת זְקֻנָתוֹ, וְאִז כְּשֶׁהוּא עֲדִין עֵץ קֶטֶן, יְכוּלִים בְּנִקְל לְיִשְׁרוּ
שְׂיִצְמַח וְיִתְעַבֵּד לְאֵילָנָא רַבְרָבָא, כִּי כְּמָה שְׁנַיִם שְׂבָא אֶל זֶה הָעוֹלָם,
וְעַל-כֵּן עוֹד מְכִיר אֶת קוֹל הַקְּרִיאָה שְׁקוֹרִין אוֹתוֹ לְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ
(עֵין לְקוּיטִי-מוֹהֲרֵין, חֶלֶק א', סִימָן רו). וְזֶה שְׂאֲמָרוּ חַז"ל (אֲבוֹת ד): הַלּוֹמֵד
יְלֵד לְמָה הוּא דוֹמָה? לְדָיו כְּתוּבָה עַל גֵּר חֲדָשׁ, כִּי הַתּוֹרָה וְיִרְאֵת
הַשְּׂמִים שְׁלוֹמֵד בִּימֵי צְעִירוּתוֹ, נִשְׂאָרִים לוֹ עַד זְקֻנּוֹתוֹ, וְתִמִּיד הוּא
זוֹכֵר. וְעֵין אֲבוֹת דְּרַבִּי גֵתָן (פָּרָק כד עַל מִשְׁנָה זו): הַלּוֹמֵד תּוֹרָה
בְּיַלְדוּתוֹ, דְּבָרֵי תּוֹרָה גְּבַלְעִין בְּדַמְיוֹ וְכוּ', עֵין שָׁם; וּבִפְרָט מְדַרְגֵּת
הַתְּמִימוֹת אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג, כִּי אִם כְּשֶׁהוּא עוֹד בְּחוּר צְעִיר, וְכָל

(ר) יְמֵי הַנְּעוּרִים הֵם כְּמוֹ יְפֵי הַגֵּרֵד.

שדמ אָשֶׁר תתקמט בַּנְחָל

מה שְׁנֹזֵקֵן יוֹתֵר, מְכַנִּים בְּדַעְתּוֹ חֻכְמוֹת שֶׁל הַבַּל הַמְצוּיּוֹת עֲכָשׁוּ בְּעוֹלָם, וְתַכְףּ-וּמִיד כְּשֶׁנֶּאֱבָדַת מִהָאֲדָם הַתְּמִימוֹת, אִזּוּ הוּא רְחוּק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ לְגַמְרֵי. וְעַל הַתְּמִימוֹת הָאֲמִתִּיּוֹת צָרִיכִים תָּמִיד לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, כִּי (מִשְׁלֵי י"א, ה): "צִדְקַת תְּמִים תִּישֶׁר דְּרָכּוֹ" וְגו' "וְהִנֵּי" הַלֹּא יִמְנַע טוֹב לַהוֹלְכִים בְּתִמִּים" (תְּהִלִּים פ"ד, יב). וּמוֹהֲרַנְ"ת וְ"ל אָמַר קִדְּם הִסְתַּלְקוּתוֹ: וְאֵל אֵיךְ זָאגֵן אֵיךְ הָאֵב נִישֶׁט גִּילְעֶרְנֵט אָדַעַר גִּידְאֹוֹנֵט גְּעֵנוּג קָעֵן אֵיךְ נִישֶׁט וּוִייל אֵיךְ הָאֵב גְּעֵהִיט דִּי צִיִּיט אָבַעַר וְוַעַר וּוִיִּיסֵט צוֹ אֵיךְ הָאֵב יוֹצֵא גְּעוֹוֵעֵן דָּעַם רַבִּינֵס תְּמִימוֹת", כִּי הַתְּמִימוֹת שֶׁל רַבְּנּוֹ וְ"ל הִיא "עֲמַק עֲמַק מִי יִמְצְאוּנוּ", וְזַעֲרִין אֵינּוֹן אֲפִלוֹ בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֲשֶׁר זָכוּ לְהִיּוֹת תְּמִימִים אֲמִתִּיִּים; עַל-כֵּן, אֲהוּבִי, אָחִי, בְּרַח לָךְ מִלְּצִים כְּמִטְחָוֵי קִשָּׁת (מִשְׁלֵי ג, ז): "אֵל תְּהִי חֻכְם בְּעֵינֶיךָ, יָרָא אֶת ה' וְסוּר מִרָע", וְתִקְבַּע לְעֲצָמְךָ קִבְעוֹת לְתוֹרָה וְלִתְפִלָּה מְלַבֵּד הַשְּׁעוֹר שְׁאֵתָה לּוֹמֵד בִּישִׁיבָה, תִּלְמַד בְּכָל יוֹם פְּרָשָׁה, חֻמֶּשׁ עִם רִש"י, וְחִזּוֹר פְּרָקִים מְשֻׁנָּיוֹת וְדַפִּים גְּמָרָא וְסִימָנִים שֶׁלְחַן עֲרוּךְ כְּסִדְרָן דִּיקָא, וְכֵן לְלַמֵּד סִפְרֵי רַבְּנּוֹ וְ"ל, "סִפְרֵי הַמִּדּוֹת" אֲשֶׁר הוּא כָּל הָאֲדָם, כִּי הַמִּדּוֹת הֵן יְסוּד הָאֲדָם, וּבְמִדָּה שְׁאֲדָם מוֹדֵד בָּהּ מוֹדֵדִין לוֹ (סוּטָה ח:), וְכִמּוֹ שֶׁפִּרַּשׁ הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים קכ"א, ה): "הִנֵּי"ה צִלְךָ" וְגו', כְּמוֹ שְׁאֲדָם מִתְּנַהֵג עוֹשֶׂה לְעֲצָמוֹ צֵל, הֵינּוּ כֵּן מִתְּנַהֲגִים עִמּוֹ. וְכֵן תִּלְמַד בְּכָל יוֹם תּוֹרָה מִ"לְקוּוִיטִי-מוֹהֲרַנְ"ן", וְתֹאמַר עֲלֶיךָ הַתְּפִלָּה מִ"לְקוּוִיטִי-תְּפִלוֹת", אֲשֶׁר מַעֲלָתָהּ גְּבוּהָהּ מְאֹד, וּמַעֲלָה שְׁעִשׂוּעִים גְּדוּלִים אֲשֶׁר לֹא עָלוּ שְׁעִשׂוּעִים כְּאֵלוֹ מִימוֹת עוֹלָם (עֵינֵן לְקוּוִיטִי-מוֹהֲרַנְ"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כ"ה). וְעַל כָּלֵם — תִּרְאֶה לְפָרֵשׁ שִׁיחֲתֵךְ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ בְּתְּמִימוֹת וּבְפִשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְכָל מֵה שְׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ, תְּסַפֵּר לוֹ יִתְבַּרֵךְ כְּאֲשֶׁר יְסַפֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְתֹאמַר תְּהִלִּים בְּכָל יוֹם וְהַשְּׁלַשׁ תְּפִלוֹת בְּמִתִּינּוֹת, וְלִכְוֵן פְּרוּשׁ הַמְּלוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ש) לֹא אִמַר, שְׁלֹא לְמִדְתִּי אוֹ הַתְּפִלְלָתִי מִסְפִּיק, אֵינִי יְכוֹל לֹמַר, אֲבָל מִי יוֹדַע אִם יִצְאָתִי יְדֵי חוֹבַת הַתְּמִימוֹת שֶׁל רַבְּנּוֹ.

תתקן.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְגִבּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְהַחְזִיק מְעַמָּד, וְאֶף שְׁאֲנֵי יוֹדֵעַ שְׁמָאֵד מְאֹד מֵרֵךְ מִכָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ וְכוּ', עַד שְׁמֵרֵב צְרוּת אֶתָּה יְכוּל לְהַשְׁתַּנֵּעַ, חֵס וְשְׁלוֹם, וְלִרְדֹת מִהַדְעַת וְהַשְׁכָּל, לֹא עָלִינוּ, עִם כָּל זֹאת חָשַׁב הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב, כִּי אֵין זֶה הַדָּרֵךְ כָּלֵל, אֲנִי בְּטוֹחַ שְׁכָל הַצְּרוּת שְׁלֶךְ הֵן מִחֲמַת שְׁהַפְקַרְתָּ דְבוּרְךָ, וְהַתְחַלְתָּ לְרִיב עִם וְכוּ' וְאֶף שֵׁישׁ לְךָ טַעֲנָה צוֹדֵקֵת שֶׁהוּא כָּל-כָּךְ מְמַרֵר לְךָ אֶת הַחַיִּים, עַד שְׁאֵי אֶפְשָׁר לְךָ בְּאִפְּן אַחַר וְכוּ', עִם כָּל זֹאת אִם הִיָּה לְךָ רַק קִצָּת שְׁכָל וְדַעַת וְהִיִּית מְכַנִּים אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ חַיִּיךָ הַפְּרָטִיִּים, וְהִיִּית יוֹדֵעַ "אִז סְאִיז דָּא אֶרְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם"^ח, שֵׁישׁ אֱלֹקִים חַיִּים וּמְנַהִיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֻשְׁבוֹן צָדֵק, אִז לֹא הִיִּית עוֹנָה כָּלֵל, רַק הִיִּית בּוֹרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֶף שְׁבִין כָּךְ אֶתָּה סוֹבֵל בְּזִיוּנוֹת, חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין וְכוּ', עִם כָּל זֹאת כְּדָאֵי לְדוּם וְלִשְׁתַּק, וְזֶה יִכְאִיבוּ יוֹתֵר וְיוֹתֵר מִמָּה שְׁתַּצָּא לְרִיב עִמוֹ; הֵן אֶמַת אֲשֶׁר מְבָאָר בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, שְׁעַקֵר הַתְּשׁוּבָה לְשִׁמְעַ בְּזִיוּנוּ יָדָם וְיִשְׁתַּק, וְצָרִיךְ שִׁידָם וְיִשְׁתַּק מְצַד תְּשׁוּבָה, לֹא מְצַד שְׁאֲנֵי רוּצָה לְהִכְאִיב לְשׁוֹנְאֵי וְלֹאֲוִיבֵי, כִּי זֶה כְּבָר קִלְפַת נִגְהָ, עִם כָּל זֹאת כְּשֶׁאֶתָּה תְּבַטֵּל עֲצָמְךָ רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלֹא תַעֲנֶה לְמַחְרָפֶיךָ שׁוּם דְּבַר, אִז דִּיִּקָּא שׁוֹנְאֵיךָ יִתְבַטְּלוּ לְגַמְרֵי וְיִתְפּוּצְצוּ מֵרֵב קִנְאָתָם וְכוּ', כִּי הֵם רוּצִים רַק לְרֹאוֹת אֶת כְּשִׁלּוֹנְךָ וְאֶת הָאֲכֻזּבוֹת שְׁאֶתָּה סוֹפֵג אֲבָל אִם אֶתָּה תִּמְשִׁיךְ בְּעִבּוֹדְתְךָ, וְתִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ עַל כָּל פְּרִט וּפְרִט, וּבִבְאֻמַת תְּצַלִּיחַ. (כִּי אִם יֵשׁ לְאָדָם מְסִירוֹת נִפְשׁ עַל אִיזָה דְּבַר,

ח) יֵשׁ רַבּוּנוּ שֶׁל עוֹלָם.

וַיֵּשׁ לוֹ רָצוֹן חֲזָק, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא בְּאֵמַת מְצֻלִית), בְּזֶה יִתְפּוֹצֵצוּ שׁוֹנְאֵיךָ לְגַמְרֵי, הַעֲקֹר לְהַתְקַדֵּם וּלְהַצְלִיחַ, וְאִם מִתְעַקְשִׁים בְּכָל דְבָר אֲזִי מְצֻלִיחִים, וְזֶה בְּרוּר וּבִפְרֻט בְּעֵינֵי רַבְּנוּ ו"ל, אִם מִתְעַקְשִׁים — מְצֻלִיחִים, וְכֵן אָמַר ר' אַבְרָהָם בֶּר' נַחֲמָן ו"ל: "אֲצֵל רַבְּנוּ ו"ל אִם מִתְעַקְשִׁים — מְצֻלִיחִים", וְאִף שְׁאֵמַר אֵת זֶה אִוְדוֹת הַצִּיּוֹן, כְּשִׁבְאִים אֶל הַצִּיּוֹן, וּמִתְעַקְשִׁים אֲצֵל רַבְּנוּ ו"ל — רוֹאִים יְשׁוּעָה, עִם כָּל זֹאת דְּבוּר זֶה הוּא כָּל-כֶּף אֵמַת בְּכָל עֵינֵי רַבְּנוּ ו"ל, אִם מִתְעַקְשִׁים — מְצֻלִיחִים; וּבַחֲסֵדוֹ יִתְבַּרֵּךְ אֲנִי יְכוֹל לְהַעֲדֵד עַל זֶה, וְחֻבַּל חֻבַּל שְׁפַל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוֹ מִתְחַמְקִים מִזֶּה וְכוּ', אִף מֵה לַעֲשׂוֹת, עָלִינוּ נִפְלָה חוֹבַת הַיּוֹם, וְכִמוֹ שְׁאֵמַר ר' נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר ו"ל, דָּאִס דְּעַם רַבִּינֵי־ס וְאִף אִיזוֹ אֵ מִת מְצוּהָ קִינְעֵר וּוִיל גְּאָרְנִישְׁט טָאן בְּאֶדְרֵךְ מְעַן אֲלִיין טָאן^א, וְכֵן אָמַר הַרַב מִטְשְׁהֵרִין ו"ל: צְרִיכִים לְהַדְפִּיס לְבַד סְפָרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וְלְהַפִּיצֵם לְבַד, וְלִלְמַד בְּהֵם לְבַד, כְּאוֹמֵר אִם תְּחַכֶּה עַל זוֹלָתְךָ אִז תְּחַכֶּה... וְעַל-כֵּן עָלִינוּ רַק לְמַסֵּר אֵת נַפְשֵׁנוּ בְּעֵינֵי גְלוּי אִוֵר רַבְּנוּ ו"ל בְּעוֹלָם, וְלֹא לְהַסְתַּכֵּל עַל הַמוֹנְעִים וְהַמְעַכְּבִים, הַמְתַּרְפִּים וְהַמְגַדְפִּים, אֲדַרְבֵּה הַתְרוּץ הוּא לַעֲשׂוֹת וְלַעֲשׂוֹת, וּבְזֶה בְּעֵצְמוֹ יִתְפּוֹצֵצוּ. עָלִינוּ לְמִלָּא אֵת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ עִם אִוֵר רַבְּנוּ ו"ל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

בְּעֵינֵי חַדוּשֵׁי תוֹרָה, תְּהִלָּה לְאֵל, זַכְּנֵי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִם סְפָרִים נִפְלְאִים עַל הַתּוֹרָה וְעַל הַמוֹעֲדִים, עַל אֲבוֹת וְעַל תְּהִלִּים וְעַל תְּרִי"ג מְצוּוֹת, אִם יִהְיֶה בְּרָצוֹנוֹ יִתְבַּרֵּךְ זֶה יְדַפֵּס.

תתקנא.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר תּוֹלְדוֹת ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה ... גְרוּ יְאִיר.

(א) עֵינֵי רַבְּנוּ ו"ל זֶה "מִת מְצוּהָ", אִף אֶחָד אִינוּ רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת כְּלוּם, צְרִיךְ לַעֲשׂוֹת לְבַד.

אֲשֶׁר תתקנב בנחל שמו

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי מִכְתָּבְךָ וְשִׂמְחָתִי מְאֹד לְשִׁמְעַ שְׁעֲדִין אֶתָּה מִחֲזִיק
בְּתַמָּךְ לְהִתְמִיד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

הַעֲקָר הוּא סֵדֶר, לְחִיּוֹת עִם סֵדֶר, וְזֶה זֹכִים עַל-יְדֵי תְּפִלָּה
וְהַתְּבוּדוֹת "בְּדַבְּרֵי קִדְּשׁ", כְּשֶׁאָדָם מֵתְבוּדָד עֲצָמוֹ, אִזּוֹ יָכוֹל
לְעֲשׂוֹת לְעֲצָמוֹ סֵדֶר, כִּי אֲנִי צָרִיךְ לְהִתְנַהֵג, וְכִי אֲנִי צָרִיךְ לְהִתְנַהֵג,
כִּי וְכִי צָרִיךְ לְהִיּוֹת, וְכִי וְכִי לֹא צָרִיךְ לְהִיּוֹת, וּמִסֵּדֶר לְעֲצָמוֹ תְּכַנִּית
בְּחַיֵּי יוֹם יוֹם, אִזּוֹ יִצְלִיחַ, לֹא-כֵן כְּשֶׁאֲנִי מְסֵדֶר, הוּא מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל
וּמְדַכָּא מְאֹד מְאֹד, וְאִזּוֹ פּוֹרֵחַ לוֹ הַזְּמַן הַיְקָר בְּהֶבֶל וְרִיק, וּמְאוּמָה
אֵין לוֹ, וּמִתְיָאֵשׁ מִחַיָּיו, וְשׁוֹרָה בְּדַכְּאוֹן עֲמֵק, וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שְׁחִי
עִם סֵדֶר, וְאִזּוֹ יִצְלִיחַ דְּרַכּוֹ, וְכֹל אֱלוֹ שֶׁהוֹלְכִים עִם סֵדֶר הֵם מְצַלִּיחִים
מְאֹד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

תתקנב.

בְּעִנְיַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת ה'תשל"ד.

שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׂגוּ וְיִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֲי, הַבְּחוּר הַיְקָר
לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ...
גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

הִיּוֹת שְׁפִתְבָּתִי עֲכָשׁוּ מִכְתָּב לְחֻבְרָךְ ... נ"י, וְאָמַר לְכָתֹב לְכַתְּבָת
שְׁלָךְ, אֲמַרְתִּי אֲרוּצָה דְּבָרֵי גַם אֵלֶיךָ.

אַהוּבֵי, אַחֵי הַיְקָר, אֲשֶׁרֵיךְ וְאֲשֶׁרֵי חֻלְקָךְ, שְׁאֶתָּה עוֹסֵק שֵׁם
בְּהַפְצַת הַמְּעִינּוֹת, וְלִגְלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת רַבְּנוּ ז"ל, וְאֶתָּה מוֹכֵר סִפְרֵי
רַבְּנוּ ז"ל לְבַחְוָרִים. מָה אֲמַר לָךְ, אַהוּבֵי, יְדִידֵי, אֱלוֹ פִּינוּ מְלֵא
דְּבוּרִים כְּגַלֵּי הַיָּם, אִי אֶפְשָׁר לְדַבֵּר וּלְסַפֵּר מִהַעֲסֵק הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא
הַזֶּה אֲשֶׁר זְעִירוֹן אֵינוֹן אֶפְלוֹ בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַקְּדוֹשִׁים הַעוֹסְקִים
בָּזֶה, מָה שְׁבִאָמַת הָיָה צָרִיךְ לְהִיּוֹת הַהַפּוּךְ מִמֶּשׁ, כְּאֲשֶׁר הִנִּיחַ לָנוּ

שמח אשר תתקנב בנחל

הַחֲכָם צָוָאָה (עַיִן סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה ג'): זַיִן וְאַלֵּן אֵן טְרִינְקֵעֵן
בַּיִמְעָרָא אִיר מְעַגָּט עוֹסֵק זַיִן אִין אַנְדֶּרְעֵר פֶּרְנֹסוֹת אוֹיָה נָאר דָּאס
זְאָלֵט אִיר זַעֵהן תְּמִיד צוּא טָאָהֵן אֵן צו טְרִינְקֵעֵן בַּיִמְעָרָא. וְיִדוּעַ
אִיָּה רַבְּנוּ ז"ל הַזֵּהִיר עַל זֶה אֵת כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ בְּלִי יוֹצֵא מִן
הַכָּלֵל, וְכַמָּה פְּעָמִים הָיָה מְדַבֵּר מִזֶּה שְׁעוֹת אַרְכּוֹת, וְהַזֵּהִיר אוֹתָנוּ
מְאֹד לְקָרֵב גּוֹפְשׁוֹת לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, לְהַשְׁתַּדֵּל לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִם
בְּנֵי-אָדָם כְּדִי לְעוֹרְרֵם וְלְהַשִּׁיבֵם וּלְקַרְבָּם לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, וּרְצוֹנוּ הָיָה
אֲפֹלוּ לְדַבֵּר עִם בְּנֵי הָעוֹלָם שִׂיחוֹת חֲלִין בְּעֶסְקֵי הָעוֹלָם, אוֹלֵי יִצְמַחוּ
מִזֶּה דְבוּרִים שְׂעִיזוּרָרוּ אוֹתָם לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, וְאַפְלוּ אִם לֹא יִפְעַל כִּי
אִם תְּנוּעָה בְּעֵלְמָא, שְׂיִפְנֹס בָּהֶם הַרְהוּר תְּשׁוּבָה אוֹ אִיזוּ הַתְּעוֹרְרוֹת
אֵף לְפִי שְׁעָה, גַּם-כֵּן טוֹב מְאֹד, מְכַל שְׂכֵן בְּרִבּוֹת הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים
כְּשִׂיִדְבֵר עִמָּהֶם, הֵם יִשְׁאַרוּ קַיִמִים בְּעַבּוּדְתוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְסִפֵּר מוֹהֲרַנְ"ת
ז"ל (תַּיִי-מוֹהֲרַן, סִימֵן תַּקֻּמָּה), כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים בָּזָה אוֹתָנוּ רַבְּנוּ ז"ל
בְּכַמָּה בְּזִיוּנוֹת עַל שְׁאָנוּ מִתְּעַצְלִים בָּזָה, וּפְעַם אַחַת קָרָא אוֹתָנוּ
עֲצִים יְבֹשִׁים עַל שְׂאִין אָנוּ מוֹלִידִים גּוֹפְשׁוֹת לְקַרְבָּם אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ,
וְכַמָּה פְּעָמִים גְּלָה דַעְתּוֹ שְׂרַצוֹנוּ שְׂאֲנִשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ יִסְעוּ נְסִיעוֹת
בְּעַבּוּר זֶה. וְעַכְשָׁו רוֹאִים הַהַפֵּךְ מִזֶּה, שְׂכַל אֶחָד מִצְנִיעַ אֵת עֲצָמוֹ
בְּעַנְוָה שֶׁל שְׂקָר וְאַפְלוּ כְּשִׂכְכָר בָּאִים בְּנֵי הַנְּעוּרִים לְדַבֵּר עִמָּהֶם,
עוֹשִׂים פְּעֻלוֹת מְשֻׁנּוֹת שְׂיִבְרַחוּ מֵהֶם, וְעַל-יְדֵי-זֶה סוּף כָּל סוּף
גַּתְרַחֲקִים לְגַמְרֵי, וְנִשְׁאַרִים בְּנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּא וְעַל מִי הָאֲחֲרִיּוֹת
הַגְּדוּלָּה, אִם לֹא עַל אֵלָה שְׂהַרְחִיקוּ אוֹתָם. וְשִׁמְעַתִּי מֵר' לִוִי יִצְחָק
[נִרְוֹ יֵאִיר] (ז"ל): דְּעַם רַבִּינֵי' זֶאָף אִיזוּ גִישֵׁט צוּ זַיִן אֵ שׁוֹתֵק נָאר
מְעַן דֶּאָרְף וּוִיסְעֵן וְוֹאס צוּ רַעֲדֵן, וְדַבְרֵי פִי חֲכָם חֵן.

וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (סִפֵּר הַמִּדּוֹת, אוֹת צַדִּיק, סִימָנִים: י, סד, צו): "הַמְלַמֵּד
תּוֹרָה לְאַחֲרִים, הַתּוֹרָה נִתְגַּלָּה לוֹ בְּלֹא טְרַח", "מִי שְׂמַבִּיא אֵת עִם

(ב) לְהַשְׁקוֹת בְּנֵי-אָדָם מִמֵּי הַנַּחַל, כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה.
(ג) הֵינּוּ שְׂיִכּוּלִים לְעֶסֶק גַּם בְּעֶסֶק פֶּרְנֹסָה כִּי אִם אִין קַמַח אִין תּוֹרָה, אֲכָל עַקֵר פֶּרְנֹסַתְכֶם
תִּהְיֶה לְהַשְׁקוֹת אֵילָנוֹת, הֵינּוּ לְקָרֵב רְחוּקִים לְעַבּוּדְתוֹ יִתְבָּרֵךְ.
(ד) דַּבֵּר רַבְּנוּ הוּא לֹא לְהִיּוֹת שׁוֹתֵק רַק צְרִיךְ לְדַעַת מַה לְדַבֵּר.

הָאֲרֶץ לְקֶרֶב תַּחַת פְּנֵי הַצַּדִּיק, מְקַבֵּל עַל זֶה שְׂכָר, "לְלַמֵּד לְאַחֲרִים עֲדִיף מִמַּעֲשֵׂה". וְאָמַר הַתַּנָּא הַקְּדוֹשׁ (אָבוֹת ב): "אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת וּמְקַרְבֵּן לַתּוֹרָה", כִּי בְּזֶה בְּעֲצָמוֹ נִתְגַּלָּה עֲצָם אֶהְבְּתוּ אֶת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּלֵךְ בְּנַפְשׁוֹ לְקַרְבָּם אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה בְּעֲצָמוֹ נִתְגַּלָּה עֲצָם אֶהְבְּתוּ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, שְׂרוּצָה לְקַרֵּב בְּנָיו אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ. וְכֵן רוֹאִים עֲצָם אֶהְבְּתוּ אֶת הַצַּדִּיק, שְׂמַגְלָה וּמְפִיץ דַּעְתּוֹ בְּעוֹלָם לְמַעַן יוֹכְלוּ כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל לִילֵךְ בְּדֶרֶךְ הָאֱמֶת. וְעַיִן בְּמִדְרָשׁ רַבָּה (דְּבָרִים ב, יח): אָמַר רַבִּי אַחָא, מִי שֶׁהוּא לּוֹמֵד תּוֹרָה וְאִינוֹ מְלַמֵּד, אֵין לֵךְ הֶבֶל גְּדוֹל מִזֶּה וְכוּ', עַיִן שָׁם; אֵף שְׁלוֹמֵד לְעֲצָמוֹ תּוֹרַת הַצַּדִּיק, אִינוֹ מְלַמֵּדָה לְאַחֲרִים, אֵין לֵךְ הֶבֶל גְּדוֹל מִזֶּה. וּכְבָר אָמַר רַבִּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קפד): כְּשֶׁאֶחָד מְדַבֵּר עִם חֲבֵרוֹ בִּירְאַת שָׁמַיִם, נַעֲשֵׂה אוֹר יֶשֶׁר וְאוֹר חוֹזֵר, כִּי בְּזֶה שִׁדְבֵר עִם חֲבֵרוֹ, גַּם הוּא יִתְעוֹרֵר, כִּי כְּשֶׁאִינוֹ מְדַבֵּר עִם אַחֲרִים, יָכוֹל לִהְיוֹת שְׂאֵף אֵלוֹ הַדְּבוּרִים שִׁיּוֹדֵעַ כָּבֵד מְנַחִים אֲצִלוֹ, וְאִינָם עוֹשִׂים רָשָׁם, אֲבָל כְּשֶׁמַּגְלָה לְאַחֵר, אֲזַי גַּם לְבוֹ מִתְעוֹרֵר לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ. וְעַיִן בְּסִפְרֵי (פָּרָשַׁת הַאֲזִינוּ): "יַעֲרֹף כַּמָּטָר לְקַחֵי" (דְּבָרִים לב, ב), ר' דּוֹסְתָאֵי בַר ר' יְהוּדָה אוֹמֵר: אִם דְּבָרֵי תּוֹרָה כְּנִסְתָּ כְּדֶרֶךְ הַפּוֹנְסִים מָטָר לְבוֹר, לְסוּף שְׂאֵתָה מְנוּזָל וּמִשְׁקָה אַחֲרִים, שְׂנֵאָמַר: וְנוֹזְלִים מִתּוֹךְ בְּאֵרֶךְ יְפּוּצוֹ מִמַּעַיְנוֹתֶיךָ חוּצָה וְכוּ', עַיִן שָׁם; וְעַיִן בְּלְקוּטֵי־מוֹהַר"ן (חֵלֶק א', סִימָן יד), שְׂצָרִיף לְהִשְׁקוֹת אוֹתָם שֶׁהֵם מִבְּחוּץ, לְהוֹדִיעַ לָהֶם הַדֶּרֶךְ יִלְכוּ בָּהּ, וְזֶה (יְרֵמְיָה טו, יט): "אִם תּוֹצִיא יָקָר מְזוּלָל", וְאָמְרוּ חז"ל (בְּבָא מְצִיעָא פּתּוּ): אֵלוֹ שְׂמַקְרָכִים בְּנֵי־אָדָם לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, כִּי זֶה נִקְרָא מוֹצִיא יָקָר מְזוּלָל, וְהוּא תַקּוּן פָּגַם הַבְּרִית וְכוּ', עַיִן שָׁם. וְר' לױי יִצְחָק [נִגְרוֹ יְאִיר] (ז"ל) סִפֵּר, כְּשֶׁבָא בְּפַעַם הָרֵאשׁוֹנָה לְאוּמָן, רָאָה אִיף שְׂכָלָם — זְקֵנִים וְנַעֲרִים, בַּחוּרִים וְאַבְרָכִים דְּבָרוּ אֶחָד עִם חֲבֵרוֹ רַק מִרַבְּנוּ ז"ל וְדְבוּרֵי יְרֵאֵת שָׁמַיִם, וְזֶה חַיִּיב לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ בְּמָקוֹם שֶׁהוּא שָׁם, שִׁיְגַלָּה וַיְפָרְסֵם אֶת רַבְּנוּ ז"ל — הֵן שִׁימְכֹר סִפְרֵיו הַקְּדוֹשִׁים וְהֵן שִׁדְבֵר דְּבוּרָיו, וְלֹא יִתְבַּיֵּשׁ מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׂבַעֲוֹלָם, כְּאֲשֶׁר אָמַר רַבְּנוּ ז"ל בְּפֵרוּשׁ (תִּי־מוֹהַר"ן, סִימָן רטו): וְוֹאֵס

האבן מיר זיך צו שעמען". ואפלו מאנשי שלומנו לא להתפעל, כי עקר עבודתנו צריך להיות — לגלות ולפרסם את רבנו ו"ל ותורתו, אשר היא קרוב גאלתנו, וכל מה שמפרסמים ביותר את רבנו ו"ל ואת למונדי, יותר נתקרבת הגאלה, כי בשתתגלה דעתו של רבנו ו"ל בעולם, זו תהיה הגאלה, אשר אז יקיים (צפניה ג, ט): "כי אז אהפך אל עמים שפה ברורה לקרא כלם בשם ה' לעבדו שכם אחד"; כי הכל יתבודדו עמו יתברך, וזה יהיה על ידי משיח צדקנו שיהיה מיוצאי חלציו (עין תי"מיהר"ן, סימן רעד).

אהובי, אחי! חזק ואמץ מאד מאד ברוחניות ובגשמיות, ואל תפל בדעתך כלל, כי השם יתברך אתך, עמך ואצלה, והתמד בתורה כאשר נדבר בינינו ללמד פסדן דיקא: מקרא, משנה, גמרא, מדרש ושלחן ערוך וספרי רבנו ו"ל, ואז טוב לך לנצח.

ההכרח לקצור.

הדורש שלומך באהבה רבה...

הקונטרסים האלו וכן המכתב תמסר לחברך ... נ"י.

תתקנג.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר תולדות ה'תשל"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וינדפו לאהובי, ידידי היקר, בלתי מפירו, הבחור הרוצה לצאת מחשכותו ולהאיר נפשו בהארת זיו שכינת עזו יתברך, אור המאיר עלינו עכשו מהאי רישא דלא אתנדע ולית דקמא ביה, שהוא שלש ראשונות דעתיק וכו', אשר

(ה) מה יש לנו להתבייש.

(ו) מהראש הנה שלא נודע, ואין מי שעומד עליו.

על-ידי התגלות האור הזה בקרוב על-ידי משיח צדקנו נזכה לגאולה הנצחית, וכל אחד הממשיך גם-כן עכשו עליו מהאור הזה, כמו-כן יכול לזכות לגאולתו הפרטית, שיגאל מגלותו שנגלה לשם מטעמים בלתי מובנים לפי קטנות שכלנו, כי עליו נאמר (תהלים טז, יב): "נעימות בימיך נצח" והוא נצח וינצח את מה שהתחיל, להחזיר את כל העולם אליו יתברך, פי (רוח ג, יח): "לא ישקט האיש כי אם כלה הדבר היום". ועל-כן כל מי שמוסר אליו לבו ודעתו, אז בנקל יכול לבוא לתקונו הנצחי, וכל מה שמתעורר יותר להסתפל על עצמו ולהבין היטב מצבו מה שעשה עד עכשו, ומסתפל על האמת לאמתה, ואינו מטעה את עצמו, רק מסלק חכמתו ובינתו ודעתו לגמרי, ועושה כל מה שמצוים אותו, הוא דוקא יכול לבוא לתקונו, ויכול לזכות לכל הטוב שבכל העולמות, אף שהוא משקע בשאול תחתיות ומתחתיו. אף זה לעמת זה הסמ"ך-מ"ם לוחם עמו, כמו שכתב בעצמו על זה: "עיניו לטש ושניו חרק עלי" (עין בתחלת "עלים לתרופה", מכתב כללי של רבנו ז"ל לאנשי שלומנו), והקים עליו עולם ומלואו להסתירו מכל העולם, וכל ענינו הוא ללעג ולקלס, בעוונותינו הרבים, עד שכל מי שרוצה לשנות מימיו המטהרים מכל הכתמים (עין תי"מותר"ן, סימן שלב), עובר עליו מה שעובר — מניעות רבות ובזיונות ושפיכות דמים, וחולקים עליו, ועושים ממנו כל מיני ליצנות, עד שקשה וכבד מאד להתקרב אליו, ובפרטיות אותן הנפשות שפגמו מאד מאד בפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, עליהם מתגברים ביותר המניעות והעפובים והספקות מלהתקרב אל רבנו ז"ל, עד שמתבישים אנשים אלו מאחרים, אלו יתנדע להם שנתקרו אל רבנו ז"ל, פן יצערו אותם בקרב לשונם, כי (ספר המדות, אות נאוף, סימן כו): על-ידי הוצאת זרע לבטלה בורא קלפות המתלבשים בבני-אדם מתנגדים וחולקים עליו ועושין לו יסורים.

אהובי, אחי היקר ... גרו יאיר ויזרח. מכתבך לנכון קבלתי זה ששני שבועות, ומרב טרדותי בעוונותינו הרבים, וכן לא הייתי בקו

הַפְּרִיאוֹת, לֹא עָלֵינוּ, עַל־כֵּן נִתְעַכֵּב וְלֹא כְּתִבְתִּי לָךְ עַד עֲכָשׁוּ, וְגַם עֲכָשׁוּ הַהֶכְרַח לִי לְקַצֵּר, כִּי אֲנִי כּוֹתֵב אֶת זֶה בְּדֶרֶךְ רְחוֹק מִבֵּיתִי.

וְהִנֵּה בְּיָדַי נִתְגַּדֵּל צַעְרֵי מְאֹד מְאֹד לְרֵאוֹת וְלִשְׁמַע מִכְּתָלִי מִכְּתָבְךָ מֵה שְׁעוֹבֵר עָלַי, שְׁנֹלְכֶדֶת בְּחֻטָּא גְרוּעַ כְּזֶה, עַד שֶׁקָּשָׁה וְכָבֵד עָלַי לְצֵאת, וּבְכָל פַּעַם אֶתָּה נִשְׁקַע יוֹתֵר וְיוֹתֵר, עַד שֶׁכָּשַׁל כֹּחַךְ בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת וְאִין לָךְ יַעֲזֶה, וְאֲשֶׁר עַל זֶה נֹאמֵר (תְּהִלִּים ל"א, י"א): "כִּי כָלוּ בְּיָגוֹן חַיִּי וּשְׁנוּתִי בְּאַנְחָה כָּשַׁל בְּעוֹנֵי כַחֵי וְעֲצָמֵי עֲשֻׁשׁוּ", כִּי עַל־יְדֵי פָגַם הַבְּרִית נִשְׁבֵּר עֲצָמָיו (עֵינ לְקוּיטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נ') וְטוֹעֵם מְרִירוֹת עֲצוּמָה וְכוּ', עֵינ שָׁם; "וְחֲשֵׁף וְלֹא אֹר בַּעֲדוֹ", רְחֻמָּנָא לְצִלָּן, כִּי־דוּעַ דְּבַר זֶה לְמִי שְׁנֹפֵל בְּזֵה, רְחֻמָּנָא לְצִלָּן, וְכָל־כֶּף מֵר לוֹ, עַד שֶׁאִין לוֹ לְפָנָי מִי לְסַפֵּר מְרִירוֹת וְשִׁבְרוֹן לְבוֹ, וְאִינוּ יוֹדֵעַ לְשִׁית יַעֲזוֹת בְּנַפְשׁוֹ, וְעַל־יָהֵם אָמַר שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם (קִהֲלַת ד', א): "וְשִׁבְתִּי אֲנִי וְאַרְאָה אֶת כָּל הַעֲשׂוּקִים אֲשֶׁר נַעֲשִׂים תַּחַת הַשָּׁמַשׁ, וְהִנֵּה דִמְעַת הַעֲשׂוּקִים וְאִין לָהֶם 'מְנַחֵם' וּמִיד עוֹשְׁקֵיהֶם כַּח וְאִין לָהֶם 'מְנַחֵם'", וְאִיתָא שֶׁהַפְּסוּק הַזֶּה נֹאמֵר עַל אֵלוּ הַפּוֹגְמִים בְּבְרִיתָם בְּחֻטָּא הַחֲמוּר הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, שֶׁהֵם כָּבֵר עֲשׂוּקִים בְּכֶף הַקָּלַע, רְחֻמָּנָא לְצִלָּן, עַד שֶׁקָּשָׁה וְכָבֵד עַל־יָהֵם לְצֵאת מְזֵה, כִּי מִי שְׁנֹלְכֵד בְּחֻטָּא הַמְּגַנֵּה הַזֶּה, קָשָׁה וְכָבֵד עָלָיו לְצֵאת מְזֵה מֵרַב רְגִילוֹתוֹ בְּזֵה, רְחֻמָּנָא לְצִלָּן, וְכָל זֶה מְפָנֵי שֶׁאִין לָהֶם 'מְנַחֵם', שֶׁהוּא הַצְּדִיק הָאֵמֶת רֹאשׁ הַצְּדִיקִים, שֶׁרֵשׁ גִּשְׁמַת מְשִׁיחַ, שְׁנֹשְׁלַח אֵל זֶה הָעוֹלָם לְתַקֵּן אֶת כָּל הַפְּגוּמִים, וְיַעֲלֵם אֵלָיו יְתִבְרָךְ, כִּי הַצְּדִיק הָאֵמֶת הוּא 'מְנַחֵם' הַכֹּל 'וּמְשַׁמֵּחַ' הַכֹּל (עֵינ לְקוּיטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ב'), "ר' ב'ח'מ'ן' בֵּן ר' ש'מ'ח'ה", כִּי הוּא הַיְח'מ'ן' הָאֵמֶתִי שְׁמְנַחֵם הַכֹּל, וְהוּא מ'ש'מ'ח' הַכֹּל, כִּי תִקוֹן פָּגַם הַבְּרִית שֶׁהוּא פָּגַם הַמַּח לֹא נִתְגַּלָּה, כִּי אִם עַל־יְדֵי מְשִׁיחַ דִּיקָא, וְעַל־כֵּן אָמְרוּ חַז"ל (מִדְרַשׁ שׁוּחַר טוֹב, מִשְׁלֵי יט): מְשִׁיחַ — מְנַחֵם שְׁמוֹ, שֶׁהוּא יְהִיֵּה הַנַּחֲמָן הָאֵמֶתִי, אֲשֶׁר יְנַחֵם אֶת כָּל הַעֲנִיּוֹת וְהַשְּׁבוּרִים וְהַרְחוּקִים, וְיִגְלָה וְיִפְתַּח עֵינֵיהֶם וְיַשִּׁיבֵם אֵלָיו יְתִבְרָךְ, וְיִכְנִיס בָּהֶם נִקְדָּה חֲדָשָׁה בְּתוֹסֶפֶת אֹר וְחִיּוֹת חֲדָשׁ (עֵינ לְקוּיטִי־הַלְכוֹת, תְּפִלִּין, הַלָּכָה ב', אוֹת י"א), עַד

אֲשֶׁר תתקנג בַּנְחַל שנג

שְׁיִשִּׁיר (ישעיה יב, א): "אוֹדֶךָ הַיְיָ" הַיּוֹם כִּי אָנֹכֶתָ בִּי, יָשׁוּב אִפְּךָ וּתְצַחֲמֵנִי", כִּי כָפִי הָאֹר וְהַעֲנַג וְהַחִיּוֹת וְהַנְּעַם שְׁמַרְגִּישִׁים עַל-יָדֵי הַמְּנַחֵם הַזֶּה, אִזּוֹ אוֹמְרִים: כְּדַאי הִיָּה לִפְלֹל וְלַעֲבֹר בְּכָל הַחֲשֵׁף וְכו'.

אהובי, אחי היקר! הקדמתי לך הקדמות אלו, שתראה ותבין מרחוק מה לפניך, מצד אחד זכות להתודע מרבי אמת כזה, אשר נשלח אל זה העולם להציל את כל העיפים והנפולים והמשלכים בראש כל חוצות וכו', והוא יכול לתקן הכל — אם יציתו אותו, אבל מצד שני יתגברו מניעות עצומות על המקרב לא להתקרב, וישמע מחלקת גדולה עליו, וגם בעצמו יכנסו בכל פעם ספקות — האם זוהי אמת? האם כדאי להשאיר פה?! הלא בני-אדם מדברים על חסידות זו וכו' וכו', והנה לא אדע איך להתחיל לדבר עמך, ואיני יודע אם לעורר אותך שתתישב היטב היכן אתה בעולם, או לחזק אותך, ובאמת שניהם מרחחים, מצד אחד — לעורר, ומצד שני — לחזק, וכאשר שמעתי מאנשי שלומנו היקרים אויף יעדען לעפל התעוררות דארף מען געבן איין פילען שיסעל מיט התחזקות¹, ודברי פי חכם חזן.

אהובי, ידידי היקר, יסוד דעתו של רבנו ז"ל, ואשר על ידו יכולים לצאת מכל מיני חשף ורע שגולכד בהם, הוא "התבודדות", שתראה ליחד לעצמך מקום מיחד שאין שם בני-אדם, ושם תשב ותשיח את כל לבך וכל מה שעובר עליך לפניו יתברך בלשון שאפה רגיל בה, ותגלה לפניו יתברך בפרטי פרטיות מי הביאך אל חטא הזה וכו' וכו', ותגלה לו הכל כאשר ידברו שני חברים אהובים, וצריך שתהיה עקשן גדול על דבר זה, כי בתחלה יהיה קשה וכבד עליך דבר זה מאד מאד מפאת קלקול האמונה שבה, כי הפשע של האדם מכניס כפירה לאדם (ספר המדות, אות אמונה, סימן כב), וכל מה שחטא, סלק ממנו שכנתו יתברך שהיא האמונה

ז) על כל כף התעוררות, צריך לתת קצרה התחזקות.

הקדושה, אבל על-ידי שתהיה רגיל בכל יום ויום לילך ולדבר עמו
 יתברך ולבקשו שירחם עליך, ויוציאך מהחטא הגרוע הזה,
 על-ידי-זה לאט לאט יסורו ממך המסכים וההסתרות שמסתירים
 אותו יתברך, וסוף כל סוף תזכה להתקרב אליו יתברך, ותזכה
 לחזות בנעם הנו"ה ולבקר בהיכלו, כי באמת אין שום מציאות
 בלעדיו יתברך כלל, כי מלא כל הארץ כבודו, ואיהו ממלא כל
 עלמין וסובב כל עלמין, ובתוך כל עלמין, ובכל תנועה ותנועה שם
 אלופו של עולם, כי הכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך,
 ועל-כן (תהלים קלט ז, יב): "אנה אלף מרוחך ואנה מפניך אברח, אם
 אסק שמים שם אתה, ואציעה שאול הנך, אשא כנפי שחר אשפנה
 באחרית ים, גם שם ירך תנחני ותאחזני ימינך, ואמר אף חשף
 ישופני ולילה אור בעדני, גם חשף לא יחשיף ממך ולילה פיו יאיר
 כחשיכה פאורה" וגו'. כי בהתגלות הדעת הזו, אשר אין בלעדיו
 יתברך כלל, אז אין שום יאוש בעולם, כי יכולים למצא אותו
 יתברך בכל המקומות, כי אפלו בנוקבא דתהומא רבא יכולין
 להתדבק אליו יתברך, ואדרבה אלו הנפשות שגפלו כבר בעמק
 החשף והרע, ופגומים מאד מאד, רחמנא לצלן, אם ירחמו על
 עצמם, וישיחו וידברו עמו יתברך, ויתודו עונם, אינם זזים משם,
 עד שהקדוש-ברוך-הוא מוחל להם, כמו שאמרו חז"ל (תורת פהנים,
 אחרי טז): אמר הקדוש-ברוך-הוא, מיד שהם מתודים על עוונותיהם,
 מיד אני חוזר ומרחם עליהם, ולא עוד אלא שעל-ידי שהם שביין
 אליו יתברך, עוד גורמים שגם נפשות אחרות, שגם-כן גפלו בחשף,
 יזכו למצא פתחים, איך לצאת מהחשף שלהם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק
 א', סימן קיב), והדעת האמת הזו, אשר אין שום יאוש בעולם כלל,
 וידין הכל לכף זכות, זה יגלה משיח (עין לקוטי-הלכות, השפמת הבקר,
 הלכה ה'), כי בימיו יקים (ישעיה יא, ט): "לא יר'עו' ולא ישיח' יתו'
 בכל הר קדשי, כי מלאה הארץ דעה את ה' פמים לים מכסים" וגו',
 ועל כן אז יקים גם (צפניה ג, ט): "כי אז אהפף אל עמים שפה ברוכה
 לקרא כלם בשם ה' לעבדו שיכים אחד"; כי מאחר שיתגלה לעין
 כל אשר שים כבודו מלא כל העולם, וכמו שכתוב (ישעיה נב, ח):

אֲשֶׁר תתקנג בנחל שנה

"כי עין בעין יראו בשוב ה' ציון", על-ידי-זה יפתחו פיהם לדבר עמו יתברך; ועל-כן נקרא משיח על שם שהוא משיח אלמים (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פג), ער מאכט רעדן שטומע, כי ל'התיר פ'ה אלמים, ראשי תבות: אל"ף, הינו על-ידי ששומעים התעוררותו והתחזקותו, לידע, אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם מממש, כי לית אתר דפניה מניה, על-ידי-זה נתעוררים מהשנה העמקה, ונפתח הפה לדבר עמו יתברך (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס). ויש לומר שזו בעצמה העשירות המפלגת, שצריך לכל הפא להשיג התבוננות והשגת אור התורה (כמובא בפנים), כי אמרו חז"ל (אבות פ"ד): "איזהו עשיר השמח בחלקו"; ואי אפשר להגיע אל זה, כי אם על-ידי שפע גלוי הפתר, שהוא אריך אנפין הנקרא שנים קדמוניות וכו', כמובא בכתבי האריז"ל (עין קהלות יעקב, ע"ף שנים קדמוניות ב'), שכל מה שנתוספה דעתו וידיעתו אשר אין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, ואין אדם נוגע במה שמוכן לחברו, ואין מלכות נוגעת במלכות חברתה אפלו כמלא גימא (יומא לח.), כמו-כן הוא ש'מח בחלקו תמיד, שהיא תשובה של שבת (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן סד), ועל-כן בהתגלות זו הדעת הנפלאה, אשר מלא כל הארץ כבודו, ואין שום יאוש בעולם כלל, זהו בעצמו עקר השמחה והעשירות והנחמה, כי אין לה עשירות ושמחה ונחמה יותר מזה, שנתגלה לו אשר המלך חפץ ביקרו, והוא אתו, עמו ואצלו; וכמובא בתנא דבי אליהו רבא (פרק יח): אמר הקדוש-ברוך-הוא, בכל צער וצער שיש לישראל — אני עמהם וכו', עין שם; ואמרו חז"ל (יומא נו:): השוכן אתם בתוך טמאתם — אפלו בשעה שהם טמאים שכינה עמהן וכו', עין שם.

אהובי, אחי, חמדת לבבי, אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו להתודע מרבי אמת פנה, העוסק בתקוננו, חבלים נפלו לנו בנעימים, ולמען השם לטובתך הנצחית, תראה לאחז עצמך ברבנו

ו"ל כל ימי חייה, ועל ידו תזכה לתקון אַמְתִּי וְנִצְחִי.

הדורש שלומך...

תתקנדר.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר תולדות ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הָאֲבֹרָךְ ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְשִׁמְחָתִי כְּעַל כָּל הַיּוֹם.

הנה מה שהקשית וכו', תדע כי רבנו ו"ל הזהירנו מאד מאד על קדושת וטהרת המחשבה, ואמר (שיחות-הר"ן, סימן מו), שכל מה שהוא יותר גדול, עולה למקום יותר גבוה, ועל-כן המחשבה עולה עד אין סוף וכו', עין שם; ועין בספר הקדוש והנורא "דברי חיים", מהגאון הקדוש איש האלקי מצאנז, זכותו יגן עלינו, בפרשת צו: "ראינו בני-אדם, אשר נדבקו במחשבתם בחכמה יוכלו לילך באויר", וכונתו שם, שעל-ידי קדושת וטהרת המחשבה, האדם יוכל לעלות מעלה מעלה, ולצאת מהחמר, ונפשו תהיה דבוקה תמיד רק למעלה, עין שם; ועל-כן הזהירנו רבנו ו"ל כל-כף הרבה מהרהור רע, כי המחשבה מאד מאד קדושה, והיא יכולה לעלות עד אין סוף, ולהשיג השגות עליונות, ולהפגס בתדרי המרפכה וכו', על-ידי שמות ויחודים וכו', ועל-כן איני מבין את קשיותך.

הדורש שלומך...

תתקנה.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר תולדות ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיעוּ וְיִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי,

שְׁנוּ בְּנַחַל תַּתְקִנָּה אֲשֶׁר

הַבַּחֲזוֹר הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ
יָגֵן עָלֵינוּ, אִוֵּר הָאוֹרוֹת הַיּוֹצֵא מִשְׁלַשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעַתִּיק וְכוּ' ... גֵּרוֹ
יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצָח.

שְׁמַחְתִּי מְאֹד מְאֹד בְּכָל לִבִּי וְנִפְשִׁי בְּשִׂמְחָה אֲמַתִּית בְּלִי שׁוּם
גְּבוּל וְצִמְצוּם, עַל שְׁזָכִיתָ לְצִיַּת וְנִעְנִיתָ לְבִקְשָׁתִי, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם בְּאֵת
לְהִיּוֹת בְּצוֹתָא עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַקְּדוּשִׁים הַחוּסִים בְּצִלָּא
דְּמַהִימְנוּתָא. מָה אִמַּר לָךְ, אֶהוּבִי, אַחֵי וְרַעִי, אֵין לָךְ דְּבָר יָקָר מִזֶּה,
מְלֵהֲתַחְבֵּר עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְלְהִיּוֹת עִמָּהֶם יַחַד עַל-כָּל-פְּנִים פְּעַם
אַחַת בְּשָׁבוֹעַ וְלִשְׁמַע דְּבוּרֵיהֶם. וּכְכֹר כְּתַב הַרְמַב"ם ז"ל (פ"ו מֵהַלְכוֹת
דְּעוֹת): דְּרַכּוּ שֶׁל אָדָם לְהִיּוֹת גִּמְשָׁן בְּדַעוּתָיו וּבְמַעֲשָׂיו אַחַר רַעִיו
וּחְבָרָיו וְנוֹהֵג כְּמִנְהַגֵּיהֶם, לְפִיכֹךְ צָרִיךְ אָדָם לְהִתְחַבֵּר לְצַדִּיקִים,
וְלִישָׁב אֶצֶל חֲכָמִים תָּמִיד, כְּדֵי שְׂיִלְמַד מִמַּעֲשֵׂיהֶם, וַיִּתְרַחַק מִן
הַרְשָׁעִים הַהוֹלְכִים בַּחֲשָׁן, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִלְמַד מִמַּעֲשֵׂיהֶם, הוּא שְׁשֻׁלְמָה
הַמְּלֵךְ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, אוֹמֵר (מְשָׁלִי יג, כ): "הוֹלֵךְ אֶת חֲכָמִים —
יִחְכֵם, וְרוֹעֵה כְּסִילִים — יִרוֹעַ" וְכוּ', וְהוּא "מַצּוֹת עֲשֵׂה לְהַדְבִּק
בְּחֲכָמִים וְתִלְמִידֵיהֶם", כְּדֵי לְלַמַּד מִמַּעֲשֵׂיהֶם, כְּעִנְיָן שְׁנֵאמַר: "וְבוֹ
תְּדַבֵּק", וְכִי אֶפְשָׁר לְאָדָם לְהַדְבִּק בְּשִׂכְיֵנָה? אֵלֶּא כִּף אָמְרוּ חֲכָמִים
בְּפִרוּשׁ: מַצּוּה זֶה הַדְבִּק בְּחֲכָמִים וּבְתִלְמִידֵיהֶם וְכוּ', עִינֵן שָׁם;
וּבְאֲמַת כְּשֶׁנִּתְבַּוְּנָן וְנָשִׂים לְבָנוּ הַיֵּטֵב לְהַבִּין אֲמַתַּת מְתִיקוֹת נֵעַם
דְּבָרֵי חֲכָמֵינוּ ז"ל, יִתְנוּצֵץ לְמַרְאֵה עֵינֵינוּ, שְׁזַהוּ הֵינוּ הָךְ, וְאֵין הַבְּדֵל
בֵּינֵיהֶם כָּלֵל, כִּי עָקָר שֵׁם חֲכָם נִקְרָא רַק עַל שֵׁם הַחֲכָמָה הַמְתַּנּוֹצְצַת
בוֹ, וְעָקָר שְׁלֵמוֹת הַחֲכָמָה הוּא כ"ח מ"ה (ח"כ מ"ה), כְּשִׁזְזָה לְבַטֵּל
עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֱלִיוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׁכַחוּ מָה הוּא, וְאִזּוּ כְּשֶׁבַטֵל וּמְבַטֵּל הוּא
כְּנִגְדּוֹ יִתְבָּרַךְ, נַעֲשֵׂה כְּלִי לְהַשְׁרָאת הַשְּׁכִינָה, וְשׁוֹרָה בוֹ הַשְּׁכִינָה
הַקְּדוּשָׁה, וְאִזּוּ אֵין הַבְּדֵל בֵּינֵיהֶם כָּלֵל, כְּעִנְיָן שְׁאֵמְרוּ חַז"ל (שָׁם):
הָאֲבוֹת הֵן הֵן הַמְּרַכְּבָה, כִּי זְכוּ לְהַגִּיעַ לְבַטוּל עֲצָמֵיהֶם כָּל-כִּף,
וְהַתְּדַבְּקוּ עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ תָּמִיד, עַד שֶׁנַּעֲשׂוּ בְּעֲצָמָם הַמְּרַכְּבָה שְׁשִׁכִּינַת
עִזּוֹ רוֹכְבַת עֲלֵיהֶם, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁמְתַּדְּבָקִים עִם תִּלְמִידֵי חֲכָמִים כְּאֵלוֹ,
אֲשֶׁר דְּבוֹקִים בוֹ יִתְבָּרַךְ בְּבַטוּל כָּל הַרְגָּשׁוֹתֵיהֶם וְכוּ', הָרִי זֶה כְּאֵלוֹ

שנח אֲשֶׁר תתקנה בַּנְחָל

מתדבקים עם השכינה ממש. וזהו גם מאמרם ו"ל (כתבות קיא):
 "ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כלכם היום" (דברים ה, ד) — וכי
 אפשר לדבק בשכינה, והכתיב (שם ה, כד): "כי ה' אלקיך איש
 אוכלה"? אלא כל המשיא בתו לתלמיד חכם ועושה פרקמטיה
 לתלמידי חכמים והמהנה תלמידי חכמים מנכסיו, מעלה עליו
 הכתוב כאלו מדבק בשכינה, וכיוצא בדבר אתה אומר (שם ל, כ):
 "לאהבה את ה' אלקיך ולדבקה בו", וכי אפשר לאדם לדבק
 בשכינה? אלא כל המשיא בתו לתלמיד חכם והעושה פרקמטיה
 לתלמידי חכמים והמהנה תלמידי חכמים מנכסיו, מעלה עליו
 הכתוב כאלו מדבק בשכינה, עין שם; כי בזה שמתחברים עם
 תלמידי חכמים כאלו, הדבוקים בו יתברך, ונכללים בו לגמרי,
 והארת זיו השכינה מאירה עליהם בשמש בצהרים, על-ידי-זה
 ישפיעו גם אל המתדבקים עמהם הארה והתעוררות לעשות פיותם,
 ולהדבק בעצם השכינה ולהיות גם-כן מרפכה לגבי גלוי האור אין
 סוף ברוך הוא, ולא רק הבאים לשמע דבריהם, אלא אפלו אלו
 המשיאים בתם ומהנה אותם בנכסיהם, גם-כן יכולים לזכות שישפע
 עליהם שפע אור וחיית ודעת אמתית ונצחית מגלוי שכינה. וזו
 מעלת אלו הזוכים לתן צדקה לתלמידי חכמים כאלו הדבוקים בו
 יתברך, כי הרי זה כאלו נותנים לשכינה ממש, וזה גם הודוי דברים
 לפני התלמיד חכם המוכא בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ד', עין
 שם; כי הוא נכלל לגמרי אליו יתברך, ומאיר עליו אורו האין סוף
 ברוך הוא, וכשזה מדבר ומתודה ומספר לו כל צרותיו, אזי מקשרו
 אליו יתברך, כי הוא מבטל עצמו לגמרי, ומכון בדעתו, שאיני
 נמצא עכשו פה כלל, וזה שמתודה באמת מתודה אז לפני השם
 יתברך, ולא לפני הצדיק, כי הצדיק אינו שם וכו', ועל-ידי-זה
 בעצמו הינו על-ידי ודוי דברים, זוכים שייצאו עוונותיו מעצמותיו,
 ונמחל לו (עין בפנים), כי הצדיק מקשר את נשמות הבאים אליו אל
 השם יתברך (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן צא), כי הצדיק כבר זכה
 להגיע לבטול פנה, עד שאינו רואה ואינו שומע משום דבר רק עצם
 עצמיות חיות אלקותו יתברך, כי עיניו הן זכות מאד מאד (עין שם,

אֲשֶׁר תתקנה בנחל שנט

חלק א', סימן רנד), וְרוֹאֵה מְרֵאוֹת וְחֲזִיוֹנוֹת נוֹרְאִים וְכוּ', וְשָׁמוּ יִתְבַּרְךָ הוּא תְּמִיד לְפָנַי עֵינֵיהֶם, בְּחִינַת (תהלים טז, ו): "שְׁוִיתִי ה' לְגִגְדֵי תְּמִיד" כָּל הַיּוֹם, וְכֻלָּ שְׁמֵבִטָּלִים עֲצָמָם בְּכָל פֶּעַם יוֹתֵר, מֵאִיר עֲלֵיהֶם יוֹתֵר גְּלוֹי שְׁכִינָה. וְסֵפֶר ר' אַבְרָהָם בֶּר' נַחֲמָן ו"ל, שְׁמוֹהֲרֵנִי תְּ ו"ל הִזָּה נוֹהֵג לוֹמֵר אֵת הַהֲגָדָה בְּהַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוּלָה מְאֹד וּבְקוֹל רָם, כְּאֲשֶׁר הִזְהִיר רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מִוֵּהָרֵן, חֵלֶק א', סִימָן כ'), וְכִשְׁהֲגִיעַ אֶל "וּמוֹרָא גְּדוּל — זֶה גְּלוֹי שְׁכִינָה", הַתְּחִיל לְצַעֵק בְּקוֹל מְאִים מְאֹד, וְחִזַּר פְּעָמִים אֵין מְסֵפֶר: "וּמוֹרָא גְּדוּל זֶה גְּלוֹי שְׁכִינָה", עַד שֶׁנִּפְל מֵהַפֶּסֶס וְהַתְּעַלְף, וְהִסְבִּיר ר' אַבְרָהָם בֶּר' נַחֲמָן ו"ל, שְׁבָאוֹתוֹ רָגַע זָכָה לְרֵאוֹת אֵת הַשְׁכִּינָה מִמֶּשׁ, "וּמוֹרָא גְּדוּל זֶה גְּלוֹי שְׁכִינָה", וְעַל-כֵּן מְרַב אֵימָה וְפַחַד הַתְּעַלְף. עֲמַד וּרְאֵה וְהַתְּבוּנָן אֶל מֵה יְכוּלִים לְזָכוֹת, עַל-יְדֵי הַתְּקַרְבוֹת אֲמִתִּית אֶל רַבֵּנוּ ו"ל, אֲשֶׁר הוּא נִכְלָל לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבַּרְךָ.

חֲמִדָּת לְבָבִי, עֲשֵׂה מֵה שֶׁתַּעֲשֶׂה עַל-כָּל-פָּנִים מֵעַכְשָׁו תִּרְאֶה לְהַתְּחַבֵּר עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הָאֲמִתִּיִּים הָעוֹסְקִים רַק בְּתוֹרָה וּבְתַפְלָה, וְהַתְּמַד בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל, וְאִז תִּזְכֶּה גַם אֲתָה לְהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבַּרְךָ בְּדַבְּקוֹת אֲמִתִּית.

הדורש שלומך...

הֶרַב הַחֲסִיד ר' יוֹדֵל, תְּלַמֵּד רַבֵּנוּ ו"ל, הִיָּתָה דְּרָכּוֹ לְהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבַּרְךָ בְּדַבְּקוֹת נִפְלְאָה שְׁעוֹת שְׁעוֹת בְּשִׁמוֹת וְיַחֲוִידִים, וְהִיָּה מְסֻתָּבֵב בְּבֵיתוֹ וּבְפָנָיו בּוֹעֵרוֹת כְּלִפְיָדִים מִמֶּשׁ מְרַב דְּבִקּוֹתוֹ, וְכָל זֶה קָבֵל מִרַבֵּנוּ ו"ל, כִּי הוּא הָיָה בַּעַל מְדֻרְגָּה וּבַעַל הַשְּׂגָה עוֹד קָדָם הַתְּקַרְבוֹתוֹ, אֶף אַחֲר־כֵּן כְּשֶׁזָּכָה לְהַתְּקַרֵּב אֶל רַבֵּנוּ ו"ל, הָאֵט עוֹר אֵימָה גִיבְרָעֲנָגוּט צוֹ וַיֵּין וְאֶף", יִהְיֶה חֵלְקֵנוּ עִם רַבֵּנוּ ו"ל לְנֶצַח.

תתקנו.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר תולדות ה'תשל"ד.

שלום ובִּרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מֵאֵד ... נִרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רָאָה לְחִזּוֹק עֲצָמְךָ, וְאֵל תִּפְנֹס בְּשׁוּם דְּכָאוּן וְעֲצָבוֹת, כִּי גָדוֹל
אֲדוּגְנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, הָעוֹלָם הַזֶּה נִקְרָא "אֶהֱל מוֹעֵד", "אֶהֱל" עַל
שֵׁם: "וַיִּמְתַּחֵם כְּאֶהֱל לְשַׁבַּת" (ישעיה מ, לב), רַק עֲנִיָּן עֲרָאִי, "מוֹעֵד"
— כִּי בְּעוֹלָם הַזֶּה יֵשׁ מוֹעֵד מְצַמְצָם, לֹא חַיִּים לְעוֹלָם, וְעַל-כֵּן מֵה
לֶךְ לְהִשְׁבֵּר עַל עוֹלָם שְׂאִינוּ שָׁלָךְ, עוֹד מְעַט תִּצָּא מִכָּאן; וְעַל-כֵּן
לְמָה לֶךְ לְדַאֵג וּלְהִתְעַצְבֵּן, בְּרוּחַ לֶךְ רַק אֵלֶיךָ יִתְבָּרֵךְ, וְאִז טוֹב לֶךְ
כָּל הַיָּמִים, כִּי קִבְלָנוּ מִרְבָּנוּ ו"ל; אֲשֶׁרִינוּ שְׂאֵנוּ יוֹדְעִים מִמֶּנּוּ,
וְאֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׂמַגְלָה אוֹתוֹ בְּעוֹלָם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מֵאֵד...

עַל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אָסוּר שְׂתַהַיֵּינָה לֶךְ אִף פְּעַם קִשְׁיוֹת, כִּי
(דְּבָרִים לב, ד): "הַצּוֹר תָּמִים פְּעָלוֹ, כִּי כָל דְּרָכָיו מִשְׁפָּט, אֵל אֱמוּנָה
וְאִין עוֹל, צְדִיק וְיָשָׁר הוּא", וְאִם עוֹלָה לֶךְ אִיזוֹ קִשְׁיָה אוֹ אִילוֹ
סִפְּקוֹת אוֹ עֲקוּמוּמִיּוֹת עֲלִיו, תִּדְעַ שְׁזָה בָּא מִחֲטָאִיךָ הַמְרַבִּים, שְׂדָבָר
זֶה מְעַקֵּם וּמְסַבֵּב אֶת לְבָבְךָ בְּקִשְׁיוֹת וּבְסִפְּקוֹת, וְשׁוֹבֵר אוֹתְךָ לְגַמְרִי,
עַד שְׂנִכְנְסוֹת בְּךָ מִחֲשָׁבוֹת שֶׁל כְּפִירוֹת וְאִפִּיקוֹרְסוֹת, רַחֲמָנָא לִישְׁזָבָן.
עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי זֶה הַנְּסִיוֹן שְׁלָךְ, לֹא לְהַקְשׁוֹת שׁוּם קִשְׁיוֹת, אִין שׁוּם
קִשְׁיָה כָּלֵל, הַכֹּל בְּצִדִּיק וּבְמִשְׁפָּט, בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, כִּי צְרִיךְ לְהִיוֹת,
וְאִינִי יוֹדֵעַ כְּלוּם, כְּלוּם כְּלוּם מִמֶּשׁ, רַק דְּבָר אֶחָד אֲנִי יוֹדֵעַ, כִּי
(תהלים קמה, יז-כב): "צְדִיק הַנְּיָ"ה בְּכָל דְּרָכָיו, וְחִסִּיד בְּכָל מַעֲשָׁיו,
קְרוֹב הַנְּיָ"ה לְכָל קְרָאִיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאַמְתּוֹ, רְצוֹן יִרְאִיו יַעֲשֶׂה
וְאֶת שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם, שׁוֹמֵר הַנְּיָ"ה אֶת כָּל אוֹהֲבָיו וְאֶת כָּל

אֲשֶׁר תתקנו בַּנְחָל שסא

הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד", וְעַל-כֵּן עָלִי לְמַסֵּר אֶת נַפְשִׁי לְהַכְלִיל בּוֹ יִתְבַּרֵךְ,
וְלִשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה אֲמִתִּית, וְלֹא לְהַקְשׁוֹת שׁוֹם קִשְׁיָה עָלָיו, וְאַף שְׂאִינִי
מִבֵּין מַה וְלָמָּה וְאִימַת וְכוּ', כִּי צָרִיךְ וְכִי יָפֵה, שְׂלֹא אָבִין, כָּלֵל
וְכָלֵל לֹא, מַה שְׁקוּרָה, מֵאַחַר שְׂמַחֵי פָּגוּם וְדַעֲתִי מְבַלְבֵּלֵת וְלִבִּי
מְעַקֵּם וְכוּ', וְעַל-כֵּן אֵיךְ אָבִין אֵיזֶה דְּבָר? ! וְלִכֵּן עָלִי לְבַטֵּל אֶת
עֲצָמִי לְגַמְרִי, רַק אֲלִיו יִתְבַּרֵךְ, וְלִידַע שְׂאִין יוֹדְעִים כָּלֵל.

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם !

* * *

כְּרִיךְ רַחֲמָנָא, שְׂזַכְּנוּ לְסִיִּים אֶת כָּל הַחֲבוּר הַנִּפְלָא הַזֶּה, וְהוּא כְּרִיךְ
שְׂמִינִי, יִזְכְּנוּ הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ לְסִדֵּר עֲכָשׁוּ לְדָפוּס אֶת הַכְּרִיךְ הַתְּשִׁיעִי
לְהַגְדִּיל תּוֹרָה וְלְהַאֲדִירָהּ.

אָנָּא ה' הוֹשִׁיעָה נָּא, אָנָּא ה' הַצְּלִיחָה נָּא.

הספר הקדוש הזה

נדפס לזכות

יעקב ליב בן חנה לאה

הקב"ה יעזור לו שיזכה לזיווג טוב

והגון במהרה,

ויזכה לבריאות הנפש והגוף

ויצליח בכל מעשה ידיו בגשמיות

וברוחניות.

מפתח הענינים

חלק ח'

ג פתח דבר

ה הקדמה

יא תתכו

ידבר ממה שמובא (בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כא) על "אחור וקדם צרתני" מענין סלוק האור לצדידין וחלל הפנוי, ומענין הצמצום, ומטעות אלו שמכסים הכל בטבע, ומהחושבים לעבד את האמצעי ומאמינים בסבה, ואסור לעשות עקר מהסבה, ומהמדרגה של הפרת הבורא מכל דבר, שזו תכלית הבריאה, ומחיים נצחיים, ומחטא עין הדעת, ומאזרת ה' על זה, שלא יהיה חלוק בין המאורעות הטובים לרעים, ומקבלת עצת הצדיקים וגנות עצת הרשעים — נשואין דקלפה, ומקללת האדמה — יגיעת הפניסה, ומענין אור השמש שהוא אור חיות האלקות, ומהכללת השגחה וטבע יחדו בלי פירוד, ומהתגלות המשיח — הכנעת הנפש, ומפגם קין — נאוף ורציחה, וענינו של הבל, ומהארת "משה" סוד הדעת, ויארץ בדרוש ארץ נורא ונפלא בדברים ערבים ומתקים פדרפו על עבודת משיח צדקנו לתקן חטא הוצאת זרע לבטלה, ולגלות עצות של התחדשות התורה וכו', וכו', ותקון חטא אדם הראשון ובטול הרציחה והחמס והנאוף שיהיה אז, והתגלות השלום, ומענין גלוי ההשגחה הפרטית, ופרש על-פי דרכו רמזים נפלאים מהמעשה של חכם ותם, ויביא גם מ"רמזי המעשיות" מהרב מטשהרין על ענין אמונה, צמצום, מלכות, ויוסיף על ענין הפלי שבונה לעצמו על-ידי נשואין, ומענין חבור הנו"ן והח"ת (שבלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן א'), ויבאר בהרחבה מדרגת יעקב לעמת עשו המזכרת בתורה ה"ל, והסתכלות בשכל שבכל דבר, עם מקראי קדש רבים על תבת "אהל", והודאת משמעותה, ויגלה בתבת "תם" שה"אהל" הוא הצמצום למעלה ו"תם" הצמצום למטה, ויבאר על-פי זה הפסוק: "ייעקב איש תם ישב אהלים", וכו' וידבר משני זוויתיו של יעקב — "רחל ולאה" וכו' (חסר).

תכז כה

יִחְזַק אֶחָד שְׁזָכָה לְלַמֵּד בִּישִׁיבַת בְּרִסְלָב שִׁיתְעוֹרֵר בְּעִבּוּדַת הַהִתְבּוּדוֹת, וַיִּגְלֶה מַעֲלַת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ, וַיְדַבֵּר מְאֹמוֹנָה, וּמְשֻׁמָּה, וְלֹא לַפְּחָד מִשׁוּם דָּבָר.

תתכח כו

יֹכִיחַ תּוֹכְחָה נִמְרָצָה בְּאַהֲבָה מְסֻתֶּרֶת לְבַחּוֹר אֶחָד שְׁבִלָה עִמּוֹ הִרְבֵּה זְמַן בְּדַבּוּרִים קְדוּשִׁים וְהִתְחַזְּקוֹת וְכוּ', וְעִזַּר לוֹ וְכוּ', וְנִתְהַפֵּךְ לְדַבֵּר עָלָיו וּלְרַדְפוֹ וּלְרַחֵק בַּחּוּרִים מִהַקְדָּשָׁה וְכוּ'.

תתכט כז

אֲרִיף בְּדִרוֹשׁ אֲרֵף כְּדַרְכּוֹ, וַיְכִיל בְּקִרְבּוֹ דְּבוּרִים נוֹרְאִים וְנִפְלְאִים בְּרַבּוּי עֲנִינִים, וַיְדַבֵּר מִתְּפִלָּה, מִמְּצִיאת הַטּוֹב שְׁבָכַל אֶחָד, מִהַשְׂרֵאת הַשְּׂכִינָה בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, מִשְׁלוֹם וּמִחֻלָּקַת, מִדְּבוּר, מֵאַהֲבַת יִשְׂרָאֵל, מִשְׁלוֹם בְּעֶצְמוֹ, מְאֹמוֹנָה וְעִבּוּדַת הַשֵּׁם מְכַל פֶּרֶט מִכּוֹנֵה בַתְּפִלָּה הַתְּלוּיָה בְּאֹמוֹנָה, מִמַּעֲלַת לַמּוֹד סֶפֶר הַפּוֹסְקִים וְהַלְכָה בְּכָל יוֹם, מִהָאֶרֶת עוֹלָם הַבָּא וּמְשַׁלְּמוֹת הַדַּעַת, וַיְדַעַה שֶׁהַכֹּל לְטוֹבָה, וּמִבְּחִינַת לְהַשִּׁיב לְאִפְיֻקוּרְס שְׁבַלְבוֹ, וּמִהַשְׁלֵמַת שְׁנֵי הַפְּכִים, וּמִנְקֻדַת מְשִׁיחַ וּמִדְּבִקוֹת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, וּמִרְמִזִּים לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו, וּמִעֲנִין חֲדוּשֵׁי הַלְכָה שְׁבִיבִית־דִּין שֶׁל מַעֲלָה, וּמִעֲנִין לֹא יִפְטֹר אָדָם מִחֻבּוֹ אֲלֵא בְּדַבֵּר הַלְכָה, וּמִעֲנִין קִרְשַׁת שְׁבַעַת הַנְּרוֹת, וְהָאֶרֶת הָאֲרֻבָּעָה שְׁמוֹת כְּנֶגֶד הָאֲרֻבָּעָה עוֹלָמוֹת, וַיְדַבֵּר מִמָּה שִׁיְהִיָּה בְּעַת הַתְּגַלוֹת הַמְּשִׁיחַ, וּמִעֲנִין פְּגַם הָעֲנִינִים שֶׁהֵם תַּמּוּז וְאָב, וּמִהַעֲלֵמַת הָרֵאש־בֵּית שֶׁהוּא הִיפִי שֶׁל הָעוֹלָם, וּמִעֲנִין תְּקוּן הַבְּרִית, וְיִסְבִּיר כְּמָה עֲנִינִים בְּקֶשֶׁר עֲלִיוֹן וְנוֹרָא מְאֹד.

תתל לו

יְעוֹרֵר אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ הַנִּמְצָא בְּאֶרֶץ הַקִּדְשׁ, וַיִּגְלֶה מַעֲלַת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל הַקְּדוּשָׁה מִדְּבַרֵי חַז"ל וּמִסְפָּרֵי רַבֵּנוֹ ז"ל, וַיִּחְזְקוּ עַל עֲנִין הַתְּפִלָּה וְהָאֹמוֹנָה, וַיִּרְבֶּה לְתַאֵר רוּם נוֹרְאוֹתָהּ, וַיֵּאמְצוּ עַל שְׁעוּרִים קְבוּעִים.

תתלא לז

יְדַבֵּר מִהָאֲשֵׁר הַגְּדוֹל, שְׁגַם בְּמִדְיַנַת אַמְרִיקָה שְׁנֹקְרַאת בְּפִי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ מִדְיָנָה שֶׁל עֲשִׁירוֹת, נִמְצְאִים אֲנָשֵׁי הַבַּעַל תְּפִלָּה, וְכָל מִכְתָּבוֹ יִסְתַּוְּבַב בְּלִשׁוֹן הַסְּפוּר מִבַּעַל תְּפִלָּה, וְעִצּוֹת אֵיךְ לִילֵךְ בְּדַרְכֵי הַקְּדוּשׁוֹת, וּמִחֻבּוֹר

תִּכְוֵן הָעֲנִינִים

שסה

לְטָהוֹר, וְנִצְתִּיק שִׁיחֹת שְׁנַמְצָאוּ תַּחַת יָדוֹ מִהֶרֶב הַצְדִּיק ר' נִתָּן בָּר' יְהוּדָה מִתְלִמְיָדֵי מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל בְּכַמָּה מֵינֵי נוֹשְׂאִים.

תתלב מד

יְדַבֵּר מִפְדְּיוֹן וְהַמְתַּקוֹת, וּמַעֲגִין כ"ד בְּתֵי דִינִים, וְנוֹרְאוֹת מַעֲלַת אַמִּירַת חֲצוֹת, וּמָה צָרִיף לַעֲשׂוֹת אַחֲרֵי־כֵן וְאֵיף פּוֹעֲלִים אֲזוּ.

תתלג מו

יְדַבֵּר מֵאֲמוּנָה פְּשוּטָה וּמִמַּדַּת אֲרָף אִפְסִים וּמַעַקֵּר הַתְּשׁוּבָה שְׁהִיא הַדְּמִימָה וְהַשְׁתִּיקָה עַל כָּל מָה שְׁעוֹבֵר.

תתלד מז

יְדַבֵּר מֵעֲגִין "שְׂוֹא תְּשׁוּעַת אָדָם" בְּפִרוּט.

תתלה נא

יְדַבֵּר מֵצְמֵאוֹנוֹ הַעֲזוֹ לְסִפְרֵי שְׂאוֹת וְתְּשׁוּבוֹת שְׁמַחְדָּדִים הַמַּח, וְיוֹדָה לוֹ עַל שְׁשֻׁלַח לוֹ סִפְרִים אֱלוֹ, וְכַתוּבָה מִבְּטִיחַ לְשֻׁלַח לוֹ שְׂאוֹת וְתְּשׁוּבוֹת שְׁלוֹ — "אֲשֶׁר בִּנְחַל".

תתלו נג

יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת ה"לְקוּטֵי־הַלְכוֹת" שֶׁהֵם הַיְסוּד לְהַתְקַרְבוֹת לְחִסְדוֹת בְּרִסְלָב, וְיִגְלֶה שֶׁכָּל הַתַּחֲזָקוֹתוֹ וְחִדּוּשָׁיו הֵם עַל פִּיהֶם, וְיַעֲזֹר לְהַתְפַּתֵּב עִם חֲבָרִים, וְיַדַּבֵּר מֵעֲגִין לְרְאוֹת אוֹתוֹ שְׁזָה רַק בְּמַכְתָּבָיו, כִּי מִבְּחוּץ אִפְשָׁר מְאֹד לְטַעוֹת, וְאֵת כָּל רְצוֹנוֹתָיו מְגַלֶּה עַל־יְדֵי הַכְּתָב.

תתלז נד

יַחֲזִק מִקְרֵב חֶדֶשׁ שְׁלֹא יִתְבַּלְבַּל מִהַמְחַלְקַת שְׁיֵשׁ עַל בְּרִסְלָב וְעַלְיוֹ בְּפִרְטוּת.

תתלח נה

יְדַבֵּר מִהַמְדַּרְגָּה שֶׁל בְּטוֹל אֱלִיו יִתְבַּרֵּךְ וּמָה זוֹכִים עַל יְדָה.

תתלט נו

יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת אַמִּירַת חֲצוֹת.

תתמ נו

יַעֲזֹר לְקַיֵּם עֲגִין הַצְּעָקָה שֶׁל שְׂבָעִים קוֹלוֹת פְּשוּטוֹ כְּמִשְׁמָעוֹ, וְהַתְּגַבְּרוֹת הַיְצֵר וְנִצּוּחוֹ, וְיַעֲזֹר עַל לְמוֹד מְשֻׁנְיוֹת, וְיַחֲזִק עַל שְׁמִחָה כְּשֶׁשָּׁב מִהַבְּטוֹל.

תתמא נח

יגלה צמאונו לכל מיני ספרים חדשים שמוצא בהם נפלאות על-ידי הקדמות רבנו ז"ל.

תתמב נט

ידבר מהמעלה ששנים מאנשי שלומנו אוחזים עצמם ביחד, ויגלה מעלת נקדת החרב, וידבר מזה שכל יהודי הוא צנור להמשיך אור אלקותו, ועל-כן גדולה מעלת הקבוץ של ישראל, וכל מתן תורה הנה על-ידי שהיו ביחד, ויביא על זה מאמר חז"ל, ויעורר על ההתאספות של כמה חברים לדבר מרבנו ז"ל בכל שבוע וכדומה, ויחזק על כתיבת מכתבים זה לזה, ויעורר על אהבה ושלוש בלי שום קנאה ושאנאה, ולהיות אגודה אחת, ולדבר רק מרבנו ז"ל, ולהאיר כל אחד בזולתו נקדתו שקבל, ויענה לנמען על עניניו, וישיב לו שבודאי טוב לו להיות בישיבה במצב שלו, ועל מה שרודפים אותו, שילך לעבד וכו', ויעורר על תפלה, וידבר ממציאת הזווג, שהכל מהקדוש-ברוך-הוא, ויחזקו וישבחו על רבוי תורה שחטף, ולא כמו שאומרים עליו וכו', ויספר מה אמר מוהרנ"ת ז"ל כשראה את הלומדים בעיר למבער.

תתמג סה

ידבר מכך שעל-ידי שמוסר עצמו אליו יתברך יראה נסים נגלים.

תתמד סה

ידבר נוראות נפלאות משגב רום מעלת אמירת סדר חצות בכל לילה, ומה שפועלים על-ידי-זה.

תתמה סז

יעורר לצעק ע' קלין בתמימות פשוטו כמשמעו.

תתמו סז

יודה על קבלת חבילת ספרים, וידבר מזה שעל-פי הקדמות רבנו ז"ל אפשר להבין הכל.

תתמו סח

יחזק לעשות התחלה חדשה ולשוח אליו יתברך במקום מיוחד וכו', ויבאר ענין שלמות לשון הקדש, וקדשת הפה והלשון שמביאה לקדשת הברית, וידבר מענין בגדים לבנים המרמז לזה, ויתאר גנות מי שמדבר

כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ, וְיִזְהֵר מִוּכּוּחִים, וְיִגְלֶה מֵעֲלָתוֹ וּבִפְרֹט כְּשֵׁשׁ לוֹ לֵב נִשְׁבֵּר, וּמַמְדַת הַכַּעַס.

תתמח ע
יְעוֹץ עֲצָתוֹ לְאַחַד שְׁמַתְבַּלְבְּלַת תְּפִלָּתוֹ, וַיִּתֵּן לוֹ מַה לְלַמֵּד בְּ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן וּבְ"לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת", וַיַּעֲזֹר וַיַּחֲזֹק עַל זֶה.

תתמט עא
יְדַבֵּר מִמָּה שֶׁדִּבְרוּ בְּשֵׁבֶת עַל-פִּי הַתּוֹרָה כ"ה, וַיִּזְהֵר לְבָרַח מִדְּמִיוֹנוֹת שֶׁל הֶבֶל, וַיַּחֲזֹק מְאֹד עַל אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה וְעַל שִׂיחָה זֹאת תְּפִלָּה, וְיִגְלֶה מֵעֲלַת קִבְּלַת הַבְּזִיוֹנוֹת בְּאַהֲבָה וְשִׂיחַת ר' אַבְרָהָם בֶּר' גַּחְמֹן, וַיְדַבֵּר מִה"בְּזִיוֹנוֹת" שֶׁמְבַזִּים אוֹתָנוּ עַל שְׂאֵנוּ בְּרִסְלָבְר'ס, וְשִׂיחַת רַבֵּנוּ ז"ל עַל שְׂנַצְלָנוּ מִלְחָלֵק עֲלֵינוּ, וְשִׂיחַת ר' לִוִי יִצְחָק עַל בְּזִיוֹנוֹת בְּעִבּוּר חֲסִידוֹת בְּרִסְלָב, וַיְדַבֵּר מֵעֲנֵן הַשְּׂנֵחָה פְּרֻטִית עַל כָּל דָּבָר, וַיַּחֲזֹק לֹא לִפְלִי בְּדַעְתּוֹ, וַיַּעֲזֹר עַל שְׁעוּרִים קְבוּעִים בַּתּוֹרָה, וַיִּלְנַדֵּב עַל צְדָקָה לְהַדְּפֵסֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, וַיְדַבֵּר מִגְּנוּת הַפְּחָדִים הַמֵּיִתְרִים עַל-פִּי קָטַע מִסְּפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, וּמֵעֲנֵן הַרְדִּיפָה שְׂרוּדְפִים אֶת הַרוּצָה בְּעִבּוּדַת ה', וַיְדַבֵּר מִהַמְּנִיעוֹת שֶׁמִּשְׁתַּטְּחוֹת עַל הַמַּתְקָרֵב לְרַבֵּנוּ ז"ל, וַיַּזְרֵז לְשִׂמְחָה, שֶׁלְּפַחוֹת אֲצִלָּנוּ הַסְּפָרִים חֲשׁוּבִים וְאֵינָנו מְבַדִּים אוֹתָם.

תתנ עו
יְדַבֵּר מִהַנֶּעֱסִים שֶׁמְרַגְּזִים בְּהַתְּבוּדָּוֹת, וּמֵה שֶׁהַתְּבִטָּא רַבֵּנוּ ז"ל עַל זֶה מִמַּעֲשֵׂי עֲצָמוֹ, וַיְדַבֵּר מֵאֲמוּנָה וּמִלְמוּד זְכוּת, אִף עַל זֶה שֶׁלֹּא דָן אַחֲרֵים לְכַף זְכוּת, וַיַּחֲבֵר תְּפִלָּה נִשְׁגָּבָה עַל עֲנָן זֶה, וַיְדַבֵּר מִהַתְּקַרְבוֹת לְרַבֵּנוּ ז"ל וּמִשְׁמַחָה וְכו', וַיַּחֲזֹק עַל שְׂמִיחָה בְּרַבֵּנוּ ז"ל.

תתנא עט
יְדַבֵּר מִהַעֲנָן הַנִּשְׁגָּב שֶׁל הַנְּעוּר בְּלִילָה וְהַתְּבוּדָּוֹת בִּיעוּר, וְיִגְלֶה לְמַה זּוֹכִים עַל-יְדֵי רַבּוֹי שִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, וַיְדַבֵּר מִחֲטָא הָאָדָם הָרֵאשׁוֹן, וּמֵעֲנָן מַה שֶׁהִיָּה כְּתוּב בַּתּוֹרָתוֹ שֶׁל ר' מֵאִיר "כְּתוּנוֹת אוּר", וּמִבְּחִינַת נַע"ל וְהַצְּרוּף שֶׁלָּהּ, וַיִּרְכָּה לְדַבֵּר וּלְהַאֲרִיף בְּמַעֲלַת נִשְׁגָּבוֹת עֲנָן הַהַתְּבוּדָּוֹת וְהוּדוֹי דְּבָרִים לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וַיְדַבֵּר מֵעֲנָן נִקְדַּת הַחֶבֶר, שֶׁמֵּאֵז בְּרִיאַת הָעוֹלָם צָרִיף כָּל אֶחָד לְחַבְרוֹ וְכו', וַיַּעֲזֹר בְּפְרֻטִיּוֹת עַל לְמוּד שֶׁלְחָן עֲרוּף שֶׁזֶה סִימָן עַל כָּל בְּרִסְלָבְר חֲסִיד וְכו', וְעַל מִשְׁנֵיּוֹת, וְיִגְלֶה מֵעֲלַת עֲנָן הַלְמוּד הַזֶּה, וְעַל "לְקוּטֵי-הַלְכוּת".

תתנב פד

יְדַבֵּר מֵעֵינַי הַדְּפֹסֶת וְהַפְּצַת סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וַיִּגְלֶה מַעֲלַת עֵינַי נִשְׁגָּב זֶה, וְשֶׁהוּא תִקּוּן נִפְלָא וְכוּ', וַיִּסְפֹּר מֵעֵינַי הַהַדְּפָסָה שְׁלוֹ וְכוּ', וַיַּחְבֵּר תְּפִלָּה נִפְלְאָה עַל כַּמָּה עֲנִינִים וַיַּעֲתִיק לְנִמְעָן, וַיַּעֲוֹרֵר עַל לַמּוֹד גְּמָרָא בְּפִרְטִיּוֹת, וַיַּדְבֵּר מִמַּעֲלַת וּמִקְדָּשַׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וַיַּמְעִינֶנּוּ בְּדֶרֶךְ עֲבוּדָה, וַיַּמְעִינֵן לַמּוֹד שְׁלִחַן עֲרוּף, וַיִּשְׁבַּחוּ עַל מַה שֶּׁהִתְמִיד בְּלִקְוִטֵי-הַלְכוֹת וַיַּחֲזְקוּ עַל זֶה.

תתנג פט

וַיַּעֲוֹרֵר לְהִיּוֹת מִפִּיר אֶת מְקוּמוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מִהַפְּטוּטִים נִגְדַּד הַהִתְקַרְבוֹת לְצַדִּיק, וְלַחֲשֹׁב תְּמִיד מֵאַיִזָּה בּוֹץ הוֹצִיא אוֹתִי הַצַּדִּיק, וַיִּגְלֶה לְמַה יִּזְכָּה אִם יִתְעַלֵּם מִהָאִישׁ הַ"גְּדוֹל" הַחוֹלֵק עַל הַצַּדִּיק, וַיַּדְבֵּר נִפְלְאוֹת מִמַּעֲלַת אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ הַקְּדוֹשִׁים שֶׁעָלִיָּהֶם הַפְּנֹנָה בְּ"לִקְוִטֵי-מוֹהַר"ן" בְּכָל פֶּעַם שֶׁמְזַכֵּר "צַדִּיק" וְכוּ', וַיַּעֲתִיק קָטַע מִסִּפְרֵי הַחֲנוּף עַל הַדְּבָקוֹת בְּתַלְמִידֵי חֲכָמִים וְהַחַיִּיב לָזֶה, וַיַּדְבֵּר מֵאַמִּירַת תִּקּוּן הַכְּלָלִי וַעֲוֹד הַנְּהֻגוֹת עַל עֵינַי זֶה, וַיַּדְבֵּר מִהַבְּחִינָה שֶׁל "טַעֲמָה כִּי טוֹב סַחְרָה", וְעַל הַתְּחַדְּשׁוֹת הַהִתְקַרְבוֹת, וַיַּעֲוֹרֵר עַל הַתְּבוּדוֹת, וְעַל קְבִיעַת שְׁנֵי שְׁעוּרִים בְּשִׁלְחַן עֲרוּף.

תתנד צה

וַיִּשְׁבַּח אֶת הַנִּמְעָן שֶׁזָּכָה לְגִלוֹת אֹר וְרַבְּנוּ ו"ל בְּמִקּוֹם רְחוֹק, וַיִּגְלֶה מַעֲלַת עֵינַי זֶה וּמַעֲלַת הַזִּזְכָּה לְדַבֵּר מִרַבְּנוּ ו"ל, וַיַּדְבֵּר מִהַתְּבוּדוֹת וּמַעֲוֹת דְּקַדְשָׁה, וַיִּתְרַץ קִשְׁיָה שֶׁהִקְשָׁה בְּחֹר אֶחָד עַל הַקְּדָמַת הַתִּקּוּן הַכְּלָלִי שֶׁמְצִיָּן שֵׁם מְרָאָה מְקוֹם לֹא נִכּוֹן.

תתנה צז

וַיַּדְבֵּר מִזְכוֹת הַהִתְקַרְבוֹת לְרַבְּנוּ ו"ל וְהַדְּבוּר מִמְּנוּ, וַיַּעֲוֹרֵר כַּמָּה אֲחִים לְקַבֵּעַ עֲצָמָם בְּהַתְּבוּדוֹת וּתְפִלוֹת, וַיִּגְלֶה מַעֲלַת הָעֵינַי, וַיַּדְבֵּר מֵאוֹר שְׁכִינָתוֹ יִתְבָּרַךְ וְהַטַּעַם לְמַה אֵין זוֹכִים לְהַרְגִּישׁוֹ, וַיַּדְבֵּר מֵעֵינַי נְסִיּוֹנוֹת וַיְרִידוֹת, וַיַּחֲזֵק לֹא לִפְלֵ בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל, וַיַּדְבֵּר מֵעֵינַי סְבָלְנוֹת וְחַכּוּי, אִף שֶׁלְעַת עֵתָה נּוֹפֵל וְכוּ', וַיַּעֲוֹרֵר וַיַּזְרֵז לְחֲזֵק עֲצָמוֹ בְּנִקְדוֹת טוֹבוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל אֶחָד, וַעֲנֵן מַעֲלַת הַשְּׂמִחָה בְּמַצּוֹת שֶׁמְקִימִים, וַיַּזְהִיר מֵעוֹן הַפַּעַס.

תתנו קא

וַיַּדְבֵּר דְּבוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים מִמַּעֲלַת הַסְּבָלְנוֹת, הָאָמוּנָה וְאֲרִיכוֹת אִפִּים, וְלִבְרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וְלֹא לְעֻנוֹת לְמַחְרָפִים, וַיִּרְבֶּה לְגִלוֹת

תְּכֵן הַעֲנִינִים

שסט

מַעֲלַת הַבְּכִיָּה בְּדַמְעוֹת אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וַיִּסְפֹּר מַעֲשֵׂיֹת מְרַבְּנוּ ו'ל על זֶה, וַיַּעֲוֹרֵר לְקַיָּם זֹאת, וְהַתְּבוּדָּוֹת וְשִׁמְחָה, שְׁאַחַר בְּכִיָּה מְלַב נִשְׁבֵּר בְּאֵה שִׁמְחָה, וַיַּעֲוֹרֵר לְקַיָּם שְׁתֵּי נִקְדוֹת אֵלָיו.

תתנז קה

יִחֲזַק מְאֹד אֲבִירָךְ שֶׁהִיָּה לוֹ אֵיזָה הַפֶּסֶד מִמוֹן, וַיֵּאמְצוּ בְּדַבְּרוֹרֵי אָמוּנָה וּבִטְחוֹן, וַיַּעֲוֹרֵרוּ עַל מַצּוֹת הַשִּׁמְחָה, וּבִפְרָט עַל הַהִתְקַרְבוֹת לְרַבְּנוּ ו'ל וְעַל הַמַּצָּאוּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁזֶה תְּלוּי בְּזָה, וְיִזְכִּיר שִׁיחַת ר' לוי יִצְחָק וּמַה שִּׁסְפֵּר עַל מַה שֶּׁקָּרָה לְאַחַד שְׁבִיִּש אֶת ר' אֲבָרְהָם בֶּר' נַחְמָן עַל שֶׁדָּבַר תְּמִיד מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וַיַּעֲוֹרֵרוּ עַל נְדִיבוֹת לֵב, שִׁמְחָה, רַקוּדִין, וְהַמְחָאֵת כַּפִּים וּבְכִיָּה לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ.

תתנח קח

יְדַבֵּר מִמֶּה שְׁזוֹכִים עַל-יְדֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אֲרִיכוֹת אַפִּים, שִׁמְחָה וְחֲדוּנָה וּמְנוּעָה מִכַּעַס וּמִהִקְפָּדָה כְּלִשְׁהִי, וַיִּחְזֹר עַל מַה שֶּׁשָּׁמַע בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם מֵאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ עַל מַה שֶּׁאָמַר רַבְּנוּ שֶׁ"דָּרָךְ הַשְּׁלוֹם לְהַתְּלַבֵּשׁ בְּמֵרִירוֹת", וַיִּסְפֹּר מַה שֶּׁהֵאִיר לוֹ בְּהִיּוֹתוֹ עַל קָבֵר הַלֵּל הַזֶּקֶן, וּמַה שֶּׁהֵאִיר לוֹ בְּקָבֵר נַחוּם אִישׁ גַּמְזוֹ, וַיְדַבֵּר מִעֲנִין סְבָלְנוֹת וְהַכֵּל לְטוֹבָה, וַיַּעֲוֹרֵר לְבַקֵּשׁ עַל זֶה מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, וַיִּפְרֹשׁ עַל-פִּי זֶה פְּסוּק בְּפִרְשַׁת וַיְחִי.

תתנט קט

יְדַבֵּר מִהַתְּמִימוֹת שֶׁנֶּאֱמַר אֶצֶל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וַיִּפְרֹשׁ פְּסוּק רֵאשׁוֹן שֶׁל פְּרִשַׁת שׁוֹפְטִים עַל קֵטֵב קְדָשֵׁת שְׂבַעַת הַנְּרוֹת, וַיַּעֲוֹרֵר לְשִׁמְחָה עַל נַעַם חֲלָקְנוּ וְעַל קְדָשֵׁת הַדְּבִיּוֹר וּבְרִיחָה מוֹכּוּחִים וּבְרִיחָה מִפְּרָסוּם שֶׁל שֶׁקֶר, וְלֹא לַעֲשׂוֹת מְצִיאוֹת מֵאָדָם.

תתס קיב

יְדַבֵּר מִנִּפְלְאוֹת הַנְּהַגַּת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ שֶׁהִסְתּוֹכַב בֵּינֵיהֶם בְּהִיּוֹתוֹ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּזְכוֹת הַמְּקַרֵּב לְרַבְּנוּ ו'ל, וּמִקְדָּשֵׁת שְׂבַעַת הַנְּרוֹת, וּמִשְׁעוּרֵים כְּסִדְרָן בְּחֻלְקֵי הַתּוֹרָה וּבְסִפְרֵי רַבְּנוּ ו'ל, וּמִסִּבַּת יְמֵי אֱלוֹל הַקְּדוּשִׁים, וְכַמָּה צְרוּפִין שֶׁל פְּסוּקִים שֶׁהֵם רֵאשִׁית אֱלוֹל הַשְּׂיָכִים לְעֲנִינֵינוּ, וַיְגַלֶּה שֶׁדִּיקָא עַל אֵלּוּ הַנְּפּוּלִים בְּעַמֵּק הָרַע, עֲלֵיהֶם הִרְחַמְנוּת גְּבָרָה בְּיוֹתֵר, וְשֶׁזֶה אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג רַק עַל-יְדֵי רַבְּנוּ ו'ל, וַיַּעֲוֹרֵר עַל שִׁיחָה בֵּינּוּ לְבִין קוֹנּוֹ, וַיִּחְזֹר עַל שִׁיחַת ר' לוי יִצְחָק, מַה שֶּׁאָמַר עַל הַשִּׁיר שֶׁיִּתְעַר לְעֵתִיד שֶׁמְזַכֵּר רַבְּנוּ, וַיִּפְרֹשׁ הַמְּסוּרָה הַמְּשֻׁלְשֵׁת שְׁמוּצָאִים בְּפִרְשַׁת שׁוֹפְטִים: תְּכִין לָךְ הַדָּרָךְ, תְּכִין דְּגָנָם, תְּכִין לְבָם תְּקַשִּׁיב אֲזוּנָךְ, שְׁעַל-יְדֵי

תְּכֵן הַעֲנִינִים

שְׁמִסְתּוֹכְבִים אֶצֶל יְרֵאִים וְשְׁלָמִים וְלוֹמְדִים מֵהֶם דָּרָךְ מוֹכֶנֶת וְכּוֹשָׁה .
לְעִבּוּדַת ה', זֹכִים לְפָרְנֶסָה וְכו'.

תתסא קטו

יִרְחִיב הַדְּבוּר בְּהִסְבֵּר נִפְלָא עַל עֲנִין הַמִּתְקַת הַדִּינִים שְׁאוּמֵר רַבְּנוּ ו"ל
שָׁבָא עַל-יְדֵי רְקוּדִים, וַיִּבְאֵר עֲנִין זֶה וְטַעְמוֹ וְשִׁיחַת רַבְּנוּ ו"ל אַחַר
שְׁאֵמֵר הַתּוֹרָה הַנ"ל וְכו', וַיִּגְלֶה נִפְלְאוֹת מִמָּה שְׁזֹכִים עַל-יְדֵי מֵדַת
הַשְּׂמֵחָה, וַיִּדְבֵּר גְּדוּלוֹת מִמֵּדַת הַשְּׂתִיקָה וְהַדְּמִימָה לְמַתְרַפִּים וּמְבֻזִים.

תתסב קיח

יִדְבֵּר לְאַחַד שְׁשָׂאֵל אוֹתוֹ, אֵיךְ יָכוֹל לֵהוּיֹת שֶׁהַמְּלָךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
רוֹצֶה בוֹ, וַיִּסְבִּיר שְׁשָׂאֵלוֹ נִמְשַׁכֶּת מִשְׂאֵלַת הַחֶכֶם שְׁבִסְפוּרֵי מַעֲשֵׂיאוֹת,
שְׁחֻקְמָתוֹ הַבִּיאָתוֹ לְכַפּוֹר בְּכֻלָּל מִצִּיאוֹת הַמְּלָךְ, וַיִּסְבִּיר אֵיךְ שְׁבִאָמַת
הַרְבוּנוּ-שֶׁל-עוֹלָם פּוֹנֶה לְחוּלֵי הַנְּשָׁמָה הַחוּטְאִים, עַל-פִּי מִשְׁל הַפְּלֵא
וּפְלֵא, וַיִּדְבֵּר מֵעֲנִין וַיִּגְבֶּה לְבוֹ, וּמִשִּׁיחַת הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב שְׁמַתְרַחֲקִים
עַל-יְדֵי עֲנָנָה פְּסוּלָה, וְשִׁיחַת ר' לִוִי יִצְחָק עַל עֲנִין הַזְּכָרַת הַיְחוּס בְּשַׁעַת
נְסִיּוֹן, וּמָה שְׁקוֹרָה לְנוּ בְּאָמַת, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וְשִׁיחַת ר' אֶפְרַיִמֵל
מִפְּשַׁעֲדְבוּרְזוֹ.

תתסג קכא

יִדְבֵּר מִחֲדוּשׁ הַשְּׁעוּרִים בְּלִיל רְבִיעִי, וּמַגְדֵּלַת הַסֶּפֶר "עֲלִים לְתוֹרַפָּה",
וְשִׁיחַת ר' לִוִי יִצְחָק עַל זֶה, וַיִּדְבֵּר מֵהַתְּמַסְרוֹת לְרַבְּנוּ ו"ל עַל-יְדֵי קְבֻלַּת
דַּעְתוֹ בְּתַמִּימוֹת, וַיִּדְבֵּר מֵאֲמוּנָה כְּדָרְכוֹ, וַיְבִיעַ שְׂמִחָתוֹ עַל שְׂאִין אָנוּ
מִתְנַגְּדִים עֲלֵיו, זְכָרוֹנוּ לְבִרְכָה.

תתסד קכג

יִדְבֵּר נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת מִמַּעֲלַת מֵדַת אֱהָבַת יִשְׂרָאֵל, וּמֵעֲנִין לְמוֹד זְכוּת
עַל כָּל אֶחָד וְלִרְחֹם עַל כָּל אֶחָד, וּמֵעֲנִין רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמִקְבֵּל כָּל־ם
בְּתִשׁוּבָה, וּבִפְרָט מִי שָׁבָא אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּתַפְלָה, שְׂאֵי אֶפְשֵׁר לְזָכוֹת לְזֶה,
כִּי אִם עַל-יְדֵי אֱהָבַת יִשְׂרָאֵל, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִרְחֹם גַּם עֲלֵינוּ, וְזֶה עֵקֶר יִסוּד
חִסְדֵי בְּרִסְלָב, כְּמוֹ שֶׁהַתְּנַהֵג מוֹהֲרֵינ"ת ו"ל לְרַחֵם עַל כָּל בְּרִיָּה, וַיִּחְזֹר
עַל דְּבָרֵי ר' לִוִי יִצְחָק בְּשַׁעוֹר שְׁלֵמֵד בְּרַבִּים הַתּוֹרָה ח' מַחֲלָק ב'
בְּלִקוּטֵי-מוֹהֲרֵינ"ן, וַיִּחְזֹר עַל הַנְּקֻדוֹת שֶׁדְּבַר רַבְּנוּ ו"ל שֵׁם בְּתוֹרָה, וַיִּחְזֹר
לְדַבֵּר מֵאֱהָבָה וְשִׁלּוּם, וּבִפְרָט בְּחֹדֶשׁ אֱלוּל, וַיִּמְצָא לְזֶה רְמִזִּים וְצְרוּפִים
וּמוֹבָאוֹת מִחַז"ל וּמִפְּסוּקֵי תנ"ך בְּקֶשֶׁר נוֹרָא וְנִפְלָא.

תתסה קכח

יְדַבֵּר מִמַּעַלְת מַדַּת הַתְּמִימוֹת שֶׁהִיא הַשְּׁלֵמוֹת, וּמַמְדַת הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה וְהַסְּבָלָנוֹת וּבִטּוֹל הַפְּעַס וְהַקְּפִידוֹת וְשִׁלְמוֹת הַתְּפִלָּה וְהַהֲתַבּוּדוֹת, וּמִהָאֲרַת הַנְּבוּאָה, וּמִזְכוֹת מְכִירַת סִפְרֵי רַבְּנֵי ו"ל לַחֲבָרִים.

תתסו קל

יְדַבֵּר מִכֶּף שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְתַן עֲצָה לַחֲבֵר וְלוֹמַר לוֹ 'עֲשֵׂה כֵּן', וַיַּעֲזֹר לְחַפֵּשׂ אַחֲרֵי רַבְּנֵי ו"ל עַל-יַדֵי סֵלְסוּל בְּדַבְּרֵי הַקְּדוּשִׁים, וַיְדַבֵּר מִבְּרוּר הַמְּדַמָּה וְזִכּוּף הָאֲמוּנָה וְאוֹר הַהַשְׁגָּחָה פְּרִטִית שְׂזוּכִים לְהַשִּׁיג עַל-יַדֵי הַצְּדִיק, וְיִזְכִּיר עֲנִין חוּט שֶׁל חֶסֶד, וַיְדַבֵּר מִתְּפִלָּה וְהַהֲתַבּוּדוֹת, וַיַּגְלֶה לָמָּה בָּא בַתְּחִלָּה בַּכְּבוֹדוֹת עַל-יַדֵי עֲבָרוֹת וְכוּ', וַיְדַבֵּר מִהַתְּחַזְּקוֹת וּמִעֲשָׂנוֹת בַּתְּפִלָּה שֶׁמְנַצְּחִים בְּמִלְחָמָה עַל-יַדֵי-זֶה, וְיִבְיֵא דְבוּר מֵר' לְוִי יִצְחָק עַל אִמְרָה מִהַסְּפוּרֵי-מַעֲשִׂיֹת.

תתסז קלג

יִשְׁבַּח אֶחָד שְׂזוּכָה לְנִסֵּעַ לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה לְאוֹמֵן, וַיְדַבֵּר מִעֲנִין מַדַּת הַגְּבוּרָה, שֶׁהִיא בְּעֵצָם כָּלוּ רַחֲמִים, וְיִזְכִּיר מֵה שְׂרַבְּנֵי ו"ל גְּלָה עַל הַפְּסוּק 'וְאֵל שְׂדֵי יִתֵּן לָכֶם רַחֲמִים', וַיִּפְרֹשׁ עַל-פִּי זֶה קִטְעַ מִסֵּפֶר קְהֵלוֹת יַעֲקֹב (עֲרֻכֵי הַקְּבָלָה), וַיְדַבֵּר מִעֲנִין "לְטֹב עֲבִיד", וַיַּעֲתִיק קִטְעַ מִהַזֵּהָר עַל זֶה, וַיְדַבֵּר מִדְּבוּר מִרַבְּנֵי ו"ל: "אֵין מֵה לַעֲשׂוֹת", וַיִּפְרֹשׁ עַל-פִּי זֶה מֵאֲמַר חו"ל הַקְּדוּשִׁים, וַיְדַבֵּר מִרְעַת הַדְּבוּר הַמֵּיתָר שְׁגוּרִם לְבַלְבּוֹל הַמַּחֲזִן, וּמִגְּנוֹת מַדַּת הַלִּיצְנוֹת שֶׁהִיא הַפֶּךְ הַתְּמִימוֹת שֶׁל רַבְּנֵי ו"ל, וַיִּסְפֹּר מַעֲשִׂיֹת שְׂרוֹאִין מִהֵן כַּמָּה הַקְּפִיד מוֹהַרְנָת ו"ל עַל מַדַּת הַלִּיצְנוֹת, וְאֵיךְ שְׁכָל הַמַּחֲלָקֶת עַלִּינוּ אֲרַעָה בְּסִבַּת בְּדִיחָה אַחַת, וַיַּעֲזֹר עַל חֲבוּר תְּפִלָּה מִיַּחַדָּת לְהַנְצִל מִלִּיצְנִים שְׂמוֹשְׁכִים, וְאִסוּר לַעֲמֹד עַל יָדָם.

תתסח קלז

יְדַבֵּר מִהַתְּחַדְּשׁוֹת הַתְּלוּיָה בְּמַדַּת הָאֲמוּנָה וּמִעֲנִין בּוֹנָה עוֹלָמוֹת וּמַחֲרִיבֵן, וַיְדַבֵּר מִהַתְּחַלָּה שֶׁהִיָּה רַבְּנֵי ו"ל עוֹשֶׂה בְּכָל יוֹם מַחֲדָשׁ, וַיַּעֲזֹר לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה בְּמַצּוֹת הַשְּׂמִחָה וּבַתְּפִלָּה וְהַהֲתַבּוּדוֹת, וַיְדַבֵּר מִקְּדָשׁת שְׁבַעַת הַנְּרוֹת, וְלַמּוֹד הַתּוֹרָה, וַיְדַבֵּר מִעֲנָוָה וּבִטּוֹל הַיִּישׁ', וַיַּעֲזֹר מֵאֹד לְהַתְּחַדָּשׁ תְּמִיד כְּדָגְמַת הָעוֹלָמוֹת.

תתסט קמא

יִוְדָה לְאֶחָד שְׁשִׁלַח לוֹ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה וְחַזוּק, וַיְדַבֵּר מִגְּדִלַת מַעַלְת נְקֻדַּת

הַחֵבֵר, וּמַעֲנִין "טוֹב-עֵינַי" הַתְּלוּי בְּאֲמוּנָה, וּמִהַפֶּף — הַקְּנָאָה, וַיִּגְלֶה מַעֲלַת הָאֲמוּנָה, וַיַּעֲוֹרֵר לְשַׁפֵּט אֶת עַצְמוֹ בְּכָל מָה שֶׁקֹּרֶה עִמוֹ, וַיִּמְצָא רָמֵז לְזֶה בְּסֵפֶר חַו"ל (בְּרַכּוֹת ה:), וַיִּבְאֵר שָׁזָה עֲנִין הַהִתְבּוֹדְרוֹת, וַיַּחֲזֹק לְהַתְּפַלֵּל עַל פְּרִנְסָה שֶׁבָּאָה בְּקִשִּׁי, וַיְדַבֵּר מֵעֲנִין אֲרִיכוֹת אִפְסִים וְסוּד הַכֶּתֶר.

תתע קמג

יְדַבֵּר מִהַמַּעֲלָה שֶׁל דְּבוּר עִם חֵבְרוֹ בִּירְאַת שָׁמַיִם, וַיַּחֲזֹק אֶת מְקַבְּל הַמַּכְתָּב שֶׁלֹּא יִתְבַּלְבַּל מֵאֶחָד שֶׁלֹּא רוֹצֵה לַעֲנוֹת לוֹ, וַיִּגְלֶה שֶׁכָּל זֶה אֵינוֹ עֲנוּהַ, רַק גְּאוּוֹה פְּשוּטָה, וַיִּבְאֵר שָׁזָה כָּל הָעֲנִין שֶׁל רַבְּנוֹ ו"ל, שֶׁמּוֹרִיד עַצְמוֹ אֶף לִירִידִים בְּיֹתֵר וְאֵנוּ צְרִיכִים לְלַמֵּד מִמֶּנּוּ, וַיִּגְלֶה שֶׁלְּמוּד זְכוּת מְעֻטִים זֹכִיִּים לְהַחֲזִיק בְּמִדְרָגָה זוֹ, וַיְדַבֵּר מִהֶרְחַמְנוּת שֶׁל הַמַּנְהִיג שֶׁדְּבַר מִמֶּנּוּ רַבְּנוֹ ו"ל, וּמִכֶּה שֶׁלְּכָל אֶחָד יֵשׁ נִקְדָּה אַחֲרָת, וְצָרִיף לְלַמֵּד זְכוּת גַּם עַל הַהוּא, וַיִּזְכִּיר הָעֲנִין שֶׁעַל הַצְּדִיק יֵשׁ יֹתֵר תְּמִיהוּת, וְנִרְאָה תְּכִלִּית הַהַפּוּף, וַיַּעֲוֹרֵר מְאֹד עַל מִדָּה זוֹ שֶׁל לְמוּד זְכוּת וְכו' וְכו'.

תתעא קמו

יְדַבֵּר מִהַמַּעֲלָה הַגְּדוֹלָה לְהַפְּגֵס בַּתְּדִירוֹת לְבֵית-הַמִּדְרָשׁ שֶׁל חֲסִידֵי בְּרַסְלָב וְלְהַקְּשִׁיב לְכָל הַדְּבוּרִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁמְדַבְּרִים שָׁם, וַיַּחֲזֹק לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה וְלֹא לְהִיּוֹת זֶקֶן דְּסִטְרָא אַחֲרָא, וְלֹא לְהַתְּבַלְבַּל מִהַעֲזוֹ פְּנִים בְּחִינַת כָּלֵב שֶׁבְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ, וַיְדַבֵּר מֵאֲמוּנָה וּמִתְקוּן הַבְּרִית וּמִהַרְגֵּל הַמַּחֲשָׁבָה לְשׁוֹטֵט בְּקִדְשָׁה וּבִיחּוּדִים, אוֹ מִחֲשָׁבוֹת וְתַכְנִיּוֹת אֵיף לַעֲשׂוֹת רְצוֹן ה' וּקְבִיעוֹת שְׁעוּרִים וְכו'.

תתעב קמט

יְדַבֵּר מִזְכוּת הַהִתְוַדְּעוֹת מִרְבִּי אֲמֵת כְּזֶה וּמִמִּדַּת הַהִתְחַזְּקוֹת שֶׁצָּרִיף תְּמִיד, וְלֹא לְהַתְּבַלְבַּל מִהִירִידוֹת, וַיְדַבֵּר מֵאֲמוּנָה, וַיַּעֲוֹרֵר לְהַתְּחַזֵּק בְּזֶה, וַיַּזְרֵז עַל תְּפִלָּה וְשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוּנוֹ, וַיַּחֲזֹק לֹא לְהַתְּיַאֵשׁ אִם לֹא נִעֲנֶה בַתְּפִלָּה, וַיִּסְפֹּר סֵפֶר שֶׁשָּׁמַע מִר' לִוִי יִצְחָק עַל דְּבַקוֹתוֹ הַנּוֹפְלָאָה שֶׁל רַבּוֹ הַקְּדוּשׁ ר' אַבְרָהָם בְּר' נַחֲמָן בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ.

תתעג קנג

יְדַבֵּר מִהָעֲנִין שֶׁבַּעְבוּדַת הַשֵּׁם אִי אֶפְשָׁר לְחַטֵּף הַכָּל בְּפַעַם אַחַת רַק לְאֵט לְאֵט, וּמִשְׁעוּרִים כְּסִדְרָן וְשִׁמְחָה, וּדְבַקוֹת בַּה' גַּם מִהֶמְקוֹמוֹת הַמְּטַנְפִּים, וַיַּעֲקֶה אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְאֲמוּנָה וְשִׁתִּיקָה עַל הַבְּזִיווּנוֹת, וּמַעֲלַת כַּחַת הַדְּבוּר דְּקִדְשָׁה בַּהִתְבּוֹדְרוֹת וְתַפְלוּת שָׁזָהוּ הַסְּלֵם לַעֲלוֹת אֶל הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ.

תִּכְוֵן הַעֲנִינִים

שעג

ועל-ידי רבוי תפלה נענה, ויספר מה שלמד עם בחור בלמדם התורה
קייג שבלקוטי-מוהר"ן, חלק א', ומה שהוציא משם.

תתעד קנו

ידבר מנקודת אור ישר ואור חוזר, ומענין "אשרי מי שעמלו בתורה",
ויחזק אחד מאד ששבור מחמת חובות כספיים שעשה בשביל
הדפסת ספרי רבנו ז"ל, וירבה נחומים על לבו, על שסוף כל סוף
טרדותיו הן טרדות דמצנה ומצית לרבנו ז"ל, וזכה להיות בציון וכו',
וידבר ממה שאמר רבנו ז"ל על המעלה שאף יהודי פשוט מחזק אפלו
צדיק, ואומר לו: אהובי, אחי, חזק ואחז עזמך, ויאחל לו ישועה.

תתעה קנט

ידבר מלמוד "לקוטי-הלכות", שכל המתמיד בזה יש לו התחזקות
תמיד וכו', ויגלה שזה עקר מעלתו של האדם שמתחזק מתוך
הבלבולים דיקא, ויארץ בענין זה, ויספר ספור מהחלישות הדעת
שהיתה לר' יודל מרבנו ז"ל על-ידי שקר שאמרו לו, ומה שאמר לו
רבנו ז"ל על זה, ויוציא מכף הדרכה למעשה.

תתעו קסא

יחזק לעשות התחלה חדשה מעתה, ולהכניס במחשבתו אמונה, ויאמץ
לא לפחד פחדים יתרים ויראות נפולות הבאים מחסרון היראה האמתית
ממנו יתברך, ושלכל זה זוכים על-ידי רבוי תפלה והתבודדות, וידבר
מהארת ארבעה שמות הקדושים, ומהתחזקות, ולא לפל בדעתו,
ושלבסוף נראה שכל הקטניות היו לטובה גמורה, וזיהיר להתחזק כנגד
הליצנות של אנשים שמונעת מאד, ויבאר המשנה: הקנאה, התאנה
והכבוד, שמוציאים מהעולם.

תתעז קסה

ידבר מגוראות הפלגת מעלת הלומד בספרו של רבנו ז"ל, ה"לקוטי-
מוהר"ן" הקדוש, עד שיהיה שגור על לשונו בעל-פה, ומעלת הלמוד
בצותא עם החברים.

תתעח קסו

ידבר דבור אמונה והשגחה פרטית וחזוק על תפלה והתבודדות שהיא
הארת הגאולה וכו'.

תתעט קסח

יְדַבֵּר מֵעֵינָיו רֹאשׁ הַשָּׁנָה וּמִגְדֵּלֵת הַקְּבוּץ הַקְּדוּשׁ שְׁלָנוּ וְשִׂיחַת ר' אַבְרָהָם
בְּר' נַחֲמָן עַל הַכְּתָרַת מַלְכוּ שֶׁל עוֹלָם בְּאוֹמֵן, וְעוֹד שִׂיחַת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ
עַל זֶה וְדַבּוּרִים יְקָרִים מִשִּׁבְחַת הַקְּבוּץ שְׁלָנוּ.

תתפ קע

יְדַבֵּר שְׁצָרִיךְ לִהְיוֹת מִבֵּין דְּבָר מֵתוֹךְ דְּבָר עַל-יְדֵי שְׂקִינְדָה בְּסִפְרֵי רַבְנֵינוּ
ו"ל, וְאִיךְ לֹא לִפְלֵ בְדַעְתּוֹ, וְיִדְבֵּר מִסְבָּלְנוֹת, וְשִׁמְחַת בְּחֻלְקוֹ וְאֲמוּנָה
וְעִשְׂרֵי דְקֻדְשָׁה - גְּדֻלוֹת הַמַּחֲזִין, וְעֵינָיו דַּעַת וְחִסְרוֹנָה שֶׁהִיא עֲנִיּוּת,
וְיִדְבֵּר מִגְּנוּת הַפְּחִזוֹת וְהַפְּזִיזוֹת וְחִסְרוֹן יְשׁוּבַת הַדַּעַת וּמִדַּת הַכַּעַס שֶׁבָּאָה
עַל-יְדֵי פָגַם הַבְּרִית, וְיַחֲזִק לְזִכְרוֹת לְבַחֲיַנְתָּ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, בְּחִינַת אֲמוּנָה
הַמְבִיאָה לְסִבְלָנוֹת, וְיַרְבֵּה לְעוֹרֵר לְהַנְצִיל מִמִּדַּת הַכַּעַס וְלִזְכוֹת לְאֲמוּנָה,
שְׁעַל-יְדֵי-זֶה אֵינוּ מִפְּחָד מֵאֶף אֶחָד רַק מִהֶרְבוּנוֹ-שֶׁל-עוֹלָם, וְהוּא
בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה.

תתפא קעד

יַחֲזִק אֶחָד שֶׁהִתְבַּלְבְּלָה תְּפִלָּתוֹ, וְיֵאמְצוּ לְשִׁכַח מִהֶעֱבַר, וְיִדְבֵּר מֵעֵינָיו
תְּפִלָּה, שֶׁהֶעֱקַר הוּא קִשׁוֹר הַמַּחֲשָׁבָה לְדַבּוּר, וְיִזְכִּיר דְּבָרֵי רַבְנֵינוּ ו"ל עַל
תְּפִלָּה שֶׁלֹּא בְּדַבְקוֹת עַל-פִּי הַפְּסוּק "וְאֶתְחַנֵּן" וְכו', וְיִדְבֵּר מֵעֵינָיו תְּפִלוֹת
בְּזִמְן וּמִקְדָּם כָּל הָאֶפְשָׁר, וְיַעֲזִיר לְהִתְבּוֹדֵד כְּעֹשִׂים דְּקוֹת קִדְּם כָּל
תְּפִלָּה, וְיִדְבֵּר מֵעֵינָיו שְׁחִרִית וּמִנְחָה, וּמֵעֵינָיו שְׁעַת הַתְּבוֹדוֹת שֶׁהִיא
שְׁעוֹר מְלִיחָה, וְיִגְלֶה שְׁאֶפְשָׁר לְחַלְקָה לְשִׁלֵּשׁ פְּעָמִים עֹשִׂים דְּקוֹת,
שְׁזֵהוּ שְׁעוֹר מְלִיחָה בְּדִיעָבֵד וְיַחֲזִק לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם בְּרִיָּה וְלַעֲבֹד
רַק אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְיַעֲזִיר לֹא לִהְיוֹת צְבוּעַ וְלְרִצּוֹת שְׂבָחִים מִכָּל
אֶחָד.

תתפב קעח

יְדַבֵּר מִכָּף שְׁצָרִיךְ לְקַבֵּל נִקְדַּת הַחֵבֵר מִכָּל אֶחָד, וְרַבְנֵינוּ ו"ל אֵינוּ מְצַמְצָם
אֶצֶל אָדָם פְּרָטִי, כִּי הוּא נִשְׁמָה כְּלָלִית, וְיִדְבֵּר מִהִירָא שְׁמַיִם שְׂמַעְמִידִים
עַל הַפְּתַח, וְיַעֲזִיר עַל קִרְשַׁת הַדַּבּוּר, שְׁעַל-יְדֵי הַהַפּוּךְ מִזֶּה נוֹפְלִים
לְשִׂאוֹל תַּחֲתִית, חֵס וְשְׁלוֹם, וְיַעֲזִיר בְּלִשׁוֹן כְּלָלִית אֶת כָּל הַחֵבֵרִים
הַמְקַרְבִּים לְהַתְנוּעַד בְּכָל מוֹצָאֵי-שִׁבְתָּ, וְלִדְבֵּר מִרַבְנֵינוּ ו"ל וְכו', וְלִלְמַד
זְכוֹת זֶה עַל זֶה.

תְּכֵן הַעֲנִינִים

שעה

תתפג קפ

יְדַבֵּר מִהִישׁוּעָה בְּמִצִּיאת הַזְּוֹג שֶׁהיא רַק מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וַיַּעֲתִיק עַל זֶה קִטְעַ מִמְדַּרְשׁ רַבָּה מִפְּרֻשַׁת וַיֵּצֵא, וַיְדַבֵּר מִמַּעַלְת הַתְּפִלָּה שֶׁבָּאָה מִלֵּב נִשְׁבָּר, וַיַּחֲזִק עַל אֲמוּנָה בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית, וַיַּעֲוֹרֵר לִהְיוֹת בְּשִׁמְחָה, וּבִפְרֻט שְׂזָכָה לַהַדְפִּיס אֶת הַ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", שֶׁהוא הַכְּנָה לְגֵאָלָה, וְהָיָה עַל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל.

תתפד קפב

יְדַבֵּר מִמַּעַלְת הַזְּוִכָה לְעֹזֵר לַהַדְפָּסֶת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל וְהַמְּלִיחָה לְזֶה כְּמִלְּחָה לְרַבְּנוּ ז"ל, וְעוֹשֶׂה חֶסֶד עִם גְּדוֹל הַדּוֹר שֶׁנֶּחֱשָׁב כְּעוֹשֶׂה עִם כָּל יִשְׂרָאֵל כְּמוּבָא בְּמִדְרָשׁ, וַיַּעֲוֹרֵר עַל גְּמִילוֹת חֶסֶד וְעַל הַדְפָּסֶת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל וְחֻקוֹן הַכְּלָלִי.

תתפה קפג

יְדַבֵּר מִהַמְּנִיעוֹת וְהַהִסְתָּרוֹת הַמְּכֻסּוֹת אֶת הָאוֹר, וְעַקֵּר הַעֲבוּדָה לְמִצְאָה אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּתוֹךְ הַעֲרֻפֵל, וּבְתַכְלִית הַיְרִידָה אֲפֻשֶׁר לְמִצְאָה אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ עַל-יְדֵי שִׂיחָה וְהַתְּבוּדָרוֹת, וַיִּגְלֶה לָמָּה זֹכָה אָדָם בְּעַל לֵב נִשְׁבָּר לְגַמְרֵי, עַד שֶׁמֵּרְגִישׁ שֶׁכָּבֵד אֵין לוֹ — לֹא עוֹלָם הִזָּה וְלֹא עוֹלָם הַבָּא, וַיִּפְּלֵיג בְּמִדְרָגָה זוֹ, וְזוֹכִים לָהּ עַל-יְדֵי אֲמוּנָה וְתַפְּלָה וְנֶאֱמַת, וְעַקֵּר הַשְּׁפִלוּת וְהַהֲכַנְעָה לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ הוּא רַק כְּשֶׁהוּא בְּאֵמֶת, וַיִּגְלֶה שְׂדֵיָקָא בְּעַת שֶׁחֻשֵׁף מִתְגַּבֵּר וּמְסַבֵּב אֶת הָאָדָם וְהוּא מִתְגַּבֵּר אֲזַי לְדַבֵּק עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמְסַפֵּר לְפָנָיו אֶת כָּל הַחֻשֵׁף שֶׁמְסַבֵּב וְכוּ', אֲזַי זוֹכִים לְאוֹר גְּדוֹל, וַיִּצְרַף לְזֶה עֲנָן שׁוֹפֵר וְעֲנָן תְּשׁוּבָה וְהַסְפּוֹר שֶׁסֵּפֵר רַבְּנוּ ז"ל הַמוּבָא בְּסוּף "שִׁבְחֵי הַר"ן", וַיִּקְשְׁרוּ לְכַמֵּה הַלְכוֹת שׁוֹפֵר עַל הַרְף הַעֲבוּדָה, וַיִּוְצִיא מֵהֶם רְמִזִּים עַל עֲנָן הַתְּשׁוּבָה דִּיקָא בְּמַצָּב הַעֲכָשׁוּי בּוֹ נִמְצָא הָאָדָם וּבְאוֹתוֹ עֲנָן שֶׁחֻטָּא יִתְקַן, וַיְדַבֵּר מִתְּקוֹן הָאֲמוּנָה, וַיִּפְרֹשׁ מֵאֲמַר חַז"ל "כָּל הַמְּחַיֵּב בְּדַבָּר מוֹצִיא אֶת הַרְבִּים יְדֵי חוֹבָתָם", וַיְבִיא מִדְּבָרֵי בְּעַל הַתּוֹלְדוֹת עַל מֵאֲמַר הַגְּמָרָא: "שְׁעוֹר הַשׁוֹפֵר שֶׁיֵּאֱחָזְנוּ בְּיָדוֹ" וְכוּ', וַיִּסְפֵּר מֵה שֶׁשָּׁמַע מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוּמְנוּ לָמָּה זָכָה מוֹהֲרָנִי ת"י לְעוֹרֵר כָּל-כָּף אַחֲרֵים וְכוּ', וַיְדַבֵּר מִעֲבוּדָה שֶׁל הַיָּמִים הַנּוֹרְאִים וּמִעֲנָן מְשִׁיחַ וְעֲלִית הַמְּלָכוֹת וְכוּ', וַיִּסְפֵּר בְּדַרְךְ אֲגַב עַל הַבְּהִירוֹת שֶׁהֲרָגִישׁ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה וְתוֹלָה זֹאת בְּסִפְת שְׁבִירַת הַמְּנִיעוֹת הַעֲצוּמוֹת שֶׁהָיוּ לוֹ עַל הַקְּבוּץ, וַיִּסְפֵּר גַּם אֲגַב אוֹרְחָא הַמְּנִיעוֹת שֶׁהָיוּ לוֹ עַל כָּל הַהִתְקַרְבוֹת, וַאֲשֶׁר זֶה זָכָהוּ לַהַדְפִּיס סְפָרִים רַבִּים כָּל-כָּף, וַיַּחֲזִק שְׁלֵא יִהְיֶה שׁוּם רְצוֹן אַחַר מִבְּלַעֲדֵי

רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ.

תתפו קצב

יִשְׁבַּח חֲדוּשֵׁי אֶחָד, וְיִזְכִּיחוּ עַל פְּנֵיו עַל שְׁדֵבֵר סָרָה עַל קְבוּצָה מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנו שֶׁמָּסְרוּ נַפְשׁ לַהֲיוֹת בְּאוֹמֵן בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה מִחֲמַת סַפְּנָה וְכוּ', וְיִזְהִירוּ מִלְּפָגַע בָּהֶם וּלְבִזּוּתָם, וְיִשְׁבְּחֵם וְיִגְלֶה מַעֲלָתָם וְשִׁמְכֻנֵּיעִים כַּח הַסְטֵרָא אַחְרָא, וְיִזְרְזוּ לְהִתְחַזֵּק בְּמִדַּת אֱהָבַת יִשְׂרָאֵל.

תתפו קצד

יִחְזַק אֶחָד שְׁנוּפֵל בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ לְעֵמֶק רַע וְלֹא יָכוֹל לְצֵאת מִזֶּה, וְיִחְזְקוּ וְיִגְלֶה לוֹ מַעֲלַת נַשְׁמָתוֹ, וְיַעֲזְרוּ וְיִחְזְקוּ וְיִאֲמְצוּ לֹא לִפְלֵ בְדַעְתּוֹ, וְיִזְרְזוּ עַל שְׁנֵי הַכְּנָפִים — הַמָּה הַשְּׂמִימָה וְהַהֲתַבּוּדוֹת.

תתפח קצז

יְדַבֵּר מְאֻמּוֹנָה וְחִפְלָה וּבִקְשָׁה, וְיִחְזַק עַל זֶה שְׁרוּאִים שֶׁלְּפַעְעִים אָדָם מִתְּפַלֵּל אֵלָּה תְּפִלוֹת עַל דְּבַר אֶחָד וְלֹא נֶעֱנָה.

תתפט קצח

יְדַבֵּר מִהַגְלוֹי שֶׁל "אֶחָד הִיָּה אַבְרָהָם", וְיִחְזַק לְלַמֵּד מֵעֲנִין אַבְרָהָם, אִיךְ שֶׁעָבַד אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אִף שֶׁרָאָה שֶׁהַכֹּל נִגְדּוּ, וְהַכֹּל הוֹלֵךְ לְהַפּוֹךְ מִרְצוֹנוֹ, וְיִגְלֶה שֶׁכֵּךְ הוּא בְּעֲנִין הַהֲתַקְרְבוֹת לְרַבְּנוּ ז"ל, שֶׁעָקַר הַסִּימָן שֶׁמְקַרְבִּים אֵלָיו הוּא — כְּשִׁפּוֹתָחִים הִפָּה לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְיִחְזַק עַל עֲנִין הַבְּזִיוֹנוֹת שֶׁסּוֹבְלִים הַמְקַרְבִּים וְהַמְקַרְבִּים, מִמָּשׁ כְּעֲנִין אַבְרָהָם, וְיִדַּבֵּר מֵעֲנִין יִשְׁעִיָּה הַנְּבִיא, שֶׁהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אָמַר שִׁילֵךְ בְּשְׁלִיחוֹתוֹ בְּתַנְאֵי שֶׁסּוֹבֵל בְּזִיוֹנוֹת מִלְּצִים, וְיָבִיא פְּסוּק שֶׁרָאָה בְּדִיוֹק אֹז בְּדַרְךְ הַשְּׂמִימָה פְּרֻטִית מֵעֲנִין זֶה.

תתצ רב

יְדַבֵּר מִנְּקֻדַּת הָאֱמֶת, וּמִמִּדַּת הַשְּׁלוֹם וּמִבְּחִינַת "וְנִפְשֵׁי כְּעַפְרָ לְכֹל תִּהְיֶה" וּמִמַּעוֹט הַדְּבוּר הַמוֹעִיל לְהַנְצִל מִהַשׁוֹנְאִים.

תתצא רג

יְדַבֵּר מִטְרַדְתּוֹ הַגְּדוּלָּה בְּעֵסֶק הַשְּׂבִיחַ מִכְּתָבִים, וְיִחְזַק לְהַעֲשׂוֹת כְּבִרְיָה חֲדָשָׁה, וְיִדַּבֵּר מִגְּדֻלַּת רֵאשׁ הַשָּׁנָה הַקְּדוּשָׁה, וּמֵעֲנִין לְהִיֹּת אֶצֶל רַבְּנוּ ז"ל בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, וְיִדַּבֵּר עַל מִדַּת הַקְּנָאָה וּמִשְׁלָמוֹת הַזְּכוּךְ בְּעֲנִין זֶה, וּמֵעֲנִין "בֵּן יָחִיד אֶצֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא" וּמִהֲתַבּוּדוֹת וְשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, וּמִהֲאֶרֶת מְשִׁיחַ וּמִמִּדַּת הַשְּׁלוֹם.

תתצב רה

יְדַבֵּר מַגְדֵּלֶת רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וּמַמְעֵלֶת מִדַּת הַשְּׂמִחָה
וְהַתְּעוֹרוֹרוֹת לְלַמּוֹד הַתּוֹרָה עַל-פִּי דְרָכּוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל.

תתצג רח

יְדַבֵּר מִמִּדַּת הַשְּׂכִיחָה דְקַדְשָׁה וּמִזְכָּרוֹן דְקַדְשָׁה בְּעֵלְמָא דְאַתִּי, וַיְדַבֵּר מִזֶּה
שְׂפָעֵלוֹת מְשֻׁנוֹת מִסְכֵּימוֹת לְדַעַת אַתָּת, וַיַּעֲזֹר עַל מִדַּת הַשְּׂתִיקָה
וְהַדְּמִימָה לְמַחְרָפִים וּמִבְזִים, וַיִּפְרֹשׁ פְּסוּק בִישׁוּעִיָּה מ"ג הַסּוֹבֵב עַל
הָעֲנִין לְהַכְנִיס אֶת הָאֲנוּכִיּוֹת לְאֵלְקוֹת, וְלֹא לְרוּץ אַחַר בְּנֵי-אָדָם, רַק
לְעֵסֵק בַּתְּפִלָּה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ.

תתצד רי

יְבִיעַ דְּבָרֵי חֲזוֹק עַל הַמְצָב בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וַיְדַבֵּר מֵעֲנִין לְהוֹצִיא עֲצֻמוֹ
מִהַמְדַּמָּה, וַיַּחֲזִק שְׂבֻכוֹת קִיּוֹם הַמְצוּוֹת שֶׁל חַג הַסְּפֹכֹת יוֹשִׁיעֵנוּ ה'
וְאָסוּר לְדַאֵג, רַק בְּשַׁעַת חֲצוֹת לְבָכוֹת, וְכָל הַיּוֹם לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה וְלִרְקָד,
כִּי זֶה הַמְתַּקַּת הַדֵּינִים.

תתצה רבי

יְכַתֵּב דְּבוּרִים חֲמִים בְּשִׁפְתֵי הָאִיִּדִישׁ לְאַחַד שְׁנֵי רְחוּק מְאֹד (אוֹסְטְרִלְיָה).
וַיִּזְרוּ שְׂגָם שֵׁם יְאִיר אֹר רַבְּנוּ ז"ל, וַיַּעֲזֹר עַל הַתְּבוֹדָדוֹת וְשִׂיחָה בֵּינוֹ
לְבֵין קוֹנוֹ, וַיּוֹצִיא רְמִזִּים לְזֶה, מִמָּה שְׂאֲרַע בִּימֵי שְׂמוּאֵל הַנְּבִיא שְׂרָצָה
הָעֵם מְלֶךְ בְּשֵׁר וְדָם וְכוּ', וַיַּגִּילָה עֲנִין 'רְבִי' מֵהוּ, וַיְדַבֵּר מֵאֲמוּנָה בְּרוּרָה
וּמִזְכָּכַת בְּהַשְׁגָּחַתוֹ יִתְבָּרַךְ הַפְּרָטִי פְּרָטִית וְכוּ', וַיַּעֲזֹרוּ לְהַפְּיץ שֵׁם סְפָרִי
רַבְּנוּ ז"ל, וַיַּגִּילָה שְׂמִחָתוֹ שְׂזָכָה לְהַפְּגֵשׁ שֵׁם עִם אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ חֲסִידֵי
בְּרִסְלָב.

תתצו ריט

יּוֹכִיחַ אֶת אֶחָד עַל שְׂמִדְבָר סָרָה בְּאֶחָד הַחֲבָרִים, וַיְדַבֵּר מֵאֲמוּנָה, וַיּוֹצִיא
רְמִזִּים מִמְצוֹת סָפָה, אִיךָ שְׂאָסוּר לְאַחַד לְהַתְּבַלְבֵּל מֵהַשְּׂנִי, וְגַם אָסוּר
לְחַקוֹת מִיִּשְׁהוּ אַחַר, וַיִּסְפֹּר בְּעֲנִין זֶה סְפוּר שְׂסַפֵּר ר' לְוִי יִצְחָק מֵה
שְׂקָרָה עִם ר' נַחֲמָן טוֹלֵטְשִׁינְעֵר, וַיְדַבֵּר דְּבוּרִים שֶׁל יֵשׁוּב הַדַּעַת, שְׂכָל
חֲיִינוּ הֵם דִּירַת עֲרָאִי.

תתצז רכ

יְדַבֵּר מִדְּבַר הָאֶבֶד שְׂמִתָּר לְכַתֵּב בְּחַל הַמוֹעֵד, וְהִינוּ שְׂלֹא יֵאבְדוּ נְפְשׁוֹת,
וַיְדַבֵּר מֵאֲמוּנַת חֲכָמִים, וַיַּרְבֶּה בְּדְבוּרִים עַל עַקֵּר הַחֲכָמָה הָאֲמִתִּית בְּזֶה

העולם ושהחכמה לעשות עבירות, ולרכש על-ידי-זה אכדון עולם אין זה חכמה כלל וכו' וכו', וידבר מענין עצה ושעקר חפוש עצות ותחבולות צריך שיהיה על הזכיה בתכלית הנצחית, וירבה לדבר מענין ענוה ושפלות וגאנה וכו', ויגעץ על זה, וידבר מאמונה והתקרבות לצדיקים אמתיים שהם חסידי ברסלב.

תתצח רכז

ידבר ויגלה נוראות ממעלת הלמוד בספר הקדוש "לקוטי-מוהר"ן", ולעשות תפלות וכו', ויעורר על מדת השכחה דקדשה ולעשות התחלה חדשה דיקא בכל פעם, ויגלה דבורי התחזקות נפלאים מהשם 'אהיה', ומה שמרמוז לאדם שיתחיל מעכשו, ותוכם רצוף מובאות מדברי רבנו ז"ל, ויגלה מעלת מי שאינו נשבר מהזמן והמקום, רק יודע שהכל ממנו יתברך, וידבר מסוד הגאלה בכלליות ופרטיות, ומענין כתר וכר"ת ואיך זוכים לזה ואיך נענשים בזה, חס ושלום, וימן טעם לשבח במאמרם ז"ל "אין ועתה אלא תשובה" לפי הנ"ל, ויעורר ויחזק על הארבע נקודות הרמוזות בתבת שמחה, ובעקר על התבודדות ושיחה בינו לבין קונו וכו'.

תתצט רלג

ידבר מענין סדר בכל דבר בגשמיות וברוחניות, ויעורר על זה בפרטי פרטיות, ועל נקיון הלבוש והנעלים, וידבר מבחינת כסדר שדבר רבנו ז"ל, ומענין גאנה שכל המשגעים נשפגעים ממנה.

תתק רלה

ידבר משמירת בריאות הגוף הקודמת לתקון הנפש, ויזהיר לאכל כראוי ובפרט פת שחרית, וידבר מקדשת האכילה, מהתבודדות, מחדושי תורה, למוד וספורי צדיקים בעת האכילה, ויגל מה מתקנים על-ידי-זה, ואיך אפשר לזכות לדבקות עצומה בו יתברך.

תתקא רלו

ביע שמחתו העצומה לאחד שעדין אוהו ברבנו ז"ל, ויגלה לו שטובה העניעות וההסתרה בענין כזה, ויביא דבור נפלא מר' לוי יצחק, וידבר מזה שכל שאדם פחות מפרסם, כך הוא יותר חשוב למעלה, ויספר מגדלת אנשי שלומנו הקדושים והטהורים.

תִּכְן הַעֲנִינִים

שעט

תתקב רלח

יחזק אָחַד שְׁנוּפֵל בְּכָל פַּעַם לְחֻטָּאִים חֲמוּרִים בְּדַבּוּרֵי הַתְּחִזְקוֹת וְהַתְּעוֹרְרוֹת אַרְכִּים וּמְלֵאִים, וַיִּגְלֶה לוֹ אוֹר נִפְלֵא אִיף יָכוֹל לְנַצַּח אֶת הַיָּצָר הָרַע בְּכַחוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל עַל-יְדֵי כַח הַחֶרֶב — הַתְּפִלָּה, וַיִּרְאֶה לוֹ בְּדִיוֹק וּבַפְּרָטִיּוֹת אִיף לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ בִּשְׁפָתוֹ הוּא, וַיּוֹרֶה לֹא לְהַתְּבַלְבֵּל אִם קוֹרֵא בְּאֵיזֶה סֵפֶר מוֹסֵר וְנִשְׁבֵּר מִזֶּה, כִּי אֲסוּר לְקַבֵּל דְּבָרֵי מוֹסֵר, כְּדֵי לְהִשְׁבֵּר וְלַעֲזֹב הַכֹּל, וַיִּגְלֶה לוֹ גְלוּי אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ שְׂאֵת אוֹרוֹ אֲפֹשֶׁר לְהַשִּׁיג עַל-יְדֵי הַתְּבוּדָדוֹת בְּרַבּוּי עֲצוּם, וַיִּתֵּן לוֹ דְּגָמָא מְדוּר הַמְּלָךְ, אִיף שְׂצָרִיף לְחַקוֹת אוֹתוֹ לְכַרְח אֱלֹו יִתְבַּרֵךְ תְּמִיד, וַיִּדְבֵּר הַרְבֵּה מִשְׁמַחָה וְאֲמוּנָה וְהַתְּבוּדָדוֹת, וַיִּאָּרִיף בְּזֶה כְּדַרְכּוֹ, וַיִּקְשֹׁר לְזֶה עֲנִין תּוֹרָה וְתוֹרָתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל שֶׁהֵם מֵיָם שְׂאִין לָהֶם סוּף, וַיַּעֲזֹר לְשַׁמַּח עַל הַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת שֶׁל שְׁמִירַת שְׁבַת יוֹם טוֹב וְכו', וַיִּחֲזַק לְהַתְּנַעֵד עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וַיִּתֵּן עֲצָה עַל שְׂאֵלְתוֹ אִם לְחַפֵּשׂ מִשְׁרָה בַּפְּרָנְסָה עַל-פִּי שִׁיחַת מוֹהֲרֵינֵי ו"ל עִם סְפוּר שְׁהֵיָה עִם בְּנוֹ ר' יִצְחָק ו"ל.

תתקג רמו

יְדַבֵּר מִמְּצוֹת מִיָּלֶה, וַיַּעֲתִיק מְקוֹר הַמְּנַהֵג שְׁהָאֵב מִתְּעִנָּה עַד אַחַר הַבְּרִית, וַיִּזְכִּיר מְנַהֵג אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְאַחַר הַמִּילָה וּפְרוּשׁוֹ עַל "כָּשֶׁם שְׁנֻכְנָס" וְכו'.

תתקד רמז

יְדַבֵּר מִעֲנִין דְּחִיקַת הַשְּׁעָה וְאֶפְלוּ בַּתְּפִלָּה וְשֶׁהַכֹּל חֲסֵדוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְזוֹהוּ סוּד מְשִׁיחַ, וַיַּעֲזֹר עַל צְדָקָה לְהַדְּפִסָּה, וְעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִים לְפְרָנְסָה.

תתקה רמח

יְדַבֵּר דְּבוּרִים נִפְלָאִים מִהֶאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְלְהַתְּחַזֵּק בְּכָל הַמְּשַׁבְּרִים שְׁעוֹבָרִים עַל הָאָדָם.

תתקו רמט

יְזַהֵר עַל הַשְּׁלֵט: "שׁוֹתֵי ה' לִנְגְדֵי תְּמִיד", שְׂאֲסוּר לְתוֹלוֹתוֹ בְּבֵית מִחְמַת הַבַּיִת וְכו'.

תתקז רנ

יִחֲזַק לֹא לִפְלַי בְּחִלְשׁוֹת הַדַּעַת וְלְכַרְח אֱלֹו יִתְבַּרֵךְ בַּתְּפִלָּה, וְהַעֲקֹר שִׁיחָהּ בַּתְּמִימוֹת כְּמוֹ יֶלֶד קָטָן, וְאִזּוֹ תְּבוֹא הַיְּשׁוּעָה.

תתקח רנא

ידבר מכמה נקודות בפּרטייות: על תורה, תפלה, תפלות הקבועות ושיחה בינו לבין קונו וחדושין דאורייתא, ונתינת צדקה, ומדת השלום ושמחה על הנקודות טובות ורקודים, ויספר הרמזים לעבדה ולמעשה שמצא בתוך שעורו בתנא דבי אליהו שלמד באותו מוצאי-שבת.

תתקט רנג

יזכיר את אחד על שמכניס דעתו בעיונים זרים, ויגלה לו התמימות של רבנו ז"ל, איך שנוקסוף להמשיך העולם אל עשיה, וסדר הדרך למודו, ושיחת אנשי שלומנו על איך שהדרך רבנו ז"ל את מוהרנ"ת ז"ל בלמוד העץ חיים ושזה סובב על כל הלמודים, ויזהירו לברח מדמיונות ותאנה של פרסום של שקר.

תתקי רנה

ידבר מענין קדשת הדבור, ויזהיר לברח מפל מיני יושבי קרנות ומפּטופוטי דברים של מה בכך, ובפּרט מענין המלחמה וכו', וצריך לישוב דעתו שהזמן פורח, ויארץ לעורר על קדשת הדבור וישוב דעתו מהתכלית הנצחית.

תתקיא רנח

ידבר מהנסיונות הקשים של זה העולם ומחלישות הדעת, ויזהיר על פּטופוטים מיתרים, וענין מעוט שיחה עם האשה ורצת המרבה, וענין תפלה והתבודדות.

תתקיב רנט

יחזק מאד מאד מי שנפל לזהמת פגם הברית, ואיך שיש לו תקנה לשוב, על-ידי רבוי דבור ותפלה ובקשה אליו יתברך, ויתאר מה שנעשה מזה למעלה, ויעורר על רקוד בכל יום, שזה תקון תשובה כספור עם מוהרנ"ת ז"ל.

תתקיג רסב

יארץ בדרוש נורא ונפלא על פסוק ראשון של פּרשת לך-לך, תוכו רצוף הענין של להסתפל רק על עצמו, ומתכלית ירידת האדם לזה העולם, ומרצונו יתברך המלבש בכל דבר, ומקשור גשמיות לרוחניות באריכות נוראה ונפלאה כדרכו בקדש.

תכּן הענינים

שפא

תתקיד רעא

ידבר ממעלת מדת ההתחזקות, ויעורר לא לפל בדעתו ולהתיאש וידבר מזה, שאין עולם הזה כּלל, ומדבקות השם שאז זוכים לבחינת עולם הבא, וההפך — טועמים מרירות עולם הזה, ויספר שבשעה שדבר וראה איך שצוחקים מדבוריו, אחר-כּף ראה מה ארע עמם, וידבר משקר ואמת, שהאמת רק הקדוש-ברוך-הוא, ואם לאו — הכל שקר.

תתקטו ערב

יעורר על התמדה בלמוד ספרי רבנו ז"ל, ויחזק לא לפל בדעתו, וידבר משנאת הסמ"ך-מ"ם את דבר רבנו ז"ל, ויגלה מה יש לו בקבלה, שעוד עתידים כּלם לנסע אל ציון רבנו ז"ל, וידבר ממדת הנצח של רבנו ז"ל, שמגלה אמתת מציאותו יתברך, וידבר ממלחמת היצר ועצות רבנו ז"ל ומלמוד התורה.

תתקטז רעד

ידבר ממעלת הדבור אחד עם חברו בדבור רבנו ז"ל, ומפרנסה בקשי ומכל הצרות שקל אחד עובר בזה העולם, זה אין לו בנים וכו', ויתאר את כל הצרות שעוברות על כל אדם ועוד יותר טוב למי שיש לו מנוחה מנכסים.

תתקיז רעו

ידבר ממעלת ההתחברות עם החברים אנשי שלומנו, ויעורר על שלש נקודות, האחת — יתבר תפלה קצרה על ההתקרבות לרבנו ז"ל. השניה — להתחבר עם אנשי שלומנו, והשלישית — לעסק הרבה בספרי רבנו ז"ל.

תתקיח רעח

באר הדרךה איך לחנך ילד קטן ואיך לתת לו תשומת לב.

תתקיט רעט

ידבר מהשגחה פרטית ומתפלה להשם יתברך כבקשת בן לאבא, וידבר מאנשי שלומנו איך שעושים בתחלה מה שאחרים עושים בסוף וכו'.

תתקכ רפ

ידבר בכּרטיות מסדר דרך הלמוד.

תתקכא רפא
יְדַבֵּר מִגְּנוּת מִדַּת הַכַּעַס שֶׁהִיא פָּגַם הָאֱמוּנָה וּמִמְעַלַּת הַסְּבָלָנוּת.

תתקכב רפב
יְדַבֵּר מִהִמְעָלָה שֶׁל הַדְּבוּר מִרְבֵּנוּ ו'ל, וְלִמּוּד עֲצוּתוֹ הַקְּדוּשׁוֹת בְּצִוְתָא, וַיִּבְאֵר וַיְגַלֶּה עַל-פִּי רְמוֹז מַחֲזו"ל שֶׁכָּפִי רַבּוּי הַתְּבוּדוֹת זֹכִים לְהַשְׁגָּה בְּתוֹרָתוֹ ו'ל, וַיַּחֲזֵק מִי שֶׁנִּכְשַׁל בְּהוֹצָאת זָרַע לְבִטְלָה וְכוּ' בְּדְבוּרֵי הַתְּחִינּוֹת נִפְלְאִים, וַיַּעֲוֹרוּ עַל תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, וַיְדַבֵּר מֵעֲנִין מֵהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לֹא גָלָה לְאַבְרָהָם אֶת הָאָרֶץ מִיָּד, כְּדִי לְחַבְּבָהּ בְּעֵינָיו וְכוּ', וַיְדַבֵּר מִנְּסִיוֹנוֹת וּמִשִּׁיחַת ר' נָתָן בְּשֵׁם רַבֵּנוּ עַל זֶה וְהוּא עַל דֶּרֶךְ הַנ"ל שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ, שֶׁזֶּה עֲנִין הַחֲפוּשׁ אַחֲרָיו יְתָבְרָה, וַיְגַלֶּה שְׂדֵיקָא מִתּוֹךְ הַיְּאוּשׁ, אִם מִחֲזֵק עֲצָמוֹ עוֹלָה לְתַכְלִית הָעֲלִיָּה, וַיְדַבֵּר מִרְחֵמֵי הַשֵּׁם יְתָבְרָה, וְשִׁיחַת רַבֵּנוּ ו'ל לְמוֹהַרְנ"ת ו'ל עַל "מִבְּטֵן שְׂאוֹל שׁוֹעֲתִי", וַיְדַבֵּר מֵעֲנִין יוֹנָה הַנְּבִיא שֶׁלֹּא הִשִּׁיג בְּתַחֲלָה רַחֲמָיו יְתָבְרָה וְשָׁב עַל זֶה בְּצַעֲקָה בְּתַפִּלָּה וְכוּ', וְשֶׁזֶה סוֹבֵב עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, וַיִּקְשֹׁר עֲנִין הַקְּרִיאָה שֶׁל מְנַחֵם יוֹם הַכַּפּוּרִים וְהַשִּׁיכוֹת לְהַפְּטוֹת יוֹנָה, וַיְדַבֵּר מֵעֲנִין לְקִיחַת שָׂרָה אֲמֵנוּ לְבֵית פְּרַעֲזָה עַל-פִּי הַהַקְּדָמָה הַנ"ל, וַיִּלְקִיחַת אֶסְתֵּר לְבֵית אַחֲשֵׁרוּשׁ, וַיַּעֲוֹרֵר לְדַבֵּר עִם חֲבֵרוֹ לְיִשְׁכָּבָה מְדַבֵּר רַבֵּנוּ ו'ל.

תתקכג רפג
יְדַבֵּר מִמְעַלַּת מִדַּת הַשְּׂמִחָה.

תתקכד רפט
יְדַבֵּר מִשְׂמִיחַת הַזְּמַן וְלִמָּה זֹכִים עַל-יְדֵי-זֶה, וַיַּעֲוֹרֵר לְנִצֵּל אֶת הַזְּמַן תָּמִיד לְדַבְּרִים מוֹעִילִים.

תתקכה רצ
יְדַבֵּר מִבְּטוֹל הַיְּשׁוּת לְגַמְרֵי אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִשְׂמִחָה עַל חֲלֻקְנוּ וְכוּ', וַיְדַבֵּר מִדְּבָקוֹת אֱמִתִּית בְּהַשֵּׁם יְתָבְרָה וְלִטְיֵל בְּכָל חֲלָקֵי הַתּוֹרָה, וּמִסּוּד מ"ה וּב"ן, וְהַחֲכָמָה לְהִיּוֹת כְּמוֹ בְּהֵמָה וְלִהְסִיחַ דַּעַת מִכָּל הַקְּשִׁיּוֹת וְהַחֲקִירוֹת.

תתקכו רצב
יְתֵן עֲצָה עַל בְּלִבּוֹלֵי הַדַּעַת — לְלַמֵּד אֵיזוֹ תּוֹרָה מִ"לְקוּטֵי-מוֹהַרְנ"ן" וְתַפִּלָּה עַל זֶה מִ"לְקוּטֵי-תַפְּלוֹת", וְסַפּוֹר לְאַחֲרִים סְפוּרֵי צְדִיקִים.

תְּכֵן הַעֲנִינִים

שפג

תתקכו רצב

יְדַבֵּר מִמִּדַּת הָאֱמוּנָה הַקְדוּשָׁה וּמֵה זֹכִים עַל יְדֵה בְּאֲרֵיכוֹת כְּדָרְכוֹ,
וּמִמִּדַּת הַקְּנָאָה שְׁמֵת־בְּטֻלַת אֹז, וּמִבְטוּל הַתְּאוּוֹת שְׁזֹכִים עַל-יְדֵי אֱמוּנָה,
וּלְתַקוֹן הַבְּרִית, וְעַל-יְדֵי שְׁבוּרָחִים אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ זֹכִים לְצֵאת מִמֶּה
שְׁצָרֶיךָ לְצֵאת, וּמִמִּדַּת הָאֱמֶת שְׁצָרֶיךָ בְּתַפְלָה וְכוּ'.

תתקכח רצו

יְדַבֵּר מִעֲנִין אֲמִירַת תְּקוּן הַכְּלָלִי וְהַתְּפִלָּה שְׂאֲחֲרֵיהָ.

תתקכט רצז

יְבַרֵר לְהִלְכָה, אִם מִתֵּר לַעֲשׂוֹת צוּרוֹת בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת אוֹ עַל הַפְּרָכָה,
וְיִסְבִּיר לָמָּה לֹא מִתָּה עַל כֵּן בְּעֵבֶר.

תתקל רחא

יְדַבֵּר מִגְדֵּל מַעֲלַת הַהִתְקַרְבוֹת לְרַבְּנוּ ז"ל, וְיִסְבִּיר טַעַם עַל גְּדֵל
הַתְּפֹשְׁטוֹת הַסֵּמ"ך-מ"ם וְהַמְּנִיעוֹת בְּרִזְל שֵׁישׁ לַמִּתְקַרֵּב, וּיְגַלֶּה מַעֲלָתוֹ
שֶׁל נְשֻׁמוֹת הַפּוֹגְמִים דִּיקָא, וְאֲשֶׁר עָלֵיהֶם עוֹבֵר הַרְבֵּה אִם רוֹצִים
לְהִתְקַרֵּב לְרַבִּי שְׂיָכוֹל לְתַקֵּן אוֹתָם, כִּי עֲדִין אֵינָם מִפְּשָׁטִים מִהַבְּגָדִים
הַצּוֹאִים, וַיְדַבֵּר מִהִתְחַקֵּת הַיָּאוּשׁ, וּמִתְּפִלַּת הַמְּשִׁיחַ — הַהִתְבּוֹדְדוֹת,
וַיְדַבֵּר מִשְׁתֵּי הַנְּקֻדּוֹת שֶׁל עֲצוֹת רַבְּנוּ ז"ל "שְׂמִתָּה וְהַתְּבּוֹדְדוֹת", שְׂאֵלוֹ
הֵן שְׁתֵּי הַבְּחִינּוֹת בְּקִי בְּשׁוֹב וּבְקִי בְּרִצּוֹא, בְּחִינַת "מְלֹא כָּל הָאָרֶץ
כְּבוֹדוֹ", וּבְחִינַת "אֵיִה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ", הָאֵרֶת בֵּן וְתַלְמִיד, וַיִּחְזַק לְשִׁמּוֹת
שְׂמִקְרָבִים לְרַבְּנוּ ז"ל, וְלֹא לְהַתְּאוּוֹת לְשִׁלְחוֹן אַחֲרֵים וְכוּ', וַיַּעֲוֹרֵר עַל
שְׁעוּרִים כְּסֻדְרָן בְּכָל מַקְצוּעוֹת הַתּוֹרָה וּבַפְּרָט בְּלִמּוּד הַסְּדָרָא: שְׁנַיִם
מִקְרָא וְאַחַד תְּרַגּוּם, שְׁנֵיהֶם תְּקוּן הַבְּרִית, וַיְדַרְיָךְ עַל זֶה, וַיַּעֲוֹרֵר עַל לִמּוּד
בְּ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן וּבְ"לְקוּטֵי-הַלְּכוֹת" וּבְסִפּוּר הַמִּדּוֹת בַּפְּרָטִיּוֹת, וּיְגַלֶּה
שְׂאֵף מִי שְׁנֹטְמָא מְאֹד בְּכָל מִינֵי חֲטָאִים מְגֻנָּים, אִם יִבְרַח אֶל הַתּוֹרָה
יִזְכֶּה לְהִטְהָר וּלְגַלוֹת עֲצָם הַנְּשֻׁמָּה, וַיִּקְשֶׁה קִשְׁיַת מוֹהַר"ת ז"ל, לָמָּה
אַבְרָהָם הָיָה צָרִיךְ לֹאמַר "וְאֶקְחָה פֶת לָחֵם" וְכוּ', לְפִי זֶה שְׁפוּבֵר שְׁנֹגְלוֹ
לוֹ כְּמִלְאָכִים מִמֶּשׁ, וַיִּתְרַץ לְפִי דְבָרֵי מוֹהַר"ת ז"ל, שְׁרָצָה לְרַמּוֹז לָהֶם
עֲנִין הַלָּחֵם לְקִטְרוּגָם עַל בְּרִיאַת הָאָדָם.

תתקלא ש

יְבִיעַ שְׂמִתְתּוֹ הַגְּדוּלָּה עַל כְּחוּר שְׁבוּעֵר בּוֹ אוֹר רַבְּנוּ ז"ל וּמִדְּבַר גַּם עִם
אַחֲרֵים לְקָרְבָם גַּם-בֵּן, וַיִּרְבֶּה מְאֹד בְּפִרוּט מַעֲלַת הַמִּדְּבַר עִם אַחֲרֵים
בִּירְאַת שְׂמִים, וְעוֹשֶׂה תְּלִמִּידִים, וְהַתְּלִמִּידִים עוֹשִׂים תְּלִמִּידִים וְכוּ',

ויבאר שְׁפָל זֶה מִכַּח גְּדֻלַּת הַצְּדִיק, שְׁלֵא רַק שְׁמוּרִיד עֲצָמוּ לְקַטְנִים, אֲלֵא גַם עוֹשֶׂה שְׁהִיָּה לָהֶם כַּח לְהֵאִיר בְּאַחֲרִים, וַיִּדְבֵּר מְשִׁיחַת רַבְּנוּ ו"ל שְׁנוּדִיעַ הַכֹּל לְדוֹרוֹת הַבָּאִים, וְעִנְיָן מֵהַשְּׁחִיב מוֹהֲרָנ"ת ו"ל, הַכֹּל עִם הַעֵט כְּפִי שִׁיחַתוֹ הַיְדוּעָה, וַיִּדְבֵּר מֵעִנְיָן שְׁעֵץ קָטָן זְכוּל לְהַדְלִיק גְּדוֹל, וְעַקֵּר מֵהַשְּׁצִרִף לְדְבַר הוּא עַל תּוֹרָה וְתַפְלָה וְכוּ'.

תתקלב שח

יִדְבֵּר מֵהַהֲנַהֲגָה שֶׁל שִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוּנו, וּמַעֲלַת עִנְיָן זֶה.

תתקלג שט

יִדְבֵּר לְאַבְרָהָם שְׁנוֹלֵד לוֹ בֶּן לְמִזְל טוֹב, וַיַּעֲנֶה עַל שְׁאֵלוֹתָיו, אִיךָ לְקַרֵּא לְבָנוּ שֵׁם, עַל שֵׁם רַבְּנוּ בְּלֶבֶד אוֹ לֵא, הֵאֵם מִתֵּר לְתַת שֵׁם אַחֲרֵי צְדִיק גְּדוֹל אוֹ כְּפִי שְׁאוּמְרִים הָעוֹלָם, וַיַּעֲתִיק עַל זֶה קָטַע מִ"נַעַם אֱלִימֶלֶךְ" וּמִ"עֲשֶׂה מֵאֲמֵרוֹת", וּמָה עוֹשִׂים אִם יֵשׁ סְכָסוֹף בֵּין אָבִיו לְבֵין חֲמִיו אֵיזָה שֵׁם לְקַרֵּא, וְאַחֲרֵי מִי קוֹרְאִים הַשֵּׁם הָרֵאשׁוֹן, וַיִּרְאֶה רְאִיּוֹת לְכֹאֵן וּלְכֹאֵן וַיַּעֲזֵב עֲצָתוֹ אֲמוּנָה, וַיִּזְכִּיר דְּבָרֵי רַבְּנוּ ו"ל, שְׁמִי שְׁרוּצָה שֶׁהַשֵּׁם שֶׁלוֹ יִתְקַיֵּם, שְׁיַעֲשֶׂה חֶסֶד קִדְּם וְכוּ'.

תתקלד שיא

יִדְבֵּר דְּבוּרִים הַמְחַזְקִים מְאֹד תוֹכֶם רְצוּף אַהֲבָה לְאַחַד שְׁנוֹפֵל בְּכָל פַּעַם, וַיִּגְלֶה לוֹ שְׁעַקֵּר הַהֲצִלְחָה שְׁלֵא לְפָל הוּא לֹא לְהַסְתַּפֵּל עַל אַחֲרִים וְעַל הַצִּלְחָתָם, גַּם יִדְבֵּר שְׁבִאָמַת אָדָם אִי אֶפְשֶׁר לוֹ לְדַעַת מִי גְּדוֹל מִמִּי כְּמוֹ שְׁרֵאִינוּ אֲצֵל שְׁמוּאֵל הַנְּבִיא וְכוּ', וְאַדְרַבָּה מִי שֶׁהוּא אִישׁ כָּשֶׁר, הַשְּׁלֵמוֹת שְׁעוֹבֵד בְּצַנְעָא וְכֹלָם חוֹשְׁבִים הַהֲפֹךְ, וַיִּזְכִּיר הָעֵבֶדָה שֶׁהִיָּתָה עִם רַבְּנוּ ו"ל שֶׁהִבִּיאוּ לְפָנָיו אֵיזָה מְפָרְסָם וְכוּ', וַיִּמְשִׁיל עִנְיָן הִיְחִידוֹת בְּהֶאֱרַת הַנְּקֵדָה הַעֲצָמִית לְכוּס פְּרֻטֵי שֶׁל כָּל אֶחָד אִיךָ לְשֹׂאב מֵהֵיִם, וַיַּעֲזֵר אוֹתוֹ לְהִתְחַזֵּק בְּתוֹרָה וּבְהַתְּבוּדָה וּלְקַרֵּב אַחֲרִים, כִּי עִנְיָן רַבְּנוּ ו"ל הוּא מִתְּנָה לְכָל אֶחָד וְאֵינוּ עִנְיָן פְּרֻטֵי.

תתקלה שיד

יִגְלֶה שֶׁהִיְשׁוּעָה בָּאָה רַק מֵהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ-הוּא, וַיִּזְהִיר עַל הַשְּׁלֵשׁ תַּפְלוֹת הַקְּבוּעוֹת לְהַתְּפַלֵּל בְּכוּנָה וּקְרִיאַת שְׁמַע גִּסַּח הָאֵר"י וּבְכַפְת־הַמְּזוּן מִתּוֹךְ הַסְּדוּר בְּכוּנָה, שְׁבִזָּה גְּמֻדָּת כָּל הִיְרָאת שְׁמַיִם שֶׁל הָאָדָם, וַיִּדְבֵּר מִגְּדֻלַּת מוֹהֲרָנ"ת ו"ל הַקְּדוּשׁ וּסְפָרְיוֹ "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", וַיַּעֲזֵר לְלַמְּדָם, וַיִּאֲרִיף בְּדְבוּרֵי אֲמוּנָה נִפְלְאִים כְּדָרְכוּ.

תַּכְּן הָעֲנִינִים

שפה

תתקלו שטז

יעורר לחזק אחרים ולהיות בשמחה, ולשמר על השנה ללכת לישן מקדם, כדי שיוכל לקום בעוד לילה.

תתקלו שיז

יתן הדרך לחתן ביום חפתו, שישמר מאד על היום הזה, ולא לבטלו בהכל וריק, רק לעסק כל היום בתשובה ובכיות, ובאלם כבר יהיה בשמחה ולא ההפך, ויגנה מאד מנהג בורות להוליך החתן בין הנשים.

תתקלח שיח

יוכיח גר יקר לרבנו ז"ל, שפבר אין רואים אותו יותר, וכמעט פבה, ויגלה לו מעלת ההתחברות עם אנשי שלומנו ולהשתתף בשעורים, ומעלת התקרבות לצדיק דיקא מתוך המניעה, וכל מי שזכה להמנות על אנשי שלומנו, זכה להתעלות מאד וכו'.

תתקלט שכ

יגלה שכל ההתחזקות והשמחה בכל המצבים הן רק בו יתברך.

תתקמ שכא

יעורר על התבודדות ולברח אליו יתברך מיד בתחלה, ולא לחכות כשאיין כבר ברה.

תתקמא שכא

ידבר מהענין שעל-ידי ההתקרבות לצדיקים משליך מעל עצמו משא האפיקורסות, וזוכה לטעם טעם גן-עדן.

תתקמב שכג

יעורר על למוד ספרי מוהרנ"ת ז"ל ועלים לתרופה, ויזכיר שיחת ר' אפרים'ל על מעלתו של ר' נתן, ויפרש על-פי זה פסוק "ברוך וכו' אשר נתן מנוחה", ויעורר על "לקוטי-מוהר"ן", ולומר על כל תורה תפלה מ"לקוטי-תפלות", ויגלה מעלת למוד ספרי רבנו ז"ל, וידבר מענין "לחיות עם רבנו ז"ל", וידבר ממעלת הסבלנות והקנעת הדמים שבויערים בו, וממהעלה שאדם שבור ומבטל בעצמו לגמרי, ויעורר את אלו שפגמו, שלא ינסו ויפלו לכעס, חס ושלום, וידבר ממעלת הבזיונות שהחליף רבנו ז"ל בזה התעניות ושיחת ר' אברהם בר' נחמן, שהיה ראוי ללכת למקנה קדם, ויחזק לא לענות למחרפים ולא לרצות כלום רק את הקדוש-ברוך-הוא.

תתקמג שכז

יביע תְּשׁוּאָת תּוֹדָתוֹ עַל שְׁקָנָה לּוֹ סִפְּרִים חֲדָשִׁים, וַיִּגְלֶה רְצוֹנוֹ וּתְשׁוּקָתוֹ לְכָל הַסִּפְּרִים שְׁבַעֲוֹלָם, שְׁעַל-יְדֵי דְבָרֵי רַבְּנוֹ ז"ל אֶפְשָׁר לְפָרֵשׁ הַכֹּל בַּנִּגְלָה וּבַסֵּפֶתֶר, וַיִּזְהֵר מִזְלָזוּל בַּסִּפְּרִים אַחֲרֵיכֶם, וַיַּעֲוֹרֵר לְהַשְׁלִים בְּבֵית וְלֹא לְהַחְזִיק בַּמַּחְלָקָת, רַק לְטַיֵּל בְּכָל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

תתקמד שכח

יְדַבֵּר מִכָּף שֶׁהַסֵּמ"ך־מ"ם עֹזֵב הַכֹּל וּפּוֹנֶה עַל הַרוּצִים לְהַחְזִיק עֲצָמָם בְּרַבְּנוֹ ז"ל, וְרוּצֵה לְשַׁבְּרָם שֶׁלֹּא תִהְיֶה לָהֶם שְׂיִכוּת לְדַעַת רַבְּנוֹ ז"ל, שֶׁהִיא תַּפְלָה וְהַתְּבוּדָּוּת.

תתקמה שכט

יְדַבֵּר מִנְּקֻדַּת הָאָמֶת, וּמִקְדָּשֵׁת הָאֲכִילָה, וַיִּזְהֵר לֹא לְסַגֵּף עֲצָמוֹ, רַק תַּכֶּף לְאֹכַל וְכֵן בַּשְּׁנָה תַּכֶּף לִישׁוֹן, וַיַּעֲוֹרֵר עַל נִצּוּל הַזְּמַן הַיָּקָר רַק לְדְבָרִים שְׁבַקְדָּשָׁה בַּפְּרָטִיּוּת, וַיַּעֲנֶה עַל שֵׁשׁ שְׁאֵלוֹת שֶׁשָּׂאֵל בְּעִנְיָן הָעֲשָׂרָה מִזְמוּרֵי תְהִלִּים הַמְּסֻגָּלִים לְתַקוּן הַבְּרִית. א. הֲאֵם הַהֲכָרַח לֹאמַר הַתַּפְלָה שֶׁלֹּאֲחֲרֶיהָ? ב. הֲאֵם צָרִיף לְכַנּוֹן הַשְּׂמוֹת אֵל אֱלֹקִים? ג. הֲאֵם צָרִיף לְאָמְרוֹ תַּכֶּף אַחַר הַמְּקָנָה? ד. הֲאֵם אֲסוּר לְהַפְסִיק בֵּין הַמְּזֻמְרִים, וּמָה עִם קְדָשָׁה וּבְרָכוֹ? ה. הֲאֵם כְּשֶׁאֲמָרִים אֵת כָּל הַתְּהִלִּים צָרִיף גַּם אֵת הַתַּקוּן הַכְּלָלִי. ו. הֲאֵם מִצְוָה לְפָרְסְמוֹ לְכָל יִשְׂרָאֵל? וַיַּחֲזֵק עַל הַתְּבוּדָּוּת וּשְׂמִחָה.

תתקמו שלג

יִגְלֶה שֶׁהַעֲקָר הוּא הַרְצוֹן דְּקְדָשָׁה, וְהוּא תְּכִלִּית הַטּוֹב, וּבִשְׂבִיל זֶה יִרְדֶּה הַנִּשְׁמָה לְזֶה הָעוֹלָם, וַיְדַבֵּר מִסוּד הַתְּשׁוּבָה, וּמִבְחִינַת יְרִידָה תְּכִלִּית הָעֲלִיָּה, וְעַל-פִּי הַהַקְדָּמָה דִּלְעִיל יִסְבִּיר עִנְיָן זֶה, וַיְדַבֵּר מִעִנְיָן תְּשׁוּבָה עַל תְּשׁוּבָה וּמִזֶּה שֶׁהַצְּדִיקִים עוֹשִׂים בְּכָל פַּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וַיִּגְלֶה שֶׁזֶּה שִׁיף לְכָל אֶחָד אִם מְצִיַת אֵת הַצְּדִיק, וַיִּבְאֵר שְׁעַל-יְדֵי הַרְצוֹן אֶפְלוּ מִי שֶׁהוּא הָכִי גְרוּעַ יְכוּל לְהַתְּעִלוֹת, וַיְדַבֵּר מִסוּד רַבְּנוֹ ז"ל — מֵדַת הַבְּתָרָה שֶׁהוּא לְדַבֵּר אֵלָיו יְתִבְרַךְ בְּרַבּוּי עֲצוּם.

תתקמוז שלז

יְדַבֵּר מִעִנְיָן נִקְדַּת הַחֲבֵר וּמַעֲלָתָהּ, וַיַּחֲזֵק לַתּוֹרָה וְהוֹדָאָה עַל הַתְּקַרְבוּתָנּוּ לְרַבְּנוֹ ז"ל, וַיַּעֲוֹרֵר לְכַנּוֹת שְׁנֵי גְדָרִים עַל הַגִּישׁוֹר הַצָּר שֶׁל זֶה הָעוֹלָם, שֶׁהֵם שְׂמִחָה וְהַתְּבוּדָּוּת, בְּקִי בְּרִצּוֹא וּבְקִי בְּשׁוּב, וַיִּבְיֵא מִדְּבָרֵי מוֹהַרְנ"ת ז"ל שֶׁהֵם שְׁנֵי הָאֲלָפִים תְּחוּם שְׂבַת וְכוּ', וַיַּעֲוֹרֵר לְלַמֵּד לְקַח

תִּכְן הָעֲנִינִים

שפז

מהתם הקדוש להיות בשמחה תמיד, ולא להתבלבל מאחרים.

תתקמח שלט

יגלה שמי שזוכה לתפלה מבקיע ממנו את ההסתרה שיש לו על אורו
תברך הבא מסבת עוונותיו שמכניסים בו כפירות ואפיקורסות, וידבר
מהתבודדות ומלמוד פוסקים.

תתקמט שמא

יחזק בחור צעיר בעבודת השם, ויגלה לו מעלת ימי הנעורים מדברי
חז"ל הקדושים, ויעוררו העקר על מדת התמימות הפך החכמות של
הכל המצויות בעולם, ויזוזו לקבע שעורים קבועים בלמוד התורה,
וספר המדות, והתנהגות נאותה, וספרי רבנו ז"ל, והתבודדות.

תתקנ שמג

ידבר משתיקה לשונאים, ומענין נצחונם ופצוצם, וענין העקשנות
בדרכי רבנו ז"ל ובפרט בהדפסה, שעלינו נפלה חובת היום, וידבר
מחדושי תורתו שזכהו השם יתברך.

תתקנא שדמ

יבאר שעל-ידי התבודדות יכול להיות עם סדר וישוב הדעת.

תתקנב שמה

ידבר הרבה מקרוב אנשים לרבנו ז"ל, וממעלת המדבר עם אחרים
בעבודת השם ומשקה אילנות ומקרב רחוקים, ושיחת ר' לוי יצחק על
זה וספורו על מה שהיה באומן, וידבר שזה קרוב הגאולה.

תתקנג שמח

ידבר מההתקרבות לרבנו ז"ל ומעלתה הנשגבה, ומהמניעות שעוברות
על כל אחד הזוכה לזה, ומתקון החטא הגרוע ביותר וכו', שהוא
על-ידי הצדיק, וידבר מענין התחזקות ומתקון החטאים על-ידי
התבודדות ונדוי דברים וכו' וכו'.

תתקנד שנג

ידבר מקרשית המחשבה, ויעתיק דבור מהספר הקדוש "דברי חיים"
מצאנו על ענין נשגב זה ויסבירו.

תתקנה שנד

ידבר מענין התחברות לצדיקים ותלמידי חכמים, שזוהי מעלת הקשר

עם אנשי שלומנו היקרים, ומענין והוי דברים לפני הצדיק, מה הענין
בנה, ויספר מהתעלפותו של מוהרנ"ת ז"ל בשעת הסדר וספור דבקותו
של ר' יודל.

ותקנו שנו
ידבר מענין התחזקות ויציאה מעצבות ודפאון, ויגלה ענין נפלא
שהעולם הזה מתמת שהוא עראי נקרא אהל מועד, ויחזק שלא יקשה
קשיות על רבנו-של-עולם.

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות
דניאל בן זהבה נ"י, רינת בת תירצה תחי'
וילדיהם:

**יוסף חיים בן רינת נ"י, אליעזר שלמה בן
רינת נ"י**

הקב"ה יעזור שיצליחו בכל מכל כל ויזכו לראות
נחת מהילדים לפרנסה בשפע ובנקל, ולאריכות
ימים ושנים טובות בבריאות הנפש והגוף עם
שמחה עצומה ושלוש בית אמיתי והצלחה בכל
הענינים אכי"ר!

לחזרה בתשובה של כלל ישראל ובפרט:

יניב בן זהבה, נתן בן זהבה, רויטל בת זהבה
ומשפחתה, יצחק בן זהבה, אוסנת בת זהבה
ומשפחתה, תרצה בת הבסט, יונתן בן תרצה,
שחר בן תרצה, חן בת תרצה, ראובן בן
ברהנה, שילת בן תרצה, אליה בן תרצה,
חיים בן תרצה, אושרית בת שפרה

הספר הקדוש נדפס

לזיווג הגון של כל הרווקים והרווקות ובפרט:

**מאיה בת תרצה, אביבה בת תרצה, ורד אדל בת שרה, יניב
בן זהבה, יונתן בן תרצה, חיים בן תרצה, דניאל בן מולו,**

ולרפואה שלמה ובריאות איתנה לכלל ישראל ובפרט:
**יונתן בן תרצה, זהבה בת כבבוש, בלאי בן טגב, ראובן בן
ברהנה, תרצה בת הבסט.**

ולהצלחת:

שמאי בן תרצה ומשפחתו, אורי בן תבין ומשפחתו

לעילוי נשמת:

כבבוש בת תסהלה, טספהינה בן מקריי

טגב בת טורנש, סיסאי בן מגבצ'

ברהנה בת תנגוט, מלקה צדק בן אסגצצ'

דניאל דגאי בן שושנה, ינאין בן טגב

גזהיי בן טגב, יישרת בת טגב

אדיסיי בן בוזו, נגש בת מקריי

שטה בן מארינש, אמבצו בן מארינש

